DE
CANONICIS
ET DIGNITATIBVS,
ALIISQVE INFERIORIBVS

Beneficiariis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque Officio tam in Choro, quàm in Capitulo:

ELEGANS ET PERVTILIS TRACTATVS.

Auctore AVGVSTINO BARBOSA, *Lusitano, V. I. D.*
Protonotario Apostolico, & insignis Ecclesiæ Vimaranensis Thesaurario Maiore.

Vltima Editio, ab ipsomet Auctore multis in locis locupletata.

LVGDVNI,
Sumptibus LAVRENTII DVRAND.
M. DC. XXXIV.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

ILLVSTR^mo ET REVER^mo

D. D. BERNARDO ATTAYDIO

MAGNO PRIORI INSIGNIS ECCLESIÆ VIMARANENSIS,

AVGVSTINVS BARBOSA eiuſdem Eccleſiæ Theſaurarius.

SI nihil, Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine, tam naturale ex Vlpiani ſententia quàm eodem genere quidquam diſſoluere, quo eſt colligatum, nihil contra tam naturale, ſententia mea, quàm eodem & recolligere, quo eſt aliquando diſſolutum. Cùm verò tam auctoritas in me tua, quàm obſequium in te meum æquè naturalia ſint, vt putà à Maiori-

bus vtrique hæreditario tibi iure tradita, mihi nexu relicta; & ea hinc temporis cursu, inde mea potissimum absentia quasi dissoluta videri possint, religandi modus sicut mihi imprimis expetendus, ita & non alius exquirendus fuit, quàm qui ab ipsis vtriusque Parentum studiis in nobis non degeneranter, vt spero, continuatis, sponte se quadam naturali oblatus est. Et iam à memoria tibi non excedisse puto quanta cum auctoritate Excellentissimus Pater tuus patre vtebatur meo; nam neque mihi excidit quanta cum veneratione, quantóque obsequio meus tuum obseruaret, & coleret. Tanta quidem hinc inde quanta vtriusque fortuna par esset, & quæ transcendentem tui gradum descendentem mei ita libraret, vt vterque quod erat ab altero æqua lance haberetur. Quæ memoria me ita stimulat, vt patris mei pietatem violare mihi viderer si eius studium in Excellentissimum Patrem tuum non incæptum modò, sed longè productum in te ego continuare, totísque viribus complecti non conarer, illius quidem mensuram vt saltem non coarctasse me gaudeo, ita & Patris te tui egregiè ampliasse gratulor; qui Regis nostri apud Cæsaream Maiestatem Legatum agens prius altioris scilicet militiæ tyrocinium, post & in summo Lusitanici Regni, solíque patrij prætorio præfectus assumptus Regem non quasi ex Regis imperio, sed naturali quodam feruore ita pro Rege agit, vt natus in illo videri possit non factus. Gloriæ tibi tantò maioris quantò rarioris exempli, & in quo primò tum Catholicus Rex Lusitanorum fidem spectabilem sibi esse indicauit, tum ipse posteris ne dum suis, sed & nationi omni, cuius oculos in se solùm quasi in antesignanum sibi spectandum rapuit, viam ad ampliores honores promerendos aperuit. Quippè qui Castri Ayri Comes in primum Regalis ascensus gradu pede insistens ad Principatus ascendendi modum ostendit, reclinatorij hinc virtutis,

hinc

hinc pietatis firmitate suffultus. Cuius tu vestigiis sedulò inhærens, eiúsque te imitatorem non segnem exhibens, tuorum etiam Maiorum omnium laudes ad viuum referens, alios ad æquè strenuè agendum gloriosa æmulatione prouocas. Qui Magnus nostræ Vimaranensis Ecclesiæ Prior factus, & ad maiorum honorum ascensus accinctus maximum in Sacerdotio euadere posse te monstras, si more suo tamen non pugnabit fortuna virtuti. Hac potissimum ætate, qua quas Deus accendit in Orbe lucernas ponendas super candelabra, vt luceant omnibus, homines dexteram Excelsi mutantes sub modio ponunt, ne si foris ardeant, ipsorum tenebras detegentes miseriæ illos in sua felicitate arguant; sic in quo felices se putant, in eo miseri deprehendantur; quando sicuti nemo agnoscitur miser, nisi qui felici comparatur, sic & nemo obscurus, nisi qui præclaro. Qui quidem vt debitos merentibus honores suffurari possunt, suffurantur enim non conferentes, merita tamen auferre non potentes, non intelligunt in eo illos extollere, in quo reprimere putant, sicut in eo alios deturpare, in quo ornant. Et hac ratione illustrabit magis Amplitudinem Tuam hominum iniuria, & gloriam ampliabit inuidia, tanti mihi solaminis, vt sim licèt despectus omnibus, tibi soli, vt spero, conspectus, reputabo me sub tua Sublimitate sublimen. Vale Romæ Kalendis Aprilis M. DC. XXXII.

INDEX CAPITVLORVM QVÆ in hoc Tractatu continentur.

Cap. 21.

Impri

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sacri Palatij Apostolici. A. Episc. Bellicastren. Vicesg.

TRactatum de Canonicis, & Dignitatibus eximij, ac laboriosi V. I. D. D. Augustini Barbosæ Lusitani, de mandato Reuerendiss. P. Nicolai Riccardij Sacri Palatij Apost. Magist. perlegi, nihilque inueni quod vel Religioni Catholicæ, vel bonis moribus aduersetur, imò dignum existimo vt cum plurimis, ac doctissimis aliis eiusdem Auctoris tractatibus in lucem prodeat. Romæ Kalend. Octobris, 1631.

Ita est. Ioannes Franciscus Ferentillius manu propria.

Imprimatur. Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apostolici Magister, Ord. Prædicat.

APPROBATIO.

NOs infrà scripti in Sacra Theologiæ facultate Magistri, fidem facimus perlegisse librum cui titulus est, *Elegans & perutilis Tractatus de Canonicis, & Dignitatibus, &c.* Auctore Augustino Babosa Lusitano, &c. nihilque in eo Orthodoxæ fidei Catholicæ, Apostolicæ, & Romanæ contrarium reperisse. Lugduni die 29. Iulij, anno 1632.

Fr. Cl. Cochet. Fr. Ioan. Portier.

Summa Priuilegij Regis Christianissimi.

LVdouicus XIII. Dei gratiâ Galliarum, & Nauarræ Rex Christianissimus singulari Priuilegio sanxit, ne quis per vniuersos Regnorum suorum fines, intra sex annos à die finitæ impressionis computandos, imprimat seu typis mandandum curet, & venale habeat Opus quod inscribitur, *Elegans ac perutilis Tractatus de Canonicis & Dignitatibus, Auctore Augustino Barbosa I. V. D. Lusitano*, iam ante-hac Romæ editus, nunc verò multis additionibus illustratus, præter Laurentium Durand Bibliopolam Lugdunensem, aut illos, quibus ipsemet concesserit. Qui secùs faxit præter librorum confiscationem, quater mille librarum illatione mulctabitur, vti latiùs patet in litteris datæ Bellocairi, 10. Iulij 1629.

Ex mandato Regis.

Signatum, COVPEAV.

Desiit excudi 30. Iulij, 1634.

DE

DE
CANONICIS,
ET DIGNITATIBVS CATHEDRALIVM,
ET COLLEGIATARVM Ecclesiarum,
EORV'MQVE OFFICIO tàm in Choro quàm in Capitulo.

SVMMARIVM.

1 *Canonici à Canone dicuntur.*
2 *Canonici olim in cœtus congregati seorsum à cæteris habitabant.*
3 *Canonici omnes antiquis temporibus cum suo Episcopo sub certa regula, mensáque communi vixerunt.*
4 *Canonicorum duo sunt genera.*
5 *Canonici Regulares sunt qui monasticam vitam in claustris ducunt.*
6 *Canonici Regulares appellantur quasi duplici obligatione vita Canonicali adstricti.*
7 *Canonicus Regularis est propriè Canonicus.*
8 *Canonicatus appellatione venit etiam Canonicatus Regularis.*
9 *Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes, vna est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt.*
10 *Canonici Regulares Cathedralium, seu aliarum Ecclesiarum habent bona saltem ad vsumfructum, & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere.*

11 *Cathedrales Regulares in Anglia plures existunt, & duæ sunt in Sicilia.*

12 *Episcopus in Canonicos Regulares Cathedralium, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, licèt non sit Religiosus,* vt num. seq.

13 *Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, habet omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares suæ Cathedralis etiam in iis, quæ concernunt Regularia instituta.*

14 *Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari repræsētat. duplicem personam, videlicet proprij & veri Abbatis in concernētibus Regularia instituta, & simul proprij Episcopi quoad reliqua.*

15 *Episcopus Abbas dum confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia Regulari, non confert tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus.*

16 *Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari non potest amoueri per superiorem Regularem.*

17 *Episcopus Abbas in iis, quæ ad regulam pertinent, vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquam meliùs versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant.*

18 *Clerici seculares si recipiantur in Ecclesia Cathedrali Regulari pro celebratione Diuinorum, tenentur celebrare Officium Regulare, nec sunt admittendi ad seculare pro euitando scandalo.*

19 *Canonici Regulares S. Augustini plures sunt in Regnis Hispaniarum, & præcipuè habent ius administrādi, quæ suo victui sunt destinata.*

20 *Canonici Regulares Hispaniarum non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorū in communi, quoad ea, quæ cōmunia sunt omni Religionis, sicut viuere sine proprio, abstinere à negotiationib. & similib.*

21 *Canonici Regulares in Hispaniis degentes licet habeant portiones separatas, non habent tamen ratione dominij, cùm non sint capaces, sed solùm ratione administrationis.*

22 *Portiones, quas habent Canonici Regulares, eis conceduntur de licētia Superioris ad vsus suos peculiares honestos & necessarios, vel cōuenientes, & sic paratis dicta bona dimittere ad libitum Superiorum.*

23 *Canonicis Regularibus non licet portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere.*

24 *Canonicus, qui portionem, vel bona ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur restituere.*

25 *Canonicorum Regularium classis alia est illorum, qui sub claustro, & obedientia sicut alij veri Religiosi viuunt absque vllo administrandi iure.*

26 *Lateranenses.*
27 *Sancti Rufi.*
28 *Aroasiæ.*
29 *Sancti Victoris.*
30 *Præmonstratenses.*
31 *Mantuani.*
32 *Sancti sepulchri.*
33 *Sanctæ Crucis Conimbricensis.*
34 *Gronodaël.*
35 *Vuindesemenses.*
36 *Frigionariæ.*
37 *Sancti Saluatoris.*
38 *Sancti Georgij in Alga.*
39 *Sancti Petri de Monte Corbulo.*

Canonici Regulares sub claustro & obedientia sicut alij veri Religiosi, à quibus, & quo tempore instituti?

40 *Canonici Regulares Cathedralium sunt eiusdem ordinis, & conditionis cum reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum.*

41 *Canonici Regulares in pœnalibus, & exorbitantibus non comprehenduntur Monachorum appellatione.*

42 *Canonici Regulares non possunt esse patrini eleuando baptizatum de fonte sicut nec Monachi.*

43 *Canonicis Regularibus non licet admittere intra clausuram Monasterij mulieres, etiam omni suspicione maiores obsequiorum honestorum præstandorum causa.*

44 *Canonicis Regularibus non licet interesse agitationi taurorum.*

45 *Canonici seculares dicuntur, qui ius habent Canoniæ, & Prabendæ in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.*

46 *Canonicorum secularium origo demonstratur.*

47 *Canonici Episcopi fratres, & consiliarij, & cum eo vnum quodammodo corpus efficiunt, & eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiarum pertractandis præstant.*

48 *Canonicorum Collegium olim dicebatur consilium Episcopi, hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi & congregari debet ad prabenda consilia.*

49 *Metropolitanæ ciuitatis Cæsaraugustæ secularizatio.*

50 *Secularizatio in Ecclesiis præter qualitatem Regularitatis nihil aliud immutat.*

Canonici vnde dicantur, & in quot species diuidantur?

CAPVT I.

1 NOMEN Canonici à canone dictum quatenus significat annonam siue portionem statutam, veluti pro sustentationis stipendio existimarunt Azor. *instit. moral. part.2.lib.3.c.11.quæst.1.* Quintanaduen. *ecclesiast. lib.4. num.25.* Petr.Gregor. *Syntagm.Iuris lib.1.cap.23.* Lotter.*de re benefic.lib.1. quæst.19.num.1.*& nonnulli, quos omitto. Sed alij melius dixerunt Canonicum dici à canone,id est regula,vel statuto,vt constat *ex cap.1. dist.3.ideò,* inquit Iuo Carnuten. Episcopus Decretorum collector *epist.203.Canonici appellati estis, quòd Canoni-*
2 *cas regulas vos velle obseruare cæteris arctius deuouistis;*qui enim olim in cœtus congregati seorsum à cæteris habitabant, non omnes monachi erant, sed aliqui fuerunt, qui monachorum instar eundem locum simul plures incolebant, vnóque omnes Refectorio, & dormitorio vtebantur, qui à communi & Regulari quadam vita, quam ducebant, Canonici dicti sunt, atque ij pariter sicut Monachi res immobiles in communi possidebant,vnde singulis alimenta subministrabantur, quæ postea Præbendæ dictæ sunt, extátque hac de re Gregorij I. *constitutio, anno Domini 592.in cap. quia tua fraternitas 12. quæst. 1.* & Eugenij I. *anno 654. in cap. necessaria 12. quæst.1.* eiúsque approbatio à Gregorio VII. facta anno 1073.*in cap.quoniam, de vita & honest. cleric.* Et planum est *ex Moguntini Concilij constitutione cap.9.tom.3. Concilior.* vbi sic legitur. *In omnibus quoniam humana permittit fragilitas decreuimus vt Canonici clerici Canonicè viuant, obseruantes diuinæ Scripturæ doctrinam,& documenta Sanctorum Patrum, & nihil sine licentia Episcopi sui, vel Magistri eorum incompositè agere præsumant. In vnoquoque Episcopatu simul manducent,& dormiant,vbi his facultas faciendi suppetit, vel qui de rebus ecclesiasticis stipendia accipiunt. In suo claustro maneant, & singulis diebus manè prima hora ad lectionem veniant, & audiant, & obedientiam secundùm canones Magistris suis exhibeant.* Simile est decretum Concilij Turonen.*cap.23.* quod refert Gisbert.Scheuichau.*de ecclesiasticorum vita,& moribus in præfat. pag.13.*

Ex

Ex quibus colligitur antiquis temporibus omnes Canonicos cũ 3
suo Episcopo sub certa regula, mensaque communi vixisse, *cap. dilectissimis* 12.*q.*1.*cap. in omnibus de consec. dist.*1. Zerol. *in praxi Episcop. p.*1.*verbo Canonici* §.1. Lusit. noster. Sebast. Cæsar. *in doctissima sua relect. de ecclesiast. hierarch. p.*3.*disp.* 12.§.6.*n.* 1. Ant. Fabric. *de re benefic. tit. de dupl. benef. n.*27. *vbi ex* Cæl. Rhodog. *lect. antiq. lib.* 5. *cap.* 10. egregiè adnotauit quòd sicut in schola Pythagorica, qui primas partes in adiudicando tenebant, Canonici, siue armonici dicebantur, ita in Christi schola, quæ est ecclesiastica, Clerici primi ordinis, digniorísque gradus Canonici appellabantur. Quàm beati tunc temporis Canonici, quàm felices Clerici intra Ecclesiæ septa habitantes, nec vllam periculosarum discussationum, mundanarum occupationum, celebrandarum compotationũ, agitandarum comessationum, conueniendarum mulierculam, exercendarum grassationum, libidinum, turpitudinum occasionem habentes, sed diuinis tantùm cõtemplationibus, laudibus, precibus, concionibus, officiis, cantibus, sacrificiis vacantes & tanquam Angeli quidam terrestres in paupertate, castitate, & obedientia degentes, & solùm Dei gloriam & suam, aliorúmque salutem procurantes.

Horum quidem Canonicorum duo genera extiterunt, alterum 4
eorum, qui communi vitæ paupertatis quoque votum adiunxerũt, & Canonicorum Regularium nomen acceperunt; alterum eorum, qui præter communia bona ipsi etiam singuli proprium aliquid obtinebant, qui quoniam non certæ regulæ erant addicti, ideò non Regulares Canonici, sed Canonici simpliciter sunt appellati, Colligũtur hæc ex Ioan. Molan. *in tract. de Canonicis, & eorum vita lib.*1.*ferè per tot.* qui tantùm quoad eruditionem, & antiquitatem Canonicorum scripsit, Marc. Anton. Marsil. *de redditib. eccl. p.*1.*c.*7.*n.*21.*cumseqq.* Stephan. Durant. *de ritibus Eccles. lib.*2.*cap.*1.*n.*5. *& cap.* 24. & cæteris omnibus, qui de hac materia scripserunt.

Duæ quoque hodie reperiuntur Canonicorum species, quidam 5
enim sunt Canonici Regulares monasticam vitam in claustris ducentes, qui hoc nomen sibi non sumpserunt, vt aliqui perperam arbitrantur, sed Concilia œcumenia, & Pontifices Maximi sic eos appellarunt *in cap. nullus, & in cap. mandamus* 19.*q.*3.*& in rub. de statu Monach. & Canonicorum Regular. & in cap. quod Dei timorem, & in cap. singulis, vers. hoc ipsum eod. tit. & in cap. sanè, de Regular.* Nec abs re 6
Canonici Regulares appellantur, quasi duplici obligatione vitæ Canonicali adstricti, id est, viuendi simul ex communi Ecclesiæ pa-

trimonio; & non habendi patrimonia separata ad differentiã aliorum, qui simplici nomine Canonici appellantur, quasi vno modo Regulares, dum scilicet viuunt ex Communi Ecclesiæ patrimonio, valentes tamen haberi patrimonia sæcularia separata, & sic Canonicus Regularis propriè appellatur Canonicus, vt homo animal, quia species propriè continetur sub nomine generis, vt eleganter dicit Bald. receptus à Nau. *commento 1. de Regular. n. 3.* qua ratione
7 rectè defenditur glos. *verbo beneficiis in Clem. dispendiosam, de iudic.* quatenus habet Canonicum Regularem esse propriè Canonicum,
8 vt ibi tenent Card. *q. 5. n. 13.* & Imol. *n. 3.* & sub nomine Canonicatus venire etiam Canonicatum Regularem per *d. glos.* tradunt Nau. *d. n. 4. vers. addo* 14. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 11. q. 3. num.* 38. Rot. *decis. 667. n. 1. p. 4 diuers.*

9 Sed hi Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes, vna est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt obtinentes suas portiones loco
10 Canonicatuum, & ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata, & habent bona saltem ad vsumfructum, Cavaler. *decis. 606. n. 6.* & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere, Nau. *cons. 13. n. 2. & 3. de statu monach.* vbi ponit exemplum in Canonicis Ecclesiæ Archiepiscopalis Cæsaraugustanæ, & Pampilonen. refert Caualer. *d.*
11 *decis. 606. n. 7.* vbi alias Rotæ decisiones citat. Horum plures Cathedrales Regulares in Anglia existentes refert Host. *in cap. causam, quæ in princip. de iudic.* duas in Sicilia, Panormitanam scilicet, & Montis Regalis commemorat ibidem Abb. *sub n. 8. vers. & dic quod in Sicilia.*
12 In huiusmodi Cathedralium Canonicos Regulares Episcopus, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, *c. 1. ne Sede vacan. gloss. fin. in cap nullus vers. vt Episcopus etiam secularis, de elect. lib. 6.* vbi Anch. *n. 3. vers. sed aduerte* Ioann. Andr. *num. 3. vers. in gloss. vlt.* Gem. *num. 7. vers. in eadem gloss.* Franch. *num. 3. vers. in gloss. fin.* Corn. *cons. 193. num. 4. & 5. lib. 2.* Rot. *decis. 69. n. 2. par. 1. recent.* etiam quod procedatur in forma iudicij, Bertachin. *de Episcopo lib. 4. p. 2. q. 35. n. 81.* Rot. *decis. 15. & decis. 69. num. 6. par. 1. recent.*

13 Et eò magis locum habent supradicta si Episcopus fuerit simul Abbas, & sic procederet Abbatiali, & Episcopali simul vnitis potentiis, vt loquitur Abb. *in d. cap. causam quæ num.* 10. quem refert Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 18. num. 14.* vbi *num.* 7. hoc intelligit licèt non sit Religiosus, quia tunc omnimodam iurisdictionem in Canonicos

nonicos Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ concernũt Regularia instituta, exercere poterit:nam in eo repræsentatur duplex persona, videlicet proprij, & veri Abbatis in concernentibus Regularia instituta, vt firmat Gemin. *in d.cap.nullus,sub nu.7. vers. in eadem glos.* & simul proprij Episcopi quoad reliqua, scilicet non pertinentia ad Regularia instituta, vt patet *ex d.cap.nullus*, quo fit vt dum confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia, non conferat tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus; nec enim est alibi Iure cautum in Ecclesiis Cathedralibus Abbati competere ius conferendi, & propterea licet Episcopus etiam ibi sit loco Abbatis; tamen dum actum collationis non exercet tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus, impossibile est, vt eundem exerceat tanquam in suum obedientiarium, vt firmauit Rota *in Pampilonen. Thesaurariæ* 23. *Ianuarij*, 1617. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, cuius meminit Lotter. *d.lib.*1.*q.*33.*n.*118. vbi *n.* 115. subdit ex eadem ratione quòd Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari non potest amoueri per Superiorem Regularem, & iste Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis obligatur Fidei professionem emittere intra duos menses à die electionis, vel à quo admittitur ad participationem mensæ Capitularis, iuxta formam Concilij Tri. *sess.*24.*de refor. cap.*12.*vers.prouisi*, vt decisum attestatur Nicol.Garc. *de benef. par.*3. *c.*3.*n.*16. quę refero Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p.*3. *alleg.* 61.*n.*6. sed cur nõ possit esse delegatus Papæ sicut secularis dicemus infra.

14

15

19

17

Verùm in his, quæ ad regulã pertinent, Episcopus vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquã melius versati in iis, quæ ad regulã huiusmodi spectãt, vt obseruant Io. Andr. & Gemin. *in d. cap. nullus*; hincq; dum visitat adhibet vnũ Regularẽ ad minus, vt disponitur in Extrauag. *debent Superioribus suis, de offic. Ordin. inter cõmunes*, nec tenetur explicare an quòd faciat faciat, magis vt Episcopus, quã vti Abbas, prout docet Panor. *in d.c.causam quæ sub n.*10.*vers. & etiam puto*, sed quouis modo procedere posse censuit Rot. *decis.*69.*num.* 6. *p.*1. *recent.* etiam priuatiuè quoad omnes alios Regulares ex eadem Rot. *decis.*121.*n.*4.*d.p.*1.*recent.* & etiamsi mensæ sint separatæ, *vt in d. decis.*69.*num.*9. refert Lotter. *d. lib.*1. *q.* 18. *à num.* 14. Præcipuam verò prærogatiuam habet status hic Ecclesiæ Regularis, vt si qui clerici seculares in ea sint recepti, vel recipiantur pro celebratione Diuinorũ, teneantur ij celebrare Officiũ Regulare, nec sint admittendi ad seculare pro euitãdo scãdalo, vt optimè docuit Vitalin. *in*

18

Clem.

*Clem.vnic.sub n.53.vers.eodem modo,de celebrat.Missar.*quod probauit Rot.*ead.p.1.recen.dec.79.n.3.*vbi *n.5.& dec.84.per tot.* subdit nec cõtrariũ posse per Episcopum statui,vt refert Lotter.*d.lib.1.q.18.n.19.*

19 In Regnis Hispaniarum,& præsertim in Cathalonia,plures sunt Canonici Regulares S.Augustini, qui suas obtinent portiones loco Canonicatuum, & habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata,vt per Nau.*in c.nullam n.31.vers.12.18.q.2.* Ludou. Lop. *in instructor.Conscient.p.1.cap.154.vers. quarto adiecit*, Petr. Nauar. *de restit.lib.3.c.1.n.169.*Petr.Cened.*pract. & can. quæst.lib.1.q.20. n.* 14.

20 qui quidem Canonici Regulares non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorũ in cõmuni quoad ea,quæ cõmunia sunt Religioni,sicut viuere sine proprio, abstinere à negotiationibus, & ab officio aduocandi in causis, & huiusmodi, vt sunt verba formalia S.Thomæ *opusc.19.contra impugnantes Religionem c.2.col.7.lit.B.vers. quod autem obiicitur fol. mihi* 150. Ioan. Trull. *de Canonicis Regularib.*

21 *lib.1.c.8.n.7.in fine,*Petr.Cened.*d.q.20.n.15. in fine*, & propterea licèt habeant dictas portiones separatas, non habent tamen ratione dominij cũ non sint capaces,sed solũ ratione administrationis,Nau. *in d.c.nullam* 18.*q.2.n.24.& 28.cum seq.* vbi latissimè, & per concessionem dictarum portionum non conceditur, quòd ipsi habeant aliqua bona singulariter quoad dominium,imò neque ad vsum aliter qua Regula permittit Petr.Nau.*d.lib.3.c.1.n.176.* scilicet ad victum suum,& ad alia opera pia,& remuneratoria, Nauar.*cons.70.n.*

22 *2.de Regular.* Sed illæ portiones eis conceduntur de licentia Superioris ex dicta causa ad vsus suos peculiares honestos, & necessarios, dummodo sint parati dicta bona dimittere ad libitum Superiorum,Iacob.de Graff.*in aureis dec.p.1.lib.3.c.5.n.55.& p.2.lib.3.cap.50.n.35.*& sic dominium bonorum remanet semper penes Superio-

23 rem,Petr.Nau.*d.c.1.n.170.* ideò non licet dictis Canonicis prædictas portiones,neque alia bona quoad dominium obtinere, Nau. *in*

24 *cap.non dicatis 12.q.1.num.1.& 2.* & Canonicus,qui dicta bona, vel portionem ita possidet,vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere,peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur dictam portionem restituere, & à se animo abdicare,vt est communis sententia Doctorum,de qua Pet.Nau.*d.c.1.n.161.*latissimè Pet.Cened.*d.q.20.n.25.* & Fr. Io. Hieron. Cened. *in tract. inscripto pobreza Relig.c.49.per tot.* prout eos,aliáque suprà relata,& cumulat eleganter Rot.*in Gerunden.admin.11.Decẽb.1630.corã* Reuerendiss.D.meo Coccino Decano admirabilis eruditionis viro.

Altera

Altera Canonicorum Regularium classis est illorũ, qui sub clau- 25
stro & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque vllo administrandi iure. Et ex his plures reperiuntur Cõgregationes, de quib. in præsentiarum erit à nobis mentio faciẽda, & in primis primo loço se offerunt Canonici Regulares Lateranenses, sic dicti ab Eccle- 26
sia S. Ioannis Laterani in Vrbe, vbi eorum Congregationem collocatam esse aliqui credunt à S. Leone Magno Pont. intra annũ 440. & 457. Sicut refert Cæsar Franciotti Clericus Regularis Sanctæ Mariæ de Luca, *in historia Sacra Lucensi edita anno* 1613. Italc, in Ecclesia S. Tudiani *statim in princ.* siuè vt vult Onufrius Panuinus *de septem stationibus Vrbis*, vbi de Ecclesia Lateranensi à S. Gelasio Papa Sancti Augustini discipulo ab *anno* 555. & deinceps durauit ibi eadem Congregatio per 800. annos vsq; ad Pontificatum Bonif. VIII. qui sublatis Canonicis Regularbus Sancti Augustini seculares introduxit anno 1300. Reformata est hæc Congregatio Lateranensis à Congregatione Frigionaria, quæ instituta, seù potiùs reformata est à S. Fridiano Episcopo Lucensi intra annum 560. & 588. quo durauit eius Episcopatus. Induuntur Canonici Regulares Lateranenses tunica, alba, & rochetto ex bisso tenuissima, pallium, & pileum nigrum portant. Habent Romæ Monasterium ad S. Mariam de Pace, possident multa, eáq; pulcherrima per Italiã. Agunt de his Canonicis ex professo Gabr. Pennottus *in historia tripartita de origine Canonicorum Regularium*, Plato *de bono statu Relig. lib.* 2. *c.* 23. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 1. Paul. Morigia *de origine Relig. lib.* 1. *cap.* 8. Sylu. Marul. *in occeano Relig. lib.* 1. *à pag.* 1. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *q.* 4. *art.* 13. Soar. *tom.* 4. *de Religione tract.* 8. *c.* 7. *num.* 7. *cum seqq.* Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Roder. à Cunha *in comment. ad cap. generalis* 12. *n.* 9. *dist.* 54.

Item Canonici Regulares Sancti Rufi, qui, vt multi volunt, à Sã- 27
cto Rufo S. Pauli Apostoli Discipulo instituti fuerunt, de quo ipse ad Romanos cap. 16. vers. 13. *Ex me salutem dicite Rufo selecto in Domino, eiúsque matri, quam non aliter atque meam matrem obseruo.* Hunc scribit Dorotheus *in Synopsi* fuisse Thebanum Episcopum, addit Ioan. Maurolicus *in suo Martyrologio* venisse postea Gallias, & Aucnionis factum fuisse Episcopum, ibíque introduxisse Canoniccos Regulares, de anno nihil omnino scitur. Cæterum Claudius Robertus *in sua Gallia Christiana tit. de Abbatiis littera* R *verbo Sanctus Rufus*, negat hanc Congregationem dictam esse S. Rufi, quod eam Sanctus Rufus instituerit, imò contendit S. Rufum nunquam fuisse

Lugdunensem Episcopum, addit verò propterea sic appellatã, quia præcipuum eius domicilium,& familiæ caput erectum sit sub inuocatione S. Rufi in Vrbe Valentina in Gallia, cuius etiam nobilis Prioratus est Lugduni,à quo mirum in modum hæc familia nobilitata est,atque errandi occasio orta,vt putaretur S. Rufus talis familiæ institutor.De his agunt Sylu. Marul. *in occeano Relig.lib.1.pag.5.* Aymar Falco *in historia Antoniana p.2.tit.22.c.3.* Petr.Grisseus *in historia Canonicorum sect.13.n.16.& 17.* Festum S.Rufi in Martyrolog. Romano celebratur 21. Nouembris. Est & alius item Sanctus Rufus primus Episcopus Auenionensis 12. Nouembris.

28 Item Canonici Regulares Aroasiæ instituti à duobus piis Sacerdotibus Connone, & Holdemaro in Monasterio Aroasiæ secundo ferè lapide à Bapalma Artesiæ oppido,versus finem Regni Galliæ in Diœcesi Attrebatẽsi.anno 1097. Pontifice Vrbano II. Imperatore Occidentis Henrico IV. Orientis Alexio Conneno. Ab hoc Monasterio Aroasiæ familiæ Aroasianæ capire exordium, & nomen sumpserunt Canonici huiusmodi. Habuerunt frequentissima per Belgium, & Galliam monasteria, quorum cathalogum describit Miræus loco proximè citando,sed hodie non existunr. De illis larè Crussenius *Monast. August.p.2.c.17.* Aubert. Miræ. *de orig.Canonicorum Regularium cap.* 10.

29 Canonici quoque Regulares Sancti Victoris, qui nomen sortiti sunt à monasterio Sancti Victoris propè muros Parisienses Abbatiali titulo illustri, ædificatum fuit à Ludouico Crasso Galliæ Rege anno 1113.vt referunt Crussen.*in monast.Augustiniano p.2.c.19.* Aubert. Miræ. *de origine Canonicorum Regularium cap.* 12. vbi grande Vitriaci Cardinalis de Canonicis S. Victoris elogium transcribit, atque ea enumerat cœnobia, tàm virorum, quàm mulierum, quæ huiusmodi Canonici habuerunt. Cæterùm iam desierunt,licèt monasterium, quod toti Congregationi præficiebatur, adhuc floreat; Fuere ex hac familia Hugo, & Richardus de Sancto Victore scriptores magni nominis.

30 Præmonstratenses item Canonici Regulares, sic dicti à monte Præmonstrato in Diœcesi Laudunensi Suffraganea Remẽsi in Gallia, instituti à Norberto Archiepiscopo postea Magdeburgẽsi Germaniæ Primate,sub Regula S.Augustini,& instituto Canonicorum Regularium anno 1120. Pontifice Calixto II. Imperatoribus Occidentis Henrico V. Orientis Ioanne Conneno. Vtunrur hi Canonici albis vestibus,nimirum tunica,super quam deferunt Rochertũ

tenuissimi

tenuissimi lini, siue byssi, gestant in capite album pileum, in humeris pallium Carmelitano non dissimile, acceperunt hunc habitum à Sanctissima Virgine, vt passim Auctores referunt, Generalis, & Abbates (sic appellant Superiores) Ordinis sunt perpetui, vigent maximè per Galliam, Germaniam, Flandriam, Hispaniam, apud Italos ferè nulla eorum sunt monasteria. Romæ habitare incipiunt. De his agunt S. Antonin. *2.p.historia tit.*15.*cap.*19. *& tit.*17. *c.*2.§.2. Ioan.Pichard.*in notis ad epist.*25.*&* 247. Paul.Morigia *in origine Relig.lib.*1.*cap.*57. Syluest. Marul. *in occeano lib.*12.*pag.*172. Galter.*in tab.chronograph.sæculo* 12.*pag.*647. Card.Baron.*annalium Eccles. tom.*12.*anno Christi* 1120.*&* 1134. Fr.Emman.*quæst.Regul.tom.*1.*q.*3.*art.*16. Azor.*instit.moral.p.*1.*lib.*12.*cap.*21.*q.*2. Soar. *tom.*4.*de Religion. tract.*9.*lib.*2.*c.*5.*n.*6. Claud.Robert.*in Gallia Christiana tit. de Abbatiis litt. P. verbo Permonstratum*, latè Aubert. Miræ. *in chronic. horum Canonicorum*, quam edidit Coloniæ Agrippinæ anno 1613. Festum S.Nortberti celebratur 6.Iunij, & illius Officium sub ritu semiduplici in toto Orbe recitari posse censuit Sacra Rituum Congregatio *sub die* 14. *Nouembris* 1620.

Item Canonici Regulares Mantuani à S. Marco instituti referuntur, sed Monasterium Mantuanum fundauit eius Vrbis Episcopus Enricus anno 1150. Pontifice Eugenio III. Imperatoribus Occidentis Corrado III. Orientis Emmanuele Conneno. Præter hoc Mantuanum, atque alterum in oppido Nesi, prope Patauium Mantuano annexum, nullum aliud est in tota Congregatione monasterium. De his agunt Paul.Morig.*in origine Relig.lib.*1.*c.*9. Syluest.Marul.*in occeano Relig. lib.*1.*pag.*36. Placet illis annectere alios per omnia similes Spiritus sancti apud Venetos Canonicos etiam Regulares, qui duo tantùm possident monasteria Venetiis alterum, alterum Patauij, quod appellant Sancti Michaëlis, sed vtrumque magnis redditibus abundans. Nullus ad hanc Congregationem admittitur nisi Venetus sit, & nobilis, ferunt eundem habitum atque Canonici Regulares Lateranenses cum pileis quadratis, & panno albo, item pallia alba cùm exeunt domum. De his agunt Ioan.Andr. *in Clem.*1.*de elect.* Paul.Morig.*d.lib.*1.*c.*61. 31

Canonici Regulares Sancti Sepulchri instituti creduntur post Hierosolymas recuperatas per Gotfredum anno 1099. vt putat Franc.Medic.in libro, qui scribitur *habitus cleri Romani.* Extat Cælestini II. constitutio sub Dat.10. Ianuarij 1153. quo honorificata est Canonicorũ S. Sepulchri in Hierosolymis cõmendatio, propterea 32

hoc anno illam atteximus. Induebantur nigro colore, ferebant pallium super Rochettum, in quo assutæ erant ad latus sinistrum quinque Cruces ex purpura, grandis media, & supra se, & infra se ad angulos suos paruulas sustinerent, placuit hic numerus, & figura in memoriam Passionis Christi. De his agit Syluest. Marul. *in occeano Relig. lib.* 1. *pag.* 30.

33 Canonici Regulares Sanctæ Crucis Conimbricensis, sic dicti à celebri monasterio Sanctæ Crucis illius ciuitatis, quod amplissimis redditibus ædificauit Alphonsus Enriquez, primus Lusitaniæ Rex anno 1131. Innocentio II. Pontifice, Imperatoribus Occidentis Lothario II. Orientis Ioanne Conneno, ibique sepultus iacet in Sacello maximo, à læua parte Altaris, vnà cum filio Sanctio Regni successore, qui in eadem capella è regione patris, ad dextrum latus æquali mausoleo quiescit. Fuere primi huius Congregationis institutores Domnus Tellus Archidiac. Conimbricensis, Domnus Michaël eiusdem Ecclesiæ Prior, Domnus Ioannes Canonicus, & Magister scholæ, Domnus Theotonius primus Prior dicti Monasterij Sanctæ Crucis, Domnus Odorius Sancti Iacobi Presbyter, & eiusdem Sanctæ Crucis Prior claustralis, Domnus Petrus Presbyter, & alij quinque, quorum nomina inuenire non potui, confirmauit Innocentius III. anno 1135. Habuerunt multa sub se monasteria in Regno Portugaliæ, quod non egrediuntur, quæ temporis vicissitudo ab illa abduxit, & aliis Ordinibus, siue mensis Episcopalibus applicauit. Nunc possident vnum de viginti, inter quæ amplissima sunt Sanctus Vincentius Vlyssiponensis, Grijo, Refoyos, Portucallense, & Moreira. Induuntur alba tunica, superpilliceo lineo, almutia, siue capuccio, & pallio nigro; habent Generalem ad triennium, Priores Conuentuum fiunt à Capitulo cuiuscunque Cœnobij confirmante Generali: De his agunt historiographi Lusitani *in chron.* Alphonsi Enriquez, Gabr. Pennottus *in historia tripartita lib.* 2. *c.* 59. Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in sua historia Episcoporum Portugalensium p.* 2. *c.* 2. Festum Sancti Theotonij primi Prioris, quem maximè colunt, celebratur 18. Februarij.

34 Canonici item Regulares Gronendaël, id est vallis viridis, sic dicti ab ipso loco Gronendaël in diœcesi Cameracensi iuxta Scaldem fluuium. De his agunt Syluest. Marul. *in occeano Religionum lib.* 1. *pag.* 38. Possevin. *in apparatu, verbo Ioannes Visbroch, & Ioannes Schonouen*, celebres illius alumni, Gabriel Pennot. *in historia tripartita lib.* 2. *c.* 66. *n.* 2.

Cano

Canonici Regulares Vindesemenses, sic dicti à prædio Vuindeschein tertio à Dauentria Germaniæ inferioris lapide, ad Insulam fluuium sita collocato prope Zuuollam Traiectensis Diœcesis, illic erectum visitur Monasterium horum Canonicorum, sub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis, à Gerardo magno, & Ioãne Busebroue ædificatum anno 1387. Pontifice Vrbano VI. Imperatoribus Occidentis Venceslao, Orientis Andronico III. Addidere se breui temporis spatio huic Monasterio Canonicorum huiusmodi capiti in sola Germania inferiori, ac tractu Rhenano centum viginti virorum Monasteria, fœminarum triginta, plura horum numerat Aubert. Miræ. *in orig. canon. Regular. cap.* 13. & nonnulla narrat Gabr. Pennot. *in historia tripart. lib.* 2. *cap.* 62. *cum tribus seqq.* Cæterum scribit Crusen. *in Monastico Augustiniano par.* 3. *cap.* 21. se ex auctoritate Sedis Apostolicæ (est Crusenus familiæ Eremiticæ Augustinianæ alumnus, vir muneribus, & litteratura in Ordine satis notus, viuebat anno, 1622.) interfuisse istorum Capitulo generali Tongris cõgregato, ac ibi vix numerasse viginti Priores, ex quibus nonnulli solum titulum gerebant, addit tamen hos disciplinæ Regulares valdè esse obseruantes. 35

Canonici Regulares Frigionariæ, sic dicti à Monasterio Sanctæ 36
Mariæ in Sylua Frigionaria (sunt Frigiones aues quædam in Italia) cui multitudine Frigionum illac se recipientium nomen indidit nõ longè à Luca instituti à P. Domno Bartholomæo ex nobilissima Columnensium familia, & à P. Iacobo de Auogrado Bononiensi Doctore emerito, familiæ Prædicatorum quondã Religioso laico, anno 1406. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Collocati sunt ab Eugenio IV. in Ecclesia S. Ioannis Lateranensis in Vrbe, iussique sunt à Frigionaria dici Lateranenses, cum Lateranensium Canonicorum fuerint reformatores, quod nomen adhuc retinent, vtuntur eodem habitu, quo Canonici Lateranenses, de quibus supra, sunt Romæ ad Sanctam Mariam de Pace, in regione Pontis. De illis agunt Paul. Morig. *in origine Relig. lib.* 1. *cap.* 8. Syluest. Marul. *in occeano Religionum lib.* 1. *pag.* 4. Fr. Emman. *quæst. Regular. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 1. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 22. *q.* 3. *vers. anno item*, Gabr. Pennot. *in histor. trip. art. lib.* 3. *cap.* 8.

Canonici Regulares S. Saluatoris sic dicti à primo monasterio, 37
quod habuerunt sub oraculo Saluatoris in Sylua lacus non longè à Senis, instituti à Fratre Stephano Eremita Sancti Augustini, an-

no 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Appellătur nonnunquã Scopetini à monasterio, quod initio institutionis habuerũt prope muros Florẽtiæ sub nomine Sancti Donati Episcopi Fessulani. Vtũtur eisdem vestibus, ac Canonici Lateranenses, prærerquã quòd patientiã portant, & palliũ nigrũ deferunt cùm foras procedunt. Possidẽt ad XL. Monasteria per Italiã, Generalis triẽniũ non excedit. Fuit per Sacrã Rit. Cong. concessũ sub *die 26. Septẽb.* 1620. vt qui hucusq; vsi sunt bireto albo possint eodẽ modo in posterũ vti nigro. Sunt Romæ ad Sanctũ Petrũ ad vincula. De illis agunt Polidor. Virgil. *de inuentor. rerũ lib. 7. c. 3.* Gualter. *in tab. chronog. sæculo* 15. *anno* 1408. *pag.* 717. Paul. Morig. *in orig. Relig. lib.* 1. *c.* 40. Syluest. Marul. *in occeano Relig. lib.* 5. *pag.* 322. Fr. Emm. *q. Reg. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 3. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *c.* 22. *q.* 3. *vers. anno Christi*, Cæs. Franciotti *de Sanctis Vrbis Lucæ, in Ecclesia Sanctæ Mariæ foris portæ, pag.* 565. *&* 590.

38 Canonici Regulares Sancti Georgij in Alga sic dicti ab Alga, siue Alega parua insula distante duobus miliaribus à Venetiis, quia ibi situm est primum eorum monasteriũ, sub nomine Sancti Georgij, instituti à D. Antonino Corario Bononiensi, & Episcopo Ostiensi, anno 1408. Pontifice Gregorio XIII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Dicuntur etiam Canonici cærulei ab habitu, quem gerunt. Professionem emittunt à Pontificatu Pij V. habent tredecim principalia per Italiam domicilia, aliqua per Siciliam. Sunt Romæ ad Sanctum Saluatorem in Lauro. De illis agunt Gualt. *in tab. chronog. sæculo* 15. *anno* 140. *pag.* 717. Hieronym. Roman. *de Republ. Christiana lib.* 6. *cap.* 30. Paul. Morigia *in origine Religion. lib.* 1. *cap.* 44. Syluest. Marul. *in occeano Relig. lib.* 5. *pag.* 337. Azor. *instit. moral. par.* 1. *lib.* 12. *c.* 22. *q.* 3. Sunt & in nostra Lusitania alij Canonici Cærulei (quos vulgus appellat Sancti Eligij fratres) ibi plura, & amplissima obtinent monasteria, sed quæ independentia sunt ab Italis; & de istis agunt Fr. Emman. *quæst. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 1. Soar. *de Relig. tom.* 4. *tract.* 9. *lib.* 2. *n.* 4. Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in historia Episcoporum Portugalensium par.* 2. *cap.* 27.

39 Et denique Canonici Regulares Sancti Petri de Monte Corbulo, sic dicti à primo eius monasterio, sub patrocinio sancti Petri in Monte Corbulo in diœcesi Florentina, duodecimo à Senis lapide ædificato Pontificatu Iulij II. intra annum 1503. & 1512. quo ipse durauit, instituti à quodam Petro Regurisi, vel Mediolanensi Monacho

nacho Carthusiano, ferunt habitũ Canonicorum à principio fuisse canusini coloris, nimirum tunicam, rochettum, & capuccium, siue almutiam, sed anno 1521. mutatum esse in nigrum. Amant hi maximè solitudinem, sectantur hospitalitatem, rigidè secum agunt, ac de labore manuum viuunt. De his agunt Trull. *de canonicis Reg. lib. 10. cap. 10.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 22. q. 3. vers. est & alia Congregatio*, Gabr. Pennot. *in tripart. histor. lib. 2. cap. 54. n. 5.*

Canonici Regulares Cathedralium Ecclesiarum, de quibus supra egimus *à num. 9. vsque ad num. 18.* sunt eiusdem Ordinis; & conditionis cum reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum, & aliis quorum supra mentionem fecimus *à num. 19.* tum quia eorum Ecclesiam vocat monasterium S. Augustinus in sua regula, tum etiam quia eundem fere habitum cum aliis Canonicis Regularibus gestant, eandémque professionem emittunt, quod plura Iuris Canonici loca confirmant, in quibus præfati Canonici Cathedralium vocantur Regulares, professi, & monachati, vt constat *ex cap. innotuit, & cap. cum Vvintonensis, de elect.* & aliis, ideóque veniunt appellatione Monachorum, sicut alij Regulares Canonici, vt per S. Thom. 2. 2. *q.* 189. *art.* 8. *ad* 2. Panor. *in cap. quod Dei timorem num. 2. de statu mon.* August. Ticinen. *in propugn. Canon. Ordin. cap.* 5. Fr. Emman. *quæstion. Regul. tom. 1. q. 1. art. 3. & tom. 3. quæst. 49. art. 3.* Ludou. Miranda *in man. Prælator. tom. 1. quæst. 10. art. 6.* nouissimè Hieronym. Roderic. *in compendio quæst. Regular. resol. 21. num. 1. & resol.* 123. *nu.* 8. Soar. *tom. 4. de Religion. lib. 1. cap. 9. num.* 12. sed in pœnalibus, & exorbitantibus Monachorum appellatione non comprehendi Cano- 41 nicos Regulares, tenent Nauar. *commento 3. de Regul. num.* 40. Isidor. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. par.* 4. *cap.* 1. *de Regular. pag.* 515. Campan. *in diuersor. Iuris Canon. rub.* 12. *cap.* 1. *num.* 3. quos refero *in tract. de appellatiua verborum vtriusque Iuris signif. appellat.* 154. *numero* 5.

40

Hinc colligitur primò Canonicos Regulares non posse esse pa- 42 trinos eleuando baptizatum de fonte, sicut nec Monachos, quia id prohibens Monachis lex, cum fundetur in Religione, ac Canonicos etiam Regulares extenditur, ita Nauar. *cons.* 10. *de statu Monach.* Fr. 43 Emm. *d. tom. 1. q. 31. art. 2.* Hieron. Roder. *eius nepos d. resol.* 21. *n.* 2. Secundo colligitur eadem ratione non licere dictis Canonicis Regularibus admittere intra clausuram monasteriorũ mulieres etiam omni suspicione maiores, obsequiorũ honestorũ præstãdorũ causa, & eas temere eas admittẽtes incidũt in pœnas Cõstitutionis Pij V.

ita

ita Fr.Emman.*d.tom.*1.*q.*48.*art.*4.*& tom.*3.*q.*68. *art.* 3. *ad fin.* Nauar. *commento* 4.*de Regul.n.*65.Sanch.*in præcepta Decalogi tom.*2. *lib.* 6.*c.*17.
44 *n.*31.refert & sequitur Hieron.Roderic.*d.resol.*21. *n.* 3. Tertiò colligitur ex eadem quoque ratione ipsis non licere interesse agitationi taurorum ex Bulla Clementis VIII. cuius verba apertè iudicant, *exceptis monachis,cæterisque cuiuscunque Ordinis , & instituti Regularibus*,ita Nau.*in cap.non dicatis* 12.*q.*1.*n.*12.Fr. Emman. *d. q.* 31. *art.*3. Hieron.Roderic.*de resol.*21.*n.*4.*& resol.*134.*n.*4.

45 Hæc de Canonicis Regularibus dicta sufficiant, veniamus igitur ad seculares de quibus tantùm deinceps à nobis erit agendum, dicuntur enim qui ius habent Canoniæ,& Præbendæ in Cathedrali,
46 vel Collegiata Ecclesia,*cap.dilectus filius ; de præbend.* quorum origo descendit à clericis illis in minoribus Ordinibus constitutis Sacerdotalibus subditis,qui sub eisdem certa quædam in Templo ministeria explebant , ibique ab eis stipendia ex re ecclesiastica accipiebant, qui & psallendi officio fungebantur , in claustris habitabant, simul omnes in vno dormitorio dormiebant , & in vno refectorio reficiebantur,quò faciliùs possent ad horas Canonicas celebrandas occurrere,ac de vita,& conuersatione moneri , & doceri;vnde nec eo mulieri intrare permittebatur,victum ad mensuram,& vestitum iuxta facultatem Episcopi accipiebant.vt habetur in Conc.Turon. *sub Carolo Magno c.*23.nec plures quàm ferret Ecclesiæ facultates accipi ab Episcopo poterant, vt in Conc. Aquisgran.*l.sub Ludouico Pio Imper.c.*117.Conc.Agathen.111.*c.*8.*&* Laodicen. *c.* 15. Azor. *instit. moral.p.* 2.*lib.*3.*c.*11.*q.*12.Vndè Canonici à canone , idest regula vocabantur,quia canonicè, & sub regula viuere tenebantur cum suo Episcopo , communi mensa , & dormitorio vtentes , vt suprà diximus. Et sic Episcopi perfectioni suo statui valdè congruæ rite vacantes religiosam vitam cum suis Canonicis ducebant, arctissimóque voto adstricti loco Cathedrali Ecclesiæ proximo in vnum habitabant, prout ad hæc vsque tempora aliquibus in locis Canonica, hoc est Canonicorum habitatio Cathedralibus Ecclesiis coniuncta conspicitur.

47 Postea verò huiusmodi ordinibus Clericorum honoris titulus, & Ordo sacer adiunctus, & certæ Præbendæ ex Ecclesiæ fructibus assignatæ fuerunt,vt Episcopi Fratres essent consiliarij,*cap.nouit, de his,quæ fiũt à Præl.*vbi Abb.Rot.*in Cæsaraugustana Synodi* 13.*Februarij* 1626.coram Reuerendiss.D.meo Coccino,Decano,*vers.& hæc sententia*,& cum eo vnum quodammodo corpus efficerent, & eidem consilio

consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiæ pertractandis præstarēt, vt infra demonstrabimus, quamuis antea quoq; consiliū, & consensum clericorū in nonnullis Ecclesiæ negotiis requirere tenerentur Episcopi, vt *in c.1. & in c.tua nuper.eod. tit. & in c.Episcopus nullus 15. q.7. & in c.si.cū gl.1.q.5. & in c.si quis vult 16.q.7. & in c.sine exceptione 12.q.2.* Hoc autem Canonicorum Collegium siue corpus cum ipso Episcopo, olim dicebatur consilium Episcopi, vt *in cap. antepen. 12.q.2.* iuncta *gloss.1.* hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi vel congregari debet ad præbenda consilia, huius verò caput est ipse Episcopus, *d.c.nouit, c.cum clerici, de verbor.signif.* Rot. *in d.Cæsaraugustana Synodi* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & de eo infra *cap vlt.* aliquid dicemus. 48

Illud demum adnotare oportet, quod licèt antiquis temporibus plures Cathedrales, & Collegiatæ extiterint Regulares, tamen hodie maior earum pars abrogata regularitate in statum transiit secularem, & inter omnes notissima est Metropolitana ciuitatis Cæsaraugustæ, vt videre licet *in Bulla reductionis eiusdem in secularem fel. record. Clementis VIII. sub Dat. Romæ apud Sanctum Marcum. Anno Incarnationis Dominicæ* 1604. *Idib. Iulij*, quam ad me transmisit D. Ioannes Fuertes, illius Ecclesiæ Canonicus, vir quidem omnigena virtute præditus Romæ degēns pro causis præeminentiarum inter suam Ecclesiam ex vna, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Pilari ex altera in Rota à pluribus annis vertentibus, in quibus Ecclesiis sæcularizatio præter qualitatem Regularitatis, nihil aliud immutauit, Abb. *in cap.2. num.9.* Innocent. *num.4. in verbo monialium, de capell, monach.* Rip. *resp.31. alias 3. de elect.* Rot. *decis.174. num.7. parte 1. recent. & decis.452. num.4.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, *& in Gerunden. administrationis. 26. Februarij* 1629. corā R.P.D. Verospio, in princ. 49 50

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus eriguntur, & Canonici creantur, vel in ipsa erectione Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, vel post eam erectam.*

2 *Papa solus ad augēdum cultum diuinum erigere, & constituere potest Ecclesiam in Cathedralem, & ipsam in Metropolitanam.*

3 *Cathedralis in erectione, quæ sint consideranda, ostenditur.*

4 *Cathedralis ita dicitur, quia penes ipsam est Cathedra in qua magistrorum magna dignitas designatur.*

5 *Cathedra propriè accipitur pro sede Doctoris, ac Prælati.*

6 *Ecclesiæ sub verbo absque vlteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulæ Cathedralis, tanquam antonomasticè sumpta intelligitur Ecclesia Cathedralis.*

7 *Cathedralitas ex quibus probetur, ostenditur.*

8 *Collegiatam erigere nullus inferior à Papa potest.*

9 *Collegialitas vbi non constat de fundationis initio ex coniecturis, & indiciis probatur.*

10 *Collegialitatis coniecturæ, & indicia quæ sint, ostenditur.*

11 *Collegialitatis qualitas probata est sufficienter etiam ex collationibus Canonicatuum, & assignatione stali in choro, & loci in Capitulo.*

12 *Canonicorum trium numerus congruus est ad Collegiatam constituendam.*

13 *Collegiata censetur illa, quæ habitu existit.*

14 *Collegialitatis potissima coniectura est, si in Ecclesia adsit aliquis vti caput, & clerici vel Canonici vti membra.*

15 *Collegiatæ signum manifestum est, quando Canonici seu clerici in Ecclesia faciunt propria statuta.*

16 *Collegiata ex signis, & aliis sufficientibus existimatur, licèt de fundatione & priuilegio non constet.*

17 *Collegialitatis indicium sufficiens non erit actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegium necessaria.*

18 *Collegiata insignis ex quibus probetur, ostenditur.*

19 *Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis quamuis antiquioribus.*

20 *Collegiata simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quæ tantum Parochiales sunt, etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet.*

21 *Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituere quis valeat, ostenditur.*

22 *Canonicatus beneficiorum appellatione venit in materia non odiosa.*

23 *Beneficia quæuis auctoritate Episcopali creari possunt.*

24 *Canonicatum supranumerarium ad futuram præbendam creare non potest Episcopus, nec alius inferior à Papa.*

25 *Canonicus creatus à Papa cæteris paribus præferendus est facto ab inferiore.*

26 *Canonici propter dignitatem, quam habent, & præeminentiam supra alios clericos, signũ aliquod habere debent, vt dignoscãtur à cæteris.*

27 *Signum*

27 *Signum aliquod concedere Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus.*

28 *Concil. Trid. requirit vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus.*

29 *Episcopus in Ordinum distributione pro Canonicatibus debet requirere consilium Capituli, sed non tenetur illud sequi.*

30 *Concil. Trid. hortatur, non autem præcipit, vt Episcopi curent, quod Dignitates omnes, & dimidia saltem pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantùm Magistris, vel Doctor. aut Licentiatis in Sacra Theologia, aut iure Canon.*

31 *Fructuum Præbendarum tertia pars inter distributiones assignari debet, vbi talis portio non fuerit deputata.*

Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias erigere, & in eis Canonicatus instituere quis valeat?

CAPVT II.

CVM Canonicatus erigantur, & Canonici creentur, 1
& instituantur, vel in ipsa erectione Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, vel post eam erectam, vt meliùs propositæ quæstioni satisfaciamus, primum à nobis erit explicandum, qui possint Ecclesiam Cathedralẽ, seu Collegiatam constituere, & ex quibus probetur Cathedralitas, & Collegialitas, & deinde patebit resolutio quæstionis.

In primis certi Iuris est solum Papam ad augendum cultum di- 2
uinum erigere, & constituere posse Ecclesiam in Cathedralem, *cap. præcipimus*, 16. *quæst.* 1. Rebuff. *in praxi benefic. titul. de erect. in Eccles. Cathedr. num.* 1. *&* 5. Azor. *institut. moral parte* 2. *lib.* 5. *cap.* 29. *quæst.* 25. *in princ. & lib.* 6. *cap.* 30. *qu.* 2. *&* 4. Gambar. *de officio Legati à Latere titul. de variis Ordinar. nominib. num.* 160. Nicol. Garc. *de benefic. parte* 12. *cap.* 5. *num.* 1. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 11. *num.* 251. vbi *num.* 252. idem dicit de erectione Ecclesiæ Cathedralis in Metropolitanam, latè Loter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 11. *à princ.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. parte* 3. *alleg.* 68. *num.* 5. in qua 3

erigenda consideranda sunt ista, videlicet. Primò, quòd locus vbi erigenda erit habeat populum nobilem, & numerosum, itaut absq; huiusmodi erectione populus pateretur in Diuinis, sic vt ad maiorem commoditatem administrandi Diuina fiat; Secundò, quod populus habeat nobilitatem in moribus, & honestate; tertiò, vt ibi sit copia Sacerdotum, ne Sedis Episcopalis vilescat, ita Isidor. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib.* 1. *c.* 15. *in princ. litt. B.* Et dicitur Cathedralis,
4 quia penes ipsam est Cathedra, in qua magistrorum magna dignitas designatur, vt ex Hieron. notat Tostat. *super Matth. c.* 1. *q.* 70. asserens Cathedram propriè accipi pro Sede Doctoris, ac Prælati, prout
5 etiam in Cathedra Petri Ecclesia Romana denotatur ex traditis per Ioan. Scotanum *contra hæreticos interrog.* 5. *de Primatu Petri, & Ecclesiæ Romanæ fol. mihi* 87. *vers. subiiciam*, Isidor. *d. c.* 15. *in princ.* Ioan. à Cochier. *in schol. ad preces primar. lit. E. verbo in singulis Cathedralib.*
6 Sub verbo tamen Ecclesiæ absque vlteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulæ *Cathedralis* apud Iuris interpretes tanquam antonomasticè sumpta, intelligitur Ecclesia Cathedralis, iuxta antiquum stylum Curiæ Romanæ. Monach. *in cap. quamuis num.* 5. *post gloss. ibidem in verbo non extendit, de prabend. in* 6. vbi Gemin. §. *final. num.* 10. *post med.* Abb. *in cap. cum super num.* 6. *de sepult.* Mandos. *super regul.* 26. Cancel. *quæst.* 3. *num.* 5. *&* 6. *in fine. vers. Romæ autem*, Gambar. *de officio Legati à Latere lib.* 10. *num.* 270. Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap.* 893. *num.* 32. Rot. *decis.* 233. *num.* 4. *&* 13. *parte* 1. *diuersor. & in Cæsaraugustana Cathedralitatis* 1. *Martij* 1630. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano,
7 in qua plura adducuntur adminicula ad probandam Cathedralitatem, videlicet antiquissimus ritus celebrandi festum Dedicationis, qui sane ritus nec tolerari, nec seruari poterat, nisi admissa Ecclesiæ Cathedralitate Greg. XV. *decis.* 493. *num.* 2. Rot. *decis.* 616. *num.* 4. *&* 5. *part.* 1. *recent.* item facultas exigendi decimas in territorio ciuitatis soli Cathedrali competentes, iuxta terminos *cap. quoniam, & cap. cum contingat. vbi gloss. & Doctores, de decim.* & tradita per Rebuff. *in tract. illius tit. quæst.* 6. *num.* 12. Rot. *in Pampilonen. congruæ* 7. *Aprilis* 1595. coram bonæ mem. Card. Millino, quæ loquitur in Ecclesiis Hispaniarum, eam sequitur etiam *in decis.* 429. *n.* 6. corã Gregorio XV. ius extrahendi defunctorum cadauera ex alienis Parochiis, illàque sepeliendi, quod Ecclesiis omnibus de Iure prohibitum, solis Cathedralibus indulgetur, *cap. ex parte*, il 1. *cap. cùm liberum, cap. cùm super, cap. in nostra*, vbi Doctores, *de sepultur.*
indi

indistincta saltem de consuetudine (quicquid sit quoad moderationem per concordias, & sententias) Sacramentorum omnium administratio, iuxta terminos *cap. 3. & vlt.* vbi scribentes, *de Paroch. & cap. Presbyteri, de consecrat. dist.* 4. necnon prærogatiuæ præeminentiarum, atque alia huiusmodi, de quibus in simili Pute. *decis.* 343. *lib.* 2. *in correctis.* Item Cathedralitatem ostendit delatio Sanctissimi Sacramenti in die eius festo, cùm processio in die Corporis Christi à Cathedrali debeat inchoari, & ibidem finiri, vt censuit Sacra Rituum Congreg. *in vna Tirasonen. sub die* 19. *Augusti* 1619.

Nullum etiam inferiorem à Papa posse erigere Ecclesiam in Collegiatam meritò concludunt Rebuff. *in praxi benef. tit. de erectione in Collegiatam*, Paul. Fusc. *de Visitat. lib.* 2. *cap.* 1. *num* 6. Azor. *institut. moral. par.* 2. *lib.* 5. *cap.* 29. *q.* 25. *& cap.* 30. *q.* 8. Filliuc. *tract.* 41. *de benefic. cap.* 3. *num.* 112. Massobr. *in sua praxi habendi concursum præl.* 2. *dub.* 1. & censuit Sacra Congregatio Concilij *in vna Conuersana*, 27. *Iunij*, 1626. prout refert Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 14. *nu.* 49. Quamuis nonnulli non contemnendæ auctoritatis viri existimauerint Episcopum posse erigere Parochialem Ecclesiam in Collegiatam, *vt per text. in cap. quoniam, de vita, & honest. cleric.* tenent ibidem Abb. *antiq. numero* 1. Ioann. Andr. *numero* 3. Butr. *numero* 2. *ad fin.* Panor. *numero* 2. *&* 6. Imol. qui attestatur de communi *numero* 1. quos retulit, & sequi visa est Rota *in Regien. vnionis* 12. *Maij*, 1625. coram Reuerendissimo D. meo Coccino; & licèt Nicol. Garc. *de benefic. part.* 12. *cap.* 5. *numero* 4. asserat aliquando Ecclesiam erigi in Collegiatam per Episcopum, sed solere fieri auctoritate Apostolica. 8

Collegialitas, vbi non constat de fundationis initio, ex coniecturis, & iudiciis probatur, Innoc. *in cap postulasti, de iurepatron.* Ioan. Andr. *& alij in cap. nobis, eodem tit.* Alex. *cons.* 75. *n* 2. *lib.* 4. Roman. *cons.* 436. *numero* 6. Decian. *cons.* 6. *numero* 1. *&* 2. *lib.* 2. Rot. *decis.* 584. *numero* 2. *& decis.* 585. *numero* 2. *par.* 4. *diuersor.* & apud Mantic. *decis.* 215. *numero* 1. & inter recent. *decis.* 637. *sub numero* 2. *part.* 1. *& in Asculana Parochialis S. Laurentij*, 20. *Maij*, 1585. coram Orano, *& in Cremonen. Præpositura* 24. *Maij* 1621. coram bonæ mem. Remboldo, *& in Placentina Archipresbyteratus* 17. *Maij* 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, *& in Asculana Plebaniæ* 13. *Ianuarij* 1624. coram R. P. D. Merlino. 9

Coniectura autem, & indicia collegialitatis potissima sunt quòd Canonici consueuerunt congregari ad libitum principalis Digni- 10

tatis illorum capitis, seu illius ad quem de Iure, vel consuetudine spectat congregare Capitulum, ad sonum campanæ, & quod haberent sigillum commune, ac esset quoque communis arca, itaut fructus communiter diuiderentur, vt colligitur ex tex. *in cap. tertio loco, de probat. & in cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. & propr.* & de communi sigillo *in cap. significauit, de appellat. & in cap. dilecta, de*
11 *excess. Præl.* De arca, & massa communi *in l. 1. §. quibus autem. ff. quod cuiusque vniuers. nom.* & demum quòd ex huiusmodi indiciis, vniuersali scilicet congregatione, seu tractatu in forma Capituli, ac sigillo, & arca communi plenè, & concludenter desumatur probatio collegiallitatis ecclesiasticæ, tradunt Doctores *in cap. nobis, de iurepatr.* vbi Abb. *numero* 28. Felin. *in cap. accedentes numero* 2. *de præscript.* Roman. *cons.* 436. *numero* 7. Decian. *cons.* 6. *numero* 1. & 2. *lib.* 2. Aym. *cons.* 134. *numero* 5. Barbat. *cons.* 17. *numero* 3. & 4. *lib.* 1. Cardin. *in Clem. statutum quæst.* 4. *de elect.* & in Clemen. 2. *numero* 10. *de ætate, & qual.* Alex. *cons.* 75. *numero* 2. *lib.* 4. Mascard. *de probat. concl.* 584. *numero* 3. Rebuff. *in concord. tit. de collat. in* §. *volumus vers. collegialitatis*, & passim sequitur Rot. *decis.* 584. *numero* 2. & *decis.* 585. *numero* 2. *par.* 4. *diuers.* Mantic. *decis.* 175. *numero* 1. & *decis.* 215. *numero* 1. Gregor. XV. *decis.* 482. *numero* 4. & fuit resolutum *in Placentina Præposituræ* 4. *Decembris* 1628. coram R. P. D. meo Pirouano, & *in dictis Asculana Parochialis, & Cremonen. Præposituræ, & in dicta Placentina Archipresbyteratus*, in qua fuit dictum qualitatem Collegialitatis probatam esse sufficienter etiam ex collationibus Canonicatuum, & assignatione stalli in choro, & loci in Capitulo factis per Canonicos Capitulariter congregatos prouisos de Canonicatibus, quippe quæ fieri non possunt absque Collegiali nomine.

12 Numerus autem trium Canonicorũ congruus est ad Collegiatam constituendam, Innoc. *in cap. postulasti, numero* 1. *in princ. de iurepatron.* Felin. *in cap. accedentibus, numero* 1. *vers. & nota, de præscript.* Roman. *d. cons.* 436. *numero* 6. Lambert. *de iurepatron. par.* 1. *lib.* 2. *quæst.* 5. *in princ. num.* 3. Caualer. *decis.* 649. *n.* 6. Reuerendiss. D. Coccin. *decis.* 296. *num.* 4. Rot. *in d. Asculana Plebaniæ* coram R. P. D. Merlino.

13 Qui si recesserint, vel saltem de præsenti non existat Collegiata, adhuc tamẽ sufficit illã habitu esse ad hoc vt censeri debeat Collegiata, Felin. *in d. cap. accedentes, n.* 2. *vers. possit etiam*, Innoc. *in cap. postulasti n.* 1. *de iurepatro.* Archid. *in cap. licet canon. sub n.* 2. *de elect. lib.* 6. Mascard. *de probat. concl.* 584. *n.* 5. cũ aliis, quos refert, & sequitur Rot.

in

in Cremonen. Præpositura 25. *Februarij* 1622. coram bonæ mem. Remboldo.

Item potissima Collegialitatis coniectura est, si in Ecclesia adsit aliquis vti caput, & clerici, vel Canonici vti membra, Alex. *cons.* 74. *num.* 4. *lib.* 4. Mantic. *decis.* 215. *sub num.* 1. *vers. vnde*, Rot. *in d. Cremonen. Præpositura* 24. *Maij* 1621. coram bonæ mem. Remboldo, *& in d. Asculana Plebaniæ* coram R. P. D. Merlino. Manifestum quoque est signum Collegiatæ, quando Canonici, seu clerici in Ecclesia faciunt propria statuta, Mantic. *decis.* 175. *sub numero* 1. *vers. item quia habent, & d. decis.* 215. *sub numero etiam* 1. Et ex istis signis, & aliis sufficientibus Collegiatam esse existimandam, licèt de fundatione, & priuilegio non constet, censuit Sacra Rituum Congreg. *in vna Caputaquen.* 16. *Ianuarij* 1620. Sed non est necessarium, vt omnes hæ cõiecturæ simul concurrant, sed sufficit aliquas adesse, ex quibus id argui possit, & verosimile creditur, vt per Rot. *d. decis.* 584. *num.* 2. *par.* 4. *diuers.* Mantic. *d. decis.* 215. *sub numero* 5. *vers. nec etiam.* 14 15 16

Non erit tamen sufficiens collegialitatis indicium actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum Collegium necessaria, Caputaq. *decis.* 295. *n.* 2. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gl.* 19. *num.* 14. *&* 15. Beltram. *in annot. ad Gregor. XV. decis.* 482. *lit. C.* 17

Quæ autem dicatur Collegiata insignis non est in Iure determinatum, Doctores enim diuersimodè loquuntur, nam Card. Mantic. *decis.* 175. *numero* 2. ad ostendendum quòd Collegiata, de qua in ea decisione agebatur, non esset insignis, asserit hoc probari ex numero Canonicorum exiguo, modicis redditibus, & qualitate seruitij, & depositionibus testium, traditque hoc esse arbitrarium, citãs Doctores in *cap. statutum, de rescript. lib.* 6. & Alberic. *de diction. verbo, insignis*, quibus addo Lap. Specul. & Tiraq. ac alios apud Menoch. *de arbitr. casu* 158. *n.* 4. In diiudicatione huiusmodi insignitatis fieri potest consideratio ex qualitate loci, prout decisũ fuit à Sacra Rituũ Congregatione in vna Collegiatæ Ecclesiæ S. Pauli ciuitatis nouæ Firmanæ diœcesis ad instantiam D. Ludouici Centoflorenі mei studiosissimi, qui obtinuit prædictã Collegiatam dici insignẽ eo quòd oppidũ, in quo sita est, insigne reddat numerus quatuor mille habitatorũ, hoc est, focularia 820. quatuor Regularium, & vnũ Sanctimonialium monasteria ibi existentia, copia peritorum, & nobilium, refert Ioan. Anton. Massobr. *in tract. de Synodo Episcopi cap.* 4. *dub.* 14. *num.* 9. 18

num.9.& seq.& Ego ipse *in collect.ad cap. vlt. num. 3. de verbor. signif.*
19 Et Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis quamuis antiquioribus , vt censuit Sacra Rituum Congregatio *in*
20 *vna Firmana 24.Martij*, 1612. sicut & Collegiata simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus,& quæ tantùm Parochiales sunt, ex eadem S.Congregatione *in vna Nolana 10.Iulij 1602. & in Senogallien.23.Martij 1619.*etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet,vt in *Terracinen. Sonnissæ, 25.Februarij, 1606.* Quis autem dicatur locus insignis tradit Nauat.*cons. 1. aliàs 3. de verbor.signif.*Et plura de insigni nostra , & Regia Collegiata S. Mariæ de Oliueira oppidi Vimaranensis Bracharen.diœcesis dixi *de officio, & potest.Episcopi p.3.alleg.60.n.7.*

21 Deueniendo nunc ad resolutionem quæstionis propositæ, videtur concludendum ad illum spectare Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituere in actu erectionis, cui de iure spectat illam facere,hoc est Papæ,vt suprà probauimus, quia vnum sine alio stare non potest, cùm saltem numerus trium Canonicorum ad Collegiatam constituendam requiratur , vt pariter suprà ostendimus.Post erectam verò, & dictum numerum creatum, Epi-
22 scopi erit,si velit, alios nouos Canonicos antiquis substituere, vel vltra extantes, cum congrua portione alios de nouo creare ; nam cum Canonicatus sint beneficia,& illorum appellatione in materia non odiosa comprehendantur, ex citatis per me *in tract. de appella-*
23 *tiua verborum vtriusque Iuris signif.appellat.32.num.*11. & quæuis beneficia auctoritate Episcopali creari possint, secundùm glos. *verbo si beneficiorum,vers.quia constat in Clem.2.de decim.*Cæs. de Grassis *decis.13.n.9.de præben.*Gonzal.*ad reg.8.Cancell.glos.5.n. 7.* Canaler. *decis.639.n.*8.Melch.Lotter.*de re benef.lib.1.q.5.n.*40.Rot. *in Monopolitana hebdomadæ 1.Iulij* 1613 coram bonæ mem.Patriarcha Manzanedo,*& in Melfiten.Legati pij 24.Ianuarij 1629.*coram R.P.D.Dunozetto,benè sequitur ipsum sua Episcopali auctoritate Canonicatus creare posse. Sed de Dignitatibus est magis inter Doctores controuersum,vt in sequenti cap.videbimus.

24 Non poterit tamen Episcopus, nec alius inferior à Papa , etiam post erectionem creare Canonicatum supranumerarium ad futuram præbendam , vt censuit Sacra Congregatio Concilij his verbis. *Ex hoc decreto expectatiuarum abrogatarum colligitur non posse erigi Canonicatum supranumerarium ad futuram præbendam* , prout refert Nicol. Garc. *de benefic. part. 6. cap. 1. numero 5.* Gonzal.

ad

*ad regul.*8.Cancel.§.1.*proœm. num.*64. *vbi num.*65. subdit procedere in Capitulis, vt neque Capitula Ecclesiarum possint Canonicos supranumerarios creare super futuram præbendam, & testatur sic censuisse eandem Sacram Congregationem, cuius meminit Zypæ. *in analytica postremi Iuris ecclesiast. enarrat. libr.* 3.*de concess. præbendæ num.*2.

Inter Canonicos verò creatos à Papa, & alios factos ab inferiori 25
illa reperitur differentia, quòd creatus à Papa cæteris paribus præferendus est facto ab inferiore. Bart. *in l.* 1. *num.*2. *C. de albo scriben.* & ibi Alex. *sub lit. B.* Boër. *de auctor. magni Consilij num.*81. Gonzal. *ad regul.*8. Cancell.§.3.*proœm. num.*114. Aloys. Ricc. *in collect. decis. par.*4.*collect.*1430. *vers.hinc infertur primo*, data enim in omnbus paritate semper est præferendus prouisus à Papa propter eius ampliorem prærogatiuam, *cap.si à Sede, de præb.lib.* 6. *Clem.*1. §. *neutro vt lite penden.*

Signum aliquod habere debent Canonici propter dignitatem, 26
quam habent, & præeminentiam suprà alios clericos, vt dignoscantur à cæteris, sicut tradunt Nouar.forens.*q.*24. *num.* 15. *tom.*1. Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles.par.*4.*resol.*363.*num.*1. quod quidem signum concedere Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel con- 27
cessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus, vt censuit Sacra Rituum Congregatio *in vna Hydruntina* 1. *Septembris* 1612. nec etiam de nouo concedere Almutiam, vt declarauit eadem Sacra Congregatio *in vna Camarinen.* 25. *Ianuarij* 1602. & *in alia Placentina* 16. *Ianuarij* 1620. aut cappam, sine priuilegio, & expressa licentia Sedis Apostolicæ, eadem Sacra Congreg.*in Eluen.*10. *Ianuarij* 1604. & ideo reperi eandem Sacram Congregationem *concessisse Canonicis Ecclesiæ Placentinæ prouinciæ Bononien.*12. *Martij* 1616. & *Canonicis Papiæ* 13. *Iunij* 1614. & *Canonicis Collegiatæ Sancti Secundi Asten. ciuitatis*, 16. *Maij* 1601.

Requirit Concil.Trident. *sess.*24. *de reform. cap.*12. *vers. neminem* 28
etiam, vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdianatus, & vt dimidia saltem pars Canonicorum Presbyteri, cæteri verò Diaconi, aut Subdiaconi, nisi consuetudo laudabiliter haberet vt plures, vel omnes sint Presbyteri, de quo latè Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.*238. Vgolin. *de officio Episcopi cap.*19.*in princ. n.*1. *vers. tertio*, Nouar.*in singular. Canon.concl.* 16. quod quidem Concilij

D Trid.

Tridént. decretum locum non habet in Ecclesiis Collegiatis, sicut aiunt Nauarr.*cons.3. de tempor. ordin. in antiq. alias cons. 5. de ætate, & qualitate, in nouis*, Zerol. *in praxi. Episcop. parte 1. verbo beneficia*, §. 5.

29 In hac Ordinum distributione debet requirere Episcopus consilium Capituli, illud tamen non tenetur sequi, & ita declaratum fuisse à Sacra Congregatione Concilij refert Zerol. *in sua praxi Episcop.par.2. verbo Capitulum.* Assignandus est Ordo non personis, sed Canonicatibus, aut præbendis singulis, sicut ex voto eiusdem Sacræ Congregationis resoluit Piasec. *in praxi Episcop.parte 2. cap.3. num.7.in princ.* Non tamen poterit Episcopus cogere, vt omnes Canonici afficiantur Sacerdotes, sed sufficiet si media pars Canonicorum Presbyteri fiant, inter quos debet esse præcipuè principalis dignitas, cæteri verò Diaconi, aut Subdiaconi, Aloys. Ricc. *d.resol. 238.num.2.*

30 Monet præterea idem Concil.citato *cap.12. vers.hortatur*, eos ad quos spectat de Iure, vt (vbi commodè fieri potest) curent quòd Dignitates omnes ecclesiasticæ, & dimidia saltem pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Sacra Theologia, vel in Iure Canonico iuxta mentem antiquorum Canonum, *vt in cap. ad decorem,de institut.* referunt Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verbo Capitulum,§. 10. & verbo Canonia,§.2.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.19. in princ.num.1.vers.tertio.* Et hortari non verò præcipere aduertunt Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.1.cap.9.quæst.56.*Molfes.*in sum.Theologiæ moralis tract. 6. cap.7.num.65.*Nicol.Garc.*de benefic. parte 7.cap.7. num.7.* Massobr. *in praxi habendi concursum requisit. 10.dub.6. numero 7. secundùm Romanam impress.*

31 Statuit demum idem Concilium Trident. *sess.22. de reform. c. 3.* vt tertia pars fructuum præbendarum inter distributiones assignetur vbi talis portio non fuerit deputata, vt saltem spe præmij Canonici Ecclesiæ inseruiant, refert Isidor. Moscon. *de maiestate milit. Eccl.siæ lib. 1.parte 1.cap.15. pag.297. vers. quartum requisitum,* Nicol. Garc. *de benefic. parte 3. cap. 2. num. 467.cum seqq.* vbi refert decisum detractionem huiusmodi ex fructibus esse faciendam non secundùm taxam antiquam, prout in libris Capitulorum, seu aliis, sed secundùm valorem currentem, *& numero* 468. pariter resolutum asserit deducendas esse priùs pensiones, & alia onera

legi

legitimè imposita quandiu illa durauerint, antequam detractio hæc fiat, & quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit, *& numero* 481. subdit obtinentem in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitatem, licèt vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet, detractioni tertiæ partis fructuum esse obnoxium, *& nu.* 492. addit Dignitates, quæ sunt de iurepatronatus, detractioni tertiæ partis fructuum esse obnoxias nisi repugnet fundatio, cui Tridentinum *d. cap.*3. prout *& sess.* 21. *cap.* 3. minimè derogauit, & infra alio in loco hac de re latiùs tractabimus.

SVMMARIVM.

1 *Canonici in Cathedralibus Ecclesiis tot numero debent esse quot pro seruitio Ecclesiæ satisfacere possint.*

2 *Canonicorum numerum determinatum augere non licet nisi augeantur prouentus.*

3 *Canonicorum numerum augere tantùm potest Papa quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non augere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatum, aliàs Episcopus cum Capitulo posset.*

4 *Numerus Canonicorum is dicitur definitus, quem in Ecclesia Cathedrali Episcopus cum consilio Canonicorum, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi consensu desuper accedente præfinierint.*

5 *Canonicorum vltra numerum non certum auctoritate Papæ potest quis in Canonicum recipi sine præbenda.*

6 *Supranumerarius appellatur qui fuerit receptus extra numerum.*

7 *Numerus certus Canonicorum, & Præbendarum in Cathedralibus, & Collegiatis quandoque nullus est, interdum est certus numerus Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio Præbendarum, interdum est certus numerus Canonicatuum, & Præbendarum, inter se distinctarum, non nunquam est certus numerus Canonicatuum, & totidem sunt Præbendæ, sed eæ distinctæ non sunt.*

8 *Canonicus in Ecclesiis receptiuis propriè non dicitur habere successorem, nec eius Canonicatus vacare dicitur sed confestim quòd titularis decedit, supprimitur, expirat, & cessat.*

9 *Canonicus non succedit Canonico in honore, & onere, sed Capitulum.*

10 *Commissio causæ facta alicui tanquam Canonico, non transit eomortuo ad successorem in Canonicatu.*

11 *Delegatio facta Dignitati non expresso nomine proprio transit ad successorem, eo quòd illum verè habeat.*

12 *Canonici supranumerarij illi dicuntur, qui in Canonicorum collegium cooptantur, & Canonici creantur vltra numerum certum Præbendarũ, & Canonicatuum absque vlla præbenda illis statim attributa.*

13 *Canonicorum supra numerum duæ sunt species, vna iuris, alia facti.*

14 *Canonicus supranumerarius receptus simpliciter de mandato Papæ in aliqua Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, non illi derogando, aut non mandando recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, non habet ius Canoniæ, stallum scilicet in choro, & vocem in Capitulo, & alias omnes prærogatiuas, quibus cæteri Canonici gaudent.*

15 *Canonicus supranumerarius receptus cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero, vel cum plenitudine iuris Canonicalis, habet ius Canoniæ.*

16 *Canonici quando sunt priuilegiati super numero certo, si postea aliquẽ supra numerum admittant, non possunt vti exceptione numeri contra Papam volentem aliquem supra numerum constituere.*

17 *Canonici supranumerarij, an & quando possint esse delegati Papæ, & distributiones quotidianas habere, remissiuè.*

18 *Canonici iure possunt numerum Præbendarum minuere, cum annui earum redditus non sufficiunt ad sustentandos commodè Canonicos.*

19 *Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri, & decreto irritante, non possunt supprimi per Episcopum.*

20 *Tenuitas Ecclesiæ, ac eius redditus diminuti probandi sunt, cum beneficia de sui natura præsumantur congrua.*

21 *Prælati seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem non possunt Canonicatus supprimere etiam in casibus, quibus Episcopi possint in sua diœcesi.*

22 *Collegiatæ Ecclesiæ Prælatus suppressionem Præbendarum tenuium facere non potest, licèt esset exemptus, & Ecclesia insignis.*

23 *Capitulum Sede vacante, non potest supprimere Canonicatus.*

24 *Vicarius Episcopi, vel Capituli Sede vacante non potest Canonicatuum suppressionem facere etiam in casibus, quibus posset Episcopus.*

25 *Canonicatus, seu Præbendæ vbi supprimendæ sunt in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, vltra consensum Capituli inferioris*

ferioris Ecclesiæ, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis.
26 *Consensus patroni, siue Ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum requiritur in suppressione Canoniaatuum, si illi ad aliquorum præsentationem, seu electionem spectant.*

Canonicorum numerus, an & quando augeri, diminuiuè possit, & de Canonicis supranumerariis?

CAPVT III.

IN Cathedralibus Ecclesiis tot numero Canonici de- 1
bent esse, quot pro seruitio Ecclesiæ satisfacere possint; vnde in eius erectione determinatur numerus saltem duodenarius, vt Episcopus dum Diuina celebrat, suo muneri satisfacere possit, & decor Prælati conseruetur, sic prouentus pro Canonicis tot sint, quot sufficiant pro honesta sustentatione eorum, & vt commodè omnia Ecclesiæ onera sustinere possint, ita ex Abb. & Felin. tradit Isidor. Moscon. *de maiest. militantis Eccles. lib. 1. cap. 15. de Eccles. Cathed. pag. 292. sub lit. A.*

Augere autem numerum determinatum Canonicorum, non li- 2
cet nisi augeantur prouentus, & tale augmentum à Papa tantùm 3
fieri potest, quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non augere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatum, aliàs Episcopus cum Capitulo
posset, Abb. *in cap. cum accessissent, de constit.* Isidor. Moscon. *vbi proxi-* 4
mè, is enim dicitur diffinitus numerus, quem in Ecclesia Cathedrali Episcopus, cum consilio Canonicorum, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi consensu desuper accedente præ-
finierint, Læl. Zech. *de Rep. Eccles. cap. 24. de Canon. num. 4. vers. causa:* 5
vnde potest quis vltra numerum Canonicorum, dummodo non sit
certus auctoritate Papæ in Canonicum recipi sine præbenda, Pa- 6
nor. *in cap. cum M. n. 30. de constit. & in c. relatum n. 2. de præbend.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 3.* vbi subdit in quibusdam Ecclesiis Germaniæ, Italiæ, ac Galliæ solere iuuenes, dum litteris operam dant, in collegium Canonicorum cooptari, & admitti, quibus tamen Præbenda statim non datur, sed postea cum aliqua earum Canonicò, & possessore vacat, & *q. 6.* tenet quòd sine præbenda possunt plures in Canonicos recipi; & qui sic fuerit receptus extra

numerum appellatur supernumerarius, Abb. & Felin. *in d.c. cum M.* Isidor. Moscon. *vbi suprà vers. si aliquis.*

7 Quod vt meliùs percipi possit sciendum est in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis aliquando nullam esse distinctionem, numerúmve Præbendarum, nec certus Canonicorum numerus, vt in casu tex. *in cap. ex parte 10. de concess. præbend. & in cap. dilecto, & in cap. vacante, de præbend.* Bald. *cons. 472. lib. 2.* Nonnunquam est certus numerus Canonicatuum, seu Canonicorum, sed nullus numerus nec distinctio præbendarum, vt *in cap. fin. §. si autem, de concess. præbend. lib. 6.* Card. Tusch. *pract. conclus. tom. 6. lit. P. conclus. 470. num. 2.* Quandoque verò non solùm certus est numerus Canonicatuum, & præbendarum, sed etiam eæ præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itaut non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius iuxta text. *in cap. litteras, de concess. præbend. & in Clement. fin. de præbend.* Lap. *alleg. 14. numero 4. & 5.* Cardin. Tusch. *tom. 1. lit. C. concl. 32.* Interdum est certus numerus Canonicatuum, & totidem etiam sunt præbendæ, sed eæ distinctæ non sunt, immo bona sunt quoad dominium Capituli communia, super quibus bonis quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus est numerus præbendarum correspondens numero Canonicatuum, vt distinguit Monet. *de optione Canonica cap. 2. quæstion. 2. numero 16. & 17.*

8 Inter quæ illud est sigulari nota dignum, quòd in Ecclesiis receptius, hoc est non numeratis iuxta priorem modum Canonicus propriè non dicitur habere successorem, nec eius Canonicatus vacare dicitur, sed confestim quòd titularis decedit, supprimitur, expirat, & cessat, ac esse desinit, & nouus constituitur in persona sequentis. *cap. dilecto 25. vers. præterea, de præbend.* ibi, *præterea licet in Ecclesia, in qua non est certus numerus præbendarum, nulla etiam vacante, in Canonicum quis possit assumi, cum intelligantur ad quoddam ius eligi, quod ex electorum assensu de nouo creatur, & cum electo in Canonicum nascitur, & desinit esse cum defuncto,* & ibi notant Imol. *numero 7.* Butr. *numero 8.* & Abb. *numero 9. glos. verbo consentire in cap. quod sicut 28. de elect.* Bald. *d. cons. 472. in princ. lib. 2.* Anchar. *in cap. si gratiosè num. 5. de rescript. in 6.* Abb. *in cap. quoniam Abbas col. 5.* & ibi Felin. *col. 3. de officio delegat.* D. Barbos. *in l. filiosam. §. fin. num. 28. ff. soluto matrim.* Cardin. Tusch. *d. conclus. 470. numero 2.* Anton Raguc. *de voce Canonicor. in Capitulo q. 22. num. 1.* Cardin. Mantic. *decis. 229. numero 1.*

Gonzal.

Gonzal.*ad reg.8 Cancel.gloss. 9.§.3.n. 9.& 10.* Nicol. Garc. *de benefic. par. 11.cap.2.num. vlt.* & fuit dictum *in Syracusana Canonicatus 1. Februarij,1623.*coram R. P. D. meo Pirouano. Quæ resolutio intelligitur quoad dispositionem de tali Canonicatu vti reseruato, nisi Papa concederet gratiam illum impetranti facta mentione, quòd Ecclesia, vbi Canonicatus ille existebat, non erat numerata; quia tunc sustinebitur talis gratia non ex vi vacationis,aut reseruationis vllius;sed ex intentione Papæ volentis remouere obstaculum non vacationis,& prouidere perinde acsi Canonicatus verè vacasset,ita Gonzal. *d.* §.3.*à n.23.*vbi *n.26.* subdit in hoc casu posse procedere opinionem Flamin.Parisii,& aliorum tenentium Canonicatum Ecclesiæ non numeratæ posse resignari.

Sed quicquid sit credo in Ecclesiis quibuscunque Canonicum non succedere Canonico in honore, & onere, sed Capitulum, Innocen. *in cap. quod sit col. 1. de elect.* & ideò commissio causæ fa- 9 10
cta alicui tanquam Canonico non transit eo mortuo ad successorem in Canonicatu, *d.cap. quoniam Abbas, de offic. deleg.* Cardin. Tusch.*pract.concl.tom.1.lit.C.conclus.38.numero 3.& 4.*quamuis delegatio facta Dignitati non expresso nomine proprio transeat ad successorem eo quòd illum verè habeat, vt probat *d. cap. quoniam Abbas*,& docent Nicol.Garc.*de benefic.part.6.cap.2. numero 29.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloss. 12. in princip. numero 73.* Stephan. Gratian. *discept.forens.cap.92.numero 2.cum seqq.* Sanch.*de Matrim.lib.8.disp.27. à numero 6.*Bellet.*disquisit. clerical. part.1. tit. de clerico debitore*, §. 4. *num.8.* 11

Supernumerarij Canonici illi dicuntur, qui in Canonicorum Collegium cooptantur, & Canonici creantur vltra numerum certum præbendarum, & Canonicatuum absque vlla præbenda ipsis statim attributa, vt ex Glos. & Abb. *in d. cap. cum M.* resoluit Azor. instit.*moral.part.2.lib.3.cap.11. quæst. 13.* In Ecclesiis scilicet in quibus consuetudine,priuilegio, vel statuto est certus numerus præbendarum constitutus,non in aliis;quia vbi non est certus numerus Præbendarum,vel Canonicorum,si vnus, aut plures recipiantur in Canonicos,ij numerum non excedunt,ita Azor.*d.c.11. q. 14.* Horum autem duæ sunt species,vna Iuris, alia facti; Iuris est quando Papa mandat Capitulo vt recipiant in Canonicum,& fratrem, & illi cōferant ius Canoniæ,& per talem receptionem efficitur Canonicus; alia est quando Papa creat Canonicum suprà numerum,& mandat quòd tali Canonico à se facto assignetur locus,& stallus, de quibus Federic. 12 13 14

Federic.de Senis *conf.290.n.5.& 6.*Card.Tusch.*tom.1.lit.C.concl. 33. n.2. cum seqq.* Vel meliùs distinguendum quoad hoc propositum inter receptum simpliciter de mandato Papæ in aliqua Ecclesia; in qua est certus numerus Canonicorum,non illi derogando,aut non mandando recipi cum plenitudine Iuris Canonicalis, & inter receptum cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero,aut vbi ab illo expressum mandatum emanauit de eo recipiendo cum iuris Canonicalis plenitudine, in primo casu receptus, vt in eo,vltra numerum non habebit plenum ius Canoniæ , veluti stalum in choro, vocem in Capitulo , & alias omnes prærogatiuas,
15 quibus cæteri Canonici gaudent , in secundo vero sic , Læl. Zechi. *d.cap.24.de Canonicis n.4. vers. causa verò* , vbi subdit quòd quando à Papa impetratur Canonicatus, qui sit supra numerum , debet id in litteris exprimi , aliàs impetratio non valeret , Monet. *de distribut. quotid.par.2.q.1.n.5.cum multis seqq.*vbi *n.*10.id limitat,vt non procedat vbi sit consuetudo,quòd Canonici ita vltra numerum recepti non habeant iura Canoniæ,vel quòd non possint administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerint installati, tunc enim ad limites installationis consequentur iura Canoniæ,& ideò si solùm fuerint installati in choro , consequentur ea , quæ sunt chori , & si fuerint installati in Capitulo , habebunt ea , quæ sunt Capituli , & addit Læl.
16 Zech.*citato loco ex* Abb.*in cap.pro illorum,de præb.* quod vbi Canonici sunt priuilegiati super numero certo,si postea aliquem recipiunt supra numerum non possunt vti exceptione numeri contra Papam volentem aliquem supra numerum constituere.

17 An autem,& quando isti Canonici supranumerarij possint esse delegati Papæ,& debeant habere distributiones quotidianas,dicam commodiùs infrà suis in locis.

18 Quæ supra diximus de augendo numero determinato Canonicorum,id quoque intelligendum est vbicunque de eo diminuendo actum fuerit,cùm pariter de vtroque simul agant, & vnica resolutione concludant Isidor.Moscon.*d. cap. 15. de Ecclesiis Cathedralibus pag.292.vers.augere,*Læl.Zechi.*d.cap. 24. de canonicis n. 4. vers. secundùm* Azor.*instit.moral.par.2.lib.3.cap.11.q.* 10. vbi resoluit etiam Canonicos Iure posse numerum Præbendarum minuere , cum annui earũ redditus nõ sufficient ad sustentandos cõmodè sexdecim, v.g. Canonicos.Et hac de re Concil.Trid.*sess.24.de refor.c.* 15.sic statuit. *In Ecclesiis Cathedralibus,& Collegiatis insignibus, vbi frequentes adeoq; tenues sunt præbendæ simul cũ distributionibus quotidianis , vt sustinendo*

ſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant, liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen Regularia, iis vnire, vel ſi hac ratione prouideri non poſſit, aliquibus ex iis ſuppreſsis, cum patronorum conſenſu, ſi de iurepatronatus laicorum ſint, quarum fructus, & prouentus reliquarum Præbendarum diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorum numerum reducere, ita tamen vt tot ſuperſint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ commodè valeant reſpondere.

Hactenus Conc. de quo Vgolin. *de offic. Epiſcopi cap.* 52. §. 1. *num.* 4. Monet. *de diſtribut. quotid. parte* 1. *quæſt.* 5. *num.* 27. *cum ſeqq. & de commutat. vltimar. volunt. cap.* 12. *n.* 113. *cum ſeqq.* Steph Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 819. *à num.* 1. *vbi n.* 2. ſubdit quòd Canonicatus aucto- 19 ritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri, & decreto irritanti non poſſunt ſupprimi per Epiſcopum, Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi parte* 3. *alleg.* 67. *per tot.* vbi *à num.* 5. reſoluo probari de- 20 bere tenuitatem Eccleſiæ, ac eius redditus diminutos eſſe, cùm beneficia de ſui natura præſumantur congrua, & illorum redditus potiùs aucti, quàm diminuti, & *num.* 2. *in fine*, addo illud Concilij decretum locum non habere ſi Eccleſiæ Cathedrales, aut Collegiatæ inſignes non ſint, quæ autem tales dicantur oſtendi ſuprà *cap.* 2. *num.* 18.

Et cùm ibi Concilium vtatur particula, *Epiſcopis*, non autem 21 *Ordinariis*, quæ latiùs patet, exiſtimo huiuſmodi facultatem Epiſcopis tantùm, & non aliis conuenire, ac proinde Prælatos ſeculares iuriſdictionem habentes quaſi Epiſcopalem non poſſe huiuſmodi Canonicatus ſupprimere etiam in caſibus, quibus Epiſcopi poſſint in ſua diœceſi; ita Nicol. Garc. *de benefic. p.* 12. *c.* 2. *num.* 75. *& ſeq.* Monet. *de diſtribut. quotid. p.* 1. *c.* 5. *n.* 30. vbi hinc ſubdit Collegiatæ 22 Eccleſiæ Prælatum hanc ſuppreſſionem Præbendarum tenuium facere non poſſe, licet eſſet exemptus, & Eccleſia inſignis, idem repetit *de commutat. vltim. volunt. cap.* 12. *à num.* 124. vbi *num.* 135. idipſum affirmat de Prælatis Regularibus circa beneficia Regularia ſuarum Eccleſiarum.

Vnde colligo Capitulum Sede vacante non poſſe hanc ſuppreſ- 23 ſionem facere, vt docent Cuch. *inſtit. maior. lib.* 2. *tit.* 9. *num.* 87. Azor. *inſtit. moral. par.* 2. *lib.* 3. *c.* 38. *q.* 9. Monald. *conſ.* 41. *num.* 5. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori Eccleſ. p.* 4. *reſolut.* 535. Monet. *d. cap.* 12. *à num.* 117. vbi *num.* 122. idem dicit de viſitatore, ſeu adminiſtratore loco Capituli Cathedrali Eccleſiæ vacanti dato. Deinde colligo nec Vi- 24

carium Episcopi, vel Capituli Sede vacante eam suppressionem facere posse etiam in casibus,in quibus posset Episcopus,cuius est Vicarius,secundùm Rebuff.*in praxi benef.tit.de forma Vicariatus n.*102. Sbroz.*de officio Vicarij lib.*2.*q.*116.*n.*9.Nicol.Garc. *d.par.*12.*c.*2.*n.*69. Stephan.Gratian.*discept.forens.c.*278.*num.*35.Monet.*d.cap.*12.*n.*129. *cum seqq.*

25 Quatenus verò Concil. *d. cap.*15. desiderat Capituli consensum, addit Monet. *d.cap.*12.*num.*251. sufficere tacitum, seu quòd superueniat post actum licèt ex interuallo, *& num.* 250. meritò tenet, quòd quando agitur de supprimendis aliquibus Præbendis, seu earum numero minuendo in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, iuxta terminos Concil. *d. loco*, omnino requiratur consensus, vel certè vocatio Capituli prædictæ inferioris Ecclesiæ ratione interesse, quod ex tali suppressione, seu diminutione prætendere posset, & vlteriùs requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis, & *à num.*255.latè tractat quomodo taxandi sint redditus Præbendarum cum earum aliquæ supprimendæ sunt, seu quæ redditum portio, & quantitas remanere debet singulis Præbendis illius Ecclesiæ non supprimendis, *& num.* 289.concludit decretum præfatum Concilij non habere locum in suppressionibus ad tempus,sed tantùm in perpetuis.

26 Secundùm eandem Tridentinam Synodum sæpè citato *c.* 15. in suppressione huiusmodi facienda regulariter necessarius est consensus patroni siue ecclesiastici siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, quatenus Canonicatus ad alicuius præsentationem, seu electionem spectent, ita Nicol.Garc.*d.cap.*2.*num.*201.*& à num.* 205. Monet.*d c,*12.*n.*226.

SVMMARIVM.

1 *Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus,& Collegiatis ad conseruandam augendámque Ecclesiasticam disciplinam instituta fuerunt.*

2 *Dignitates noua in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate institui non possunt.*

3 *Intellige de Dignitate, qua est omnino noua, quippe qua aliàs non reperitur in Ecclesia.*

4 *Episcopus, seu Capitulum de eius consensu Dignitatem iam communiter institutam pro vniuersali Ecclesia,in aliqua particulari creare potest.*

5 *Archi*

5 *Archidiaconatus, & Archipresbyteratus etiam in Collegiatis Ecclesiis de Iure communi sonant tantùm in Dignitatem.*

6 *Archipresbyter ruralis dignitatem habet si Collegium, Conuentum, vel duas Capellas, aut saltem prærogatiuam in Cathedrali habuerit, alias secus.*

7 *Dignitates Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum ex consuetudine, vel institutione Ecclesiæ dignoscuntur.*

8 *Consuetudo signat locum sedendi, eundi, & standi.*

9 *Consuetudo plurimum operatur ad dignoscendum, quanam sit prima Dignitas in aliqua Ecclesia.*

10 *Dignitas prima in aliqua Ecclesia quæ sit dignosci potest ex communi reputatione, & publica fama loci.*

11 *Dignitas probatur talis ex eius expressione facta in collationibus Apostolica, aut Ordinaria auctoritate factis, & ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus.*

12 *Dignitas talis esse probatur si eam obtinens habet administrationem rerum ecclesiasticarum cum iurisdictione.*

13 *Dignitas dicitur vbi est iurisdictio, vel illam obtinens habet prærogatiuas sedendi ante alios tam in Choro, quàm in Capitulo cum nomine Dignitatis.*

14 *Dignitas, Personatus, & Officia inter se maximè differunt.*

15 *Dignitas annexum habet Officium, vel rerum ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis.*

16 *Dignitatem habere est habere iurisdictionem in foro exteriori.*

17 *Iurisdictionem habens Ecclesiasticam in foro exteriori annexam personæ ratione beneficij, largè dicitur dignitatem habere.*

18 *Officium simplex cum perpetua rerum administratione quandoque Dignitas appellatur secundùm consuetudinem Ecclesiarum.*

19 *Personatus est quædam prærogatiua in Ecclesia post existentes in Dignitate sicut habere locum honorabiliorem in Choro, & primum locum in processionibus.*

20 *Præeminentia sola non ponit quem in Dignitate.*

21 *Officium simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personatu.*

22 *Officium non est Dignitas etiamsi haberet quis ratione Officij administrationem aliquarum rerum sine tamen aliqua prærogatiua in Choro, & in Capitulo vltra alios sui ordinis.*

23 *Officio quando esset annexa Dignitas, vel in Officio concurrerent ea*

signa ex quibus ecclesiastica Dignitas discernitur, tunc Officium diceretur habere Dignitatem.

24 *Officium largo modo dicitur habere omnis, qui habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam.*

25 *Præpositura non est Dignitas, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à Iure communi, sed officium appellatur, nisi ex constitutione Ecclesiæ, vel consuetudine loci aliud fuisset institutum, vel nisi esset prima in Cathedrali, aut Collegiata.*

26 *Primiceriatus est officium, non Dignitas, nisi probaretur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate.*

27 *Plebania officium appellatur non Dignitas, etiamsi Plebanus haberet curam animarum, Baptismum, & Chrisma, posśetque Capellanos sui Plebanatus excommunicare, & confirmare.*

28 *Plebania quando esset Collegiata, ipsiúsque Ecclesiæ Plebanus esset caput, haberétque præeminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesiæ, tunc censeretur in Dignitate constitutus.*

29 *Priores tunc censentur in Dignitate constituti si sunt Collegiati, & habent præeminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus.*

30 *Priores seculares respectu Regularium sunt personæ principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorum Collegio.*

31 *Decanatus acceptus pro simplici beneficio non est nomen Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia.*

32 *Decanus dum locum Archipresbyteri in Ecclesia obtinet tanquam subrogatus eadem potest quæ Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas.*

33 *Cantoria de Iure communi non est Dignitas, sed officium.*

34 *Thesauraria de Iure communi non est Dignitas, sed officium ecclesiasticum habet, ex consuetudine verò, & statutis Ecclesiarum Cathedralium inter Dignitates referri cœpit.*

35 *Thesauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.*

36 *Beneficia inferiora in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis reperiuntur, quæ non sunt de corpore Capituli.*

37 *Assisij, seu Mansionarij sunt, qui in eadem Ecclesia assiduè, & veluti permanenter officium canendi in Choro, & Diuina celebrandi obire tenentur.*

38 *Portionarij idem sunt quòd Assisij, & non dicuntur habere Præbendam sicut Dignitates, & Canonici, sed Portionem, id est partem fructuum.*

39 *Por*

39 *Portinarij non sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis constituitur.*
40 *Portionarij in aliquibus Hispaniæ Cathedralibus multas prærogatiuas & præeminentias habent, quibus gaudent Canonici.*
41 *Portionarij non ex eo, quòd admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, possunt dici de Capitulo.*
42 *Portio dimidia est de inferioribus beneficiis Ecclesiæ Cathedralis.*
43 *Quartenarij, Tertianarij, & dimidij Præbendati in Cathedralibus Portugaliæ vocem in Capitulo non habent.*

Dignitates, & inferiora beneficia an, & quæ sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis præter Canonicatus?

CAPVT IV.

DIGNITATES quædam in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad conseruandam augendámque ecclesiasticam disciplinam institutæ fuerunt, vt qui eas obtinerent pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarent, *c. hi quoscunque 1. q. 1.* vndè meritò, qui ad eas vocantur tales esse debent qui suo muneri respondere possint, vt ait Concil. Trid. *sess. 24. de reform. c. 12.* 1

Institui autem non possunt nouæ Dignitates in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate, vt tradunt Glos. *verbo concessimus, in cap. cùm olim, de consuet.* vbi Imol. *num.* 1. glos. *verbo omnes in cap. 1. dist. 22.* recepta per Mandos. *de signat. gratiæ, tit. exactiones, in 1. col. vers. pro noua creatione*, Roman. *in l. imperium sub num. 2. vers. item potestatem interponendi auctoritatem, ff. de iurisd. omn. Iudic.* Felin. *in cap. cùm accessissent à n. 14. de constit.* vbi quòd Episcopus potest antiquam Dignitatem restaurare si accedat Capituli consensus, & congrua dos assignetur, Sbroz. *de Vicario Episcopi lib. 2. q. 31. n. 1. & 2.* Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verb. beneficia vers. ad Dignitates, pag. mihi* 36. vbi testatur sic fuisse in Vrbe responsum, Aloys. Ricc. *in praxi rerum eccles. decis. 382. in 1. edit. aliàs resol. 322. in 2. edit.* Monet. *de Conseruator. cap. 5. num. 69.* & sequi videtur Filliuc. *in quæst. moralib. tract. 41. de benefic. cap. 3. numero* 141. Alij verò, vt sunt Innocen. referens *glossam verbo concessimus, in d. cap. cùm olim de consuet.* & Selu. *de benefic* 2

par.1.quæst.4.numero 18.*& part.4.quæst.7.num.*120.*casu* 116. vbi citat Bertachin.& alios,existimant posse Episcopum huiusmod inferiores Dignitates creare.

3 Ego tamen sub distinctione totam hanc rem cōponendam esse existimo, vel enim Dignitas, quæ est erigenda, est omnino noua, quippe quòd alia non reperitur in Ecclesia, & tunc non potest creari sine licentia Papæ,quo casu intelligendi veniunt tex.*in d.c.*1. *dist.*22.& citati pro prima sententia ex Imol. *in cap. cum accessissent n.*
4 4.*de const.* Vel fuit iam instituta communiter pro vniuersa Ecclesia, quales sunt Archidiaconatus,Archipresbyteratus,& similes, & tūc non solùm Episcopum, sed etiam Capitulum cum illius consensu huiusmodi Dignitatem in aliqua Ecclesia creare posse obseruat Imol.*d.numero* 4. adducens *d. cap.* 1. *dist.* 22. *& cap. præcipimmus* 16. *quæst.*1. *& cap. sicut* 8. *de excess. præl.* & respondet *ad d. cap. cùm olim*, per quòd videtur quòd in creatione nouæ Dignitatis in Ecclesia requiratur auctoritas Papæ,ex eo procedere, quia ibi ad cautelam de necessitate fuit petita licentia à Papa vel quòd Episcopus volebat solus sine consensu Capituli inducere nouam Dignitatē in Ecclesia,cuius tamen consensum requiri si Episcopus ex Dignitatibus Ecclesiasticis velit Dignitatem in Ecclesia constituere tenent Fulu. Pacian.*de probat.lib.*2.*cap.*28.*n.*11.Card.Tusch.*tom.*2. *lit. D.concl.* 422. *n.*5.Imolam refert, & sequitur Massob. *in praxi habendi concursum præl.*21.*dub.vnico à num.* 12.*secundùm Romanam impress.* vbi *num.* 16. subdit consuetudinem inolcuisse,vt Episcopus ne dum in Collegiatis,& Parochialibus simplicibus etiam paganorum erigant Rectorias in Dignitates,verùm etiam in Cathedralibus,& Rot.*in vna Foroliuien.Decanatus* 4.*Iulij* 1590. coram Card. Mantic. inter eius impressas *decis.*114.*n.*3.*cum seqq.*censuit Capitulum sine consensu Episcopi in ipso actu interueniente non posse Dignitatem in Ecclesia constituere,clarè præsupponens hanc nostram sententiam, quam quidem cum prædicta distinctione expresè. sequitur Gambar. *de offic.& potest.Legati de latere*, cuius tractatum opera Augustini Ferentilij mirificè illustratum habemus *lib.*5.*tit.de potest. Legati in erigendo noua beneficia n.*12.*&* 13.

5 Quædam sunt Dignitates, quæ de iure tales ex nomine tantùm præsumuntur, aliæ quæ ex consuetudine, vel institutione Ecclesiæ dignoscuntur,aliæ demum quæ ex administratione, cum iurisdictione, vel prærogatiuis cognosci possunt. De Iure communi sonant tantùm in Dignitatem Archidiaconatus, & Archipresbyteratus

tus secundùm Aretin.*conf.*23.*num.*4. Federic. de Senis *conf.* 80. *numero* 2.*verf.confiderantur ergo*,Putc.*decif.* 89.*num.* 1.*lib.* 3.*in correctis*, Fulu.Pacian.*de probat.lib.*2.*cap.*27.*numero* 48.*&* 66.Card.Tufch.*tom.* 1.*lit.A.concl.*685.*num.*3.Monet.*de Conferuat.cap.*5. *num.* 88. *&* 89. & plures,quos refero *in tract. de appellatiua verborum vtriufque Iuris fignif.appellat.*72.*numero* 4.Rot.*decif.*326.*numero* 1.*part.* 2. *diuerf.* vbi de Archipresbytero.Et hoc intelligo etiam de Archidiacono, & Archipresbytero Collegiatæ cum Bald.*conf.*1.*in fine lib.* 1. Federic. de Senis *d.conf.*80.*nu.*2.*verf.confiderantur ergo*, Cardin.Tufch. *d. concl.*685.*num.* 6. imò etiam de Archipresbytero rurali fi collegium, 6
conuentum, vel duas capellas, vel faltem prærogatiuam in Cathedrali,aut præeminentiam in Collegiata habuerit,aliàs fecus,Feder. de Senis *d.conf.*86.*num.*1 *in fine*,Franch.*in cap.*1.*numero* 4.*ne cleric.vel monachi lib.*6.Caftren.*conf.*66.*num.*4.*lib.*1.Cardin.Tufch.*d.concl.*685. *num.*12.

Ex confuetudine quoque, vel inftitutione Ecclefiæ dignofcuntur Cathedralium,& Collegiatarum Dignitates, *d. cap. tùm olim* 6. 7
de confuet. Boër.*decif.*268.*n.* 7.Pacian.*d.cap.*27. *numero* 19. Rot. *decif.* 29.*numero* 3.*par.*2.*diuerf.*vndè per illum *text.* tenet ibi Bald. *notab.*1. quòd confuetudo fignat locum fedendi, eundi, & ftandi, prout 8
cum cum multis aliis refert Salgado *de protect. Regia tom.* 1.*part.* 2. *cap.*9. *numero* 18. *in fine*, nam illa plurimum operatur ad dignofcendum quænam fit prima Dignitas in aliqua Ecclefia, & ideò 9
attenditur potiùs folitum ipfius Ecclefiæ, quàm Ius commune, Grammat.*decif.*64.*n.*17.*&* 18.Mantic.*decif.* 175.*n.*3.Ita etiam communis reputatio,& publica fama loci Boër.*decif.*286.*nu.* 8. Mantic. 10
*d.decif.*175.*numero* 3.Gregor.XV.*decif.*482.*numero.*3.Rot. *decif.* 585. *numero* 2.*part.*4.*diuerf.*& fuit dictum in *Cephaluden. Archidiaconatus* 18.*Martij* 1624. coram bonæ mem. Dunozetto fen. quas refert, & fequitur Ferentill. *in annot. ad decif.* bo. mem. Buratti in Taurinen. 11
Thefaurariæ 15.*Maij*,1620. inter eius impreffas *decif.* 473. vbi *ex numero* 6. fuit dictum Dignitatem probari effe talem ex eius expreffione facta in collationibus Apoftolica, aut Ordinaria auctoritate factis,& ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus actibus,& functionibus Capitularibus,& ex communi reputatione in Ecclefia pro tali.

Probatur etiam Dignitas effe talis, vbi eam obtinens habet administrationem rerum ecclefiafticarum cum iurifdictione,ita Abb. 12
*in cap.de multa num.*21.*verf.communiter tamen,de præben.*& ibi Ioann.

de

de Imola *sub num.* 39. *vers. sed Archidiaconus*, Butr. *numero* 24. *vers. qualiter autem*, Archid. *in cap.* 1. *num.* 2. *col. de consuet. lib.* 6. vbi Anchar. *num.* 6. *&* Gemin. *numero* 7. Pacian. *d. lib.* 2. *cap.* 27. *numero* 7. Monet. *de*
13 *Conseruator. cap.* 5. *num.* 84. Dignitas enim dicitur vbi est iurisdictio Boër. *d. decis.* 286. *num.* 2. Franc. Aretin. *cons.* 23. *num.* 1. Caualer. *decis.* 649. *num.* 7. Vel vbi illam obtinens habet prærogatiuas sedendi ante alios, tam in Choro, quàm in Capitulo cum nomine Dignitatis, quamuis iurisdictionem non habeat, vt notat Archid. *in d. cap.* 1. *n.* 2. *col.* 2. vbi dat exemplum in Archidiacono Parmæ, qui licèt nullam administrationem, nec vllum officium exerceat de rebus pertinentibus ad Archidiaconum, tamen in Ecclesia Dignitatem censetur habere, quòd idem notarunt plures, quos refert, & sequitur Pacian. *d. cap.* 27. *ex n.* 15.

14 Sed est notandum in Ecclesia Cathedrali, seu Collegiata vltra Dignitates reperiri nonnunquam Personatus, & Officia, quæ inter se maximè differunt secundùm Archid. *in c.* 1. *de consuet. lib.* 6. & quæ notant Doctores *in cap. de multa, de Præbend.*

15 Dignitas namque annexum habet Officium, vel rerum ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis, Hoied. *de incompat. benefic. par.* 1. *cap* 7. *num.* 1. Sbroz. *de Vicario*
16 *Episcopi lib.* 2. *quæst.* 27. *num.* 15. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 5. *numero* 84. habere enim dignitatem est habere iurisdictionem in foro exteriori, vnde olim habebant omnes huiusmodi iurisdictionem, quamuis hodie non omnes, sed aliqui tantùm secundùm
17 consuetudinem Ecclesiarum, & qui habet iurisdictionem largè dicitur Dignitatem habere, quòd de iurisdictione ecclesiastica in foro exteriori intelligitur, & de ea, quæ est perpetuò annexa personæ ratione Dignitatis, vel beneficij, quòd quis in titulum perpetuò obtinet Innocen. *in d. cap. de multa in fine*, vbi Ioan. Andr. *sub num.* 13. *vers. ex quo autem putatur, &* Butr. *n.* 23. *col.* 4. *in fine*, Abb. *n.* 22. *vers. quinta conclusio*, Pacian. *de probat. lib.* 2. *cap.* 27. *n.* 8. Monet. *de Conser. cap.*
18 5. *n.* 41. quare Vicarius Episcopi, qui habet iurisdictionem non habet propterea Dignitatem. Verùm quandoque officiũ simplex cum perpetua rerũ administratione Dignitas appellatur secundùm consuetudinẽ Ecclesiarũ, quamuis de Iure cõmuni Dignitas non dicatur, vt sunt Thesauraria, & aliæ de quibus infrà, & quamuis hodie multis in locis Dignitates iurisdictionẽ non habeant, non propterea minimè est Dignitas, quæ de Iure communi Dignitas nominatur.

19 Personatus autem est quædam prærogatiua in Ecclesia post existentes

ſtentes in Dignitate, ſicut habere locum honorabiliorem in choro, & primum locum in proceſſionibus, & Capitulis, & huiuſmodi ſupra cæteros eiuſdem Collegij, vel Capituli, ſed minus quàm illi, qui ſunt in Dignitate conſtituti, eſt tamen ſine officio, vel iuriſdictione, etſi quandoque ſit nomen etiam competens Dignitati, & nonnunquam officio ſimplici, vide Archid. *in d. cap.* 1. *num.* 2. vbi Ioan. Andr. *num.* 2. & Gemin. *num.* 8. item Imol. *in d.c.de multa, ſub num.* 29. & Butr. *num.* 24. *verſ. perſonatus autem*, Sbroz. *d.lib.* 2. *quæſt.* 27. *num.* 12. Petr. Greg. *partit. Iuris Canonici lib.* 1. *tit.* 27. *c.* 2. *num.* 6. Monet. *de Conſeruat. c.* 5. *n.* 85. Hoied. *de incomp. benefic. par.* 1. *c.* 9. *num.* 2. Corraſ. *de benefic. par.* 4. *c.* 3. *num.* 6. Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib.* 1. *quæſt.* 1. *num.* 90. *&* 91. Filliuc. *in quæſt. moralib. tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 1. *num.* 24. Maſſob. *in praxi habendi concurſum prælud.* 16. *ſecundùm Romanam impreſſ.* Pacian. *d.c.* 27. *num.* 23. Nec per iſtam ſimplicem prærogatiuam, quam ſuper alios ſui ordinis Canonicos habet, dicitur ha- 20
bere Dignitatem, quia ſola præeminentia non ponit quem in Dignitate, Gemin. *in d.c.* 1. *n.* 8. Aretin. *conſ.* 23. *num.* 5. *col.* 2. Pacian. *d. cap.* 27. *ſub num.* 23.

Officium verò ſimplex in Eccleſia eſt quid diuerſum à Digni- 21
tate, & Perſonatu, vt colligitur *ex cap. quia ſæpè*, & *ex cap. fin. de præbend. in* 6. & tradunt Imol. *in d. cap. de multa num.* 40. *verſ. officium verò*, Pacian. *d. cap.* 27. *numero* 27. Monet. *de Conſeru. cap.* 5. 22
numero 86. hinc inferentes officium non eſſe Dignitatem, etiamſi haberet quis ratione officij adminiſtrationem aliquarum rerum, ſine tamen aliqua prætogatiua in choro, & in Capitulo vltra alios ſui ordinis, vt eſt Sacriſta; vel quando officium habet onus annexum ſine honore, & ſine prærogatiua honoris, vt ſunt ſyndici, aduocati, procuratores, caſtaldus, œconomus, & vicedominus, & addit Pacian. etiamſi tale officium eſſet perpetuum, & etiam cuſtos, Sacriſta, vel alius de conſuetudine haberet officium dandi diſtributiones præſentibus, & eas ſubtrahendi abſentibus, & non interuenientibus Officiis diuinis, quia hæc eſſet potiùs ſimplex ſubtractio, quàm præeminentia, vel poteſtas ſuſpendendi. Verùm quā- 23
do officio eſſet annexa Dignitas, tunc officium diceretur habere Dignitatem, *l. honor. in princ. ff. de mun. & honor.* Innoc. *in d. c. de multa in fine*, Pacian. *d. cap.* 27. *num.* 30. Idem erit quando in officio concurrunt ea ſigna ex quibus eccleſiaſtica Dignitas diſcernitur, quia tunc certiſſimum eſt ſtricta appellatione Dignitatis ipſum quoque officium contineri, ſicut & ipſe Perſonatus continetur; nam & Iura

F quan

quandoque officium appellant Dignitatem, vel Personatum, vt post alios concludit Gemin. *in d.c.1.n.8. vers.ex his deciditur de offi-*
24 *cio*, quem refert Pacian.*d.c.27.n.*34. vbi *n.*37.subdit quod omnis, qui habet aliquod onus, vel cura, seu administrationem, aut custodiam largo modo dicitur habere officium.

25 Ex quibus primò colligitur Præposituram non esse Dignitatem, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à Iure communi introductum, & consequenter officium appellatur, vt patet *ex cap. dudum*, il 1.*prope fin. de elect.* Ioan. Andr. *in d. cap.* 1.*num.* 3. *de consuet. libro* 6.vbi Gemin. *sub num.*8. Cardin.Tusch. *tom.*2. *litt. D. conclus.*419.*num.*20. Pacian.*d.c.*27.*n.*39. vbi subdit hoc esse verissimum etiamsi Præpositus sederet ante omnes in choro, quia per hoc non censeretur habere Dignitatem nisi ex constitutione Ecclesiæ, vel de consuetudine loci aliud fuisset institutum; quia præeminentia sedendi est signum Personatus, non Dignitatis, vt egregiè consuluit Aret.*cons.*23.*n.*5. *vers.his breuiter præmissis.*Vel nisi prima in Cathedrali, aut Collegiata, seu Conuentuali existeret, vel haberet sub se clerum, & capellas, Massobr. *in sua praxi habendi concursum præl.* 15.*dub.*1.Rot.*in Vicentina Parochialis* 20. *Februarij* 1617.coram bonæ mem. Vbaldo sen.

26 Secundò colligitur Primiceriatum esse officium non Dignitatẽ, vt consuluit Alex. *cons.* 77. *In causa n.*5. *vers. & ad illud ostendendum vol.*2.vbi *in vers.prædictis obstat*, subdit quòd tunc Primiceriatus est Dignitas quando probatur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate, aliàs secus, refert & sequitur Pacia.*d.c.*27.*n.*47. *&* 52.Monet. *de Conseru.c.*5.*n.*93.quicquid dicat Aretin. *d. cons.* 23. *n.*5.*vers.nos possumus.*

27 Tertiò colligitur Plebaniam officium appellari non dignitatẽ, vt *in c.quod Dei timorẽ, de statu monach.*Ioan. Andr. *in d.c.*1.*n.*3.Pacian.*d. c.*27.*n.*9. vbi subdit procedere etiamsi Plebanus haberet curam animarũ, & Baptismum, & Chrisma, poséretq; Capellanos sui Plebanatus excõmunicare, mittere edictum, & confirmare, quoniã talia non facerẽt Dignitatem cùm possent de consuetudine etiam ad Canoniã pertinere ratione suæ præbendæ, & tamen Canonicus non dicitur esse in Dignitate, vt eleganter hæc omnia tradit Feder. de Senis
28 *cons.*80. *Factũ tale col. fin.* Verùm quando, Plebania esset Collegiata, ipsiúsq; Ecclesiæ Plebanus esset caput, haberétq; præeminentiã, & iurisdictionẽ in Canonicos Ecclesiæ, tunc censeretur in Dignitate constitutus, vt concludunt Gemin.*in d.c.*1.*n.*9.*col.*3. & ibid. Franch. *num.*6.

n.6.vers.& quid de Plebanis, Feder. de Senis *d.cons.*80. *n.2.col.2.* quos refert, & sequitur Pacian.*d.c.27.n.62.*

Quartò colligitur, quòd dictum est de Plebanis, idem quoque dicendum de Prioribus, qui tunc demum censentur in Dignitate constituti, si sunt collegiati, & habeant præeminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus, Feder. de Senis *cons.*132. *Casus talis est*, plures quos referr Pacian. *d.c.27.num.65.* Monet.*d.c.5.num.25.& 94.* Et seculares respectu Regularium sunt personæ principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorum Collegio, vt colligitur ex superscript. *text. in cap.vlt. de maior. & obed.* In nostra Lusitania manifesta sunt exempla in Prioribus Collegiatarum Vimaranen. Valentiæ Cedofeten. & similium, & istos solos, & non alios, qui Ecclesiis præsunt nõ Collegiatis, Dignitates esse ex Fulu. Pacian. resoluit Sebast. Cæsar *in relect. de eccles. hierarch.par.3.disp.13. §.1.num.1.* 29 30

Quintò colligitur Decanatum acceptum pro simplici beneficio non esse nomen Dignitatis nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia, ita Card.Tusch.*tom.2.lit.D.concl.41. n.22.*Pacian.*d.cap.27.num.76.*Monet.*de Conseruat.cap.5. num.92.* De Iure namque nullam habet iurisdictionem cùm careat iure Prælaturæ in Capitulo, cuius ipse est pars, Abb. *in cap.post electionem sub num. 9. circa fin. vers. item puto, de concess. præbend.* dum verò locum Archipresbyteri in Ecclesia obtinet, tanquam subrogatus eadem potest, quæ Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas, Rot. *decis.17.sub n.1.vers.sed caue,de concess.præb.* Petr. Greg. *Syntagm. Iuris lib.15.c.21.num.12.& de benefic.cap.10.num.24.& in part.Iuris Canon. lib.2. tit.9.c.5. num.4.* sicque est intelligenda Putei *decis.209.num.2. lib.3.* quatenus vult Decanum respectu Capituli non regulari personam priuatam, sed habere Prælaturam cum iurisdictione in Capitulo, cui præest, & sic habere dignitatem voluit Rot. *decis. 533. n.4.p.2.recent.* 31 32

Sextò colligitur Cantoriam de Iure communi non esse Dignitatem, sed officium Ecclesiasticum, vt resoluunt Oldrad. *cons.* 146. *Factum de consuetudine Ecclesiæ col.2.* Pute. *decis.* 89. *lib.3. in correctis*, Pacian. *d.lib 2.c.30.n.11.* 33

Septimò colligitur Thesaurarium de Iure communi non esse Dignitatem, sed officium ecclesiasticum habere, vt tradunt Rebuff. *in praxi titul. secul. benefic.quotuplex num. 9.* Petr. Gregor. *Syntagm. Iuris libro 15. cap.39.* Anton. Fabric. *de re benefic.titul. de benefic. num* 34

Dignitate num. 59. De consuetudine autem, & omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri cœpit, vt per Abb. *in cap. de multa num.* 23. *vers. secus, de Prabend.* vbi Quintin. *in repet. num.* 89. *circa med.* Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 13. *q.* 1. 4. *&* 5. *ante fin. vers. tandem*, Rot. *in Pampilonen. Thesaurariæ* 23. *Ianuarij* 1617. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & latè in Taurinen. Thesaurariæ 15. *Maij* 1620. coram bonæ memoriæ Buratto, inter
35 eius impressas *decis.* 473. *ex num.* 5. vbi aliqua ponderata fuerunt ex quibus probari visum fuit Thesaurariam esse Dignitatem, primò ex collationibus tàm Apostolica, quàm Ordinaria auctoritate factis de illa tanquam tertia Dignitate. Secundò ex declaratione Capituli, visione Bullæ erectionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in prothocollis Capituli existentibus, ex quibus constabat Thesaurariam de qua ibi esse tertiam Dignitatem post Pontificalem: Tertiò ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot. *decis.* 518. *n.* 3. *p.* 1. *diuers.* Quartò resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quòd se congregauit de mandato Thesaurarij vti illius Præsidis in defectum obtinentium maiores Dignitates, sed etiam aliorum penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. *d. decis.* 518. *n.* 2. & magis in specie eadem Rot. *decis.* 29. *n.* 3. *p.* 2. *recent.*

36 Vltra Dignitates, Canonicatus, seu Præbendas in Ecclesia Cathedrali, seu Collegiata alia reperiuntur inferiora beneficia, quæ non sunt de corpore Capituli, vt tradit Gonzal. *ad reg.* 8. Cancel. *gl.* 45. *in princ. n.* 38.

37 Huiusmodi sunt Assisij, seù Mansionarij, qui videlicet in eadem Ecclesia assiduè, & veluti permanenter officium canendi in choro, & Diuina celebrandi obire tenentur, de quibus fit mentio *in cap. si quis Episcopus* 1. *q.* 1. *& in c. penult.* vbi gloss. *verbo Assisios, de cleric. non resid.* & de illis agunt latè Alberic. *in diction. verbo Assisij*, Selu. *de benefic. par.* 1. *q.* 2. *num.* 47. Petr. Gregor. *syntagm. Iuris lib.* 15. *cap.* 23. *à num.* 11. Azor. *institut. moral. par.* 2. *lib.* 3. *c.* 9. *quæst.* 1. Iacob. de Graff. *in aureis decis. parte* 1. *libro* 2. *cap.* 97. *num.* 15. Anton. Fabric. *in praxi & theor. benefic. titul. de reliquis stipend. Eccles. ex numero* 12. Vincent. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 1. *num.* 17. Massobr. *in praxi habendi concursum præl.* 21. *num.* 6. *secundùm Roman. impress.*

Portio

Portionarij item, qui videntur idem importare quod Assisij, & 38
sunt de inferioribus beneficiis, non dicuntur habere Præbendam sicut Dignitates, & Canonici, sed portionem, idest partem fructuũ, Puteo *decis.* 431. *n.* 4. *lib.* 1. *in correctis*, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 45. *à num.* 39. Et ideò non sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis 39
constituitur, Compostel. *in cap.* 1. *num.* 4. *vers. nunquid Portionarij, de elect.* Caputaq. *decis.* 84. *par.* 1. Gonzal. *d. glos.* 45. *n.* 39. Iacob de Graff. *in aureis decis. par.* 1. *lib.* 2. *cap.* 97. *num.* 15. vbi subdit, quod portiones ipsæ beneficia sunt, quæ iurisdictione, & administratione carent, & sunt veluti cibaria, quæ diaria Vlpianus appellat *in l. antepen. ff. de alim. & cibar. leg.*

Sunt tamen Portionarij in aliquibus Hispaniæ Cathedralibus, 40
qui multas prærogatiuas, & præeminentias habent, quibus gaudent Canonici, vt de Portionariis Ecclesiæ Carthaginen. dicit Puteo. *d. decis.* 431. *n.* 1. quòd habent vocem in Capitulo, præterquam in electionibus, & prouisionibus, & de Portionariis Hispalen. *est decis.* 4. *in princ. p.* 2. *diuersor.* Et de Portionariis Corduben. ex Rotæ *decis.* Gonzal. *d. glos.* 45. *n.* 45. ait esse de Capitulo generali, at in electionibus, prouisionibus, admissionibus, & aliis actibus similibus votum non habere. Sed non ex eo, quod isti Portionarij admittuntur in Capitu- 41
lo, & ibi habent vocem possunt dici de Capitulo, Gemin. *in cap. fin. n.* 5. *ad fin. vers. aut quærimus, de præbend. in* 6. nec Canonicis æquales, prout verè non sunt, vt fuit dictum *in Hispalen. præeminentiarum* 4. *Iunij* 1625. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, etamsi eos præcederent accidentaliter, prout de Portionariis Hispalen. censuit eadem Rot. *decis.* 416. *sub num.* 7. his verbis: *Non obstat, quod Portionarij in Sacris constituti præcedant Canonicos non existentes in Sacris, hoc enim non competit illis ratione maioris, vel æqualis dignitatis, sed ratione statuti conditi in odium non existentium in Sacris, & sic ratione Ordinis, non autem dignitatis, nam cùm postea Canonicus initiatur, ascendit super omnes Portionarios.*

Idem à fortiori dicendum de dimidiis Portionariis, nam di- 42
midia portio est de inferioribus beneficiis Ecclesiæ Cathedralis, vt per Gemin. *in tract. de expectatiuis numero* 98. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 2. *q.* 1. *numero* 117. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 5. *in princ. n.* 99.

Et denique sunt Quartenarij, Tertianarij, & dimidij Præbendati, 43
præcipuè in Cathedralibus Portugaliæ, qui solùm dicuntur ibi habere inferiora beneficia, & ideo vocem in Capitulo non habent,

Rot. *in Vlixbonen. Quartenariæ* 15. *Ianuarij* 1624. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano *in verſ. neque huic,* Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi par.* 1. *tit.* 1. *cap.* 3. *num.* 16. Sebaſt. Cæſar. *in relect. de eccleſ. hierarchia diſp.* 12. §. 1. *num.* 21. vbi aduertit non repugnare, quod ex dimidiis præbendis, ſi conſuetudo, vel Eccleſiæ ſtatutum vim habeat (prout adeſt in Eccleſia Elboren.) valeant integri Canonicatus conſtitui, ac ſubinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti poſſint, & debeant tanquam veri, & integri Canonici.

SVMMARIVM.

1 *Archidiaconus Græco vocabulo dicitur quaſi miniſtrorum princeps.*

2 *Archidiaconus principalem habet Dignitatem poſt Epiſcopum.*

3 *Archidiaconus eſt dignior Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, & adminiſtratione.*

4 *Archidiaconus de Iure eſt prima dignitas in Cathedralibus Eccleſiis.*

5 *Archidiaconus, qui oculus Epiſcopi dicitur, in omnibus Eccleſiis, vbi fieri poteſt, eligendus eſt, qui ſit Magiſter, ſeu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico.*

6 *Intellige de iis tantùm Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iuriſdictionem, iuxta tit. de offic. Archid.*

7 *Archidiaconi iuriſdictionem contentioſam habentes debent eſſe Doctores, & promoti in publico gymnaſio.*

8 *Archidiaconus nullus reperitur in tota Hiſpania, qui totam illam Iuris communis retineat poteſtatem.*

9 *Archidiaconi in Hiſpania non obligantur eſſe Doctores, aut licentiati.*

10 *Aetas* 25. *annorum requiritur in Archidiacono habente curam annexam, in aliis, quibus ea non ineſt.* 22. *anni completi ſufficiunt.*

11 *Viſitare Clericos omnes debet Archidiaconus tertio quoque anno, ſi Epiſcopus ipſe non poßit.*

12 *Archidiaconus quare dicatur oculus Epiſcopi oſtenditur.*

13 *Viſitationem ſi quam Archidiaconus legitimè exercere conſueuit, aſſumpto Notario de conſenſu Epiſcopi facere per ſe ipſum tantùm debet.*

14 *Archidiacono ad viſitationem expediendam poterit Epiſcopus terminum*

terminum præscribere, commitatum, & equitatum.

55 *Distributiones quotidianas non amittit Archidiaconus interim dum visitauerit Ecclesiam, iura, vel redditus suæ prebendæ.*

16 *Distributiones quotidianas non percipit Archidiaconus, qui propriam Ecclesiam non visitat, sed solùm Ecclesias suæ Diœcesis.*

17 *Archidiaconus dum visitat Ecclesiam suæ præbendæ, non percipit fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine.*

18 *Archidiaconi ad officium pertinet Episcopo ministrare, & solemniter celebraturo Episcopo sacrum Euangelium cùm voluerit legere, & illos designari qui illud & Epistolam cantent.*

19 *Lectiones, & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare pertinet ad Officium Archidiaconi.*

20 *Archidiaconus tanquam prima Dignitas post Pontificalem in Choro aliis superior, & maior habetur.*

21 *Vasa diuinis Ecclesiæ vsibus dicata sedulò custodire pertinet ad Archidiaconum.*

22 *Clericos ad Ordines promouendos, examinare, atque probare, eósque Episcopo nomine S. Ecclesiæ ordinandos offerre spectat ad Archidiaconum.*

23 *Episcopo celebranti solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas audienti à dextris assistit Archidiaconus.*

24 *Archidiaconus respicit, vt Primicerius, & Sacrista, vel custos iniuncti sibi muneris solicitudinem diligenter exequantur.*

25 *Abbates, & Abbatissas in sede sua collocat Archidiaconus.*

26 *Iurisdictionem licèt inferiorem in multis habet Archidiaconus.*

27 *Clericorum lites, & iurgia modica tamen audit Archidiaconus.*

28 *Beneficiis priuat, & auctoritate Episcopi punit Archidiaconus.*

29 *Censuras imponit Archidiaconus, non tamen sine Episcopi auctoritate.*

30 *Archidiaconus instituit in beneficiis curam animarum habentibus de auctoritate tantùm, & mandato Episcopi, vel si hoc habeat ex præscriptione.*

31 *Archidiaconus ratione sui muneris non potest curam committere animarum.*

32 *Beneficiorum in possessionem corporalem mittit Archidiaconus institutos ab Episcopo.*

33 *Iurisdictionem quando habeat Archidiaconus, ostenditur.*

34 *Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus.*

35 *Vicarij munus exercet Archidiaconus ipso iure absque aliquo facto, Episcopopo absente,& eius Officialibus,non autem Sede vacante.*

36 *Archidiaconus à Vicario Episcopi in quo differat,ostenditur.*

37 *Archidiaconi iurisdictio hodie per consuetudinem est imminuta.*

38 *Archidiaconus de Iure maior est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter eius subiacet iurisdictioni.*

39 *Consuetudo in aliquibus Ecclesiis introduxit vt Archipresbyter, vel Præpositus,aut alia Dignitas Archidiacono præferatur.*

40 *Archipresbyter in ciuitate Paduæ ex antiqua consuetudine præcedit Archidiaconum,& quomodo probetur hæc consuetudo,ostenditur.*

41 *Archidiaconus cur de Iure præferatur Archipresbytero, ostenditur.*

42 *Archidiaconus de Iure præcedit Archipresbytero in administratione, cùm in Diuinis Archipresbyter præcedat Arcidiaconum, nisi Archidiaconus sit etiam in Presbyteratus Ordine constitutus.*

43 *Dignitati primæ spectat,& ea impedita ad secundam, & successiuè ad tertiam,deferre Sanctissimum Sacramentum,absente, vel impedito Episcopo in eius festiuitate,necnon Missas, Vesperas Pontificales cantare.*

44 *Archidiaconus Sacerdos in celebratione Missarum solemnium, absente Episcopo est præferendus Archipresbytero*, & n.45.

46 *Missas Pontificales per se ipsum celebrare non valens Episcopus, non potest in præiudicium primæ Dignitatis, ad quam id spectat, alteri sibi benè viso pro libito voluntatis demandare.*

47 *Dignitas prima pro libito ad munus sibi incumbens non potest alium sibi bene visum Canonicum, aut Dignitatem substituere,sed in eo munere proximior Dignitas succedere debet.*

48 *Dignitas prima licet sit coadiutor cum futura sucessione,nihilominus iuxta formam litterarum coadiutoriæ ad eum spectabit absente coadiuto functiones illi incumbentes facere,& exercere.*

49 *Archidiaconus, & Archipresbyter si in funeralibus de eadem Cathedrali concurrant, danda est præcedentia Archipresbytero ratione stolæ.*

50 *Archidiaconus si sit prima dignitas debet exercere officium Presbyteri assistentis cum Pluuiali Episcopo celebranti,illique candelam,& palmam benedictam ministrare.*

51 *Archidiaconus dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro tam in Ecclesia Cathedrali,quàm in alia.*

52 *Archi*

52 *Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes.*

53 *Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarius, nõ lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, ac diuinis Officiis assistat.*

54 *Protonotarij habitu vti non potest Archidiaconus in publicis functionibus, in assistentia Episcopi, nec in aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus.*

55 *Vicarius Episcopi Archidiacono tam in choro, quàm vbilibet praecedit.*

56 *Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates & Canonicos, non obstante consuetudine in contrarium.*

57 *Vicarius foraneus ratione sui officij nullã habet praecedentiam in choro, sessionibus, processionibus, & aliis actibus, & functionib. Ecclesiast.*

58 *Doctores referuntur de Dignitate, Officio, & iurisdictione Archidiaconi agentes.*

De Archidiacono.

CAPVT V.

PRIMA Dignitas Ecclesiastica in Cathedralibus Ecclesiis est Archidiaconatus de Iure communi, vt infra ostendemus, propterea de Archidiacono nunc primũ agere proposuimus, qui Graeco vocabulo quasi ministrorum princeps est appellatus *cap.* 1. *dist.* 21. Archos enim princeps, Diaconos ministrum, seu famulum Graecè significat, Petr. Greg. *Syntagm. Iuris lib.* 25. *c.* 20. *in princ.* Anastas. Germon. *de Sacrorum immun. lib.* 3. *c.* 3. *in fine*, Sebast. Caes. *de Eccles. hierar. p.* 2. *disp.* 12. §. 1. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 14. *q.* 1. Castald. *in praxi caeremon. lib.* 1. *sect.* 8. *c.* 7. *n.* 3. & principalem habere dignitatẽ post Episcopum probat tex. *in c.* 1. ibi, *post Episcopum, de offic. Archid.* vnde digniorem esse Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, administratione, & aliis consuluit Barbat. *cons.* 5. *lib.* 2. quem refert Card. Tusch. *tom.* 1. *lit. A. concl.* 482. *n.* 6. quia de Iure regulariter Archidiaconatus est prima Dignitas, Aretin. *cons.* 23. *n.* 3. *vers. quia de Iure communi, adden. ad Greg. XV. decis.* 411. *n.* 5. Rot. *in Andrien. Archidiaconatus,* 5. *Decembris* 1625. *coram R. P. D. Merlino.*

Margin numbers at right: 1 (line "Ecclesiis"), 2 (line "principalem habere dignitatẽ"), 3 (line "vnde digniorem esse"), 4 (line "quia de Iure regulariter").

G Eligem-

5 Eligendus est autem Archidiaconus, qui oculus Episcopi dicitur, in omnibus Ecclesiis vbi fieri potest, qui sit Magister, seù Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, vt statuit Trid. Concil. *sess.24. de reform. cap.* 12. & tradunt Gonzal. *ad regul.* 8. Cancel. *glos.4.n.68.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.7.c.6. num.*41. Nicol. Garc. *de benefic. parte 7. cap.7. num.*36. Galganet. *de Iure publico lib.3. tit.21.n.1.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*238. *à num.*2. *& in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.*248. *num.*4. *& decis.*305. *num.*11. *par.*4. Benius *de priuileg. Iurisconsf. parte* 2. *priuil.*28. *num.*2. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.6. cap.7. num.*62. Homobon. de Bonis, *de examine Eccles. tract.1. cap.9. q.*55. Nouar. *in singul. Canonic. conclus.*41. Sebast. Cæsar. *d. disp.12.§.1. num.*9. Ego ipse *de offic. & potest. Episc. par.3 alleg.* 60. *num.*60.

6 Quod quidem intelligitur de iis tantùm Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, *iuxta tit. de offic. Archid.* non autem de his, qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent, ita Sacram declarasse Congregationem referunt Anastas. Germon. *de indultis Cardinal. §. quibusuis num.*4. Campan. *d.n.*41. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. decis.*473. *in* 1. *edit. aliàs resol.*497. *in* 2. *edit.* Piasec. *in praxi Episcop. p.2. cap.5. num.*20. Massobr. *in praxi habendi concursum requis.*10. *dub.6. secundùm Roma-*

7 *nam impress.* Nouar. *d. conclus.*41. *num.*2. Nicol. Garc. *d. cap.7. num.*41. vbi *num.*40. refert pariter resolutum huiusmodi Archidiaconos iurisdictionem contentiosam habentes debere esse Doctores, & promotos in publico gymnasio, aliàs gradus eis non suffragari ex Bulla 63. Pij V. quod etiam tradunt Massobr. *d. dub.6. num.6.* & Nouar. *vbi supra num.* 4.

8 Sed cùm hodie ipsorum Archidiaconorum in curia vel imperitia, seu Episcoporum potentia omnis penè iurisdictio extincta sit, nec in tota Hispania vnus reperiatur Archidiaconus, qui totam illam Iuris communis retineat potestatem, vt testantur Zerola *in praxi Episcop. verbo Archidiaconus*, Læl. Zechi. *de Republ. Eccles. titul.* 24. *à num.* 13. meritò notant iam hodie apud Hispanos

9 cessare obligationem illam Trident. quòd sint Doctores, aut Licentiati, vt ante omnes scripsit Nauarr. *in man. cap.* 25. *num.* 135. referunt, & sequuntur Vasconcel. *in harmon. rub. Iuris Canon. sub tit. de offic.* Archid. *in princ.* Nicol. Garc. *d. cap.7. à num.* 37. Sebast. Cæsar. *d.§.1.n.*10.

10 Si verò Archidiaconus habeat curam animarum annexam ætas viginti

viginti quinque annorum requiritur, licet in aliis Dignitatibus, quibus ea non inest, viginti duo anni completi sufficiant, vt statuit Cõcil. Trid. *d.cap.12.verſ.ad cæteras*, & tradunt per me citati *d.alleg.60.n.65*. quibus addo Maſſobr. *d.requiſ.10.dub.11.n.24*. Nouar. *in ſingul. Canon.concl.15*.

Officium Archidiaconi de Iure quidem communi eſt circa Cle- 11
rum præcipuè, cui omnium Clericorum cura poſt Epiſcopum demandatur, ipſe enim debet clericos omnes tertio quoque anno, ſi Epiſcopus ipſe non poſſit, viſitare, *cap. 1. & cap. ad hæc, de offic. Archid.* & propterea dicitur oculus Epiſcopi, quia luſtrans actus 12
totius Eccleſiæ, ſi quem videat proximum eſſe peccato, referat ad Epiſcopum, vt inquit Clemens Papa *in cap. Diaconi* il 1. *vbi gloſ. 93.* 13
diſt. Viſitationem autem, ſi quam legitimè exercere conſueuit, aſſumpto notario de conſenſu Epiſcopi facere per ſe ipſum tantùm debet, vt ſtatuit Concil. Trid. *ſeſſ.24.de reform. cap. 3.* Felician. Comen. *in man. viſitat. lib.1.tit.3. verſ. Archidiaconi*, Fuſc. *de viſitat. lib.1.cap.2.num.14*. Sbroz. *de officio Vicarij lib.2.quæſt.120.num.10*. Flores de Mena, *variar.lib.3.quæſt.24.num.23*. Ego ipſe, *d.p.3.allegat.73. num. 22.* & ad illam expediendam poterit Epiſcopus ei terminum 14
præſtituere, & præſcribere comitatum, & equitatum ne oneri ſit Eccleſiis, quas viſitauerit, prout declarauit Sacra Congregatio, vt atteſtatur Piaſec. *in praxi Epiſcop.p.2.cap.3. num. 62.pag.213.* quem refero Ego ipſe *d. allegat. 73. num. 39.* Et interim dum viſitauerit 15
Eccleſiam, iura, vel redditus ſuæ præbendæ non amittit diſtributiones quotidianas, cùm viſitando prædicta iura, & loca ſeruiat Eccleſiæ in re vtili, ſicut reſoluunt, & per Sacram Congreg. fuiſſe deciſum referunt Azori. *inſtitut. moral. parte 2. lib.7. c.7.quæſt.10.* Monet. *de diſtribut.quotid.p.2.quæſt.11.num.63.* Nicol. Garc. *de benefic. p.3.cap.2.num.333. & ſeq.* Cened. *practic. & Canon. quæſt. libro 1.q.1. num. 36.* Ego ipſe, *d.parte 3.allegat.53.num.163.* me citato in illo loco Sanctarel. *var.q.11. num.9.* Si verò non viſitauerit propriam Ec- 16
cleſiam, ſed ſolùm Eccleſiam ſuæ diœceſis, quamuis illam viſitaret ex officio, & iure ſibi competenti, tunc non poſſe percipere diſtributiones tenent Monet. *d.q.11.n.63.* Cened. *d.q.1.n.36. & 74.* Nicol. Garc. *d.cap.2.num.332.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.1.tit.6. lib.6. de Viſitat.n.81. & 108.* Sanctarel. *d.quæſt.11. num.10.* Ego ipſe, *d. allg.53. num.126.* Sic etiam eadem durante viſitatione 17
non poterit ipſe Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex diſpenſatione, vel ex illius Eccleſiæ con-

G 2 ſuetudine,

suetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sint à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis ex causa à Concilio permissis, prout decisum attestantur Nicol. Garc. *d.c.2.n.332. in 2. dub.* & Armendar. *d.l.6. de Visitat. numero* 82. Animaduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quæ seruanda erit.

18 Secundò ad officiũ Archidiaconi pertinet Episcopo ministrare, vt censuit S.Rit.Cong. *in vna Pisaurien.* 10. *Iunij* 1600. & solemniter celebraturo Episcopo Sanctum Euangelium cum voluerit legere, & eos ante probatos designare, qui Euangelium, & Epistolam cãtent, *c.perlectis* 25. *dist.c.2. de offic.Archid.* Azor. *instit.moral.p.2.lib.3.c.14.q.2.*

19 *vers.deinde*, Galganet. *de iure publico lib.3. tit.21.n.5.* Lectiones quoque, & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare, atque Acolytos, qui cereos, & thuribulum deferant, & qui minora gerant officia ordinare, & omnia denique, quæ ad diuinorum Officiorum celebrationem pertinent disponere, gloss. & Doctores *in d.c.2.* Sebast.Cæs. *d.§.1.n.7.*

20 In choro enim tanquam prima dignitas post Pontificalem, aliis Superior, & maior habetur, & illi in choro permanenti spectat in principio Matutini, Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intimare *Pater noster*, quo dicto eidem pariter spectat eius manu signum dare, vt incipiatur, *Domine labia mea, &c.* vel *Deus in adiutorium meum, &c.* ipsique etiam ad Primam pertinet dicere, *Dies, & actus nostros, &c. Adiutorium nostrum, &c.* & *Deus nos benedicat, &c.* Ad Completorium. *Noctem quietam, &c. Benedicat, & custodiat nos, &c.* & in fine Horarum, & Matutini. *Dominus det nobis, &c.* Et antequam finis signum per ipsum detur, nemo officio expleto è choro egredi valet, ita *S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium Præpositorum in vna Theatina, sub die* 18. *Aprilis* 1617.

21 Tertiò ad eundem pertinet vasa diuinis Ecclesiæ vsibus dicata sedulò custodire, vt dicitur *in cap. ea quæ,* 3. *de offic. Archid.* Azori. *d. cap.* 14. *quæst.2. §.deinde vers. ad eundem pertinet,* Sebast.Cæs. *d.§.1. num.* 8.

22 Quartò clericos ad Ordines promouendos examinare, atque probare, eósque Episcopo nomine Sanctæ Ecclesiæ ordinandos offerre, *cap. ad hæc, cap. vt nostrum, de offic. Archid. cap. vnic. de scrutin. in Ordine facien.* Quaranta *in summ. Bullarij verbo Ordo, vers. subse*

subsequenter, Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. vers. deinde*, Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub. 3. à numero 15.* Galgan. *de iure publico lib. 3. tit. 21. numero 7.* Castald. *in praxi ceremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. numero 3.* Sebast. Cæs. *d. §. 1. numero 8. vers. eius*, Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi part. 2. alleg. 10. num. 21.* & in ipsa ordinatione, atque in consecratione Chrismatis, & aliis similibus Episcopo ministrare, *cap. Acolytus, cap. Ostiarius, 23. dist.* Et demum Episcopo celebranti solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas assistenti à dextris modo suo loco præscripto assistere, vt animaduertit Castald. *citato loco.* 23

Quintò dispicere, vt Primicerius, & Sacrista, vel custos iniuncti sibi numeris solicitudinem diligenter exequantur, *cap. perlectis, 25. dist. cap. ea quæ contra, de offic. Archid.* 24

Sextò Abbates, & Abbatissas in sede sua collocare, *d. c. vt nostrum, de offic. Archid.* Sebast. Cæs. *d. §. 1. n. 8. vers. ad Archidiaconum.* 25

Non solùm autem exercet officium Archidiaconus, sed iurisdictionem quoque habet in multis, licèt inferiorem, *cap. ad hæc, de offic. Ordin.* Narbona *de appellat. à Vicario ad Episcopum, part. 1. numero 30.* nam ipse de Iure quidem communi antiquiori, de quo *in d. cap. perlectus vers. Archidiaconus 25. dist. & in d. cap. ad hæc*, Clericorum lites, & iurgia, modica tamen audit, Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. vers. deinde*, Galganet. *d. tit. 21. numero 6. vers. iurgia*, Sebast. Cæsar. *d. §. 1. numero 5.* & auctoritate Episcopi punit, & priuat beneficiis, *cap. licet, de pœnis, cap. referente, de præbend.* & censuras imponit, non tamen sine Episcopi auctoritate, *cap. Archidiaconis, de offic. Archid.* Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. vers. atque hæc quidem*, Galganet. *d. tit. 21. numero 6. nec sine*, vel ex speciali consuetudine, non autem nomine proprio, Zech. *d. tit. 24. numero 13. vers. ad Archidiaconum quoque*, Soar. *d. censur. disput. 2. sect. 2. numero 9. vers. denique*, Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 12.* 26 27 28 29

Instituitur quoque in beneficiis etiam curam animarum habentibus, de auctoritate tantùm & mandato Episcopi, *d. cap. ad hæc, cap. cùm satis, eod. tit. cap. si in plebibus 63. dist. cap. nullus 16. quæst. 7.* vel si hoc habeat ex præscriptione, vel consuetudine nomine, & vice Episcopi legitimè præscripta, Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 72. num. 185.* vbi respondeo textum *in d. cap. cùm satis*, solùm prohibere consuetudinem, seu magis præscriptionem, per quã Archidiaconus intendit instituere in beneficiis nomine proprio. Et ideo Archidiaconum ratione sui muneris non posse curã cõmittere 30 31

animarum per tex.*in d.cap.cùm satis*,resoluunt Azor.*d.c.*14.*q.*2. *vers. atque hæc quidem*,Galganet.*d.tit.*21.*n.*6.

32 Mittit denique in corporalem beneficiorum possessionem institutos ab Episcopo,*d.cap.ad hæc*,Cou.*lib.*3.*var.cap.* 16.*n.*7. *vers. tertius*,vbi aduertit quòd quamuis *in cap.licet Episcopus,de præbend.lib.6.* responsum sit ad Episcopum pertinere missionem in beneficiorum possessionem, illud potest intelligi non quidem de ipsa missione in possessionem corporalem,sed de sententia,aut decreto,quo Episcopus pronuntiat institutum in possessionem mittendum fore, seu de ipsa corporalis possessionis traditione; vel potest intelligi vt procedat de consuetudine,secundùm quam hodie ad Episcopum, non verò ad Archidiaconum spectat corporalis possessionis traditio, vt tradit Flamin.Paris.*de resignat.benef.lib.*10.*q.*6.*n.*32.

33 Non tamen habet in omnibus Ordinariam iurisdictionem,sed in iis tantùm,quæ à Iure, vel consuetudine ei sine speciali mandato Episcopi competunt exequenda,*cap.fin. de offic. Archid.* Videtur autem ei de iure communi competere iurisdictio in visitando, & corrigendo in modicis tantùm causis,nã inquit tex.*in d.c.ad hæc*,ardua negotia non debere absque maioris sui præsentia terminare;reliqua verò,quæ ad eum pertinent,plena auctoritate exequitur, Roman. *cons.*371.*In proposita, n.*4. vbi quod Archidiaconus non habet iurisdictionem in criminalibus,nec in ciuilibus arduis, sed tantùm in ciuilibus pauci valoris, refert Card.Tusch.*litera A. conclusione* 482.

34 *numero* 9. Quare Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus,*dicto cap.*1. *de officio Archidiaconi* ibi, *vt Archidiaconus,post Episcopum sciat se Vicarium,&c.d.cap.ad hæc*, Glos. *in cap. Pontifices* 7.*q.*1.Anton.de Prettis,*in clypeo pastoralis officij, cap.*6.*n.*39. Marant.*de ordine iudic.p.*4.*dist.*5.*princ.n.*7. Rebuff. *in praxi tit. forma Vicariatus,n.*199.Sbroz.*de officio Vicarij lib.*1.*q.*3.*n.* 17.Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.*1.*cap.*10.*n.*2.*vers.sexta*,Azor.*d.cap.*14.*q.*2.Monet. *de distrib.quotid.p.*2.*q.*1.*n.*26.*vers.ratio*,Narbona *de appell.à Vicario ad Episcopum,p.*1.*n.*22.quos refero Ego ipse,*de officio*, *& potest. Episcopi*

35 *p.*3.*alleg.*54.*n.*16. Vnde ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente,& eius officialibus, Vicarij munus exercet, Cardin. Tusch. *tom.*1.*lit.A.concl.*482.*n.*10.Sbroz.*d.lib.*1.*q.*2.*nu.*15.*& q.*36. *n.* 10. non autem Sede vacante,nec etiam infra illos octo dies, quibus à Capitulo Sede vacante Vicarij electio facienda est,iuxta formam Conc. Trid.*sess.*24. *de reform. cap.* 16. quia Iura supra allegata loquuntur tantùm Sede repleta;tum quia intra illos octo dies totum Capitulum

lum poteſt,& debet adminiſtrare;quare ita tenent Quarant.*in ſum. Bullarij, verbo Sede vacante*,§.*duodecimo quæro verſ.primo*, Aloyſ.Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ.poſt reſol*.505.*in notab.de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante,verſ.primo*,Ego ipſe,*d.alleg*.54. *n*. 163. Quamuis Archidiaconum ſuſtinere Vicarij vices Sede vacante, dum agitur de electione Vicarij à Capitulo poſt Foler. & Abb. teneat Sbroz. *d.lib*.1.*q*.61.*& in addit.ad q*.3.*eod.lib*.1.

Differt tamen Archidiaconus à Vicario Epiſcopi, quòd Archi- 36
diaconi officium eſt dignitati annexum,nec poteſt ad nutum amoueri, ſicut Vicarius ſimplex: præterea ſimplex Vicarius ea exequitur quæ ad Epiſcopum ex officio pertinent,quibus tamen ob plurimas occupationes deſeruire non poteſt, Archidiaconus verò officium habet ab Epiſcopi officio ſeparatum, nec poteſt Epiſcopus eius officium exercere.

Quamuis hodie Archidiaconi iuriſdictio per conſuetudinem ſit 37
immunita,& ad Vicarium Epiſcopi pertineat, & officium licet in miniſtrando Epiſcopo in collatione Ordinum, & Chriſmatis confectione,& aliis ſimilibus retineat, tamen ſecundùm conſuetudinẽ Eccleſiarum,eius officium attenditur;conſuetudo enim per diuerſa loca præualet in Officiis,*cap.cùm olim,de conſuetudine,cap.ad hæc, de exceſſib.Prælatorum*.Vbi autem ceſſat conſuetudo, Ius commune attenditur,vt *in tit.de offic.Archidiac*. & caſu, quo Archidiaconus de conſuetudine eſſet aliis Dignitatibus inferior, prout in aliquibus Eccleſiis eſt tertia,vel quarta Dignitas, retineret tamen Officium miniſtrandi Epiſcopo in Sacramentis, iuxta ritum vniuerſalis Eccleſiæ;vt etiam ſupra attigimus.

Similiter de Iure communi Archidiaconus maior eſt omnibus 38
poſt Epiſcopum, & Archipresbyter eius ſubiacet iuriſdictioni, *d. cap*.1.*cap.ad hæc,de offic.Archid. cap*. 1. *de offic. Archip*. & colligitur ex Ordine titutulorum de Officio vtriuſque in Decretal. Barbat. *conſ*. 5.*n*.18.*lib*.2.Steph.Gratian.*diſcept.forenſ.cap*.111.*n*.80.Azor. *d.p*.2.*lib*. 3.*cap*.15.*q*.2.*&* 3.Card.Tuſch.*d.lit.A concl*.482.*ex num*.11.in hoc ta- 39
men etiam præualet conſuetudo Eccleſiarum, vt Archipresbyter, vel Præpoſitus,aut alia Dignitas Archidiacono, & aliis Dignitatibus præferatur,quia rationabilis eſſe poteſt diuerſa in huiuſmodi rebus conſuetudo propter diuerſas cauſas, vel Officia ſingulis Dignitatibus attributa, Card.Tuſch.*d.lit.A.concl*.482.*n*.22.& exemplũ ponit Alex.*conſ*.142.*Viſo proceſſu,lib* 6. in ciuitate Paduæ, vbi Archi- 40
presbyter præcedit Archidiaconum ex antiqua conſuetudine, &

ſic

sic installat Abbatissas exemptas, & beneficiatos in ciuitate, Archidiaconus verò beneficiatos extra ciuitatem. Quæ quidem consuetudo, cùm sit contra Ius Canonicum, debet esse præscripta per quadraginta annos, aliàs non releuat, Barbat. *cons. 5. n. 6. vers. præmitto etiam, lib. 2.* Corn. *cons. 155. col. pen. lib. 4.* Bart. *cons. 136. lib. 1.* Crauet. *de antiq. tẽporũ, §. 1. in 4. p. n. 9.* vbi *n. 12. & seq.* reprobat Aret. *cõs. 23.* refert Card. Tusch. *d. cõcl. 482. n. 24.* vbi *n. 25.* cũ Alex. *d. cõs. 142. n. 6.* ait tẽpus vacãtis Dignitatis deduci debere, *& n. 29.* post Gem. *in c. pen. n. 6. de offic. deleg. l. 6.* dicit quòd eadẽ est cõsuetudo in Ecclesia Taurinensi:

41 quæ in Paduana. Ratio autẽ Iuris cõmunis cur Archidiaconus Archipresbytero præferatur (cùm alioquin Presbyter Diacono sit superior, *c. Dicanos, cum seqq. 93. dist. cap. statuimus, de maior. & obed.*) est Dignitas, & Officium cùm propter ministerium semper Episcopo adhæreat, ac propterea oculus dicatur Episcopi, Archipresbyteri verò Officium non est ministrare, cùm Diaconus, non Presbyter sit minister; sicut ergo Diaconus Presbytero, sic Archidiaconus ministrat Episcopo, ac propterea est supra cæteros maior apud Episcopum, sicut Cardinales apud Romanum Pontificem maiores Episcopis. In aliis verò Dignitatibus Diaconi constituti non debent Presbyteris anteferri, *cap. peruenit, il 1. 93. dist.* nisi auctoritatem gerant Prælati maioris, *cap. fin. ead. dist.* Sed & ipsi Archidiaconi cauere debent iuxta præceptum, *cap. fin. 94. dist.* ne dominari in Sacerdoribus velint, nec in Clericos tyrannidem exercere, quod nec ipsis Episcopis est permissum.

42 Intellige supradictam resolutionem, quatenus habet Archidiaconum præcedere Archipresbyterum, vt procedat in administratione, cùm in Diuinis Archipresbyter præcedat Archidiaconum, Glos. *verbo subesse, vers. sed duas, in cap. 1. de officio Archipresbyteri,* Boër. *de auctoritate magni consilij, num. 73.* Anton. de Petris, *in clypeo Pastoralis officij, cap. 637.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol. 556. in 2. edit. & p. 4. eiusdem praxis resolut. 394. num. 1.* nisi Archidiaconus sit in Presbyteratus Ordine constitutus, Bero. *cons. 22. num. 31. lib. 1.* Cardin. Tusch. *d. litt. A. conclus. 482. num. 16.* quia tunc cùm sit par etiam in Ordine, & maior in administratione, debet præcedere Archipresbyterum absente Episcopo in celebratione Missarum in diebus solemnibus, & aliis relatis in quadam decisione Sacræ Congregationis Rituum, in vna Regien. 9. Decembris 1600. cuius Card. Tusch. *loco proximè citato*, quæ ita habet. *Censuit Sacra Congregatio Archidiaconum dictæ Ecclesiæ, qui prima Dignitas post Pontificalem existit,*

ſtit, & Sacerdos nunc eſt, non quidem ex obligatione, ſed ex ſua volunta-te, & deuotione, in decantatione Miſſarum in diebus ſolemnibus, delatio-ne Sanctiſsimi Sacramenti, benedictione candelarum, cinerum, & palma-rum, & aliis huiuſmodi actibus, & functionibus Sacerdotalibus Epiſcopo abſente præferendum eſſe Archipresbytero, neque allegatam conſuetudi-nem, quæ legitimè probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excluden-dum Archidiaconum Sacerdotem, in caſu de quo agitur, ſuffragari: refert etiam *Marc. Anton. Genuenſ. in ſua praxi Archiepiſcopali Neapoli. cap.* 52. *in nouiſsima editione.*

In Metropolitana Eccleſia Barenſi quatuor adeſſe Dignitates, nempe Archidiaconum, Archipresbyterum, & duo Primicerios Sacræ Rituum Congregationi narratum eſt, & pro parte Archidiaconi petitum ad quam ex dictis Dignitatibus ſpectet Sanctiſſimum Sacramentum abſente, vel impedito Archiepiſcopo in ſolemni eius feſtiuitate, & per Octauam in proceſſione deferre, & Miſſas, ac Veſperas Pontificales cantare diebus in quibus Archiepiſcopus ſi eſſet præſens, vel non impeditus cantaret, necnon Miſſas, & Veſperas infra annum diſtribuere. Eadem Sacra Rituum Congregatio, vt ſæpe aliàs in ſimilibus, ita nunc declarauit munia prædicta abſente, vel impedito Archiepiſcopo ad primam Dignitatem, vel ea impedita ad ſecundam, & ſucceſſiuè ad tertiam, vel quartam, & omnibus Dignitatibus abſentibus, vel impeditis ad primum, vel ſecundum Canonicum pertinere, *ſub die* 19. *Ianuarij* 1608. Idem etiam fuit deciſum *in vna Piſauren.* 21. *Martij* 1609. *& in Lamacen.* 11. *Nouembris* 1614. *& in Aretina* 30. *Ianuarij* 1610. niſi ad alium pertineat abſente Epiſcopo prædictas functiones facere iuxta Eccleſiæ Conſtitutiones, & antiquam, ac immemorabilem eiuſdem Eccleſiæ conſuetudinem, vt aliàs cenſuit eadem Sacra Congregatio, *in vna Iuuenacen.* 9. *Maij* 1609. 43

Idem quoque fuit reſolutum in Rota, *in vna Viterbien. celebrationis Miſſarum* 11. *Decembris* 1609. *coram bonæ mem. Cardin. Sacramento*, quam deciſionem, quia in hac materia ſingularis eſt, hic de verbo ad verbum tranſcribere operæpretium duxi, prout ſequitur. Stante, quod modernus Archidiaconus Viterbien. eſt Sacerdos, dubitaui an in celebratione Miſſarum ſolemnium abſente Epiſcopo ipſe ſit præferendus Archipresbytero. Et licèt pro reſolutione ad fauorem Archidiaconi ſufficere viderentur deciſiones Sacræ Congregationis ſuper Ritibus, quæ dabantur, nec Rota contra illas fuiſſet aliquid vnquam attentatum; nihilominus quia informantes pro Ar- 44

chipresbytero inculcabant multas Iuris conclusiones, quibus instabant satisfieri per decisiones Rotales iuxta Constitutionem Pij I V. ac etiam super hoc porrexerunt Memoralia Sanctissimo, qui iussit fieri iustitiam, Domini examinando quæstionem, censuerunt prætensionem Archidiaconi esse iustam, & benè fundatam auctoritate, & ratione. Auctoritate Host. *in cap.1. numero 5. vers. quid si Archidiaconus, de offic. Archipresb.* quem ibi sequuntur Ioan. Andr. Archid. Butr. & alij passim. Et vanitas dicebatur dicere quòd *Host.* non loquatur de celebratione Missarum, sed de simplici præcedentia, in quibus ponit regulam Officij celebrationis Missarum ad fauorem Archipresbyteri, & postea format quæstionem, quid si Archidiaconus esset Sacerdos, & tunc dicit quòd Archipresbyter ei cedere debet, quod est intelligendum retentis eisdem terminis, & vt exceptio sit de regula, & sic vt cedat quoad celebrationem Missarum; & facit quia distinctio an sit Sacerdos, vel nè, minimè erat necessaria quoad præcedentiam, cùm nemo sit qui nesciat præcedentiam deberi per Archipresbyterum Archidiacono, & ita post Hostiensem intelligunt Bero. *cons. 22. num. 31. libro 1.* Card. Tusch. *in d. verbo Archidiaconus, conclus. 482. num. 15.* Eandem conclusionem ad fauorem Archidiaconi firmat Gloss. *in cap. Pontifices, vèr. quæ licita, iuncta gloss. in ver. quæ Sacerdotes 7. quæst. 1.* & ne videretur oblita casus, in quo adesset Dignitas Archipresbyteralis, allegat tex. *in c. perlectis 25. dist.* vbi de Archipresbytero, & illius Officio fit particularis mentio. Ratio etiam nō videtur deficere pro Archidiacono, quippè quia ipse simpliciter loquendo est dignior, & eminentior Archipresbytero, & ob hanc rationem illi in Ecclesia & extra præcedere debet, vt admittunt omnes *in d. c. 1.* & latiùs prosequitur Barbat. *cons. 5. lib. 2. per tot.* Cōueniens igitur videtur maiestati Sanctiss. Sacramenti, & decentiæ Ecclesiæ, vt per digniorē celebretur, nisi aliàs obstet defectus Ordinū.

45 Non obstat, quòd hoc munus specialiter reperiatur demandatum Archipresbytero, *d. c. 1. vers. in Episcopi absentia,* quia non propterea prohibetur Archidiacono, si ex aliis Iuris regulis potest ad illum spectare; & non est nouum in Iure, quòd idem Officium pluribus competat, ordinatiuè tamen, itaut vnus alteri præferatur, vt in terminis celebrationis Missarum prosequitur Bero. *cons. 22. num. 23. cum pluribus seqq. libro 1.* Non etiam obstat, quòd celebratio Missarum sit de iis, quæ spectant ad Ordines, & in istis Archipresbyter dicatur maior Archidiacono; Gloss. Hostiens. & alij, *in d. cap. 1.*

quia

quia Doctores loquuntur cum præsupposito quòd Archidiaconus sit qualis necessitas illius Dignitatis illum expostulat, hoc est simplex Diaconus, non enim ex necessitate tenetur suscipere Sacerdotiu n, *cap.gesta,cap.vbi,* 74.*dist. cum concord.* secus si fiat Sacerdos, quia tunc respectu Ordinis non est amplius maior, sed par, vt benè se ipsum declarat Host. *in d. cap.1. num. 5. vers.cùm sit par in Ordine,* quem alij sequuntur. Et facit, quia Ordo Sacerdotalis non inest dignitati, sed personæ, in cuius anima imprimitur character, & licèt vna Dignitas requirat personam maioris Ordinis, quàm altera, non propterea loquendo propriè dici potest, quòd vna Dignitas sit Ordine Sacro maior, quàm altera. Atque hinc corruit aliud fundamentum quòd qualitas Sacerdotis sit accidentalis, cùm illam ex necessitate suæ Dignitatis non teneatur suscipere, proinde nón sit attendenda, *ad notata in l.qui habent, ff. ad tutel.* quia si considerentur solæ Dignitates, nullo modo eis inest Ordo sacer, si verò attendantur personæ, vtrique inest accidentaliter. Vnde cùm in hoc sint pares, illa debet præferri, quæ in cæteris est dignior, per præallegata, & ita conclusum fuit. Hactenus Rota.

Sed poterit dubitari, an impedito, seu nolente Episcopo Missas Pontificales per se ipsum celebrare possit, id munus alteri sibi beneuiso pro libito voluntatis demandare? In quo dubio Sacra Rituum Congregatio *in vna Algaren. sub die* 20. *Februarij* 1601. censuit non posse in præiudicium primæ Dignitatis, ad quam spectat, & *in Puteolana praeminentiarum, sub die* 9. *Decembris* 1617. & *in Meliten.* 4. *Aprilis* 1615. Nec ipsa prima Dignitas pro libito in locum suum alium sibi beneuisum Canonicum, aut Dignitatem substituere poterit, sed in eo munere proximiorem Dignitatem succedere, & deficientium, vices ab aliis immediatè succedentibus debere declarauit eadem Sacra Rituum Congregatio, *in vna Adrien. eodem die, & anno.* & *in vna Ciuitatis Castelluna oppidi Arignani, sub die* 22. *Ianuarij* 1618. & *in alia Adrien. etiam* 22. *Ianuarij* 1618. iunctis per Me adductis, *infra in cap. qualiter Canonicorum Officium per se, &c.* Quamuis ipsa prima Dignitas sit coadiutor cum futura successione, quia adhuc ex forma litterarum coadiutoriæ ad eum spectabit, absente coadiuto, illas functiones, actus, & iurisdictiones facere & exercere in omnibus, quas faceret ipse coadiutus si præsens esset, vt declarauit eadem S. Congreg. *in vna Paduana* 14. *Februarij* 1615.

46 47 48

Verùm quando de ead. Cathedrali concurreret in funeralibus 49

Archidiaconus, qui est prima Dignitas, & Archipresbyter, qui est secunda, & cui incumbit cura animarum, & defert stolam, quique in Ecclesia dum facit officium præcedit, an debeat etiam in via præcedere, nulla probata ex alterius parte consuetudine: Sacra Rituum Congr. *in vna nullius, seu Troiana sub die* 4. *Maij* 1613. declarauit dandam esse præcedentiam Archipresbytero ratione stolæ refert Iul. Lauor. *var. lucub. tom.* 1. *tit.* 2. *c.* 3. *n.* 211.

50 Archidiaconus, si sit prima dignitas, debet exercere officium Presbyteri assistentis cum Pluuiali Episcopo celebranti, iuxta formam Cæremonialis, illique Candelam, & Palmam benedictam ministrare, si sit in Sacerdotali Ordine constitutus, ead. S. Rituum Congreg. *in vna Reatina* 10. *Ianuarij* 1609. vbi etiam quòd recusans
51 cogendus est pœnis & censuris, & *in Brixien.* 28. *Maij* 1616. Et dum in assistentia est apud Episcopum intelligitur præsens in Choro tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia, *vt in vna Camerinen.* 15. *Martij* 1608.

52 Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes, vt censuit eadem Sacra Rituum Congreg. *in vna Bracharen.* 28. *Aprilis* 1607. quamuis sit primus Archidiaconus, & alias prærogatiuas habeat, *in eadem* 19. *Ianuarij* 1608.

53 Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarius non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus, si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, & processionibus, ac diuinis Officiis assistat, & si voluerit in sua Ecclesia vti habitu Protonotarij, reputatur tanquam extraneus, & ei locus assignandus est, non inter Dignita-
54 tes, & Canonicos, sed post Abbates. Et non potest in publicis functionibus in assistentia Episcopi, ac aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus vti habitus Protonotarij, sed suo habitu Canonicali, vt censuit eadem Sacra Rituum Congregatio, *in vna Asculana in Apulia* 6. *Martij* 1610.

55 Et licèt Archidiacono solita sedes in Choro adimi non possit, attamen Vicarius Episcopi illum tam in Choro, quàm vbilibet præcedere debet, vt declarauit Sacra Congregatio Cardinalium, *negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum in vna Theatina*
56 6. *Iulij* 1618. nam Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates, & Canonicos, non obstante consuetudine, aliisque in contrarium, sicut censuit Sacra Rituum Congregatio, *in vna Andrien.* 7. *Augusti* 1610. &

in

*in alia Ferrarien.*20.*Decembris* 1614.& *in Meliten.*13.*Iulij* 1619.vbi quod præcedit Capitulo, & Clero. Vicarius verò foraneus ratione 57
sui officij nullam habet præcedentiam in Choro, sessionibus, processionibus,& aliis actibus,& functionibus Ecclesiasticis supra Archidiaconũ, seu Archipresbyterum,& alios Presbyteros ipso Vicario antiquiores,& digniores,sed debet Vicarius stare, sedere, & incedere,in loco suæ receptionis,& dignitatis,ac si non esset Vicarius tam cum cotta quàm sine illa,non obstante quacumque ordinatione Episcopi in contrarium: præterquàm in congregationibus, quæ singulis mensibus de mandato Episcopi fiunt, in quibus tanquam Episcopi delegatus præcedere debet omnibus, non tamen in processionibus,Missis,& aliis, quæ fiunt ante Congregationem,ita declarauit sæpissimè eadem Sacra Rituum Congregatio *in Brundusin.* 71. *Nouembris* 1600.*Marsicen*.11. *Aprilis* 1601.*Regien.*2.*Martij* 1602. *Tropien.*25.*Ianuarij* 1603. *Neocastren.* 13.*Aprilis* 1607.*Licen.*16. *Octobris* 1604.*Tranen.*29.*Ianuarij,&* 24. *Septembris* 1605. *Vmbriaticen.* 25. *Februarij* 1606.*Algaren.* 17. *Nouembris* 1607. *Nucerin.*25. *Iunij* 1611. *Leotin.*7.*Iulij* 1612.*Hydruntin.Soleti* 2.*Martij* 1613.*Licien.*15.*Februarij* 1614.*Mediolan.Corbetta* 3. *Nouembris* 1616.*Compsan. terra Auletta* 12.*Martij* 1618.*Messanen.terra Castri* 7.*Septembris* 1618.*Spoletan. terra Cisciæ* 23. *Martij* 1619: *Messanen.terra Nugara eadem die, S. Seueri oppidi turris maioris* 20. *Aprilis* 1619. *Messanen. Castri Regalis* 28. *Septembris* 1619.*Syracusana* 22.*Augusti* 1620.*Muren.*30.*Martij* 1621.*Salernit.* 27. *Martij* 1628. *& Neritonen.* 22. *Decembris* 1629.

De Dignitate, officio, & iurisdictione Archidiaconi, qui plura 58
scire cupit,legat *l.* 4. *tit* 6. *p.* 1. Lancell. Conrad. *in templo omnium Iudic.lib.*2.*cap.*8.Guillelm.Durand. *in Speculo Iuris lib.* 4.*sub tit.de officio Archid*.Sarmien.*lib.*3.*select.cap.*15.Grammar.*decis.* 64. Zerol. *in praxi Episcop.p.*1.*&* 2.*verbo Archidiaconus*,Lal.Zech.*de Republ Eccles. tit.*24.*n.*13.*cum seqq.*Petr.Gregor.*syntagm.Iuris lib.*25.*cap.*20. Anastas. Germon.*de sacrorum immunit.lib.*3.*c.* 3. Azor.*institut.moral.p.* 2. *lib.* 3.*c.*14.Fr.Hieron.Roman.*de Republ.Christiana,lib.*3.*c.*10.Aloys.Ricc. *in collect.decis.p.*5.*collect.*1618.Card.Tusch.*tom.*1.*lit.A.concl.* 482. Nicol.Garc.*de benef.p.*7.*cap.*7.*n.*36.*cum seqq.*Galganet.*de iure publico lib.* 3.*tit.*21.Sebast.Cæs.*de Ecclesiast.Hyerarchia p.*3.*disp.*12.§.1. *de Archidiaconis*.Sbroz.*de officio Vicarij,lib.*1.*q.*3.*à n.*16.*& lib.*2.*q.* 25.*per tot.* Flamin.Paris.*de resignat.benef.lib.*2.*q.*1.*n.*84.*&* 85.

H 3 *SVM*

SVMMARIVM.

1 *Archipresbyter post Archidiaconum primam habet dignitatē*, & n. 4.
2 *Archipresbyter dicitur quasi Presbyterorum primus, siue præfectus.*
3 *Archipresbyter vocatur decanus Presbyterorum.*
5 *Archipresbyter est duplex, vnus vrbanus, & alius ruralis.*
6 *Vrbanus Archipresbyter est qui in Vrbe degens, dignitati præest in Cathedrali vel Collegiata Ecclesia.*
7 *Ruralis, vel foraneus Archipresbyter est qui ruri Ecclesiæ præest Parochiali, seu Plebaniæ.*
8 *Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius ordinis primus est.*
9 *Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia quod sit de Iure communi, ostenditur.*
10 *Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos Archipresbyter, non semper vni, sed successiuè per ordinem.*
11 *Archipresbyter si non potuerit, vel noluerit celebrare Missas sibi incumbentes, non potest pro suo arbitrio eas alteri delegare, sed aliæ Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in eius locum.*
12 *Archipresbyter non debet se intromittere in regimine chori, quod ad solum Cantorem pertinet.*
13 *Archipresbyter quamuis sit prima dignitas in choro, debet tamen cedere primum, ac digniorem locum celebranti.*
14 *Archipresbyter quomodo dicatur in cap. 2. de offic. Archip. Sacerdotibus Cardinalibus præesse, ostenditur.*
15 *Episcopo solemniter celebranti assistit Archipresbyter, & Sacerdotibus tunc præcipit, vt sacris se vestibus induant.*
16 *Pœnitētes in feria quarta Cinerū ab Ecclesia expellit Archipresbyter, & Feria quinta in Cœna cùm reconciliantur, Episcopo repræsentat.*
17 *Fontes benedicit Archipresbyter, & Pœnitentiam, aliáque Sacramenta pro Episcopo eo infirmo, vel absente ministrat.*
18 *Archipresbyter est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, videlicet in administratione Sacramentorum.*
19 *Cathedralis dicitur Parochia totius ciuitatis, vel Diœcesis.*
20 *Archipresbyter omnibus de Diœcesi Sacramenta administrare potest.*
21 *Confessiones omnium de Diœcesi audit Archipresbyter, & absoluit, præterquàm à casibus Episcopo reseruatis.*
22 *Pœnitentes solemniter Episcopo inconsulto non absoluit, vel reconciliat Archipresbyter.*

23 *Pœnitentiarius hodie in singulis Cathedralibus decreto Concilij Trid. instituti iubetur ad Confessiones pro Episcopo audiendas.*

24 *Vicarius natus Episcopi quoad spiritualia dicitur Archipresbyter.*

25 *Iurisdictio, & aliorum cura Archipresbytero incumbens per contrariam consuetudinem hodie sublata videtur.*

26 *Officium Archipresbyteri hodie secundùm consuetudinem Ecclesiarum attenditur.*

27 *Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem propter Parochiale officium, quam ei Episcopus dare voluerit.*

28 *Archipresbyteri officium non omnis Plebanus habet, sed is tantùm, quem Episcopus statuerit.*

29 *Archipresbyteri præferendi sunt in proccessionibus Vicariis Parochialium Ecclesiarum.*

30 *Vicarius non dicitur possidere nomine proprio, sed eius à quo deputatur.*

31 *Archipresbytero ratione stolæ debetur præcedentia.*

32 *Decisio Sacræ Rotæ Romanæ refertur.*

33 *Archipresbyter nullam habet iudicialem iurisdictionem in suo Archipresbyteratu, sed omnia debet referre Episcopo, nec aliquid contra eius decreta ordinare potest.*

34 *Archipresbyter in Parochianos non habet iurisdictionem fori contentiosi, sed tantùm pœnitentialis.*

35 *Archipresbyter non potest inobedientes coërcere, atque pœnam iniungere, sed omnia debet Episcopo denuntiare ad effectum, vt contra eos, prout ipsi visum fuerit, procedat.*

36 *Archipresbyter potest amicabiliter, & non per viam Iuris iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere.*

37 *Archipresbyter minora, seu minima, quæ expediri possunt absque figura iudicij, per se ipsum determinare potest.*

38 *Doctores referuntur de dignitate, officio, & potestate Archipresbyteri agentes.*

De

De Archipresbytero.

CAPVT VI.

1 ARCHIPRESBYTER post Archidiaconum primam habet dignitatem, vt probat tex. *in c. vlt. de offic. Archip.* Vnde quemadmodum inter Episcopos Episcoporum primus siue antiquissimus dici cœpit Archiepiscopus, & inter Diaconos primus, siue cæteris antiquior dictus est Archidiaconus, ita primus Presbyterorum Archipresbyter vocatur, quasi
2 Presbyterorum primus, siue præfectus, Mart. *in votis nouiss. decis. voto*
3 *77. num. fin.* ideo vocatur Decanus presbyterorum, Rot. *decis.* 533. *q. 5. p. 2. recent.* & dicitur maior, ac dignior Cantore, eadem Rot. *decis.*
4 315. *n. 2. d. p. 2.* & olim sicut post Episcopum Archidiaconus honere, dignitate, & iurisdictione primus erat, sic post Archidiaconum proximus est Archipresbyter, vnde & post tit. *de officio Archidiaconi* proximè sequitur tit. *de officio Archipresbyteri*, ita Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 15. q. 1.* Sebast. Cæsar Lusitanus *in doctissima sua relectione de ecclesiastica hyerarch. p. 3. disp. 12. §. 2. n. 1.*

5 Est autem duplex Archipresbyter, vnus vrbanus, & alius ruralis,
6 seu foraneus, vrbanus est qui in vrbe degens dignitati præest in
7 Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia; ruralis verò, vel foraneus, qui ruri Ecclesiæ præest Parochiali, seu Plebaniæ, *cap. si in plebibus,*
8 *63. dist.* & hic propriè videtur dici Decanus *in cap. ad hæc, in fine, de offic. Archid.* non quòd necessariò decem præesse debeat, sed quia facta translatione à perfectione denarij numeri Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius ordinis primus, & præcipuus est, Petr. Greg. *syntag. Iuris lib. 15. cap. 21. numero* 13. Sebast. Cæsar. *d. §. 2. num. 9.*

9 Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia de iure quidem communi est primò curare, vt cæteri Sacerdotes diuina Officia, & Missas ritè celebrent, & eorum vitæ, & moribus ac correctioni post Episcopum præest, sicut Archidiaconus cæteris clericis, & eorum necessitatibus prouidet *cap. perlectis, vers. Archipresbyter 25. dist. cap. 1. 2. & 3. de offic. Archipresb.* Azor. *d. c. 15. q. 3.* Galganet.
10 *de iure publico lib. 3. tit. 22. à num. 3.* Sebast. Cæsar. *d. §. 2. n. 5.* & Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos, non semper vni, sed successiuè per ordinem, nempe solemniores inter dignitates, & solem-

nes

nes inter Canonicos, seruata eorum prærogatiua, vt omnes honorentur, prout censuit Sacra Rituum Congregatio *in vna Tarentina Cryptaliarum* 27. *Februarij* 1610. & *in eadem Tarentin. Cryptaliarum* 24. *Octobris* 1609. fuit resolutum Archipresbyterum ius distribuen- 11
di Missas ipso impedito secundæ Dignitati; deficientibus Dignitatibus primo Canonico, & sic per Ordinem successiuè, vnde si ipse non potuerit, vel noluerit celebrare, non potest suo arbitrio Missas alteri delegare, sed Dignitates, & Canonici per Ordinem subintrare in eius locum, vt supra dictum est, ita *in d. Tarentin.* 3. *Septembris* 1605. vbi etiam fuit dictum quòd non debet se intromittere in re- 12
gimine Chori, quod ad solùm Cantorem pertinet, & quamuis sit prima Dignitas in Choro, debet tamen cedere primum, ac dignio- 13
rem locum celebranti, eadem Sacra Rituum Congregatio *in vna Arboren. in Sardinia* 27. *Iulij* 1610.

Archipresbyterum etiam Sacerdotibus Cardinalibus præesse, 14
& eorum ministerium, & vitam prouidere ait Leo Pont. *in cap. 2. de offic. Archipresb.* quod ad Sacerdotes principales referendum esse explicat ibi *Gloss.* sed qui sint isti principales, seu Cardinales Sacerdotes, qui Archipresbyteris subsunt, non dicit, & ideo reiectis latè traditis per Quintanad. *Ecclesiast. lib. 4. ex num* 42. non malè, vt ipse credit, explicat Duaren. *de Sacram. Eccles. minist. lib. 1. cap. 8. & cap. 13.* dum interpretatur loqui Pontificem de Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, qui cum Episcopo rem diuinam faciunt, atque vnum corpus constituunt, & in hunc sensum dicuntur Cardinales Sacerdotes, tanquam principales, eò maximè quia text. ille agit de illis, qui per singulas horas solemne agere debent Officium per totum anni cursum, quòd Canonicis incumbit Cathedralium, & de his magis agere videtur dictus tex. à Quintanad. *citato loco*, relatus *in cap. fraternitatem* 71 *dist.* ibi, *Ecclesiæ tuæ Deo propitio constituere Cardinalem*, alloquitur enim ibi Gregorius Episcopum Neapolitanum, & in eiusdem Ecclesia iubet constitui Gratianum Diaconum Cardinalem, quod ad Parochos adæquare, & propriè referri non potest.

Secundò, Episcopo solemniter celebranti assistere, & Sacerdoti- 15
bus tunc præcipere, vt sacris se vestibus induant, & quomodo ad Missam procedere debeant, *c. Officium, de offic. Archipresb.* Azor. *d. c. 15. q. 3.* & absente, vel infirmo Episcopo ad vicem eius Missarũ solemnia, & diuina Officia celebrare, *d. c. perlectis, c. 1. & 2. de offic. Archiep. c. Pontifices*, & ibi *Gloss. 7. q. 1.*

Tertiò, feria quarta Cinerum cùm pœnitentes ab Ecclesia ex- 16
pelluntur,

pelluntur, eorum capitibus cineres imponere; item feria quinta in Cœna Domini cùm reconciliatur in ingressu Ecclesiæ eos Episcopo repræsentare, Pont.Rom. *p.2.tit.de expulf. publ. pœnit. feria quarta Cinerum,pag.*543.Castald.*in praxi cæremon.lib.*1.*sect.*8.*c.*7.*n.*5.

17 Quartò in absentia Episcopi, vel ipso infirmo fontes benedicere, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro ipso Episcopo ministrare, *d. cap.* 2. *de offic. Archip.* & ipsi specialiter cura incumbit in communicatione Corporis & Sanguinis Domini, *d. cap. Officium, iuncta gloss.eod.tit.* Azor. *d.cap.*15.*q.*3. Et denique sicut Archidiaconus Episcopo in his, quæ ad ministri Officium pertinent, ex Officio adiuuat, ita Archipresbyter in his, quæ ad munus Sacerdotis
18 spectant, eidem inseruit, *c.*1. 2. *&* 3. *cod. tit.* & est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, in administratione videlicet Sacramentorum, *cap. in cap.*50.*dist.d.cap. Officium,* vbi Gloss. *verbo à*
19 *foris*, Dignitate enim præest, & habet curam animarum in Cathedrali, quæ Parochia totius Ciuitatis, & Diœcesis dicitur, Vbald. *par.*1.*cap.*1. *num.*5. Gutier. *Canon.lib.*1.*cap.*27.*num.*24. *& seq.* Lauor. *var.Lucubrat.tom.*1.*tit.*2.*cap.*11.*num.*64.Piasec. *in praxi Episc.p.*2.*cap.*3. *num.*24.*vers.circa festum.*Card.*in Clem.dudum,* §.*verum,de sepult.* quē
20 refert Bellet. *disquisit. clerical.p.*1.*tit.de bonis Cleric.*§.3.*num.*43. Nam & ipse omnibus de Diœcesi Sacramenta ministrat, Gloss. *verbo subdito,in cap.*2.*de Pœnit.lib.*6. Ant.Cuch.*lib.*5.*inst.maior.tit.*4. *num.* 168. Sanch. *de Matrim. lib.*3.*disp.*27. *num.*1. Galet. *in margarita casuum*
21 *Conscientiæ*, *verbo Sacramentum* 2.ac proinde Confessiones omnium de Diœcesi audit, & absoluit, ac pœnitentias iniungit, *d. cap. Officium,*Azor. *d.cap.*15.*q.*8.*vers.quare,* Sbroz. *de offic. Vicar. lib.*2.*cap.*14. *num.*2. Oldrad. *cons.*230. *num.*2. *in fine,* præterquàm in casibus Episcopo reseruatis sine ipsius auctoritate, secundùm Host. & Ioan. Andr. *in cap.si Episcopus, de Pœnit. & remiss. in* 6.Syluest.*in sum.verbo*
22 *Archipresbyter,q.*2. Azor. *d.c.*15.*q.*8.Nec solemniter pœnitentes eo inconsulto absoluit,vel reconciliat, Gloss.*per tex.* ibi, *in d. cap. Officium, cap.*2. *cod. tit.* Sed hodie ex Decreto Concilij Trid. *sess.*24. *de*
23 *reform.cap.*8. *vers.Pœnitentiarius*, proprius Pœnitentiarius in singulis Cathedralibus institui iubetur ad Confessiones pro Episcopo audiendas, de quo multa videbis apud Salaz. de Mendoça *in libello de institut. Canonicatus Pœnitentiariæ,*Nicol.Garc. *de benefic.p.*5.*cap.*4. *num.* 140. *cum multis seqq.* Nouar.*in sin.Canon. conclus.* 17. & plures alios per Me citatos, *de officio & potest. Episcopi, parte* 3. *allegat.* 55.
24 Et quoad supradicta spiritualia dicitur Archipresbyter Vicarius natus

natus Episcopi, Glos. *verbo suo subdito, in d.c.2. de Pœnit. & remiss. lib.6.*
Bald. *conf.161. Casus super quo, num.11. lib.2.* Card. Tusch. *tom.1. litt. A.*
concl.485. num.2. Bero. *in rub. de offic. deleg. num.9. & conf.22. numero 3.*
volum.1. Decian. *resp.16. num.20. vol.2.* Sbroz. *de officio Vicarij, libro 11.*
q.3. num.18. & lib.2. q.14. num.2. Azor. *d. cap.15. quæst.4. vers. alter verò,*
Monet. *de distribut. quotid. p.2. q.1. num.26. vers. ratio,* Narbona, *de ap-*
pellat. à Vicario ad Episcopum par.1. nu.22. & Ordinaria à lege ratione
Officij, & Dignitatis sibi tributa, fruitur iurisdictione, Gloss. *verbo*
referant, in cap. vlt. de offic. Archip. Azor. *d.c.15. q.6.* Narbona, *d. par.1.*
num.30. Monet. *d.q.1. n.26. in fine.* Verùm in his omnibus Archipres- 25
byteri iurisdictio imminuta videtur, quæ ad Vicarium nunc Epi-
scopi spectat, & sic iurisdictionem, & aliorum curam Archipres-
bytero incumbentem per contrariam consuetudinem hodie sub-
latam videri refert Monet. *dict. quæst. 1. num.28.* vt de Archidia-
cono diximus, & secundùm consuetudinem Ecclesiarum, eius
Officium attenditur, quia generaliter in hac materia exaudien- 26
dam esse consuetudinem firmarunt Host. *in fine sum. d. titul. de offic.*
Archip. Rot. *decis.9. de prebend. in nouis,* Boër. *decis.286. n.5.* Nic. Garc.
de benef. p.3. c.4. n. 26. & p.5. c.1. n.256. cum seqq. quamuis à Iure com-
muni id retinere videatur quòd Episcopo celebranti assistat, & fon-
tes consecret, & similia Sacramentalia exequatur, Pont. Roman. &
Castald. *citatis locis.*

Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem, præter Paro- 27
chiale Officium, quam ei Episcopus dare voluerit, vide *cap. cùm ab*
Ecclesiarum, de offic. Ordin. & in Concil. Trident. *sess. 5. de reformat.*
cap.2. salubriter disponitur, vt Archipresbyteri, & alij curam ani-
marum habentes diebus saltem Dominicis, & festiuis solemnibus
plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant saluta-
ribus verbis docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad sa-
lutem, annunciandóque eis cum breuitate, & facilitate sermonis
vitia, quæ eos declinare, & virtutes quæ sectari oporteat. De Iure
autem communi, de quo *in c. fin. de offic. Archipresb.* præest plebibus,
vt scilicet non solùm imperiti vulgi solicitudinem gerat, verùm
etiam Presbyterorum, qui per minores Ecclesias habitant, & qua
vnusquisque industria diuinum opus exerceat, Episcopo suo de-
nunciet, nihil autem eo inconsulto, nec contra eius Decreta fa-
cere debet, ita Duaren. *de sacris Ecclesiæ minist. libro 11. cap. 8.* Petr.
Greg. *d. lib.15. cap.21. nu.14.* Azor. *d. cap.15. q.4. vers. alter,* Sebast. Cæs.
d. §.2. n.2.

28 Vnde non omnis Plebanus habet huiusmodi Archipresbyteri officium, sed is tantùm, quem Episcopus statuerit; & hi vocari solent Visitatores, aut Vicarij foranei, quorum opera Episcopus
29 in tota vtitur Diœcesi, *cap.vlt.de offic. Archipresbyt.* Sunt autem Archipresbyteri præferendi in Processionibus Vicariis Parochialium, vt censuit Rot. *decis.*326. Fuit conclusum *part.2. diuers.* ex eo, quia nomen Archipresbyteratus de Iure sonat in dignitatem. Rot. *decis.*
30 *9.de præbend.in nouis, & decis.1.de offic.Archipresbyt. in antiq.* Vicarius verò non dicitur possidere nomine proprio, sed eius à quo deputatur, Vitalin. *in Clem.vnic.num.*22. & 23. *de officio Vicarij*, Lap. *alleg.* 1. *num.* 7. *vers. secus in temporalibus*; & potentius est ius, quod quis habet iure proprio, quàm alieno. Ias. *in l.more, num.*4. *de iurisdict. omn. Iudic.* refert Theodos. de Rubeis, *in singul.ex Sac. Rota Rom. decisionibus selectis p.* 1. *circa decis.* Lancell. *pag.*343. vbi *pag.* 348. refert *in vna Pampilonen. antelationum* 10. *Maij* 1577. *coram Card. Lancellotio sen.* fuisse dictum, quòd sicut Archipresbyter debet præferri Vicario Parochialis, ita etiam illi quòd est præferendus Clerus dicti Ar-
31 chipresbyteratus. Et Archipresbytero ratione stolæ deberi præcedentiam, censuit Sacra Rituum Cong. *in nullius* 12. *Maij* 1612.

32 Quam autem habeat iurisdictionem Archipresbyter in suos Parochianos, Clericos, & Sacerdotes nullibi meliùs explicatur, quàm in vna Matheranen. officij Archipresbyteratus 11. Decẽbris 1598. coram Litta, impressa per Farin. *post lib.2.Consil.decis.*129. cuius tenor talis est; *Stante resolutione facta in hac causa sub die 15. Iunij proximi præteriti, quòd tam Archiepiscopo, quàm Archipresbytero dandum sit mandatum de manutenendo in iis tamen, quæ vnicuique competunt tam ex dispositione Iuris communis, quàm Conc.Trid. hinc descendendo ad particularia nondum decisa dubitatum fuit an circa infra scripta tria capita esset ita fundata intentio ipsius Archipresbyteri contra Archiepiscopum, vt ei dari debeat mandatum de manutenendo.*

33 *Primum caput est, an possit sumere informationis super Matrimoniis à forensibus contrahendis, & illas transmittere Ordinario pro gratia obtinẽda, iuxta dispositionem Conc.Trid.c.7.sess.24.de reform.Matrim. circa quod fuit resolutum Archipresbyterum posse quidem in executionem dicti Conc. Trid. sumere informationes super Matrimoniis à forensib. indistinctè iuxta declarationem Illustriss. interpretum eiusdem Concilij, de qua in sum. Archiepisc.n.5. & vlterius intelligẽdo de informatione assumenda extraiudicialiter, & non in figura iudicij, nec cũ receptione testiũ formaliter, cùm ista fieri non possint absq; iurisdictione, quam Archipresbyter ipse nõ habet, cũ*

eius

eius effectus sit omnia referre ad Episcopũ, nec aliquid contra eius decreta ordinare, vt dicit tex. in c. fin. in fine, de offic. Archipresb. vbi expresſè Abb. ſub n. 1. verſ. quæro an ſit Archipresbyter. Tamen non poſſe procedere con- 34
tra quemquam in figura iudicij; & facit quia Archipresbyter non habet iuriſdictionem fori contentioſi in Parochianos, ſed tantùm fori pœnitentialis, vt tenet Petrus de Peruſ. in tract. de vnion. Eccleſ. cap. 7. n. 3. Card. in Clem. 1. q. 2. & 7. de præb. vbi etiam Imol. n. 7 hoc notat.

Secundum caput eſt; an poßit ſibi inobedientes in eius officio coërcere, 35
eiſque pœnam iniungere? Circa quod fuit reſolutum eum non poſſe inobedientes in eius officio coërcere, nec pœnam eis iniungere, cùm corrigere, & imponere pœnas abſque iuriſdictione eſſe non poßit, quam Archipresbyter non habet, licèt habeat facultatem eos admonendi, vt munera eis iniungenda præſtent, & facienda ſuo loco, & tempore faciant, prout decet; in caſu inobedientiæ habent facultatem referendi omnia Epiſcopo ad effectum, vt contra eoſdem, prout illi viſum fuerit expedire, procedat; ita notat Anchar. in d. Clem. 1. in fine, & alij Canoniſtæ in cap. 1. & 3. de offic. Archipresb.

Tertium caput eſt, an poſsit iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in 36
ſua Eccleſia componere, & excitantem clamorem in Choro, vel ſacrario punire? Circa quod Domini dixerunt eum poſſe amicabiliter, & prout decet bono Religioſo, iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in ſua Eccleſia componere; ſed non per viam Iuris, excitantes autem clamorem, vel diſcordias ſeminantes in Choro, vel in Sacrario poſſe quidem admonere, vt à prædictis deſiſtant, ſed non propterea eos punire poſſe, cùm, vt dictum eſt, ius coercendi, & puniendi præſupponat iuriſdictionem fori contentioſi, quam non habere Archipresbyterum ex ſupra dictis liquet.

Nec ſupradictis obſtare dixerunt Domini quòd Archipresbyter minora, 37
ſeu minima per ſeipſum determinare poſsit, abſque eo quòd referat Epiſcopo, vt dicit gloſſ. in d. cap. fin. in verbo referre, in fine, de offic. Archipresb. cuius dictum ſequitur Abb. in verſ. obliu. quia intelligi debet de his minoribus, ſeu minimis, quæ determinare poſsit abſque figura iudicij, vel in figura iudicij, ſecundùm tamen ordinem ipſius Epiſcopi, vt declarant addentes ad dictam gloſſ. & probant verba finalia dicti tex. ibi, cuncta tamen referant ad Epiſcopum, ne aliquid contra eius decreta ordinare præſumant.

De Officio, munere, & poteſtate Archipresbyteri qui plura alia 38
ſcire cupit, conſulat Gregor. Lop. *per tex. ibi, in l. 8. tit. 6. par. 1.* Lancellot. Conrad. *in templo omnium Iudic. lib. 2. cap.* 11. Guillelm. Durand. *in ſpeculo Iuris, lib. 4. ſub tit. de offic. Archipresbyt.* Emman. Sà, *in aphoriſm. verbo Archipresbyter,* Duaren. *de Sacris Eccleſ. miniſt. lib.* 1. *cap.* 8.

Hieron.Roman.*de Republ.Christian.lib.3.cap.20. vers. succede, fol. 202. verso*,Petr.Gregor.*Syntagm.Iuris,lib.15.cap.21*.Ioann.Garc. *de expens. c.9.n.5.& 6*.Anton. Fab. *in praxi & theorica de re benef. tit.9. de benef. cum Dignitate, n.30. cum seqq.*Flores de Mena,*var.1.lib.1.q.4. n. 17.* Læl. Zech. *de repub.Eccles.tit.24.n.14*.Azor.*instit.moral.p.2.lib. 3. cap. 15*. Galganet.*de Iure publico,lib.3.tit.22*.Sebast.Cæs.*in relect. de Ecclesiast. hyerarch.p.3.disp.12.§.1.*

SVMMARIVM.

1 *Decanus de Iure nullam habet iurisdictionem,ac proinde non sonat in Dignitatem,nisi pro tali habeatur.*

2 *Decanus in tota ferè Hispania, & Gallia in Cathedralibus primum locum obtinet,& dicitur maior Dignitas post Pontificalem.*

3 *Decanus in Capitulo, & in Collegio habet primam vocem.*

4 *Archidiaconus vbi non adest in illius locum succedit Decanus.*

5 *Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licèt Vicarius sedeat in suo loco.*

6 *Dignitas prima habet munus ordinandi processiones intra, & extra, ciuitatem absente Episcopo,& non Vicarius.*

7 *Decano Capituli,& non Cantori pertinent aliqua præeminentia in Choro.*

8 *Decanatum qui consequi vult nullo Concil.Trident. Decreto tenetur esse Magister,vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico.*

9 *Doctores referuntur de Officio,& munere Decani agentes.*

De Decano.

CAPVT VII.

1 DECANVS de Iure nullam habet iurisdictionem, ac proinde non sonat in Dignitatem nisi pro tali habeatur,vt diximus supra *cap.3.n.31.& seqq.*In aliquibus ta-
2 men partibus,prout in Lusitania;& tota ferè Hispania, & Gallia locum Archidiaconi,qui de Iure primus est,in Cathedralibus obtinet, & tunc dicitur maior Dignitas post Pontificalem, hoc est ei post Episcopum maior, & principalior Cura, & Collegij ad

administratio competit,vt per Roder.Zamoren. *in suo speculo huma-na vitæ,lib.2.cap.*13.Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori Eccles.p.*4.*resolut.*
394.*n.* 6. habétque in Collegio primam vocem, Cassan. *in catologo* 3
*gloriæ mundi,p.*4.*consid.*37.Aloys.Ricc.*d.resol.* 394. *n.* 6. & ideò Rot.
*decis.*533.*n.*5. *&* 6.*p.* 2. *recent.* dixit quòd vbi Archidiaconus non 4
adest,in illius locum succedit Decanus.

Dignitas prima semper est,& vocatur prima Dignitas, licèt Vi- 5
carius generalis sedeat in suo loco,vt declarauit S. Rituum Congr.
in vna Placentina 19. *Maij* 1607.*in* 4.*dub.*Et habet munus Ordinan- 6
di processiones intra,& extra Ciuitatem absente Episcopo, eadem S.Congreg. *in vna Tarentina* 10. *Ianuarij* 1597. Vicario autem præsente,ad illum spectabit;eadem S.Congreg.*in Vigilien.*28.*Septembris* 1630.*& in Bisuntina* 3.*Aprilis* 1631. eadem S. Congre. *in vna Tarentin.*10.*Ianuarij* 1597.At verò nouissimè S.Congreg.Rituum.*in Cassanen.*5.*Martij* 1633.censuit munus ducendi, dirigendíque processiones absente Episcopo esse Vicarij generalis functiones solemnes,quas, si Episcopus præsens esset,obiret, Episcopo absente, vel impedito spectant ad digniorẽ de Capitulo, non autem ad hebdo-
madarium,eadem S.Congreg.Rit. *in Pennen.*15. *Februarij* 1633. Et 7
Decano Capituli, & non Cantori pertinent aliquæ præeminentiæ in Choro, & præsertim mandare incipi Officia, dare ictum in signum incipiendi lectiones,& facere signum exeundi de Choro, eadem S.Congreg.*in vna Vlixbonen.*2.*Septembris* 1597.

Nullo Concilij Tridentini Decreto statutum est, vt qui Deca- 8
natum consequi velit, is necessariò sit Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico, vt rescripsit Sacra Congreg.Concilij Archiepiscopo Hispalen.teste Nicol Garc. *de benef.p.*7.*c.*7.*n.*43.

Plura de officio, & munere Decani si quis scire cupit, consulat 9
Fr.Hieron.Roman.*de Repub. Christiana lib.* 3.*cap.* 10. *in princ.* Azor. *instit. moral.par.*2.*lib.*3.*cap.*17.Cardin.Tusch.*pract. conclus. tom.* 2. *lit. D.conclus.*60.Flamin.Paris.*de resign.benefic. lib.* 1. *quæst.* 1. *numero* 86. Vincent. Filliuc. *in q. moral, tom.* 3. *tract.* 41. *c.*1. *numero* 29. Isidor. Moscon.*de maiest. militantis Ecclesiæ, lib.* 1.*part.* 1. *cap.* 13.*paulo post principium.*

SVM

SVMMARIVM.

1 *Thesaurarius à thesauro Ecclesiæ custodiendo appellatur.*
2 *Sacellarius vocatur à paruo sacco, quem ferebat secum.*
3 *Thesaurarius ciminiarcha Græco nomine dicitur, id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos.*
4 *Thesaurarius olim nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantùm Officium Ecclesiasticum habebat.*
5 *Thesauraria ex consuetudine, & omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri cœpit.*
6 *Thesauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.*
7 *Dignitas prima vt disgnoscatur plurimùm operatur communis reputatio, & publica fama loci.*
8 *Custos ille dicitur, cui ea, quæ Ecclesiæ competunt, custodienda committuntur.*
9 *Custos fuit tantùm minister Sacristiæ, eidémque addictus.*
10 *Custodis ad Officium quæ spectent, ostenditur.*
11 *Sacristæ, seu Thesaurario minori quæ hodie competant, ostenditur.*

De Thesaurario, Sacrista, & Custode.

CAPVT VII.

1 THESAVRARIVS à Thesauro Ecclesiæ custodiendo appellatur, vt per Isidor. *in cap. perlectis, vers. ad Thesaurarium 25. dist.* & videtur in Ecclesia introductus tanquam coadiutor Ostiarij; qui Ordinem quidem Ecclesiasticum habet, & eius munus est claudere, & aperire ianuas, ac fores Ecclesiæ, nam Ostiarij coadiutorem fuisse Sacellarium ex temporali deputatione Sacerdotis, & Sacellario in Ecclesia Cathedrali successisse Thesaurarium refert Henriq. *in sum. lib. 10. cap. 9. §. 2.*
2 Vnde notat Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 16. q. 5.* quòd alicubi Sacellarius vocabatur à paruo nimirum sacco, quem ferebat secum, vel habebat ad pecunias Ecclesiæ in eo reponendas, & asseruandas.
3 Græco nomine Thesaurarius Ciminiarcha etiam à Iustiniano dicitur, *in l. vlt. §. vlt. C. de bon. auctorit. Iud. possid.* id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos. Petr. Gregor. *syntag. Iuris, lib. 15. cap. 39. n. 3.* &

& locus in quo asseruantur, Cimiliarchium appellatur *in d. §. vlt.* & Ciminile, seu Ciminilia à nostris Pōt. *in c. cùm inter 29. de verb. signif. & in c. ea quæ, de off. Archid. & in c. 1. in fine 25. dist.*

Propter quam illarum rerum sacrarum administrationem, & 4
custodiam olim Thesaurarius nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantùm officium Ecclesiasticum habebat, vt tradunt Rebuff. *in praxi titul. seculare benef. quotuplex num. 9.* Petr. Gregor. *d. cap. 39.* Anton. Fabric. *de re beneficiar. titul. de benefic. cum Dignitate, num. 59.* deinde ex consuetudine, omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium 5
statutis inter Dignitates referri cœpit, vt per Abbat. *in cap. de multa, num. 23. vers. secus, de præbend.* vbi Quintin. *in repet. numero 89. circa med.* Azor. *institut. Moral. par. 2. lib. 3. c. 13. quæst. 1. 4. & 5. ante fin. vers. tandem,* Rot. *in Pampilonen. Thesaurariæ 23. Ianuarij 1617. coram Reuerendiss. D. meo Decano,* & latè *in vna Taurinen. Thesaurariæ 15. Maij 1620. coram bon. mem. Buratto,* inter eius impressas *decis. 473. ex num. 5.* vbi aliqua ponderata fuerunt, ex quibus probari visum 6
fuit Thesaurariam esse Dignitatem, primò ex collationibus tàm Apostolica, quàm Ordinaria auctoritate factis de illa tanquam tertia Dignitate, secundò ex declaratione Capituli, visione Bullæ, erectionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in prothocollis Capituli existentibus, ex quibus constat Thesaurariam esse tertiam Dignitatem post Pontificalem, tertiò ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot. *decis. 518. num. 3. par. 1. diuers.* quartò resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quod se congregauit de mandato Thesaurarij vti illius prælidis, in defectum obtientium maiores Dignitates, sed etiam aliorum penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. *d. decis. 518. n. 2.* & magis in specie eadem Rot. *decis. 29. n. 3. parte 2. recent.* & circa dignoscendam primam Dignitatem plurimùm ope- 7
rari communem reputationem, & publicam famam loci tradunt Boër. *decis. 286. n. 8.* Rot. *decis. 585. num. 2. parte 4. diuers.* Mantic. *decis. 175. num. 3.* Greg. *decis. 482. num. 3.* & fuit dictum *in Cephaluden. Archidiaconatus 18. Martij 1624. coram bonæ mem. Dunozetto sen.* cum aliis per Terentill. *ad dictam decis. Buratt. 473.*

Custos autem ille dicitur, cui ea, quæ Ecclesiæ competunt, cu- 8
stodienda committuntur, quamuis enim in plerisque ministeriis idem videatur atque Thesaurarius, seu Sacrista, vt insinuat, *cap. 2.*

K *ad*

ad fin. verf. in terminis, de offic. Custodis, & Azor. *d. cap. 16. q. vlt.* attenta tamen origine diuerfa funt officia, vt conftat ex diuerfitate titulorum in Decretalibus, quia verifimile non eft Gregorium IX. in earum compilatione duos, diuersófque titulos eiufdem Officij
9 vnum poft alterum inutiliter addidiffe. Quapropter videtur Cuftodem fuiffe tantùm miniftrum Sacriftiæ, eidémque addictum, vt ex Anton. de Butr. dicit Gloff. *in rub. eiufdem tit.* quam fequitur Petr. Gregor. *d. lib. 15. c. 39. num. 7. & partitionum Iuris Canon. lib. 2.*
10 *tit. 9. cap. 5. num.* 10. Nam vltra munia Sacriftæ incumbentia feruandi fcilicet, & cuftodiendi vtenfilia Ecclefiæ, quæ etiam cuftedi incumbunt, *cap. 1. eod. tit.* ad eius munus vltra fpectat figna dare ad horas Canonicas recitandas per tintinnabuli pulfationem, & luminaria Ecclefiæ accendere, & ignem vigilanter cuftodire ne extinguantur, *d. cap.* 1. vinum, hoftias, incenfum, & alia ad Altaris facrificium neceffaria præparata habere, ac denique eleemofynas, & alia iuffu Archidiaconi inrer pauperes diftribuere, vt habetur *in cap. 2. eod. tit.* profequuntur Azor. *d. cap. 16. quæft.* 7. Card. Tufch.
11 *lit. D. conclus.* 419. *num.* 24. Galganet. *de iure publico, lib. 3. tit.* 33. quæ omnia Sacriftæ, feu Thefaurario de Iure non competunt. Hodie tamen ex confuetudine hæc omnia in Ecclefiis inferioribus Sacriftæ, feu Thefaurarij propria funt, & in Cathedralibus Thefaurarij minoris, proindéque attenta confuetudine idem vtriufque cenfetur effe officium, ad quam fortaffis confuetudinem quorundam Ecclefiarum refpexit tex. *in d. cap. 2. in fin. verf. hi tres, eod. tit.* dum Cuftodis appellatione Sacriftam comprehendere videtur, nullam tamen habent Dignitatem, feu beneficium Ecclefiafticum, fed fubfunt Thefaurario maiori, & ad eius nutum ponuntur, & de competenti falario ab illo prouidentur, vt omnium ferè Ecclefiarum Cathedralium, & Collegiatarum feruat vfus.

SVMMARIVM.

1 *Primicerius eft primus in Choro cantantium, & dicitur fecundùm alios quafi primus cantor, feu primus ratione cantus, quia cæteros docet quid fit canendum in Choro.*

2 *Cantorum fchola fuit inftituta in Ecclefia Cathedrali.*

3 *Primicerios alij fic dictos credunt, quia primi erant, qui in cera præfentiam, & abfentiam cæterorum adnotabant.*

4 *Primicerius melius fic dicitur quafi primus in eo Officij genere, & antefignanus in qualibet arte.*

5 *Pri*

Primicerius in rubr. C. de primicer. lib. 12. dicitur primus Notarius Principis, vel Magistratus ille, qui Principis litteris cereum signum imponebat.

Primicerij Officium de Iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, & alia, quæ hîc referuntur.

Primicerius ad regendum Chorum destinatus à suo Officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo.

Primicerio quis locus tribuendus, ostenditur.

Primicerius licèt dubitetur an sit Dignitas, debet in Processionibus capere Pluuiale sicut Dignitas, & non Planetam sicut Canonicus.

10 *Præcentor, & Cantor idem sunt quod Primicerius.*

11 *Succentoris Officium est absente Cantore siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare.*

12 *Cantor, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire, vel per seipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum.*

13 *Cantoris munus quod sit, ostenditur.*

14 *Præpositi dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt.*

15 *Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis.*

16 *Præpositi labarorum qui, remissiuè.*

17 *Labarum quod signum olim fuerit, ostenditur.*

18 *Præpositus non habet Dignitatem à Iure communi introductam, sed Officium.*

19 *Præpositi in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem cum animarum cura, & iurisdictione.*

20 *Præpositus quem locum habere debeat, ostenditur.*

De Primicerio, Cantore, & Præposito.

CAPVT IX.

PRIMICERIVS est primus in Choro cantantium, accipitur enim pro Cantore, supplet Archidiaconi Officium cùm ipse absens fuerit, ipsi nanque Archidiacono subest, *cap. 1. de offic. Primicer.* Dictus est autem Primicerius, quasi primus Cantor, seu primus ratione cantus, quai cæteros docet quid sit canendum in Choro, *cap. per-* 1

lectis, vers. ad Primicerium 25. *dist.* Læl. Zech. *de Republ. Eccles. tit.* 24. *à num.* 16. Petr. Greg. *syntagm. Iuris lib.* 15. *cap.* 22. *à princip* Sebast. Cæs. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia quæst.* 2. *proœm. num.* 10. Initium institutionis Dignitatis huiusmodi credit Azor. *instit. Moral. parte* 2.
2 *lib.* 3. *c.* 16. *quæst.* 1. ex eo processisse, quia olim in Ecclesia Cathedrali fuit Cantorum schola instituta, quorum munus erat Officia diuina, Horarias preces in Choro piè, & studiosè cantare, vt diuinæ laudes religiosè celebrarentur, huic scholæ vnus præficiebatur, cuius cura, studio, & opera Clerici ad cantum, & Chorum destinati docebantur, vt in Sacrorum librorum lectionibus, & in diuinis Officiis, & precationibus Ecclesiasticis probè exercitati essent; hic igitur præfectus Primicerius appellari cœpit.

3 Alij, ex quorum numero est Anton. Fabric. *in praxi, & theor. de re benef. tit. de benef. cum Dignitate, ex n.* 54. putant Primicerij veram ethymologiam duci ex veteri more antechartæ, vel membranarum inuentionem in cera, seu in ceratis tabulis scribendi: quia scilicet isti velut in albo primi scribebantur, vel quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant.

4 Ego verò Primicerium dictum existimo à primatu, vt sicut Officio, ita & nomine à Primate, & Præposito differat; dicitur Primicerius quasi Primus in eo Officij genere, & antesignanus in qualibet arte, Alciat. *in rubr. C. de Primicer. libro* 12. Conan. *comment. Iuris Ciuilis, libro* 4. *cap.* 14. *num.* 6. Azor. *d. q.* 1. Cæl. Rhod. *libro*
5 12. *lection. antiq. cap.* 6. *ad fin.* explicantes Primicerium in illa rubrica dici primum Notarium Principis, vel Magistratum illum, qui Principis litteris cereum signum imponebat, sequitur Gerard. *in anchora, titul. verbo Primicerius*, vnde inferiores Notarios secundos cerios, & tertios cerios dici notat Guido Pancirol. *in thesauro var. lect. lib.* 1 *c.* 7.

6 Primicerij autem Officium de Iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, eisque Lectiones ad Matutinum cantandum distribuere, modum cantandi in Choro pro solemnitate, & tempore ordinare, *cap. vnic. de offic. Primicer.* & alia circa diuina Officia exercere, quæ ad Archidiaconum spectare ostendimus, eo tamen absente, & minori cum iurisdictione, nisi in aliqua Ecclesia Primicerius accipiatur, aut idem sit qui & Archidiaconus de Iure communi, Gloss. *in d. cap. vnic.* Nam & ipse quod necessarium fuerit pro reparatione Basilicarum Sacerdoti denunciat, Epistolas Episcopi pro diebus ieiuniorum

Paro

Parochianis per Oſtiarios dirigit, Clericos delinquentes, diſtinguit,& quos emendare non valet, eorum exceſſus Epiſcopo refert, & eo abſente datur ei ſubſtitutus,& alia his ſimilia,vt docet Iſidor. *in cap.perlectis. verſic.ad Primicerium* 25. *diſtinct.* Colliges hæc ex Gregor.Lop.per tex.ibi *in l.* 5. *tit.* 6.*par.* 1. Caſſan. *in catalogo gloriæ mundi,p.*4.*conſid.*42.*fol.*97.Grammat.*deciſ.*64.*n.*6.*cum ſequentib.*Azor. *inſtit.moral.p.*2.*lib.*3.*cap.*16.Læl.Zech.*ad Republ.Eccleſ.tit.* 24. *à n.* 16. Petr.Gregor.*ſyntag.Iuris,lib.*15.*cap.*22.Cardin.Tuſch.*practic.concluſ. lit.P.concluſ.*650.Galganet.*de iure publico lib.*3. *tit.* 21. Sebaſt. Cæſ. *in relect.de Eccleſiaſt.hierarch.p.*3.*diſp.*12.§.3.qui multa de Officio,& po- 7 teſtate Primicerij referunt. Ille autem ad regendum Chorum deſtinatus à ſuo Officio non eſt dimouendus, vt aſſiſtat Epiſcopo, vt declarauit S. Rituum Congreg. *in vna Monopolitana* 6. *Septembris* 1603.

Circa locum Primicerio tribuendum notat Caſtal. *in praxi cærem.lib.*1.*ſect.*8.*cap.*7.*n.*5.*verſ.inter cæteros,* illum vbique fuerit, videlicet in Choro, in comitiis, & in omni conſenſu Canonicorum, 8 gradum & beneficiorum habere locum, quem ſubdit iuxta locorum conſuetudinem diuerſimodè ſtatui,ac propterea conſuetudini ſtare oportere,& Sacra Rituum Congreg.*in vna Capuana* 28.*Aprilis* 1607.cenſuit Primicerium licèt dubitetur an ſit Dignitas, debere 9 in Proceſſionibus capere Pluuiale ſicut Dignitatem, & non Planetam ſicut Canonicum.

Præcentor, *de quo ſit mentio in cap.cùm olim, de conſuetudine* , & 10 Cantor idem ſunt quod Primicerius, nam hæc tria nomina idem ferè ſignificant;ſolùm enim pro diuerſitate locorum fit nominis, non tamen muneris, ſeu Officij mutatio;itaut qui alicubi dicitur Primicerius,alibi Cantor,ſeu Præcentor nominetur, vide Put. *p.* 3. *deciſ.*89.in vtraque edit.vbi dicitur Cantorem habere officium non tamen ſimplex,ſed cum adminiſtratione, eo quòd primus intonat, & dat Ordinem gerendorum in Choro,Azor.*d.lib.*3.*cap.*22.*q.* 1. vbi *q.*2.ait Succentoris Officium,cuius ſit mentio *in cap.inter dilectos, de* 11 *exceſſib.Prælat.*eſſe abſente Cantore, ſiue Præcentore incipere Cantum in Choro,Antiphonas, & Pſalmos inchoare, vnde in quibuſdam Eccleſiis vocatur Vicecantor,quia Cantoris vice fungitur.

Cantor enim,qui eſt Dignitas in Cathedrali,debet ſuum munus 12 obire,vel per ſe ipſum, vel per Vicecantorem à ſe aſſumendum, & ab Epiſcopo approbandum, qui non ſit de iis, qui alioquin Choro ſunt obligati,vt cenſuit Sacra Rituum Congreg.*in vna Lucerina* 19.

13 *Martij* 1611.nam Cantoris munus est distribuere Lectiones, Antiphonas,& Prophetias,eadem S. Congreg. *in vna Hydruntina 6. Decembris* 1613.& Chorum regere,itaut in eo gubernando nec Archipresbyter,nec alius quispiam debeat se intromittere, ex eadem Sacra Congreg.*in Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris* 1605. Et nouissimè eadem S.Congreg. Rituum consulta de Cantoris huiusmodi munere in vna *Cassanen. 5. Martij* 1633. declarauit illud esse distribuere lectiones,Antiphonas,Prophetias,Chorum regere, & gubernare,ordinare tabellas, & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successiuo,subiunxítque Canonicos exire volentes de Choro, non Cantori, sed digniori de Capitulo in Choro existen. veniam petere debere.

14 Præpositi secundùm nominis proprietatem dicuntur omnes aliorum præfecti,& qui aliis præsunt,vt probat tex. *in cap. quamuis 9. in*
15 *princip.de verbor.signif.* vndè præpositi castrorum dicebantur, qui
16 præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis, *de quibus in l.viros.C.de diuers.offic.lib.* 12. & præpositi labarorum, *vt in tit.C.de præposit.labarorum eod. lib.* quem sic legunt Vasq. *ad 3.par.* S. Thom.*q.* 111.*art.*4.Orozco,*en sus Emblemas morales, lib.* 1.*cap.* 9.*fol.* 44.*verso*,Tiraq.ad Alexand. ab Alexand. *lib.* 4. *dierum genial. cap.* 2. *pag.*437.Cardin. Baron.*tom.* 3.*annal.Eccles.anno Christi* 312.*pag.* 58.
17 quicquid legat *labarorũ* Gerarch.*in ancora titul. verbo præpositus labarorũ.*Erat enim labarũ signum illud nobile, quod ante Imperatores ferebatur à tempore Cõstantini Imper.ex auro, & lapidibus pretiosis Crucis signo insignitum,vt etiam ex aliis,& ad varios præpositorum modos in Republica Romana congerit Guid. Pancirol. *in thesauro var.lect.*1. *cap.* 85. notans ad istorum exemplum nomen hoc in eadem significatione ductum fuisse ad præfectos Clericorum alicuius Ecclesiæ,& qui quandam Prioratus curam super alios gerunt *vt probatur in dicto cap.quamuis.*

18 Præpositus licèt non habeat Digitatatem à Iure Communi introductam,sed officium,vt notant Io.And.*in cap.*1.*n.*3.*de consuet. lib.* 6. vbi Gem.*sub n.*8.& Archid.*n.*3.in quibusdam tamen Ecclesiis toti Canonicorum Collegio præficitur, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles.resol.*558.*n.*3.*in* 2. *edit.* & quamuis in Iure Canonico nullus reperiatur specialis titulus de Officio Præpositi, eius tamen non raro fit mentio in responsis Romanorum Pontificum,*vt in cap. Saluator.* 1.*q.*3.*& in cap.cùm inter* 25.*& in cap.dudum* 22.*de elect.* & propriè
19 dicuntur qui in multis Germaniæ,Poloniæ,Flandriæ & Angliæ Ecclesiis

clesiis Cathedralibus siue Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem cum animarum cura,& iurisdictione, eo quòd toti Canonicorum Collegio præsunt, & sic in Archidiaconorum locum in illis partibus creduntur successisse,ita Petr.Gregor.*syntagm.Iuris lib.* 11. *cap.*18.*à n.*6.Læl.Zech.*de Republic.ecclesiast.tit.*24.*n.*15.*& tit.* 26.*à princ.* Azor.*institut.moralium,parte secunda,lib.*3.*cap.*18.*q.* 1. Anton. Fabric. *in praxi,& theorica benefic.tit.de benef.cum Dignitate,à n.*38. Fulu. Pacian.*de probat.lib.*2.*cap.*27.*num.*39.*cum seqq.iuncto n.* 45. Sebast. Cæs. *de Ecclesiast.Hyierarch.p.*3.*disp.*12.§.5. Castald. *in praxi cæremon. lib.*1. 20
*sect.*8.*cap.*7. *n.* 6. vbi subdit quòd in illis partibus in quibus talis reperitur Dignitas iuxta locorum consuetudinem honorarium locum obtinere debet in Choro,& præcipuè cùm diuina celebrantur Officia,Rot.*decis.*865.*n.*8.*& decis.*866.*n.*1.apud Farinac. *in* 1. *collect. nouiss.aliàs p.*4.*diuers.* vbi quòd Sedes Præpositi in illis partibus post Pontificalem sit dignior. Et tunc, quando scilicet fuerit prima Dignitas in Cathedrali,seu Collegiata,vel Conuentuali Ecclesia, habueritque sub se Clerum, & Capellas, præsumitur de Iure Præpositura Dignitas,aliàs secus, vt pluries fuit in Rota resolutum, & signanter in Aquen.Monasterij 31.Maij 1598. coram Cardin.Lancellotto,& in Dertusen.Prioratus 5.Maij 1614.coram Reuerendiss. D.meo Coccino, & in Vicentin. Parochialis 20. Februarij 1617. coram Vbald.sen. quas refert Massob. *in praxi habendi concursum, præclud.*15.*dub.*1.*secundùm Rom.impress.*

S V M M A R I V M.

1 *Magister Scholæ,nonnullis Scholasticus, aliis Scholarchus, est Scholæ præpositus siue præfectus.*

2 *Scholasticum, id est obtinentem Scholasteriam instituendi formam præscribit Concil.Trid.sess.*23.*de reform.cap.*18.*vers.deinde.*

3 *Scholasteria necessariò conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, dummodo sit in aliqua Vniuersitate approbata graduatus.*

De

De Magistro Scholæ.

CAPVT X.

1 OLIM in Ecclesiis Cathedralibus vnus constitui solebat qui Clericos omnes inferiores, Cantum, Latinum sermonem, & alias artes, ac disciplinas docebat, vt scirent Latinè legere, scribere, loqui, & Cantare, & vt quæ de Officiis diuinis recitabant probè intelligerent, hic Magister Scholæ dicebatur, qui modò in nonnullis Ecclesiis dicitur Scholasticus, aliis Scholarchus, hoc est Scholæ præpositus, siue præfectus, de quo licèt in Iure titulus specialis non extet, nec ab eo cognitus fuerit eo modo, & forma, qua in vsu est in omnibus ferè Hispaniarum Ecclesiis, in eis tamen iam hodie ex particularibus Ecclesiarum statutis, & istorum beneficiorum erectione de principalioribus est Dignitatibus Cathedralium. Vide Duaren. *de benefic. lib.*10.*cap.*15.Hieron. Roman. *de Republ. Christiana, lib.*3.*cap.* 10. *in med.vers.Mestrescuela*, Greg.Lop.*l.*7.*tit.*6.*par.*1.Petr. Gregor.*syntagm. Iuris lib.*15.*cap.*19.Sandou.*de offic.Can.p.*5.*cap.*3.Azor.*instit.moral.par.* 2.*lib.*3.*cap.*23.Fulu.Pacian. *de probat. lib.* 2. *cap.* 27. *ex n.* 107. Sebast. Cæs.*de Eccles.Hierarch.p.*3.*disp.*12.§.4. qui omnes latè tractant de officio, munere, & Dignitate Magistri Scholæ.

2 De eo explicitè fit mentio in Concil. Trident. *sess.* 23. *de reform. cap.*18.*vers.deinde*, vbi postquam multa de seminario eligẽdo piè, & sãctè statuit, formã præscribit constituendi Scholasticũ id est obtinentẽ Scholasteriam, his verbis. *Deinde vt cum minori impensa huiusmodi Scholis instituendis prouideatur, statuit Sancta Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij Scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipsis scholis instituendos per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos ab eisdem Scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos etiam per subtractionem fructuum cogant, & compellant. Quòd si iudicio Episcopi digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent omni appellatione remota: quòd si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbuntur Episcopo expedire. De cætero verò Officia, vel Dignitates illæ, quæ Scholasteriæ dicuntur, nonnisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in Sacra Pagina, aut in Iure Canonico, & aliàs personis*

sonis idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida, non obstantibus quibusuis priuilegiis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

Vnde colliges Scholasteriam necessariò conferendam esse Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, aliàs prouisionem esse nullam, & tradunt Benius *de priuileg. Iurisconsult. priuil.* 28. *n.* 6. Molfes. *in summ. Theologia Moral. tract.* 6. *cap.* 7. *num.* 61. dummodo sit in aliqua vniuersitate approbata graduatus, quamuis non sit ex illis, quæ existerent in illa regione, in qua esset Scholasteria, prout refert decisum Nicol. Garc. *de benef. parte* 7. *cap.* 7. *num.* 35. quem cito Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi, parte* 3. *alleg.* 60. *num.* 62. Huic profectò patrocinatur sententiæ Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Torquatus Perottus, quem summæ auctoritatis, & honoris hîc caussa nomino, Saxoferatensis patritius, Vrbani VIII. intimus Cubicularius & maior Capellanus, ac proximus, vir & morum, & generis nobilitate conspicuus, cui quidem præterquam quod veluti suorum iure hæreditario diuite eruditionum cornu (vt aiunt) copia circumfluat; nihil adhuc est potius, & antiquius quàm sui ciuis Bartoli ingenio, labore, & meditatione lustrare, & implere vestigia. Itaque non mirum est, si hanc litterarum, quam in se videt, in aliis quoque pulchritudinem deamet; atque eos quidem iuuandi, protegendi, & prouehendi amore, & Officio prosequatur. Quid plura? Vir præterea, quem si suis de virtutis, naturæ, & fortunæ dotibus ignorasses, intuendo dumtaxat, ex augusta facie, ad omnia summa natum iudicares.

SVMMARIVM.

1 *Priores in duplici sunt differentia, quidam seculares, alij Regulares.*

2 *Priores seculares, alij rurales, alij Collegiales qui toti præsunt Canonicorum Collegio.*

3 *Priores rurales dicuntur, qui curam animarum absque Collegio habent, & sic Parochialem simplicem.*

4 *Priores Collegiales, qui in Ecclesiis Collegiatis toti præsunt Canonicorum Collegio, Dignitatem habere dicuntur, & non alij.*

5 *Dignitas principalis in Collegiata debet esse constituta in ætate 25. annorum incæptorum.*

6 *Dignitas prima in Collegiata necessariò non requiritur vt sit Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico.*

7 *Prior an aliquando possit excusari à residentia, ostenditur.*

8 *Prior Collegiatæ non habet præcedentiam super Canonicos Cathedralis.*

9 *Prior Collegiatæ si in Cathedrali intersit, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu thuribuli thurificandus est.*

10 *Prior magnus insignis Ecclesiæ Vimaranensis inter omnes Collegiatarum Lusitaniæ Priores primas tenet.*

11 *Ecclesia Collegiata Vimaranensis inter omnes Regni insignior, & antiquior est.*

12 *Ecclesia Vimaranensis, sub Beatæ Virginis tutela, quæ de Oliua nuncupatur, Ioannis Regis Lusitaniæ, huius nominis Primi, sumptu & munificentia primùm extructa.*

13 *Ecclesia Vimaranensis sex habet ex Capitulo Dignitates, & Prabendas viginti octo.*

14 *Prior magnus Vimaranensis omnibus praest in Ecclesia, & Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primitiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora spectant.*

15 *Prior magnus Ecclesiæ Vimaranensis nunc est Illustriss. & Reuerendiss. D. meus D. Bernardus Attaydius.*

De Prioribus.

CAPVT XI.

PRIORES in duplici sunt differentia, quidam secu-
1 lares, alij Regulares. Seculares, alij Rurales, alij Collegiales dicuntur. Rurales sunt, qui curam ani-
2 marum absque Collegio habent; & sic Parochialem
3 simplicem, de quibus loquitur text. *in cap. licèt Canon. de Elect. libro 6.* vt ait Federic. de Senis, *cons. 86.* Casus talis est, quem refert Cardin. Tusch. *practic. conclus. tom. 6. litt. P. conclus. 707. numero 15.* Collegiales verò sunt personæ principales, quæ
4 in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorum Collegio, vt colligitur ex superscriptione text. *in cap. vlt. de maior. & obedien.* & istos solos, & non alios qui in Ecclesiis præsunt non Collegiatis dignitates esse, ex Selua *de benefic. parte 1. quæst. 2. num. 62.* tradit Monet.

fonet. *de Conseruatorib. cap. 5. numero 25. & 94.* & ex Fulu. Paan. resoluit Sebast. Cæsar *in relect. de Eccles. hierarchia p. 3. disp. 13. 1. n. 1.* & diximus suprà *c. 3. n. 29. & 30.*

Et iste Prior, cùm sit principalis Dignitas in Ecclesia Collegia-, & regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel ex-iori, debet esse constitutus in ætate 25. annorum incœptorum, resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. parte 7. cap. 4. numero 65.* Filc. *in quæst. moralib. tom. 3. tract. 41. cap. 5. numero 3.* quos refero o ipse *de officio, & potest. Episcopi parte 3. allegat. 60. numero 64.* 5

m tamen necessariò requiritur, vt sit Doctor, vel Licentiatus Theologia, aut Iure Canonico, quamuis illi Ordinaria iurisdi- cum omnibus Iuribus quasi Episcopalibus competat, & Col-iata Ecclesia exempta sit, quia hoc nullibi cauetur, & Concil. ndo loquitur de Dignitatibus *sess. 24. c. 12. de reform.* hortatur vt ferantur Doctoribus, non præcipit, ita ex sententia S. Congr. re-it Nicol. Garc. *p. 7. c. 7. n. 33.* 6

ed an aliquando excusetur à residentia solet ab aliquibus in ium reuocari, at id nullibi meliùs potest decidi, quàm ex aratione Sacræ Congregations Concil. in hæc verba: Prior nis Ecclesiæ Collegiatæ obtinuit Prioratum præuio exami- & approbatione, vt fit in beneficiis curam animarum haben-, in cuius litteris collationis dicitur Prioratui huiusmodi cu-Parochianorum dictæ Ecclesiæ, quæ etiam Parochialis exi-imminere cum cura etiam iurisdictionali, & inter statuta di-Ecclesiæ confirmata à Visitatore Apostolico disponitur, quòd ta Ecclesia vnus debeat esse Prior, qui præ cæteris nominis gatiúa, & duplici Præbenda perfruatur in Ordine Sacer-i existens, ibique faciens assiduè residentiam personalem cum super residentia dispensatum fuerit per eum, qui po-em habeat dispensandi tanquam personam, cui, seu cuius itati, & officio Parochianorum eius cura imminet princi-r animarum; qui etiam habet distinctas cameras in domo nicali: in eadem tamen Ecclesia assiduè retinentur duo Ca-i, qui actu exercent curam animarum ad formam dictorum orum, & antecessores per longum tempus, & vltra 50. an-m residerunt, immò domus Canonicalis ad longum tem-à multo tempore locata reperitur laicali familiæ. Quæri-Prior modernus de Iure ad residendum in dicta Ecclesia, & s domo Canonicali prædicta dicatur obligatus? S. Congreg. 7

L 2 Concil.

Concil. *die* 20. *Aprilis* 1602. respondit hunc Priorem ad residentiam teneri.

8 Et quamuis Prior Collegiatæ non habeat præcedentiam supra
9 Canonicos Cathedralis, est tamen, si ibi interest, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu thuribuli thurificandus, vt censuit Sacra Rituum Congreg. *in vna Tuscanen.* 19. *Augusti* 1619.

10 Inter omnes Collegiatarum Lusitaniæ Priores noster magnus
11 Vimaranensis Prior primas tenet, sicut & nostra Collegiata Ecclesia inter omnes Regni insignior, & antiquior est, illa enim in decentiori loco constructa cum nobili Priorali Palatio, Sancti Benedicti Monialium quondam cœnobium fuisse constat, conditúmque
12 que anno à partu Virginis nongentesimo decimonono. Hæc ædificij forma sub Beatæ Virginis tutela, quæ de Oliua nuncupatur, Ioannis Regis Lusitaniæ huius nominis Primi sumptu, & munificentia primùm extructa, exterius magnifica, gratissimáque prospectu, intus triplici testudine conformata, Beatum Damasum Pontificem Max. Patronum, & conciuem agnoscit, itémque Torquatum Sancti Iacobi Hispaniarum præsidis, vt creditur, discipulum; est enim ipsius corpus ad duo milliaria sepultum in templo, quod Monasterium olim S. Augustini fuerat; nũc tamen vnitum mensæ Ca-
13 pitulari huius Collegiatæ Ecclesiæ existit. Sex adsunt in Capitulo Dignitates, Præbendæ viginti octo. His omnibus magnus Prior præest, cuius redditus ad sex millia scuta ascendunt, vt refert Emm. de Faria, *y Sosa en el epithome de las histor. Portuguesas p.4.c.8.vers. Iglesias*
14 *Collegiadas*, ille Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primatiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora, iuxta cõcordiam inter Archiepiscopum Bracharen. & præfatum Priorem initam, ac Apostolica auctoritate confirmatam, quam originalem, & authenticam casu inueni in Bibliotheca Vaticana, cuius copiam ibi fideliter mea manu transcripsi ex libro Honorij Papæ III. anno 1. & 2. fol. 197. & hic inserendam duxi prout infra *n.* 14.

15 Insignis huius Ecclesiæ, & illustris cleri ingẽs nunc eminet Prior Illustriss. & Reuerendissimus D. meus D. Bernardus Attaydius Illustrissimi, & Excellentissimi Domini D. Antonij Attaydij Castri de Ayro Comitis filius: qui quidem genitor præter heroïcam antiqui generis claritudinem, qua spectabilis fuerat; eò adhuc redditur spectabilior, quòd olim ad Cæsaream Maiestatem Regis nostri Catholici Orator missus, officium tanto splendore administrauit, vt tam facun

acundam viri eloquentiam,eloquentem facundiam,singularem in ebus tractandis spirantem prudentiam non potuerit Cæsar ipse on præconiis exornare, non obseruare, non admirari. Deinde ex)ratore Prætor totius Regni Lusitaniæ creatus,vix enarrari potest ua morum integritate,qua legum, Iurísque prudentia, quo Relionis studio,qua muneris vigilantia illud gubernare incipiat. Itaue vir hic tantus edocuit Maiorum suorum gloriam maiorem es: potuisse, si quæ ei virtus meritorum prodiga, promerendi ornaenta præbuit, Fortuna occasionibus auara non inuidisset. Filius nto parente dignus ipsius implens vestigia non tàm augustis entilium suorum natalibus innixus, quàm propriis virtutibus nfirmatus hunc Prioratum Regio munere obtinuit, vbi sapienm, quam cum liberalibus coniunctam artibus à puero didicit, m omni modestia,& candore semper excolens,velit nolit,merita aiora explicat; neque fefellit opinio siquidem senilibus ipse iu)r excellens dotibus ad Vimaranense Pontificium euchitur, qua specula constitutus dignior in dies magis, ac magis ampliorum gnitatum incrementis efficitur. Concordiæ autem confirmatio, us supra meminimus,est vt sequitur.

Archiepiscopo Bracharen.

Acrosancta Romana Ecclesia,&c.vsque consouere, ea propter Ven.in Christo F. tuis iustis postulationibus grato concurrentes nsu,compositionem inter Ecclesiam tuam,& Vimaranen.Prioım super subiectione:ac aliis iuribus Diœcesano ipso debitis àmiliter initam mediantibus dilectis fil. F. Zamoren. & F. Astori-Archid. iudicibus super iis à sede Apostolica delegatis sicut sine iitate prouidè facta est,& ab vtraque parte spontè recepta, & 'enus obseruata auctoritate Apostolica firmamus, & præsenti ti patrocinio communimus. Ad maiorem autem euidentiam positionis eiusdem tenorem ipsius,prout in litteris delegatorum um perspeximus contineri, de verbo ad verbum præsentibus nus annotari,qui talis est. In nomine Domini, Amen. Quam lis est mortalium memoria,vt potè incudo,& lubrico constituta:

ideo necessarium fuit scripturæ remedium propterea, quæ quotidie oblitterantur, & ad obliuionis tendunt interitum. Hac itaque pagina in perpetuum valitura notum sit omnibus tàm præsentibus, quàm futuris, quòd cùm inter Archiepiscopum Dominum S. & Capitulum Bracharen. ex vna parte, & D. Priorem, & Canonicos, ac Portionarios Vimaranen. ex altera super subiectione, & aliis iuribus Diœcesano Episcopo debitis, restitutione etiam quorumdam ablatorum, & quibusdam aliis in nostri scilicet F. Zamoren. & F. Astoricen. Archidiaconorũ iudicum à Domino Papa Innocentio bonæ memoriæ delegatorum præsentia quæstio verteretur, placuit partibus dictam controuersiam per compositionem amicabiliter terminari, quæ in hunc modum processit, vt Bracharen. Archiepiscopus liberam, & absolutam habeat, & exerceat iurisdictionem in Priore & Ecclesia Vimaranen. quam habet de iure in aliquo suo suffraganeo Episcopo, & eius Ecclesia, hoc addito, quòd ipsi Priori posset dare cedendi licentiam si ad alium locum se transferre vellet, & quod possit eum amouere, vel suspendere in perpetuum si causa exegerit, seruato ordine iudiciario. In Canonicis verò, & Portionariis illam habeat iurisdictionem Archiepiscopus, & in illis casibus eam exerceat, quam habet de Iure, & in quibus casibus eam exercet in Canonicis, & Portionariis alicuius Ecclesiæ suæ suffraganeæ Cathedralis: Prior verò iurisdictionẽ habet in Canonicis suis, & Portionariis quã habet Episcopus Diœcesanus in suis Canonicis, hoc excepto de quòd grauioribus, quæ depositionem, vel suspensionem perpetuam exigũt, cognoscat Archiepiscopus, & nôn Prior. In aliis autẽ Clericis, & Laicis Vimaranen. iurisdictio, quam hactenus habuit, eidem Archiepiscopo non denegetur. Vocatus autem Prior Vimaranen. ad Synodum veniat Bracharam semel in anno, collocandus in loco honorabili secundùm prouidentiam Domini Archiepiscopi. Præterea procurationem Canonicam, quæ ratione visitationis debetur semel in anno exhibebit dicto Archiepiscopo idem Prior in optione Archiepiscopi permanente vtrũ velit hospitari intus in Claustro, vel

in

domo Prioris cùm dictam procurationem receperit. Item quatuor ɪpellæ, ſcilicet Eccleſia Sancti Pelagij, & Sancti Michaëlis de Ca- ˡllo, & Sanctæ Eulaliæ de Forromondaës, & Sancti Michaëlis de ʾreixomir ſint liberæ à præſtatione cenſus, & reſpiciant plenariè riorem Vimaranen. Pro duabus autem Capellis, ſcilicet Sancti ʾincentij de Maſquotelos, & Sancti Petri de Azurei exoluat Prior ɪ Kalendis Maij ſex aureos annuatim, & non amplius, hoc adiecto uòd Eccleſia Vimaranen. ſoluat tertiam partem de omnibus eidem ˡlictis in vltima voluntate ab omnibus illis, qui non fuerint de Vil- ɪ Vimaranen. Si autem ciuis Bracharen. apud Vimaranen. Eccle- ˡam elegerit ſepulturam, vel aliquid eidem reliquerit, medietas re- ɴaneat apud Eccleſiam Bracharen. & è conuerſo idem iuris ſerue- ur, putà ſi Vimaranen. Burgen. ſepulturam elegerit apud Eccleſiam ʾBracharen. vel aliquid ei legauerit. Promiſſum fuit etiam ex parte Prioris Vimaranen. quòd cum Burgen. Vimaranen. voluerit facere teſtamentum, Clerici Vimaranen. qui præſentes fuerint hortabuntur eum, vt aliquid relinquat tanquam matri ſuæ Eccleſiæ Bracharen. In Eccleſiis autem aliis extra Burgum in quibus Vimaranen. Eccle- ſia ius obtinet patronatus, habeat Archiepiſcopus iura ſua ſecundùm quòd hactenus habuit, & Prior præſentet in eis Clericos, & Archie- piſcopus confirmet, vel eius Vicarius. Super reſtitutione autem ablatorum facienda Priori, & fautoribus ſuis, & Eccleſiæ Vimara- nen. ab Archiepiſcopo hoc placuit inter partes, vt Archiepiſcopus in- terrogetur, quod bona fide dicat verum, & ea, quæ recognouerit ad ſe perueniſſe, vel culpa ſua fuiſſe deperdita, reſtituat. Super iis vero, de quibus reſponderit ſic, bona fide dicet quod hæc non peruenerunt ad me, nec perierunt culpa noſtra, ſtetur verbo Archiepiſcopi, vt non teneatur de eis. De aliis vero de quibus dubitauerit Archiepiſcopus, ſtetur iuramento Prioris, & Canonici, & Gunſalui Canonici Vimaranen. ita quod iurent in veritate ſic eſſe. Si quæ vero dicentur ad homines Archiepiſcopi perueniſſe, vel eorum culpa de periiſſe, exhibeat iuſtitiam Archiepiſcopus de hominibus illis; Actum fuit

fuit etiam vt Canonici, & alij Clerici Vimaranen. tàm fautores Archiepiscopi, quam Prioris ad præbendas, & omnia beneficia sua, quæ habebant tàm in Ecclesia Vimaranen. quàm alibi, restituerentur: Præterea actum est, vt iniuriæ vtrinque illatæ remitterentur, statimque præsentes id humiliter impleuerint. Pro iis autem, quæ superiùs scripta se adimplendis, & obseruandis præstitit vtraque pars in nostris manibus super Sacra Euangelia iuramentum. Præterea Actum fuit, vt si Burgen. Vimaranen. in quæstione, quam dicunt se habere contra Archiepiscopum Bracharen. non potuerint per se, vel per communes amicos concordare, Prior, & Canonici Vimaranen. sine offensa Archiepiscopi iuuent eos, ita tamen quod in causa ipsa aliquam malitiam non procurent; insuper de voluntate communi vtramque partem ad hanc compositionem firmiter obseruandam penes præfatos iudices potestas coërcendi remansit. Facta fuit ista compositio apud Beneuentum in Ecclesia Sācti Petri sub Era 1290. mensis Octobris 10. Kalendis Nouembris, quæ vt perpetuum robur obtineat, eam sigillis nostris, & Domini Archiepiscopi, Prioris, & Capitulorum suorum facimus communiri. Nulli ergo, &c. nostræ confirmationis infringere, vel ei, &c. vsque contraire. Si quis autem, &c. vsque incursurus, &c. Dat. Lateran. 4. Idus Ianuarij, Pontif. nostri Anno secundo.

SVMMARIVM.

1 *Canonia est ius spirituale per quod quis habet non solùm stallum in choro, & locum in Capitulo, sed etiam ius ad præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas.*
2 *Præbenda est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia competentes ex diuino Officio, cui præbendatus deseruit.*
3 *Præbenda propriè dicitur quando bona Ecclesiæ sunt diuisa.*
4 *Canonica portio, seu distributio duplex est.*
5 *Præbenda dicitur à præbeo, quia præbet redditus ad congruam sustentationē, vel à prædio, quasi sit quoddam prædiū pro dote assignatum.*
6 *Præbendarum plures sunt species.*

7 *Præbenda sumpta largè pro ipso titulo beneficij, est ius præcipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij.*

8 *Præbenda interdum sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij.*

9 *Canonicatus trahit ad se præbendam, cùm non possit esse sine præbenda saltem diu.*

10 *Canonia est mater præbendæ.*

11 *Beneficij in impetratione non est opus facere mentionem de præbenda illi annexa.*

12 *Præbenda vnita, & accessoria dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, quamuis in bonis temporalibus consistat.*

13 *Præbendæ, appellatione venit spiritualis vbicunque agitur de collatione, vel de titulo conferendo.*

14 *Præbenda quandoque accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente, & laico conceditur pro labore temporali.*

15 *Præbendæ temporales quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducunt incompatibilitatem.*

16 *Præbendæ temporales possunt vendi sine aliqua labe simoniæ, & permutari propria auctoritate.*

17 *Præbendam temporalem obtinentes non obligantur horas Canonicas recitare.*

18 *Canonia, & præbenda in quibus differant, ostenditur.*

19 *Canonia est ius habendi sedem in choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione, seu receptione in fratrem.*

20 *Præbenda de se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo.*

21 *Præbenda spiritualis est beneficium ecclesiasticum.*

22 *Canonicus potest sine præbenda creari nisi statuto, aut consuetudine aliud caueatur.*

23 *Canonia supra numerum ad futuram præbendam hodie erigi non potest.*

24 *Præbenda & beneficium tanquam genus, & species distinguuntur.*

25 *Canonia, & Præbenda Canonicalis est quocunque alio beneficio præstantior, & honorabilior.*

26 *Beneficij appellatione in materia odiosa non venit præbenda.*

27 *Beneficium quod vacaret in Cathedrali si concedat Papa, non comprehenditur Præbenda Canonicalis.*

28 *Canonicatum sibi impetrans an, & quando teneatur facere mentionem de Præbenda, ostenditur.*

Canonia, & Præbenda in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis quæ?

CAPVT XII.

1 IN Canonicis duo diuersa iura reperiuntur, canoniæ scilicet, & Præbendæ, *Rot.decis.221.n.1.p.1. recent.* Canonia est ius spirituale, per quod quis habet non solùm stallum in choro, & locum in Capitulo, quæ sunt propriæ, & particulares prærogatiuæ Canonici, Seraphin. *decis.1495.n.2.* (vnde ea, quæ sunt diuini Officij, necnon & Capitulares actus si cætera requisita habeat, exercere potest) verùm etiã ius ad præbendam, & facultatẽ actu percipiendi distributiones quotidianas, nisi ignorantia cantus, vel quid simile obstet, vt multis explicat Monet. *de opin.Canon.c.7.q.1.à n.6.* & in parte Azot. *inst.moral.p.2.lib.3.c.11.q.1.* quod ius oritur ex receptione in fratrẽ Seraph. *decis.474.n.3.* Rot. *decis.684.n.3.p.1.diuers.*

2 Præbenda verò est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia cõpetentes ex diuino officio, cui præbendatus deseruit, gl. *verb.receperint in c.cũ M.de constit.* Host. *in sum.tit.de preb.n.28.* Iacob. de Graff. *in aureis decis.p.1.lib.2.c.97. n.9.* Zech. *de Repub.eccles.c.24.de Canon.sub n.2.* Monet. *d.c.7.q.1.n.13.* vbi dicit præbendã esse ius spi-
3 rituale oriens ex Canonia quoad ea, quæ spectant ad perceptionem fructuũ, & prouentuum ecclesiastici beneficij, sicut est colligere decimas, primitias, & oblationes cõpetentes ex diuino Officio, cui insistit tanquã vnus de Collegio. Et propriè dicitur Præbenda quãdo bona Ecclesiæ sunt diuisa, *c.ex parte, de concess.preb.* sed quando sunt indiuisa, magis propriè dicitur portio, Innoc. *in c.dilectus, de preb.* Ia-
4 cob. de Graff. *d.n. 9.* quæ quidem Canonica portio, seu distributio duplex est, vna quæ pro victu conceditur seruientibus Ecclesiæ, & recitantibus diuinum Officium, altera quæ datur assistentibus tantùm in Ecclesia, & ista potiùs dicitur portio Canonicalis, quàm distributio quotidiana, Viu. *commun.opin.194.& 195.* Isid. Moscon. *de maiest.milit.Eccles.lib.1.p.1.c.16.pag.302.vers.Canonica.*

5 Dicitur præbenda à præbeo, quia præbet redditus ad congruam sustentationem, Bonifac. Vitalin. *in Clem.fin.num. 38.vers. vnde merito dicitur, de preben.* Rot. *decis.26. num.1.vers. preterea prebenda, de prebend.*

prabend.in nouis. Vel dicitur à pretio, quòd quis pro labore recipit, Card.*in d.Clem.fin.num.*11.*q.*11.Rot.*decis.*33.*sub. num.*1. *vers. dicitur à pretio, de rescript. in nouis*, Ioann. Selua *de benefic.parte* 1. *quæst.*30. *n.*17.Iacob.de Graff. *d.par.*1.*lib.*2.*c.*97.*n.*9.*in fine*.Vel forsan dici posset quod dicatur à prædio, quasi præbenda sit quoddam prædium ipsius beneficij pro eius dote sibi assignatum, sicut dicimus de beneficio vnito alteri accessoriè quòd sit quoddam prædium illius, Gonzal. *d.gloss.*5.§.1.*à n.*20.

Præbendarum plures sunt species, de quibus gloss. *d. verbo receperint in d.cap.cum M.*vbi Abb. *num.*21. Felin.*num.*3. Dec. *num.*32. Mant. *num.*26. & Ripa *num.* 70. vbi quinque refert, Hoied. *de incompatibil.benefic.par.*1.*cap.*12. *num.*2. *&* 3. vbi ponit quinque modos præbendarum, Gonzal.*ad reg.*8.Cancel.*gloss.*5.§.1.*per tot.* Aloys.Ric. *in collect. decis. parte* 4. *collect.* 749. Card. Tusch. *tom.* 6. *litt. P. conclus.* 469. 6

In summa ad tres reduci solent. Prima est illius, quæ sumitur pro ipso titulo beneficij, & sic largè pro omni beneficio, seu iure percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij, vt in rubricis *de præbend. & de concess. præbend.*ita Felin. *in cap. postulasti num.*4. *de rescript.* Rot. *decis.*62. *eod. titul. in antiq.*Selu.*d.par.*1.*q.*3.*num.*9. *&* 17. Rebuff. *super concord. rub. de collat.*§.1.*verbo Canonicatum, & præbendam in fine*, Gonzal. *d.gloss.*5.§.1.*n.*3.Nicol.Garc.*de benef.parte* 1. *c.*1. *num.* 9. & in hoc sensu accepta venit semper, & vbicunque de ecclesiastico beneficio mentio habetur, *arg.cap. tua* 31.*de verbor.signif.* ibi, *nos igitur auctoritate præsentium declaramus, quòd in hoc casu præbendæ, ac alia beneficia generali beneficiorum nomine continentur*, & ideò illa non potest renunciari sine auctoritate Superioris, ac de illa in impetratione beneficij debet fieri mentio tanquam de vero titulo, & beneficio, & de qualitate talis præbendæ facienda est mentio in illius impetratione, & non potest permutari nisi cum alia re spirituali, vt de omnibus latè Gonzal. *d.* §. 1. *à num.* 7. *vsque ad num.* 13. 7

Secunda species est illius,quæ sumitur pro patrimonio,& redditibus ipsius beneficii, & tūc dicitur accessio titulo canoniæ, & quædam annexio rei spiritualis titulum,& canoniam sequens, *c.maioribus, cap.relatum,cap.dilecto de præbend.* Cassad.*decis.* 17. *num.*4.*sub eod. titul.*Gig.*de pension.quæst.*33.*num.*2. Pute. *decis.*196. *lib.*2.*in correctis* vbi dicit quòd non ideo præbendæ videntur annexæ Canonicatibus quòd esset certus numerus Canonicorum, & præbendarum; 8

ſed ex eo probatur annexio, quod tituli vnà cum præbendis mutarentur, vel præbendæ eſſent tituli ſpirituales; & præbenda ſic acceſſoria, & annexa titulo beneficij non tanquam de per ſe, ſed vti acceſſorium venit appellatione beneficij; nam eo ipſo quòd quis recipitur in Canonicum debetur illi præbenda tanquam prædium, & redditus Canonicatus, *d. cap. cum M.* & ibi gloſſ. *verbo receperint,*
9 *de conſtit.* Gonzal. *d.*§.1. *num.* 16. Et Canonicatus trahit ad ſe præbendam, cùm non poſſit eſſe ſine præbenda ſaltem diu, *cap. ſi quis obiecerit* 1.*quæſt.*3.*d.cap.relatum.* Ac ſicut obligatio eſt mater actionis *l.licet* 42. §. *ea obligatio ff. de procurat.* & parit actionem princip. *Inſtit.*
10 *de verbor.oblig.* ita Canonia eſt mater præbendæ, & eam parit, ac ſe habet ſicut mater ad filiam, Hoſt. *in Sum. titul. de præbend. num.* 1. Compoſtel.*in d. cap.cum M.col.*3. Guillelm. de Monte Lauduno & Card.*in Clem.fin.de præben.q.*10.Rot.*deciſ.*11.*de conceſſ.præb. in antiq. & deciſ.* 33. *de reſcript. in nouis*, Prob. ad Monach. *in rub.de præbend. lib.*6.*num.*6.Franc.Marc.Delphin.*deciſ.*1272.*num.*1.*parte* 1. Iacob.de Graff.*d.par.*1.*lib.*2. *cap.*97.*num.*12.Gonzal.*d.*§.1. *num.*16.*&* 17. Monet.*de optione Canonica cap.*7.*q.*1.*nu.*4. Aloyſ. Ricc. *in collectan. deciſ.*
11 *parte* 4.*collect.* 749. *in fine.* Vnde fit, vt hoc caſu in impetratione beneficij non opus ſit facere mentionem de præbenda illi annexa, Staphil. *de litteris gratiæ titul. de qualit. & ſtatu beneficij*, §. *circa iſtam num.*2. Felin. *in cap.noſtra coroll.*33.*num.*30.*de reſcript.*Gonzal. *d.* §. 1. *num.*24.

12 Et huiuſmodi Præbenda vnita, & acceſſoria, dicitur quoque res ſpiritualis, & ſequitur naturam principalis, vt reſoluit Gonzal. *d.* §. 1. *num.*23. quamuis in bonis temporalibus conſiſtat, quia eſt annexa Canonicatui, vnde à digniori totum illud ius denominatur arg. *d. cap. relatum. & d. cap. dilectus* il 1. *de Præbend.* Iacob. de Graff.
13 *d. cap.* 97. *num.* 10. *in fine.* Et vbicunque agitur de collatione, vel de titulo conferendo appellatione Præbendæ intelligitur ſemper de Iure ſpirituali, vnde quando Papa narrat vacare Præbendam, & illam confert, ſemper intelligitur de ſpirituali, ita Zabarel. *conſ.* 126.*n.*4.Card.Tuſch *tom.*6. *litt.P.concl.*465.*n.*5.Gonzal. *d.*§.1. *in fin.*

14 Tertia ſpecies eſt illius, quæ accipitur pro certa portione per ſe diſtincta nihil ſpiritualitatis habente, velut pro quodam prædio, & commoditate temporali, de qua loquitur text. *in cap. penult. de Magiſt.* & laico conceditur pro labore temporali, qualis eſt illa, quæ conceditur ſymphoniacis, ſimbaliſtæ, Magiſtro muſicæ, organiſtæ, Procuratoribus, Aduocato, Syndico, & ſimilibus, gloſſ. *d.verb.receperint*

perint

*perint in d.cap.cum M.*vbi Rip.*d.n.*170.Roman.*conf.*228.*n.* 8. Selu. *de benefic.p.*1.*q.*7.*n.*4.Duaren.*de sacris Eccles.minist.lib.*2.*cap.*8. Nauar. *in cap.quando,de consec.dist.*1.*notab.*7.*n.*24.Iacob.de Graff. *d. cap.*97.*n.*7. Pech.*in reg.beneficium n.pen.de regulis Iuris lib.* 6.Petr. Greg. *de re benefic.cap.*11.*n.*15.*cum seqq.*Rebuff.*in concord.tit.de collation.* §. 10. *vers. Canonicatum,& Prabendam in fine*,Gonzal.*d.*§.1.*num.* 6. *&* 26.Nicol. Garc.*de benef.p.*1.*cap.*1.*n.* 8. Sebast. Cæs. *in relect. de Eccles. hierarchia p.*3.*disp.*12.§.6.*n.*29.

Vnde fit,vt istæ Præbendæ temporales quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducant incompatibilitatem,Caputaq.*decis.*356. *num.* 3.*par.* 2. dicens quòd ideo vna monialis potest retinere duas,& tres præbendas sine dispensatione, refert,& sequitur Gonzal.*d.*§.1. *num.* 27. Et possunt vendi sine ali- 16
qua labe simoniæ,Caputaq.*decis.*237.*num.*1.*& per tot.par.*2. *& d. decis.*356.*num.*6.Rot.*decis.*265.*num.*2.*par.*2.*diuers.*Soar.*de Relig. tom.* 1. *lib.*4.*de simon.cap.*24.*num.* 21.Gonzal.*d.*§.1.*num.*28. & propria auctoritate vti res temporales permutari possunt, Cardin. *in d. Clem. fin. sub num.*11.*de Praben.*Gonzal.*d.*§.1.*num.* 29. Et illas obtinentes non 17
tenentur Horas Canonicas recitare,Nau.*de horis Canon.cap.*7. *nu.*26. Stephan.Durant.*de ritibus Ecclesiæ lib.*3.*cap.*22.*n.*1.Sebast.Cæs. *d.*§.6. *num.*29.

Ex quibus colligitur aliud esse Canoniam, & aliud Præbendam, 18
vnamque ab altera non parum differre, quia Canonia est ius ha- 19
bendi sedem in choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo prouenienš ex electione, seu receptione in fratrem, vt *in cap.in Genesi,& ibi glos.verbo vel quasi,de elect.glos.in cap.relatum, & in cap.pro illorum,& in d.cap.dilectus il* 1.*de praben. & d. verbo receperunt in d.cap.cum M.*vbi Abb. *n.*22.Felin.*à n.* 13. & Rip. *num.* 170. *glos.in pragm.Sanct.tit.de elect.cap.sicut* §.*quanta,verbo Ecclesia,& in tit.de collation.*§.*item censuit verbo Prabendarum*, Hoied. *de incompatibil. benef. p.*1.*cap.*12.*n.*1.Petr.Greg.*de re benef.cap.*10.*n.vlt.*Monet.*de opt.Canon. cap.*7.*n.*6.Præbenda verò ex se non habet sedem in choro, nec vo- 20
cem in Capitulo,& titulus Canoniæ est receptio in fratrem,titulus verò Præbendæ collatio, vt in *cap. cùm in Ecclesiis, de Praben.in* 6. Card.*conf.*103.Rip.*lib.*2.*responsorum cap.*33.*num.*4. *& in d.cap.cum M. num.*25.

Differunt quoque Canonia,& Præbenda, quia Præbenda spiri- 21
tualis est beneficium ecclesiasticū, *vt supra resoluimus*,Canonia verò de per se non est beneficium,vt in *cap.fin.*§.*in illis,de concess.Praben.*

M 3 *lib.*6.

lib.6.& in cap.in nostra 32.de rescript. ibi, *aliquando in aliis recepti licèt nondum in eis ecclesiasticum beneficium sint assequuti*, apertè enim agit de illis, qui ex vi mandati Apost. in Canonicos iam fuerunt recepti,& tamen clarè ait adhuc beneficium ecclesiasticum assequutos non esse, ergo probat Canonicos, qui Præbendam non habent beneficium ecclesiasticum non habere, vt animaduertit ibi Abb. *notab.1*.Barbat.*num.28*.& Felin.*in princ.*multis rationibus comprobat Rot. *decis. 26. in princip. & per tot. de Præbend. in nouis*, & post eam Anton.Fabric.*de re benef.tit.de titulo, & intitulat. numero 9.21.& 34. cum seqq.*

22 Ex dictis etiam infertur posse quem in Canonicum recipi sine Præbenda, nam olim Canonici erant absque vllo Præbendarum distincto numero,vt testantur Ioan.Andr. Abb.Butr.& alij *in d.cap. cum M.*quos refert,& sequitur Azor.*instit.moral.par.2.lib. 3. cap.11.q. 1.in fine*,sed nullum ius habet cùm re non sit, sed tantùm nomine Canonicus,& in herba,vt vulgò dicitur, Zerol.*in praxi Episcop.p.1. verbo beneficia,§.ad Dignitatem,vers.Præbenda*,Azor.*d.cap.11.q.4.& 5.* Sebast.Cæsar *in relect.de ecclesiastica hierarchia disp.12. §. 6. n. 50.* nisi consuetudine,aut statutis Ecclesiarum aliud caueatur,quia tùnc receptus siue auctoritatate.& consensu ipsorum Canonicorum, siue auctoritate Papæ iura Canonici consequi debet,& nomine, titulo, honore, & commodo Canonicus est, aliáque iura beneficiarij habet,vt benè Sebast.Cæs.sic necessariò intelligendus *d.c.12. §.6.n.45.* in multis enim Ecclesiis consuetudine est introductum, vt plures homines in Canonicos admittantur, quibus deinde ordine quodam seruato, quæ vacuæ sunt Præbendæ conferuntur, vt testatur Azor.*d.lib.3.c.11.q.6.in principio.*

23 Olim quandoque in Canonicum extra numerum quis recipiebatur cum expectatione futuræ Præbendæ, vt ex multis Iuribus Decretalium, & Sexti videre licet, sed iam hodie id non licet ex decreto Concil.Trident.*sess.24.de reform.cap.19.* vbi decernit S. Synodus mandata de prouidendo, & expectatiuas, & alias quascumque gratias ad vacatura nemini ampliùs concedi, ex quo decreto censuit S. Congreg. non posse eligi Canoniam supra numerum ad futuram Præbendam,vt refert Gonzal.*ad reg. 8. Cancel. §. 1.proœm. n.64.& 65.* Quamuis in Ecclesiis, vbi sunt instituti Canonici sine Præbenda,illam expectantes, qui dicuntur titulares, id non videatur sublatum ex dicto decreto, vt in sequenti declaratione. ***An in Ecclesia Salamantina in qua extant* 24. *Canonici, quorum duo postremi***

Præ

Præbendam expectant, consuetudo immemorialis hactenus obseruata, & à Pio IV. Motu proprio confirmata, & ex certa scientia, qua antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo, præcedente licentia Episcopi, duo vel tres expectantes locum vltimi Canonici sine Præbenda vacaturum, ad quem iuxta gradum expectantis denuò à Capitulo eligitur vnus, & admittitur præcedente approbatione, & confirmatione Ordinarij, censeatur sublata ex Decreto Concilij cap. 19. sess. 24. de reform. Congregatio respondit hanc consuetudinem non comprehendi illo Decreto Concilij, refert Nicol. Garc. *de benef. part. 6. cap. 1. num. 5.*

Distinguitur tamen Præbenda, & beneficium tanquam genus, & species, quia beneficij appellatio complectitur omnes alios beneficiorum titulos, ex quibus ratione officij spiritualis Clericis competit ius percipiendi redditus ecclesiasticos iuxta beneficij definitionem, de qua Sebast. Medic. *de definit. p. 2. cap. 16.* Hoied. *de incompatibil. benef. in præfat. n. 2.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. in princ. à num. 2.* Nicol. Garc. *de benef. p. 1. cap. 2.* Squillante *de priuileg. clericor. cap. 4. n. 1.* At verò Præbenda spiritualis accipitur pro iure illo, quod competit Canonico ad percipiendas distributiones, & alios redditus ecclesiasticos ratione sui Canonicatus, & ita intelligitur tex. *in cap. cùm in Ecclesiis, de Præbend. lib. 6.* quatenus præbendam ponit tanquàm quid diuersum à beneficio, nam beneficium posuit tanquam genus, Præbendam tanquam speciem quandam qualificatam, quod magis ostenditur ex tex. *in cap. tua 32. de verbor. signif.* vbi dubitabatur vtrū appellatione beneficij contineretur Præbenda, & respondet Pontifex Præbendas, & alia maiora beneficia còntineri, sic manifestè sentiens Præbendam esse quandam beneficij speciem ab aliis beneficiorum speciebus distinctam. 24

At cùm Canonia, & Præbenda Canonicalis sit quocunque alio beneficio præstantior, & honorabilior, *cap. statutum, in princip. de Præbend. lib. 6.* Azor. *dicta par. 2. lib. cap. 11. q. 16. in princip.* ideò in materia odiosa non venit appellatione beneficij, vt resoluunt plures per me citati *in tract. de appellatiua verborum vtriusque Iuris signific. appell. 32. num. 11.* Nec vbi concedit Pontifex ad petitionem rogantis beneficium, quod vacaret in Cathedrali, comprehenderetur Præbenda Canonicalis, secundùm Archid. *in cap. alienationes 12. q. 2. & in cap. cùm non de Sacerdotali, de Præbend. lib. 6.* Felin. *in cap. in nostra corol. 39. de rescript.* Corras. *de benef. par. 1. cap. 5. num. 4.* Nicol. Garc. *de benef. p. 1. cap. 6. num. 61.* Etiamsi fiat in litteris specialis mentio de 25 26 27

Cathe

Cathedrali,*cap.quamuis,de Præbend.in 6*.Calderin.*conf.* 31.*eodem tit.* Staphil.*tit.de modo,& forma impetr.§.circa tertium num.*6. Sclu. *de benef.p.3.q.*11.*qualit.*21.*n.*38.Franc Marc.*decis.*525.*p.* 1. Flamin. Paris. *de resignat.benef.lib.*10.*q.*2.*n.*25.Sebast.Cæs.*d.disp.*12.§.6.*ex n.*38.vbi *n.*42.limitat hoc non procedere in Ecclesia,in qua alia non sunt beneficia,nisi Præbendæ.

28 Quæstio est dubia an impetrans sibi Canonicatum teneatur in impetratione mentionem facere de Præbenda, ita quòd si hoc tacitum fuerit impetratio subreptitia censeatur?Quidam tenent absolutè impetrantem non teneri commemorare Præbendam , siue illa distincta sit,siue vnita Canonicatui;ita Petr.de Anchar. *in reg.accessorium col.*26.*n.*14.*vers. licèt , de regul. Iuris in 6.* cuius opinionem refert,& sequitur Dec.*in cap.cum adeo col.*1.*n.*2.*de rescr.*Selua *d.p.*3.*q.*15. *vers.vigesima sexta qualitas.* Alij non pauciores existimarunt teneri nominare Præbendam , aliàs impetrationem minimè carere vitio subreptionis , quia potest esse Canonicatus sine Præbenda , & vice versa Præbenda sine Canonicatu,ita Rot.*decis.*2.*Vtrum si Canonicus, de Præbend.in antiq.& decis.*33. *Quidam habens Canonicatum , de resc. in nouis*,firmant *in d.cap.cùm adeo*.Panor.*in* 3.*notab*.Barbat.*col.*3.*n.*18. Imol.*in* 3.*notab*.Ioan.de Anania *n.*1.& Felin.*col.*1.qui videntur loqui casu,quo Canonicatus sit distinctus à Præbenda;nã si simul sint annexi(vt in omnibus ferè Hispaniæ Ecclesiis sunt)puto appellatione Canonicatus , & è conuerso venire Præbendam , vt per Bald. *cons.* 472.*In causa Prioris n.*4.*vers.dubitabatur an si quis lib.* 2.Ægid.Bellem. *cons.*34.*n.*4.*&* 5.*vers.puto quod non*,Iacob.de Graff.*d.cap.*97. *num.* 11. Card.Tusch.*tom.*1.*lit.C.concl.*29.*n.*6.vbi *n.*13.ex Bald.*d.cons.*472.*n.*3. *lib.* 2. subdit appellatione Præbendæ non venire Canonicatum quando vtrumque exprimitur in litteris,nisi in Francia,vbi de consuetudine Canonici appellantur Præbendarij, & citat Ægid. Bellemer.*d.cons.*34.*n.*7.

SVMMARIVM.

1 *Laici Canonici institui prohibentur.*

2 *Canonici eo Ordine initiati esse debent , quem Præbenda requirit , vel saltem in tali ætate , vt infrà legitimum tempus valeant ordinari.*

3 *Pauperes non sunt de Præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, nisi sint litterati.*

4 *Cano*

4 *Canonicus Cathedralis Ecclesiæ qua litterarum scientia præditus esse debeat, ostenditur.*

5 *Cantum requisitum scire tenetur in Canonicum promouendus.*

6 *Canonicos cogere potest Episcopus ad ediscendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum.*

7 *Examinandus non est ab Ordinario super litteratura, seu idoneitate scientiæ prouisus per Sedem Apost. in forma dignum de Canonicatu, cuius Ordinem requisitum iam habet.*

8 *Approbatus ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendus est ad suum Ordinem annexum suscipiendum.*

9 *Canonicatus Subdiaconalis in 21. Diaconalis in 22. & Sacerdotalis in 24. anno obtineri potest.*

10 *Canonicatum obtinens in Ecclesia Cathedrali ante factam Ordinum distributionem in ea saltem ætate oportet esse constitutus, vt infra annum ad Subdiaconatum possit promoueri.*

11 *Canonicatus, & Portiones integræ in Cathedrali requirunt attingentiam 21. annorum si non habeant annexum Ordinem Presbyteratus, vel Diaconatus.*

12 *Præbendam Presbyteralem vacantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & has illi, qui ætatem habet pro his obtinendis, & Canonicatus natura est attendenda, & non Parochialis ei accessoriè, & in perpetuum vnitæ.*

13 *Canonici supranumerarij possunt recipi in anno 14. sed adueniente tempore præbendæ debent esse in ætate integra.*

14 *Ætas promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum illa requiritur, quæ ante Concil. Trid. præscribebatur, & sic quatuordecim annorum.*

15 *Prouiso in 13. ætatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata; vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat Concil. sess. 23. cap. 6. de reform.*

16 *Portiones dimidiæ in Cathedralibus neque Ordines Sacros, neque ætatem ad illos requisitam exigunt.*

17 *Canonicus Collegiatæ, quæ curam exercet animarum, quam exigat ætatem, ostenditur.*

18 *Ad Dignitates, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suæ ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum*

 necessaria,

necessaria, ac morum integritate commendetur.

19 *Aetas incipit à die natiuitatis, non autem à die Baptismi.*

20 *Cura iurisdictionalis Dignitati adhærens requirit in promouendo ad illam vt saltem 25. suæ ætatis annum attingat.*

21 *Aetas 25. annorum incœptorum requiritur in principali Dignitate Collegiatæ Ecclesiæ.*

22 *Ad Dignitates, vel Personatus Cathedralium, quibus animarum cura nulla subest, requiritur ætas 22 annorum completorum.*

23 *Dignitates Collegiatarum Ecclesiarum quam ætatem requirant, ostenditur.*

24 *Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi.*

25 *Dispensare potest Episcopus cum illegitimis ad Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum, quid autem circa Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum, ostenditur* num. 26.

27 *Neophiti non prohibentur in Canonicos assumi si aliàs reperiantur idonei.*

28 *Ecclesiæ in Hispaniis quæ habeant statuta puritatem sanguinis requirentia, referuntur.*

29 *Statuta aliquarum Ecclesiarum in Hispaniis puritatem sanguinis requirentia non videntur improbanda.*

30 *Statuta puritatem sanguinis requirentia in obtinentibus Canonicatus sunt exorbitantia, & pœnalia, ac proinde strictissimè interpretanda.*

31 *Statutorum rigor vt excludatur, satis est de sanguinis impuritate non constare.*

32 *Prouisi in Ecclesiis puritatem sanguinis exigentibus ad effectum, vt admitti possint, non grauantur onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo excipienti illos descendere ex origine infecta incumbit onus probandi.*

33 *Natus inter Christianos non grauatur onere probandi se esse natum ex patris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur.*

34 *Purus vnusquisque præsumitur dum non probatur contrarium.*

35 *Purum se probare quis debet quando causa appellationis interposita per prouisum esset deserta, vel quando pro parte Capituli est probata aliqua macula.*

36 *Puritas sanguinis probatur per testes deponentes de publica voce, & fama, & communi hominum existimatione.*

37 *Fama inconcussa in antiquis plenè probat quando habet originem à fide dignis, & orta est ex iustis, & probabilibus causis.*

38 *Sen*

38 *Sententia lata inter duos facit ius quoad omnes in causa status, & quando agitur de iure reali, veluti de puritate, aut nobilitate sanguinis.*

39 *Nobilitas, & puritas sanguinis optimè probatur quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia ad quæ nonnisi nobiles, & puri sanguinis admittuntur.*

40 *Impuritas sanguinis potest probari per testes deponentes de existimatione, fama, & auditu.*

41 *Fama ad probandam impuritatem non aliter recipitur, quàm si sit perpetua, & illæsa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa, quæque contrariis probationibus non debilitetur.*

42 *Fama recens, & præcipuè quæ post litem contestatam incœpit, non probat impuritatem.*

43 *Testes ad probandam famam impuritatis debent attestari se audiuisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur.*

44 *Testis super puritate, vel impuritate debet etiam non interrogatus rationem dicti sui concludentem reddere.*

45 *Impuritatis probatione facta ex parte Capituli, potest nihilominus prouisus contraria probatione probare suam puritatem.*

46 *Puritatis, & impuritatis facta æquali probatione, semper præualet illa, quæ est pro puritate.*

47 *Admissus semel vti purus ad Canonicatum, si illum resignet, potest alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probatione.*

48 *Portugaliæ in Regno excluduntur à Canonicatibus Cathedralium descendentes ab Hebræis vsque ad septimam generationem.*

49 *Beneficij ecclesiastici capaces de iure sunt descendentes ab Hebræis.*

50 *Constitutio disponens de Canonicatibus non comprehendit quartenarias, & alia inferiora beneficia Cathedralium.*

51 *Dignitates principales in Collegiatis in Regno Portugaliæ obtinere non possunt descendentes ab Hebræis.*

52 *Principalis idem significat quod prima.*

53 *Dictio,* ipsæque *est personalissima.*

54 *Pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates quando dispositio loquitur de pluribus subiectis copulatis, non autem de vno tantùm.*

55 *Breuium interpretatio à communi stylo, & vsu Curiæ sumenda est.*

56 *Reg. 3. Cancel. comprehendit tantùm primas Dignitates in Collegiatis, non autem inferiores.*

57 *Indultum primariarum precum dum reseruat principales in Collegiatis, comprehendit solùm primas.*

58 *Reseruationes an sint odiosæ, vel potius fauorabiles, ostenditur.*

59 *Statuta excludentia à beneficiis descendentes ab Hebræis nihil fauoris continent, sed odiosa sunt, & à Iure exorbitant.*

60 *Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apost. plurimum desiderat.*

Dignitates, & Canonici ad Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias qua ætate, & qualitatibus eligendi?

CAPVT XIII.

1 ELIGENDI sunt Canonici Cathedralis Ecclesiæ qui sint clerici, nam laici institui Canonici prohibentur, *cap. 2. de instit.* sicut cuiuslibet alterius ecclesiastici beneficij incapaces esse probat, *cap. cùm adeò, de rescript. cap. ex litteris, de transact.* tradunt Abb. *in cap. Ioannes, num. 7. de cleric. coniug.* Syluest. *verbo beneficium*, il 3. *numero* 8. Ludouic. Gom. *de expectat. numero* 89. Gig. *de pensionib. quæst.* 86. *num.* 7. *& quæst.* 22. *num.* 16. Rebuff. *in praxi titul. de different. inter rescripta gratiæ num.* 38. Lambert. *de iurepatron. parte* 1 *libro* 2. *qu.* 7. *art.* 2. *num.* 15. Selu. *de benefic. parte* 3. *q.* 6. Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 6. *cap.* 2. *quæst.* 5. Perez de Lara, *de capellan. & anniuers. lib.* 2. *cap.* 5. *à num.* 2. Nicol. Garc. *de benefic. par.* 1. *cap.* 1. *à num.* 9. Sanch. *de Matrim. libro* 7.
2 *disp.* 42. *num.* 14. Immo nec tantùm in aliquo Clericali Ordine constituti, sed eo Ordine initiati esse debent, quem Præbenda requirit, vel saltem in tali ætate, vt infrà legitimum tempus valeant ordinari, iuxta text. *in cap. licet Canon. & in cap. cùm ex eo, de elect. lib.* 6. ita Concil. Trident. *sess.* 24. *de reform. cap.* 12. *vers. neminem*, Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 19. *in princ. num.* 1. *vers. tertio*, & infrà *cap. seq.* hac de re plenè videbimus.

3 Pauperes non sunt de præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, vt monent Staphil. *de litteris Gratiæ*, §. *nona forma expectatiuarum num.* 40. & 41. Ludou. Gom. *de expectat. num.* 76. Rebuff. *in praxi benef. tit. de rescriptis in forma communi, & in forma pauperum, numero* 181. Ridiculum enim vulgo foret rudem, & pannosum clericum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis videre, iuxta illud, quod dicit gl. *verbo com*

committantur in cap. statutum in princip. de rescript. lib. 6. Staphil. *vbi suprà n.* 42. Ludou. Gom. *de expectat. n.* 102. *ad med. vers. ridiculum*, nam cùm pauper præsumatur vilis persona, quia paupertas dicitur vilitas, vt probat tex. *in l. 2. vers. quid enim*, ibi, *& paupertatis detegi vilitatem*, Cod. *quando, & quibus quarta pars lib.* 10. glos. *verbo vilium, in auth. de mandatis Principum, §. sit tibi, collat.* 3. & Canonicatus, vel Præbenda in Ecclesia Cathedrali sit magnus honor, & præeminentia, *cap. quamuis, §. quamquam de præb. lib. 6.* Rot. *decis.* 26. *n.* 6. *de præb. in nouis, & decis.* 2. *de filiis Presbyt. etiam in nouis*, ideò pauper non est de Præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendus, nisi sit litteratus, quia quotidie olim viri inopes litterati ad Prælaturas, & consultorum Principum munera, & ad alias sublimes Dignitates promouebantur, Rebuff. *de priuileg. scholar. priuileg.* 43.

Canonicatum aliquem Cathedralis Ecclesiæ, seu in ea Dignitatem non habentem iurisdictionem impetrans maiori præditus debet esse scientia, quàm is, qui simplex, & residentia carens vellet consequi beneficium; nam cùm teneatur præter peritiam, & scientiam litterarum, ad industriam, & consilium in Capitulo, debet habere mediocrem scientiam, & eam saltem, quæ sit necessaria ad eorum munus exequendum; & ad Ordinem, quem Canonicatus requirit, exercendum, Abb. *in cap. cùm in cunctis in princ. num.* 4. *de elect.* Menoch. *de arbit. casu* 425. *n.* 25. Monet. *de distribut. quotid. par.* 2. *q.* 19 *n.* 37. vnde illum solertiùs examinatores debent interrogare, strictiorique examine cum eo vti; quia beneficium simplex, perpetuam tamen requirens residentiam comparatur Curato, ex Lap. *alleg.* 116. incipit Hispanus *sub n.* 2. per doctrinam Innoc. & Ioan. Calder. *in cap. clericos, de cler. non resid.* refero Ego ipse *de offic. & potest. Episc. p.* 3. *alleg.* 60. *n.* 69. tenetur quoque talis in Canonicum promouendus 4 cantum requisitum scire, Concil. Prouin. Mediol. *iv. sub tit. de distrib. vers. vt diuinis Offic.* Monet. *d. q.* 19. *n.* 35. in tantùm quòd potest Epi- 5 scopus Canonicos cogere ad ediscendum cantum Gregorianum etiam per subtractionem fructuum, vt censuit S. Cong. Concilij *in vna Tropien.* 9. *May* 1620. 6

Qui iam Sacerdos est, & prouisus per Sedem Apost. in forma dignum de Canonicatu, super litteratura, seu idoneitate scientiæ, examinandus non est ab Ordinario, & idem de quocunque Ordine sacro illi Canonicatui requisito. Vnde S. Cong. Cōsilij cēsuit in iis, qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbyteri sunt, petúntq; admitti in Cathedralis Ecclesiæ Canonicatus, qui eum Ordinem sacrum, 7

quem habent,requirunt, sibi in forma dignum collatos, opus non esse examine,quod ad explorandam litteraturam pertinet; eos verò qui Sacros Ordines nondum susceperunt, examinandos esse an illa habeant adiumenta doctrinæ,quæ ex præscripto Sacri Concilij Trid.necessaria sunt illi Sacro Ordini,qui Canonicatui,quem consequi volunt,erit annexus,refert Nicol. Garc. *de benef.p.6.c.2.n.234.*
8 Et eadem S.Cong.respondit eum, qui approbatus est ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendum esse ad suum Ordinem suscipiendum tàm eius Episcopi,qui non contulit Dignitatem,quàm eius,qui contulit,nisi tamen statim cum collatione Dignitatis examinatus, & ordinatus fuerit iuxta præscriptum Conc.*sess.23.de refor.cap.5.*

9 Ad Canonicatum Ecclesiæ Cathedralis licèt olim quidam septennium completum, alij decimum quartum annum necessarium exstimauerint, quia tamen hodie attenta dispositione Conc. Trid. *d.c.12.vers.neminem*, omnes Canonici Cathedralium tenentur habere Ordinem Sacrum, ideò nulli in tales recipiendi sunt, qui eo Ordine sacro non sint initiati, quem requirit, aut in tali ætate, vt infrà tempus de Iure,vel eadem Sancta Synodo(hoc est annum)statutum initiari valeant, ergo dũ ad Subdiaconatum promoueri quis potest in 21.ad Diaconatum in 23.ad Presbyteratum in 25. ex eod. Concil.*sess.23. de refor. cap.* 12. inde fit quòd Canonicatum Subdiaconalem in vigesimoprimo,Diaconalem in vigesimosecundo,& Sacerdotalem in vigesimoquarto anno obtinere poterit, ita Flamin. Paris.*de resignat.benef.lib.4.q.9.num.*11.Zerol.*in praxi Episc.p.1.verbo beneficium*,§.2.& 3.Campan.*in diuers.Iuris Canon.rub.7.cap.6.num.26.* Monet.*de distrib.quotid.par.2.q.19.ex num.12.Isid.*Moscon.*de maiest. milit.Eccles.lib.1.par.1.cap.15.pag.297.versic. at alij* Zech. *de Repub. ecclesiast.cap.24.de Canonic.num.3.vers.secundo*,Seraph. *decis.1138.n.1.* Aloys.Ricc.*in praxi aurea resol.239.*Paul. Laymann *in Theologia morali lib 4.tract.2.cap.14.num.1.vers.porrò,* Squillante *de priuileg. cleric. cap.4.num.65.* Quòd etiam ante factam aliquam Ordinum distributionem(de qua *seq.cap.* agemus)agnoscunt Armendar.*in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.1.tit.20.l.1.de ætate num.6.& 7.* Nicol. Garc. *de benef. part. 7. cap. 4. numero 29.* vbi testatur Sacram Congregat. Concilij *in vna Algarbien.*censuisse quòd etiam in Ecclesia, vbi non fuit facta distributio Sacrorum Ordinum,requiritur quòd prouisus de Canonicatu ad minus attingat 22.annum, & quòd collatio facta habenti xx.tantùm non valuit, Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi*

par.3.

par.3.allegat.60.num.70. vbi resoluo obtinentem Canonicatum in 10
Ecclesia Cathedrali non habentem annexum ordinem Presbyteratus,vel Diaconatus ante factam Ordinum distributionem in ea saltem ætate oportere esse constitutum,vt intra annũ ad Subdiaconatum posset promoueri. Et ita ad Canonicatus, & Portiones inte- 11
gras in Cathedrali requiri attingentiam,21.annorum, vt intra tempus à Iure,& ab eodem S.Concil. statutum possit sacrum Ordinem Subdiaconatus suscipere,scilicet intra annum, resoluit Gonzal. *ad regul.8.Cancell.Glos.5.numero 95.* & Præbendam Presbyteralem va- 12
cantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet,& has vlli,qui ætatem habet pro his obtinendis, ex sententia S.Congregat.resoluit Nicol.Garc.*de benefic.part.7.cap.4.numero 26.* Et procedere quamuis Canonicatui huiusmodi vnita esset accessoriè, & in perpetuum Parochialis, cùm non illius, sed Canonicatus natura sit attendenda,referunt decisum Anastas.Germon. *de indultis Cardinalium verbo quibusuis numero 6.* Gonzal. *ad regul.8.Cancell.gloss.9.in princip.numero* 4.Seraphin.*decis.*1138.Nouar. *in sing.Iuris Canon.concl.*16.*in fin.*Campan.*d.cap.6.à numero 20.* Garc. *de benef.part.7.cap.4.numero 30.* vbi testatur Sacram Congregationem censuisse in hæc verba. *Si neque ante, neque post Concil. Tridentinum nullus Ordo siue Diaconalis, siue Presbyteralis Canonicatui annexus fuit, & Parochialis Ecclesia legitimè, & perpetuò esset Canonicatui vnita tanquam principali accessorium, attendenda est natura Canonicatus, non autem Parochialis, & ita sufficit, vt is, cui collatio facta est, sit in ea ætate xx.annorum, quæ in Canonicatus collatione requiritur.*

An autem eadem ætas exigatur in Canonicis supranumerariis, 13
qui in aliquibus Ecclesiis ex priuilegio Apostolico solùm participant de distributionibus quotidianis, & nullam obtinent præbendam,sed ad primò vacaturam iuxta eorum prouisionem admittuntur,est quæstio difficilis,sed proposita in S.Cong.*in vna Venafren.sub die 13.Martij 1603.* fuit resolutum quod tempore receptionis dicti Canonici possunt admitti in anno 14.sed adueniente tempore præbendæ,debent esse in ætate integra,vt suprà.

Circa ætatem verò promouendorum ad Canonicatus Collegia- 14
tarum Ecclesiarum nihil innouauit Conc. Trid. sed id relictum est intra terminos,qui ante dictum Concil.Trident.præscripti sunt, vt censuit Sacra euisdem Conc. Congregatio, sicut attestantur Gonzal.*d.glos.5.num. 92.* Piasec.*in praxi Episcop.p.2.cap.5.num.21.pag.*330.
Aloys.

Aloyſ.Ricc.*in praxi rerum fori eccleſ.deciſ.*735.*in* 1.*edit. aliàs reſol.*512. *n* 3.*in fine in* 2.*edit.*& nouiſſimè *par.*4.*eiuſdem praxis reſol.*57.*num.*2. Armendar.*in addit.ad recopil.legum Nauarræ lib.*1 *tit.* 20. *l.* 1. *de ætate n.*8.Squillante *d.cap.*4.*n.*64.Illuſtriſſ. D. meus Roderic. à Cunha *in comment.ad cap.*2.*n.*2.*diſt.*78.Ego ipſe *d.par.*3.*alleg.* 60. *n.* 71. At cùm ante Concilium Tridentinum de Iure communi ætas 14. annorum exigeretur,vt colligitur *ex cap.ſuper inordinato*,iuncta gloſ.*verbo pueri,de præben.*igitur dictam ætatem 14 annorum & hodie ſufficere reſoluunt Rebuff.*in praxi tit.de diſpenſ.ætatis n.*2.Piaſec.*citato loco*,Monet. *de diſtribut.quotid.p.*2.*q.*19.*n.*14.Galet. *in margarita caſuum Conſcient.verbo Canonicus* 3.*pag.*29.Aloyſ.Ricc. *in d. ſua praxi aurea reſol.* 289.*num.*5.vbi id intelligit ſi huiuſmodi Canonicatus Eccleſiarum Collegiatarum nullum requirant Sacrum Ordinem, aliàs enim deberent de illis prouidendi eſſe conſtituti in illis Sacris Ordinibus, quos requirunt ipſi Canonicatus, vel in ea ætate quòd infra tempus à Iure ſtatutum poſſint ad illos promoueri, id eſt infra annum,
15 prout ſuprà diximus circa Canonicatus Cathedralium Eccleſiarum.Vnde Sacra Congreg.Concilij *ſub die* 14. *Auguſt.* 1686. cenſuit prouiſo in decimotertio anno ætatis de Canonicatu in Eccleſia Collegiata vbi vigore ſtatuti Eccleſiæ prouiſi ante realem poſſeſſionem,& fructuum perceptionem debent expectare per biennium obſtare decretum Concil.*ſeſſ.*23.*cap.*6.*de refor.*ita Nicol. Garc.*d.p.*7. *cap.*4.*n.*13.

16 Ex his patet quid dicendum de Portionibus in eiſdem Collegiatis Eccleſiis,cum Trid.Concil.*in d.cap.* 12. loquatur in Canonicatibus,& Portionibus Cathedralium;quinimò cùm eius verba exprimant Portiones in Cathedralibus, non debent extendi ad dimidias portiones in eiſdem Cathedralibus,in quibus propterea neque Ordines Sacros requiri, neque ætatem per Concil. requiſitam ad illos Ordines neceſſariam eſſe tenuerunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ.in princ.n.*93.& Campan.*d.c.*6.*n.*28.

17 Quid ſi Canonicatus,aut aliud quodpiam beneficium,ſiue hebdomada ſit in Collegiata Eccleſia, quæ curam exerceret animarum,quam exigat ætatem, huius loci eſt inueſtigare; in quo dubio ſic eſt diſtinguendum, aut agimus de Collegiata in qua penes vnũ Canonicũ perpetuò reſidet animarũ cura,ſeu penes duos dimidios præbendatos(vt in noſtra inſigni Collegiata Vimaranenſi,)& tunc nullus alius præter iſtos coguntur in ætate annorum 25.eſſe tẽpore impetrationis, iuxta tex. *in cap. cùm in cunctis*, §. *inferiora*, *de elect.* Campan.

Campan. *d.cap.6. nu.30.in princip.* Aut mensatim duo ex hebdomadariis eliguntur à reliquis, vt curæ animarum vacent, & licèt talis cura non pertineat ad singulos Canonicos Collegiatæ, sed ad Collegium, seu Capitulum vnicam personam Rectoris repræsentans, Pute.*decis.282. lib.1.in correctis*, Gonzal.*d.glos.6.n.71.* ita quòd ipsorum quilibet dici Curatus nequeat, Mandos. *cons.20.n.8.& 9.* Campan.*d.n.30.post med.* attamen in proposito casu arbitror quòd annis 25. non minor sit habilis ad hanc curam: nam actu illam exercet, tametsi habitu penes totum Collegium illa resideat, vt tenere videtur Campan.*loco proximè citato.*

Ad Dignitates, nempe Decanatum, Archidiaconatum, & alias, 18
quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suæ ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur, ita colligitur *ex c.cùm in cunctis, de elect. & ex c.licèt Canon.eod.tit.lib.6.* & ex Concil.Trid.*d.c.12.in prin.* & probant Massob. *in sua praxi habendi concursum, requis.10.dub.11.num.24. secundùm Romanam impress.* Nouar. *in singular. Iuris Canon. conclus.14.* Squillante *de priuileg.cleric. cap.4.num.72.* Campan. *d.cap.6. num.22.* Ego ipse *in collect.ad d.cap. cùm in cunctis, §.inferiora num.30.* & censuit Sacra Congr.Concil.*in Cottonien.4.Decembris 1627.* vbi fuit de- 19
cisum ætate 25. annorum incœptorum requiri ad obtinendam dignitatem, cui subest animarum cura, ac etiam fuit resolutum ætatem incipere à die Natiuitatis, non autem à die Baptismi: quod procedit quamuis cura iurisdictionalis sit, vt per Nau. *cons.42. de ætate, & qualit.in vtraque edit.* Sayr.*in floribus decis.sub eod.tit.decis.4.* Vnde 20
ad Dignitatem principalem in Collegiata requiri ætatem 25.anno- 21
rum incœptorum, cùm regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori resoluit Nic.Garc. *de benef.p.7.c.4.n.65.* Intellige supradicta si principaliter cura subsit, non verò vbi accessoriè Parochialis vnita sit Dignitati; quia tunc non ætas ad Curatum requisita, sed quæ ad Dignitatẽ idonea, erit quoq; in hoc de quo agimus casu sufficiens, vt referunt decisum Galet. *in margarita casuum Conscient.verb.Parochus, §.6.* Campan.*d.c.6.n.22.vers.id tamen.*

Ad cæteras verò Dignitates, vel Personatus, quibus animarum 22
cura nulla subest, clericos aliòquin idoneos, & 22. annis non minores esse asciscendos statuit idem Conc.Trid.*d.c.12.vers.ad cæteras*, & referunt per me citati *d.alleg.60.num.65.* quibus addo Massobr. *d.requis.10.dub.11.num.24.* Nouar.*in singul.Canon.concl.15.* Squillante *de*

O *priui*

*priuileg.cleric. cap.4.num.*74. Qui quidem 22. anni ad Dignitates requisiti debent esse completi, vt resoluunt Nau. *conf.* 4. *de ætate & qualit.in vtraque edit.*Sayr.*in floribus decis.sub illo tit.decis.*4. Mandosi *in tract.de ætate minor.cap.*5.*num.*10. Lessi.*de Iustit.lib.2.cap.*34. *n.*108. vbi dicit illam formulam, *vt non sit minor viginti duobus annis*, insinuare annos 22. debere esse completos, Stephan. Gratian. *discept. forens.cap.*591.*num.*9.Nicol. Garc.*de benefic.par.7.cap.*4. *num.*70. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.*1. *tit.*18. *l.*7. *de Episcopis num.*2.Squillante *d.cap.*4.*num.*75.Massobr. *d requis.*10. *dub.*13. Nouar. *d.concl.*15.*num.*2.Ego ipse *d.alleg.*60.*num.*66. Et ideò S. Congr. Concil. *sub d e* 20. *Septembris* 1631. censuit dignitatem in Ecclesia Cathedrali non habentem animarum curam non posse conferri, nisi qui habuerit 22. annos completos, & Episcopum non posse dispensare.Contra Emm.Sà *in aphorismis,verbo beneficium,num.*31. Zerol.*in praxi Episcop.p.*1. *verb. beneficia,§.*1.*vers. ad Dignitates*, Henriq. *in sum.lib.*14.*c.*10.§.10.*in fine*,Azor.*instit.moral.p.2.lib.6.cap.*5.*quæst.*3. *in fine*, existimantes dictos 22. annos sufficere incœptos, & non requiri completos.

23 Supradicta absque dubio procedunt in Dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium, quoad alias verò in Collegiatis existentes requisita ætatis remanere in dispositione Iuris communis resoluunt, decisúmque referunt Gonzal.*ad reg.*8. Cancel.*glos.*9.*n.*92. Piasec. *in praxi Episc.parte* 2.*cap.*5.*num.*21.*pag.*330. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.*735. *in* 1.*edit. aliàs resol.*512.*num.*3.*in fine in* 2.*edit. & in praxi aurea resolut.*239.*num.*2. Nouar.*d.conclus.*15.*num.*2. Squillante *d.cap.*4.*num.*76.Fr.Emman. *quæst. Regul.tom.*1.*quæst.*11. *art.*2. *& in addit. ad Bullam composit. num.* 4. vbi refert Christophorum Vellam Archiepiscopum Burgensem contulisse Dignitatem Scholastriæ Collegiatæ Ecclesiæ *de Aguillar del Campo*, cuidam Scholari, qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum, & cùm litigaretur super hoc fuisse iudicatum collationem esse Canonicam, & iuridicam, refero Ego ipse *d.alleg.*60.*num.*67. Contra Nicol.Garc.*d.par.*7. *cap.*4.*num.*59. *&* 62.*cum seqq.* & Armendar. *d.l.*7. *de Episcopis num.*2. existimantes, decisúmque referentes prædictos 22. annos, qui desiderantur ad Dignitates in Cathedralibus,requiri etiam ad eas,quæ sunt in Collegiatis.

24 Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi,illi enim sine Papæ, vel Episcopi dispensatione nullum beneficium Ecclesiasticum habere possunt iuxta gloss.communiter receptam *in cap. fin. de filiis presbyt.*

presbyt. vt per Nau *conf.6 num.1. eod.tit.* Quòd in Canonicis non Regularibus est indubitabile, in Regularibus autem Ecclesiæ Cathedralis non videtur ita certum quin aliquam non patiatur difficultatem; nam qui tenent Canonicatum in Cathedrali esse Dignitatem saltem largè, videntur sentire illegitimum Regularē non posse ad illum promoueri absq; dispensatione per tex. *in c. 1. de filiis presb.* & quæ ibi notauimus *à n.3.* iunctis iis quæ tradit nouissimè F. Hier. Roder. *in compen. quæst. Reg. resol. 52. n.47.*

Cum his illegitimis ad Canonicatus Ecclesiæ Collegiatæ etiam insignis dispensat Episcopus, Bellet. *disquis. cleric. p.1. tit. de discip. cleric. § 3. num.27.* Nicol. Garc. *de benef. par.7. c.2. num.69.* Ego ipse *de offic. & potest. Episcopi par.2. alleg.45. n.20.* prout etiam dispensat ad dimidias Portiones, seu inferiora beneficia Ecclesiæ Cathedralis, Flamin. Paris. *de resign. benefic. lib.2. q.1. n.117.* Gonzal. *ad regul.8.* Cancel. *glos.5. num.98. & seq.* Nicol. Garc. *d. c.2. num.69.* Bellet. *d. §.3. num.26.* Ratio est, quia tam Canonicatus in Collegiatis, quàm dimidiæ Portiones, & huiusmodi inferiora beneficia in Cathedralibus non habent sibi annexum Ordinem sacrum, nec illius ætatem requirunt, vt probaui *d. alleg.45. n.21. & 24.* 25

Tota autem difficultas est, an Episcopus possit dispensare cum illegitimis ad obtinendos Canonicatus in Cathedralibus? vna sententia negatiuam tenet partem, quam expresse sequuntur Ioan. Monach. *in c.1. num.7. de filiis Presbyt. in 6.* Rebuff. *in praxi tit. de dispen. super defectu natal. num.10. & seq.* Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verbo Canonia §.3.* Altera sententia affirmat, eámque tuentur glos. *verbo beneficium in d. c. 1.* Gemin. *ibi num.6.* Anchar. *num.1.* Domin. *num.7.* & Franch. *num.6.* Selu. *de benefic. par.3. q.61. in fine,* Nau. *conf.3. num.4. de ætate, & qualit. in antiq. & conf.4. de filiis Presb. in nouis,* Azor. *instit. moral. parte 2. libro 6. c.3. quæst.11.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.11. c.13. num.82.* Ego verò nec vni, nec alteri opinioni absolutè adhærendum esse sentio, sed existimo primam habere locum de Iure nouiori Concilij Trid. *sess.24. de reform. c.12.* quo attento omnes Canonicatus Ecclesiæ Cathedralis requirunt aliquē ex Sacris Ordinibus facta illorū distributione, ad quos cùm non possit Episcopus cum illegitimis dispensare, sequitur quòd etiam non poterit ad beneficia, quæ sibi illos habēt annexos; at secundā sententiam procedere de Iure antiquo, & vbi nulla facta sit Ordinum distributio; ita intelligunt, & distinguunt Maiol. *de irregul. lib.1. c.8. n.11.* Zerol. *d. p.1. verb. Canon. §.3.* Henriq. *in sum. lib.14. c.8. §.10. ad fin.* Sayr. *de censur.* 26

O 2 *lib.6.*

lib.6.c.11.n.13.Auil.*in simili tract.p.7.disp.3.dub.6.notab.3*.Lessi. *de Iust.lib.2.c.34.n.86*. Nicol.Garc.*d.c.2.n.85*.

27 Neophyti verò non prohibentur in Canonicos assumi,si aliàs reperiantur idonei, vt probat *cap.eam te, de rescript.* quòd cùm loquatur de Ecclesia Tornacen. satis probat hoc procedere etiam in Ecclesia nobili, cum Ecclesia illa Belgio sit pluribus nominibus insignis, & qualificata, vt aliàs consideraui *de offic.& potest. Episcopi p. 1. tit.2.gloss.17. num.27.* & ideo ita docent Marquard. *de Iudæis p.3.c.5. n.7.& seq.* Reuerendiss. D. Anton. Ricciul. *in tract. de Neophytis c.4. num.2.* Tales enim ad Fidem conuersi sunt honorandi propter adeptam sacri Baptismatis dignitatem, & non vituperandi, vt latè probant Montalu. *l.2. glos. tanadiro tit.3.libro 4.fori*,Soar.*tom.1.commun. opin.libro 1.tit.16.num.17.pag.212*.Vaneg.*parte 1.tit. de las differencias de libros, lib. 3. del officio y vso de la razon, c. 9. pag. 122.* quia non est distinctio Iudæi, & Græci, nam idem Dominus omnium diues in omnes, qui inuocant illum, Apost. ad Rom. cap. 10. *Omnes nos in vnum corpus baptizati sumus siue Iudæi, siue Gentiles, &c.* idem 1. ad Corinth. 12. *& in omnes nationes gratia Spiritus sancti effusa est,* Actor.10.in fine.

28 In Ecclesiis tamen Toletana,Gienen.Corduben.Oxomen.Legionen.& Oueten. extant statuta à Sede Apost.confirmata,quòd in eis Canonici, & Portionarij vbi fuerint, debeant esse descendentes à Christianis antiquis,nulla Hebræorum, Saracenorum, aut Hæreticorum labe infectis, quæ in causa sunt,vt passim Rota Romana super puritate sanguinis admittendorum ad huiusmodi Canonicatus,& Portiones defatigetur, infamiæ perpetuentur in familiis, pax & tranquillitas Reip. perturbetur, odia crescant, & grauia dissidia inter vtrumque populum, itaut qui veteres habentur Christiani minus se credant nouis, & isti difficiliùs in Catholica puritate solidentur,quod non quidem statutorum huiusmodi,sed hominũ,quorum natura ad malũ semper prona est, vitio accidit; nam & Pontificũ mens,& intentio in illis confirmandis sancta fuit propter honorẽ Cathedraliũ huiusmodi cõseruandũ,tum quia ij à tali radice,& ge-
29 nere profecti non benè conueniunt cũ aliis in moribus, gratóq; cõuictu, nec huiusmodi statuta videntur improbanda cũ non generaliter constituant differentiã generis, nec præcipiãt simpliciter quod neophyti,& descẽdentes ab eis non possint obtinere beneficium, id enim non erat admittendũ,sed prohibent ne possint illa obtinere in his particularib. Ecclesiis, quo casu prohibitio potest aliqua ratione fulciri;

fulciri; nempe vel quia Ecclesia sit valdè celebris, & hoc sibi vsurpat in signum suæ nobilitatis, vel quia præcipiens quòd in aliqua Ecclesia non possint beneficiari nisi descendentes ab antiquis Christianis, & quòd reppellantur descendentes à neophytis, non est eos excludere, sed prouidendos qualificare; & prouisionem neophytorum restringere, & hac ratione probari huiusmodi statuta concludit Ant. Ricciul. *in tract. de neophytis c.6.n.7.* Circa quorum statutorum intellectum plura sunt notanda; quæ passim discuti solent vbi hac de retractare oportet.

Et primò illa exorbitantia esse, & pœnalia, ac proinde strictissimè 30 interpretanda, quia auferunt prædictis à Iudæis originem trahentibus habilitatem, quæ aliàs eis competeret de Iure communi, *in cap. eam te, de rescript.* & notauit Rot. *in Vlixbonen. quartenariæ* 13. *Ianuarij* 1624. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & tum multò magis quia ista pœna illis infligitur propter delicta alterius, *cap. non debet*, & ibi *glos. de regul. Iuris in 6.* cum concordantiis ibidem per me adductis; & ideò sic docent Abb. *num.7.* Felin. *num.12.* Rip. *num.29. vers. vltimo noto in d. cap. eam te*, Perez de Lara *de capellan. lib. 2. cap.4. num.39.* Cardin. Mantic. *decis.307. nu. 1.* vbi loquens de statuto Toletano dicit illud esse odiosum, & contra Ius commune, & ideò strictissimè interpretandum, Ricciul. *d. tract. de neophytis cap.7. num.1. & 2.* Rot. *in Colimbrien. Canonicatus* 13. *Iunij* 1616. coram bonæ mem. Cardin. Sacrato, & 5. *Decembris eiusdem anni* coram Cardin. Verospio.

Secundò est notandum, vt earundem Ecclesiarum statutorum 31 rigor excludatur, sat esse de sanguinis impuritate non constare, sicut multoties resoluit Rot. *decis.163. num.31. par.1. recentior. & decis. 182. num.4. ead. par. 1. & decis.186. num.1. & 2. par. 1. diuersor.* Mantic. *decis.274. num.1.* & coram S. mem. Gregor. XV. *decis. 298. num. 1. & decis.455. num.2.* vbi latè Beltramin. *num. 15.* & nouissimè *in Legionen. puritatis sanguinis 26. Maij* 1631. coram R.P.D. Queipo *statim in princ.* Ratio est, quia huiusmodi statuta disponunt quòd repellantur impuri, vnde quando non constat aliquem esse impurum, neque purum, casus est omissus, & remanet in dispositione Iuris communis, *l. commodissime. ff. de liber. & posth.* & in his terminis notauit Ricciul. *d. cap.7. à n.3.*

Tertiò est notandum prouisos in huiusmodi Ecclesiis ad effe- 32 ctum, vt admittantur, non grauari onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo excipienti illos descendere ex

origine infecta incumbere onus probandi. Ratio est quia huiusmodi statuta non imponunt prouisis necessitatem probandi suam puritatem,& sic illa remanet in dispositione Iuris, *d.l.commodissimè*, ac proindè nec à nobis grauari debent ad illam probandam, *l.illum,§.*
33 *optimã.C.de collat.*Surd.*decis.*271.*n.*9. De Iure enim nemo natus inter Christianos grauatur onere probandi se esse natũ ex puris Christianis,sed hoc in dubio præsumitur,*cap. veniens, in fine, de presbyt.*
34 *non baptiz.* vbi Card. *num.* 6. Anchar. *num.* 6. Butr. *num.* 5. & Abb. *numero* 1.& vnusquisque purus præsumitur dum non probatur contrarium ad *l.ab ea parte,ff.de probat.*Mantic.*decis.*274. *num.* 1.Rot. *decis.*182.*num.*4.*par.*1.*recent. & in Bracharen. Archidiaconatus* 12. *Maij,* 1623.coram Reuerendiss.D.meo Coccino Decano. Eandem rationem coadiuuat,quod prouisus in his Ecclesiis dum petit admitti,nõ petit vti descendens ex antiquis Christianis, neque se qualificat esse talem,sed petit immissionem vigore suæ prouisionis, quam si Capitulum vult excludere, tenetur probare causam exclusionis, *cap. dilecti,de except.l.*1.*in princip.*vbi glos.*ff.si quadrupes pauper. fecisse dicatur*; ex quibus hoc est iam in Rota indubitabile, vt constat ex decisionibus citatis per Ricciul.*d. cap.* 7. *numero* 8. vbi *numero* 13. hoc extendit etiamsi prouisiõ habeat clausulam postquam statuto satisfeceris,*& numero* 15.extendit etiam quando Capitulum reiecit prouisum tanquam impurum;nam si prouisus appellauit in causa appellationis,onus probandi impuritatem incumbit Capitulo,sicut incumbebat in prima instantia.

35 Dupliciter tamen declaratur hoc tertium notabile, & primò ne procedat quando causa appellationis interpositæ per prouisum esset deserta,tunc enim ipse grauatur onere probandi se purum, Seraphin.*decis.*255.*ante num.* 2.Ricciul.*d.cap.*7.*n.*16. vbi plures Rotæ decisiones refert; & ratio est, quia tunc insurgit præsumptio pro gestis pro Capitulo, & prouisus venit per viam restitutionis in integrum,vel querelæ, quo casu tenetur iustificare causam suam, & ostendere plenè iniustitiam sententiæ. Declaratur deinde ne procedat quando pro parte Capituli est probata aliqua macula, tunc enim si prouisus vult illam diluere, tenetur probare se purum explicitè,& positiuè,Seraphin.*decis.*50.*vers.quòd si Capitulum*, Mantic. *decis.*274.

36 Quartò est notandum certissimum esse in Iure sanguinis puritatem probari per testes deponentes de publica voce.& fama,& communi hominũ existimatione,vt sæpè sæpiùs resoluit Rot.& signãter

*decis.*167.

decis. 167. *num.* 49. *& decis.* 494. *num.* 4. *par.* 1. *recens.* Mantic. *decis.* 317. *num.* 2. *&* coram S. mem. Gregor. XV. *decis.* 498. *num.* 4. & compluribus relatis Gutier. *lib.* 3. *pract. q.* 14. *num.* 33. cùm in antiquis fama inconcussa plenè probet quando habet originem à fide dignis, & orta est ex iustis, & probabilibus causis, *cap. de parentela* 35. *q.* 6. *l. si arbiter. ff. de probat.* Bart. *in l. de minore*, §. *plurimum*, *num.* 15. *ff. de quæst. &* in Hippol. *num.* 108. Valasc. *cons.* 187. *num.* 8. & post multos Ioan. Garc. *de notabilit. glos.* 18. §. 1. *ex num.* 6. Farinac. *in praxi crimin. q.* 47. *ex numero* 101. quæ doctrina maximè procedit in probatione nobilitatis, & puritatis, aut alterius qualitatis, secundùm tex. *in l. prouidendum*, *C. de postulando*, Tiraquel. *de nobilit. cap.* 37. *num.* 84. cum aliis per Farin. *vbi supra*. Et quando non discordat præsenti statu, sed ei conuenit, prædicta doctrina non habet contraditorem, ex Abb. *in cap. veniens il* 1. *de testib.* Rip. *in l. rem quæ nobis in fine*, *ff. de acquir. possess.* Corn. *cons.* 26. *lib.* 4. Socin. *cons.* 194. *in fine*, *lib.* 2. vt refert Ioan. Garc. *d.* §. 1. *ex num.* 8. *&* Gutier. *d. q.* 14. *num.* 34. & Rot. *in d. Legionen. puritatis sanguinis.* 37

Quintò est notandum in causa status, & quando agitur de iure reali, veluti puritate, aut nobilitate sanguinis, sententiam latam inter duos facere ius quoad omnes iuxta *regul. text. in l. ingenuum. ff. de statu homin.* & ibi glos. Bart. & Doct. *in l.* 1. §. *fin. & in l.* 2. *&* 3. *in princip. ff. de liber. agnosc.* Cou. *pract. cap.* 13. *numero* 5. Pinel. *in l.* 1. *par.* 3. *numero* 50. *C. de bonis mat.* Parlad. *lib.* 2. *rerum quotid. cap. fin.* §. 1. *numero* 1. Solis *de censib. lib.* 3. *cap.* 2. *numero* 14. Pereg. *de fidei com. art. fin. numero* 84. latè Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 9. §. 1. *ex numero* 84. & ad huiusmodi statuta puritatis considerauit Rot. *decis.* 271. *numero.* 2. *par.* 2. *recent.* & coram Sanctæ mem. Gregor. XV. *decis.* 486. *numero* 9. & agens de nobilitate sanguinis Ioan. Garc. *d. tract. glos.* 6. *num.* 48. cum iura sanguinis sint realia, naturalia, & perpetua omnibus quos tangit, *l. qui aliena*, §. *fin. ff. de negot. gestis*, *l. iura sanguinis*, *ff. de regul. Iuris*, ideò immutabilia, §. *fin. Instit. de Iure natur.* & sententia ad fauorem vnius lata omnibus prodest, vt notat Angel. *in d. auth. vt liceat matri, & auiæ*, §. *ad hæc*, Tiraq. *de nobilit. cap.* 37. *numero* 2. *&* 7. Otalora *in simili tract.* 2. *part.* 3. *princip. cap.* 8. *numero* 5. Surd. *decis.* 289. *numero* 17. Cott. *in memorabil. verbo sententia pag.* 759. Salgado *de protect. Regia par.* 4. *cap.* 8. *numero* 312. Et in terminis statutorum præfatarum Ecclesiarum, Mohed. *decis.* 8. *Achil. decis.* 5. *de sentent. & re iudic.* Crescent. *decis.* 18. *de probat.* Gregor. XV. *decis.* 498. *num.* 9. Reuerendiss. D. Coccinus *decis.* 68. *num.* 14. Rot. *d. decis.* 494. *numero* 5. *part.* 1. *recent.* 38

39 *recent.* Et esse optimum modum probandi nobilitatem, & puritatem sanguinis quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia ad quæ non nisi nobiles, & puri sanguinis admittuntur milies notauit Rota, & signanter apud Cæs. de Grassis *decis. 2. n. 1. vers. quarto, qui filij sint leg.* Seraph. *decis.* 257. *n.* 4. Rot. *decis.* 176. *n.* 7. *p.* 1. *recent. & decis.* 248. *post* 2. *vol. consil.* Farin. & eleganter *in d. Legionen. puritatis sanguinis.*

40 Sextò est notandum, impuritatem sanguinis posse probari per testes deponentes de existimatione, fama & auditu iuxta glos. *in l.* 1. *ff. de probat.* Marsil. *in l. de minore. §. plurimum nu.* 88. *ff. de quæst.* Auendan. *in suo Dictionar. verbo Iudæo*, Hoied. *de incompatib. benef. par.* 1. *cap.* 23. *n.* 140. Azeued. *ad rub. tit.* 2. *lib.* 6 *nouæ Recop.* Mantic. *decis.* 274. *n.* 9. Gutier. *lib.* 3. *pract. q.* 14. *n.* 17. Perez de Lara *de capellan. & anniuers. lib.* 2. *cap.* 4. *n.* 14. Rot. *in Corduben. dimidiæ portionis* 11. *Februarij* 1628. coram R.P.D. Duran. *prope fin. & in d. Legionen. puritatis sanguinis.*

41 *vers. impuritas.* Et fama non aliter recipitur, quam si sit perpetua, & illæsa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa, quæque contrariis probationibus non debilitetur, vt ex multis Rotæ decisionibus resoluit Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 19. nam originata ex causis non probabilibus est suspecta, Mantic. *decis.* 274. *num.* 9. *& decis.* 317. *n.* 3. Rot. *in d. Cordub. dimidiæ portionis*, prout & illa, quæ non à fide dignis, & omni exceptione maioribus originem trahit, secundùm tex. *in cap. licèt ex quadam, de testibus*, ibi, *sed à fide dignis, & omni exceptione maioribus*, Bart. *in d. l. de minore, §. plurimum, num.* 15. Ruin. *cons.* 52. *num.* 7. *lib.* 5. Osasc. *decis.* 105. *num.* 17. Afflict. *decis.* 337. *num.* 2. Mascard. *de probat. conclus.* 849. *num.* 14. & hæc testium qualitas debet specificè probari, Molin. *de primogen. lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 30. Et denique illa, quæ non est temporis antiqui, scilicet centum annorũ, prout exigitur Curt. sen. *cons.* 82. *n.* 11. Menoch. *cons.* 345. *n.* 41. Mantic. *de tacitis, & ambig. conuent. lib.* 23. *tit.* 5. *num.* 10. cum fama recens,

42 & præcipuè, quæ post litem contestatam incœpit, nullius sit momenti, *d. c. licèt ex quadam*, ibi, *& ante litem*, notã quia ea fama dicitur potiùs vana vox vulgi, vel falsus rumor populi, *cap. qualiter il* 2. *de accusat.* vbi glos. *verbo & inquirendum*, Mascard. *de probat. conclus.* 748. *num.* 8. Valasc. *cons.* 177. *num.* 8. Mantic. *decis.* 174. *num.* 9. *in fine*, Sanch. *de Matrimon. lib.* 2. *disp.* 46. *num.* 6. Rot. *deci.* 494. *num.* 15. *& decis.* 167. *num.* 29. *par.* 1. *recent.* Et testes ad probandam famam impuritatis de-

43 bent attestari se audiuisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur, Bart. *in d. l. de minore, §. plurimum nu.* 20. *ff. de quæst.*

Cassad.

Cassad.*decis.*3. *numero* 1. *de probat.* Mantic. *d.titul.*5. *numero* 9. Mascard. *conclus.*749.*numero* 2.*&* 9. Sanch. *d.libro* 2. *disput.*46. *num.* 16. *vers. quarta est*, & reddere causam scientiæ, & dicti sui, Mascard. *d. conclus.*749.*numero* 11.Hoied.*d.c.*8.*num.*140.Ruin.*cons.*158.*n.*23. *lib.*3. nam cùm qualitas puritatis, vel impuritatis sensu corporeo 44 non percipiatur, sed intellectu duntaxat cognoscatur, testis etiam non interrogatus rationem sui dicti concludentem reddere debet, Bart. *in l. solam num.*3.Bald.*num.*1.Salic.*num.*2.Castr.*num.* 6. *C.de testib.*Greg.XV.*decis.*325.*num.*3. & compluribus relatis Farin.*de testib. q.*70. *num.*6.

Septimò est notandum, facta probatione impuritatis ex parte 45 Capituli posse prouisum contraria probatione probare suam puritatem, Seraph.*decis*50.*vers.quòd si Capitulum*, Ricciul. *d.c.*7.*num.*20. Et si contingat fieri duplicem probationem æqualem, nempe puri- 46 tatis,& impuritatis,semper præualet illa,quæ est pro puritate, quia in concursu semper præualet fama bona, Hoied.*d.c.*3.*n.*143. *&* 146. Perez de Lara *de Capellan. & anniuers.lib.*1.*c.*4.*ex n.*35.Mantic.*decis.* 274.*n.*6.*&* 12.Rot.*decis.*167.*n.*27.*& decis.*182. *n.*9.*p.*1. *recent. & in d. Legionen. puritatis sanguinis in fine*; Ricciul.*d.c.*7.*num.*22.vbi *n.*26.resoluit admissum semel vti purum ad Canonicatum, si illi resignet 47 posse alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probatione, quia cùm semel constiterit de generis qualitate non est opus alia demonstratione, *& n.*30.*& seqq.* resoluit Indos,& Æthiopes recenter ad Fidem conuersos non excludi ab Ecclesiis, à quibus vigore statuti repelluntur descendentes à Iudæis vel Mauris, nisi eadem statuta repellãt neophytos,vel descendentes ab infidelibus,*& n.*33. post Perez de Lara subdit expositos non repelli ab Ecclesiis, in quibus vigent statuta quòd admittantur tantùm descendentes ab antiquis Christianis.

Pro nostro Portugaliæ Regno extant quoque Pontificiæ aliquæ 48 Constitutiones, quæ in parte huiusmodi ab Hebræis descendentes excludunt, nam S.mem. Clemens VIII. per eius litteras in forma Breuis sub *die* 18. *Octobris* 1600. statuit, vt ex tunc Canonicatus, Præbendæ, ac Dignitates in Cathedralibus Ecclesiis, principalésq; ipsæ Dignitates in Collegiatis,nec non Parochiales Ecclesiæ,& earũ perpetuæ Vicariæ, cæteraq; ecclesiastica beneficia curã animarum habentia in Regnis Portugaliæ, & Algarbiorũ existentia nõ conferãtur aliquibus personis de genere, seu stirpe Hebræorũ descendẽtibus vsque ad septimum gradum inclusiuè,quas litteras postmodũ

etiam sanctæ mem. Paul. V. *sub die 17. Ianuarij 1612.* cõfirmauit, & innouauit, de nouo declarans illas habere locum in cuiusuis Ordinis Regularibus Ecclesiis, & ad illos extendi qui sub quouis prætextu Vicariæ etiam amouibilis curam animarum exercere intenderint.

49 Qua de re Rot. *in d. Vlixbonen. Quartenariæ 15. Ianuarij 1624.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano ita cantat. *Quantum attinet ad primam difficultatem Capitulum nihil probat, & Capitulo allegantis impuritatem incumbit onus probandi illam, quia de Iure nemo natus inter Christianos grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed in dubio præsumitur ex reg. tex. in c. fin. de præsumpt. & in l. ab ea parte, ff. de probat.* & in punct. Seraph. *decis. 50. & 355.* Mantic. *decis. 274. num. 1. & decis. 307. n. 2. Immò si Capitulum dictam impuritatem probaret, non relevaret, quia nihilominus esset capax benefi ij ecclesiastici, c. eam te, de rescript.* ibi, pro eo quod Iudæus extiterit ipsum de-

50 dignare non debes, *Nec huic vltimo dicto obstarent Breuia Summorum Pontificum Clementis VIII. & Pauli V. quia loquuntur de Dignitatibus, & Canonicatibus, vnde non comprehendunt istas quartenarias, quæ sunt diuersæ à Dignitatibus, & Canonicatibus, sed remanent in dispositione Iuris communis, l. commodissimè, ff. de liber. & posth. secundum quod impuri sunt capaces beneficiorum, d. c. eam te in fine.* Hactenus Rota. Idem quoque ex eadem ratione dicendum est de Tertianariis, dimidiis Præbendis, & aliis inferioribus beneficiis iuxta per me dicta *c. anteced. num. vlt.*

51 Et quatenus dicta Breuia easdem personas excludunt à principalibus Dignitatibus in Collegiatis, ibi, *principalésque ipsæ Dignitates in Collegiatis,* illas tantùm comprehendunt, quæ primæ sunt, non autem inferiores, ex sequentibus.

52 Primò attenta particulæ *principalis,* significatione, cùm idem importet quod prima, Plin. in Paneg. Troiani, *vt ille nos principalibus rebus existimet dignos,* Iureconsf. Paul. *in l. pen. ff. quẽadmod. testam. aper.* verba, *principalium tabularum,* de primo testamento intelligit. In eadem significatione sumitur particula, *Princeps,* teste Cic. in Verrem, act. 7. *quisquis in fuga postremus ita in periculo princeps.* Liui. lib. 1. decad. 3. de Annibale ita ait: *Princeps prælium inibat, vltimus confecto prælio recedebat.*

53 Secundò ex dispositione, & verbis prædictorum Breuium, dum enim loquũtur de Cathedralibus, simpliciter loquũtur de Dignitatibus, dum verò agunt de Collegiatis non simpliciter, sed de Dignitatibus principalibus loquuntur, per necesse dicendum est ibi de

solis

solis primis Dignitatibus, non autem de aliis inferioribus agi, quòd facilè colligitur ex ista discretiua loquutione, quæ clarè demõstrat intentionem, *l. quantum*, §. *idem. respondit*, *ff. de fundo instr.* latè Surd. *conf.* 426. *n.* 18. *lib.* 3. Deinde hoc ipsum deprehenditur ex illa particula, *ipsæque* quæ est personalissima, ac proinde non ad alias quàm ad primas Dignitates dumtaxat extendenda, Bald. *conf.* 304. *libro* 4. Natt. *conf.* 163. *n.* 8. plures citati per me *de dictionibus vsufreq. dict.* 177. *n.* 5. *secundùm Lugdun. impress.* & passim dicimus de claus. *à nobis ipsis*, in Breuibus Cameralibus apponi solita, quòd non extendatur ad alios Pontifices, vt videtur probare tex. *in cap. litteris* 39. *de rescript.* iunctis iis, quæ adduximus *in tract. de clausul. vsufreq. claus.* 90. Nec obstat quòd Pontifices in dictis Breuibus vsi fuerunt plurali verbo, *principalibus*, quia cùm non de vna Ecclesia Collegiata, sed de omnibus Ecclesiis Portugaliæ agerent, ideò dum controuertitur de 54 aliqua ex istis, tunc eius respectu pluralitas resoluitur in singularitatem, quando enim dispositio loquitur de pluribus subiectis copulatis, non autem de vno tantùm, pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates, *l.* 2. §. *fin. ff. de condit. institut.* Signor. post Butrigar. quem allegat, *in conf.* 92. *n.* 10. *vers. item huic non potest adaptari*, citati per me *in tract. de appellatiua verborum vtriusque Iuris significat. appell.* 169. *n.* 1.

Tertiò, attento communi stilo, & vsu Curiæ, à quo horum Bre- 55 uium interpretatio sumenda est, Veral. *decis.* 84. *n.* 3. *&* 4. *parte* 2. Rot. *decis.* 196. *n.* 2. *parte* 1. *recent.* Stylus autem Curiæ docet particulam illam, *principales*, de primis dumtaxat intelligi, vt in fortioribus 56 terminis videmus *in reg.* 3. Cancell. quæ non loquitur simpliciter de Dignitatibus in Cathedralibus, sicut in dictis Breuibus, sed de maioribus post Pontificalem, & de principalibus in Collegiatis, & tamen comprehendere primas tantùm Dignitates in Collegiatis, non autem cæteras Dignitates inferiores resoluunt ibi Mandos. *q.* 3. *n.* 2. *vers. contra ium*, Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. *gloss.* 21. *num.* 7. Nicol. Garc. *de benef. par.* 5. *cap.* 1. *num.* 261. Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. parte* 1. *art.* 2. *glos.* 17. *num.* 30. *& parte* 2. *alleg.* 45. *num.* 16. *& par.* 3. *alleg.* 57. *n.* 7.

Eodem modo intelligitur Indultum primariarum precum à Pau- 57 lo V. Ferdinand. Imp. concesso, dum *in* § 2. habet hæc verba, *dũmodo Dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis post Pontificales maiores, aut Collegiatis principales, &c.* & ideò Erasm. à Cochier *in schol. super illa verba, aut Collegiatis principales, litt. N.* pag. 42.

quærit tantummodo quæ dicatur principalis Dignitas, quæ ibi excluditur, & se remittit ad dicta *in comment. ad d. reg.* 3. Cancell. Et denique sic intelliguntur, & practicantur dispensationes Apostolicæ pro illegitimis dum excipiunt principales Dignitates in Collegiatis, vt primas tantùm distributiuè capiant, sicut quotidianus vsus obseruat, qui est notorius, & probatione non indiget, Mantic. *decis.* 59. *n.* 8. *&* 9.

58 Non obstat, quod exempla supra adducta de reseruatione *reg.* 3. *Cancellariæ*, Primariis precibus, & dispensationibus pro illegitimis videntur esse odiosa, ac proinde nil mirum si restringantur, & strictè interpretentur, quia illa nihilominus aliqua ex parte fauorabilia considerari possunt, at Breuia præfata à Iure exorbitant, & odiosiora sunt. Nam quoad reseruationes licet quodammodo odiosæ censeantur respectu Ordinariorum, nihilominus fauorabiles iudicantur non habito respectu ad incidens præiudicium Ordinariorum, sed ad principalem Papæ intentionem, quæ est prouidere clericis, pauperibus, & personis benemeritis Romanam Curiam sequentibus, Simon. *de reseruat. quæst.* 5. *circa finem*, Rot. *decis.* 457. *num.* 11. *parte* 1. *diuers. & in Comm. capellæ* 7. *Februarij* 1620. coram bonæ memoriæ Remboldo. Et quoad primarias preces dicendum eas etiam posse dici fauorabiles, cùm Pontifex illas concedens motus fuerit ob fauorem, & merita Cæsaris, iuxta doctrinam Baldi *in l.* 1. *colum.* 10. *vers. sed hic quæro de effectu, C. de summa Trinit.* & Bart. *in l. exceptionem, ff. de condiction. indeb.* tùm quia Principum priuilegia latè sunt interpretanda, *l. vlt. ff. de constitut. Princip.* vt videmus in facultatibus dispensandi, quæ vti fauorabiles extendi possunt, Sanch. *de Matrim. libro* 8. *disput.* 2. *num.* 1. *cum sequentib.* etiam ad casum mixtum Pute. *decis.* 39. *num.* 1. *ad fin.* & in ipsis dispensationibus potest aliquo modo ratio fauoris considerari Sanch. *d. lib.* 8. *disput.* 1. *à num.* 5. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 195.

59 Quòd autem ista Breuia sint odiosa, & à Iure exorbitent latè constat ex dictis, & quòd in eis nihil fauoris considerari possit ex eo apertè ostenditur, quia si illa propter odium parentum, vel propter suspicionem, quæ haberi potest, ne descendentes ex illo genere infecto, maiora crimina imitentur, rationabilia, & in aliquo fauorabilia existimemus, hoc esset si ad summum ad quartum gradum fuissent restricta, argum. *cap.* 2. §. *credentes, & cap. vt commissi,* §. *credentes, & cap. statutum* il 2. *de hæret. libro* 6. Sed cum illa prohi

prohibeant ne beneficia ibi expressa personis ab Hebræis originem trahentibus vsque ad septimum gradum inclusiuè, vllis non exceptis, conferantur, iam odium parentum, vel suspicio à Iure considerata, in existentibus vltra illum quartum gradum minimè potest timeri, cùm si quæ macula parentes tetigit vltra quartum gradum præsumatur extincta, *l. non facilè, ff. de gradibus, cap. non debet, de consanguinit. & affin.* tùm quia in veteri lege etiam Moabitæ vltra illum gradum non repellebantur ab Ecclesia, *cap. cito* 1. *q.* 1. vt optimè considerauit Reuerendiss. D. Anton. Ricciul. *d. tract. de neophytis cap.* 6. *num.* 15.

Demum quia in exequutione litterarum executorialium Rotæ, 60
pro falso de impuritate notatis plura nascuntur impedimenta, & datur occasio recurrendi ad Iudices laicos, ipsa Sacra Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apostolicas in huiusmodi negotiis plurimùm desiderat, cùm aliquando necdum tot subterfugiis paritionem protrahere tentent, sed etiam Notariũ exhibentem litteras Rotales, & procuratorem, vel ipsum principalem instantem pro exequutione acrioribus verbis impetunt, & à Iudicibus secularibus absque metu censurarum capi faciunt; graue enim delictum, & deterrimi exempli est inobedientia, & contumacia, glos. *in cap. duo sunt* 96. *dist.* Abb. *in cap.* 1. *n.* 10. & ibi Rip. *n.* 29. *de iudic.* Cou. *in cap. alma mater par.* 1. §. 9. *num.* 3. *de sent. excom. lib.* 6. quippe quæ ex contemptu proficiscitur, & alios ad contemptum prouocat, & ideo censuris coërcenda, ita hæc omnia piè dicit Rot. *in Cordub. dimidiæ portionis* 1. *Iulij* 1630. coram R. P. D. Merlino.

SVMMARIVM.

1. *Canonicatuum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis prouisio ad quem, seu quos pertineat non est expresso Iure cautum.*
2. *Prouisio Præbendarum in Cathedralibus ex communi Doctorum sententia est simultanea Episcopi, & Capituli.*
3. *Prouisio Præbendarum in Cathedralibus licèt ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, tamen vno illorum impedito, vel conferre nolente alter confert validè.*
4. *Prouisio Præbendarum in Cathedralibus non debet fieri per Episcopum, & Capitulum collegialiter.*
5. *Dignitates Ecclesiarum Cathedralium sunt simulatanea collationis Episcopi, & Capituli.*

6 *Portiones, & dimidiæ Portiones Ecclesiæ Cathedralis sunt simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli.*

7 *Collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se quantam habet totum Capitulum, & è contra.*

8 *Vox Episcopi, vel alterius Prælati tanta est, quanta solius Capituli quamdo de Iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de Iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum.*

9 *Beneficia simultaneæ collationis si Episcopus conferat uni, & Capitulum alteri neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt.*

10 *Papæ prouisio de beneficiis simultaneæ collationis in casu discordiæ inter Episcopum, & Capitulum, est valida.*

11 *Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de beneficio simultaneæ collationis, an censeatur etiam ipsum conferre, remissiuè.*

12 *Episcopus si in collatione beneficij simultaneæ collationis expresserit se conferre vigore alternatiuæ, Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi, quod contulerit.*

13 *Sede Episcopali vacante collatio stante simultanea spectat ad Capitulum iure proprio.*

14 *Regula 2. alias 3. Cancell. non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli.*

15 *Collegiatæ Ecclesiæ secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesiæ Collegiatæ, & ad institutionem Episcopi de Iure communi.*

16 *Administratio in Collegiatis Ecclesiis spectat simul ad omnes.*

17 *Forma cap. quia propter, de elect. non requiritur in Canonicatuum, & Dignitatum prouisionibus faciendis.*

18 *Ecclesia non viduatur per inferiores.*

19 *Canonici votantes in Capitulo non extra votare debent.*

20 *Consuetudine, seu præscriptione, vel statuto introduci potest, quòd Præbendæ collatio in Cathedralibus ad solum Episcopum, vel è conuerso ad solum Capitulum spectet.*

21 *Collatio Præbendarum, & Canonicatuum quando ad Episcopum tantùm spectat, vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, ad Papam spectant.*

22 *Alternatiuæ gratia gaudens Episcopus si resideat apud Ecclesiam, aut Diœcesim suam verè, & personaliter, in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij,*

nij, Augusti, Octobris, & Decembris, Canonicatus, & Prabendas vacantes prouidet.

23 *Alternatiua non gaudet Episcopus absens etiam ex causa à Concilio approbata.*

24 *Alternatiuæ acceptatione recepta in Dataria in aliquo mense Apost. non incipit vsus illius nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.*

25 *Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apost. propter absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici quamuis ipse reuertatur de nouo.*

26 *Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici talis esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.*

27 *Episcopus si initio mensis, vel per momentum absfuerit à sua Diœcesi nihil illi proderit, si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat.*

28 *Episcopus si initio mensis præsens fuerit, & vacauerit beneficium, illú lique vi alter naturæ contulerit, móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa prouidebit.*

29 *Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici quamuis Ordinarius nunquam resideat.*

30 *Prouisus ab Episcopo ad suæ gratiam validitatem nihil tenetur iustificare, quia prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis.*

31 *Prouisus ab Ordinario quando agit ad exclusionem prouisi Apost. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tenetur probare vacationem in mense Ordinario.*

32 *Ordinarij in prouisione non requiritur expressio beneficiorum, quæ obtinet is, cui confertur.*

33 *Fructus beneficij collati ab Ordinario non exprimuntur in eius prouisione.*

34 *Episcopus non ponit clausulam non obstantibus, &c.*

35 *Episcopi in collatione requiritur presentia duorum testium.*

36 *Forma collationis, quæ fit per Episcopum de Canonicatu, & Prabenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum, ponitur.*

Cano

Canonicatuum,& Præbendarum prouisio ad quos spectet?

CAPVT XIV.

1 AD quem seu quos pertineat prouisio Canonicatuum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis non est expresso Iure cautum, quia Iura omnia, quæ hac de re loqui videntur, vel loquuntur secundùm consuetudinem,& ius speciale Ecclesiæ,de qua agebatur, vel narratiuè, & ex suppositione factum possibile supponendo, non autem dispositiuè, & ita loquuntur textus si bene expendantur, *in c.fin. de supp.neglig. Pral.& in cap.ea noscitur,de his,quæ fiunt à Prælat. & in cap. postulastis, de concess.Præbend.& in cap.à collatione,de appellat.in 6.*cum aliis in hac materia allegari solitis, & ideò non mihi visum fuit Iura expendere,quæ intentum probare non possunt, sed potiùs Doctores recésere, qui quæstionem hanc optimè disputarunt. Quare Compostel. *in cap.cùm Ecclesia Vulterana 31.de elect.* quem sequuntur Selu. *de benef.par.2.q.22.casu 4.à n.12.*Duaren.*de benef.lib.3. cap.* 4. Bursat. *cons.* 126.*num.45.lib.2.*Quintanad.*ecclesiast.lib.1.cap.5.num.* 4. existimauit prouisionem huiusmodi spectare ad Episcopum cum consensu Capituli.

2 At communis Doctorum sententia tenet ad Episcopum, & Capitulum simul spectare, & dicere solet prouisionem Præbendarum in Cathedralibus esse simultaneam Episcopi, & Capituli, ita glos. *verbo postulauit in cap.cùm Ecclesia Vulterana,*glos.*verbo communiter in d.cap.fin.de suppl.negl. Pral.*Federic. de Senis *cons.* 232. *Casus talis, in princip.*Ioan.Andr.*num.14.in d.cap cùm Ecclesia,*vbi Panorm.*col.3.n.*8. Anan.*num.4.vers.nota quòd in Ecclesia,*Rebuff.*de nominat.q. 8.num.3. & cons.*60.Mandos.*in reg.8.Cancel.q.14.ex num.2.& cons.28. num.7.& cons.29.num.1.* Rendina *in prompt.recept.sent.tom.1.tit.3.num.9.* Nicol. Garc.*de benef.par.5.cap.4.ex num.13.*Card.Tusch.*tom.1 lit.A.concl.35. ex num.1.& lit. E.concl.261.*Gonzal.*ad reg. 8. Cancel. glos. 45. num. 5. cum seqq.* Aloys.Ricc.*in collect.decis.par.4. collect.* 1388. & secundùm hanc sententiã fuit sæpè sæpiùs in Rota tentum, & signanter apud Cassador.*decis.22.de Prabend.*& apud Pute.*decis.172.lib.3. in vtraque edit.*

edit. & apud Mantic. *decis.* 56. *numero* 2. & apud Seraphin. *decis.* 1296.*numero* 7. & apud Caualer. *decis.*97. *n.*2. *& parte* 1.*recent.decis.* 232.*num* 2. *cum seq.* & in Vrgelen. *optionis* 10. *Ianuary* 1622. coram bonæ mem. Remboldo, quorum vno impedito alter solus confert, 3
Oldrad. *cons.*200. *Principium*, Feder.de Senis *cons.*1.*num.*7. *vers. præterea*, Card.Tusch. *tom.*3.*litt.E. concl.* 262. Flamin. Paris. *de resignat. benef.lib.*7.*q.*23. *num.*39. nam licet collatio, si ab altero eorum tantùm fiat, nulla sit, tamen ex quo ius conferendi competit cuilibet in solidum, si vnus conferre nolit; censetur consentire collationi per alterum factæ, ex adductis per Gonzal. *d. glos.*45. *à num.* 69. &
Pute.*decis.*116.*lib.*3. notabiliter dicit quòd huiusmodi collatio non 4
debet fieri per eos collegialiter, quia Episcopus, & Capitulum in hac prouisione considerantur vt duo corpora, quæ ad inuicem non confunduntur.

Amplia supradictam resolutionem procedere etiam in Digni- 5
tatibus Ecclesiæ Cathedralis, vt bene resoluunt Cassad. *decis.* 22. *sub num.* 2. *de Prabend.* Rebuff. *cons.*60. *col.*2. *vers. & licet variæ*, Nicol. Garc. *d. parte* 5. *cap.* 4. *numero* 20. vbi *in addit. num.* 21. plures Rotæ decisiones refert, Caualer. *decis.*238. *à princ.* vbi *numero* 2. aduertit quod potest induci diuersa, vel contraria consuetudo, & Nicol. Garc. *d. loco num.* 27. refert quòd in multis Ecclesiis Hispaniæ quamuis in Præbendis Capitula habeant collationem cum Episcopo, in prouisione tamen Dignitatum nihil habent, sed ad solùm Episcopum spectat, vt in Ecclesia Burgen. Segobien. Carthaginen. & Abulen.

Amplia etiam in Portionibus, & dimidiis Portionibus Ecclesiæ 6
Cathedralis habere locum simultaneam Episcopi, & Capituli collationem, vt pluries Rota iudicauit in decisionibus citatis per Gonzal.*d.glos.*45.*n.*42.& per Nicol.Garc. *d.c.*4 *nu.*21.& per Aloys. Ricc. *d.collect.*1388.*vers. nihilominus.*

Et in his collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantam 7
potestatem habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & è contra, *l.Titio, & hæredibus, ff.de vsufruct. l. mulierum liberis ff. de hæred.instit.* Selu.*de benef.par.*2.*q.*17.*num.*9.Rot.*decis.*783. *lib.*3.*parte* 3.*diuers.*Gonzal.*d.glos.*45.*à n.*51.Nicol.Garc.*d.c.*4.*num* 28. Verum hac in re Rota *in vna Cæsaraugustana electionis* 20. *Martij* 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano censuit opinionem Host.*in c.postulastis, de concess. Præb.* tenentis tantam esse vocem Episcopi, vel alterius Prælati, quantam solius Capituli, habere 8

locum quando de Iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quãdo de Iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum, quia tunc vox Prælati computatur pro vna voce, secundùm Collect. *in d.c. postulastis n.5.* Abb. *n.14.* Imol. *n.15. vers. quod tamen an sit verum,* Anchar. *n.9. vers. contrariũ determinat ipse,* Card. *n.5.* Ioan. Andr. *n.10.* & latissimè *in c. pen. de appel. in 6.* Feder. de Senis *cons.1. ex n.7.* Abb. *cons.37. n.2. in fine, & n.3. p.2.* & fuit resolutum *in Placentina voti 26. Aprilis 1599. & 6. Nouembris 1600. & 16. Decembris 1604.* coram bonæ mem. Penia.

9 Si autem Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt, vt post multos à se relatos resoluunt Gonzal. *d. gloss. 45. num. 58.* Nicol. Garc. *d. c. 4. num. 29.* vbi *num. 33. cum seqq.* ex multis Sacræ Rotæ decisionibus

10 ostendit, quòd cùm neutra collatio valeat, si Papa prouideat tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius, & eius prouisio erit bona, refert Gonzal. *vbi suprà, n.62.* se vidisse sæpe prouideri à Sede Apostolica de tali beneficio iure præuentionis, & prouisiones Apostolicas effectum habuisse, & citat Rot. *in Hispalen. portionis 19. Ianuarij 1594.* coram bonæ memor. Card. Pamphilio Sen. vbi etiam fuit dictum, quòd stante dicta discordia inter Episcopum, & Capitulum Papa non tenetur conferre tale beneficium vni, vel alteri ex nulliter per Episcopum, & Capitulum prouisis, nec gratificari digniori.

11 Sed vtrum Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de Canoniçatu, Dignitate, vel portione huiusmodi, censeatur etiã ipsam conferre, est multùm controuersum, & Rota fuit diuisa, vt apud Pute. *decis. 119. in fin. lib. 3. in correctis,* & Achil. *decis. 4. n.2. de Præb.* Card. Caualer. *decis. 238. n.5.* vide apud eos.

12 Verùm si Episcopus in collatione expressit se conferre vigore alternatiuæ (quæ qualitas non potest conuenire collationi Capituli) ipsum Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi quòd contulerit, cùm eam tradiderit vti filius obedientiæ in vim præcedentis collationis factæ per Episcopum, præsertim cùm in illo actu absque vlla contradictione expresserit velle parere litteris Episcopi.

13 Sede autem Episcopali vacante collatio stante simultanea spectat ad Capitulum Iure proprio, *cap.1. ne sede vacante, lib.6.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. à num. 74.* Quarant. *in sum. Bullarij*

verbo

verbo Capitulum Sede vacan. verſ. quæ concluſio pag. mihi 138. & conſequenter non intrat *reg.* 2. *aliàs* 3. *reſeruatoria*, quia non capit beneficia ſpectantia ad collationem Capituli, vt fuit dictum *in Salamantina portionis* 25. *Iunij* 1599. coram recolendæ mem. Card. Millino, vbi etiam fuit reſolutum procedere etiam quòd vigore concordiæ prouiſio ſpectaret iure proprio ad liberam collationem illius, qui eſt in turno, quia per hanc concordiam non diuiditur proprietas iuris conferendi, ſed remanente communione in proprietate diuiditur tantùm exercitium, propter quam diuiſionem exercitij ius conferendi ſpectat ad illum, qui eſt in turno, & ideò etiam eſt locus alternatiuæ ad fauorem Epiſcopi; quia prouiſio in ſuo turno propter diuiſionem exercitij ſpectat ad eius liberam collationem, & non cum aliis, ſed Sede Epiſcopali vacante hoc fundamentum ceſſat; quia concordia in hoc caſu non habet locum, & ceſſante cōcordia ceſſat diuiſio exercitij, & remanet collatio communis, & exiſtente collatione communi, collatio Sede Epiſcopali vacante eſt libera Capituli, vt ſupra diximus. 14

Collegiatæ quoque Eccleſiæ ſecularis Canonicatus, ſeu Præbendæ vacantes, ſpectant ad electionem, & præſentationem Prælati inferioris, & Capituli eiuſdem Eccleſiæ Collegiatæ, & ad inſtitutionem Epiſcopi de Iure communi, ita Federic. de Senis *conſ.* 34. *Quæritur per tot. & conſ.* 73. *num.* 2. *verſ. nam aliqui*, Pute. *de iſ.* 130. *libro* 1. *in correct.* Card. Tuſch. *tom.* 1. *litt. C. concluſ.* 36. *à princ. & concluſ.* 459. *ex num.* 2. Gonzal. *d. gloſſ.* 45. *ex numero* 50. niſi contraria ſit conſuetudo, quæ attendi debet ex eod. Federic. de Senis *d. conſ.* 34. *num.* 2. & Card. Tuſch. *d. concluſ.* 36. *num.* 2. & 3. qui etiam tenent in prima erectione Eccleſiæ Collegiatæ ordinationem ſpectare ad Epiſcopum, ex quo à principio non extat Capitulum. Sic 15
etiam apud omnes ſimul debet eſſe adminiſtratio, *cap. nouit*, *cap. quanto*, *cap. ea noſcitur*, vbi Abb. *num.* 4 *de iis, quæ fiunt à Prælat. ſine conſenſu Capit.* Lap. *alleg.* 31. Ioan. Selua *de benef. parte* 2. *quæſt.* 22. *num.* 45. Fr. Emman. *quæſt. Regul. tom.* 2. *q.* 62. *art.* 7. & 8. & *q.* 78. *art.* 12. & 13. Rot. *in Gerunden. adminiſtrationis* 16. *Februarij* 1629. coram R.P.D. Veroſpio. 16

Non requiritur tamen in huiuſmodi Canonicatuum, & Dignitatum prouiſionibus faciendis obſeruare formam, *cap. quia propter, de elect.* cùm illa non ſe extendat ad inferiores Dignitates, Abb. *in cap. Eccleſia veſtra num.* 7. *de elect.* Imol. *ibidem n.* 3. Franc. Marc. *deciſ.* 922. *num.* 3. *libro* 1. Rot. *in Leodien. Decanatus* 15. *Decembris* 1627. 17

18 coram R.P.D. meo Pirouano, quia Ecclesia non viduatur per inferiores, gloss. Abb. Ioan. Andr. Butr. & Imol. *in d. cap. quia propter*, Frãc.
19 Marc. *d. decis.* 922. *num.* 1. *lib.* 1. Rot. *in d. Leodien. Decanatus.* Debent tamen ipsi Canonici votantes votare in Capitulo non extra, itaut voces eorum, qui votauerint extra Capitulum non sint computandæ ad augendum numerum, immò vti contempti potuerunt petere electionem sine eorum interuentu factam cassari, Butr. *in cap. auditis num.* 18. *vers. sed certè, & in cap. Ecclesia, num.* 9. *& ibi* Anch. Abb. & cæteri, *de elect.* idem erit si consignata voti cedula in manibus Præsidentis non aliter expectato scrutinio continuo è Capitulo exierint, cùm vota dari debuerint in ipso actu scrutinij, non antè, expressè tex. *in cap. penult.* §. *fin. in fine, de elect. libro* 6. Butr. *in cap. in Genesi num.* 22. *&* 28. *in fine*, & ibi Abb. *num.* 11. *eod. titul. in Decretalib.* & optimè aduertit idem Abb. *numero* 7. *& in d. cap. quia propter num.* 12. non esse speciale in casu illius tex. proximè relati, sed generale in omnibus explicandis per Capitulum, & vniuersitatem, vt collegialiter, & simul in vnum consensus, vel dissensus præstetur, & Butr. *in cap. auditis num.* 8. *eod. tit.* notat quòd etiam ante formam *d. cap. quia propter*, exigebatur consensus, vt in vnum, & certo tempore, & ad idem allegari solet Bald. *in l. & suum*, §. *dic tamen, num.* 1. *ff. de pactis*, & ibi Angel. *num.* 1. immò etiam Butr. *in d.c. in Genesi num.* 28. postquam dixit formam *d. cap.* non habere locum in electionibus inferiorum Dignitatum, subdit, si ille tamen actus spectet ad Capitulum, fiat per Capitulum à congregatis, vt Capitulum, & simul in vnum. Nec contrarium sentit *Card. cons.* 103. *num.* 10. dum ait sufficere quòd Canonici singulariter consentiant, dummodo in Capitulo, quia per illud aduerbium, *singulariter*, non excludit simultaneum Capituli consensum; sed excludit communem illam electionem post scrutinii publicationem ab vno nomine Capituli per verba singularis numeri faciendam in terminis, *d. cap. quia propter*, & *d. cap. in Genesi*, vt per gloss. *in eod. cap. in Genesi, verbo communiter, & verbo repeti*, & Abb. *ibi notab.* 4. *in tertio requisito, ex cap. sicut de elect. lib.* 6. Ita Rot. *in Hispalen. Canonicatus* 18. *Februarij* 1619. coram bonæ mem. Buratto inter eius impressas, *decis.* 380.
20 Verùm licet, vt suprà diximus ex communi Doctorum resolutione, Præbēdæ in Cathedralibus sint simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli, & in Collegiatis ad Capitulum spectet electio, seu præsentatio, & ad Episcopum confirmatio, seu institutio, consuetudine tamen

tamen,seu præscriptione, vel statuto potest contrarium introduci, videlicet, quòd vel ad solum Episcopum sine Capituli consilio, consensu vel interuentu,seu alio ministerio spectet, vt *in cap.ex frequentibus,de instit.*vel è conuerso ad solum Capitulum, vt *in cap. ex parte de conceß.præben.*ita Cassad.*decis.22.n.2.de Præbend.*Rebuff. *cons. 60.col.2.vers.quod tamen fallit*,Gonzal.*d.glos.45.in princ.n.71*.Rot.*decis.166.n.1.p.1.diuers.& decis.134.p.3.lib.3.etiam diuers.*Caualer.*decis. 97.n.3.& decis.238.n.2.*

Quando verò Præbendarum,& Canonicatuum huiusmodi collatio ad Episcopum tantùm spectat, (idem erit si ad Capitulum simul)vacationes in mensibus Ianuarij,Februarij, Aprilis,Maij,Iulij, Augusti,Octobris,& Nouẽbris ad Papam spectant,in reliquis verò mensibus ad Episcopum,vt habetur *in reg.8. aliàs 9. Cancellariæ.* Si verò Alternatiuæ gratia gaudere velit Episcopus, gratificationis ergo illi petenti, & acceptanti(iuxta formam, quam ponunt Fusc. *de visit.lib.2.cap.28.n.33.*Gonzal.*ad reg. 8. Cancel.glos. 62. in fine*, & Ego ipse *in formulario Episc.form.89.90. & 91.*) concedit sua Sanctitas,quãdiu apud Ecclesiam,aut Diœcesim suam verè, ac personaliter resederit dumtaxat,vt in mẽsibus Februarij,Aprilis, Iunij,Augusti,Octobris,& Decẽbris Canonicatus, & Præbendas vacãtes ad liberam ipsius dumtaxat, non autem aliorum cum eo dispositionẽ,seu præsẽtationẽ,vel electionem, nec etiã cũ cõsilio,vel assensu, seũ interuentu Capitulorum, vel aliorũ,aut aliàs pertinentes,liberè prouidere valeat, dummodo aliàs dispositioni Apost.reseruati, seu effecti nõ fuerint,sicut pariter legitur in ead.reg.9.Cancellariæ.Vnde colligitur Episcopum non residentem in sua Diœcesi Alternatiua non gaudere,quamuis absens sit ex causa à Concilio approbata;nã licet olim attento tenore regulæ Greg.XIII.cõtrariũ voluisset Flamin.Paris.*de resign.lib.1.q.10.n. 58.* quia in illa tunc non erat apposita dictio illa,*verè*,attamen cùm hodie adsit in moderna regula, dicendum videtur veram residentiam præcisè requiri, & non sufficere fictam,& ideò ita Sanctissimum respondisse referunt Nicol. Garc.*in addit.ad suum tract.de benef.p.5.c.1.n.463*.Ioan. Anton. Massobr. *in praxi habendi concursum prælud.23.dub.3. secundùm Romanam impreß.*& faciunt quæ tradunt Galet.*in margarita casuum Conscientiæ verbo Episcopus*, Stephan.Gratian.*discept.forens.cap.156*.Gonzal.*ad reg. 8. Cancel.glos.43.n.84.*

Sed circa vsum Alternatiuæ huiusmodi,an & quando amittatur, & quot menses ea amissa remaneant Episcopo, solet sæpè sæpiùs dubitari,

Q 3

dubitari, pro cuius dubij decisione quatuor regulæ sunt à nobis proponendæ, & explicandæ. Prima igitur est. *Alternatiuæ acceptatione recepta in Dataria in aliquo mense Apost. nō incipit vsus illius nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.* Ratio est, quia acceptatio, vel non acceptatio Alternatiuæ est in sola facultate Ordinarij, qui si acceptauerit in principio alicuius sui mensis sibi, imputet, cùm potuisset acceptare post finem talis mensis, si verò acceptauit in aliquo mense Papæ non est rationi consonum, vt hoc Papæ præiudicet cùm ipse etiam posuerit in facultate Ordinarij quando velit acceptare alternatiuam.

25 Secunda regula. *Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici propter absentiam Ordinarij semper remanent Apostolici quamuis ipse reuertatur de noua.* Ratio est quia Ordinarius lucratur illos duos menses Papæ, Aprilem scilicet, & Octobrem absque aliqua mensium ipsius permutatione, & nullo alio nisi residentiæ onere adiecto. Vnde cùm eos gratis accipiunt, æquissimum erit, vt quantocunque paruo tempore à sua Diœcesi absfuerit, illos amittat, ita vt semel facti Apostolici semper remaneant Apostolici vsque ad vltimum diem illius mensis, quo abfuerit. Et licèt ratio exigere videretur, quòd redeunte Episcopo, & sic cessante causa suspensionis vsus alternatiuæ, cessat effectus suspensionis ad regulam cessante causa cessat effectus; cùm tamen fuerit ab initio acquisitum ius Papæ in illo mense integraliter, & non per dies mensis, intrat limitatio, quòd cessante causa non cessat illius effectus, vbi ius iam fuit quæsitum alteri ex causæ existentia; quamuis enim illa postea deficiat, ius tamen illud quæsitum retinetur, Ioann. Andr. *in regul. decet. numero 5. ad fin. vers. & idem in similibus de regulis Iuris in 6.* Tiraquel. *in tract. cessante causa, limitat. 11. numero 1. & 2* Non obstat, quòd hoc modo Episcopus egeret noua acceptatione alternatiuæ: quia cùm ipse per absentiam non amittat proprietatem alternatiuæ, sed solùm suspendatur illius vsus, & Papa habet ius quæsitum in illo mense, resultat quòd finito mense absque alia noua acceptatione intret vsus alternatiuæ, vt in simili habet indultum percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vsque ad quinquennium si alicui de speciali priuilegio fructus dicti primi anni debeantur, licèt non possit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri est ius quæsitum, non propterea amittit indultum, sed eo vti poterit in fructibus anni sequentis, Glos. *fin. in cap. si propter in 2. intellectu vers. alij dicunt*, & ibidem Butr. *numero* 4.

&

& 1.verſ.iſta ratio,de reſcript.in 6.Nec etiam obſtat ſi dicatur, quòd ſi Epiſcopus non gauderet vſu alternatiuæ ſtatim poſt eius reditum, contractus diceretur claudicare, atque ita vel ſtandum eſſe alternatiuæ in totum, vel ab ea recedendum, *l.Iulianus*, §. *ſi quis colludente*,ibi, *aut ſtetur emptioni*, *aut diſcedatur*, *ff. de action. empti*; quia datur diuerſitatis ratio inter reſeruationem octo menſium, quæ eſt pura, & inter eius limitationem ad fauorem Ordinariorum cum qualitate reſidendi, qua ſtante diuerſitate, & quòd propter abſentiam Epiſcopi fuit acquiſitum ius Papæ in illo menſe integrali ſtatim à principio, vt dictum fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Epiſcopus ab eo poteſt recedere, vltra quòd non eſt inconueniens, vt contractus poſſit claudicari, vbi adeſt ratio diuerſitatis,gloſ.& Caſtren.*in d.§.ſi quis colludente*, Cagnol. *in l.ſingularia numero* 160. *cùm ſeqq.ff. ſi certum pet.* Surd. *deciſ.* 187. *numero* 11.*verſ. propterea.* Ex quibus hanc ſecundam regulam firmauit Rota *in Papien. beneficij* 10. *Aprilis* 1617. coram bonæ mem. Matrino. Andrea.

Tertia regula. *Menſes Februarij, & Auguſti ſemel per abſentiam Ordinarij facti Apoſtolici, tales eſſe non deſinunt reuertente Ordinario ad ſuum Epiſcopatum.* Ratio eſt, quia ſicut Papa conceſſit Epiſcopis gratiam hanc diſtributiuè in ſingulos alternatos menſes propter reſidentiam, ita cenſetur exigere eandem reſidentiam in ſingulos eoſdem menſes integros, adeò quòd non ſequuta reſidentia initio menſis illicò totus menſis ſit affectus, neque ſuperueniens reſidentia in ipſo menſe tollat eam affectionem, quæ ſemel à principio totum menſem tanquam vnum indiuiduum peruaſit, quemadmodum qui diurnas operas dare damnatus eſt, ſi non à manè, ſed à ſexta diei hora det,nihil dediſſe videtur, *l.2.ff. de annuis legat.* Mens enim Papæ concedentis, & Epiſcopi acceptantis ſufficit, vt ex illa diſtributione temporis in menſes certos dicatur conſtitutum indiuiduum,id quod aliàs natura diuiduum eſt, *l. cùm eiuſdem, ff.de ædil. edicto.* Vndè ſi initio menſis Epiſcopus, vel per momentum abfuerit à ſua Diœceſi nihil illi proderit ſi eodem menſe redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat; reſeruat enim *reg.8.aliàs 9.Cancellariæ*, non beneficia vacãtia in mẽſibus ibi enumeratis,ſed ipſos mẽſes, & ſic partem anni integralem, proindéq; cũ initio mẽſis propter abſentiam Epiſcopi ſit ius quæſitũ Papæ ratione mẽſis,ſemper ille menſis remanet reſeruatus, vt in *d.Papien.beneficij*, coram bonæ mem. Martino Andrea, & priùs in

Fa

Fauentina Canonicatus 16.*Decembris* 1585.coram Card. Blanchetto, & exactè fuit etiam deductum,*decis.*144.*à num.*1.*par.*2.*recent.*E con-
28 uerso si initio mensis præsens fuerit Episcopus, & vacauerit beneficium,illúdque vi alternatiuæ contulerit,móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa possidebit tanquam de reseruato:nam ab aduentu colligitur Episcopum non habuisse animum residendi per totum mensem,§.*pauonum,vers.reuertendi autem animum*, *Instit. de rerum diuis.* perinde ergo acsi nec tunc præsens fuisset; quia non dicitur is esse in loco quem corpore occupat, qui mente,& animo abest,*l.postliminij,captiuus,ff.de capt.& postlim.reuers.* cum latè adductis per Rot.*apud.Greg.decis.*10.*n.*3.*&* 4.*& per tot.*residentia enim non constituitur ex sola præsentia, seu commoratione continua, Archid. *in c.licet canon. n.* 5. *de elect.in* 6. & in his terminis sic censuit Rot.*in Eluen.beneficij S.Saluatoris* 30.*Octobris*,1602.coram bonæ memor Card.Lancellotto,*decis.*613.*num.*1.*par.*4. *diuers.&* 15. *Nouembris eiusdem anni*,coram bonæ mem.Penia, impressa per Marches.*de commiss.tom.*1.*pag.*350.*in* 2.*impress.* quarum meminit Lotter. *de re benef.lib.*2.*q.*29.*n.*...

29 Quarta regula.*Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici quamuis Ordinarius nunquam resideat*, ita Nicol. Garc. *de benef. par.*5. *cap.*1.*num.*506.*in fine*, vbi subdit ita videri communi sententia, & praxi receptum, quicquid contrarium teneat Gonzal.*glos.*43. *à n.* 121.& nihil firmari audeat Rot.*in d.Papien.beneficij*, *vers.nec etiam,in fine.*Ratio est,quia cùm Papa retineat sibi medietatem suorum octo mensium, Ianuarium scilicet,Maium, Iulium, & Nouembrem, in quibus nullo casu voluit competere Ordinario ius aliquod etiam perpetuò residenti,æquissimum etiam erit, quòd Ordinarius sibi etiam retineat medietatem suorum quatuor mensium, Iunium scilicet,& Decembrem,in quibus nullum vnquam ius posset competere Papæ, Ordinario nunquam in sua Diœcesi residente: Nam in alternatiuæ acceptatione dicitur Ordinarius quasi contrahere cum Papa sub specie cuiusdam permutationis mensium ex adductis per Gonzal.*ad reg.*8.*Cancel.glos.*43.*num.*106.*& gloss.*58.*num.*14. Vnde ratio postulat,quòd æqualitas inter Papam, & Episcopos seruetur,sicut inter omnes contrahentes de Iure seruari iubet tex: *in l. si id quod,§.fin.ff.de rescind.vendit.* Quòd autem seruata sit æquitas in supradictis regulis appatet ex eo quòd Papa iuxta primam partem regulæ 8.Cancel.habet octo menses,nempe Ianuarium, Februarium, Aprilem,Maium,Iulium,Augustum, Octobrem, & Nouembrem;

Ordi

Ordinarius verò quatuor, Martium, Iunium, Septembrem, & Decembrem. Vnde in alternatiua lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuátque Martium pro Februario, & Septembrem pro Augusto; menses autem Iunij, & Decembris nec lucratur, nec mutuat, sed illos retinet, vt priùs, quos ideò menses fixos appellamus.

Vidi sæpè sæpiùs dubitari extra Curiam an Canonicatus vacans de mense Septembris Episcopo gaudente alternatiua; sed tunc tẽporis absurdè à sua diœcesi, spectet ad prouisionem ipsius Episcopi, vel potiùs ad Papam? Pro Episcopo stante quod acceptauerit alternatiuam, & resederit personaliter apud Ecclesiam, vel diœcesim, facit quia licèt secundùm alternatiuam mensis Septembris sit reseruatus; tamen ex quo Episcopus tunc temporis non residit, cessauit alternetiua, quæ non solùm acceptationem, sed etiam residentiam requirit; & ideò intrauit reg. 8. mensium, secundùm quam mensis Septembris est Ordinarij, & sic hanc partem Episcopi sustinent, Anastas. Germon. *de indultis*, Cardinal. §. *volumus*, *num.* 18. Fr. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *c.* 18. *n.* 4. Nicol. Garc. *de benef. par.* 5. *c.* 1. *num.* 688. Monet. *de opt. Canonica c.* 3. *num.* 95. propè fin. & in his terminis tenuit Rot. *in Sulmonen. Canonicatus* 4. *Martij* 1583. coram Cantuccio.

Sed contrarium, immò ad Papam huiusmodi prouisionem spectare, veriùs est, & ex eo suadetur, quia dictus mensis Septembris sicut & Martij, qui aliàs erat Ordinarij vigore acceptationis alternatiuæ efficitur Apostolicus, per quam acceptationem non dicitur Episcopus consequi merum priuilegium, nec illa acceptatio est simplex remotio obstaculi; sed per concessionem Papæ, & acceptationem Episcopi fit quædam permutatio mensium, vt per Mohed. *decis.* 3. *de rescript. num.* 1. quia Papa ex octo mensibus reseruatis, Ianuario scilicet, Februario, Aprile, Maio, Iulio, Augusto, Octobre, & Nouembre, concedit Episcopo quatuor, Februarium, Aprilem, Augustum, & Octobrem; & viceuersa Episcopus ex suis quatuor, Martio scilicet, Iunio, Septembre, & Decembre, dimittit Papæ duos, Martium scilicet, & Septembrem, & sic lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuátque Martium pro Februario, & Septembrem pro Augusto: Vnde inter Papam, & Episcopum initur quoad hoc quædam conuentio, seu quasi contractus, propterea non possit Episcopus post aceptationem absque scientia, & consensu Papæ ab huiusmodi permutatione,

& conuentione recedere, & dicere se nolle vti alternatiua, & velle ad menses Ordinarios redire, Putc. *decis.* 88. *lib.* 3. Achil. *decis.* 2. *num.* 3. *super regul. modif. indulti*, addictio ad Simonat. *de reseruat. benef. quæst.* 71. *num.* 5. & regulare est contractus ab initio esse voluntates, ex post facto necessitatis, *l. sicut*, *C. de action. & obligat.* cum adductis per me *in tract. Axiomatum Iuris vsufreq. Axiom.* 57. *numero* 4. aliàs sequeretur inconueniens quod ius conferendi Sedis Apostol. esset in incerto, & quod esset in facultate Episcopi facere de mensibus reseruatis Ordinarios, & liceret ei residendo frui mense Februarij, & propter absentiam mense Martij, & deinde post reditum mense Aprilis, & sic de aliis mensibus Augusti, Septembris, & Octobris; quod absurdum ponderauit Rot. *in causa Fauentina Canonicatus* 16. *Decembris* 1585. coram Blanchetto, vbi etiam fuit consideratum quod alternatiua concessa Episcopus ad illos inuitandos ad residentiam, contrarium effectum operaretur. Ex quibus hanc partem meritò sustinent Mandos. *cons.* 18. *num.* 8. & 9. Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. *glos.* 43. *à n.* 106. latè & eleganter Rot. *in Salmonen. alternatiuæ* 14. *Maij* 1610. coram Card. Lancellotto iun. recedens ab alia decisione Salmonen. Canonicatus, cuius suprà memini.

Non obstat quòd licèt alternatiua contineat pactum permutationis mensium inter Papam & Ordinarium; tamen hoc pactum sit qualificatum, illa qualitas quandiu apud Ecclesias resederint, itaut cessante qualitate residentiæ videatur cessare pactum; nam quamuis respectu Ordinarij ad effectum vt ipse possit vti beneficio alternatiuæ, pactum sit qualificatum hac qualitate residentiæ, tamen respectu Papæ dum in secunda parte concessionis alternatiuæ reseruat sibi alios menses, talis reseruatio est pura, & non qualificata, cùm in ea non sint addita illa verba, *quandiu, &c.* quia potiùs Papa reseruat sibi alios menses vt præfertur, scilicet modo quæ suprà in regula, si purè reseruauit, & consequenter pactum respectu Papæ sibi alios sex menses reseruantis non est qualificatum, sed purum. Ratio diuersitatis est, quia cùm regula incipiat à reseruatione pura octo mensium dum postea limitat reseruationem, requirit qualitatem residentiæ ad inducendum Ordinarios ad residendum: nam contemplatione residentiæ Papa concedit alternatiuam, dum verò alios sex menses sibi reseruat, tunc non reperit eandem qualitatem, quia facultas Papæ non debet pendere à beneplacito Ordinariorum residentium, vel non residentium,

ſidentium, nec propterea poteſt dici pactum claudicare ſtante conceſſione Papæ cum hac qualitate, & acceptatione Epiſcopi cum eadem qualitate, & ſic accedente conſenſu vtriuſque, *dict. l. ſicut, Cod. de actionibus & obligationib.* Rot. *in d. Salmonen. alternatiuæ.*

Nec obſtat quod per abuſum Epiſcopus perdit alternatiuam, & reuertitur ad quatuor menſes Ordinarios, quia prædicta procedunt in ſuis terminis ob conſenſum Papæ; nam aut volumus Epiſcopum conferentem in menſibus Papæ propter huiuſmodi abuſũ iure ipſo priuari beneficio alternatiuæ, itaut non ſit neceſſaria alia Papæ acceptatio, vel declaratio, & tunc in hoc caſu, adeſt contentus Papæ ab initio in conceſſione ipſius alternatiuæ recedendi ab alternatiua, & permutatione in ipſius acceptatione ab Epiſcopo facta, ſequuta ipſius Epiſcopi contrauentione, itaut Epiſcopus non poſſit amplius vti huiuſmodi beneficio abſque nouo conſenſu, & noua conceſſione ex parte Papæ, & noua acceptatione ex parte Epiſcopi, quæ non applicatur in caſu quando Epiſcopus ob non reſidentiam non poteſt frui beneficio alternatiuæ: nam in hoc caſu nullus adeſt Papæ conſenſus, nec diſſoluitur permutatio prædicta facta in acceptatione alternatiuæ; ſed tantùm ſuſpenditur illius vſus durante abſentia, & conſequenter non poteſt Epiſcopus firma remanente conceſſione, & acceptatione alternatiuæ ob non reſidentiam ipſius redire ad menſes in dicta acceptatione datos Papæ. Aut volumus etiam in hoc caſu amiſſionis alternatiuæ propter abuſum requiri acceptationem & conſenſum expreſſum vel tacitum Papæ, & tunc eo magis procedunt ſupra adducta quod Epiſcopus non poteſt ab alternatiua recedere, & ad ſuos menſes redire ſine conſenſu Papæ.

Nec etiam obſtat quod hoc modo Epiſcopus ex ſex menſibus ſibi conceſſis duos tantùm habeat; quia duos amittit ex quo non reſidet, cùm abſens non poſſit gaudere beneficio alternatiuæ propter verba regulæ, *quandiu verè, & perſonaliter reſederit*, alios verò duos menſes vigore conceſſionis, & permutationis, vt dictum eſt, initæ propter acceptationem alternatiuæ, & cùm Epiſcopus mediante acceptatione alternatiuæ duos menſes lucretur ex Apoſtolicis, hoc poteſt æquiualere periculo admittendi duos ex Ordinariis, & nihilominus ſibi imputet, vel quia alternatiua acceptauit, & acceptando ita conue-

R 2 nit,

nit; vel quod postquam illam cacceptauit residentia deseruit.

Nec denique obstat quod alternatiua non habeat locum Episcopo absente propter prædicta verba *quandiu resederint*, per quæ in d. Sulmonen. Canonicatus fuit dictum quod Episcopus amittit alrernatiua statim, atque recedit à diœcesi, & intrat reseruatio octo mensium; quia hoc procedit quoad ipsius præiudicium, qui cùm non adimpleat ex parte sua, non potest gaudere commodo permutationis; sed non inde sequitur quod alternatiua sit resoluta, & possit fieri præiudicium Papæ absque eius consensu ad effectum vt Episcopus possit prouidere in mensibus ad eundem Papam vigore alternatiuæ spectantibus, vt fuit resolutum *in Maioricen. Canonicatus* 15. *Nouembris* 1593. coram bonæ memoriæ Cardinal. Millesio.

30 Cùm iam ex supradictis clarè appareat ad quos, & in quibus mensibus Canonicatuum, & Præbendarum prouisio spectat, remanet, vt saltem pauca quædam circa collationem, & qualiter sit facienda dicamus, omissa verò illa, quæ fit à Papa, vtpotè quia Romanæ Curiæ stylus circa eius formam omnibus patet, in collatione tamen ab Episcopo facienda est adnotandum prouisum ab eo ad suæ gratiæ validitatem nihil teneri iustificare, quia Ordinarius tanquam informatus de statu Ecclesiæ, & personarum prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis, Felin. *in cap. ad aures*, *numero* 15. *de rescript.* Cardinal. *in Clem. vlt. numero* 13. *de offic. Ordin.* Sclu. *de benefic. parte* 3. *quæst.* 25. Menoch. *de arbitrar. casu* 201. *numero* 154. *& seq.* Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. §. 6. *proœm. num.* 10. *& gloss.* 5. *num.* 173. *&* 184. Seraph. *decis.* 1026. *num.* 3. *& decis.* 1467. *num.* 1. Rot. *decis.* 190. *num.* 1. *p.* 2. *recent. & in Placentina Canonicatus* 14. *Ianuarij* 1600. coram Card. Lancellotto, *& in Pampilonen. de Aguero* 12. *Iunij* 1609. coram Ortembergo, *& in nullius beneficij S. Sixti* 26. *Iunij* 1615. coram Card. Sacrato, *& in Leodien. Canonicatus S. Dionysij* 27. *Martij* 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, *& in eadem* 25. *Maij* 1626. coram R. P. D. meo Pirouano. Quod procedit etiamsi Ordinarius prouisus vigore indulti; quia nihilominus non desinit prouidere Motu proprio, Put. *decis.* 395. *numero* 2. *lib.* 3. *in correctis*, & sequuta est Rot. *in ea, & Leodien. Canonicatus* coram Reuerendiss. D. meo Decano, & R. P. D. meo Pirouano, limitatur tamẽ hæc resolutio quando Ordinarius prouidet ad preces prouisi, Buratt *decis.* 484. *num.* 6. Et quando

pro

prouisus ab Ordinario agit ad exclusionem prouisi Apost. de bene- 31
ficio vti de reseruato ratione mensis, tunc enim tenetur probare vacationem in mense Ordinario, in quo fundat intentionem suam, Ferret.*cons.2.n.13.lib.1.*Putc.*decis.206.lib.3.in correctis,*Marescot.*var. resol.lib.2.c.2.n.179.& seq.*

Ex qua principali resolutione iam primò colligitur non requiri 32
in huiusmodi prouisione per Episcopum facienda expressionem beneficiorum, quæ obtinet is, cui confertur, Ioan.de Selua *de benefi. p.3.q.12.n.53.*Menoch. *de arbitr.casu 201.n.150.*Secundò colligitur 33
nec esse opus exprimere fructus beneficij collati sicut in prouisione Apostolica, Felin.*in d.cap.ad aures n.15.de rescript.* Cassad.*super regul. Cancel.decis.31.n.5.*Sarnen. *de valore exprimendo q.3.* ex ea etiam ratione quã Ordinarius præsumitur habere certam notitiam beneficiorum, & impetrantium suæ Diœcesis, ex quo præsumitur eam diligenter visitare, Felin.*in d.cap. ad aures n.15.* Tertiò est notandum, 34
Episcopum non ponere clausulam non obstantibus, &c. Rebuff. *in concord.in forma mand.Apost.verbo non obstantibus*, quia nullus inferior à Principe hac clausula vti potest, vt resoluunt per me citati *in tract.de claus.vsufreq.clausul.82.n.2.secundùm Lugdunen.impress.*Denique est notandum in collatione Episcopi ad multa requiri præsen- 35
tiam duorum testium iuxta glos.*in verbo litteras in cap.post cessionem, de probat.*Rot.*in Virdunen. Canonicatus 12. Maij 1589.* coram Gipsio, Pelegrin.*decis.15.lib.1.in manuscriptis.*

Forma collationis factæ per Episcopum familiari præsenti de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum.

DOm. Rodericus à Cunha Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Ar- 36
chiepiscopus ac Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarúmque Primas, &c. Dilectio nobis in Christo N. in Iure Canonico Licentiato familiari nostro clerico N. Diœcesis, salutem in Domino sempiternam. Grata familiaritatis obsequia, quæ nobis hactenus impendisti, & adhuc solicitis studiis impendere non desistis, necnon litterarum scientia, vita, ac morum honestas, aliáque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus personam tuam tam familiari experientia,

R 3 *quàm*

quàm etiam fide digniorum testimoniis iuuari percipimus, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiã liberales. Cùm itaque Canonicatus, & Præbenda Cathedralis nostræ Ecclesiæ Bracharensis, quarum collatio, prouisio, & omnimoda dispositio ad nos hac vice spectare dignoscuntur, & quos quondam N. qui extra Romanam Curiã de mense Aprilis, nobis personaliter, & verè residentibus, alternatiuæ beneficio gaudentibus, diem clauserit extremum, vacauerint, & vacent ad præsens, nos volentes tibi, qui à dilectis nostris examinatoribus in Diœcesana Synodo deputatis, examinatus, & idoneus, repertus fuisti, qui etiam continuus commensalis noster, & in Sacro Subdiaconatus Ordine constitutus existis, præmissorum obsequiorũ, & meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem, Canonicatum, & Præbendam prædictos sic, vt præmittitur, vacantes cum plenitudine iuris Canonicalis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate nostra Ordinaria tenore præsentium conferimus, & prouidemus de eisdem. Téque coram nobis personaliter constitutum in corporalem possessionem Canonicatus, & Præbendæ, iuriúmque & pertinentium prædictorum per annuli nostri traditionẽ, & bireti tui capiti tuo impositionem inducimus, & inuestimus de eisdẽ emissa prius Orthodoxæ fidei professione iuxta formã traditã in Bulla fel. record. Pij IV. necnon recepto à te in manibus nostris corporali ad Sancta Dei Euangelia iuramento, quòd Sanctissimo Romano Pont. ac nobis, & Successoribus nostris Archiepiscopis Bracharensibus gratiam, & communionem Sanctæ Sedis Apost. habentibus, obediens eris, & fidelis, ac Sanctæ Matri Ecclesiæ, nostrisque, & Successorum nostrorum parebis mandatis, eidémque Canonicatui, & Præbendæ, ac ipsi Ecclesiæ secundùm ipsius statuta, & consuetudines, ordinationesque deseruies, & deseruiri facies in Diuinis, iuráque, & libertates eiusdem Ecclesiæ, ac Canonicatus, & Præbendæ prædictorum manutenebis, & defẽdes pro posse, nihilque quod ad dictos Canonicatum, & Præbendam pertinet, alienabis, seu distrahes, sed alienata, & distracta ad ius, & proprietatem eorundem

Cano

Canonicatus, & Præbendæ reduces, & reduci procurabis pro posse. Quocirca vniuersis, & singulis personis ecclesiasticis, & præsertim Decano, Canonicis, & Capitulo dictæ nostræ Ecclesiæ Bracharen. aliisque Notariis, ac Tabellionibus publicis quibuscunque per ciuitatẽ, & Diœcesim nostras prædictas, ac aliàs vbilibet constitutis, tenore præsentium committimus, ac damus in mandatis, quatenus ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus ad prædictam Ecclesiam accedant, seu accedat, téque, vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem, realem, & actualem possessionem Canonicatus, & Præbendæ, iuriúmque & pertinentium prædictorum ponant, & inducant, ac defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac te, vel procuratorem tuum tuo nomine in præfata Ecclesia Cathedrali in Canonicum recipi faciant, seu faciat, & in fratrem, stallo tibi in choro, & loco in Capitulo ipsius Ecclesiæ cũ plenitudine iuris Canonicalis assignatis, tibique de ipsorũ Canonicatus, & Præbendæ fructibus, redditibus, & prouentibus iuribus, & obuentionibus vniuersis integrè respondeant, & faciãt ab aliis quantùm in eis fuerit, plenariè, & integrè responderi. Contradictores eadem auctoritate, & per censuram ecclesiasticam compescendo. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimoniũm præmissorum præsentes litteras fieri, & per Notarium nostræ Cameræ Archiepiscopalis infrascriptum subscribi, & publicari mandauimus, sigillique nostri iussimus, & fecimus appensione muniri. Datum Bracharæ Augustæ in nostro Archiepiscopali Palatio sub anno à Natiuitate Domini ... Indictione ... die verò ... Mensis ... Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac D.N. ... præsentibus N. N. testibus ad præmissa specialiter vacatis, habitis, atque rogatis.

SVMMARIVM.

1 *Prouisio de Canonicatu. siue Dignitate, quæ sit de Capitulo, capitulariter capi debet, & aliter capta non est manutenibilis.*

2 *Possessio capitulariter capta in Capitulo dicitur, etiam aliquibus Canonicis*

nonicis contradicentibus, vel illis ad alia negotia ibi congregatis.

3 *Possessio, quòd sit capitulariter capta sufficienter probatur per testes deponentes fuisse captam coram repræsentantibus maiorem, & saniorem partem Capituli.*

4 *Instrumentum narrans tantummodo possessionem Canonicatus fuisse captam coram Notario, & testibus nulla facta mentione de præsentia Capituli, non probat pro sustinenda manutentione.*

5 *Possessione Canonicatus in apprehensione debet Capitulum congregari, & ab eodem sic congregato possessio tradi.*

6 *Possessio debet capi in sede propria Canonicali, seu Dignitatis.*

7 *Possessio non capitulariter capta de Canonicatu non suffragatur quamuis fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol.*

8 *Possessio de Canonicatu sine consensu Capituli seu capitulariter, non valet etiamsi data esset facultas capiendi eius possessionem propria auctoritate.*

9 *Possessio de Canonicatu capta à Canonicis de Capitulo, sed non capitulariter, non valet.*

10 *Consuetudo Ecclesiæ capiendi possessionem Canonicatus etiam non capitulariter valet.*

11 *Capitulum si denegauit tradere possessionem, tunc ea aliter capta habetur acsi capitulariter capta esset.*

12 *Impedimento aliquo existente propter quod possessio capitulariter adipisci non posit, sufficit si aliter acquiratur.*

13 *Capitulum si habet iustam causam non tradendi possessionem, tunc non suffragatur possessio non capitulariter capta.*

14 *Impedimentum ab alio quàm à Capitulo præstitum non excusat à capiendi possessione capitulariter, sed illud tantùm, quod ab ipso Capitulo præstatur.*

15 *Canonicis si successiuè post adeptam possessionem non capitulariter, aut aliàs legitimè captam ex patientia Canonicorum ad actus Canonicales Canonicis tantùm competentes admissus fuerit, tunc censetur legitimus possessor.*

16 *Canonicatus possessio quòd sit legitimè capta iustificatur ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli.*

17 *Canonicus iniustè possidens superueniente sibi nouo titulo valido potest continuare possessionem ipsam de facto mutato solùm primo iure, & titulo possessionis, quæ mutatio ipso statim facta intelligitur data notia secundi tituli.*

18 *Cano*

18 *Canonicus falsus si diu stetit in possessione, & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio, & installatio.*

19 *Renunciatio strictè est interpretanda, vt minus lædat renunciantem.*

20 *Renuncians, siue cedens liberè licèt dicatur perdere dominium, & possessionem saltem de Iure, attamen si postea incumbat de facto, & realiter inhæreat possessioni, adhuc ad statum est manutenendus, & reintegrandus si spolietur.*

21 *Possessionis nouæ acquisitio de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis.*

22 *Possessione Ecclesiæ, seu Canonicatus capta, censetur capta possessio omnium bonorum, & iurium dictæ Ecclesiæ, seu Canonicatus.*

23 *Intellige de bonis in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri, & sic de illis, quæ de præsenti erant vacantia.*

24 *Episcopus cum consensu Capituli statuere non potest, vt aliquid minimum soluatur in ingressu Canonicorum.*

25 *Episcopus non licet quicquam sibi capere pro collatione Canonicatus, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali.*

26 *Canonici cogi non debent, ad quid soluendum in ingressu, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum, & bonorum Capituli.*

27 *Dulciaria multa prohibentur exigi à Capitulo pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici.*

28 *Consuetudo donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canonicatum est sublata per Concil.* sess.24.c.14.de reform.

29 *Consuetudo siue statutum admittitur per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canonicatus, quod non in ipsorum exigentium vtilitatem, sed Ecclesiæ, in aliósque pios vsus conuertatur.*

30 *Constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trid. ad soluendum certam quantitatem ratione noua possessionis Canonicatus, qua integrè cedat in fabricam, valet.*

31 *Consuetudo valet, vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij.*

32 *Consuetudo, vt per triennium fructus Canonicatuum à nouis prouisis exigi non possint, est abusus.*

33 *Consuetudo, quæ imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem Canonicorum, non valet, secus in vtilitatem Ecclesiæ.*

34 *Consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum, donec Beneficiatus sit Sacerdos, est obseruanda.*

Canonicatus, siue Dignitatis possessio qualiter capienda?

CAPVT XV.

1 POST prouisionem ritè factam superest, vt eius vigore possessio capitulariter capiatur de quocunque Canonicatu, siue Dignitate, quæ sit de Capitulo, ita Innoc. *in cap. in litteris*, *& ibi* Ioan. Andr. *col.* 5. *vers. credimus etiam*, Butr. & alij communiter, *de restitut. spoliat.* Federic. de Senis, *cons.* 61. *numero* 5. Cassad. *decis.* 8. *de causa possess.* Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. §. 3. *proœm. numero* 81. Seraphin. *decis.* 1044. Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap.* 992. *numero* 23. Beltramin. ad Gregor. XV. *decis.* 364. *litt. B.* Coccin. *decis.* 235. *numero* 11. Caualer. *decis.* 359. *numero* 3. Burat. *decis.* 522. *numero* 10. vbi Ferentill. *in annot.* Rot. *decis.* 1156. *parte* 3. *diuers. & decis.* 701. *num.* 5. *parte* 2. *recent. & in nullius Castri Durantis Præpositura* 3. *Iulij* 1623. coram bonæ mem. Remboldo, *& in Cæsaraugustana onerum eadem die, & anno* coram R. P. D. meo Pirouano, *& in Alexandrina Archipresbyteratus* 28. *Iunij* 1627. coram R. P. D. Merlino, & ideò possessio aliter capta non est manutenibilis, Stephan. Gratian. *d. cap.* 992. *n.* 24. Rot. *in Meten. Canonicatus* 4. *Iulij* 1619. coram R. P. D. meo Pirouano, & in aliis relatis per Beltramin. *vbi supra*, latè Ferentill. *ad decis. Buratti* 318. vbi plures ampliationes, & limitationes affert.

2 Dicitur autem capitulariter capta possessio in Capitulo etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, Rot. *in Carthaginen. Canonicatus* 6. *Aprilis*, *&* 25. *Maij* 1609. coram bonæ mem. Card. Lancellot. iun. Vel illis ad alia negotia ibi congregatis, iuxta gloss. *verbo factum in c. si Capitulo, de concess. præb. lib.* 6. Rot. *in Theatina iurisdictionis Sancti Ioannis in Venere*, coram Reuerendiss. D. meo Decano, *& in Legionen Canonicatus* 16. *Decembris* 1622. coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo, *& in Sorana beneficij* 11. *Ianuarij* 1630. coram R. P. D. Merlino.

3 Probatur sufficienter possessio capitulariter capta per testes deponentes fuisse captam coram repræsentantibus maiorem, & saniorem partem Capituli, Burat. *decis.* 522. *n.* 5. Vnde in vna *Syracusana*

Cano

Canonicatus 1.*Februar.*1623.coram R.P.D. meo Pirouano fuit dictũ 4
quod cùm instrumentum narret tantummodo possessionem fuisse captam coram Notario,& testibus in stallo Canonicali, nulla facta mentione de præsentia Capituli, tunc congregati, merito possessionis actus remansit inualidus,& irreleuans pro sustinenda manutentione; quia in apprehensione possessionis Canonicatus debet Capi- 5
tulum congregari, & ab eodem sic congregato possessio tradi, *cap.si Capitulo,iuncta glos.de concess.præb.in* 6.Rot.*decis.*701.*n.* 5.*part. recent. Ferret.cons.*220.*n.*13.

Et debet possessio capi in sede propria Canonicali, seu Dignita- 6
tis, vt resoluunt Innoc. *in c.in litteris n.7.vers.item si sint deputata, de restit.spol.*Bald.*in l.*2.*n.*54.*vers.respondeo ad primũ, C. de seruit. & aqua,* & fuit resolutum *in Vercellen. vnitatis Capituli* 12.*Iunij* 1598. coram bonæ mem. Penia, *& in Tarraconen. Canonicatus* 26. *Iunij* 1609. coram bonæ mem. Ortembergo, & nouissimè *in Bracharen. Archidiaconatus* 2.*Decembris* 1630 coram Reuerendiss.D.meo Coccino,& coram Caualer. *decis.*198.*n.*1.

Quæ quidem supradicta resolutio, quatenus habet minimè suf- 7
fragari possessionem non Capitulariter captam de Canonicatu, seu Dignitate, quæ sit de Capitulo, ampliatur aliquibus modis, & primò, vt procedat etiamsi possessio fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol.Abb.*in c.*2.*n.*16.*de consuet. & in c.transmissam n.*3.*de elect.*Cassad.*d.decis.*8.*de causa poss.* *&.*firmauit Rot. *in d.Meten.Canonicatus.*

Ampliatur secundò, etiamsi data esset facultas capiendi posses- 8
sionem Canonicatus propria auctoritate, quia nihilominus sine consensu Capituli,siue capitulariter non valet, Pute. *decis.* 20. *aliàs* 22.*lib.*2. Mandos. *in tract. Signaturæ gratiæ, tit. de regressu, col.*3.*vers. illa verba.*

Ampliatur tertiò etiãsi capta fuisset à Canonicis de Capitulo,sed 9
non Capitulariter, Cassad. *d.decis.*8.*num.*1. Rot.*decis.*3.*d.t.*3.*parte* 3. *diuers.*

Tribus aliis modis limitatur eadem resolutio, & primò stante 10
consuetudine in Ecclesia capiendi possessionẽ Canonicatus etiam non capitulariter,Burat.*decis.*748.*n.*12.vbi *n.seq.*declaratur quomodo probetur talis consuetudo.

Limitatur secundò quando Capitulum denegauit tradere posses- 11
sionem, quia tunc aliter capta habetur ac si capitulariter capta fuisset, *d.c.si Capitulo,de concess.præb.lib.*6.& *ibi* Anchar.*num.*2.*vers.quæro,*

S 2 post

post gloss. *ibi verbo exequatur*, Greg. XV. *decis.* 364. *n.* 2. Caualer. *decis.* 369 *n.* 4. Rot. *in d. Cæsaraugustana onerum* 3. *Iulij* 1623. coram R.P.D. meo Pirouano. *& in Alexandrina Archipresbyteratus* 28. *Iunij* 1627.
12 coram R. P. D. Merlino. Et semper existente aliquo impedimento, propter quod possessio capitulariter adipisci non possit, sufficit si aliter acquiratur, vt aliis decisionibus relatis fuit dictum *in nullius Præpositura Castri Durantis* 3. *Iulij* 1623. coram bon. mem. Remboldo.

13 Intellige hanc secundam limitationem procedere quatenus Capitulum sine iusta causa præstet impedimentum, vel recuset tradere possessionem, quia si habet iustam causam non suffragatur possessio non capitulariter capta, vt fuit dictum *in d. Cæsaraugustana onerũ*, & in his terminis loquitur decisio *in Alexandrina Archipresbyteratus*, de qua supra, & fuit resolutum *in Cauallicen. Canonicatus* 4. *Martij* 1616. corã bon. mem. Card. Sacrato, teste Beltramino *vbi supra*, subdens dicta decisione firmari, quòd vlteriùs requiritur Capitulum fuisse legitimè congregatum, & absque iusta causa recusasse trade-
14 re possessionem. Nec impedimentum ab alio quàm à Capitulo præstitum excusat à capienda possessione Capitulariter, sed illud tantùm, quod ab ipso Capitulo præstatur, vt supponitur *in d. c. si Capitulo*, & ibi Aneh. *n.* 2. & fuit resolutum *in d. Meten. Canonicatus* coram R.P.D. meo Pirouano.

15 Limitatur tertiò si Canonicus successiuè post adeptam possessionem ex patientia Canonicorum ad actus Canonicales Canonicis tantùm competentes admissus fuerit, Innoc. *in c. in litteris, & in c. ex parte, de restit. spol. col. vlt.* Cassad. *d. decis.* 8. *n.* 3. Rot. *decis.* 91. *n.* 6. *p.* 1. *recen.* & fuit dictum *in Carthaginen. Canonicatus* 5. *Aprilis, &* 25. *Maij* 1609. coram bonæ mem. Card. Lancellotto iun. vbi dicitur procedere non obstante aliqua præcedente contradictione Capituli, Rot. inter impressas Reuerendiss. D. mei Coccini Decani, *decis.* 235 *n.* 11. *&* 12. *& in d. Alexandrina Archipresbyteratus*, Burar. *decis.* 522. *n.* 12. vbi
16 habetur Canonicatus possessionem quòd sit legitimè capta iustificari ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli; quæ tamen patientia non sufficit ad validandam possessionem in præiudicium tertij, qui ante actus prædictos Canonicales apprehendit possessionem Capitulariter, Rot. *de-*
17 *cis.* 1156. *vers. nec patientia, p.* 3. *lib.* 3. *diuers.* & fuit dictum *in Callien. Canonicatus* 29. *Ianuarij* 1619. coram Card. Pamphil. iun. optimè Ferentil. *in annot. ad decis.* 518. *Buratti.*

Sed

Sed poteſt dubitari,an apprehendens capitulariter poſſeſſionem 17
alicuius Canonicatus ſibi nulliter per Ordinariũ collati, & deinde ſciens illius collationem ſpectare ad Sanctiſſimum ab eo impetrarit prouiſionem cum decreto,quòd renunciet præſentationi, & inſtitutioni,ac poſſeſſioni exinde ſequutæ, ac dictum Canonicatum vti reſeruatum,& non aliter in futurum poſſidere ſe velle declaret, ſine noua poſſeſſionis apprehenſione poſtquam decreto ſatisfecit ſit manutenendus?in quo dubio eſt reſoluendum talem Canonicum ſuperueniente ſibi nouo titulo mediante prouiſione Apoſtolica potuiſſe continuare poſſeſſionem ipſam de facto mutato ſolùm primo iure,& titulo poſſeſſionis,*l.non ſolùm,§.quòd vulgo,ff.de vſucap. l. 3.§.illud,l.qui bona*, §. 1.*cum ibi notatis*, *ff. de acquir. poſſeſſ.* Rot. *apud Achil.deciſ.4.de cauſa poſſeſſ.& prop.*Pute.*deciſ.*165.*num.*3. *lib.* 1. *& deciſ.*441.*eod.lib.& in recent.deciſ.*200.*num.*8. *par.* 1. Hieron. Gabr. *conſ.* 51.*num.*1.*&* 28.*lib.* 1. quæ mutatio ipſo iure ſtatim facta intelligitur data notitia ſecundi tituli,etiam abſque alia declaratione iuxta *conſil.Decij*,400.quod ſequitur Rot.vt per Achil.*d.deciſ.*4.Pute. *d. deciſ.* 441.*lib.*1.Creſcent.*deciſ.*168.*aliàs* 5.*de reſtitut.ſpoliat.* Rot. *deciſ.* 224. *num.*2.*par.*1.*diuerſ.& deciſ.*601.*num.*3.*par.* 3.*diuerſ.* Cardin. Mantic. *deciſ.*71.*num.*1. neque opus erat, vt exiret de poſſeſſione, & poſtea iterum ingrederetur ad *l.cùm nemo*, & ibi gloſ.*in verbo extrinſecus,C. de acquiren.poſſeſsio.* Pute. *d. deciſ.* 441. *lib.* 1.& Achil. *d. deciſ.* 4. vbi quòd hæc opinio eſt magis æqua,& conſona Iuribus, & ſemper ſeruatur à Rota,*vt in deciſ.*345.*num.*4.*& deciſ.*613.*num.* 5.*par.* 1. *& deciſ.*143.*num.*4.*par.*2.*diuerſ.*& in *Tuden. Parochialis* 4. *Nouembris* 1591. coram bonæ memoriæ Cardin. Pamphilio, in quibus fuit reprobatum,*conſil.*131.*lib.*1.Socini ſen. contrarium ſentientis. Et in puncto 18
dicit Bald.*in l.*2.*num.*63.*verſ.ſed pone,C. de ſeruit. & aqua.*quòd ſi falſus Canonicus diu ſtetit in poſſeſſione, & deinde à Papa obtinuit prouiſionem, non eſt neceſſaria noua apprehenſio, & inſtallatio, quia ipſo iure fit quædam conuerſio ex nouo titulo ſuperueniente, Baldum ſequitur Crauet.*conſ.*171.*num.* 1.*verſ.ſecundo pro hoc*, vbi *n.*19.declarat Baldi ſententiam non procedere quando ante prouiſionem Papæ ius tertio fuerit quæſitum, & Crauetam ſequitur Riminald.iun.*conſ.*100.*n.*25.

Non obſtat renunciatio facta de prima poſſeſſione,quia eatenus 19
renunciauit canonicus quatenus credidit eſſe conſultum ſuæ poſſeſſioni, & continuationi, ſicque hæc renunciatio ex defectu conſenſus non operaretur, & conſequenter primam poſſeſſionem à ſe

non abdicasset;ad dimittendam enim possessionem requiritur animus,*d.l.3.§.in amittenda*,vbi Alexand.*ff.de acquiren.possess.*Cassador. *decis.*4. *numero* 3. *de restitut. spoliat.* Paris. *cons.* 114. *numero* 7. *lib.* 4. Rot. *apud Achil. decis.* 11. *de pension.* & renunciatio strictè est interpretanda, vt minus lædat renunciantem quàm fieri possit, *l.si domus,ff.de seruitutibus.vrban.præd.* Becc. *cons.* 111. *sub numero* 31. Surd.*cons.*446. *numero* 22. & propterea renunciatio restrictiuè ad possessionem inde sequutam non est trahenda ad omnem possessionem, ad Clem. *quòd circa, de elect.* Bald. *in l.* 2. *numero* 2. *C. de legibus*,Roland.*cons.*86. *numero* 33. *lib.* 2. Et hæc duo, scilicet quòd quis renunciet præsentationi, & possessioni inde sequutæ, & quod velit possidere ex prouisione Apostolica, non inuicem repugnat, quia vult insistere in possessione de facto, & reiicere primum titulum possessionis.

20 Secunda quoq; possessio,scilicet postquã renunciauit, est manutenibilis,quia etiã liberè cedens.& renuncians, licèt dicatur perdere dominium,& possessionẽ saltẽ de Iure, attamen si postea incumbat de facto,& realiter inhæreat possessioni, adhuc ad statũ est manutenẽdus, imò,& reintegandus si spolietur, Innoc.*in c.super hoc de renunciat.*Calder.*cons.*4.*eod.tit.*& sequitur Rot.*decis.n.* 2. *in nouis eod. tit.*Cassad.*d.decis.*4.*restit.spol.n.*2 *&* 4.*vers.credit tamen*,vbi firmat dictum Innocentij procedere etiam in beneficialibus si incumbens possessioni de facto habet titulum præsumptũ, vnde multò magis quãdo habet verũ,& Canonicũ ex prouisione Apostolica, & sequitur Gom.*super reg.de annali q.*57.*in princ.*Paris.*de resig.l.*1.*q.*5.*n.* 28.

21 Neque obstat,quòd renunciatio facta per Canonicum fuerit in executionem decreti litterarum Apostolicarum, in quibus committitur executori, vt illum introducat in possessionem; quia acquisitio nouæ possessionis de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis. Et meriti Papæ satisfactum videbatur si intelligatur dictum decretum ad cumulandum possessioni,ad tradita per Cassad.*d.decis.*4. *numero* 12. *& seq. de restit. spol.* Menoch.*de adipiscen.remed.*4.*quæst.*4;.*numero* 337.*& seq.* Gabr. *commun.conclus.*7.*numero* 6. *de acquir. possess.* Ita eleganter habentur hæc omnia in *d. Alexandrina Archipresbyteratus* coram R. P. D. Merlino.

22 Capta possessione Ecclesiæ,seu Canonicatus censetur capta possessio omnium bonorum, & iurium dictæ Ecclesiæ. seu Canonicatus,Rot.*decis.*171.*num.*2.*& decis.*199.*num.*6.*& decis.*658.*nu.*2.*par.* 2. *recent.*

recent. Caualer. *decis.* 240. *numero* 2. *& decis.* 565. *numero* 2. Buratt. *decis.* 80. *num.* 5. *& in Leodien. Parochialis* 4. *Iulij*, 1625. coram R. P. D. Merlino.

Intellige de bonis in quotum possessione constat Ecclesiam reperiri, Beltramin. *ad decis. Gregor. XV.* 54. *numero* 3. *& decis.* 364. *num.* 6. Rot. *in Romana beneficij, de Cacabatis* 13. *Nouembris* 1623. coram R.P.D. Nauarro. Et sic de illis quæ de præsenti vacantia, Rot. *decis.* 312. *num.* 3. *par.* 1. *recent. & decis.* 171. *num.* 3. *par.* 2. *recent.* Caualer. *decis.* 205. *n.* 3. 23

Decreto sacri Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 14. prohibetur, 24
vt in admissione ad possessionem Canonicatuum, aut Præbendarum, vel partem prouentum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationésve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponatur, ac postmodum Pius V. *sua Constit. incip. Durum nimis sub Dat. pridie Kalendis Iulij*, 1570. reuocauit priuilegia, & consuetudines Ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, seu admissione ad possessionem beneficiorum. Vnde Sacra Congr. Concilij censuit Episcopum cum consensu Capituli statuere non posse, vt aliquid nimiũ soluatur in ingressu Canonicorum, hoc enim est prohibitum per *d. Bullam. Pij V.* item declarauit 25
non licere Episcopis quicquam sibi capere pro Collatione Canonicatus non obstante quacunque consuetudine etiam immemorabili, & ideò non possunt cogi noui Canonici ad quid soluendum, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum, & bonorum Capituli, ac extet statutum quando cadit in vtilitatem singulorum, vt censuit eadem S. Cong. 26

Dulciaria multa sunt de genere prohibitorum à Concilij Trident. *d. cap.* 14. ab aliquo Capitulo exigendorum pro admissione in possessionem alicuis noui Canonici, vt refert decisum Zerol. *in praxi Episcop. part.* 2. *verbo possessio beneficij*, §. 5. *in fine.* Dulciaria quædam vulgò nuncupata *confetture* non possunt exigi pro admissione ad possessionem Canonicatus, seu Dignitatis ex dispositione Concil. *cap.* 14. *sess.* 24. *de reformat.* etiam concurrente consuetudine antiquissima, Sacra Congregat. Concilij *in Tridentina* 19. *Februarij*, 1633. 27

Consuetudo quoque donandi aliquid in ingressu, & admissione 28
alicuius ad Canonicatũ est sublata per Concil. *d. cap.* 14. vt testatur resolutum Armendar. *in addit. ad recop. legũ Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7.

de

de Episcopus n. 10. *resp.* 8. prout & illa secundùm quam prouisi soluunt cæteris prandium, ex ead. S. Cong.

29 Valere tamen potest consuetudo,& similiter statutum laudabile admittendum est,per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canonicatus,& quotidianas distributiones, quod non in ipsorum exigentium vtilitatem,sed in Ecclesiam, alióſque pios vsus conuertatur,modò non pro ingressu ipso, & admissione, sed ad alium finem accipiatur;ita Abb.& Felin. *in cap. cum M. Ferrariensis, de constit.* idem Abb. *in cap. Iacobus num.* 3. *de Simon.* Rip. *resp.* 1. *num.* 11. *de arbitr.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. par.* 1. *lib.* 2. *cap.* 96. *n.* 49. Flamin. Paris. *de confident. q.* 38. *num.* 28. Monet. *de distribut. quotid. par.* 1. *q.* 18. *nu.* 55. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 567. *n.* 2. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 489. *n.* 2. *&* 6. *in* 2. *edit.* Non censentur autem laudabiles consuetudines, quæ sunt pro instauratione, vel reparatione bonorum mensæ Capitularis,cederent enim in vtilitatem singulorum, Nicol. Garc. *de benef. p.* 8. *cap.* 1. *n.* 90.

30 Valet etiam constitutio facta per Episcopum,& Capitulum post Concil. Trident. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canonicatuum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autem ex pecunia Notariis,Cursoribus,Campanariis,aliisuè Ecclesiæ Ministris,quibus aliàs constituta sunt salaria attribuendum, eadem S. Congreg. *in vna Segobien.* 11. *Iulij,* 1590. in hæc verba. *An constitutio quædam ab Episcopo, & Capitulo post Concil. Trid. de soluendo certam pecuniæ quantitatem ratione nouæ possessionis Episcopatus, & Canonicatuum, ac Dignitatum distribuendam in fabricam, & salaria Notarij conuocatorum, campanarij, & aliorum ministrorum Ecclesiæ, quibus iam aliàs constituta sunt certa salaria, sit valida, necnè? S. D. N. ex sententia Congregationis respondit huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen ex ea pecunia Notariis, Cursoribus, & Campanario, aliisque Ecclesiæ ministris tribuendum, sed integram summam in vsus fabricæ conuertendam, atque ita libēter soluendam tàm à Capitularibus, quàm ab Episcopo cùm separari possit officium, Ecclesiæque Dignitatem, quæ ob huiusmodi largitatem in ædificium, ornatumuè Ecclesiæ facta sumitur exordium ad mysticam quoque Ecclesiæ ædificationem feliciter in Domino processurum*, refert Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *c.* 2. *n.* 198. *declar.* 9.

31 Valet quoque consuetudo etiam stante dispositione, *sess.* 24. *c.* 14. vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij, Rot. *decis.* 660. *p.* 4. *diuers.*

32 Cùm in Ecclesia Sancti Foliani Leodiē. Diœcesis vigeret abusus,

vt

vt noui Canonici florenos 153. aliis Canonicis soluere cogerentur, nec fructus vllos suorum Canonicatuum per triennium perciperent, sed inter alios Canonicos diuiderentur. Congregatio censuit nec dictam summam florenorum, neque fructus Canonicatus à nouis prouisis exigi posse refragāte Concilio *sess.* 24. *cap.* 14. *de reform.* Quinimò si in vnum fabricæ, vel Sacristiæ, siue in alium pium vsum vltra semestre tempus sui Canonicatus fructus reperirentur concessi, horum dumtaxat dimidiam partem ipsi fabricæ, aut pio loco tribuendam esse, alteram verò ipsi prouiso iuxta sanctæ mem. Pij V. constitutionem. Ita *die* 8. *Octobris* 1592. refert Nicol. Garc. *d. tract. de b. nef. p.* 8. *c.* 1. *n.* 84.

Hinc eadem Sacra Congr. censuit consuetudinem, quæ imponit 33
onus recepto, quod tendat in vtilitatem Canonicorum, non valere, secus in vtilitatem Ecclesiæ, vel augmentum cultus Diuini, item quod conuertitur in vtilitatem fabricæ, intelligendum Ecclesiæ, quia consuetudo, qua id, quod à recepto in Canonicum soluebatur, conuerteretur in reparationem, & instaurationem molendinorum mensæ Capitularis, est per Concil. *d. sess.* 24. *c.* 14. *de reform.* reprobata, Nic. Garc. *d. p.* 8. *c.* 1 *n.* 90.

Dubitatum fuit an consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus 34
spectent ad Capitulum donec Beneficiatus sit Sacerdos, obseruanda esset? Sacra Conc. Congr. *die* 6. *Maij* 1617. censuit valere huiusmodi consuetudinem, quia intentio Concilij *d. c.* 14. fuit ne ratione collationis aliquid reciperetur.

SVMMARIVM.

1 *Canonici qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinēt Dignitates, Personatus, Officia, vel Prabendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, tenentur eundem Ordinem requisitum intra annū suscipere.*

2 *Prabenda regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illorum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri.*

3 *Canonicatus non dicitur Sacerdotalis etiam quòd habeat annexum onus Missarum.*

4 *Canonicus, qui est Sacerdos non ob id impeditur quin possit Prabendam Subdiaconalem retinere.*

5 *Promoti ad Dignitates, Personatus, Officia, & Prabendas debent in ea ætate constituti esse, vt infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri.*

6 *Canonicus Ordinem requisitum suscipiens ante legitimam ætatem non satisfacit suæ obligationi.*

7 *Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debet à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit.*

8 *Beneficiarij, qui ad sacros Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officiis, vel Præbendis annexos se intra statutum tempus promoueri non faciunt, quas pœnas incurrant, ostenditur,* & n. 9.

10 *Prouisus de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est completæ ætatis, vt posit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, sed non perdit partem aliquam distributionum.*

11 *Beneficiarius si non promoueatur infra annum ad Ordinem requisitum propter iustam impedimentum, adhuc percipit post annum integras quotidianas distributiones.*

12 *Dispensatus per Papam, vt non teneatur se promoueri facere debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset.*

13 *Priuatio dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligenda est de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, non autem de extraordinariis.*

14 *Pœna priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, intrat quamuis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici.*

15 *Pœna priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, locum habet quamuis intersint Diuinis, & Officium recitent.*

16 *Consuetudo non valet, quòd Canonici residentes dimidia distributionum non priuentur vbi intra annum non promouentur.*

17 *Beneficia obtinentes in Collegiatis Ecclesiis, quibus nullus sacer Ordo est annexus, percipiunt distributiones, licèt nunquam Ordinem sacrum suscipiant.*

18 *Vocis priuatio in Capitulo intelligitur de voce actiua, quæ simpliciter vox dicitur.*

19 *Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione simul habens, quibus est annexus Ordo diuersus, an amittat vocem in Capitulo si non habeat vtrumque Ordinem, ostenditur.*

20 *Cano*

Canonicus ad requisitos Ordines infrà annum non promotus potest aliis pœnis etiam priuationis puniri præcedente solemnitate Concil. sess. 22. de reform. c. 4.

Ordinarius an possit absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum, eo quòd requisitos Ordines infra annum non susceperunt, ostenditur.

Canonicatum, aut Dignitatem habentem sacrum Ordinem suscipientes sine intentione illum assumendi an peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem, ostenditur.

Canonici, seu Dignitates, an & quando, & sub qua pœna teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel Præbendis?

CAPVT XVI.

I qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obti- 1
nent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, tenentur eum Ordinem requisitum intra annum suscipere, vt expressè probat tex. *in Clem. 2. de ætate, & qualit.* innouatus per Concil. Trident. *sess. 22. de reformat. cap. 4* cuius verba infra subnectam, Monet. *de distribut. quotidian. parte 2. quæst. 19. num. 3.*
Dixi *quibus aliqui Ordines sunt annexi*, quia Præbendæ regulariter 2
non habent Ordinem annexum, sed potest illarum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri, Rot. *decis. 221. num. 1. p. 1. recent.* & non dicitur Canonicatus Sacerdotalis etiam quod 3
habeat annexum onus Missarum, Rot. *decis. 366. numero 2. parte* 4
2. recent. Nec Canonicus, qui est Sacerdos ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere, Seraphin. *decis. 924. numero* 1. Promoti igitur ad huiusmodi Dignitates, Personatus, Officia, & Præbendas debent in ea ætate constitutos esse, vt in- 5
fra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri, vt expressè habetur *in d. sess. 22. cap. 4. vers. nec alij, & sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. neminem etiam deinceps*, & adnotarunt Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verbo Canonici vers. ad 2.* Seraph. *decis. 318. n. 5.* Monet.

*d.q.*19.*n.*9.vbi *n.*10.subdit prouisionem factam illi,qui hanc ætatem non habet, nullam esse, & irritam, vt apertè cauetur *d. cap.* 4. *in fine*, & diximus supra *cap.*15.*num.*... Nec sufficit, quòd quis Ordinem requisitum suscipiat ante legitimam ætatem,ne videatur ex delicto suo assequi,quod sine illo non fuisset assequutus, ita Fr. Emm. *quæst.Regul.tom.*3.*q.*23. *art.*12. nouissimè Fr.Hier. Roder. *in compend. quæst.Regul.resol.*15.*n.*24.

7 Vtrum autem annus huiusmodi computari incipiat à tempore collationis factæ, an à die pacificæ possessionis vidi ab aliquibus in dubium reuocari, sed illud ad Sacram Congreg. Concilij delatum, ipsa tandem respondit prout sequitur.*Die* 13. *Septembris* 1631. *Sacra Congregatio Cardinalium Concil. Trid. interpretum respondit annum de se promoueri faciendo ad Sacros Ordines computari debere à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. R. Card. Vbaldinus, Franc. Paulutius Sacræ Congregationis Conc.Secretar.* quam declarationem vidi authenticam,& originalem.

8 Contra huiusmodi Beneficiarios,qui ad Ordines suis Dignitatibus,Personatibus,Officiis,vel Præbendis annexos se intra statutum tẽpus promoueri non faciunt,stat expressa dispositio tex. *in d. Clem.* 2.*de ætat. & qualit.*cuius hæc sunt formalia verba. *Ij verò, qui Dignitates,Personatus,Officia,vel Præbendas,quibus certi Ordines sunt annexi, pacificè nunc obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi (iusto impedimento cessante) ad huiusmodi Ordines se promoueri fecerint intra annum, ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earundem.Ipsis quoque distributionum, quæ dantur his, qui certis Horis intersunt,pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus, vel statutis, pœnis aliis, quæ contra tales promoueri ad Ordines recusantes, statuuntur in Iure, nihilominus in suo robore permansuris.*

9 Innouatur à Conc.Trid.*d.sess.*22.*de reform.cap.*4. his verbis. *Ij verò, qui Dignitates, Personatus, Officia, Prebendas, Portiones, ac qualibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet vt alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocunque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant iuxta Constit. Concilij Viennen. quæ incipit. Vt ij, qui quam præsenti decreto innouat, cogántque Episcopi eos diebus statutis*

s dictos Ordines per se ipsos exercere, & cætera omnia officia, quæ de-t in cultu Diuino præstare sub eisdem, & aliis etiam grauioribus pœnis itrio eorum imponendis.

Ex quibus Iuribus primò colligitur optimè censuisse Sacram 10 oncilij Congegationem prouisum de Canonicatu habente anne-m Ordinem Sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra an-m Ordinem requisitum suscipere, non habere vocem in Capitu-, sed non perdere partem aliquam distributionum, quæ dantur s, qui cæteris locis intersunt pro primo anno, infra quem ad Or-nes potest se facere promoueri, elapso verò anno si non fuerit ad rdinem Sacrum annexum promotus, subtrahatur illi dimidia ars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licet aliàs sit in acris, ex quo non habet Ordinem requisitum iuxta dispositionem ctæ Clem. iuncta glos. *verbo ex tunc*, ita refert Nicol. Garc. *de benef. 7. cap. 4. n. 26.*

Secundò colligitur, quòd si iste obtinens huiusmodi beneficium 11 on promoueatur infra annum propter iustum impedimentum, uòd ex culpa, & voluntate sua non prouenerit, putà quia toto illo nno ægrotauit, quia absens erat Episcopus, neque Cōmendatitias itteras habere potuit, vel eum Episcopus ordinare noluit, aut his imilia, prout exemplificat glos. *verbo iusto impedimento in cap. commissa, de elect. lib. 6.* ad quæ etiam exempla se remittit glos. *verbo impedimenta in d. Clem. 2.* adhuc percipiet post annum integras quotidianas distributiones; ratio manifesta est, quia per eum non stat quin promoueatur propter iustum impedimentum, quod approbauit *d. Clem. 2.* ad effectum, vt euitentur pœnæ, de quibus ibi, inter quas est amissio dimidiæ partis distributionum post annum, ita Monet. *d. p. 2. q. 19. n. 22.* vbi *n. 23.* post Borgas. *de irregular. & dispēsat. tit. de interpret. dispensat. num. 25.* subdit quòd dispensatus per Papam, vt 12 non teneatur se promoueri facere, ita debet quotidianas distributiones percipere acsi promotus fuisset, & hoc ipsum rescripsit Sacra Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita Archiepiscopo Calaguritano, his verbis. *Congregationi datus est supplex libellus Ioannis Ferret. velle Amplitudinem tuam ei Canonicatum cum Præbenda, quæ istic obtinet adimere ob eam causam, quòd intra annum non sit promotus ad sacros Ordines ex decreto Concilij, qui cùm tantummodo 18. annos, vt ab eo relatum est, natus sit, neque per decretum Concilij sess. 23. cap. 12. ante xxij. annum Sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, vt nisi Sacros Ordines suscipiat, Canonicatu priuetur, de quo Pontifi-*

cias litteras expediuit. Itaque si res ita est, mandat tibi Sua Sanctitas, vt conseruata isti Ioanni possessione eum priùs non cogas ad Sacros Ordines promoueri, quàm ad xxij. annos peruenerit. refert Nicol. Garc. *de benef. par.3.cap.4.num.*17. Quapropter nouissimè Sacra Congreg. Concil. *in vna Reatina* 13. *Septembris* 1631. *& in Mediolanen.6. Martij*, 1632. *censuit Canonicum, qui propter defectum ætatis non potuit ordinari ad Sacros Ordines, & prouisus fuit à Papa cum expressione ætatis, debere lucrari distributiones quotidianas si choro intersit.*

13 Tertiò colligitur priuationem dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligendam de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriæ, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis, qui Horis, seu Officiis ordinariis intersunt, de quibus loquitur *dict. Clement.* 2. non autem de extraordinariis distributionibus, quæ dantur pro funeribus, seu anniuersariis defunctorum, & aliis huiusmodi, quæ largè, & generaliter distributiones dicuntur, vt contra Petr. Gregorium bene resoluit Monet. *de distribut. quotidianis part.*1. *quæstione* 3. *numero* 12. Quod intellige nisi distributiones funeralium, seu anniuersariorum sint vnitæ cum Horis, nam tunc sicut ille amitteret dimidiam partem distributionum Primæ, ita & anniuersarij, seu Missæ Primæ, quæ simul cum Prima lucrifit, ita Nicol. Garc. *dicta part.* 3. *c.*4. *in addit. sub numero* 15.

14 Quartò colligitur pœnam præfatam priuationis dimidiæ partis distributionum intrare, quamuis reliqua dimidia, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici; ita glos. *verbo pars dimidia in d. Clem.*2. quam ibi sequuntur Paul. de Eleazar. Ioann. de Lignano, Card. *n.*20. *&* Imol. *n.*33. Monet. *d.p.*2. *q.* 19. *n.* 20. ob eam præcipuè rationem, quam tradit *d. glos.* quòd sibi prouidere potest, & hanc pœnam euitare per promotionem.

15 Quintò colligitur præfatam pœnam etiam locum habere, quamuis iste non promotus intersit Diuinis, & Officium recitet, vt apertè sentiunt Doctores magis communiter in *d. Clem.*2. §. *illi verò*, & in specie Nau. *consil.*8. *numero* 3. *&* 5. *de Præbend.* Monet. *d. par.* 2. *q.* 19.
16 *numero* 30. Et non valet consuetudo, quòd Canonici residentes huiusmodi dimidia distributionum non priuentur, vbi intra annum non promoueantur, vt singulariter tradit Roch. de Curte *in repet. cap. fin. de consuet. sect.*6. *num.*39. *in vlt. impress.* quem refert Monet. *d. p.*2. *q.*19. *n.*5.

Sextò

Sextò colligitur obtinentes beneficia in Collegiatis Ecclesiis, 17
uibus neque Iure communi,neque ex consuetudine, institutione,
ut statuto annexus est aliquis Ordo,præsertim sacer,obtinere pos-
:,& percipere distributiones, licet nunquam huiusmodi Ordinem
acrum suscipiant,sed simplices Clerici remaneant, ita Monet.*d.p.*
..q.19.n.17.

Septimò colligitur priuationem vocis in Capitulo intelligendam 18
videri de voce actiua,quæ simpliciter,& absolutè vox dicitur, non
utem de voce passiua,ita Nicol.Garc.*d.p.3.c.4.in addit.sub. num.* 15.
quamuis Lessi.*de Iustit.lib.2.c.34.n.* 105. dicat, quòd qui negligunt
Ordinem debitum intra annum suscipere, amittunt vocem in Capitulo non solùm passiuam,sed etiam actiuam.

Sed est difficultas,an habens Dignitatem, & Canonicatum, seu 19
Portionem simul, quibus est annexus Ordo diuersus, v. g. Dignitati Presbyteratus, Canonicatui, seu Portioni Diaconatus, si non suscipiat intra annum Ordinem vtriusque tituli. quia non est ad Sacerdotium promotus, amittat omnino vocem in Capitulo competentem ratione vtriusque,tàm ratione Dignitatis, quàm Canonicatus, seu Portionis etiamsi habeat Ordinem vnius, nempe Diaconatum. Et quidem quando vox solùm competit ratione Canonicatus, seu Portionis, certum videtur illam non amittere si habeat Ordinem illius, quamuis Ordinem Dignitatis, quam simul obtinet,intra annum non suscipiat,nam cùm vox non competat ratione Dignitatis non debet eam amittere ob non susceptionē Ordinis ipsius Dignitatis.Difficultas versatur quando vox competit etiam ratione Dignitatis ex consuetudine,vel alias;& dicendum videtur non amittere omnino vocem, sed solùm quoad Dignitatem,cuius Ordinem habet, nam in separabilibus vtile per inutile non vitiatur,*cap.vtile,de regul.Iuris in sexto*, iunctis resolutis per me *de Axiomatibus Iuris vsufrequentior.Axiom.*231.*num.*2. & pœnæ sunt restringendæ non autem ampliandæ,vt est vulgatum.Nihilominus tamen in prædicta difficultate verius videtur amittere vocem omnino ex *d. Clem.2.§.ij vero*, ibi, *nullo modo vocem in Capitulo habeant earundem*, nam illud vniuersale negatiuum, *nullo modo*, excludit omnino vocem; diuersum autem est in distributionibus, in quibus dicendum solùm amittere dimidiam partem earum, quæ dantur præcisè ratione Dignitatis, seu Præbendæ, cuius Ordinem non suscepit, quia respectu distributionum, & priuationis earum nō sunt verba ita ampla,& vniuersalia *in d.§.ij vero*,quæ cōprehendant

dant distributiones Præbendæ, cuius Ordinem habet. Ita Nicol. Garc. *d.p.3.c.4. in addit sub n.23.*

20 Præterea talis ad requisitos Ordines infra annum non promotus poterit aliis pœnis etiam priuationis puniri, vt colligitur ex *d. Clem. 2. in fine*, dum vult etiam alias pœnas in Iure statutas in suo robore permanere, & ita declarauit Sacra Congreg. Concilij Episcopo Patauino his verbis. *Canonici, qui Ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant ab Ordinario priuari debent*; prout refert Nicol. Garc. *d. par.3. cap.4. num. 16.* Vnde datur intelligi priuationem ipso iure non incurri, quia *d. cap. licèt canon. de elect. lib. 6.* solùm procedit in Parochialibus ex glos. *ibi verbo Parochialis*, ita in his terminis Nicol. Garc. *d. cap.4 à numero* 10. Monet. *d. q.19. num.6.* Squillante *de obligat. cleric. par.1. nu.202.* Non licet tamen Episcopo ad huiusmodi priuationem procedere absque solemnitate à Concil. *d. cap.4.* requisita, vt à Sacra Congregat. decisum refert Garc. *in addit. ad d. tract. de benefic. par.3. cap.4. n.22.*

21 Vtrum autem in Ecclesiis, vbi sunt Adiuncti, de quibus in Concilio Trident. *sess. 25. de ref. for. cap.6.* possit Ordinarius absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum ex prædicta causa, quòd Ordines suis Præbendis annexos non percipiunt? Posse procedere sustinent Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.567. in 1. edit. aliàs resol.486. num.2. & 3. in 2. edit.* Ludou. à Sarauia *de Iurisd. Ad unctorum q.18.* Ego ipse *de offic. Episcopi, par.3. alleg.73. num.12.* Nicol. Garc. *d. cap. 4. num.21.* qui tamen *in addit. sub num.22.* post Ioann. Vel. *in tract. de modo procedendi in causis crimin. cap.1. num. 15.* attestatur Sacram Congreg. censuisse non licere Episcopo ad priuationem procedere ob non susceptos Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio dicto loco requisita. Quid autem dicendum in Coadiutoribus vide posita *in cap. Canonicorum coadiutoribus.*

22 Sed quæstio est dubia, an accipientes Canonicatum, aut Dignitatem habentem annexum Sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi, peccent, & teneantur ad restitutionem? quidam censent eos peccare mortaliter, & ad fructuum restitutionem teneri, quia ratio dispositionis *text. in cap. commissa, §. cæterùm, de elect. lib. 6.* ibi, *cùm eos reperis fraudulenter*, militat etiam in hoc casu, & dum ratio est in lege pœnali expressa ad alios casus in quibus illa militat, fit extensio, ita Gabr. *in 4. dist.15. q.8. art.3.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. par.1 lib.2. cap.97. num.55. Quintanad. ecclesiast. lib.4. num. 66.*

vt

vt dicit hanc ſententiam ſibi placere, Nicol. Garc. *d.c.4. ex num.37.* Alii verò exiſtimant eos ſolùm peccare mort. non tamen teneri ad fructuum reſtitutionem cum diſpoſitio *d. cap. commiſſa, §. cæterum* ſit odioſa, ac proinde ſine identitate, vel maioritate rationis non extendenda extra caſum ſuum, *l. interpretatione, ff. de pœnis, cap. Pœna, de Pœnit. diſt.1. cap. odia, de regul. Iuris lib.6.* Ita Sot. *de Iuſtit. libro 10. q.5. art.6. col.2. verſ. de aliis*, Nau. *in man. cap.25. num.118. & de horis Canon. cap.21. à num.44. vſque ad num.57.* Sanch. *de Matrim. lib.7. diſp.45. n.13. & 14.* Gutier. *Canon. lib.2. cap.5. n.24.* Monet. *d.q.19. n.29.* Ego vero has contrarias opiniones fœdere diſtinctionis componendas eſſe puto, vt ſcilicet prima intelligenda veniat de illis, qui recipiunt Canonicatus cum intentione non ſuſcipiendi Ordines illis annexos, vt interim ex illis fructus percipiant, & deinde eos relinquendi, vt *in d. cap. commiſſa, §. cæterùm*; ſecunda verò in recipientibus dictos Canonicatus cum intentione Ordines illis annexos non ſuſcipiendi dum fuerit eis permiſſum, nec eos aſſumere compellantur, iſti enim etſi ratione intentionis non obſeruandi ius, nec eorum adimplendi obligationem peccent mortaliter, non tamen ad interim perceptorum fructuum reſtitutionem tenebuntur, quamuis de facto non fuerint promoti, ex quo non fuere coacti, cum illos fraudulenter minimè receperint, vt *in d. §. cæterùm.* Colliguntur hæc ex Nic. Garc. *d.c.4. n.41.* & Squillante *de obligat. Cleric. p.1. num.111.*

SVMMARIVM.

1 *Prouiſi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Eccleſiis Cathedralibus quomodo teneantur profeſſionem Fidei emittere, oſtenditur.*

2 *Formam profeſſionis Fidei emittendæ qui adducant, referuntur.*

3 *Profeſſionem Fidei faciens coram Vicario etiam Epiſcopo non impedito ſatisfacit conciliari diſpoſitioni.*

4 *Profeſſio Fidei, vt Epiſcopo præſente ſemel fiat in Capitulo ſatis eſt.*

5 *Profeſſio Fidei emittere tenentur Dignitates, & Canonici Cathedralium, ſiue ſint ſæculares, ſiue Regulares, & ſiue ſint ſubiecti, ſiue exempti,* vt num.7.

8 *Profeſſionem Fidei ſemel emittens tenetur eam iterum emittere in adeptione ſimilis Dignitatis, vel Canonicatus.*

9 *Prouiſus Sede Epiſcopali vacante tenetur emittere profeſſionem Fidei.*

10 *Prouisus per obitum siue per resignationem tenetur emittere professionem Fidei.*

11 *Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Cathedralibus tenentur vltro se offerre ad professionem Fidei emittendam.*

12 *Coadiutores Dignitatum, seu Canonicorum in Cathedralibus non tenentur durante coadiutoria Fidei professionem emittere.*

13 *Portionarij, & alij prouisi de Capellanijs in Ecclesia Cathedrali non tenentur professionem Fidei emittere.*

14 *Dignitates, & Canonici Ecclesiarum Collegiatarum non tenentur professionem Fidei emittere.*

15 *Professio Fidei emittẽda est intra duos menses ad minus à die adeptæ possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia.*

16 *Professionem Fidei etiam post duos menses facere tenetur prouisus de Dignitate, vel Canonicatu in Cathedrali, quia ille terminus non est præfixus ad terminandam obligationem.*

17 *Prouiso, qui nõ accepit possessionem, non currit terminus duorum mensium ad emittendam Fidei professionem præscriptus quamuis per eum stet quominus illam accipiat.*

18 *Prouisus tenetur probare se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirit ex officio.*

19 *Professio Fidei emissa creditur si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficij sit decennalis.*

20 *Professionem Fidei omittens peccat mortaliter, nisi per ignorantiam, seu inaduertentiam non fecerit,* vt num. 21.

22 *Fructuum amissionem incurrit, qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis numerandum Fidei professionem non emiserit.*

23 *Professio Fidei facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantùm ad quærendum futuros.*

24 *Professionem Fidei non emittens intra duos menses minimè tenetur in Conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria, contra citatos* num. 25.

26 *Distributiones quotidianæ ob non emissionem professionis Fidei non amittuntur.*

27 *Fructus amissi ob non factam Fidei professionem sunt impendendi, vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ.*

28 *Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam Fidei professionem.*

29 *Professionem Fidei omittens quoad fructus amissos retinendos non potest*

potest regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest, quoad fructus percipiendos quamdiu professionem non emiserit.

30 *Professionis Fidei omissio non excludit prouisos, nec tollit omnino possessionem, sed impedit illius effectum quoad fructuum perceptionem.*

31 *Possessio adepta per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem est manutenibilis post tempus præfixum ad faciendam professionem.*

32 *Possessores Dignitatum, vel Canonicatuum in Cathedralibus, qui non fecerunt Fidei professionem intra duos mēses, iuuantur reg. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum.*

33 *Canonici Cathedralium qui non fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emiserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licèt pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint.*

Canonicus in Ecclesia Cathedrali, an & intra quod tempus teneatur Fidei professionem emittere, & sub quibus pœnis?

CAPVT XVII.

PROVISI de Dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus tenentur à die adeptæ possessionis saltem intra duos menses, è manibus ipsius Episcopi, vel eius generalis Vicarij Orthodoxæ suæ Fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondere, ac iurare debent, idque etiam in Capitulo facere præcipiuntur. Ita statuit Concil. Trident. *sess. 24. de reform. cap. 12. vers. prouisi*, de quo agunt Doctores, quos plena manu retuli *de officio, & potest. Episcopi parte 3. alleg. 6*. quibus addo Ricciul. *de Iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib. 1. c. 13.* Viu. *in praxi iurispatr. lib. 15. c. 3. ex n. 2. in vlt. impress.* Squillante *de oblig. Cleric. p. 1. ex n.* 86. Formam verò dictæ professionis faciendæ ordinauit Pius IV. *in eius Constit. incip. Iniunctum sub Dat. Idibus Nouemb.* 564. quam referunt Quarant. *in summ. Bullarij verbo Fidei professio*, Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 5. n. 26 pag.* 540. Lauor. *var. lucubr. tom. 1. tit. 4. c. 16. n. 41.*

1 (beside "Ecclesiis")

3 Satisfieri autem potest supradictæ Conciliari dispositioni faciendo huiusmodi professionem coram Vicario etiam Episcopo non impedito, vt benè resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. parte 3. cap. 3. num.33.* Filliuc. *in quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 6. num. 8.* Squillante *d. parte 1. num. 92.* Ego ipse *d. alleg. 60. num. 16.* aduertentes verba illa Concil. Trid. *d. c. 12.* videlicet, *in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito*, &c. solùm poni ad monitionem, & denotandum conuenientiùs esse eam facere coram ipso Episcopo cessante impedimento.

4 Nec est necessarium, vt professio huiusmodi priùs coram Episcopo, vel eius Vicario, postmodum coram Capitulo separatim fiat, sed si Episcopus adsit in Capitulo satis est, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo, vt censuit Sacra Congreg. Concilij *in vna Seguntina 18. Aprilis* 1590. relata per Garc. *de benefic. par. 3. cap. 3. num. 51.*

5 Et non solùm per se, sed etiam per procuratorem habentem speciale mandatum supradicti tenentur, & possunt huiusmodi professionem facere, vt rectè resoluunt Nau. *cons. 4. sub num. 2. de summa Trinit. in antiquit. aliàs cons. 11. de iureiur. in nouis*, Petr. de Ledesma, *in summ. parte 2. tract. 1. cap. 4. post 10. conclus. difficult. 6.* Azor. *institut. moral. parte 2. lib. 7. cap. 2. quæst. 6.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 2. verbo Fidei professio*, Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. libro 2. cap. 5. num. 7.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub. 8. cap. 3. num. 19.* Ricciul. *d. lib. 1. cap. 13. à num. 21.* Viuian. *d. libro 15. cap. 3. num. 27.* Nouar. *in singularib. Canon. sing. 114. num. 8. in fine*, latè & eleganter Massobr. *in tract. de Synodo Diœcesana cap. 4. dub. 40. per tot. secundum Romanam impress.* vbi pluribus, & validissimis fundamentis hanc sententiam enixè pro me defendit, contrariis omnibus satisfaciens, Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disput. 8. quæst. 3. num. 11.* Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 22. num. 2.* Ferentill. *in annot. ad decis. 522.* Buratti *num. 16.* Ego ipse *d. alleg. 61. num. 20.* Nouissimè Homobon. de Bonis, *in consultationib. & respons. quæst. moral. parte 1. resp. 16. in fine.* Rot. *in Varmien. Canonicatus 13. Iunij* 1608. coram bon. mem. Card. Sacrato, vbi etiam fuit dictum speciale mandatũ ad hoc censeri datum non solùm quando datur expressum ad faciendã Fidei professionẽ, sed etiam ex mandato ad capiendam possessionẽ Dignitatis, vel Canonicatus. Ratio est, quia neq; Conc. Trid. neque Constit. Pij IV. vtuntur verbis significantibus personalitatẽ, & propterea succedit reg. quicunq; potest aliquid facere per semetipsum potest illud facere per procuratorẽ, *l. 1. ff. de procur. c. qui per alium, & cap.*

c.potest quis,de reg.Iuris lib.6. tùm quia id expressè colligi videtur, *ex cap.optatum in fine,*100.*dist.*in illis verbis,*nec aliquem, qui hanc iureiurando firmaret, misceris,*vbi Præpos.hoc expressè notat.

Contra *addit.ad d.cons.Nauarr.*11.Gonzal.*ad regul.* 8. *Cancell.* §. 7. *proœm.num.*169.*vers.similiter,*Squillante *d.par.*1. *num.* 91. Vgolin. *de offic.Episcopi cap.*50.§.16.*num.*1.Nicol.Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 3. *num.*75.Stephan.Gratian.*discept.forens.cap.*166.*nu.*22.Fr. Sigismund. à Bononia Capuccin.*de elect.dub.*50. *num.* 3. nimis acriter hanc partem sustinentem existimantes absque bono fundamento hanc Fidei professionem debere fieri per semetipsum, adeò vt non sufficiat fieri per procuratorem, quorum fundamentis sigillatim respondet latissimè Massobr. *dicto dub.* 40. vide illum quæso quia non te pœnitebit.

Amplia primò Dignitates, & Canonicos Cathedralium Fidei professionem emittere teneri,siue sint seculares, siue Regulares, vt per Nicol.Garc *d.p.*3.*cap.*3.*n.*16.Ricciul.*d.lib.*1.*cap.*13.*n.*13.Ego ipse *d.alleg.*61.*num.*6.& Homobon.de Bonis *in consultationibus,& responsis quæstionum moral.p.*1.*resp.*16.*vers.respondi etiam*, vbi refert pro hac parte Fr.Emman.Molfes.& Laymann. 6

Secundò amplia,siue sint subiecti, siue exempti, Nau.*cons.* 1. *de summa Trinit. in antiq.aliàs cons.* 9. *de iureiur.in nouis*, Sayr. *in floribus decis.sub illo tit. de summa Trinit. decis.* 1. *in fine*, Petr. de Ledesma *in sum.par.*2.*tract.*1.*cap.*4.*diffic.*9.Nicol.Garc.*d.cap.*3. *n.* 21. Aloys. Ricc. *in collect. decis.collect.* 579. *ampl.* 1. Vgolin.*d.*§.16.*n.*2.Sanch.*d.cap.* 5. *n.*2.Ricciul.*d.lib.*1.*cap.*13.*n.*14.Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*5. 7

Tertiò amplia in eo,qui semel emisit Fidei professionem in adeptione alterius similis Dignitatis,vel Canonicatus, vt per Azor. *d. par.*2.*lib.*7.*cap.*2.*q.*8.Vgolin.*d.*§.16.*in princ.*Nicol Garc.*d.cap.*3.*n.* 17. Squillante *d.p.*1.*n.*90.Campan.*in diuers.Iuris Canon.rub.*8.*cap.*3. *n.*20. Ricciul.*d.lib.*1.*cap.*13.*n.*19.Sigism.à Bononia *d.dub.*50.*n.*4. Lauor.*d. tit.*4.*cap.*22.*n.*5.Tamburin.*d.q.*3.*n.*8.Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*8. Contra Sanch.*d.lib.*2.*cap.*5.*n.*6. 8

Quartò amplia etiam in prouiso Sede Episcopali vacante, Nicol.Garc.*d.cap.*3.*n.*24.Squillante *d.par.*1.*n.*94.Ricciul.*d.lib.*1.*cap* 13. *num.*15.Ego ipse *d.alleg.*61.*num.* 17.&18. qui etiam resoluunt non sufficere facere huiusmodi professionem coram Capitulo, sed coram eius Vicario. 9

Quintò amplia siue sit prouisus per obitũ,siue per resignationem, 10
Flam.Paris.*de resignat.benef.lib.*3.*q.*9.*in princ.*Ricciul.*d.lib.*1.*c.*13.*n.*17.

V 3 Sextò

11 Sextò amplia vt prouisi teneantur vltro se offerre, adeò vt non requiratur de necessitate monitio ad faciendam professionem, Nicol.Garc.*d.c.*3.*n.*19.*&* 29.Ricciul.*d.cap.*13.*n.*18.

12 Limita primò in coadiutoribus Dignitatum, seu Canonicorum durante coadiutoria, Nicol.Garc.*de benefic.part.*4.*cap.*5.*num.* 76. Sarauiæ *in tract.de iurisdict.Adiunctor.q.*29.*num.*37. Ego ipse *d.alleg.* 61. *num.*13.

13 Limita secundò in Portionariis, & aliis prouisis de Capellaniis in Ecclesia Cathedrali, Nicol.Garc.*d.p.*3.*cap.*3.*n.*13. Sanch. *d. cap.* 5. *sub n.*1.Ricciul.*d.cap.*23.*n.*57.

14 Limita tertio in Dignitatibus, & Canonicatibus Ecclesiarum Collegiatarum, quia de prouisis tantùm in Ecclesiis Cathedralibus loquitur Concil.Trident.*d.cap.*12.*vers.prouisi*, ita Nicol. Garc. *d. cap.* 3.*num.*13.Ricciul.*d.cap.*13.*num.*56.Squillante *d par.*1. *num.* 89. Ego ipse *d.alleg.*61.*num.* 15. Contra Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo beneficium*,§.5.*dicto* 4. & Vgolin. *d.* §. 16. *n.* 3. existimantes Dignitates Ecclesiasticas Collegiatarum teneri Fidei professionem emittere.

15 Hæc Fidei professio emittenda est intra duos menses ad minus à die captæ possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia, vt statuit Concil.Trident. *citato loco*, cuius meminit Tam-
16 burin.*d.quæst.*3.*num.*9.Si verò intra præfatum tempus non fiat, non ob id facere debens solutus remanet ab obligatione illam in posterum emittendi, sed nihilominus semper ad eam faciendam tenetur; quia terminus duorum mensium à Concilio assignatus non est præfixus ad remittendam, ac terminandam obligationem, sed ad differendam pœnam; ita Fr.Emman.*in sum tom.*1.*cap.*119. *numero* 7. Petr.de Ledesma *d.cap.*4.*post.*10.*conclus.differ.*3.Azor.*d.part.* 2. *lib.* 7. *cap.*2.*quæst.*5.Nicol.Garc.*d.par.*3.*cap.*3.*num* 29. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepisc.Neapol.decis.*220.*num.*4.*part.*1.Ricciul *d.lib.*1.*cap.*13. *num.*37.Squillante *d.part.* 1. *num.* 96. Lauor. *var. lucub. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.*22.*numero* 6.Tamburin.*dicta quæstion.*3. *numero* 9. Ego ipse *d. alleg.*61.*n.*22.

17 Qui quidem terminus duorum mensium datus ad faciendam professionem non currit prouiso, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam accipiat, vt tenet Nicol. Garc.*d.c.*3.*n.*32.quem refero Ego ipse *d.alleg.*60.*n.*25. addo Ricciul. *d.cap.*13.*n.*50. vbi *n.*62.dicit quòd ad effectum, vt incipiant currere prædicti duo menses non sufficit fuisse adeptam possessionem,

sed

sed requiritur possessio pacifica, *& n.63.* subdit quomodo possessio dicatur pacifica; Tenetur autem probare prouisus se fecisse Fidei 18
professionem quando Ordinarius super illa inquirit ex officio, vt tenent Nicol.Garc.*d.p.3.n.48.cum seqq.*Ricciul.*d.cap.13.n.40.*Quam 19
fidei professionem emissam credi si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficij sit decennalis,resoluunt Campan.*d. cap. 3. à n.* 24. Aloys.Ricc.*in praxi fori eccles.decis.*681.*in* 1.*edit.aliàs resol.* 580. *in* 2.*edit.*Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*21.

Omittens Fidei professionem peccat mortaliter, quia Concil. 20
Trident.*citato loco*,vtitur grauibus verbis, & infert grauem pœnam, ita Petr.de Ledesma *d.tract.*1.*cap.*4.*conclus.*10.Fr.Emman.*d.cap.* 119. *num.*7.Nicol.Garc.*d.cap.*3.*num.*65.*in fine*, Squillante *d. par.* 1. *num.* 95.Sanch.*d.lib.*2.*cap.*5.*ante num.*2.Ricciul.licet dubiè,*d.lib.*1.*cap.* 16. *num.* 1.nouissimè Homobon.de Bonis *in consultation.& responsis quaestionum moral.p.*1.*resp.*16.

Verùm si per ignorantiam, incogitantiam, seu inaduertentiam 21
non fecerit illam, peccare mortaliter non videtur, cùm bona fide legem humanam transgrediens mortale peccatum non committat, ita Nau. *cons.* 2. *de summa Trinit. in antiq. aliàs cons.* 12. *de iureiur. in nouis*, Sayr. *in floribus decis.sub illo tit. de summa Trinit. decis.* 3. Flamin. Paris. *de resignat.benefic. lib.* 10. *quaest.* 9. *numero* 8. *cum seqq.* Azor.*dict.part.*2.*lib.*7.*cap.*2. *quaest.* 2. Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verbo beneficiorum possessio litt. B. vers. inter alia*, Molin. *de Iustit. tract.* 4. *disput.* 71. *numero* 8. Squillante *dict.part.*1.*numero* 100.Sanch.*d. lib.* 5. *cap.* 13. *numero* 5. Anton. Ricciull.latè distinguens *dict. lib.* 1. *cap.* 13. *numero* 43. Ego ipse *dict. alleg.* 61. *numero* 29. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis *de examine eccles.tract.*15.*c.*8.*q.*25.*resol.*1.*&* 2.*& d.p.*1.*resp.*16.

Vltra peccatum incurrit quoque fructuum amissionem qui intra 22
duorum mensium spatium à die captae possessionis Canonicatus numerandum Fidei professionem non emiserit,vt idē Concil.Trid. *d.cap.*12.statuit,quòd quidem intelligitur de fructibus decursis post lapsum duorum mensium,non verò de decursis in ipsis duobus mēsibus,vt cum Nicol.Garc.*d. par.* 3. *cap.* 3. *num.* 39. resoluo *d.alleg* 61. *num.* 23. Et professio exinde facta non proficit ad recuperandum 23
fructus amissos post dictos duos menses,sed tantùm ad quaerendum futuros,secundùm Nau.*d cons.*4.*aliàs cons.*11.*n.*3.Flam.Paris.*d. lib.* 10. *q.*9.*num.*12.*& seq.*Nicol.Garc.*d.c.*3.*n.*30.Ricciul.*d.c.*13.*n.*39. Squill. *d.par.*1.*num.*97.Ego ipse *dict.alleg.*61.*n.*23.Rot. *in Oueten. mercedis* 12.
Decembris

Decembris 1605. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, *impressi post tract. Monetæ de distribut. quotid.* quod intelligitur nisi sibi gratiosè per S. Congregat. remittantur, nam Angelo Constantino Cathedralis Ecclesiæ Tuscanen. Primicerio fructus omnes sui Primiceriatus, quos ob non emissam Fidei professionem non fecit, Sacra Congregat. Concil. auctoritate sibi tributa benignè remisit, & condonauit, modò tamen Fidei professionem iuxta formam à fel. rec. Pio IV. Præscriptam tunc emiserit, & aliquid eleemosynæ arbitrio sui Confessarij pauperibus Christi erogauerit, *die* 5. *Martij*, 1614.

24 Non tenetur tamen in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria, ita Nau. *cons. 3. num. 1. d. sum. Trin. in antiq. aliàs cons. 12. num. 1. de iureiur. in nouis*, Fr. Emman. *quæst. Regul tom. 2. q. 72. art. 3.* Sanch. *d. cap. 5. num.* 10. Ego ipse *d. alleg. 61. n. 28.* asserentes decretum Concilij *in d. c. 12.* esse pœnale, ac proinde etiamsi pœnam ipso iure irroget, non obligare in foro conscientiæ.

25 Contra Azor. *d. cap. 2. q. 1. in fine*, Nicol. Garc. *d. cap. 3. num* 35. Petr. de Ledesma *d. tract. 1. cap. 4. conclus. 10. diffic. 1.* Vgolin. *d.* §. 16. *num.* 4. Squillante *d. par. 1. num.* 98. Ricciul. *d. cap.* 13. *num.* 43. existimantes intra dictos menses Fidei professionem non emittentes, ita fructus suos non facere, vt in conscientia teneantur illos restituere, etiam aliqua scientia non interueniente.

26 Hæc superiùs resoluta rectè procedunt in fructibus, non autem in distributionibus quotidianis, quæ ob omissionem professionis Fidei minimè amittuntur, cum dentur ratione ministerij, & seruitij personalis, sic docent, decisúmque referunt Azor. *d. cap. 2. q. 3.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 2. proœm. num. 17. in 1. edit. aliàs §. 6. proœm. n.* 170. Aloys. Ricc. *in collect. decis. par. 5. collect.* 1451. *vers. infertur sexto, & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 112. *par.* 4. Galet. *in margarita casuum Conscient. verbo profiteri num* 2. Monet. *de distribut. quotid. part. 2. q.* 19. *num.* 39. Vgolin. *d. §. 16. num. 5. vers. secundo*, Prosp. de Augustino *citato loco*, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 166. *num.* 22. Nicol. Garc. *d. cap. 3. num.* 60. Campan. *d. cap. 3. num.* 18. Ricciul. *d. lib. 1. cap.* 13. *nu.* 51. Squillante *d. par. 1. num.* 99. Nouar. *in singul. Canon. conclus.* 115. *num.* 3. vbi *num.* 5. quòd nec amittunt anniuersaria defunctorum, Rot. *in Varmien. Canonicatus* 28. *Aprilis, &* 13. *Iunij*, 1611. coram bonæ mem. Cardin. Sacrato, & aduertit Ricciul. *d. cap.* 13. *num.* 55. quòd quando beneficium, seu Canonicatus, aut Dignitas, non haberet aliquos

fructus

fructus, sed emolumenta omnia consisterent in distributionibus quotidianis, tunc vt pœna adiecta per Concil. *d.c.*12. possit in aliquo verificari, debet intelligi de distributionibus.

Cui autem sint assignandi, & applicandi fructus amissi ob non 27
factam Fidei professionem, cum id Concil. non determinet, dubitari solet, sed eos esse impendendos, vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ sicut fructus eorum, qui non resident, per *cap.* 1. *vers. si quis autem, sess.*23. *de reform.* asserunt Azor. *d.c.*2. *quæst.*3. Vgolin. *d.* §. 16. *numero* 4. *in fine*, Sanch. *d. cap.*5. *numero* 10. *ad fin.* Nouar. *d.com. lus.*115. *num.*9. & loquentes de Parocho firmarunt Fusch. *de Visitat. lib.*2. *cap.*13. *num.*4. Læli. Zechi. *de benefic. & pension. cap.*13. *num.*4. *vers. quòd si Parochiales*, Flamin. Paris. *d. lib.*10. *quæst.*9. *n.*123. *& seq.* Nicol. Garc. *d. parte* 5. *cap.*3. *num.* 36. vbi *num.* 30. subdit quòd in Dignitatibus habentibus fructus distinctos, & separatos à mensa Capitulari, videtur amissos ob non factam Fidei professionem esse restituendos, & applicandos fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, aliàs alteri pio loco arbitrio Ordinarij, per *cap.*3. *sess.*23. *de reform* refero Ego ipse *d. alleg.*61. *n.*31. Vel Cameræ Apostolicæ iuxta dispositiones.

Ordinarius non potest condonare huiusmodi fructus amissos ob 28
non factam Fidei promissionem, quia ille minimè potest remittere pœnam inflictam à Concilio nisi in casibus ibi expresse permissis, ita Nau. *cons.*3. *num.*1. *de cleric. non resid.* Nicol. Garc. *d. cap.*3. *nu.*53. Ego ipse *d. alleg.*61. *num.*32. Neque ante Fidei factam professionem prouisus potest haberi pro præsente à Capitulo, secundùm Nicol. Garc. *d. cap.*3. *num.*50. Rot. *in d. Oueten. mercedis*, Ricciul. *d. lib.*1. *c.*16. *num.* 8. vbi *num.* 9. declarat nisi fortè hoc factum fuisset ex indulto Apostolico non solùm explicitè concedendo, vt possit percipere fructus ante factam Fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulò pòst prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

Quoad istos fructus, vt suprà amissos retinendos non potest Fi- 29
dei professionem omittens regul. de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest quoad dictos fructus percipiendos quamdiu professionem non emiserit, sicut resoluunt Flamin. Paris. *de resignat. benefic. libro* 8. *quæst.* 9. *numero* 122. Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *numero* 34. Fr. Emman. *in Sum. tom.* 1. *cap.* 119. *numero* 7. Prosper. de Augustino *vbi supra*, *litt. B. in fine*, Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ* Archiepisc. Neapol. *decis.* 220. *num.* 11. *parte* 1. Anton. Ricciul.

30 *d. lib.* 1. *cap.* 16. *num.*13. Ego ipse *d. alleg.* 61.*num.*26.

Circa titulum, & proprietatem sciendum est professionis Fidei omissionem non excludere prouisos, nec tollere omnino possessionem, sed impedire illius effectum quoad fructuum perceptionem; ita Nau.*conf.*5.*in antiq.aliàs* 3. *in nouis de verbor.signif. & conf.*7. *&* 8. *de iureiur.*Flamin.Paris. *de resign.benef.lib.*8.*q.*9.*n.*121. Sayr.*in floribus decis. sub illo tit.de verbor.signif. decis.*6. Sanch. *d.lib.*2.*c.*5.*n.*10. Azor. *d.c.*2.*q.*3.Vgolin.*d.*§.16.*n.*4.Campan.*d.rub.*8.*c.*3.*n.*17.Ricciul.*d.lib.*1. *c.*16.*n.*10. Ferentill. *in annotat. ad decis.* 522. Buratti, *num.* 17. Ego ipse *d.allegat.* 61. *num.* 26. Rot. *in Varmien. Canonicatus* 28. *Aprilis,*
31 *&* 13. *Iunij* 1608. *&* 4. *Februarij* 1611. coram bonæ memor. Card. Sacrato, vbi fuit resolutum possessionem adeptam per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem, esse manutenibilem etiam post tempus præfixum ad faciendam professionem, & *in Tiburtina Parochialis* 27. *Iunij* 1629. coram R. P. D. meo Pirouano, vbi
32 quòd ita censuit Sacra Congregatio eiusdem Concilij interpres in illa causa. Et ideò tales possessores iuuari regul. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum tenent Flamin. Paris. *d. libro* 10. *quæst.vlt. num.*4. *& seq.* & Sanch. *d.c.*5.*n.*9. ac Ricciul. *d. c.*16. *num.*12.

33 Canonici Cathedralium, qui nondum fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emiserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licèt pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint, ita ex sententia Sacræ Congregat. Garc.*d. parte* 3. *cap.* 3.*n.*52.

SVMMARIVM.

1 *Canonici qui in Ordine Presbyterali constituti Canonicatum Presbyteralem obtinuerunt, in Choro, in Capitulo, & processionibus præcedere debent Canonicis Canonicatus Diaconales, aut Subdiaconales obtinentibus.*

2 *Canonico prouiso de Canonicatu Presbyterali in Ecclesia, vbi Præbendæ sunt distinctæ, debetur locus inter alios Presbyteros suprà omnes Diaconos, & Sudiaconos licet priùs in Ecclesia receptos.*

3 *Consuetudo Ecclesiæ, vt Canonici obtineant locum secundùm tempus admissionis, licet Præbendæ sint distinctæ, seruanda est quando omnes sunt actu Presbyteri.*

4 *Consuetudo Ecclesiæ est seruanda circa vocem, & locum in Capitulo inter Dignitates, & Canonicos Præbendatos.*

5 *Docto*

5 *Doctoratus ratione inter Canonicos Presbyteros nulla datur praecedentia, sed tantùm ratione Ordinis, & antiquitatis.*

6 *Ordo Presbyteratus est dignior gradu Doctoratus in quacunque scientia.*

7 *Canonici plures vbi vna die crearentur, tunc Canonicus Doctor praeferri deberet Canonico non Doctori.*

8 *Dignior ille dicitur, data paritate temporis, qui habet plures, & maiores qualitates praecedendi.*

9 *Praebendae si non sint distinctae, & omnes requirant Ordinem Presbyteralem, tunc praecedunt Canonici secundùm ordinem receptionis.*

10 *Canonicus qui praeuenit in apprehendenda possessione praecedit aliis, quamuis sint priores in prouisione.*

11 *Praeeminentiae debentur antiquiori de Collegio.*

12 *Canonici praecedunt secundùm ordinem receptionis etiamsi per eos non steterit, vt possessionem priùs non coeperint propter aliquod impedimentum.*

13 *Canonicus posterior in receptione praecedere debet posteriori in prouisione, & priori in possessione culpam habenti, & impedimentũ praestanti ne antea prouisus possessionem capere posset.*

14 *Breue de capienda possessione nomine Camerae de Canonicatu sibi à Papa collato obtinens, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Camerae post aliquos annos ad Cathedralem accedat, vt suo Canonicatui inseruiret, debet sedere, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Camerae hoc medio tempore possessionem ingressi sunt.*

15 *Canonicus aliquis si post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur, non recuperat primum locum.*

16 *Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet.*

17 *Canonicus, qui Canonicatum permutauit, si ad eundem Canonicatum redierit, quia permutatio effectum non habuit, debet habere locum, & stallum antiquum.*

18 *Rediens ad suum Canonicatum vigore regressus recuperat locum, & stallum antiquum.*

19 *Regressus concessio operatur restitutionem tituli non autem translationem.*

20 *Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id, per quod ad beneficium iam obtentum perueniri solet.*

21 *Decanus, qui ex consuetudine simul est Canonicus, & vna hebdoma*

seruit, vt Decanus, & altera vt Canonicus, in hebdomada, qua seruit vt Canonicus, debet sedere in loco Canonicali circumscripta consuetudine.

22 *Clausula*, dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum, *quomodo intelligenda, ostenditur.*

23 *Canonicus iunior debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, & secundum eam supplere vices hebdomadarij absentis.*

24 *Canonicus, vel Presbyter paratus Officium faciens debet præcedere omnibus, etiam Decano.*

25 *Canonici sacris vestibus induti debent præcedere Vicario generali.*

26 *Canonicus Episcopo assistens superueniente digniore Canonico debet cedere locum assistenti digniori.*

27 *Vicario generali dantur candelæ, & palmæ ante Canonicos, ac Dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Episcopali existenti.*

28 *Canonici parati præcedunt Vicario generali non obstante consuetudine in contrarium.*

29 *Canonici parati thurificandi sunt ante Vicarium.*

30 *Canonicus hebdomadarius Officium faciens debet habere locum suprà omnes Dignitates, & Canonicos.*

31 *Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis etiam ipso antiquioribus.*

32 *Vicarius generalis Canonicus cùm sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu Canonicali, aliàs si vti Vicarius præcedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas.*

33 *Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quauis functione, & loco habet præcedentiam suprà alias Dignitates, & Canonicos antiquiores.*

34 *Protonotarius Canonicus cùm sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, quamuis habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, & Diuinis assistat.*

35 *Canonicus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canonicatus.*

36 *Canonicus Protonotarius potest in actibus non competentibus sibi tanquam Canonico vti habitu Protonotarij.*

37 *Canonicus Protonotarius potest in Ecclesia, choro, & processionibus portare*

portare subtaneam violaceam, dummodo in cæteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem.

38 Rochetto sub cotta non potest vti Canonicus Protonotarius dum in choro assistit Horis Canonicis.

39 Canonicus, qui sit Miles Regularis, non potest supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.

40 Canonicus Locumtenens Episcopi debet in choro sedere in loco suæ receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, & non lucratur distributiones quotidianas nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali.

41 Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiaconi si fortè absint.

42 Canonici Digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniores sedi Episcopali.

43 Canonici celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo tapete cooperto in latere Epistolæ.

44 Canonici Cathedralium Ecclesiarum cæteris Canonicis Collegiatarum digniores sunt.

45 Canonici Cathedralium præcedunt aliis Beneficiatis, & Prælatis Ecclesiarum inferiorum.

46 Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, & ideò omnibus debent præcedere.

47 Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat Dignitate.

48 Canonici Cathedralis præcedunt Canonicis Collegiatæ non obstante consuetudine in contrarium etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis.

49 Prior Collegiatæ tanquam in propria Ecclesia dicitur habere pro se Iuris assistentiam in præcedendo cæteris omnibus, secundùm aliquos.

50 Capitulum Ecclesiæ maioris si inuitetur ad aliquas functiones, præcedere debet aliis Canonicis, & Prælatis inferioribus etiam in propriis Ecclesiis

51 Cathedralis præcedit Collegiatæ in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius Collegiatæ Parochiæ, & in Synodo.

52 Clerici inferiores debent reuerentiam Capitulo sicut Episcopo, & ideò sicut præcedit Episcopus, ita & Capitulum debet præcedere.

53 Capitulum Cathedralis repræsentat personam Episcopi.

54 Canonici Ecclesiæ Cathedralis dicuntur Fratres Episcopi.

55 *Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum.*

56 *Abbas Canonicis Cathedralis debet anteferri, quando Canonici incedunt, vt singuli, non ita si collegialiter.*

57 *Parochus in propria Ecclesia tantam habet potestatem quantam Episcopus in sua Diœcesi.*

58 *Parochus in propria Ecclesia omnibus quantumuis in Dignitate constitutis præcedere debet.*

59 *Canonici Cathedralis in funeralibus, & aliis processionibus præcedunt proprio Parocho cotta, & stola induto, non verò quando Canonici sine Cruce, & consensu Capituli vti singuli incedunt, vt* num.63.

60 *Capitulo, & Clero Ecclesiæ Cathedralis locus dignior in funeralibus semper relinquitur.*

61 *Parochus defuncti, vel Parochus Ecclesiæ, ad quam corpus defuncti defertur, digniorem locum obtinere debet, & præcedere quibuscunque aliis Presbyteris, non autem Ecclesiæ Cathedralis.*

62 *Officium facere in Ecclesia vbi corpus defuncti sepelitur, pertinet ad Parochum ipsius Ecclesiæ.*

64 *Canonici Ecclesiæ Cathedralis licèt non sint Doctores in Congregationibus, & vbique præficiendi sunt Presbyteris, non Canonicis licèt sint Doctores.*

65 *Canonici Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis Clericis præcedunt post Cathedralem, quia Collegiata est dignior quacunque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali.*

66 *Canonici Collegiatæ thurificari debent duplici ductu thuribili.*

67 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum præcedunt Parochis in funeralibus, licèt aliter sentiant aliqui,* vt n.68.

69 *Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ Ecclesiæ semper præcedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis.*

70 *Canonici Collegiatæ non debent in processionibus incedere parati sicut Canonici Ecclesiæ Cathedralis.*

71 *Referendarius vtriusque Signaturæ extra Ecclesiam præcedit Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium.*

72 *Canonici Cathedralis sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus.*

73 *Canonici Cathedralis sunt ante Magistratum thurificandi, tàm in Cathedrali Ecclesia quàm in aliis in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo.*

Cano

Canonici in Ecclesia Cathedrali, & Collegiata qualiter inter se præcedant, & quid quoad alios intra, & extra propriam Ecclesiam existentes?

CAPVT XVIII.

CVM secundùm cuiusque Dignitatem quilibet in sede 1
sit honorandus, & qui prior est in Ordine, in loco etiã
præmitti debeat, Sacra Rituum Congregatio sæpè sæpiùs censuit Canonicos, qui in Ordine Presbyterali constituti Canonicatum Presbyteralem obtinuerint, in choro, Capitulo, sessionibus, & processionibus præcedere debere Canonicis in Diaconatu, vel Subdiaconatu constitutis Canonicatus Diaconales, aut Subdiaconales obtinentibus etiam postquam fuerint in Ecclesia admissi, & recepti, non obstante consuetudine Ecclesiæ, quæ tanquam abusiua, & improbata non debet admitti, & signanter *in vna Saonen.* 11. *Aprilis, &* 11. *Octobris* 1601. *& in Neapolitana* 23. *Martij* 1602. *& in Tropien.* 17. *Iunij* 1606. refert Steph. Gratian. Mar- 2
chiæ, *decis.* 16. *n.* 7. vbi ex hoc infert Canonico prouiso de Canonicatu Presbyterali in Ecclesia, vbi Præbendæ sunt distinctæ, deberi locum inter alios Presbyteros suprà omnes Diaconos, & Subdiaconos licèt priùs in Ecclesia receptos.

Consuetudo autem Ecclesiæ, vt Canonici obtineant locum se- 3
cundùm tempus admissionis, licet Præbendæ sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, & Subdiaconales, quando omnes sunt actu Presbyteri, & seruiunt in celebrandis Missis, seruanda est, vt censuit eadem Sacra Rit. Congr. *in d. Saonen.* 10. *Ianuarij* 1604. quia circa 4
vocem, & locum in Capitulo inter Dignitates, & Canonicos Præbendatos, & non Præbendatos seruanda est Ecclesiæ consuetudo, ex eadem S. Cong. *in vna Egitanien.* 23. *Maij*, 1603.

Sed ratione Doctoratus inter Canonicos Presbyteros nulla da- 5
tur præcedentia, nec præeminentia, sed tantùm ratione Ordinis, & antiquitatis, vt suprà dixi, eadem Sacra Rituum Congregat. *in vna Montis Regalis* 19. *Martij* 1611. Ordo enim Presbyteratus est di- 6
gnior gradu Doctoratus in quacunque scientia, vel disciplina, ideò

Cano

Canonicus Presbyter priùs ordinatus debet præcedere aliis Canonicis, vel Presbyteris postea ordinatis, etiamsi sint Doctores. Eadem S.Cong *in vna Panormitana* 23.*Ianuarij*, 1610.

7 At si in vna die crearentur plures Canonici, tunc Canonicus Doctor præferri deberet Canonico non Doctori, iuxta ea, quæ latè resoluit Mastril. Siciliæ, *decis.* 130. *per tot.* & præcipuè *à num.* 13. per Concil. Trident. *sess.* 24. *de reform. cap.* 12. *vers. hortatur*, vt præcipiendo monet in erigendis nouis Canonicis esse primo loco Doctores eli-
8 gendos; tum quia data paritate temporis, ille dicitur dignior, qui plures habet, & maiores qualitates præcedendi, Bursat. *consil.* 443. *num.* 16. *lib.* 4. Decian. *consil.* 84. *numero* 14. *lib.* 5. à Ponte *cons.* 14. *num.* 43. Ioan. Andr. de Georg. *alleg.* 35. *num.* 19. & 20. Mastrill *d. decis.* 130. *num.* 19.

9 Verùm si Præbendæ non sint distinctæ, & omnes requirant Ordinem Presbyteralem, præcedunt Canonici secundùm ordinem receptionis, vt censuit S. Rituum Congregat. *in vna Albanen.* 2. *Martij*, 1602. & in alia *Orien.* 19. *Iunij*, 1604. & in *Tropien.* 10. *Decembris* 1619. quamuis sint de iurepatronatus, eadem S. Congregat. *in Ortana*, 30.
10 *Iulij*, 1616. nam tunc quoad præcedentias seruatur quòd Canonicus, qui præuenit in apprehendenda possessione, & antiquiori receptione, debeat aliis præcedere in stallo, voce, optione, & prærogatiuis, & præeminentiis, quamuis alij sint priores in prouisione, & posteriores in possessione, vt per Boër. *de auctorit. magni consilij num.* 80. Rot. *decis.* 2. *num.* 1. *de consuet. in nouis*, & *decis.* 867. *num.* 2. *in* 1. *collect.* nouiss. Farin. *aliàs par.* 4. *diuersor.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 3. *proœm.*
11 *num.* 23. Stephan. Gratian. *d. Marchiæ, decis.* 16. *in addit.* Aloys. Ricc. *in praxi ecclesi. resol.* 555. *in* 2. *edit.* Seraph. *decis.* 437. *n.* 3. præeminentiæ enim debentur antiquiori de collegio, *l.* 1. & 2. *C. de Præfecti Prætor. lib.* 12. *l.* 1. *C. de Præf. Sacri Cubic. eod. lib.*

12 Quæ resolutio ampliatur, vt procedat etiamsi per eos non steterit, vt possessionem priùs non cœperint propter aliquod impedimentum litis, vel alterius causæ, vt fuit resolutum in vna Vicen. *præcedentiæ*, 27. *Aprilis*, 1594. *coram Gypsio*, postea confirmata in alia *Burgen. de Velorado*, 30. *Aprilis*, 1599. *coram Litta*, cuius meminerunt Gonzal. *num.* 24. & Stephan. Gratian. *proximè citatis locis*, qui rationem huius resolutionis præstant, quia istæ pæeminentiæ sunt fructus possessionis, & dantur propter onera, & seruitia præstita Ecclesiæ, at fructus semper spectant ad possessorem, *c. querelam* 24. *de elect. cap. consultationibus, de iurepatr. cap. cùm olim, de causa possess.*

Temperat

Temperat tamen idem Gonzal. *d.§.3.proœm.n.*38. respectu eius, 13
qui mouet litem, & dedit causam impedimento, vt antea prouisus possessionem capere non posset, nam tunc ille anterior in prouisione, & posterior in receptione præcedere debet posteriori in prouisione, & priori in possessione culpam habenti, & impedimentum præstanti ne ex sua culpa commodum consequatur, *l.in fundo, ff. de rei vend.c.sedes 15.cum seq.de rescrip.*Hinc etiam si Capitulum iniustè denegauerit tradere possessionem quoad præeminentias præiudicare non potest, Mohed. *decis.*6. *de præb.*in puncto Rot.*in Calagur. Canon.c.*5.*April.*1620. coram Reuerendiss.D.meo Decano.

Obtinens Breue de capienda possessione nomine Cameræ de 14
Canonicatu sibi à Papa collato, si ea capta,& in se translata, & cessa per Commissarium Cameræ post aliquos annos ad Cathedralem accedat,vt suo Canonicatui inseruiret,debet sedere,& incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Cameræ hoc medio tempore ingressi sunt, ac priùs residentiam facere cœperunt; tùm quia Breue concessum tali Canonico de capiẽda possessione nomine Cameræ disponit, quòd verificato constito dicti Breuis idem M. vel eius procurator immittatur in possessionẽ nomine Cameræ,& quòd postquam idem M.litteras gratiæ principalis, sub plumbo expeditas præsentauerit, eidem M. sit eadẽ capta possessio consignanda, vel transfereda,prout etiam declarat *Constit.* 24.*Greg. XIII.incip.Ad Romani.* Vnde cùm Papa ita voluerit, censetur omne obstaculum Iuris remouisse; tùm quia quoad effectum possessio capta nomine Cameræ potest dici capta, ab ipso prouiso Apostolico, in cuius commodum capta fuit, nam tunc procurator Cameræ nihil aliud agit, aut intendit nisi prouisum litteris expeditis in possessionem immittere, itaut in hoc casu Commissarius Cameræ possessionem capiens nomine prouisi seruiat illi de nudo ministerio, & capiat possessionem ad eius fauorẽ,& commodum; tùm denique quia Rota sæpè in terminis resoluit quòd ea sit virtus Breuis de capienda possessione nomine Cameræ,vt facta cesisone constituat eum iustum possessorem, vnde sit illi concedendum mandatum de manutenendo, ac si ipse prouisus à principio possessionem cœpisset. Quare his, & aliis fundamentis ita resoluunt Gonzal. *ad reg.*8.Cancel. *glos.*34.*n.*101.*cum multis seqq.* & Monet. *de optione Canon.c.*5.*q.*1.*ex n.*12.*vers.Petrus.*

Si autem aliquis Canonicus post adeptam possessionem omni 15
iure Collegij priuetur,& deinde restituatur,non recuperat primum

locum, sed habebit illum, qui ei competit secundùm tempus restitutionis, vt probat expresse tex. *in c. ex insinuatione 26. de simon.* vbi Felin. *col.2.* Rebuff. *in tract. nominat. q.21.* Nau. *consf.61. aliàs 97. num.4. de simon.* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo q. 17. n.2.* Monet. *d. c.5. q.1. n.12. post princip.*

16 Eodem modo Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet, nec potest retinere locum primi dimissi, vt resoluit Monet. *d. c.5. q.1. n.12.* & censuit S. Rituum Congreg. *in vna Callien. 21. Martij 1609.*

17 Non ita dicendum in Canonico, qui permutauit Canonicatum, & permutatio effectum habere non potuit, quia si redierit ad suum Canonicatum debet habere locum, & stallum antiquum, nec tanquam nouus Canonicus censendus est, nec tenetur iterum soluere iocalia pro admissione, vt censuit eadem S. Congr. *in vna Mutinen.*
18 *29. Nouemb. 1603.* sic & ille, qui ad suum Canonicatum vigore re-
19 gressus redierit, vt benè resoluit Flamin. Paris. *de resignat. lib.1. quæst. 14. num. 28.* quia regressus concessio operatur restitutionem tituli,
20 non autem translationem, Rot. *decis. 427. num.7. parte 1. diuers.* & regressu obtento ad beneficium, dicitur concessum id, per quod ad beneficium iam obtentum perueniri solet, eadem Rot. *decis. 328. n.3. lib.3. diuers.*

21 Decanus Ecclesiæ Fulginaten. secunda Dignitas post Pontificalem à Sixto IV. erecta inter Constitutiones suæ erectionis, & reformationis habet quòd ipse Decanus, qui simul est Canonicus, vna hebdomada seruiat vt Decanus, & alia vt Canonicus, & quòd vnam portionem Canonicalem percipiat vt Decanus, & aliam vt Canonicus, & quòd si occurrat ei de stando in choro vt Decanus, & vt Canonicus quòd admittatur præsentia pro vtroque. Quæritur primò an Decanus prædictus in hebdomada, qua seruit vt Canonicus sedere, & præcedere debeat in loco Canonici, non autem Decani, non obstante consuetudine in contrarium? Secundò an diebus Dominicis, & festiuis maioribus, ac toto tempore Quadragesimali, quibus tenetur inseruire tanquam Dignitas, & tanquam Canonicus, debeat punctari pro Canonico, cuius locus remanet vacuus, & pro illo priuari distributionibus quotidianis? Tertiò quid dicendum si in litteris dispensationis super retentione Dignitatis, & Canonicatus simul adsit clausula, *dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum.*

S.Congr.

S.Cong. Conc. 26.*Nouemb.* 1616.ad primū censuit circumscripta 22
consuetudine debere sedere in loco Canonicali. Ad secundum non debere punctari, sed gaudere duplicibus distributionibus, sicut etiā amitteret duplices si non inseruiret, quando inseruire debet pro vtroque. Ad tertium clausulam intrare in erectione, quæ cum habuerit effectum, apparet iustificata, quòd Ecclesia non fraudetur obsequiis, aliàs deberet tolli ipsa Dignitatem.

Et hæc circa Canonicorum in sua admissione antiquitatem vti- 23
lia sunt, & ad multa deseruiunt: iuniori enim plura incumbunt onera, à quibus alij eximuntur, ille nanque debet debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ iuxta formam libri Cæremonialis, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, vt censuit S. Rit. Cōg. *in vna Asculana* 16. *Ianuar.* 1607. & debet iuxta consuetudinem Ecclesiæ supplere vices hebdomadarij absentis, eadem S. Congreg. *in Elboren.* 15. *Aprilis* 1606.

Propter actum quoque & officium, quem in Ecclesia gerit Ca- 24
nonicus, præcedere debet omnibus aliis, licèt ordine, & antiquitate præstantioribus, quamobrem dicta Sac. Rituum Cong. *in vna Anterpien.* 24. *Octobris* 1609. & in alia *Arboren.* 26. *Iunij* 1610. declarauit quod Canonicus, vel Presbyter paratus Officium faciens debet præcedere omnibus etiam Decano, & in alia *Ripana* 27. *Februarij*
1610. censuit Canonicos sacris vestibus indutos assistētes Episcopo 25
celebranti debere præcedere Vicario generali, & in quadam *Ferrar.*
20. *Iun.* 1609. fuit resolutum Canonicum Episcopo assistentem su- 26
perueniente digniore Canonico debere cedere locum assistentiæ
digniori. Vnde Vicario dari candelas, & palmas ante Canonicos, ac 27
dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Episcopali existenti, censuit S. Cong. Cardinalium *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita in vna Bisignanen.* 16. *Maij* 1600.
nam huiusmodi parati præcedunt Vicario generali non obstante 28
consuetudine in contrarium, vt resoluit S. Rit. Congr. *in vna Lauretana* 6. *Septemb.* 1603. & *in Casalen.* 5. *Iulij* 1614. & *in Alexandrina*
15. *Martij* 1608. & in alia *Castellaten.* 25. *Septemb.* 1621. vbi fuit reso- 29
lutum præcedentiam competere Dignitatibus, & Canonicis paratis suprà Vicarium generalem, neque allegatam consuetudinem, immò veriùs abusum illi suffragari, & tunc sunt thurificandi ante Vicarium, eadem Sacra Congr. *in Egitanien.* 3. *August.* 1602. & *in Tyburtina* 6. *Mart.* 1610.

Hinc etiam Canonicus hebdomadarius officium faciens debet 30
habere

habere locum supra omnes dignitates, & Canonicos, vt *in vna Brundusina 17. Iunij 1616.*

31 Hinc denique Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis etiam ipso antiquioribus, eadem Sacra Congregatione. Rit. *in vna Ruthen. 24. Septembris* 1605.

32 Vicarius Generalis Canonicus cùm sedet vti Canonicus debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu Canonicali, aliàs si vti Vicarius præcedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas, Aloys. Ricc. *in praxi parte 4. resol.* 389. Seraphin. *decis.* 437. *num.* 5. eadem Sacra Rituum Congregat. *in Calaguritana 2. Augusti* 1603. & *in Casalen. 5. Iulij* 1614. & *in Ampurien. 7. Decembris* 1630. & *in Acernen. 21. Iunij* 1632. etiam quæ dantur interessentibus processionibus *in Compostellan. 21. Februarij* 1604. *Brundusina 16. Iulij* 1607. *Candiæ 7. Augusti* 1610. *Egitanien. 20. Decembris* 1601. *Gallipolen. 21. Decembris* 1613. *Sutrin.*

33 *1. Octobris* 1616. *Ortan. 4. Aprilis* 1620. Si autem sit Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quauis functione, & loco habet præcedentiam super alias Dignitates, & Canonicos antiquiores, nouissimè eadem Sacra Rituum Congregatio *in vna Neritonen. 22. Decembris* 1629. etiam quacumque consuetudine contraria non obstante eadem S. Congregatione Concil. Rituum, *in Syracusana* 8. *Iunij*, 16, o.

34 Eodem modo Protonotarius Canonicus cùm sedet vti Canonicus debet sedere in loco suæ receptionis, si verò cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, Processionibus, ac Diuinis assistat, quando Canonicus non esset, haberet vtique locum in Ecclesia, non tamen supra Canonicos, nec inter eos, eadem Sacra Rituum Congregat. *in vna Castellæ, & Legionis* 30. *Aprilis* 1664.

35 & *in Spoletana terræ Gasciæ* 23. *Martij* 1619. Sed illud est animaduertendum, quòd si Canonicus cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canonicatus, vel Dignitatis, vt censuit eadem Sacra Congreg. *in vna Meliten. 7. Augusti* 1621. & prius *in Ascolana* 27. *Februarij* 1610. confirmata *sub die* 28. *Ianuarij* 1612. vbi

36 quoque fuit dictum, quòd in aliis actibus non competentibus sibi tanquam Canonico potest vti habitu Protonotarij, & hoc idem fuit resolutum, *in nullius terræ Pisciæ* 19. *Nouembris* 1612. Potest

test tamen portare subtaneam violaceam, dummodo in cæteris 37
omnibus gerat habitum Canonicis congruentem, vt *in vna Panormitana, sub die* 14. *Ianuarij* 1612. *&* 11. *Decembris* 1627. Rochetto verò sub cotta non potest vti dum in Choro assistit Horis Canonicis 38
vt *in Trican.* 15. *Martij* 1614. Vnde etiam censuit eadem Sacra Congre. *in Toletana* 2. *Octobris* 1601. Canonicum, qui sit Miles Regularis, 39
non posse supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.

Canonicus locumtenens Episcopi debet in choro sedere in 40
loco suæ receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, eadem S. Rituum Congreg. *in vna Hydruntina* 10. *Nouembris* 1612. & non lucratur distributiones quotidianas nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali, *in eadem causa* 7. *Iunij* 1612.

Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes De- 41
cani, & Archidiaconi si fortè absint, eadem S. Cong. Rit. *in vna Capuana* 18. *Martij* 1618.

Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt vicinio- 42
res Sedi Episcopali, vt *in Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *dub.* 14. 43
& celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo, tapete, vel panno cooperto in latere Epistolæ iuxta Cæremoniale, vt *in Turritana* 19. *Maij* 1614.

Nunc verò est agendum de præcedentia Canonicorum quoad 44
alios intra, & extra propriam Ecclesiam, & tenendum Canonicos Cathedralium cæteris Clericis, & Canonicis Collegiatarum digniores esse, Domin. *in c. quamuis, de præpend. lib.* 6. Grilenzon. *consf.* 58. *numero* 3. ac de Iure præcedere aliis Beneficiatis, & Prælatis Eccle- 45
siarum inferiorum, Felin. *in cap. cùm non liceat, numero* 2. *vers. dictis Abbatis, de præscript.* Rot. *in Cæsaraugustana præeminentiarum* 26. *Aprilis* 1627. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, eo quod Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, Innoc. 46
in cap. fraternitatem vers. & maior, de sepultur. Boër. *de auctorit. magni Consil. in addit. ad Ioan. Montaig. in dict. tract. part.* 1. *numero* 24. Rot. *in Cæsaraugustana Synodi* 22. *Iunij* 1626. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, & ideo omnibus debent præcedere, *cap. statuimus, de maior. & obed. l. honores*, vbi glos. & Bart. *C. de Decurion. l. vnicuique, C. de prox. Sacramen. scrut. lib.* 12. tùm quia Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat dignitate, *cap. ve-*

nerabili in fine, vbi gloss. de verb. signif. cap. cùm Canonicis, de censf. Boër. *in tract. de Ordine grad. vtr. for. in pen. part. numero* 24. *&* 25. Marcel. Maur. *tom.* 1. *alleg.* 50. *numero* 7. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quæst.* 2. Rot. *in Cæsaraugustana Synodi* 13. *Februarij* 1626. coram Reuerendiss. D. meo Coccio, quia omnes clerici Diœcesis debent Cathedrali obedientiam præstare, Abb. *in cap. cùm non liceat in* 3. *notab. numero* 2. *de præscript.* Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 2. *cap.*
48 11. *numero* 66. *cum seqq.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 111. *numero* 11. & sic Canonicos Cathedralis præcedere Canonicis Collegiatæ non obstante consuetudine in contrarium, censuit Sacra Rituum Congregat. *in vna Tuscanen.* 19. *Augusti.* 1619. etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis, ea-
49 dem S. Congregat. *in vna Fundan.* 2. *Octobris* 1597. quia licèt Prior Collegiatæ tanquam in propria Ecclesia dicatur habere pro se Iuris assistentiam in præcedendo cæteris omnibus ad text. *in l. nihil* vbi Luc. de Penia, & Ioan. de Platea, *C. de palat. sacr. larg. lib.* 11. & ibi etiam *gloss. fin.* Decian. *consf.* 67. *numero* 12. *& seq. vol.* 2. & fuit dictum in cau-
50 sa *Calaguritana præeminentiarum de Victoria*, 16. *Nouembris* 1591. coram bonæ mem. Penia, tamen contrarium ex Panor. tenuit Felin. *in d. cap. cùm non liceat numero* 2. vbi firmat quòd dum, Capitulum Ecclesiæ maioris inuitatur ad aliquas functiones, præcedere debeat aliis Canonicis, & Prælatis inferioribus etiam in propriis Ecclesiis, & hanc eandem opinionem defendunt Henric. Bottæ. *de Synodo part.* 3. *numero* 27. Boër. *in tract. magni consil. numero* 79. Gonzal. Mendez de Vasconcellos *diuers. Iuris argum. lib.* 1. *cap.* 1. *numero* 3. *vers. quibus consequens*, vbi dicit rectè sensisse Felinum, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 111. *numero* 11. vbi asseclas huius opinionis adducit, refert Rot. *in Cæsaraugustana præeminentiarum* 29. *Nouembris*
51 1627. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano. Vnde in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius Collegiatæ Parochiæ præcedere Cathedralem censuit S. Rituum Congr. *in Prænestina Cadauerum* 18. *Augusti* 1618. ac in Synodo Henric. Bottæ. *de Synodo par.* 3. *num.* 27. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. par.* 1. *cap.* 9. *num.* 4. Rot. *in d. Cæsaraugustana Synodi* coram Reuerendiss. D. meo Cocci-
52 no Decano. Mouentur duplici ratione, quarum prima est, quia clerici inferiores debent reuerentiam Capitulo sicut Episcopo, & ideò sicut præcedit Episcopus, ita & Capitulum debet præcedere, cùm dicatur esse pars corporis Episcopis, *l.* 1. *C. de petit. bonor. subl. lib.* 10.
53 vbi Bald. quem refert Rip. *resp.* 1. *numero* 4. *de constit.* Secunda quia
cùm

cùm Capitulum repræsentet personam Episcopi, sicut præcederet Episcopus, ita & debet præcedere Capitulum. Nam Canonici Ecclesiæ Cathedralis dicuntur fratres Episcopi, Abb. *in cap. nouit, de iis, quæ fiunt à Prel.* & cùm Episcopus sit caput Capituli membra non debent à capite separari, *cap. 1. dist. 12.* Felin. *in cap. pastoralis num. 10. de offic. deleg.* Gregor. XV. *decis. 284. n. 2. & 3. & ibi adden.* hinc consuluit Menoch. *cons. 51. per tot. & cons. 257.* quòd Vicarius non 55
potest interponi inter Episcopum, & Capitulum ea ratione, quia inter Episcopum, & Canonicos nulla potest dari intermedia persona hoc prohibente Iure naturali ne membra separentur à capite per tex. clarum, *in d. cap. nouit. de his quæ fiunt à Prel.* Menoch. *in cap. Romana n. 9. de sent. excom. lib. 6.*

Abbas cùm verè sit Dignitas, Canonicus verò impropriè, vt 56
infra ostenditur, ideò meritò Abbas Canonicis Cathedralium debet anteferri ex doctrina, *glos. verbo Abbas in cap. à Subdiacono 93. dist.* quod verum est quando Canonici incedunt vt singuli, non ita si collegialiter, quia cùm tunc repræsentent Cathedralem Ecclesiam, quæ semper plus aliis honorari debet, sunt Abbatibus præferendi, vt benè resoluunt Domin. *in cap. quamuis il primo, §. quamquam notab. 3. de prebend. in 6.* Felin. *à numero 9.* *Dec. à numero 4. in cap. 2. de iudic. idem* Felin. *in cap. postulasti à numero 4. vers. fallit tertio, de rescript.* Cassan. *in catalogo gloriæ mundi part. 4. consid. 32.* Boër. *de authorit. magni consilij numero 67. cùm seqq.* Rip. *lib. 2. resp. 23. numero 3.* Selu. *de benefic. part. 1. quæst. 2. à numero 81.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. part. 1. lib. 3. cap. 5. numero 138.* Ful. Pacian. *de probation. lib. 2. cap. 27. numero 97. & 106.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quæst. 16.* Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. par. 1. cap. 2. num. 51.* Sebast. Cæsar *in relect. de ecclesiast. hierarchia cap. 12. §. 1. numero 26.* Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disp. 24. quæst. 1. numero 3. & disp. 25. q. 2. per tot. & præcipuè à num. 8.* nouissimè Aloys. Ricc. *in praxi par. 4. resol. 391.*

Cùm Parochus in propria Ecclesia tantam habeat potestatem 57
quantam Episcopus in sua Diœcesi, Abb. *in cap. 1. numero 28. de dolo, & contum.* & loco Imperatoris, & Regis habeatur, idem Abb. *in cap. venerabilis num. 19. de elect.* ideò ibi omnibus quantumuis in Digni- 58
tate constitutis præcedere debere tenent Cassan. *in catalogo gloriæ mundi par. 4. consid. 22.* Rot. *in Calaguritana præeminentiarum 16. Nouembris 1592.* coram Penia, *& in Pampilonen. decimarum 22. Martij 1604.* coram Litta, Seraphin. *decis. 964.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 6.*

glos.6.ex numero 100. *cum multis seqq.* Zypæ *in analytica postremi Iu-*
59 *ris ecclesiast.enarrat.lib.*1. *tit. de maiorit. & obed. numero* 8. Quod extra propriam Parochialem Ecclesiam non procedit, nam in funeralibus,& aliis processionibus proprio Parocho, cotta, & stola induto præcedunt Canonici Cathedralis,vt eadem S. Congr. censuit in vna *Ripana* 30. *Iulij* 1616. & optimè in *alia Viterbien.* 25. *Iunij* 1611.his verbis.

60 *In Sacra Congregat. expositum fuit oriri differentias inter Canonicos & Clerum Cathedralis Viterbien. ex vna, & eiusdem ciuitatis Parochos ex alia partibus, dum simul ad funus alicuius defuncti associandum accedunt; prætendentibus Parochis stola, & cotta indutis præcedentiam in casu proposito super vniuersum Ecclesiæ Cathedralis Clerum, & Capitulum, Archidiacono, & Archipresbytero dumtaxat exceptis, & è contra non conuenire existimantibus Dignitatibus, & Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vt simplex Parochus supra Clerum, & Canonicos Ecclesiæ Cathedralis, qui simul cum Archidiacono, & Archipresbytero vnum corpus constituunt, locum obtineat. Quibus auditis eadem Sacra Rituum Congregationem à decretis factis in similibus non esse recedendum censuit, nempe vt locus dignior in funeralibus semper relinquatur Ca-*
61 *pitulo,& Clero Ecclesiæ Cathedralis. Parochum verò Defuncti, vel Parochum Ecclesiæ, ad quam corpus Defuncti defertur, digniorem locum obtinere debere, & præcedere quibuscunque aliis Presbyteris, non autem*
62 *Ecclesiæ Cahedralis. In Ecclesia verò vbi corpus Defuncti sepelitur, ad Parochum ipsius Ecclesiæ pertinere officium facere, & expressè declaratum fuit in vna Pisauren. sub die* 20. *Decembris* 1603. *& sic etiam in Ciuitate Viterbi seruandum esse censuit, nisi aliàs immemorabilis consuetudo ad fauorem Parochorum legitimè probetur, & ita declarauit die* 25.*Iunij* 1611.Domin. Episcop. Ostiens. Cardinal. Pinellus, Ioann. Petr. Mucant. Secret. Et in vna Sutrina decretum aliàs factum pro Capitulo Ecclesiæ Cathedralis Sutrinæ Ciuitatis quod
63 Canonici,& Capitulum Ecclesiæ Cathedralis in processionibus, & funeralibus semper vbique præcedere debeat, quibuscunque Curatis in eorum propriis Ecclesiis, eadem Sacra Congregat. Rituum, *sub die* 20. *Nouembris* 1603. declarauit non habere locum quando Canonici sine Cruce,& consensu Capituli,vti singuli incedunt.

64 Canonici Ecclesiæ Cathedralis licèt non sint Doctores, in Congregationibus,& vbique præficiendi sunt Presbyteris non Canonicis licèt sint Doctores, eadem Sacra Congreg. Rit. *in vna Bituntina*

9.Ianuarij

9.*Ianuar.*1608. in hæc verba. *Cùm in Congregationibus, quæ fiunt coram Episcopo Bituntino, vel eius Vicario generali pro examine Ordinandorum admittantur nonnulli Presbyteri Doctoratus gradu insigniti vnà cum aliquibus Canonicis Ecclesiæ Cathedralis non graduatis, quæsitum fuit in S. Rituum Congregatione quis locum digniorem obtinere debeat in sedendo, an Presbyter graduatus non Canonicus, vel potiùs Canonicus non graduatus? Et Sacra Rituum Congr. respondit Canonicos Cathedralis Ecclesiæ etiam non graduatos præferendos esse omnibus Presbyteris non Canonicis etiam graduatis.*

Canonici verò Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis clericis præcedunt post Cathedralem; quia licet Collegiata inferior sit Cathedrali, est tamen dignior quacunque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali, secundùm Hieron. de Laurent. *Auenionen. decis.* 12.*n.*1. Camill. Borrel. *in sum. omnium decis. tom.*1.*tit.*2. *de Sacris. Eccles. num.*45. Seraph. *decis.*22. *& decis.*1445.*num.*1. Buratt. *decis.* 455. *num.*1. *& decis.*487. & ideo Canonici Collegiatæ thurificari debent duplici ductu thuribuli, clerici verò Parochialium vnico tantùm ductu, vt censuit S. Rituum Congr. *in vna Cæsaraugustana de Daroca* 19. *Ianuar.*1613. 65 66

Vnde hos Collegiatarum Ecclesiarum Canonicos in funeralibus præcedere Parochis non semel tenuit S. Rituum Congr. & præcipuè *in Sutrina* 30. *Augusti* 1602. *&* 2. *Augusti* 1603. *& in Meliten.* 18. *Nouembris* 1606. *& in Ostien. terræ Cori* 9. *Maij* 1617. *& in Prænestina Cauarum* 14. *Augusti* 1618. vbi in causa præcedentiæ inter Archipresbyteros, & Canonicos Ecclesiæ Collegiatæ S. Mariæ, & Parochum S. Stephani declaratum fuit præcedentiam semper, & vbique competere Archipresbytero, & Canonicis supra Parochum prædictum etiam in associandis funeribus Defunctorum propriæ ipsius Parochiæ, ius tamen faciendi officium circa corpus Defuncti ad Parochum in sua Parochiali Ecclesia spectare. Et quòd præcedere debeant omnibus Rectoribus, Curatis, Plebanis, ac Presbyteris Ecclesiarum Parochialium in publicis processionibus, functionibus etiam synodalibus censuit eadem S. Congreg. *in Verulen.* 11. *Decembr.* 1613. *in Senogallien.* 23. *Martij* 1619. *&* 4. *April.* 1620. Etiamsi ante erectionem in Collegiatam mixtim incederent cum dictis Rectoribus, vt *in Syracusana* 20. *Decembris* 1601. vel inferiores Ecclesiæ essent antiquiores, & fuissent in quasi possessione præcedendi ante erectionem, secundùm Seraph. *decis.* 1445. & eandem S. Congr. *in vna Illerden. præeminentiarum* 26. *Iun.* 1602. vbi 67

subditur hoc procedere etiamsi in erectione adsit clausẽ. *sine praeiudicio alicuius.*

68 Quamuis contrarium, immò Parochos in funeralibus præcedere Canonicis Collegiatæ existimauerint Steph. Gratian. *discept. forens. tom.2.c.298.n.83.& tom.3.c.492.* Et pro hac parte non facit decisio eiusdem S.Rit.Cong. *in vna Sancti Angeli terræ Saxiferati 24. Octobr.* 1609. quatenus videtur ibi decidi illum Presbyterum, seu Curatum, qui defert stolã, & ad eius Ecclesiam funus defertur, aliis omnibus præcedere debere, & sic etiam Canonicis Ecclesiæ Collegiatæ, quia potest responderi non loqui de præcedentia quãdo funus defertur ad Ecclesiam eius, qui stolam defert, sed quando ab eo fit Officium in sua Ecclesia, in qua præcedentiam habere debet. Nec etiã contra primam sententiam obstat alia decisio eiusdem S.Congr. *in alia Eugubina 15.Iulij* 1614. quia loquitur inter Curatũ Cathedralis, & Curatum S. Petri Monachorum Oliuetanorum, non autem inter Capitula Collegiatarum. Nec denique obstat Rit. Romanum, *titul. de Exequiis pag.* 150. quatenus statuit, vt Parochus in omnibus funeribus præcedat incedendo ante feretrum, quia loquitur inter Presbyteros eiusdem ordinis, & aliam prærogatiuam non habentes, cuiusmodi non sunt Canonici Collegiatarum Ecclesiarum.

69 Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ semper præcedere debent Regularibus etiã in ipsorum Regularium Ecclesiis, eadem S.Cong. Rit. *in Tullen.12. Martij 1616. & in Firman. Terra Victoriæ 31. Martij* 1618.

70 Canonici Collegiatæ non debent in processionibus incedere parati sicut Canonici Ecclesiæ Cathedralis, eadem S. Congr. Rit. *in vna Placentina 19.Maij 1607. in dub.20.*

71 Vtrum autem vtriusque Signaturæ Referendarius præcedere debeat Canonico Cathedralis, fuit resolutum à S.Rit.Congr. *in vna Veronen. 6. Iun.* 1626. his verbis: *Conquestus est R.P.D. Veritas Veronen. vtriusque Signaturæ Referendarius de nouo quodam Canonico dictæ Ciuitatis denegante sibi præcedentiam, supplicans responderi quid seruandum. Et Sacra Rituum Congreg. respondit Prælatum extra Ecclesiam præcedere debere Canonicis. Et iterum orta controuersia circa præcedentiam cum Archipresbytero dictæ Ciuitatis, eadem S. Rituum Congreg. censuit R. P. D. Veritatem non solùm Canonicis, sed etiam Archipresbytero, aliisque Dignitatibus, vt suprà, præcedere debere die 4. Iulij 1626.*

Canonici Cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferen- 72
di Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus, & concionator debet ipsos priùs salutare quàm Magistratum, S. Congr. Rit. *in Tirasonen.* 3. *Octobris* 1615. Et ideò sunt ante Magistra- 73
tum thurificandi tàm in Cathedrali Ecclesia, quàm in aliis, in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo, eadem S. Congr. *in Narnien.* 16. *Iunij* 1605.

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus Cathedralis secundùm latam significationem dici potest Dignitas, propriè tamen talis non est.*

2 *Iurisdictio nulla annexa est Canonicatui ex ecclesiastica eius institutione.*

3 *Canonicatus non habet ex natura sua prærogatiuam, vt vnus Canonicus alios antecedat.*

4 *Canonici de Iure in Conseruatores deputari non possunt, secus attenta Constitutione Gregor. XV.*

5 *Canonici possunt esse delegati Pontificis.*

6 *Canonicatum obtineri sufficit, vt quis possit esse delegatus Pontificis, tempore commissionis, licet præsentationis tempore non obtineatur,* vt num. 7.

8 *Canonicus, cui causa committitur per Sedem Apost. si post acceptationem litterarum desinat talis esse, potest nihilominus Iudex esse in illa causa.*

9 *Papa si cum minori dispenset, vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse Iudex delegatus.*

10 *Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ, quamuis peritissimus Doctor, delegatus Papæ, seu Iudex synodalis constitui non potest.*

11 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis non datur à Sede Apostol. delegatus nisi ex certa scientia Papæ,* & numeris seqq.

12 *Monacho simplici potest causa ex certa scientia à Sede Apost. committi, seu delegari.*

13 *Impedimenta duo si concurrant vno sublato alterum remanet.*

14 *Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus Iure communi prohibitum non est, quòd Iudices esse possint.*

15 *Monachus ex legitima dispensatione factus Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, secularis non potest esse delegatus Papæ.*

16 *Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum.*

18 *Dispensatus simpliciter, vt in minori ætate posit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non est dispensatus vt possit habere vocem in Capitulo.*

Canonici Ecclesiarum Cathedralium an dicantur haberi dignitatem, & possint à Sede Apostolica dari delegati, seu in Conseruatores eligi?

CAPVT XIX.

1 QVAMVIS secundùm latam significationem Canonicatus Cathedralis posit dici dignitas, per ea, quæ resoluunt Ludou. Gom. *in cap. statutum à num.* 24. *de rescript. in* 6. Gonzal. *ad reg.*8. Cancell. *gloss.* 1. *num.* 39. Seraph. *decis.* 443. *num.* 6. Adrian. Negusant. *in sylua respons. quæst.* 481. *num.* 14. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. libro* 2. *quæst.* 1. *num.* 102. Grilenzon. *cons.* 50. *numero* 113. Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. decis.* 105. *num.* 2. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 90. *num.* 2. *in* 2. *edit.* arg. tex. *in c. quamuis, de præbend. in* 6. propriè tamen talis non
2 est, vtpotè quia illi annexa ex ecclesiastica Canonicatus institutione nulla iurisdictio est, nec ex natura sua habet prærogatiuam il-
3 lam, vt vnus Canonicus alios antecedat, Felin. *in c. pastoralis num.* 12. *de offic. deleg.* Feder. de Senis, *cons.* 80. *in fine*, Fulu. Pacian. *de probation. lib.* 2. *c.* 27. *ex num.* 101. Card. Tusch. *pract. conclus. tom.* 1. *litt. C. concl.* 31. Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 3. *c.* 11. *quæst.* 16. Sebast. Cæsar *de ecclesiast. hierarch. disp.* 12. §. 6. *num.* 25. vbi *num.* 27. hoc ampliat procedere etia nsi Canonicus iurisdictionem exerceat, & excommunicationem ferre posit, veluti quando antiquior de Capitulo, vel Archidiaconus facit officium.

4 Vnde Canonicos in Conseruatores deputari non posse resoluūt gloss. 1. per tex. ibi, *in c. vlt. de offic. deleg. in* 6. gloss. *verbo Canonicis vers. item scias in cap. statutum*, *de rescript. lib.* 6. Mandos. *de Signatura gratiæ, tit. conseruatoria vers. sed quoad Canonicos*, Petr. Greg. *syntagm. Iuris, lib.* 47. *c.* 22. *num.* 28. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 1. *qu.* 65. *art.* 2. Ludou. Miranda, *in manuali Prælat. tom.* 2. *q.* 47. *art.* 2. *conclus.* 1

Erasm.

Erasm.à Cochier.*de iurisdict. Ordin.in exemptos par.* 1.*q.* 39.*num.* 5. Ego ipse *de offic.& potest. Episcopi par.* 3.*alleg.* 106.*num.* 10. quamuis attenta noua Constitut.Gregorij XV.incip. *Sanctissimus*, quam ibidem refero *num.* 55.hoc illis permittatur, ibi, *vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant.* Sed aduerte quod si Regulares voluerint eos in Conseruatores accipere, debent eligere Canonicos singularum Diœcesum in quibus monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent, vt censuit S.Congreg.Conc.*in Rossanen.* 15. *Aprilis* 1628.& in *Lancianen.*29.*Ianuarij*,1633.

Delegati tamen Pontificis possunt esse Canonici, vt expressè probat text. *in dict. cap. statutum in princip. de rescript.* 6. vbi Ludou. Gom.*à numero* 24.Flamin.Paris.*de resignat.benefic.lib.*2.*q.*1 *num.* 102. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 90.*numero* 3. & 10. *in* 2. *edit.*Gonzal.*ad regul.*8.*Cancell. glos.* 2. *numero* 39. Massobr. *de Synodo Diœcesana cap.*4. *dub.* 13. *numero* 23. *cum seqq. secundùm Romanam impress.* 5

Et sufficit Canonicatum obtineri tempore commissionis, glos. *verbo Canonicis in d.cap.statutum*, Paul.de Castro *cons.*425.*Ad primum col.*4.Gig.*de pension.q.*22.*n.*19.Flamin.Paris.*de resign. benef.lib.*4.*q.*1.*n.* 17.Card.Tusch.*lit.D.concl.*145.*n.*15. 6

Licèt præsentationis tempore non obtineatur, glos. *d. verbo Canonicis* dum ait sufficere Canonicatum, aliamuè dignitatem obtineri tempore impetrationis illius rescripti Pontificis, quamuis tempore præsentationis eius cessauerit iam dignitas illa, secus si tempore impetrationis non aderat Canonicatus, seu dignitas, non enim sufficeret eam adesse postea tempore præsentationis, cuius *glossæ* doctrina tripliciter probatur, & primò quia qualitas iuncta verbo vel participio est intelligenda secundùm verbi, vel participij tempus, *l.Titius,ff.de testamen. mil.* ergo satis est, & requiritur adesse dignitatem legato tempore commissionis sibi factæ. Secundò, quia capacitas in ipso commissionis initio spectanda est, *cap. si eo tempore, de rescript. in* 6. Tertiò, quia per commissionem personalem factam illi, qui tempore impetrationis rescripti dignitate præditus erat, commissio quoad actum delegandi fuit cõsummata; non ergo vitianda est licèt ad eum casum res veniat, nempe cessationem Dignitatis, seu Canonicatus, à quo incipere nequiuit commissio. Et ideò eam glossæ doctrinam amplectuntur Monach. *eod. cap.statutum in princ. num.*7.Ioan.Andr.*num.*17.& 18. Archid. *n.*3. *vers.quid si causa*, Anch.*num.*5.*q.*4.Domin.*num.*8.Franc.*etiam.num.*8. 7

Tiraq.*in tract.cessante causa,limit.*4.*n.*4.Massobr.*d.dub.*13.*n.* 48. optimè Sanch.*de Matrim.lib.*8.*d.sp.*27. *n.* 28. vbi eam intelligit quando commissio fuit personalis, nam quando est realis nec requiritur, nec sufficit tempore impetrationis rescripti adesse dignitatem, sed amplius requiritur, vt toto delegationis tempore perseueret in ea dignitate, nam quocunque temporis puncto cessat dignitas transit commissio ad successorem in dignitate.

8 Quare ex dictis inferunt Doctores Canonicum, cui causa committitur per Sedem Apostolicam si post acceptationem litterarum desinat talis esse, posse nihilominus Iudicem esse in illa causa; ita auctoritate glos.*d.verbo Canonicis*, docent Tiraq. *d. limit.* 4. *num.* 4. Azeued.*ad Curiam Pisanam lib.*4.*cap.*6.*num.*66.*& l.*7.*num.* 60. *tit.* 18. *lib.*4.*nouæ Recop.*Garc.Gironda *de priuileg. num.*510.*cum seqq.*Flamin. Paris.*d.lib.*1.*q.*11.*numero* 9.*& numero* 14.*in fine*,Ceuall.*commun. contra communes quæst.*667.*numero* 10.*in fine*,Galet. *in margarita casuum Conscient. verbo delegatus* 3. *& verbo renunciare vlt.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 616. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 414. *in* 2. *edit.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*92. Massobr. *d. dub.* 13. *num.*49.

9 Si Papa cum minore dispenset vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse Iudex delegatus, sicut benè resoluunt Stephan. Gratian *discept. forens.cap.*270.*num.*7.Massobr.*d.cap.*4.*dub.*11.D.Barbos.*in l. cum praetor.§.vlt.n.*60.*ff.de iudic.*per ea quæ infra adducemus *n.* 17. *&* 18. *eodem cap.*

10 Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus quamuis peritissimus Doctor delegatus Papæ, seu Iudex synodalis constitui non potest, quia id tantùm in Canonicis Ecclesiæ Cathedralis expressum reperitur, vt suprà ostendimus, & ideò ita docet Marc.Anton.Genuens. *in pract. eccles.q.*612.*n.*4.& refert ita sibi fuisse responsum à S.Cong.Concilij, Massobr.*d.cap* 4.*dub.*10.quamuis contrarium velit Aloys.Ricc. *in d. praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 637. *in* 1.*edit. aliàs resolut.* 575. *in* 2. *editione.*

11 Quæstio est dubia an Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis à Sede Apostolica dari possit delegatus? non loquimur quando Papa ex certa scientia id facit quia tunc etiam simplici Monacho potest causa à Sede Apostolica committi, seu delegari, vt colligitur ex text. *in cap. cùm olim* 14. ibi, *Abbatibus*, *& F. Monacho*, *de priuileg.*iunctis resolutis per Vanti. *de nullitatib. tit. ex defectu iurisdi-*

Ctionis

ctionis deleg. num. 79. Sed dubium versatur quando id Papa facit non habita notitia quòd talis Canonicus esset Regularis, in quo communis tenet commissionem huiusmodi non valere, vt multis probant Archid.*num.* 1.*in fine*, Ioann.Andr.*statim. in princip.* Anch. *num.* 2.*quæst.* 2.Franc.*in princip.num.* 5.Domin.*num.* 3.& Ludou.Gom. *num.* 32.*in d.cap. statutum*, Felin. *in cap. causam quæ num.* 4. *de iudic.* Duen.*regul.* 72.Stephan.Gratian.*discept.forens.cap.* 270. *num.* 6. Massobr.*d.cap.*4.*dub.*13.*n.*30. Ex pluribus rationibus, eaque præcipua, quia ante,*d.cap.statutum* prohibitum erat Monachis ne Iudices esse possint,iuxta tex.*in cap. de præsentium*, & ibi glos.*verbo defensor.* 16. *q.* 1.iuncta generali regula tex.*in cap.* 1.*& in cap.clericis*, *vers. iubemus, ne clerici,vel Monach.*quia mortui sunt mundo, & velle non habent, nec nolle,& sine Prælati sui licentia actum aliquem legitimum, aut ciuilem exercere non possunt,nec consentire electioni, *cap. si Religiosus* 27.*de elect.lib.*6.nec suscipere executoris officium, *cap.*2.*de testam.eod.lib.* aut procuratoris, Clem. *Religiosus*, *de procurator.* cum multis aliis,quæ prosequuntur, Iacob. de Graff. *in aureis decis.par.* 1. *lib.* 3.*cap.* 5.*à num.* 111.Azor.*instit. moral. par.* 1. *lib.* 12.*cap.* 11. Facit 12
etiam quia quando concurrunt duæ rationes, quarum vna nocet, altera prodest, ea quæ nocet debet præualere iuxta text. *in l. si quis in graui*,§. *vlt cum l. seq. ff. ad Sylanian. l. ff. de suspect. tutor.* & impe- 13
dimentis si duo concurrunt,vno sublato alterum remanere optimè probat text. *in* §.*affinitatis*,ibi,*alia ratione,&c.Instit.de nupt.*commendat Valasc.*consi.*60. *num.* 6.& multi citati à Garc. Falcon. *regul.* 78. *num.* 2. licèt igitur in Religioso Canonico Cathedralis concurrat ratio Canonicatus,quæ potens est, vt ei fieri possit delegatio, cùm tamen in eo reperiatur altera Monachatus, quæ impedit, hæc attenditur,& præualet.

Contrariam tamen sententiam tenet, Abb. *in dict.cap. cùm olim*, 14
numero 13.& latiùs *in d. cap.causam quæ num.* 9.& in eius sententiam videtur magis inclinare Dec.*ibi à numero* 4. sequitur Vant. *d. tit. ex defectu iurisdictionis delegatæ num.* 82.Fr. Emman.*quæst. Regular. tom.* 2.*quæst.*124.*art.*1. & hanc esse veriorem profitetur Ludou. Gom. *in cap.statutum num.* 32. & sequitur Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.*6.*cap.*13.*num.*83.Mouentur auctoritate Clem. 2. *de rescript.* dum decidit sufficere, vt valeat commissio facta Religioso à Sede Apost. quòd in eo reperiatur qualitas,quæ sufficit in clerico seculari,veluti quòd Prior sit Conuentualis, atque ita dignitatem habeat, iuxta tex.*in d.cap.statutum*, sed Religiosus Canonicus Cathedralis habet dignitatem,

dignitatem,quæ sufficit iuxta eundem *tex.* ergo etiam illi fieri potest commissio.Et facit quia Canonicus Cathedralis propter maximam præeminentiam latè dignitatem habere censetur, *vt sup. in princ. huius cap. ostendimus.*

15 Verùm à communi non esse recedendum existimo, & ad oppositionem Abb. respondetur cum Felin. & aliis pro communi adductis negando in proposito argumentum de Abbate, aut Priore Conuentuali ad Canonicum;nam Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus Iure communi prohibitum non erat, quòd Iudices esse possint,vt docuit glos.1.*ind.cap. de præsentium* 16. *q.*1.ex ratione,quam reddit, quòd alteri subiecti non sint, & consequenter ad Canonicum Regularem,vel aliàs Monachum,qui Iure antiquo prohibitus erat,& superiori subiectus est, sine cuius licentia velle non habet nec nolle, trahenda non est, vt benè resoluit communis.

16 Ex quibus colligo Monachum ex legitima dispensatione factum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis secularis non posse esse delegatum Papæ,vt merito tenent Felin. *in d. cap. causam quæ n.* 5. Rimin. iun.*cons.*403.*n.*9.*vol.*4.quamuis contrarium existimauerint Gambar. *de offic.& potest. Legati à latere lib.*8.*cap.vlt.à n.*31.Sanch. *d. cap.* 13. *n.*
17 83.quia eorum opinio confunditur ex dictis supra *n.* 13. tum etiam quia Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia duplex impedimentum tenetur explicare, vt dispensatio legitima sit,alterum se esse Religiosum,alterum se esse Episcopum,quòd duplici hoc impedimento ad testandum affectus sit, vt cum eodem Sanch. resolui *de officio Episcopi par.* 3. *alleg.* 114.
18 *num.* 14. tùm denique quia dispensatus simpliciter vt in minori ætate xxj. annorum possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non est dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo vt post Felin. *in cap. postulasti num.* 11. *de rescript.* censuit Rot. *in Senen. Archiepresbyteratus* 23. *Iunij* 1606. coram bonæ mem. Cardinali Lancelloto iun. & infrà suo loco latiùs demonstrabimus.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, vel Collegiatis obtinentes non possunt vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse.*

2 *Menses tres, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies non solùm continui, sed etiam interpellati.*

3 *Canonici in tribus mensibus quolibet anno abesse volentes licentiam ab Episcopo petere non tenentur.*

4 *Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia quolibet tempore abesse poterit.*

5 *Episcopus edicere potest ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse poßint.*

6 *Episcopus prouidere debet ne tres menses, in quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, incidat in Natale, aut Pascha Domini, siue similes maximas solemnitates.*

7 *Coadiutor, & coadiutus possunt abesse tribus mensibus in quolibet anno.*

8 *Canonici si in nouem mensibus anni notabiliter absint, peccant mortaliter.*

9 *Canonici non excusantur à residentia quamuis velint quotidianas distributiones amittere.*

10 *Canonicis nihil prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant.*

11 *Dispensare potest Episcopus, vt suæ Ecclesiæ Canonici abesse poßint per quatuor menses.*

12 *Canonici si Dominicis, & festiuis diebus de præcepto intersint tantùm, abesse intelliguntur vltra tres menses, quamuis sic residere prætextu consuetudinis, aut statuti intendant.*

13 *Canonici non satisfaciunt suo muneri exhibendo suam præsentiam in choro nisi psallant.*

14 *Dies ipsi residentiæ, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati numerandi sunt ad complementum nouem mensium, quibus residere tenentur Canonici in quolibet anno.*

15 *Canonici, Dignitates, aut Portionarij in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis non residentes an, & quibus fructibus priuentur, ostenditur.*

16 *Pœnarum gradus in Conc. Triden.* sess. 24. de reform. c. 12. *præscripti necessariò seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem, aliàs nulla erit.*

17 *Episcopi possunt procedere ad priuationem ob non residentiam tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.*

18 *Canonicatu vt quis priuetur ob non residentiam debet personaliter citari, & quid si personaliter citari non possit, ostenditur ibidem.*

19 *Citatio vna sufficit si personaliter fuerit executa in Canonico contra quem agitur ad priuationem ob non residentiam.*

20 *Pœnas contra obtinentes Canonicatus, & non residentes potest Episcopus ante sententiam minuere, sed non in totum tollere.*

21 *Pœnæ contra obtinentes Canonicatus, & non residentes non habent locum in Canonico carente Prabenda.*

Canonici qualiter residere debeant, & non residentes quibus pœnis puniantur?

CAPVT XX.

1 STATVIT Sacrum Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. c.* 12. *vers. præterea*, vt obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, saluis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt; per quod ita tradunt Nauarr. *cons.* 2. *aliàs* 1. *de cleric. non resident.* Sayr. *in floribus, decis. sub illo titul. decis.* 2. Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 7. *cap.* 3. Nicol. Garc. *de benefic. parte* 3. *cap.* 2. *numero* 180. *cum seqq.* Vgolin. *de offic. Episcopi, cap.* 19. *in princip.* Armendar. *in addit. ad recopill. legum Nauarræ, libro* 2. *tit.* 23. *de residentia, rub. an Canonici, vel alij habentes Dignitatem teneantur residere in suis Ecclesiis, num.* 8. *cum seqq.* Squillante, *de oblig. clericor. parte* 1. *à numero* 114. Bonacin. *de horis Canon. disput.* 2. *quæst.* 5. Sanctarel. *var. resolut. quæst.* 4. *num.* 19. *cum seqq.*

2 Hi tres menses quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies, triginta pro quolibet mense, & possunt accipi non solùm continui, sed etiam interpollati, vt resoluunt

Menoch.

Menoch. *de arbitr. casu* 50. *à num.* 12. Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. *gloss.*11.*num.*8.Nicol.Garc.*d.c.*2.*num.*306.Sanctarell.*var.resol.quæst.*4. *num.*20.

Non tenentur Canonici in his tribus mensibus abesse volentes 3 licentiam ab Episcopo petere, sed ne debito seruitio ipsa Ecclesia destituatur, Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota 4 pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse, vt referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verbo priuatio*, §. 2. *dub.* 4. Galet. *in margar. casuum Conscient. verbo Canonicus*, Nicol. Garc. *d.cap.*2.*num.*315.Franc.Leo, *in thesauro fori eccles. parte* 3.*cap.*2. *num.* 21. *&* 22. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resolut.* 592. *num.*4. *&* 5. Armendar. *d. loco num.* 36. *& num.* 113. Sanctarell. *d. quæst.*4.*num.*28.Ego ipse *d.parte* 3.*alleg.*53.*num.* 118. mę citato Alzed. *d. præstantia Episcop. dignitatis parte* 2.*cap.*9. *num.*40. & declarauit Sacra Rituum Congreg. *in vna Egitanien.* 23. *Nouembris* 1602. & sic posse Episcopum edicere ne Dignitates, & Canonici sine eius 5 licentia abesse possint, censuit Sacra Congregatio. Concil. *in vna Terracinen.* 11.*Februarij* 1628. *& in Monopolitana* 16.*Decembris eiusdem anni.*

Et ideò prouidere debet Episcopus ne dicti tres menses incur- 6 rant in Natale, aut Pascha Domini, siue similes maximas solemnitates,vt per Zerol.*d.verbo priuatio*, §.4.*dicto* 2.*dub.*3. Nicol. Garc. *d. cap.*2.*num.*316. Armendar. *d.loco num.* 38. Ego ipse, *d. allegat.* 53. *num.*119.

Nec impediat quin coadiutor,& coadiutus possint abesse his tri- 7 bus mensibus,si aliud Canonicum non obstiterit,Nau.*cons.*1.*n.*6. *de cleric.agrot.*Monet.*de opt.Canon.q.*8.*n.*172.Sanctarel.*d.q.*4.*n.*27. Ego ipse *d. alleg* 53.*n.*125.

Vnde his tribus mensibus exceptis in reliquis nouem tenentur 8 quolibet anno residere, Nicol.Garc.*d.cap.*2. *num.* 198. *in* 2. *declarat.* Armendar. *d.loco num.* 24. itaut si in illis notabiliter absint, peccent mortaliter, secundùm Emman. Sà, *in aphorism. verbo residentia numero* 1. Nicol. Garc. *d. cap.*2. *num.*321. Squillante, *de obligat. clericor. parte* 1. *num.* 120. Sanctarell. *d. quæst.* 4. *num.* 24. nec excusantur 9 quamuis velint quotidianas distributiones amittere, ex eodem Nicol.Garc. *d.cap.*2.*num.*3 2.*declarat.*29. & Armendar. *d.loco nu.*41. 10 Nec quicquam eis prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant, Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 323. *in* 2. *declar.*Armendar. *d.loco num.*42. *& seq.* Sanctarell. *d.qu.*4. *num.* 24.

quia interessentia debet esse non omnibus diebus, & horis præterquam in dictis tribus mensibus nisi Ecclesiæ Constitutiones longius seruitij tempus requirant, Nicol.Garc.*d.cap.2.num.325.in 1. declarat.* Armendar.*d.loco num.*47. Potest tamen Episcopus dispensare,
11 vt suæ Ecclesiæ Canonici abesse possint per quatuor menses, vt mé citato resoluit Alzed *de præstantia Episcop. dignitatis parte 2. cap. 9. num.* 39.

12 Cùm quidam Canonicus præbendatus Ecclesiæ Collegiatæ secularis diuinis Officiis in dicta Ecclesia per Canonicos, & alios in choro singulis diebus decantari, vel recitari solitis, non intersit nisi Dominicis, & festis diebus de præcepto anni cursum contingentibus, alius verò Canonicus pariter præbendatus non nisi in aliquibus principalibus festiuitatibus, & solemnitatibus Officiis prædictis, vt suprà interesse consueuerit, fuit quæsitum apud Sacram Congregationem Concilij, an tales Canonici dicantur abesse à seruitio Ecclesiæ vltra tres menses, & an propterea incurrerint pœnas amissionis fructuum tùm præbendæ, tùm residentiæ ad formam Sacræ Congregationis non obstante consuetudine in contrararium? Eadem Sacra Congregatio *sub die* 20. *Aprilis* 1602. censuit proculdubio intelligi abesse vltra tres menses, quod non licet alicui Canonico prætextu consuetudinis, aut statuti ex decreto eiusdem Concil. *sess.* 24. *de reformat. cap.* 12. *vers. præterea obtinentibus.*

13 Item proposito dubio, an Canonici, & alij, qui intersunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri exhibendo suam præsentiam in choro etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa vocè dicere, quæ ab aliis cantantur, vel alias pias preces tunc recitare, an verò teneantur præcisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & psallere, & aliter nōn satisfaciant muneri, & obligationi? Eadem Sacra Congreg. *sub dicto die* 20. *Aprilis* 1602. censuit teneri omnino psallere, alioquin obligationi suæ non satisfacere.

14 Ad colligendum seruitium dictorum nouem mensium non sunt colligendæ punctaturæ quasi ij, qui nouem partes punctaturarum ex duodecim habeant, seruitio nouem mēsium debito satisfecerint, sed ipsi dies residentiæ, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati, numerandi sunt ad complementum dictorum nouem mensium, ita decisum referunt Nicol.Garc. *d. c.* 2. *num.* 327. & Armend.
d.loco

*d.loco n.*51.& rescripsit Episcopo Aquilano S. Cong.*negotiis Episcoporum,& Regularium præposita sub die* 25.*Septembris* 1584. nam Conc. Trid. *d. cap.* 12. concedit Canonicis absentiam trium mensium in quolibet anno, quod intelligendum est, si constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirant,vt tradunt Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*312. Armendar.*d.loco n.*35.

Contra verò huiusmodi obtinentes Canonicatus, Dignitates, 15
Præbendas,aut Portiones in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis,& vt suprà non residentes statuit Concil. Trid. *d. cap.* 12. *vers. alioquin*,vt illi primo anno priuentur dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ,ac residentiæ fecerunt suos,quod si iterum eadem fuerint vsi negligentia,priuentur omnibus fructibus, quos eodem anno lucrati fuerint, crescente verò contumacia contra eos iuxta Sacrorum Canonum Constitutiones procedatur, referunt Vgolin.*de officio Episcopi cap.*19.*in princ.à n.*3.*&* §.2.*n.* 7. Armendar. *d.loco n.*98.Ego ipse *d.alleg.*53.*n.* 146. Quibus quidem pœnis subiacent illi, qui maiori seruitio Ecclesiæ quàm nouem mensium sunt adstricti,si non resideant,vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *n.*144.Armendar.*d.loco n.*107.Ego ipse *d.alleg.*53. *n.* 146. *in fine*, vbi *n.*148.post Piasec.*in praxi Episcop.p.*2.*cap.*3. *n.* 9. *vers. necessariò* refero 16
decisum præfatos pœnarum gradus *in d.cap.*12. præscriptos necessariò seruandos esse antequam deueniatur ad priuationem, aliàs illam nullam esse, Rota tamen coram Mantic. *decis.* 67.*n.* 6. censuit Concilium *d.cap.*12.non afficere Episcopos, qui possunt procedere 17
ad priuationem ob non residentiam, tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.

Et hac de re Archiepiscopo Tarentino duo declarauit Sacra Congreg.Concilij.primùm quòd Concil.clarè disposuit expectandum esse lapsum trium annorum antequam ad priuationem in totum procedatur,vt *in d.cap.*12.*vers.præterea*,sed in primo anno amitti non residendo dimidiam, in secundo omnes fructus, in tertio priuatur: secundùm quod etiam si omnes redditus in quotidianis consistant pro primo, vel secundo anno priuatio indici non debet; quia cùm sint quotidianæ,& non percipiat eas non residendo, satis est priuatus,& pro primo, & pro secundo:admonet deinde Episcopum præfatum ne has distributiones,quas amittit iste non residendo,sinat accrescere seruientibus.

Debet tamen quis personaliter citari, vt legitimè Iuris ordine 18
seruato suo Canonicatu priuetur ob non residentiam,*cap.ex parte,il*

primo de cleric. non resid. glos. *verbo in Canonibus in cap. quoniam frequenter,§.si verò,vt lite non contest.* quam sequuntur Caputaq. *decis.* 375.*numero* 3. *&* *decis.* 378. *part.* 2. Seraphin. *decis.* 1346. *numero* 5. siue absens sit de licentia Episcopi,siue absque ea,*cap.clericos* , & ibi glos.*verbo redierint in cap.peruenit,il secundo,de appellat.* Seraphin. *decis.*1548.*numero* 5.& de vtroque Rot.*in Oriolen.Decanatus* 14. *Martij* 1612. coram Reuerend. P. D. Nauarro , cum aliis ibidem relatis per D. Ferentill. *in eius annot.* Et si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longè absit, itaut commodè non valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia trinæ citationis edictum publicari (non sufficit enim vna citatio pro tribus) & post vltimum edictum per sex menses expectari , vt colligitur ex *cap. ex tuæ , de cleric. non resid.* nam aliter factam priuationem esse nullam docent Læl.Zechi.*de Repub.ecclesiast. tit. de benefic. numero 6. vers. quòd attinet verò ad praxim* , Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo priuatio* §. 3.*&* 4.Piasec. *in simili praxi part.* 2. *cap.* 3. *numero* 10. *vers. necessariò autem* , Rot. *in d. Oriolen. Decanatus* coram Reuerend. P. D. Nauarro , & ibi Ferentill. Manric. *decisione* 12. Nicol. Garc.

19 *dict. part.* 3. *cap.* 2. *numero* 154. vbi *numero* 155. subdit in personaliter citato non requiri trinam monitionem , sed sufficere vnam etiam extraiudicialem , nec debere expectari sex menses, sed tempus esse arbitrarium,de quo etiam Manric. *decis.* 67. *num.*5. dum resolui citationẽ vnicã sufficere si personaliter fuerit executa.

20 Pœnas autem supradictas contra obtinentes Canonicatus,& non residentes potest Episcopus ante sententiam minuere , sed non in totum tollere,vt resoluunt Nicol.Garc.*de benef.p.*3.*cap.*2.*n.*150. Armendar.*d.loco n.*111.Ego ipse *d.alleg.*53.*n.*151. At illæ minimè locum habent in Canonico carente Præbenda , secundùm Aloys. Ricc. *in*

21 *praxi rerum fori eccles.decis.*11.*in* 1.*edit.aliàs resol.*624.*in* 2. *edit.* quem refero Ego ipse *d.alleg.*53.*n.*147.

SVMMARIVM.

1 *Distributiones sic dicuntur, quia iuxta cuiusque merita , laborem , & qualitatem distribuuntur.*

2 *Distributiones quædam sunt quæ non distinguuntur à præbendis , sed ipsamet præbendarum vice funguntur , quædam verò à præbendis separatæ,atque distinctæ sunt.*

3 *Quotidianæ dicuntur distributiones,siue quia quotidie distribuuntur, siue*

siue potiùs quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinísque Officicis intersunt.

4 Distributiones propriè sunt stipendia quædam personalia, quæ ex redditibus Ecclesiæ (præter Præbendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur.

5 Beneficia manualia nuncupantur distributiones quotidianæ, & quare, ostenditur.

6 Distributiones non veniunt appellatione redditum beneficiorum, nec etiam appellatione redditum, & prouentuum, dum de corpore beneficij non sunt.

7 Distributiones debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficij quando agitur de sola consideratione, & æstimatione illius.

8 Distributiones aliquando veniunt sub nomine fructuum non ex propria nominis significatione, sed secundùm subiectam materiam.

9 Distributiones institutæ fuerunt, vt præter spiritualia præmia etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia clerici reciperent.

10 Distributiones dantur propter interessentiam tanquam propter causam, & rationem formalem, nec committitur simonia cùm in primis dentur, vt clerici Deo inseruiant, & munera sua obeant.

11 Canonicis, & clericis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum competit ius percipiendi quotidianas distributiones.

12 Canonico dispensatio in ætate competit ius percipiendi quotidianas distributiones.

13 Canonicis supernumerariis, & creatis cùm expectatione Præbendæ competit ius percipiendi distributiones quotidianas.

14 Canonici recepti vltra numerum habent statim omnia iura Canoniæ, nisi consuetudo sit in contrarium, vel quòd Canonicus non possit administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerit installatus.

15 Distributiones quotidianas, aut plenum ius Canoniæ non habet ille, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, nec illi derogat, aut non mandat recipi cùm plenitudine iuris Canonicalis.

16 Distributionum quotidianarum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datur sit coadiutor simplex.

17 Coadiutus, cui datus fuit coadiutor à Papa cum futura successione capax

capax est quotidianarum distributionum, acsi nullum talem haberet coadiutorem.

18 *Distributiones duplicatæ debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet.*

19 *Canonicatus duos in diuersis Ecclesiis citra dispensationem obtinens nequit duplices habere distributiones.*

20 *Distributiones quotidianæ singulis Horis Canonicis, & Missæ Conuentuali debent assignari.*

21 *Distributionum quotidianarum portio aliqua debet assignari non modo diuinis ipsis Officiis, verùm etiam supplicationibus, conuentibus Capitularibus, & aliis similibus.*

22 *Consuetudo valet, vt distributiones quotidianæ tribuantur non modo iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat.*

23 *Ecclesiis tàm Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertia pars fructuum quorumcumque redditUUm tam Dignitatum, & Canonicatuum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiæ beneficiorum separari debet, & in distributiones quotidianas conuerti.*

24 *Distributiones quotidianæ, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debent non duobus tantùm Horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit.*

25 *Detractio tertiæ partis in distributiones conuertenda non potest fieri nisi ex Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, item ex omnibus Dignitatibus, nisi sint ex illis, quæ nullas habent distributiones quotidianas.*

26 *Detractio tertiæ partis facienda est de fructibus non secundùm taxam antiquam, sed secundùm valorem, currentem, deductis priùs pensionibus, & aliis oneribus legitimè impositis.*

27 *Episcopus non potest Dignitatibus, Personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte præbendæ in distributiones conuersa.*

28 *Distributiones vbi non sunt regulariter tenues, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis.*

29 *Distri*

29 *Distributiones vbi essent sufficiẽtes, & tolerabiles tertia pars fructuũ Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest.*

30 *Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apostolica non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum.*

31 *Canonicorum, aut clericorum Præbenda, vel Portio vbi nulla est, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur.*

32 *Distributiones quotidianas potest Beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio impendere, ac de eis disponere etiam per vltimam voluntatem.*

Canonicus quis distributionum quotidianarum capax?

CAPVT XXI.

ANTEQVAM ad propositæ quæstionis resolutionem deueniamus, sunt à nobis exponendæ quædam ad nomen ipsum distributionum quotidianarum pertinentia, & quæ comprehendantur earum appellatione. Et ideò aduertimus distributiones sic dici quia iuxta cuiusque merita, ac laborem, & qualitatem distribuuntur; nam distribuere est suum cuique tribuere; *l. 1. ff. familiæ hercisc.* Illarum quædam sunt, quæ non distinguuntur à præbendis, sed ipsæmet præbendarum vice funguntur, vt sunt distributiones illarum Ecclesiarum, quarum fructus omnes in communi reponuntur, & Canonicis distribuuntur, de quibus *in c. olim, de verb. signif.* & apud Decia. *cons.* 43. *n.* 13. *vol.* 1. Menoch. *cons.* 436. *n.* 25. Quædam verò sunt distributiones à præbendis separatæ, atque distinctæ, quales sunt distributiones illarum Ecclesiarum, in quibus Canonici certas habent Præbendas, & propterea quotidianas distributiones, quæ dantur interessentibus diuinis Officiis, de quibus *in c. fin. de rescript lib. 6.* & *in cap. vnic. de cleric. non resid. eod. lib. c. vlt. de concess. præb. eod. lib.* Paris. *cons.* 32. *n.* 7. & *cons.* 34. *n.* 4. *cum seqq. vol.* 4. Cou. *lib.* 3. *var. c.* 13. *n.* 1. Dec. *cons.* 69. *n.* 1. & 2. *vol.* 1. & *cons.* 41. *n.* 4. *vol.* 5. Monald. *cons.* 27. *n.* 4. *vol.* 1. Gallet. *in margar. ca casuum Conscient. verb. distributiones* 1. Barthol. à S. Faust. *de Horis Canon. lib.* 3. *q.* 1.

Bb Quo

3 Quotidianæ autem dicuntur, siue quia quotidie distribuuntur, siue potiùs quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinisque Officiis intersunt, quasi quotidianum, & diurnum stipendium, seu denarij diurni, vt docent Con.*d.c.*13.*in princ.* Monet. *de distrib. quotid. p.*1.*q.*1.*à n.*9. Azor. *instit. moral. p.*2.*lib.*7.*c.*7.*in princ.*
4 Barthol. à S. Fausto, *d.lib.*3.*q.*1. qui varias afferunt distributionum huiusmodi definitiones, & magis propriè sunt stipendia quædam personalia, quæ ex redditibus Ecclesiæ (præter Præbendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu Clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur, quæ etiam manualia beneficia nuncupantur *in d.c.olim*, *& in d.*
5 *c.vnic.de cleric.non resid.lib.*6. siuè quia ad manum dantur iis, qui diuinis Horis intersunt, vt voluerunt Prob.*ad Monach.in d.c.vnic.n.*3.& Francisc. Duaren. *de benefic. lib.* 7. *c.*4. *paulo post princ.* siuè quià pendent, & tribuuntur à manu eas distribuentis illis dumtaxat, qui Ecclesiis inseruiunt, & pro ratione seruitii, prout existimauit Stephan. Durant.*de ritib.Eccles.lib.*3.*c.*15.*n.*3.quem citat Monet.*d.p.*1.*q.*2.*n.*15. non est tamen propria appellatio illa, quia quotidianæ distributiones beneficia propriè, hoc est pro ecclesiastico titulo sumpta, dici non possunt, vt resoluunt citati per me *de appellatiua verbor.vtriusque Iuris signif.appell.*173.*n.*4.

6 Quòd adeo verum est, vt appellatione reddituum beneficij non veniant distibutiones, vt constat ex *c.licet, de præb.* ibi, *prouentus suos ecclesiasticos faceretis integrè ministrari, nolumus tamen, vt quotidianas distributiones percipiant, cap.*2. *de priuil. lib.*6. & probauimus, *d.tract. appellat.*251. *num.*5. & ibi citatis addo Barthol. à S. Fausto, *d. lib.* 3. *quæst.*4. Sanctarell. *var.resol.quæst.*6. *num.*14. Prout nec etiam comprehenduntur appellatione fructuum, sicut colligi videtur ex Concil. Trident. *sess.* 24. *de reform.c.*12. *vers.præterea*, vbi cùm constituisset Sancta Synodus eos, qui obtinent Canonicatus, Dignitates, Præbendas, aut Portiones in Ecclesiis Collegiatis si vltra tres menses abfuerint, primo anno priuari dimidia parte fructuum, quos ratione Præbendæ, ac residentiæ fecerũt suos, & si iterum eadem vti fuerint negligentia, priuari omnibus fructibus, subdit postea, *distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant*, dictio enim illa aduersatiua, *verò*, posita inter fructus, & distributiones, apertè ostendit, ea inter se potiùs aduersari, quàm quòd alterum alterius appellatione contineri possit; & ideò sic docent Cou. *lib.*3. *var.c.*13.*n.*1. Fr.Emm.

quæst.

quaest. Regul. tom. 2. *quaest.* 74. *art.* 4. Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *quaest.* 7. Vasq. *in opusc. de benefic. c.* 10. §. 3. Marign. *de distribut. cap.* 71. *num.* 4. Barthol. à S. Fausto, *d. libro* 3. *quaest.* 3. & est communis sententia de qua Sanctarell. *d. quaest.* 6. *à num.* 6. Nec denique appellatione redditum, & prouentuum, dum de corpore beneficij non sunt, sed percipiuntur ratione seruitij personalis, *cap. licèt vobis, cum glos. de prabend.* & cùm hac parte transit verior opinio, de qua per Caes. de Grassis, *decis.* 9. *de prabend.* Achil. *decis.* 8. *n.* 2. *de pension.* Grilenzon. *cons.* 81. *n.* 2. & alios congestos per Monet. *d. p.* 1. *q.* 6. & idem fuit firmatum *in Reatina pensionis* 10. *Iun.* 1588. coram bon. memor. Card. Pamphilio, *& in Calaguritana pensionis* 26. *Decemb.* 1589. coram bon. mem. Penia.

Non obstat, quod quamuis hoc regulare sit, tamen quando agi- 7
tur de sola consideratione, & aestimatione beneficij, quae in litteris solet exprimi ad hoc vt Papa omnibus computatis sciat valorem ipsius secundùm vsum communem loquendi, tùm quia computatio non fit ad effectum grauandi, sed ad alium, nempe sustinendi gratiam pensionis intra valorem praebendae beneficij, debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficij, Gemin. *in cap. fin. num.* 2. Franch. *numero* 1. *de rescript. in* 6. Cassad. *decis. vnic. de cleric. non resident.* Boër. *decis.* 340. *ante numerum* 4. quia Gemin. & Franch. non distinguunt casum à casu, sed simpliciter tenent distributiones comprehendi, quorum opinio aduersatur veriori supra relatae, at Boër. refert quidem opinionem Gemin. *ante numerum* 4. sed immediatè contrariam adducit, & sequitur. Nec attenditur in narratis litterarum Apostol. communis vsus loquendi, secundùm vulgarem sermonem; sed modus loquendi litteraliter, ex quo gratia in litteris est latinè concepta, Bald. *in l. lege circa fin. ff. de legit. hared.* Cassador. *in d. decis. vnic. num.* 4. *de cleric. non resid.*

Nec obstat quod si strictè excludatur dicta interpretatio, largè 8
tamen veniant distributiones sub nomine fructuum, Putc. *decis.* 239. *n.* 3. *&* 4. *lib.* 1. in correctis, vbi apertè dicit quotidianas distributiones largè posse dici fructus, & idem firmarunt alij relati per eũdem Monet. *d. p.* 1. *q.* 6. *n.* 13. *& q.* 7. *n.* 8. quia respondetur quòd etsi in aliquibus casibus veniant distributiones sub nomine fructuum, tamen comprehensio earum non semper, & indistinctè sequitur, sed secundùm subiectam materiam regulari debet, atque ita dum agitur de fructibus alicuius Canonicatus non habentis Praebendam, aliósve

Bb 2 fructus,

fructus præter distributiones quotidianas, tunc per expressionem fructuum etiam distributiones erunt comprehensæ, ne dispositio otiosa remaneat, Gem. *in c. præsenti*, *n.* 19. *de offic. Ordin. lib.* 6. Philip. *ad Monac. in d. c. vnic. n.* 60. *&* 64. *de cleric. non resid.* Tiber. Dec. *cons.* 43. *num.* 14. *vol.* 1. idem videtur in casu Mohed. *decis.* 6. *de praben.* vbi agitur de condemnatione fructuum in causis beneficialibus super beneficiis Capitularibus propter stylum Rotæ, ex quo non fit condemnatio nisi cum fructibus perceptis, & qui percipi potuerunt, Pontan. & alij citati per eundem Monet. *d. q.* 6. *nu.* 16. & secundùm eandem subiectam materiam Rot. *in Oriolen. Canonicatus* 10. *Iunij* 1620. coram bonæ mem. Remboldo dicit narratiuam non esse iustificatam quòd Archidiaconatus nullos prouentus haberet ad effectum illum retinendi insimul cum Canonicatu, dum habebat distributiones quotidianas, quia si Papa sciuisset tales habere, non dedisset retentionem Canonicatus, eodem modo dicendum intellexerunt Cassad. *decis.* 6. *de prebend.* ad sustinendam prouisionem Apost. respectu beneficij, etiam quòd nihil dixerit impetrās de quotidianis distributionibus pendente lite perceptis, quia subiecta materia, id est æquitas, suadebat vt in expressione fructuum cōprehenderentur pro sustinenda gratia prouisionis beneficij, quā æquitatem Domini non considerarunt pro sustinenda pensione sine causa reseruata, & si quæratur de ratione differentiæ inter vnum, & aliū casum, illa patens est, quia prouisio beneficij vtilis est Ecclesiæ propter seruitium, pensio vero sine causa odiosa est de sui natura, & onerosa Ecclesiæ. Nec obstat *decis.* 550. *n.* 5. *p.* 1. *recent.* quia eo casu reseruatio legebatur super omnibus fructibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, & sic per verba vniuersalia, quæ non cadunt in præsenti lectura, quæ si extarent, aliter certè esset dicendum propter decisionem Reatinæ pensionis supra allegatam.

9 Institutæ fuerunt distributiones huiusmodi, vt præter spiritualia præmia, quæ à Deo pro diuinis Officiis clerici consequuntur, etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia reciperent, *cap. clericus victum*, 20. *dist.* ac propterea etiam frequentiùs ac diligentiùs pro Officiis diuinis recitandis ad Ecclesiam conuenirent, *d. cap. vnic. de cleric. non resident. libro* 6. Vgolin. *de officio Episc. c.* 19.
10 §. 2. *numero* 2. & sic dantur propter interessentiam tamquam propter causam, & rationem formalem, Monet. *d. par.* 1. *quæst.* 4. *num.* 15. nec simonia committitur, cùm in primis dentur vt Deo inseruiant, & munera sua obeant, Vgolin. *de simon. tab.* 1. *cap.* 9. §. 6. *numero* 4.

ac

ac propterea est constitutum, *in cap. licet, de prabend.* vt interessentibus tantùm diuinis Officiis tribuantur, aliis verò minimè, quacumque contraria consuetudine non obstante, & qui eas cùm præsentes non fuerint, recipere audent, earum dominium non acquirant, nec faciant eas suas, sed ad earum restitutionem teneantur, *d.c.vnic.* Excipiuntur autem multi casus, de quibus infrà peculiariter tractabimus.

Ius percipiendi quotidianas distributiones competit Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum Canonicis, vt probatur *in dict. cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. & in Clement. 2. de atate, & qual. & in Extrauag. cùm nonnulla la 1. §. praterea, de prabend. inter commun.* & constat *ex cap. licèt, de prabend.* & ex Concil. Trident. *sess. 21. de reformat. cap. 3. & sess. 24. etiam de reform. cap. 12. vers. praterea*, ac etiam Clericis earundem Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, vt clarè colligitur ex *dict. cap. vnic.* ibi, *consuetudinem, quam Canonici, & alij Beneficiati, seu clerici Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum distributiones quotidianas, &c.* iuncta lectura *dict. Clemen. 2.* & Concil. Trident. *dict. cap. 12. vers. praterea*, latè tradunt Monet. *de distribut. quotidianis par. 2. q. 1. ex n. 1.* Sanctarel. *var. resol. q. 12. à princip.* Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. q. 7.* 11

Competit quoque ius percipiendi quotidianas distributiones Canonico dispensato in ætate, nam eo ipso quòd fuit sic dispensatus & prouisus de Canonicatu, præbenda, fructibus, & stallo debet admitti ad distributiones quotidianas, prout alij Canonici, ea ratione, quia *cap. 4. sess. 22. de reform. & Clement. vt ij, de atate, & qual.* locum non habent in impedito defectu ætatis, nec in legitimè dispensato, sed solùm in negligente, & nolente ex glos. *verbo legitimo in dict. Clement. vt ij*, & resoluit Sacra Congregat. Concil. inhærendo resolutionibus antiquis, *in vna Reatina* 10. *Iulij*, 1627. & in alia *Montis Politiani* 13. *Ianuarij* 1629. & nouissimè Carolus de Ansaldis clericus S. Miniati in ætatis suæ anno 16. prouisus & dispensatus à S.D.N. Papa Vrbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem Ciuitatis petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ac distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest lucrari. *Die* 15. *Septemb.* 1629. Sacra Cong. Cardinalium Concil. Trid. interpretum secundùm ea, quæ proponuntur, censuit prædictum oratorem vocem in capitulo habere, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari. Quas quidem 12

S.Congreg.decisiones puto procedere quoad vocem ex forma dispensationis, vt ostendi infrà *in cap.37.Canonicus quis vocem in Capitulo habeat?*

13 Et non modo illis, qui sunt de numero Canonicorũ pertinet ius percipiendi quotidianas distributions, sed etiam supernumerariis, & creatis cum expectatione Præbendæ, vt docent Ludou. Gom. *in tract.de gratia expectat.n.*28.Staph.*de forma expectat.form.*1.*n.*8.*&* 12. Hoied. *de incõpatib.benef.p.*1.*c.*12.*n.*7.per tex. *in c.cùm M. Ferrariẽsis,*

14 *de constitut.*hi enim Canonici recepti vltra numerum habent statim omnia iura Canoniæ, veluti stallum in choro, & vocem in Capitulo,atque ideò possunt eligere, & esse delegati Papæ, & habere prærogatiuas omnes, quibus cæteri Canonici gaudent, sicut tradunt Doctores *in d.cap.* cum M. Ludou. Gom. *de grat.expectat. numero* 35.*&* 38.Staphil.*d.form.*1.*à num.*2.Hoied.*d. cap.* 12.*num.* 6.nisi sit consuetudo,quòd Canonici huiusmodi vltra numerum excepti non habeant iura Canoniæ,Felin.*in d.cap.cùm M.num.* 23. *in fine, &* Staphil.*d.form.*1.*n.*11.*&* 12. aut nisi esset consuetudo quòd Canonicus non possit administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerit installatus.Doct.*in d.cap.cum M.*vbi Rip.*n.*187. vel nisi etiam receptus quis sit in Canonicum non simpliciter, sed cùm hoc quòd sit supernumerarius;nam tunc constat quòd Canonici noluerunt frangere numerum,& ius integrum de nouo creare,iuxta tex.*in cap. dilecto, de prabend.*sed solùm illi dare quoddam ius extraordinarium,& præparatorium ad futurum ius integrum obtinendum,ita, Abb. *in cap.cum M.n.*31.*in fine*,Felin.*num.*23.*vers.hanc conclusionem*,& Rip.*num.*188.

15 Et denique non habet plenum ius Canoniæ,neque quotidianas distributiones ille,quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, neque derogat certo numero,aut non mandat recipi cùm plenitudine iuris Canonicalis,vt per Abb.*in dict.cap.cum M.numero* 32.Rip.*num.* 189. Lotter. *de re benef.lib.*1.*q.*19.*num.*48.Stephan.Gratian.*discep.forens.cap.* 867. *num.*8. Menoch.*consil.*1179.*n.*22.latè Monet.*d.p.*2.*q.*1. *à n.*4. vbi *n.* 20. subdit Canonicos Ecclesiarum non numeratarum, de quibus meminit text. in *cap. dilecto, de prabend.* capaces esse distributionum quotidianarum.

16 Quotidianarum quoque distributionum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali,vel Collegiata,Dignitatem,Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex,acsi illum non haberet,vt resoluit Monet.*d.p.*2.*q.*1.*num.*22.

vbi

vbi *num.*24. subdit Episcopum Iure ordinario posse dare talem simplicem coadiutorem Archidiacono ratione sui Officij, vt habetur *in cap. fin. de cleric. ægrotante*, idem dicendum vbi coadiutor datus esset à Summo Pont. cum futura successione; nam etiam tunc coadiutus capax est quotidianarum distributionum acsi nullum talem haberet coadiutorem, vt per Nau. *cons.* 1. *aliàs* 2. *numero* 2.3. *&* 6. *de cleric. ægrot.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 9. *numero* 15. *&* 119. *cum seqq.* vbi etiam idem statuunt cùm coadiutor huiusmodi abesset à choro ob aliquam ex causis, propter quas titularis, & proprietarius absens à choro nihilominus perciperet distributiones, vt putà infirmitatis, carcerationis, & aliorum huiusmodi legitimorum impedimentorum; nam tunc adhuc perciperet illas coadiutus, coadiutor enim distributiones pro coadiuto, non autem pro se regulariter acquirit, ac lucratur, vt docent Nau. *dict. cons.* 1. *numero* 5. *cum seq.* Gonzal. *dict. numero* 15. *&* 122. & ita habent fere omnes litteræ coadiutoriarum huiusmodi, vt coadiutor aut nullos redditus, vel distributiones beneficij percipere possit, vel non nisi de voluntate coadiuti, & idem Gonzal. *dict. numero* 122. subdit quòd coadiutor inseruire, & interesse tenetur Diuinis, aliàs enim coadiutus distributiones non perciperet, & ideò cum hoc procederet ex culpa coadiutoris, teneretur hic ad ei resarciendum omne damnum, & interesse. 17

Distributiones duplicatæ debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet, vt resoluunt Doctores per text. ibi in *cap. cùm olim, de sent. & re iudic.* Duen. *regul.* 206. *limit.* 4. Cou. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *numero* 6. Nau. *de Orat. miscel.* 60. *numero* 15. Hoied. *d. par.* 1. *cap.* 12. *à n.* 15. Rebuff. *in praxi tit. de dispens. rat. ætatis vers. in Cathedralibus ad fin.* Azor. *instit. moral. par.* 2. *lib.* 7. *cap.* 7. *quæst.* 13. Adrian. Negusant. *in sylua respons. quæst.* 294. *numero* 3. Nald. *in summa verbo Canonicis numero* 1. Vasq. *in opusc. de benefic. cap.* 4. *dub.* 1. 3. Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib.* 3. *quæst.* 22. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 6. *numero* 53. Rota *in Pisana distributionum* 3. *Iuly*, 1628. coram Cardin. Virili, Monet. *dict. par.* 2. *q.* 4. *per tot.* vbi *à n.* 19. subdit quòd obtinens duos Canonicatus in diuersis Ecclesiis citra dispensationem nequit duplices habere distributiones, & quidem si eodẽ tempore diuina Officia recitentur, & quòd si ex dispẽsatione Apostolica Canonicus quis sit in pluribus Ecclesiis, tunc pro tempore, quo in eisdem Diuinis interest, lucrari poterit vbique distri- 18 19

butiones

butiones cùm id faciat ad quod illæ tribuuntur, & alioqui iustè retineat vtrumque Canonicatum.

20 Singulis horis Canonicis, & Missæ Conuentuali debent distributiones quotidianæ assignari, glos. *verbo ordinationem in d.cap. vnic. de cleric.non resid.lib.6 & verbo Canonicas in Clem.1.de celebr. Missar.* Sanctarel. *var.resol.q.12.à.n.4.* Monet. *d.p.2.q.3.ex n.1.* vbi *n.46.* rationabiliorem, & honestiorem ait esse ordinationem, quæ omnibus horis, ac singulis suam propriam disttributionum portionem assignat, & in *n.14.* subdit quòd potest etiam, & fortasse debet non modo diuinis ipsis Officiis, verùm & supplicationibus, conuentibus Capitularibus, & aliis similibus, quæ communiter à clericis Ecclesiarum Collegiatarum obeuntur, portio aliqua distributionum quotidianarum assignari, & *n.15.* resoluit, quòd ad Episcopum, & vnam quamque Ecclesiam spectat statuere quænam portio distributionum, vtrique horæ Canonicæ, diuino Officio, Ecclesiasticæve functioni assignanda sit, & *n.20.* quòd distributiones quotidianæ assignatæ intelliguntur horis, ac diuinis Officiis, non quouis modo, sed integris, & completis.

22 Valet tamen consuetudo vt distributiones quotidianæ tribuantur non modo iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat, vt colligi videtur ex Clem. *2. de ætate, & qual.* vbi glos. *verbo certis horis.* Cardin. *quæst.17.* Anch. *n.8.* Imol. *num.33.circa med. ibidem*, Duen. *regul. 206. limit. 2.* Roch. de Curte *in repet.cap.fin.n.485.aliàs sect. 5. num. 43. de consuet.* Hoied. *d.p.1.cap.17.n.11.* Monet. *d.q.3.num.43.* vbi *n. 47.* ait ad inducendam huiusmodi consuetudinem, quòd nimirum qui aliquibus horis interest, omnes distributiones etiam cæteris horis aliàs assignatas acquirat, requiri aliquam rationem, & prætetea spatium XL. annorum iuxta tex. *in d.cap.fin.* cùm ibi traditis per glos. & Doctor. *de consuet.* idem tamen Monet. *vbi sup. num. 50.* fatetur non valere consuetudinem quod distributiones vnius diei vnica hora acquirantur.

23 Concilium autem Trid. *sess. 21. de reform. cap. 3.* ne qua ex parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum in omnibus rebus præstetur obsequium, statuit in Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues vt verisimiliter negligantur, tertiam patem fructuum quorumcunque redditum tam Dignitatum, & Canonicatuum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiæ beneficiorum separari debere, & in

& in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter omnes Diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuisionem Episcopi diuidãtur. Vnde S.Congreg. Concilij censuit distributiones quotidianas, 24
quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ assignari debere non duobus tantùm horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit, vt referunt Nicol.Garc.*de benef.p.*3.*c.*2.*n.*489. Vgol. *de officio Episcopi c.*19. §.2.*n.*4. Petr.Enriq. *theor.*21. Monet. *de distribut. quotid.p.*1.*q.*3.*n.*1.

Hæc tertia pars non potest deduci nisi ex Canonicatibus, & aliis 25
beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, quia extra Ecclesiam Cathedralem, vel Collegiatam decretum Concilij *d.sess.*21.*c.*3.*de refor.*locum non habet, vt censuit S.Cong.Concilij, quam refert Nicol.Garc.*de benef.p.*3.*cap.*2.*n.*473.*cum seq.*vnde detrahi non potest aliqua pars fructuum beneficiorum, quæ sunt extra Ecclesiam Cathedralem applicanda distributionibus nisi ipsa beneficia essent incorporata Præbendis Canonicalibus, Piasec.*in praxi Episcop. p.*2.*c.*3. *n.*7. *vers. de distributionibus*, Zerol.*p.*1.*verbo distributiones quotidianæ*, §.2. Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles.resol.*288.*n.*3.*vers.de distributionibus.* Detrahenda quoque est huiusmodi tertia pars ex omnibus Dignitatibus, vt clarè disponit idem Concil.*sess.*22.*c.*3. *de reform.*quamuis de iurepatronatus sint, nisi repugnet fundatio, cui *in d.c.*3.*sess.*21.*&* 22. non est derogatum Garc.*d.c.*2.*n.*492.*& seq.* Non comprehenduntur tamen Dignitates, quæ etsi locum habent in choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes Præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt cum Canonicatibus, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, per *c.licèt de consuet. in* 6. ex Nicol. Garc. *d.c.*7.*n.*483. & ita facienda est deductio ex illis Dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiæ, in cuius choro hæ Dignitates sedem habent, secus verò si nullos fructus perciperent ex illis Ecclesiæ, sed haberent proprios, & distinctos à mensa Capitulari, idem Garc. *d. c.*7. *n.*465. & aduertat Episcopus quòd quando vsus est remedio, *d. cap.* 3. *sess.*21. in detrahenda tertia parte ex Dignitatibus, non potest vti remedio alterius, *cap.* 3. *sess.*22. in detrahenda ex illis alia tertia parte, ita ex sententia Sacræ Congr. idem Nicol. Garc. *d.c.*7.*n.*472.

Hæc deductio facienda est de fructibus non secundùm taxam 26
antiquam, prout est in libris Capitulorum, sed secundùm valorem

currentem, Garc. *d. parte 3. cap. 2. num.* 467. *&* *c. 4. num.* 22. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. resolut.* 488. *num.* 3. & ita secundùm verum valorem, & non secundùm taxam Præbendarum, idem Garc *d. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 467. Et antequam ista detractio fiat, deducendæ sunt priùs pensiones, & alia onera legitimè imposita quandiu illa durauerint; sed de nouo impositæ non comprehendunt istam tertiam partem, idem Garc. *d. cap.* 7. *num.* 468. vbi etiam quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit. Et nouissimè quòd huiusmodi assignatio vt suprà facienda intelligatur deductis oneribus, censuit S. Congreg. Concilij *sub die* 7. *April.* 1629.

27 Episcopus non potest Dignitatibus, Personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte præbendæ in distributiones conuersa, ita ex Sacr. Congreg. sententia Nicol. Garc. *d. parte* 3. *cap.* 2. *num.* 490. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis, num.* 81.

28 In illis Ecclesiis, in quibus distributiones non sunt regulariter tenués, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis, idem Garc. *d. cap.* 2. *num.* 484. Monet. *de distribut. quotid. par.* 2. *quæst.* 3. *num.* 1. nam vbi essent distri-
29 butiones sufficientes & tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest, Piasec. *vbi sup.* Aloys. Ricc. *d. resolut.* 388. *num.* 2. Zerol. *parte* 2. *verbo distributiones quotidianæ.*

30 Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apost. non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum, vt refert decisum Gonzal. *ad reg.* 8. Cancel. §. 7. *proœm. n.* 179.

31 Sed vbi nulla est Canonicorum, aut Clericorum Præbenda, vel portio, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur, vt probatur *in d. cap. cùm olim, de verbor. signif.* gloss. *in cap. licet* 32. *de præbend.* vbi Abb. & alij communiter, gloss. *pen. in d. cap. vnic. de cleric. non resid. in* 6. Rebuff. *de priu. schol. priuil.* 31. *n.* 12. Horat. Lut. *eod. tract. priuil.* 98. *vers. primò limita,* Aym. *cons.* 135. *num.* 24. Paris. *cons.* 32. *à num.* 7. *lib.* 4. Benni. *de priuil. Iureconsult. p.* 1. *priuil.* 15. *n.* 8. & ideò si esset aliquis Canonicus sine

Præ

Præbenda, debentur ei distributiones pro interessentia, sicut & aliis, *c. dilectus, de Præbendis.*

32 De his quotidianis distributionibus potest Beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio disponere etiam per vltimam voluntatem, & iuxta suæ voluntatis nutum impendere, non solùm quia earum est dominus, vt colligitur *ex d. cap. vnic.* vbi innuitur mancipatos diuinis Officiis dominium distributionum acquirere si choro intersint, verùm etiam quia distributiones traduntur ob ministerium personale tamquam merces operis, & tanquam stipendium laboris, & consequenter sunt bona quasi patrimonialia, quorum Beneficiarius absolutus est dominus: & ideò sic docent Dominic. *in cap. præsenti 9. de offic. Ordin. libro 6. num. 16. cum seqq.* vbi Franch. *num. 10. & in d. cap. vnico, §. quia verò à numero 3.* Syluest. *in sum. verbo Clericus, 4. quæst. 4. num. 3.* Cou. *in cap. cùm in officiis num. 4. de testam.* Paris. *cons. 33. num. 10. tom. 4.* Crass. *commun. §. testamentum, quæst. 34. in 1. num. 38.* Gonzal. *ad reg. 8.* Cancell. *§. 7. proœm. num. 164.* Monet. *de distribut. quotid. p. 3. q. 1. num. 18. & q. 4. num. 12.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo munera differ. 1. num. 14.* Gallet. *in margarita casuum Conscientiæ, verbo fructus,* Filliuc. *in quæst. moralib. tom. 3. tract. 43. cap. 3. quæst. 10.* quicquid dicat Nauarr. *de reddit. eccles. q. 1. mon. 30. n. 2.*

SVMMARIVM.

1 *Canonici, qui non intersunt diuinis Officiis ipso facto ante vllam Iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt.*

2 *Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat.*

3 *Excommunicatus ab excommunicatione appellans, appellatione pendente distributionibus priuatur.*

4 *Obligatus in forma Cameræ possunt sine personali citatione excommunicari.*

5 *Auditori Cameræ vigore obligationis Cameralis tribuitur facultas procedendi per audientiam contradictarum.*

6 *Executori non licet super validitate sententiæ, cuius executioni additus est, pronuntiare.*

7 *Censurati ab Auditore Cameræ, seu eius locum tenentibus absolui non possunt nisi ab eis, & aliis suis etiam de partium consensu præterquàm in mortis articulo.*

8 *Suspensus iustè ab officio priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus.*

9 *Suspensus iustè à beneficio amittit distributiones quotidianas.*

10 *Interdictus iustè ab ingressu Ecclesiæ amittit ipso iure quotidianas distributiones.*

11 *Cessationis à Diuinis siue iustæ, siue iniustæ tempore Canonici non percipiunt quotidianas distributiones.*

12 *Depositus, seu verbalis degradatus ab Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones, illi tamen danda sunt alimenta de ipsis redditibus ecclesiasticis, si aliunde non habeat vnde viuat.*

13 *Canonicus in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu, non percipit quotidianas distributiones.*

14 *Distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ accrescunt aliis clericis, qui intersunt diuinis Officiis.*

15 *Declaratur, & concordatur Conc. Trid.* c.3. sess. 21. & 22. de reform. & numeris seqq.

18 *Distributiones absentium debentur solùm actu interessentibus, non verò aliis, qui Iuris fictione censentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel ob aliam Ecclesiæ suæ vtilitatem, aut iustam, & rationabilem corporis necessitatem.*

19 *Canonicus potest distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit.*

20 *Distributiones amissas ob non residentiam non potest Episcopus, seu Capitulum remittere, aut donare.*

21 *Canonicorum consensus non potest facere, vt qui non interfuit Diuinis habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui.*

22 *Capitulum totum per consuetudinem non potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas etiamsi per momentum temporis durauerit absentia.*

23 *Distributiones præteritæ remitti de Iure Concilij Trident. prohibentur etiamsi absit omnis fraus, & conuentio.*

Canonicus

Canonicus quando Distributiones amittat,& quibus illæ sic amissæ accrescant,& an sibi remitti, & donari valeant?

CAPVT XXII.

CANONICI, qui non intersunt diuinis Officiis, ipso 1
facto ante vllam Iudicis sententiam distributiones quotidianas amittunt,vt patet ex *cap.vnic.§.qui verò,de cleric.non resid.lib.6.*& colligitur ex Concil.Trid.*sess.*24. *de refor.cap.*12.*vers.distributiones*, docent Monet. *de distribut. quotid. p.*3.*q.*7.*à n.*71.Sanctarel.*var.resol.q.*13.*n.*1. Non interessentes autem dicuntur,qui vel absunt à choro, exceptis iis qui tanquam præsentes ibidem reputantur,de quibus *cap.*23.*&* 24.egimus, vel in choro assistentes ibidem non canunt iuxta terminos per me declaratos infrà *cap.*34.

Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit,nec eas recuperat,vt probatur ex *c.pastoralis,§.verùm,de appell.*vbi Romanus Pont.ait excommunicato prouentus ecclesiasticos merito subtrahi, cui Ecclesiæ communio denegatur,nomine enim prouentuum ecclesiasticorum cõtineri quotidianas distributiones decidit Bonifacius VIII. *in Extrauag. vnic. vers. & quia non occurrit, de decim.inter commun.*ita Cou.*lib.*3.*var.cap.*13.*nu.*8.*vers.* 12. Vgolin. *de censur.tab.*2.*cap.*12.*in princ.num.*2.Flamin.Paris. *de resign. benef.lib.* 4.*q.*3.*n.*52.Rebuff.*in cap.postulasti n.* 84. *de clerico excom. ministr.* Gutier.*canon.quæst.lib.*1.*cap.* 1.*ex n.*90.Bonacin.*de censur.disp.*2.*q.*2.*pun.*4. §.2.*num.*7.Nicol.Garc.*de benef.par.*7.*cap.*13.*num.* 125. Monet. *de distribut.quotid.par.*2.*q.*15.*num.*18.Pute.*decis.*180.*lib.*1. Mari. Alter. *de censur.tom.*1.*lib.*2.*disp.*6. *cap.* 8. *vers. ad dubitationem*, Ricciul. *de iure personarum lib.*4.*cap.*14.*num.*7.Barthol.à S. Fausto *de horis Canon. lib.* 3.*quæst.*37.Rot.*in Elboren.fructuum* 17.*Nouembris* 1629.*coram R.P.D. Queipo, & in eadem* 14. *Maij* 1631. coram Reuerediss. P. Domi. Ghisilerio. 2

Quod verum est etiamsi prætendat se excommunicatum per iniuriã & iniustitiam,& propterea ab excommunicatione sit interposita appellatio,nã nihilominus appellatione pẽdẽte distributionibus 3

priuatur, *vt in d.c.pastoralis* adnotarunt Panor.*n.6*.& Franch. *n. 4. &* 16.Soar.*de censur.disp.13.sect.2.ante n.*10.Monet.*d.q.15.n.20.* Ricciul. *d.c.ip.14.n.13.*

4 Pulcher est casus,& quotidianus,relatus in *d.Elboren.*ad cohibẽdam eorum mālitiam, qui cùm sub obligatione Camerali Romæ contraxerint,vel ad soluendam pensionem se obligauerint postquã ad patrios lares conuolant, prætendunt non posse alibi citari, ac proinde censuras ab Auditore Cameræ vigore huiusmodi obligationum sine personali citatione emanatas declarari nullas ab earũ executoribus extorquent, & de quotidianis distributionibus sibi interim responderi obtinent, & quod peius est per vim sibi consignari faciunt,& iam antea id ipsum eadem Rot. firmauerat *in Romana,seu Bracharen.pecuniaria,2.Decemb.*1594 coram Orano, impressa per Zachiam *de oblig.Cameral.decis.*115.*n.7.*vbi cùm Antonius Lopez Cãtor Ecclesiæ Bracharen.esset obligatus in forma Cameræ ad soluendum certam pecuniarum summam.& ob non solutionem factam præcedente citatione per contradictas fuisset declaratus ex-

5 communicatus,ac de validitate excommunicationis ageretur, Rota tenuit pro eius validitate, eo quòd vigore obligationis Cameralis tribuatur Auditori Cameræ facultas procedendi per audientiã contradictarum absque eo quòd dictus Cantor principalis semel personaliter,vel domi ad iudicium vocaretur.Nec est verum, quòd executor absolutionem de facto concedẽdo possit talem excommunicatum ad participandas distributiones quotidianas rehabilita-

6 re,quia nulliter,& absq; iurisdictione procedit,cùm certũ sit executori non licere super validitate sententiæ, cuius executioni additus est,pronunciare, *l.si vt proponis,l.executorem,C.de execut.rei iudic.l. si prætor.75.ff.de iudic.*Bart.*in l. à diuo Pio in princ.n.*4.Alex. *n. 9.* & Ias. *n.12.de re iud.*Menoch.*de arb.lib.1.q.*38.Cou.*pract.c.*16.*n.*5.Surd. *cons.*405.*n.*15.& clarè colligitur ex facultatibus Auditori Cameræ concessis à fel.mẽ.Paulo V.*in const.28.aliàs 20.incip.Eximiæ,§.21.sub Dat. Romæ apud S.Marcum Kal.Octob.*1606. quæ est in *Bullario nouo tom.* 3.

7 *pag.*212.vbi verba leguntur.*Et quod à te,vel Locumtenentibus, & aliis prædictis pro tempore excommunicati,seu aliàs censurati, ab aliis quàm à te vel Locumtenentibus, & aliis tuis huiusmodi etiam de partium consensu præterquam in mortis articulo constitutum absolui non possunt ad euitandas collusiones,&c.* Videant ergo iniustè renitentes soluere, & censuras non timentes quo iure, foueantur, & Conscientiæ suæ consulant,partibúsque satisfaciant.

Suspen

Suſpenſus iuſtè ab officio, priuatus eſt ipſo iure quotidianis di- 8
ſtributionibus, cum illæ non dentur iis, qui diuinis Officiis non interſunt, prout ſupenſus ab officio intereſſe nequit, ita Nau. *d. conſ.* 11. *n.* 6. Vgol. *d. tract. de cenſur. tab.* 4. *c.* 6. §. 3. *in fin. verſ. poſtremo excipiuntur*, Sãch. *de Matr. lib.* 3. *diſp.* 51. *ſub n.* 10. Monet. *d. q.* 15. *n.* 37. Bonac. *de cẽſur. diſp.* 3. *q.* 6. *pun.* 2. *n.* 16. Idẽ quoque dicendum eſt de ſuſpenſo à bene- 9
ficio, nã is, quoque amittit diſtributiones quotidianas, ita Vgolin. *d. tab.* 4. *c.* 8. §. 7. *n.* 4. poſt alios, quos refert, quod etiã eſt de mente omnium, qui de ſuſpenſione ſcripſerunt, fatentur enim hunc eſſe proprium effectum ſuſpenſionis à beneficio, vt omnibus prouẽtibus, & emolumẽtis ipſius beneficij priuet, vt inter cæteros videre eſt apud Sayr. *de cenſur. lib.* 4. *c.* 6. *n.* 9. *&* 10. licèt is *n.* 11. velit adhuc ſuſpensũ à beneficio, ſi interſit Diuinis, lucrari diſtributiones, in qua opinione eſt ſingularis, neque eius ratio vrget; limitat tamen poſt Vgol. Cou. & Sayr. hanc reſolutionem Monet. *d. loco n.* 40. vt ſuſpenſo etiã à beneficio, vbi aliunde non habeat vnde ſe ſuſtentet, ſubueniendum ſit de fructibus ipſius beneficij, vbi ſuſpenſio pro pœna lata eſt, non autem ſi pro contumacia; nam cùm tunc parendo ab ea ſe eximere, ac liberare poſſit, non eſt ei ſubueniendum de dictis redditibus, ac fructibus niſi ſumma neceſſitas adſit.

Interdictus iuſtè ab ingreſſu Eccleſiæ amittit ipſo iure quotidia- 10
nas diſtributiones, neque eas recuperat; nam diſtributiones quotidianæ non dantur niſi iis, qui in Eccleſiis interſunt diuinis Officiis tamquam Eccleſiæ miniſtri, vt conſtat ex *cap. vnic. de cler. non reſid. lib.* 6. & aliis in principio *cap.* citatis, at verò is, cui eſt interdictus Eccleſiæ ingreſſus, vel abſolutè, nullo modo Eccleſiam ingredi poteſt, Fuſc. *de Viſitat. lib.* 2. *cap.* 32. *num.* 7. Vgolin. *d. tab.* 5. *cap.* 16. §. 1. ad audienda in ea diuina Officia, vt colligitur ex *cap. is cui, de ſent. excom. lib.* 6. Henriq. *in ſumma lib.* 13. *cap.* 32. §. 2. *cir. med.* Vgolin. *dict. cap.* 16. §. 3. *num.* 1. ex quibus ſic reſoluit Monet. *dict. q.* 16. *à num.* 46. vbi *n.* 50. ampliat procedere ſiue interdictum latum ſit à Iure ſiue ab homine, & *n.* 52. ampliat etiam vt procedat licet iſte Canonicus fuiſſet in alia ciuitate interdictus ab ingreſſu Eccleſiæ, & *n.* 55. limitat in feſtiuitatibus, quæ habentur in *cap. alma mater, §. in feſtiuitatibus, de ſent. excom. in* 6.

Tempore ceſſationis à Diuinis ſiue iuſtæ, ſiue iniuſtæ Canonici 11
non percipiunt quotidianas diſtributiones, ita probatur *in c. ſi Canonici, §. ſcituri, de offic. Ordin. in* 6. & docent Cou. *in c. alma mater. p.* 2. §. 4. *n.* 7. Henriq. *d. lib.* 13. *cap.* 52. §. 3. *&* *cap.* 53. §. 2. *circa med.* Sayr. *de cen-*

ſur.

*sur.lib.5.cap.19.num.17.*Alphonf.Vega *in sum. par. 1. cap. 103. casu 6.* Gomez *in explicat. Bullæ Cruciatæ ad 5. clauf. in vltim. verbis* ; Anton.de Campos *de cessat. à Diuinis num.96.vers.si autem,*Monet.*dict. q.16.num.36.*Auila *de censur.par.2.disput.2.dub.3.concl.3.*Cened.*pract. & Canon.quæst.lib.1.q.1.num.55.*Bonacin.*de horis Canon. disput.2. q.5. puncto 2.*Barthol.à S.Fausto *eod.tract.lib.3. quæst. 39.* Tenetur tamen is, cuius culpa cessatio indicta fuerit, Canonicis, & clericis ad id, quod eorum interfit, eo quòd omnino cessantes à celebratione diuinorum Officiorum quotidianas distributiones amiserant, aut sanè non acquisierint,*cap.2.de offic.Ordin.lib. 6.* Cou. *in cap. alma mater par.2.§.4.num.7.vers.tertiò eandem,*Fr.Emman.*quæst.Reg.tom.2.q.115. art.4.*

12 Depositus,seu verbaliter degradatus ab Ordine,officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones; illi tamen danda sunt alimenta ex ipsis redditibus ecclesiasticis si aliunde non habeat vnde viuat, ne cum dedecore status ecclesiastici cogatur mendicare: ita Cou.*d.lib.3.var.cap.13.num.8.vers 12.hinc etiam deducitur,*Vgolin. *de censur.tab.2.cap.12.in princip.num.1.circa med.* Barthol. à S. Fausto *d.lib.3.q.43.*Monet *d. q.17. à num. 23.* vbi *num. 25. & seq.* limitat in iniustè deposito,vel in restituto ab illo, qui verbaliter deposuit, & *à num.27.*idem resoluit,& limitat in degradato, seu actualiter de-
13 posito,& *à num.33.*resoluit Canonicum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata,qui priuatus fuit Canonicatu, non percipere quotidianas distributiones, & *à num. 36.* regulariter loquendo tenet quòd clericus,seu Canonicus non amittit fructus,& distributiones beneficiorum nisi quatenus tribuuntur iis, qui aliquem Ordinem exercent,& non aliter.

14 Quibus autem accrescant distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ in casibus supra enarratis, est huius loci inuestigare, sed omissis aliis vera mihi videtur eorum opinio, qui tenent eas aliis clericis,qui intersunt diuinis Officiis, accrescere;ita glos.*verbo pars dimidia in Clem.2.de ætate,& qual. & verbo suspensis in Clem.2.de vita,& honest.clericor.*Gig. *cons.144. numero 30.* Cassad. *decis.vnic.de cleric.non resident.*Nauar. *in man.cap. 25. numero 123. & de Orat.cap.7.num.34.& miscelan.59.numero 9.* Azor. *instit. moral. par. 2. lib.7.cap.7.q.8.& 9.* Monet.*d. par.3.quæst.6.num.16.*Sanctarel.*d.q.13. num.2.*Barthol.à S.Fausto,*d.lib.3.q.87.* idque optimè probatur *ex d. cap.vnico,*& ex Concil.Trid.*d.cap.12.vers.distributiones,* ibi, *qui statis horis interfuerint, & sess. 21. de reform. cap. 3.* ibi, *& in distributiones*

quotidianas,

quotidianas, quæ inter Dignitates obtinentes, & cæteros Diuinis intereſſentes proportionabiliter, &c.

Verùm obſtat decretum eiuſdem Concil. *ſeſſ.22. de refor. c.3.* dum 15
decidere videtur portionem diſtributionum iis contingentem, qui nō interſunt, applicari debere fabricæ Eccleſiæ quatenus indigeat, vel Altari pro loco arbitrio Ordinarij. Sed illud poteſt intelligi ſtante conſuetudine, vel ſtatuto, vt non accreſcant intereſſentibus, ſed in Eccleſiæ vtilitatem conuertantur, Franc. Marc. Delphin. *dec.882. num.6. & 7. par.2.* Franc. Monald. *conſ.27. num.4.* Vel vbi omnes abfuerint à diuinis Officiis, quia tunc diſtributiones quotidianas Eccleſiæ applicandas eſſe reſoluunt Caſſad. *deciſ. vnic. n.3. de cleric. non reſid.* Gig. *d. conſ.144. n.30.* Couar. *lib.3. var. cap.13. num.7.* Azor. *d.c.7. quæſt.8.*

Meliùs tamen Nau. *miſcel.59. de Orat. n.9.* vtramque Concil. Trid. 16
deciſionem ad concordiam reducit, vt ſcilicet *d.c.3. ſeſſ.21. & d.c.12. ſeſſ.24.* intelligantur de diſtributionibus ordinariis, & propriis, quæ conſtituuntur de fructibus communibus lucrifaciendæ ab obeuntibus communiter officia diuina; aliud verò *c.3. ſeſſ.22.* intelligatur tantùm de diſtributionibus extraordinariis, & impropriis, quæ de redditibus particularibus Dignitatum, Perſonatuum, & Officiorū conſtituuntur lucrifaciendæ ab eis ſolis, qui huiuſmodi beneficia habent implendo officia, & ſeruitia Diuina eis ab Epiſcopo præſcribenda, ac deſignanda, & ideò ſubdit Nau. has extraordinarias meritò aliis non accreſcere quibus ordinariæ accreſcunt, quoniam hæ de communibus fructibus conſtituuntur pro officiis communiter ab omnibus obeundis, illæ verò de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, Perſonatuum, & Officiorum pro officiis, ac ſeruitiis à ſolis ea obtinentibus, faciendis, & obeundis. Hanc Nauarri ad vtrumque decretum conciliationem poſt Philiarch. ſequuntur Paul. Fuſc. *de viſit. lib.1. c.15. n.25.* Gallet. *in margarita caſuum Conſcientiæ, verbo Officium diuinum, pag.190.* Azor. *d.c.7. q.8.* Campan. *in diuerſor. Iuris Canon. rub.7. cap.6. n.15. verſ. conſului,* Monet. *d. parte 3. quæſt.6. n.29.*

Ego verò aliter præfata Concilij decreta eſſe concilianda exiſti- 17
mo, vt ſcilicet *d.c.3. ſeſſ.22.* loquatur in Dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuum in diſtributiones quotidianas cōuertendo ſeparare poteſt, & dato quòd diſtributiones quotidianæ non ſint tenues, & in odium obtinentiū Dignitates, & negligentiū reſidere, & quando illa tertia pars ita ſubtracta per non ſeruientes

 amittitur,

amittitur, locis piis est applicanda. At verò *d.cap.3.sess.21.* vt loquatur solùm quando distributiones ita sunt tenues, vt negligantur, & hoc casu tertia fructuum pars ita separata, & in distributiones ab Ordinario conuersa si per non seruientes amittatur, proportionabiliter seruientibus accrescit, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic.parte 3.cap.2. num.465.* & declarasse Sacram Congregationem testatur Rot. *in Astoricen.residentiæ 6.Iunij 1616.* coram Reueredisss. D.meo Coccino Decano, impressa post *tract. de distribut. quotidian. Alexandri Monet.*

18 Vtrum autem distributiones absentium debeantur non solùm actu interessentibus, verùm etiam aliis, qui Iuris fictione censentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel in Ecclesiæ suæ vtilitatem, vel ob iustam, & rationabilem corporis necessitatem? solùm deberi actu interessentibus constat *ex cap.vnic. vers.statuimus, de cleric.non resid.lib.6.* vbi Bonifacius VIII. indistinctè mandat, ac statuit, vt quotidianæ distributiones iis Canonicis, & clericis Collegiatarum Ecclesiarum tribuantur, qui diuinis Officiis adfuerint, atq; adeo cùm eas quoque distributiones complectantur, quas ij, qui non intersunt, acquirerent, si interessent, necessarium est eas acquiri, & accrescere iis qui intersunt. Hoc idem colligitur ex Cōc. Trid. *sess.21. de reform.c.3.* vbi decernitur quotidianas distributiones diuidendas esse inter obtinentes Dignitates, & cæteros Diuinis interessentes, & clariùs *ex sess.24. de refor.c.12.* vbi statuitur vt distributiones ij, qui statis horis interfuerint, recipiant, reliqui verò quauis collusione, aut remissione exclusa his careant. Facit etiam quia cum maiorem laborem subeant reliqui Canonici quando aliquis eorum abest, meritò maioris mercedis loco illis debentur huiusmodi distributiones iure accrescendi, ex quibus, & aliis hanc partem defendit Barthol. à S. Fausto *de horis Canon.lib.3.q.88.*

19 Potest Canonicus distributiones, quas alter malè quæsierat sibi applicaras, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit, glos. *verbo suas in d.c.vnico*, & ibi Gemin. *in §.qui verò num.10. de cleric.non resid.lib.6.* Nau. *miscel.59. de Orat. n.4. & 5.* Azor. *d.c.7.q.9.* Monet. *d.p.3.q.5.n.6.* Sanctarel. *d. q.13. n.5.* nouissimè Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib.3.q.91.*

20 At verò Episcopus, seu Capitulum non potest remittere, aut donare amissas distributiones ob nō residentiam, vt ex decreto Conc. Trid. *d.c.12.* colligūt Nau. *de horis Canon.c.22.miscel.14.n.48. & cons.5. n.1. de cler.non resid.* Menoch. *de arb.casu 429.n.6.* Piasec. *in praxi Episc. p.2.*

*p.2.c.3.n.8.in fine pag.*124. Armendar. *in addit. ad recopill. legum Nauarræ, lib.2.tit.23. de residentia, rub. an Canonici, vel alij habentes Dignitatem teneantur residere in suis Ecclesi. n.* 90. *&* 91. Gallet. *in margarita casuum Conscient. verbo distributiones* 4. Rot. *in Hispalen. distributionum* 2. *Maij* 1603. coram Reuerendiss. D.meo Coccino, est prima in impressis *post tract.de distribut. quotid.* Alex. Monetæ, Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi, par.3.alleg.* 53. *n.*140. & me citato Sanctarell. *d. quæst.*13. *num.*7. Consensus enim Canonicorum non 21 potest facere, vt qui non interfuit Diuinis habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui, sicut resoluunt Nauarr. *de horis Canon. cap.*5. *num.*20. *& cap.* 21. *num.* 63. Menoch. *d. casu* 429. *numero* 6. *in addit.* Mendez de Cabedo, *diuers. Iuris arg. libro* 1. *cap.* 9. Bonacin. *de Sacrament. disput.* 4. *q. vlt. puncto* 7. §. 5. *num.*8. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. decis.*493. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 384. *num.*7. *in* 2. *edit.* Immò nec totum Ca- 22 pitulum per consuetudinem potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas etiamsi per momentum temporis durauerit absentia, vt censuit Rot. *in d. Hispalen. distributionum*, & obseruant Aloys. Ricc. *d.resol.*384.*n.*8. Stephan. Gratian. *discept. forens.c.*166.*n.*31.

Et quamuis nonnulli existimauerint non esse prohibitum remit- 23 tere distributiones præteritas si absit omnis fraus, & conuentio, sed solùm esse prohibitum conuenire de remittendis distributionibus in futurum, vt probabiliter putat Monet. *d. parte* 3. *quæst.* 5. *num.*8. cuius opinio attento Iure communi vera est si credimus gloss. *verbo suas in d. cap. vnico*, quæ id probat, tamen post Concil. Trident. id ampliùs non licet, vt sentit Nauarr. *de Orat. miscel.* 59. *numero* 3. dum ait sententiam illius gloss. esse per Concil. Trid. sublatam. Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesiæ lib.* 3. *cap.* 25. *num.* 5. dum dicit prædictam gloss. esse nunc delendam, Azor. *d. lib.* 7. *cap.*7. *quæst.*9. quos refert, & sequitur Sanctarell. *d.q.*13. *n.* 6. vbi addit hanc opinionem hoc tempore esse communem, & fauere cultui diuino; quia alioquin daretur occasio clericis absentandi se à choro, sperantes sibi faciendam esse remissionem à suis Concanonicis amicis, & ita quoque ipse Canonicus cogeretur saltem ex gratitudine remittere distributiones aliis Concanonicis in diminutionem cultus Diuini. An autem, & quando super distributionibus transigi possit? vide Monet.*d.p.*3.*q.*5.*ex num.*14.

SVMMARIVM.

1 *Dignitatem, Canonicatum, Præbendam, aut Portionem in Cathedrali aut Collegiata Ecclesia obtinens vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse non potest.*

2 *Consuetudo immemorialis non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus.*

3 *Fundationibus, seu statutis à Sede Apostolica confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione non censetur derogatum per Conc. Trid.* sess.24. de reform. c.12.

4 *Consuetudo immemorialis potest excusare à residentia in Ecclesiis Collegiatis ruralibus prorsus destitutis, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere.*

5 *Consuetudo valet vt is, qui habet Canonicatus in diuersis Ecclesiis percipiat distributiones in vtraque, cum tamen in vna tantùm resideat.*

6 *Distributiones primi anni quòd dentur hæredibus mortui Beneficiarij potest consuetudine introduci.*

7 *Statuta de seruitio per annum, vel aliquod tempus, & de nihil percipiendo interim de massa grossa nisi peracto integro dicto seruitio, non comprehenduntur decreto Conc.* sess.24. de reform. c.14. *nec Bulla Pij V.*

8 *Consuetudo valet quòd vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam, siue præbendam amissis distributionibus quotidianis.*

9 *Consuetudo valet quòd interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructus lucrentur amissis distributionibus.*

10 *Canonici qui vna hebdomada intersunt diuinis Officiis, vt possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint, potest consuetudine introduci.*

11 *Consuetudo valida est, vt quis in absentia quotidianas lucretur distributiones si sciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantùm conniuente.*

12 *Distributiones vt conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione redditu um, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum potest consuetudine introduci.*

13 *Consuetudo valet, vt clericis senibus post 70. annum dentur distributiones quamuis diuinis Officiis non intersint.*

14 *Serui*

14 *Seruitium quadraginta annorum Ecclesiæ præstitum, stante consuetudine, liberat Beneficiatum à residentia, itaut lucretur distributiones quotidianas in absentia quamuis non intersit Diuinis.*

15 *Distributiones quotidianæ vt diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis horis, licèt non intersint omnibus, potest consuetudine introduci.*

16 *Clerici recedentes à choro dum diuinum Officium canitur, possunt stante consuetudine lucrari distributiones si id fieri contingat ob celebrandam Missam, vel Sacramentalem Confessionem.*

17 *Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli potest stante consuetudine percipere omnes fructus, & distributiones quotidianas.*

Canonici absentes an, & quando statuto, vel consuetudine quoad lucrandas distributiones pro præsentibus haberi possint, vel non?

CAPVT XXIII.

NVLLI licet obtinenti in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia Dignitatem, Canonicatum, Præbendam, aut Portionem vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, vt statuit Conc. Trid. *sess. 24. de refor. c. 12. vers. non liceat*, auferendo ibi consuetudinem immemorialem, & statuta iurata non residendi Canonicos, vel Dignitates, nisi auctoritate Apost. confirmata essent, sic referunt Nicol. Garc. *de benef. p. 3. c. 2. n. 197. in 1. & 3. declar.* Armendar. *in addit. ad recop. Nauarræ lib. 2. tit. 23. de residen. rub. an Canonici, vel alij habentes Dignitatem teneantur residere in suis Ecclesiis n. 21. & 23.* 1

Immemorialis igitur cõsuetudo non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, sicut attestatur resolutũ Nic. Garc. *d. p. 3. c. 2. n. 197.* Armendar. *d. loco n. 20.* Ego ipse *de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 53. n. 115.* & me citato in illo loco Sanctarel. *var. resol. q. 4. n. 33.* Decisio autem S. Congr. Concil. *in vna Lamacen. sub die 6. Septemb.* 1576. ita se habet *Congregatio parua, idest Illustriss. Cardinalium tantùm, censuit immemorialem esse sublatam per Concil. & statuta* 2

*iurata nihil valere,& statuta auctoritate Apost.confirmata non esse sublata per Concil.sess.24.cap.12.de reform.*refert Nicol.Garc.*d. n.* 197. *declar.* 3.& hinc *n.*199. colligit obtinentes Canonicatus in Ecclesia Toletana,& in aliis Ecclesiis Hispaniæ non posse hodie excusari à residentia,licèt ante Concilium essent in consuetudine immemoriali non residendi, & *à n.* 210. resoluit obtinentes Dignitates teneri ad residentiam,etiamsi ante Concil. cum eis esset litigatum super residentia,& habuisset sententiam,& rem iudicatam,in fauorem ; quia probauerunt immemorialem non residendi, nam cùm sententia illa,& res iudicata fundetur,& inuitatur consuetudine immemoriali, non dat plus roboris illi, quàm de se habet, sed solùm imponit finem liti, & sententia non dat ius, sed declarat competere ex illa consuetudine,*l.sicuti*,§.*sed si quæratur*, *ff. si seruitus vindicetur.* Sic similiter Sacra Congregat. Concil. *die* 1. *Iulij* 1597. censuit decreto *d.cap.*12.*vers.distributiones* sublatam esse consuetudine etiam immemorialem percipiendi distributiones in absentia.

3 Non censetur tamen per Conc.*d.cap.* 12. derogatum fundationibus,seu statutis à Sede Apost.confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione,non autem in forma communi, vt ex multis latè probat Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*214.*cum seqq.*

4 In Collegiatis autem non insignibus potest excusare immemorialis consuetudo, si Ecclesiæ sint rurales prorsus destitutæ, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, aut in quibus adeo tenues redditus essent, vt Canonicos aliunde non habentes vnde viuerent,alere non possent, & sufficit ad excludendam immemorialem,quod aliqui Canonici resederint, ita Nicol.Garc. Armendar.& Ego ipse *locis proxime citatis*,Sanctarel. *d.q.n.*39.vbi *q.*15. latè agit quæ dicatur consuetudo immemorialis, & quam vim habeat.

5 His igitur casibus inualida erit consuetudo,primò si introductum sit vt is, qui habet duos Canonicatus in diuersis Ecclesiis percipiat distributiones in vtraque,cùm tamen in vna tantùm resideat,vt per Rocch. *in cap. fin.de consuet.sect.*5.*num.*45.Moner.*de distribut. quotid.*
6 *par.*2.*quæst.*12.*numero* 40.Sanctarel.*var. resol. quæst.* 10. *num.* 20. Secundò quòd mortuo Beneficiario distributiones primi anni dentur eius hæredibus,sicut docent Ioann.Andr.*in cap.vnic.de cleric. non resid.lib.6.vbi* Anch. *numero* 2. Franch. *in princip. num.* 2. Azor. *instit. moral.part.*2.*lib.*7.*cap.*7.*quæst.*5.Cened.*pract. & Canon. quæst. lib.* 1.*q.*1. *n.*41.Sanctarel.*d.q.*10.*n.*21.Bonacin.*de horis Canon.disp.*2.*q.* 5.*pun.* 6. *num.*11.

*num.*11.vbi *num.*12.ait consuetudine induci posse, vt fructus primi anni dentur hæredibus Canonici mortui, non enim decreto Conc. *sess.* 24. *de reform. cap.* 14. nec Bulla Pij V. super hac eadem re edita 7
comprehenduntur statuta ne seruitio per annum, vel aliquod tempus,& nihil percipiendo interim de massa grossa, nisi peracto integro dicto seruitio, vel quòd post obitum hæredibus debeatur, cùm sit potiùs differre, quàm auferre, vt ex sententia Sacræ Congregationis tradit Nicol. Garc. *de benefic.par.*11.*cap.*5.*num.*138. Tertiò, 8
quòd vna hora,vel duabus interessentes lucrentur massam grossam siue præbendam, amissis distributionibus quotidianis, vt referunt decisum Nicol.Garc.*d.cap.*2.*n.*329.*in* 1.*declarat.* Armendar. *d.loco n.* 52. Quartò, quòd interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructus lucrentur amissis distributionibus, adeò vt non interessẽtes omnibus horis in prædicto mense amittant illã ratam fructuũ, quem amitterent in illis octo mensibus singulis horis interessendo, Nicol.Garc.*d.cap.*2.*n.*329.Armendar. *d. loco n.* 53. vbi subdunt tales 9
non incedere in pœnam decreti Concilij, quasi absfuissent vltra tres menses.Quintò,vt Canonici,qui vna hebdomada intersunt diuinis 10
Officiis possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint,ita Azor.*instit.moral.par.*2.*lib.*7.*cap.*7.*q.*5. Sanctarel.*d.q.*10.*num.*23.Poterit namque consuetudo longioris vacationis à seruitio Ecclesiæ reduci ad tempus præscriptum à Conc. Trident.vt censuit S.Rituum Congreg *in vna Egitanien.*23.*Nouembris* 1602.

Valida tamen erit consuetudo in istis qui sequuntur casibus. 11
Primò, vt quis in absentia quotidianas lucretur distributiones si sciente,& patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantum conniuente,vt resoluunt Cou. *vari. lib.* 3. *cap.* 13.*numero* 5. *in fine*,Duen. *regul.* 206. *vers. limita quinto.* Hoied. *de incompatibil. benefic.par.*1. *cap.* 17. *numero* 13. Cened. *dict. quæst.* 1. *numero* 24. Aloys.Ricc.*in collect.decis.collect.*159.Monet.*de distrib.quotid par.*2.*q.* 12.*numero* 45.& 46.Sanctarel.*dict.quæst.*10.*numero* 16.Secundò, vt 12
distributiones conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione redditruum,vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum,vt docent Monet.*dict.par.*2.*q.*11.*num.*46.Cened.*d.q.*1.*nu.*68. Sanctarel.*d.q.*10.*num.*18.Tertiò, vt clericis senibus post septuagesimum annum dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non 13
intersint,Monet.*d.par.*2.*q.*12.*num.*57.Cened.*d.q.*1.*num.*17. Bonacin. *d.q.*5.*puncto* 6.*num.*16.Sanctarel.*var. resol.q.*8.*nu.*14.Quartò, vt seruitium 14

uitium quadraginta annorum Ecclesiæ præstitum liberet Beneficiatum à residentia, ita vt lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis ipse non intersit Diuinis, ita Cened. *par. 3. collect. 15. in fine, & dict. quæst. 21. vers. sexto*, Nicol. Garc. *dict. cap. 2. num.* 344. Monet. *dict. par. 2. quæst. 7. num.* 21. *& quæst. 12. n. 61. & quæst. 13. n. 41.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 298. *numero* 19. Piasec. *in praxi Episcop. p.ir. 2. cap. 3. numero 9. vers. de senio*, Bonacin. *dict. quæst. 5. pun. 6. numero* 15. Ego ipse *dict. alleg.* 53. *numero* 117. me citato in illo loco
15 Sanctarel. *dict quæst. 10. numero* 26. Quintò, vt distributiones quotidianæ diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis horis, licèt non intersit omnibus, Duen. *regul. 206. vers. limita secundo*, Hoied. *de incompatib. benefic. par. 1. cap. 17. numero* 11. Monet. *dict.*
16 *par. 2. quæst. 12. numero 42. vers. limitatur.* Sextò, vt clerici recedentes à choro, dum diuinum Officium canitur, lucrentur distributiones, si id fieri contingat ob celebrandam Missam, vel Sacramentalem Confessionem vt per Monet. *d. p. 2. q. 11. à n. 48. vers. infertur, & à n. 52.*
17 *cum seq.* Septimò, vt Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 362. Armendar. *d. loco n.* 73.

SVMMARIVM.

1 *Auditores Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & distributiones beneficiorum suorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officiis.*

2 *Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia.*

3 *Collector generalis Cameræ Apost.*
Subcollectores.
Aduocati.
Procuratores.
Fiscales.
Notarij in causis spoliorum. } *eorum officio durante lucrantur distributiones.*

4 *Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ Præbendæ non amittit distributiones quotidianas.*

5 *Archidiaconus durante visitatione non potest percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine.*

6 Pœniten

6 *Pœnitentiarius si dum recitătur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessiones etiam peccatorum venialium & non reseruatorum, percipit distributiones quotidianas, dummodo intra Ecclesiam, non extra eam etiam infirmorum Confessiones audiat.*

7 *Theologus, seu obtinens Præbendam Theologalem, diebus quibus legit, habendus est tamquam præsens in choro pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas.*

8 *Concilio generali Canonici interessentes, lucrantur distributiones quotidianas, quando tanquam Theologi vel Canonistæ intersunt.*

9 *Distributiones quotidianas percipit Canonicus, qui à Capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, aut Ciuitatem.*

10 *Concilio Prouinciali, seu Synodali interessentes percipiunt distributiones quotidianas.*

11 *Animarum curæ incumbentes imminenti suæ Dignitati, vel Canonicatui, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, distributiones quotidianas lucrantur.*

12 *Distributiones quotidianas non percipiunt Canonici habentes curam animarum in aliis Ecclesiis dum in eis resident, ac Sacramenta administrant.*

13 *Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis priuilegio potest percipere distributiones quotidianas.*

14 *Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina, distributiones quotidianas lucratur.*

15 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium non percipit distributiones, si consuetudo eum absentem non excusaret.*

16 *Vicarius Episcopi non lucratur distributiones quotidianas, si choro non intersit quando est Canonicus, etiamsi à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur.*

17 *Vicarius Episcopi non abest ab Ecclesia, vbi est Canonicus, ex iusta causa cùm soli Episcopo, & non Ecclesiæ deseruiat.*

18 *Obses datus ab Ecclesia, aut etiam repræsaliarum causa captus & detentus quotidianis distributionibus priuandus non est.*

19 *Distributiones quotidianas non amittit absens pro euidenti vtilitate Ecclesiæ, dummodo non sit ei constitutum salarium.*

20 *Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas.*

21 *Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur, si ea tempore diuini Officij expediat.*

22 *Canonicus, qui ad peragenda Ecclesiæ negotia citius discessit quàm par est, aut regressum diutius distulit quàm opus est, non potest distributiones percipere pro eo tempore quo citiùs discessit, aut diutiùs regressum distulit, si scienter hoc fecit.*

23 *Canonicus, qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidentem Ecclesiæ suæ vtilitatem, potest distributiones lucrari, quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus insumat.*

24 *Massa vniuersalis omnium redditu um Canonicorum tàm ratione distributionum, quàm Præbendarum constituenda est, & contribuendum pro expensis, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, ab vnoquoque procurata, quam quisque percipit ex tali massa.*

25 *Fructus, & distributiones debentur absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium ipsius Ecclesiæ, vel sui beneficij.*

26 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere censetur, nec hoc casu ad lucrandas distributiones opus est licentia Episcopi.*

27 *Infirmus, qui personaliter diuinis Officiis adesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, si cùm erat sanus consueuerat interesse diuinis Officiis*, vt num. 36. *etiamsi propria culpa in infirmitatem inciderit.*

28 *Debilis in cruribus, seu tibiis si ad Ecclesiam se conferre non possit quotidianas percipit distributiones.*

29 *Canonicus nonagenarius, & ferè luminibus orbatus choro non inseruiens pro præsente haberi mandatur.*

30 *Canonicus, qui lumen oculorum amisit, & propterea Missas, & diuina Officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucratur.*

31 *Prouisus de Canonicatu si capta possessione lumine orbetur, & non possit promoueri ad Ordinem requisitum, reputatur præsens quoad fructus, sed non tenetur assistere in choro.*

32 *Medicinam sumens Canonicus, aut si sanguine minuatur, percipit distributiones in absentia.*

33 *Canonicus sanitatis causa balnea, vel alium locum petens percipit distributiones in absentia.*

34 *Lepra, aut alio morbo contagioso coactus Canonicus ab vrbe discedere, in absentia distributiones quotidianas lucratur.*

37 *Senio ita confectus vt residere & interesse Diuinis non possit, modo aliàs interesse consueuerit, percipere debet quotidianas distributiones.*

38 *Distributiones quotidianas percipere potest absens à choro, & etiam à Ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c.*

39 *Distributiones quotidianas percipere potest timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum.*

40 *Pestis ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa.*

41 *Canonico, qui ex causa pestis abfuerit, non debentur quotidianæ distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa.*

42 *Carceratus iniustè lucratur distributiones quotidianas si veniat absoluendus.*

43 *Canonicus lucratur distributiones cùm per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in sua Ecclesia diuinis interesse Officiis.*

44 *Exulatus iniustè non debet amittere quotidianas distributiones.*

45 *Excommunicatus iniustè non amittit distributiones quotidianas, si solitus erat ante impedimentum excommunicationis diuinis Officiis interesse.*

46 *Suspensus iniustè ab Officio, vel beneficio non amittit distributiones.*

47 *Distributionibus non priuatur Canonicus quando Ecclesia interdicitur si non dedit causam interdicto, & solitus erat diuinis Officiis interesse.*

48 *Ecclesia polluta existente non debet Canonicus distributionibus priuari, si pollutioni huiusmodi causam non dedit.*

49 *Priuato iniustè debentur fructus, & distributiones quotidianæ.*

50 *Cessatione à Diuinis durante Canonici distributiones quotidianas non recipiunt ab Ecclesia.*

51 *Distributiones quotidianæ intelliguntur sub nomine oblationum manualium*, in c.2.de offic.Ord.lib.6.

Canonici à choro absentes quibus casibus lucrentur distributiones quotidianas?

CAPVT XXIV.

1 AVDITORES Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & distributiones suorum beneficiorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officiis, ex Constit. Clementis VII. incip. *Conuenit sub Dat. Non. Augusti* 1525. ita docent Læl. Zechi. *de Republ. eccles. c.* 11. *num.* 2. Cened. *practic. & canon. quæst. lib.* 1. *q.* 1. *num.* 63. Ego ipse, *de officio, & potest. Episc. p.* 3. *alleg.* 53. *num.* 155. & me citato in illo loco Sanctarel. *var. resol. q.* 11. *n.* 1.

2 Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiẽdi fructus, & distributiones quotidianas in absentia in Fidei fauorem à Paul. III. & Pio V. sibi concesso, vt per Roj. *de priuileg. Inquisit. n.* 420. *& in tract. de hæret. sing.* 96. Spin. *in speculo testam. gloss.* 3. *princ. n.* 78. Nicol. Garc. *de benef. parte* 3. *c.* 2. *n.* 356. Ego ipse, *d. alleg.* 53. *num.* 156. me citato in illo loco, Sanctarell. *d. q.* 11. *num.* 3. Semotis tamen priuilegiis minimè ius illis fuisse percipiendi distributiones quotidianas eo tempore, quo beneficiis non deseruiunt, referunt à S. Congr. Concil. decisum Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 256. & Armendar. *loco infrà citando, n.* 72. Verba autem declarationis sunt quæ sequuntur. *Congregatio Concilij iam dudum consulta respondit Inquisitoribus hæreticæ prauitatis minimè ius esse percipiendi distributiones quotidianas Canonicatuum, Dignitatum, aut aliorum beneficiorum eo tempore, quo beneficiis prædictis non inseruiunt. Quam decisionem Inquisitores Hispaniarum veriti ne læderentur eorum priuilegia à diuersis Romanis Pontif. ad tempus concessa, & à fel. record. Gregorio XIV. prorogata, vt eis prædicto muneri vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Congregationem adierunt, illorúmque tenore exhibito declarari petierunt, eam decisionem ex Iure communi depromptam, ad eorum priuilegia nequaquam pertinere. Itaque Congr. priuilegiorum exemplo diligenter inspecto Iuri consentanea Inquisitores postulare censuit, atque adeo declarauit decisionem à se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis non habere locum vbi specialibus priuilegiis, aut indultis Apostol. Inquisitoribus,*

seu

seu aliis sancti Officij ministris fuerit concessum vt quotidianas distributiones quantumuis absentes lucrentur, tunc enim priuilegia, & indulta huiusmodi quæ ad tempus, pro quo fuerunt concessa, durent, eo firmius esse custodienda quò præstantius, & vtilius est Christianæ Reip. Inquisitorum Officium ad conseruationem, & propagationem Orthodoxæ Fidei constitutum, ita die 6. Iunij 1594. Cardinali Toleto Sacra Congreg. significauit.

Collector generalis Cameræ Apostol. Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarij in causis spoliorum, & aliorum iurium dictæ Cameræ, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia, vt ex Constit. Sixti V. sub datum 8. *Maij* 1590. referunt Monet. *d.p.2.q.11.n.* 111. Sanctarel. *d.q.* 11. *n.*6. Ego ipse *d.alleg.* 53. *n.* 157. 3

Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ non amittit distributiones quotidianas, cum visitando prædicta iura & loca seruiat Ecclesiæ in re vtili, vt per Nicol. Garc. *dict. part.* 3. *cap.* 2. *numero* 333. *cum seq.* Azor. *institut. moral. part.* 2. *lib.* 7. *cap.* 7. *quæst.* 10. Monet. *d. quæst.* 11. *num.* 63. Cened. *d. quæst.* 1. *numero* 36. Ego ipse *d. allegat.* 53. *numero* 163. me citato in illo loco Sanctarel. *d. quæst.* 11. *num.* 9. Si verò non visitaret propriam Ecclesiam suæ diœcesis, etiamsi illam visitaret ex officio & iure sibi competenti, tunc non poterit percipere distributiones, vt referunt decisum Monet. *d. quæst.* 11. *num.* 63. Cened. *d.q.* 1. *nu.* 36. & 74. Nicol. Garc. *d.c.* 2. *num.* 332. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 1. *titul.* 6. *l.* 6. *de Visitat. num.* 81. & 108. Sanctarel. *d. quæst.* 11. *nu.* 10. Ego ipse *d. allegat.* 53. *numero* 126. Et hoc casu durante visitatione non potest Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sunt à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis causa à Concilio permissis, vt resolutum attestantur Nicol. Garc. *d.c.* 2. *num.* 332. *in* 2. *dub.* & Armendar. *d.l.* 6. *de Visitat. n.* 82. aduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quia ea seruanda erit. 4 5

Pœnitentiarius si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessiones, percipit quotidianas distributiones, vt referunt decisum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. decis.* 498. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 389. *num.* 5. *in* 2. *edit.* & *resol.* 477. *num.* 6. Salazar de Mendoça *in libello de instit. Canonic. Pœnitent.* §. 6. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 19. 6

 num. 6.

num.6.vers.tertio excipitur, *& cap.* 33. *numero* 5. Monet. *de distribut. quotid.par.*2.*q.*11. *num.* 64. *cum seqq.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.*7.*cap.*6.*num.*27. Barthol.à S.Fausto *de horis Canon.lib.*3. *quæst.* 74. Nicol.Garc.*de benef.p.*5.*cap.*4.*num.* 124. *& seq.* Bonacin. *de horis Canon.q.*5.*pun.*3.*§.*5.Raguc.*de voce Canonic. in Capitulo quæst.vlt.num.*7. Ego ipse,*d.p.*3.*alleg.*53.*n.*160. *& allg.* 55. *n.* 30. me citato in hoc loco Sanctarel.*var.resol.q.*7.*num.*13. Etiamsi audiat Confessiones peccatorum venialium,& non reseruatorum,ex Nicol. Garc.*num.*123. Monet.*num.*65. & Sanctarel.*proximè citatis locis*, dummodo tamen intra Ecclesiam, non verò extra etiam infirmorum Confessiones audiat,Nicol.Garc.*in addit.ad d.par.*5.*cap.*4.*num.*125.*in fine*,Ego ipse *dict. allegat.* 55. *numero* 32. At Canonici quibus non incumbit vti Canonicis onus audiendi Confessiones, si pro his audiendis absit à Choro,non lucratur distributiones,ita Sac.Cong Concil.*sub die* 22. *Iunij* 1624.

7 Theologus,seu obtinens Præbendam Theologalem,diebus quibus legit, habendus est tamquam præsens in choro, non modò pro illis horis,vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemni,sed etiam pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas, ita declarante Gregorio XIII. decisum referunt Nicol. Garc. *dict.cap.*2. *numero* 118. Aloys. Ricc. *in dict. praxi rerum fori ecclesiast.resol.*386.*numero* 6.*& resolut.*389.*numero* 6. Nald. *verbo distributiones numero* 9.Gonzal.*ad regular.*8.*Cancell.§.*7.*proœm. numero* 180. Armendar.*d.titul. de residentia Canonicorum numero* 68.Monet.*d.p.*2. *quæst.*10.*num.*27.*& q.*11.*numero* 75.Bonacin.*d.quæst.*5. *puncto* 3. *§.* 6. Ego ipse *d.par.*3.*allegat.*56.*num.*8. me citato in illo loco Sanctarel.*d. q.*11.*n.*15.

8 Concilio generali interessentes lucrantur distributiones quotidianas,vt resoluunt Cosm. *in pragm. Sanction. titul. de collat.* §. 1. *gloss. nihil in fine*, Iacobat. *de Concil. lib.* 5. *artic.* 6. *ad fin.* Rebuff. *in praxi part.* 3. *titul. de dispensat. de non resid. numero* 34. Salzed. ad Bernard. *in practic. cap.* 52. *litt. C. vers. quartus casus*, Cened. *dict. quæstione* 1. *numero* 67. Ego ipse *dict. allegat.*53.*numero* 158.me citato in illo loco Sanctarel. *d.quæst.*11.*numero* 7. Sed contra tenet Monet.*d.par.*2.*q.*11. *n.* 90. quia isti non absunt causa vtilitatis Ecclesiæ vniuersalis, in eo tamen omnes conueniunt Canonicum non esse priuandum distributionibus quando tamquam Theologus,vel Canonista Concilio generali interest missus à suo Capitulo, vt ibi intersit nomine Capituli, quia tunc abesset in vtilitatē suæ Ecclesiæ,

& eius

& eius rē vtiliter gerere censeretur, Cened.*n.* 67.*vers. aduerte*, Mo-
net.*n.*91. Sanctarel.*n.*7.*in fine*, Ego ipse, *n.*158.*proximè citatis locis.* Si- 9
cut etiam posset percipere distributiones si à Capitulo gratulatio-
nis causa mitteretur ad Pontificem, vel Principem, vel Ciuitatem,
quia tunc abesset causa suæ Ecclesiæ, ita Monet.*d.q.*11.*n.*92. Sancta-
rel.*d.q.*11.*n.*8.

Concilio Prouinciali, vel Synodali interessentes distributiones 10
quotidianas percipiunt, vt resoluunt Salzed. ad Bernard. *in pract.*
*cap.*52.*litt.C.vers.idemque pari ratione*, Cened.*d. q.* 1. *n.* 67. *vers. idem*
pari ratione, Sanctarel.*d.q.*11.*n.*22.*&* *q.*10.*n.* 17. *in princ.* Barthol. à S.
Fausto *d.lib.*3.*q.*52.

Animarum curæ incumbentes imminenti suæ Dignitati, vel 11
Canonicatui, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia
exercendi, quæ spectant ad ipsam curam, distributiones quotidianas
lucrantur, & tanquam præsentes in choro habentur, vt referunt
decisum Franc.Leo, *in thesauro fori eccles.p.*3.*c.*2.*n.*24. Aloys.Ricc. *d.*
*resol.*389.*n.*4. Raguc.*de voce Canon. in Capitulo quæst. vlt. n.* 6. Nicol.
Garc.*d.c.*2.*n.*335. Armendar.*d.lib.*2.*tit.*23.*l.*2.§.2. *de residentia Canon.*
*n.*58. Cened.*d.q.*1.*n.*75. Zerol. *in praxi Episc. p.* 1. *verbo distributiones*
*n.*3.*vers.secundo debentur*, Læl.Zech.*de Repub.eccles.cap.*24. *nu.* 6. Bar-
thol.à S.Fausto *d.lib.*3.*q.*76. Bonacin.*d.q.*5.*pun.*3.§.7. Ego ipse *d. al-*
*leg.*53.*n.*127.& me citato in illo loco Sanctarel.*d.q.*11.*n.*11. Vnde Sa- 12
cra Cong.Cardinalium, *negotiis Episcoporum, & Regularium Præposito-*
*rum in vna Lauden.*24.*Nouembris* 1617. censuit Canonicum à choro
absentem occasione seruitij, curæ eius Canonicatui annexæ quoti-
dianas distributiones lucrari, tanquam si esset præsens, ideóque
Episcopum curam animarum eidem Canonico auferre, & Mansio-
nario sibi, eiúsque successoribus beneuiso conferre non debere. At
si haberent curam animarum in aliis Ecclesiis dùm in eis reside-
rent, ac Sacramenta administrant, non possunt percipere distribu-
tiones, quas perciperent si in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, in
qua habent Canonicatus, vel Dignitates, residerent, vt resoluunt
Monet.*d.par.*2.*q.*11.*n.*69. Sanctarel.*d.q.*11.*n.*13. Barthol.à S.Fausto *d.*
*lib.*3.*q.*76.

Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis 13
priuilegio potest percipere distributiones quotidianas, vt resoluunt
Gemin.*num.*4.& Franch.*num.*3.*in cap. vnic. de cleric. non resid. lib.* 6.
Cened.*d.quæst.*1.*num.*26. Sanctarel.*var.resol.q.*10.*num.*1. Barthol à S.
Fausto *d.lib.* 3.*q.* 83. Episcopus verò non potest aliquem excusare
à resi

à residentia in choro nisi iuxta dipositionem, *d.c. vnici*, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d.c.2.n.*407. Armendar. *d.loco n.*84.

14 Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina ex Const. Sixti V. distributiones quotidianas lucrantur, vt per Aloys. Ricc. *in d. praxi decis.*498. *in* 1. *edit. aliàs resol.*389. *n.*3. *in* 2. *edit.* Nicol. Garc. *d.c.*2. *n.*349. Monet. *d.p.*2. *q.*8. *n.* 28. Armendar. *vbi sup. n.* 62. Franc. Leo *d.c.*2. *n.*23. Barthol. à S. Fausto *d.lib.*3. *q.* 52. Ego ipse *d. alleg.*53. *n.*159. me citato in illo loco Sanctarel. *d. q.* 11. *nu.* 14. vbi in fine cum Garc. subdit idem esse dicendum in aliis Præbendatis, licèt non sint de Capitulo.

15 Canonicus Ecclesiæ Cathederalis Sede vacante electus in Vicarium generalem, Officialem, & Visitatorem, non amittit distributiones si absit à choro, quamuis ob huiusmodi officia ei salarium assignetur, vt resoluunt Cened. *d. quæst.* 1. *num.*72. Sanctarel. *d. quæst.* 11. *num.*18. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib.*3. *quæst.* 68. Verùm huiusmodi quotidianas distributiones illum non percipere, præcipuè vbi consuetudo eum absentem non excusaret, meliùs resoluunt Monet. *dict. par.*2. *quæst.*11. *num.*83. Ego ipse *d. par.*3. *alleg.*54. *num.*166.

16 & Canonico qui munere Vicarij Episcopi fungitur non deberi quotidianas distributiones si Horis Canonicis non intersit, etiamsi à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur, refert decisum Nicol. Garc. *in add. ad suum tract. de benef. p.*3. *c.*2. *n.*348. Barthol. à S. Fausto *d. lib* 3. *q.* 69. S. Congregat. Concilij *in vna Bittecten.* 18.

17 *Decembris* 1627. Ratio est, quia non abest ex iusta causa, cùm Vicarius deseruiat soli Episcopo, & non Ecclesiæ, vt inquit Rot. *decis.* 222. *n.*5. *p.*2. *diuers.*

18 Obses datus ab Ecclesia, aut etiam repræsaliarum causa captus, & detentus distributionibus quotidianis priuandus non est, vt resoluunt Monet. *d.p.*2. *q.*5. *n.* 56. *cum seqq.* quem refero Ego ipse *d. alleg.*53. *n.*165.

19 Absens pro euidenti vtilitate Ecclesiæ distributiones quotidianas non amittit, præcipuè stante consuetudine, quòd Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli percipiat omnes fructus, & quotidianas distributiones, vt per *cap. vnic. de cleric. non resid. lib.*6. tenent Aloys. Ricc. *in d. praxi rerũ fori eccl. resol.*389. *in* 2. *edit.* Seraphin. *decis.*1239. *par.*2. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *nu.* 362. Armendar. *d. loco num.*73. *&* 95. Barthol. à S. Fausto *d. lib.*3. *q.*48. vbi intelligit si aliàs choro interesse solebat, & abest in euidentem

suæ.

suæ Ecclesiæ vtilitatem, hoc est manifestam, Ego ipse, *d. alleg.* 53. *n.* 171. Sacra Congreg. Concilij 31. *Januar.* 1603. vbi intelligit dummodo non sit ei constitutum salarium. Et quòd Canonicus procu- 20
rator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas, censuit Sacra Rituum Congreg. *in Saonen.* 21. *Augusti* 1604. Et Canonicus, 21
qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur si ea tempore diuini Officij expediat, modò ex Capituli mandato non teneretur negotia illa extra tempus diuinorum Officiorum peragere, quia hic videtur abesse ob vtilitatem Ecclesiæ, tum quia iure suo vti videtur dum illius negotiorum expeditionem ad tempus vsque diuinorum Officiorum differt, ita Bonac. *de Horis Canon. disp.* 2. *q.* 5. *punct.* 3 Barthol. à S. Fausto, *d. lib.* 3. *q.* 56. *& q.* 57. resoluit Ca- 22
nonicum, qui ad peragenda Ecclesiæ negotia citius discessit, quam par est, aut regressum diutiùs distulit quàm opus est, nō posse distributiones percipere pro eo tempore quo citiùs discessit, aut diutiùs regressum distulit, si scienter hoc fecit, secus si bona fide, putans negotium tunc temporis tractandum esse, & *q.* 58. tenet Canonicum, 23
qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidētem Ecclesiæ suæ vtilitatem, posse distributiones lucrari, quāuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus insumat, in quo cæteri Canonici diuinis Officiis assistunt, modò illæ recreationes non fuerint in causa, vt citiùs suscepta negotia non fuerint in causa, vt citiùs suscepta negotia non expediret; quia tunc non se haberent accidentaliter ad principalem causam absentiæ, sed ipsæ essent absentiæ causa.

An expensæ, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangen- 24
tes, & tuenda iura Ecclesiæ, extrahendæ sint à communi massa, seu potiùs ex Præbendis cuiusque particularis Canonici, & pro qua rata, an æqualiter, seu potiùs pro virili cum aliquæ Præbendæ sint pingues, aliæ verò tenues? Sacra Congreg. Concilij, *die* 15. *Aprilis* 1628. iuxta decretum Sacræ Congreg. Episcoporum censuit esse constituendam massam vniuersalem omnium reddituum Canonicorum tam ratione distributionum quàm Præbendarum, & contribuendum ab vnoquoque pro rata, quam quisque percipit ex tali massa.

Absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium ipsius Eccle- 25
siæ, vel sui beneficij, debentur fructus, & distributiones, vt fuit ten-

Ff tum

tum,in Rota corā Seraph.*decis.*1098.*n.*5.*& in Asten.fructuū* 15.*Martij* 1613.corā bon.mem.Patriarcha Manzanedo, *& in Calaguritana fructuū,& distributionum* 26.*Mart.*1614. corā bon. mem. Vbald. refero Ego ipse,*d.alleg.*53.*n.*172.Barthol.à S.Fausto,*d.lib.*3.*q.*52.*n.*1. & Sac. Cong.Conc.reste Nic.Garc.*in addit.ad tract.de benef.p.*3.*c.*2.*n.*49.cēsuit quòd absentiæ iustam causam cēsetur habere,qui super iuribus Ecclesiæ suæ litigat,& consuluit, Nau. *cons.*14.*de cler.non resid.in nouis*,quòd Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere cēsetur, ad hanc tamen non residentiam videtur necessaria sui Prælati, vel Papæ licentia,seu sciētia,ad hoc vt fructus iustè interim lucrari possit,ex Conc.Trid.*sess.*21.*de refor.c.*1. vbi decernitur non licere abesse absq; licentia Episcopi, & causa priùs cognita, & probata.Sed mihi dicendum videtur ad lucrandas distributiones non opus esse licentia Episcopi; ratio est quia *in c.vnic. de cler.non resid.*absolutè conceduntur distributiones absentibus in euidentem Ecclesiæ vtilitatem, & Conc.Trid.*d.c.*1.non loquitur de Canonicis,sed de Episcopis, & animarum Curatoribus, Carol.Macign. *de Horis Canon. c.* 68. *n.* 14. Barthol.à S.Fausto, *d.lib.*3.*q.*59.

27 Infirmus,qui personaliter diuinis Officiis adesse non potest,quotidianas percipit distributiones in absentia,ita probat *c.*1.*de cler.non resid.lib.*6.resoluunt Cou.*lib.*3.*var.c.*13.*n.*8. Nau.*cons.*2.*num.*3.*de cler. non resid.& de horis Can.c.*11. *n.*10.Selu. *de benef.p.*4.*q.*6.*n.*9. Fusc. *de Visitat.lib.*1.*c.*15.*n.*25. *vers.& infirmo, & c.*20.*n.*26.Tho.Act. *in tract. de infirm.p.*1.*c.*50. *n.*25. Hoied. *de incompatib. benef.par.*1.*c.*17.*n.*15. Ludou.Gom.*in reg.de infirmis resign.q.*9.*vers.*47. Gutier. *Canon.lib.*1. *c.*1.*n.*140.Spin.*in speculo testam.gloss.*9.*princ.n.*30. Franc. Leo, *in thesauro fori eccles. parte* 3.*c.* 2. *numero* 2. Piasec. *in praxi Episc. par.*2.*c.*3. *n.*9.*vers.infirmus*,Carol.de Graffis,*de effectib.cler.effectu* 1. *num.*1172. Vgolin.*de offic.Episc.c.*19.§.2. *num.*6. *vers. excipitur*, Azor. *instit. mor. par.*2.*lib.*7.*c.*7.*q.*10.Nicol.Garc.*d.parte* 3.*c.*2.*n.*363.Monet. *d. parte* 2. *q.*5.*n.*48.*& q.*6.*à n.*1. nouissimè Barthol. à S. Fausto, *de Horis Canonicis, libro* 3.*q.*26. Armendar. *d. rub. de residentia Canon. numero* 75. Raguc. *d.q.vlt.n.*8.Cened. *d.q.*1. *n.* 7. Ego ipse, *d. allegat.*53. *n.*166. me citato in illo loco Sanctarel.*var.resol q.*8.*à princ.* Bonacin. *de Ho-*

28 *ris Canon. disp.*2.*q.*5.*puncto* 1. Veluti si ad Ecclesiam se conferre non possit, quia est debilis in cruribus, seu tibiis, Menoch. *de arbit. casu* 60.*n.*14.*& seq.* Moner. *d.q.*6. *n.*16. & Cened. *d.q.*1.*n.*13. Barthol. à

29 S.Faust.*d. lib.*3. *q.*31.Vel cæcus Monet.*n.*16.& Cened.13.*dictis locis,* Aloys.

Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea reſol.* 397. Canonicus Iulianus de Sanctis
cùm ob id quòd vti nonagenarius, & ferè luminibus orbatus cho-
ro non inſeruiret, per cæteros Canonicos quotidianis diſtributio-
nibus priuatus exritiſſet, Sacra Congreg. Epiſcoporum, & Regula-
rium negotiis præpoſitæ pro opportuno Iuris remedio ſibi proui-
deri ſupplicauit, vnde eadem Sacra Congr. prædictum Iulianum
pro præſente haberi mandauit in vna *Alatren. menſe April.* 1619.
& nouiſſimè S.Congr.Concilij, *ſub d.e* 20. *Iulij* 1629.cenſuit Cano-
nicum, qui lumen oculorum amiſit, & propterea Miſſas, & diuina 30
Officia celebrare non poteſt, diſtributiones quotidianas, & cætera
emolumenta lucrari, perinde ac ſi Diuinis intereſſet, & antea in ea-
dem, *ſub die* 11. *Augusti* 1618. fuerat reſolutum prouiſum de Ca- 31
nonicatu ſi capta poſſeſſione lumine orbetur, & non poſſit promo-
ueri ad Ordinem requiſitum, reputari præſentem quoad fructus,
ſed non teneri aſſiſtere in choro. Vel podagra laborat Monet. *n.* 18.
& Cened. *n.* 13. *dictis locis.* Vel quia medicinam ſumit, aut ſanguine 32
minuitur, Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 15. *n.* 10. Monet. *d.*
p. 2. *q.* 6. *n.* 8. Cened. *d. q.* 1. *n.* 7. Barthol. à S. Fauſto, *d. lib.* 3. *q.* 30. Ego ipſe
d. alleg. 53. *n.* 169. me citato Sanctarel. *d. q.* 8. *n.* 4. vel quia ſanitatis cau- 33
ſa ad balnea, vel alium locum iret, Monet. *d. q.* 6. *n.* 10. Cened. *d. q.* 1.
n. 11. Sanctarel. *d. q.* 8. *n.* 4. Ego ipſe, *d. alleg.* 53. *n.* 169. Vel quia lepra, aut 34
alio morbo contagioſo cogitur ab Vrbe diſcedere, Monet. *d. quæſt.* 6.
n. 11. Cened. *d. q.* 1. *n.* 12. Ego ipſe, *d. alleg.* 53. *n.* 170. me citato Sanctarel.
d. q. 8. *n.* 5. His omnibus infirmitatibus detenti poſſunt diſtributiones 35
quotidianas percipere quãuis propria culpa in eas inciderint, Azor.
d. c. 7. *q.* 11. Petr. Nau. *de reſtit. libro* 6. *c.* 2. *dub.* 4. *n.* 239. Garc. *de benefic.*
parte 3. *c.* 2. *n.* 363. Macign. *de horis Canon. c.* 71. *n.* 58. Nald. *in ſumm.*
verbo diſtributiones, n. 11. Barthol. à S. Fauſto, *d. lib.* 3. *q.* 28. Monet. *d.*
q. 6. *n.* 12. Zerol. *in praxi Epiſc. p.* 1. *verbo diſtributiones,* §. 3. *verſ.* 6. Gu-
tier. *d. c.* 1. *n.* 138. Cened. *d. q.* 1. *num.* 8. Ego ipſe, *d. allegat.* 53. *num.* 168.
& me citato Sanctarel. *d. q.* 8. *num.* 6. Intellige ſi cùm erat ſanus con-
ſueuerat intereſſe diuinis Officiis, aliàs ſecus, ita Barthol. à S. Fauſto 36
d. lib. 3. *q.* 27. Monet. *d. q.* 6. *n.* 21. Azor. *d. c.* 7. *q.* 11. Vaſq. *in opuſcul. de*
benefic. c. 4. *dub.* 3. Macign. *de horis Canon. c.* 71. *n.* 56. Cened. *d. q.* 1. *n.* 9.
Ego ipſe, *d. alleg.* 53. *num.* 167. me citato in illo loco Sanctarel. *d. q.* 8.
num. 8. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo horæ Cano-*
nicæ, differ. 2.

Senio ita cõfectus, vt reſidere, & intereſſe Diuinis non poſſit, mo- 37
dò aliàs intereſſe conſueuerit, percipere debet quotidianas diſtri-

 butiones,

butiones, sicut resoluunt, decisúmque referunt Azori. *d. libro* 7. *c.* 7. *quæst.* 12. Franc. Leo. *d. c.* 2. *num.* 27. Monet. *d. parte* 2. *quæst.* 7. Armendar. *d. loco, num.* 73. Cened. *d. quæst.* 1. *num.* 15. Barthol. à S. Fausto, *d. lib.* 3. *q.* 34. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 389. *num.* 7. Ego ipse, *d. alleg.* 53. *num.* 164. me citato Sanctarel. *d. q.* 8. *num.* 12. vbi *num.* 13. asserit Iudicis arbitrio standum esse cùm quis propter senectutem excusatur quominus possit in choro interesse diuinis Officiis, & tamen possit lucrari distributiones.

38 Absens à choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c. potest percipere quotidianas distributiones, vt docent Couar. *lib.* 3. *variar. cap.* 13. *n.* 8. *vers. decimo eadem ratione.* Azor. *d. c.* 7. *quæst.* 11. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *num.* 351. Monet. *d. parte* 2. *q.* 5. *num.* 71. Cened. *d. q.* 1. *num.* 20. *vers. idémque iuris*, Sanctor. *var. resol. q.* 9. *n.* 2. Vnde S. Congreg. Concilij, *die* 17. *Septembris* 1616. ad instantiam Ioannis Blasij Canonici Carpen. qui ex facto Principis temporalis loci residere non poterat, censuit dandas esse ad Ordinarium litteras, vt Capitulum cogat ad integras distributiones Oratori assignandas vsque ad mensem Aprilis futuri; cæterùm ipsi Oratori significari voluit, vt interim curet Canonicatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & suæ, & Ecclesiæ indemnitati consultum sit. *Die* 22. *Aprilis* 1617. prorogara fuit licentia ad alios sex menses, cum eo quòd interim curet, &c. Et *die* 23. *Septembr.* 1617. prorogata fuit ad alios sex menses sine spe alterius prorogationis.

39 Timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum, potest percipere distributiones, vt tenent Sfort. Odd. *in tract. de in integ. restit. art.* 9. *n.* 92. Menoch. *de arbitr. casu* 153. *n.* 12. Sanctarel. *d. q.* 9. *n.* 4.

40 Pestis ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa, secundùm Menoch. *d. casu* 153. *num.* 10. Sfort. Odd. *d. art.* 9. *num.* 94. Monet. *de distrib. par.* 2. *q.* 5. *num.* 76. & 77. Rutil. Benzon. *in speculo Episc. & Burat. libro* 1. *disp.* 1. *quæst.* 1. *concl.* 3. dum ait quòd Canonici, quibus non imminet cura animarum, à loco beneficij pestifero possunt sine peccato fugere, Barthol. à S. Fausto, *libro* 3. *q.* 35. Bonacin. *de horis Canon. disp.* 2. *q.* 5. *puncto* 2. *num.* 7. Scip. de Rubeis, *in aphorism. Episc. verbo pestis, num.* 4.

41 In causa *Mediolanen.* 9. *Nouembr.* 1630. S. Congreg. Concil. censuit Cano

Canonicis,qui ex causa pestis abfuerint,non deberi quotidianas distributiones,nisi pestis grasſetur, & probetur legitima consuetudo, quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa,quando autem dicatur pestis grassari, vt sit iusta causa absentiæ,relinquendum esse iudicio Episcopi.

Carceratus iniustè lucratur distributiones quotidianas si veniat 42
absoluendus,vt per Cou.*lib.3.var. cap.* 13. *numero* 8. *vers. vndecimo*, Nauar.*cons.*10.*& cons.* 11.*numero* 3. *& seq. de cleric. non resid.* Sayr. *in floribus decis.sub eodem titul. decis.*9. Macign. *de horis Canonic. cap.* 71. *numero* 66. Barthol.à S. Fausto *in simili tract. lib.* 3. *quæst.* 32. Nald. *verbo distributiones num.* 10. vbi quod etiam illi debentur mortuoria,seu funerales portiones.Læl.Zech.*de Republ.eccl. c.* 24. *n.*6.Azor. *instit.moral.par.*2.*lib.*7.*cap.*7.*quæst.*11.Zerol.*in praxi Episcop.par.*1.*verbo distributiones* §.8.Ceuall.*commun.contra commun.quæst.* 585. *nu.* 15. Grilenzon.*cons.*165.*per tot.* Armendar. *dict. tit. de residentia Canonic. numero* 77.Gonzal.*ad regul.*8.*Cancell.glos.*5.§.9.*num.* 15. Nicol. Garc. *d.cap.*2.*num.*362.Monet.*d.par.*2.*quæst.*5. *numero* 80. Bonacin. *de horis Canon.disput.*2.*quæst.*5.*puncto* 2.§.1.Ego ipse,*d. alleg.* 53. *num.* 178. me citato in illo loco Sanctarel.*d.quæst.*9.*num.*5. S. Cong. Cardinalium *negotiis Episcoporum,& Regularium*, *præpositorum sub die* 5. *Decembris* 1600. Et Sacr.Congr.Concilij *die* 9. *Maij* 1626. respondit contraria consuetudine non obstante deberi oratori de quo ibi distributiones quotidianas totius temporis, quo propter denegationem distributionum in tempore indebitæ carcerationis abfuit à residentia, vt recurreret ad Sacram Congregationem pro declaratione super dicta denegatione. Vnde poterit Canonicus lucrari distributiones 43
cùm per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in illa Ecclesia diuinis interesse Officiis,vt resoluunt Nau.*d.cons.* 11. *n.* 4. Iacob.de Graff.*par.*2.*cap.*15.*num.*10.Azor. *d. cap.* 7. *q.* 10. Monet. *d. par.*2.*q.*5.*num.*54.Cened.*d.q.*1.*num.*20. *vers. quinto*, Sanctarel. *d q.*9. *num.*8.

Exulatus iniustè non debet amittere quotidianas distributiones, 44
vt docent Cou.*d.cap.*13.*n.*8.*vers.decimo*,Ceuall.*d. q.* 585. *n.* 16. Bernard.Sandoual.*de offic.Eccles.p.*6.*c.*17.*circa med.*Cened.*d.q.*1.*num.* 43. Sanctarel.*d.q.*9.*n.*6.

Excommunicatus iniustè non amittit distributiones quotidia- 45
nas,si eo tempore,quo,excommunicatio iniustè in eo lata fuit, præsens erat in loco beneficij, sui, solitúsque erat diuinis Officiis ante impedimentum excommunicationis adesse,vt resoluũt Cou.*d.c.*13.

 *num.*8.

*num.*8.*vers.cæterum*, Sayr. *de censur lib.* 2. *cap.* 5. *numero* 27. Auila *eod. tractat.part.*2.*cap.*6.*disput.*1.*dub.*1.*conclus.*1. Bonacin.*in simil. tract. disp.* 2.*quæst.*2.*puncto* 4. §. 2.*num.* 5.*& de horis Canon.disput.*2. *quæst.* 5. *pun.* 2.§.2. Barthol.à S.Fausto *in simili tract.lib.*3.*quæst.*36. Henriq.*in sum. lib.*13.*cap.*13.§.4.*in fine*, Surd.*de aliment.tit.*1.*q.*82.*num.* 15. *vers. aliàs secus*, Monet.*d.par.*2.*quæst.*15.*num.*32. Sanctarel.*d.q.*9.*num.*9. Ego ipse *d.alleg.* 53. *num.* 174. *& in collectan. ad cap. pastoralis* 53. *n.*14. *de appellat.* A quo autem detecta iniustitia excommunicationis distributiones forsan amissas ipse repetat dixi *in collectan. ad d.cap.pastoralis num.*15.

46 Suspensus iniustè ab officio vel beneficio non amittit distributiones, vt docent Monet.*d.q.*15.*n.*46. Cened.*d.q.*1.*n.*59. Bonacin. *d. pun.*2.§.4. Squillante *de obligat.Cleric.p.*4.*n.*15. Ego ipse, *d.allegat.*53.
47 *num.*176. me citato in illo loco Sanctarel.*d.quæst.*9.*num.*13. Nec est priuandus distributionibus quando Ecclesia interdicitur, cùm tamen non dederit causam interdicto, & solitus esset diuinis Officiis
48 interesse, sicut resoluunt Paris.*cons.*32.*n.*24.*vol.*4. Cened.*d. q.*1.*n.*59. Monet.*d.p.* 2. *q.* 16. *n.* 29. Sicut nec est priuandus quando Ecclesia fuit polluta, cùm tamen huiusmodi pollutioni causam non dederit, secundùm Cened.*d.q.*1.*n.*60. Bonacin.*d.pun.*2.§.6. Sanctarel. *d. q.* 9. *num.*14.

49 Priuato iniustè debentur fructus, & distributiones quotidianæ, cæteráque emolumenta, quæ præsentibus tantùm, & interessentibus lucri fieri consueuerunt, pro toto eo tempore quo ob dictam priuationem munera suo beneficio incumbentia obire, atque horis Canonicis interesse non potuit, vt censuit Sacr. Congregat. *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita* 26. *Maij* 1625. & Sacr. Congregat. Concilij *sub die* 21. *Iunij eiusdem anni in causa Aquilana*, partibus auditis censuit Capitulum teneri, cogendúmque esse restituere fructus, distributiones, cæteráque emolumenta iniustè priuato.

50 Cessatione à Diuinis durante Canonici debent percipere distributiones quotidianas, vt probare videtur tex. *in cap. si Canonici, de offic.Ordin.lib.*6. iunctis iis, quæ supra de interdictis, & suspensis diximus, in quam sententiam satis inclinauit S. Cong. Concil. *in vna Aquilana cessationis de anno* 1623. Contraria tamen opinio, quæ dictat Canonicos cessationem durante non recipere distributiones ab Ecclasia, receptior est, eámque sequuntur Cou. *in cap.alma mater par.*2. §.4.*num.*7. Henriq.*in sum.lib.*13.*cap.*52.§. 3. *& cap.* 53. §. 2. *circa med.*

Fr.

Fr.Emman.*quæst.Regular.tom.2.quæst.*116.*art.*4. Sayr. *de censur. lib.* 5. *cap.*19.*num.*17.Monet.*d.par.*2.*quæst.*16.*num.* 36. Anton. de Campos *de cessat.à Diuinis à num.*98.*vers.si autem, & in tit.declaration.de lo que se ha de guardar en tempo de cessacion, declar.* 34. Alphons. à Vega *in sum.par.*1.*cap.* 103. *casu* 6. Anton. Gom. *in explic. Bullæ Cruciatæ ad* 5. *claus.in vltimis verbis*,Menoch.*de arbitr.casu* 180.Auil. *de cens. par.* 6. *disput.*2.*dub.*3.*conclus.*3.Bonacin.*d.pun.*2.§.5. sub nomine enim obla- 51
tionum,manualium,de quibus *in d.cap.si Canonici*, intelliguntur distributiones quotidianæ,vt per Lap. & ad eum Mandos. *in add. lit. B.alleg.*42.

SVMMARIVM.

1 *Papæ in seruitio absentes de Iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones suarum Præbendarum.*

2 *Cantores Capellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veri familiares Papæ lucrantur fructus, non tamen distributiones suorum Canonicatuum.*

3 *Cubiculario ad bussulam Sanctissimi absenti à residentia Canonicatus, non debentur distributioaes.*

4 *Cardinalis Legati in seruitio absentes lucrantur fructus, non tamen distributiones suarum Præbendarum.*

5 *Canonicos duos Ecclesiæ suæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant.*

6 *Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem Sacrorum Canonum percipiunt distributiones nisi in illis consisterent omnes fructus.*

7 *Canonici associantes suum Prælatum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non fiunt participes quotidianarum distributionum.*

8 *Episcopus potest vti opera duorum Canonicorum siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia,sed non plus duobus.*

9 *Canonicus, Synodalis examinator qui causa examinis abest à choro, non lucratur distributiones quotidianas.*

10 *Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus præbendæ, non verò distributiones.*

11 *Absentia causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apost.non excusat ab amissione tertiæ partis detractæ,sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum.*

12 *Cano*

12 *Canonici celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrantur distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet.*

Canonici à choro absentes, qui lucrentur fructus, non tamen distributiones quotidianas?

CAPVT XXV.

1 ABSENTES in seruitio Papæ de Iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones, *cap. cùm dilectus de clericis non resid.* Zabarel. *cons.* 44. Monet. *de distrib. quotid. par.* 2. *q.* 9 *num.* 10. Ioan. Selua *de benefic. par.* 4. *q.* 6. *num.* 36. Macign. *de Horis Canon. cap.* 17. *num.* 124. Bonacin. *eod. tract. disp.* 2. *q.* 5. *puncto* 3. §. 1. Nicol. Garc. *de benef. par.* 3. *cap.* 2. *num.* 383. Sanctarel. *var. resol. q.* 7. *num.* 34. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib.* 3. *disp.* 66. *&* 67. Rot. *in Barbastren. Canonicatus* 26. *Iunij* 1626. co-
2 ram R. P. D. Duran. vbi etiam fuit dictum Cantores Capellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veros familiares Papæ lucrari fructus, non tamen distributiones quotidianas suorum Canonicatuum, & subdit non obstare quòd *in d. cap. cùm dilectus*, requiritur vt familiaris Papæ ad effectum lucrandi fructus, debeat inseruire vniuersæ Ecclesiæ, ibi, *se obsequiales exibent vniuersis*, quia existentes in seruitio, Papæ dicuntur vniuersali Ecclesiæ inseruire, Panor. *ibi n.* 2. *vers.*
3 *nota secundo.* Et ideò S. Congregat. Concilij *die* 13. *Nouembris* 1627. censuit Rogerio Sanctio Canonico Reatino Cubiculario ad bussolam Sanctissimi, & propterea absenti à residentia, non deberi distributiones quotidianas.

4 Absentes in seruitio Cardinalis Legati lucrantur fructus, non tamen distributiones quotidianas Præbendarum suarum, vt per Gambar. *de officio, & potest. Legati de Latere lib.* 1. *de auctorit. Legati n.* 56. Zerol. *in praxi Episc. p.* 1. *verbo Residentia*, §. 4. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *n.* 382. Monet. *d. par.* 2. *q.* 9. Sanctarel. *d. q.* 7. *n.* 33. Barthol. à S. Fausto *de horis Canonicis lib.* 3. *q* 64. *&* 65.

5 Canonicos duos suæ Ecclesiæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant, prout resoluunt Nau. *cons.* 11. *in antiq.* aliàs

aliàs 2. in nouis, de clericis non resid. Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 11. & Alzedo, *de præstantia Episcopalis dignit. par.* 1. *c.* 5. *n.* 127. referunt in S. Congr. decisum Gonzal. *ad reg.* 8. Cancel. §. 7. *proœm. n.* 183. Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 166. *n.* 20. Monet. *d. parte* 2. *quæst.* 8. *n.* 12. Bonacin. *d. puncto* 3. §. 2. Sanctarel. *var. resolut. lib.* 1. *q.* 7. *n.* 24. Vgolin. *de offic. Episcopi, c.* 19. §. 2. *n.* 6. *vers.* 2. Armendar. *loco citando n.* 97. Nisi ex quadragenaria consuetudine Canonicis in seruitio Episcopi dentur distributiones, secundùm Sbroz. *de officio Vicar. lib.* 1. *q.* 43. *n.* 3. Nic. Garc. *d. c.* 2. *n.* 348. Monet. *d. q.* 8. *n.* 15. Sanctarel. *d. q.* 7. *num.* 31.

Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem Sacrorum Ca- 6
nonum, vel illum in visitatione concomitantes, aut visitatorum munere fungentes non percipiunt distributiones quotidianas, nisi tamen in illis consisterent omnes fructus, quorum tali casu duas partes solùm reciperent, reliqua tertia accrescente interessentibus, vt referunt decisum Gallet. *in margarita casuum Conscient. verbo Canonicus, pag.* 29. *in fine, & verbo distributiones pen.* Armendar *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 1. *tit.* 6. *l.* 5. §. 2. *n.* 10. *& lib.* 2. *tit.* 23. *l.* 2. §. 2. *de residentia Canon. n.* 97. Ego ipse, *d. alleg.* 53. *n.* 142. Et ideò Sacra Con- 7
greg. Conc. *in vna Caietana* 24 *Iuly* 1632. censuit Canonicos comitantes, & associantes Episcopum non lucrari distributiones, nonnunquam tamen ex gratia Sacræ Congreg. Concil. distributiones integras percipiunt, si in eis omnes Canonicatus redditus consistant, vt rescripsit in causa *Bononien. die* 18. *Septembris* 1627. pro Canonico S. Petronij inseruiente pro Magistro Cæremoniarum in Cathedrali. Nec etiam participes fiunt distributionum quotidianarum Canonici associantes suum Prælatum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, vt per Piasec. *in praxi Episcop. parte* 2. *c.* 3. *num.* 8. *pag.* 124. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 385. *num.* 3. Gonzal. *ad reg.* 8. Cancel. §. 7. *proœm. num.* 183. Monet. *d. parte* 2. *q.* 8. *num.* 14. *prope fin.* Armendar. *d. tit. de resident. Canon. num.* 61. Ego ipse, *d. alleg.* 53. *num.* 141. Canonicos & Dignitates associantes per ciuitatem eorum Episcopũ Cardinalem non collegialiter, nec cum habitu Canonicali, debere illũ anteire, non autem sequi, censuit S. Cong. Rit. *in Patau.* 4. *Iul.* 1626.

An autem idem dicendum sit vbi Episcopus velit in sui seruitiũ 8
habere duos Canonicos ex Collegiata, vidi non semel in dubium reuocari; cuius tamen decisio emanauit à S. Congreg. Concilij proposito dubio in hæc verba. *In causa Colonien. petente Archiepiscopo*

 Electore

Eliger an liceret pro seruitio suæ Diœcesis assumere duos Canonicos ex qualibet Collegiata, sicut licet assumere ex Cathedrali? Sacra Congregatio die 9. Septembris 1628. censuit Episcopum posse vti opera duorum Canonicorum siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.

9 Canonicus, si causa examinis, vel tanquam examinator à Synodo Diœcesana electus absit à choro non lucratur distributiones quotidianas, vt censuit S. Rit. Congr. *in vna Lamacen.* 17. *Maij* 1607. & resoluunt Nic. Garc. *d. c.* 2. *n.* 355. Monet. *d. p.* 2. *q.* 11. *n.* 61. Sanctarell. *d. quæst.* 7. *num.* 37. Homobon. de Bonis, *de examine eccles. tract.* 1. *c.* 6. *quæst.* 29. *parte* 1. Ego ipse, *d. alleg.* 53. *num.* 161. Contra Læl. Zechi: *de Republ. eccles. tit. de benef. num.* 13. *ad fin.* & Cened. *d. q.* 1. *num.* 74. quorum opinionem videtur sequi S. Congreg. Cardinalium *negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum sub die* 22. *Martij* 1600. dum censuit Examinatores si in examinandis Confessoribus, vel Ordinandis detenti à choro absint, pro illo tempore distributiones quotidianas non amittunt.

10 Canonicus absens studiorum causa, percipit quidem fructus præbendæ, non verò distributiones quotidianas, quòd si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consisterent, percipit etiam distributiones dempta tertia parte, quæ inseruientibus accrescat, nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut Defunctorum anniuersariis applicatas, vt refert decisum Armendar. *d. tit. de residentia Canonicor. num.* 8. Barthol. à S. Fausto, *d. lib.* 3. *q.* 78. *&* 79. Bonacin. *d. q.* 5. *puncto* 3. §. 9. Ego ipse, *d. alleg.* 56. *num.* 18. *&* 19. me citato in illo loco Sanctarell. *d. q.* 7.

11 *n.* 29. *&* 30. Absentia enim causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apostolica, non excusat ab amissione tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum, vt attestantur resolutum Nicol. Garc. *d. c.* 2. *num.* 112. Armendar. *d. loco, num.* 123.

12 Canonici Missam celebrantes in Ecclesia ex deuotione, vel obligatione, tempore, quo cantatur vna hora in choro, non dicitur interfuisse illi horæ, nec illius distributiones accipere possunt, nisi à Superiore iussi fuerint vt celebrent, à qua iussione cauere debet, ita Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 494. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 385. *num.* 2. *in* 2. *edit. & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 113. *p.* 4. vbi multiplicirer intelligit, Gallet. *in margar. casuum Conscient. verbo distributiones, pag.* 81. Theod. de Rube. *inter discept. forens.*

Steph.

Steph.Grat.*c.*298.*n.*21. Gonz.*ad reg.*8.Cancel.§.7.*proœm. n.*180. Piasec.*in praxi Episc. p.*2.*c.*3.*n.*8.*pag.*124. Bonacin. *de Sacram.disp.*4.*q.vlt. puncto* 7.§.5.*n.*7.*& de Horis Canon.disp.*2.*q.*5.*puncto* 3.§.4. Squillante *de oblig.Cleric.p.*1.*n.*122. Barthol.à S.Fausto, *d.lib.*3.*q.*73. Armendar. *d.loco,n.*81.*&* 83. Franc.Leo, *in thesauro fori eccles.p.*2.*c.*13. *num.* 6. me citato in illo loco, Sanctarel. *var. resol.lib.* 1. *q.*7.*n.*10.vbi ex Cened. *d.q.*1.*num.*76.& Monet.*d.p.*2.*q.*11.*num.* 52. resoluit posse consuetudine introduci, quòd clerici recedentes à choro ad celebrandam Missam, excipiendas Confessiones, vel ad sociandam Sanctissimam Eucharistiam, dum preces horariæ recitantur, lucrentur distributiones. Et S. Congr. Concilij *in vna Callien.*29. *Iulij* 1628. *in resp. ad* 4. censuit Canonicos celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrari distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet. *Et in Oriolen.*27. *Martij* 1632. *ad* 12. respondit Canonicos, seu alios Præbendatos tempore, quo diuina Officia celebrantur in choro, vel anniuersarium, seu cantatur hora, Missas planas celebrantes, non lucrari distributiones quotidianas, nec emolumenta, nisi illa hora ad celebrandas Missas ab eo, ad quem pertinet, compulsi aut iussi fuerint.

SVMMARIVM.

1 *Pœnitentiarius quis, & quomodo instituendus, ostenditur.*

2 *Præbenda officio Pœnitentiarij vnienda debet esse integra, atque Canonicalis.*

3 *Pœnitentiarius institutus ante vacationem Præbendæ eius officio vnitæ neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vendicare potest.*

4 *Pœnitentiarij institutio, & electio personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet.*

5 *Capitulum Sede vacante non potest prouidere Pœnitentiariam tunc temporis vacantem, sed Papa, quamuis collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli.*

6 *Pœnitentiarius deputari debet qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in S.Theologia, vel Iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur.*

7 *Gradum Doctoratus, seu Licentiaturæ vbi beneficia requirunt, sufficit eum habere etiam sine scientia sufficienti, quod an verùm sit; ostenditur,* num.9.

8 *Gradus Doctoratus ad Pœnitentiariam non sufficit contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptus, seu non facta professione Fidei.*

10 *Pœnitentiarius debet esse constitutus in ætate quadraginta annorum completorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur.*

11 *Pœnitentiarius dicitur pro loci qualitate non reperiri aptior quando non reperitur in ciuitate, aut etiam in Diœcesi persona apta cum qualitatibus requisitis.*

12 *Pœnitentiarius eo ipso quòd est institutus habet à Iure, & à Concilio facultatem audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis absq; noua Ordinarij licentia.*

13 *Præcepto* c.omnis vtriusque sexus, de Pœnit.*quilibet potest satisfacere confitendo Pœnitentiario.*

14 *Pœnitentiarius debet semper paratus existere ad audiendas Confessiones horis opportunis, loco,& Sede Episcopi.*

15 *Pœnitentiarius virgam, seu bachettam in manu sicut in Vrbe non debet retinere.*

16 *Pœnitentiarius absoluere non potest à casibus, quos Episcopus sibi expresse reseruauit.*

17 *Pœnitentiarius casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos non potest alteri delegare.*

18 *Pœnitentiarius non potest delegare suam auctoritatem.*

19 *Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam quàm alij Canonici.*

20 *Pœnitentiarius pro præsente in choro habendus dum audit Confessiones.*

21 *Pœnitentiarius dum actualiter Confessiones audit, lucratur etiam ipsas eleemosynas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus, vel pro supplicationibus.*

22 *Pœnitentiarius Confessiones etiam infirmorum extra Ecclesiam audiens non censetur præsens in choro.*

23 *Canonicatus Pœnitentialis non potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare.*

De Canonico Pœnitentiario.

CAPVT XXVI.

SACRVM Concilium Trident. *sess. 24. de reform. cap. 8.* statuit vt in omnibus etiam Cathedralibus Ecclesiis, vbi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione Præbēdæ proximæ vacaturæ ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum Confessiones in Ecclesia audiet, inter præsens in choro censeatur; quæ quidem Præbenda officio Pœnitentiarij vnienda debet esse integra atque Canonicalis, vt censuit S. Cong. Concil. 31. *Maij* 1596. *& in vna Colimbrien.* 31. *Martij* 1602. vbi etiam fuit resolutum Pœnitentiarium ad præscriptum Concilij institutum ante vacationem Præbendæ eius officio vnitæ neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vindicare posset. 1 2 3

4 Pœnitentiarij officij institutio, & electio personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet, vt per Nau. *cons. vnic. ne Sede vacante, in fine,* Nicol. Garc. *de benefic. par. 5. cap. 4. num.* 138. Flamin. Paris. *de confident. q. 45. num.* 17. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 33. *num.* 2. Zerol. *in praxi Episcop. par. 1. verbo Pœnitentiarius,* §. 3. Mantic. *decis.* 56. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 555. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 477. *n.* 1. *in* 2. *ed.* Armendar. *in addit. ad recop. legum. Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis n.* 52. Ego ipse *de offic. & potest Episcopi p.* 3. *alleg.* 55. *n.* 2. vbi *n.* 13. cum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 9. §. 2. *à n.* 84. Ceuall. *comm. q.* 897. *n.* 488. aduerto electionem personæ Pœnitētiarij ad solum Episcopū tunc pertinere quando Præbenda nō vacat in mense Apostol. vel adest alia reseruatio, seu affectio, tunc enim ad Papam pertinere ratione reseruationis resoluunt proximè citati. Vnc Capitulum non potest se intromittere in electione Pœnitentiarij, licet ad ipsum collatio spectet, quamuis Episcopus sit absens, sed ipse Episcopus absens potest vbi fuerit eligere Pœnitentiarium, sicut refert decisum Nicol. Garc. *in add. ad d. cap.* 4. *n.* 143. vbi etiam resolutum

dicit electionem personæ pertinere ad solum Episcopum, vel eo ab-
5 sente ad Vicarium suum, cui Episcopus in specie delegauerit hanc facultatem, expensis tamen ipsius Episcopi. Occurente verò vacatione Pœnitentiariæ Sede Episcopali vacante Capitulum non potest prouidere, & Pœnitentiarium eligere, esto collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, vt per Nicol. Garc. *d.p.5.cap.4.n.*145. Aloys. Ricc. *d.resol.*477.*num.*4. Sed eius electio, & collatio pertinet ad Papam etiam seclusa reseruatione, & non est reseruanda futuro Episcopo, vt asserit decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d.cap.*4.*n.*150. quem refero Ego ipse *d. alleg.* 55.*num.*18.

6 Pœnitentiarius deputari debet qui Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in Sacra Theologia, vel Iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, vt ex Concil. Trid. *d.cap.*8. colligit Nicol. Garc. *de benefic.p.*7.*cap.*4.*n.*32.*&* *cap.*7. *n.* 49. vbi *n.* 50. ad-
7 uertit ad beneficia, seu Dignitates requirentia gradum sufficere eum habere etiam sine scientia competenti, itaut adeptio, & impetratio talis beneficij, seu Dignitatis in foro Ecclesiæ iudiciali rata, & firma sit, quòd etiam tenet Azor. *instit. moral.p.*2.*lib.* 6. *cap.* 6. *q.* 1. Sed non sufficere gradum non facta professione Fidei iuxta Con-
8 stitutionem Pij IV. aut contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptum tenet Nicol. Garc. *d.c.*7.*n.*51. quem refero Ego ipse *d. alleg.*55.*n.*6.

9 Verùm supradicta mihi dubia videntur; nam vacante Officio Pœnitentiariæ Cathedralis Ecclesiæ Capuanæ, Eminentiss. Cardin. Bellarminus Archiepiscopus petiit à S. Congreg. Concilij an esset conferendum N. qui licet Doctor fuisset, tamen attestabatur esse valdè ignarum, S. Congreg. *die* 20. *Martij* 1623. censuit huiusmodi N. haberi acsi non esset Doctor, & ideò de alio prouidendum, ita sibi retulisse Illustrissimum D. Prosperum Fagnanum eiusdem Congreg. Secretarium mihi asseruit bonæ mem. Iulius Lauorius. Resignari tamen potest Præbenda Pœnitentiariæ ad fauorem eius, qui non est Doctor, nec licẽtiatus, sed ex attestationibus Ordinarij Capituli, & Academiæ Elboren. asseritur admodum doctus, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad effectum, vt Papa prouideat S. Cong. Conc. *in Elboren. Pœnitentiariæ* 12. *Martij* 1633.

10 Debet deinde esse constitutus in ætate quadraginta annorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur, vt ex Concil. Trid. *d.c.*8. tradunt Gutier. *Canon. lib.*1.*c.*26. *n.* 40. Valer. Regin. *in praxi.*

ei fori pænit.lib.3.tract.3 n.164.in fine, Campan. *in diuerſ.Iuris Ca-n.rub.7.cap.6.n.27*.Nicol.Garc.*d.par.7.cap.4.n.32.& 33*. Nouar. *in ſul. Canon.concl.*17.Ego ipſe *d.alleg. 55.n.7*. Squillante *de priuileg. ric.cap.4.n.69*.Et huiuſmodi quadraginta annos debere eſſe com-etos reſoluunt Nicol. Garc.*d.c.4.n.35*.Nouar.*d.concl.17.n.2*. Ego ſe *d.alleg.55.n.9*.Contra Azor.*d.lib.6.c.5.q.6.in fine*, exiſtimantem ſſicere inchoatos.

Dicitur autem quis aptior pro loci qualitate non reperiri, quan-o non reperitur in ciuitate, aut etiam diœceſi perſona apta cum ictis qualitatibus, itaut non ſit quærenda extra Diœceſim, vt arg. *p.nullus 61.diſt.& cap.Sacrorum 63.diſt*. reſoluunt Salazar de Men-oça *in libello de inſtitut.Canonicatus Pœnitentiariæ in Eccleſia Toletana* .3.Squillante *d.c.4.n.70*.Nouar.*d.concl.17.n.4*. Nicol. Garc. *d.c.4.n.* 3.vbi *n.* 34. tenet quòd ſi in Diœceſi non repetiatur talis perſona pta, & Epiſcopus velit eum eligere extra Diœceſim, non poterit ligere niſi habentem dictas qualitates ſi talis ibi reperiri poteſt commodè. 11

Eo ipſo, quòd Pœnitentiarius inſtitutus fuerit, habet à Iure, & Concilio facultatem audiendi Confeſſiones pœnitentium illius Diœceſis, & iuriſdictionem ad abſoluendum à peccatis, & eſt veluti Parochus totius Diœceſis, nec requiritur noua licentia Ordinarij, vt reſoluunt Vgolin.*de poteſt.Epiſcopi cap.33.n.2. & 3*. Læl. Zech.*de Repub.eccleſ.cap.24.de Capitulo, & Canonicis ſub n.16*.Aloyſ.Ricc. *d.reſol.477.n.5*.Salazar de Mendoça, *in d.libello*, §.5.Ego ipſe, *d.alleg.55. n.19*. & quilibet poteſt ei confiteri ſua peccata, & ſatisfacit præce-pto, *cap.omnis vtriuſque ſexus, de Pænit.& remiſſ.* vt per Aloyſ.Ricc.*loco proximè citato*, Nicol.Garc.*d.par.5.cap.4.n.113*. Ego ipſe *d.alleg.55. num.20*. 12 13

Debet Pœnitentiarius ſemper paratus exiſtere ad audiendas Confeſſiones, minimèque poteſt pœnitentes recuſare, & ſi recuſa-uerit ab Epiſcopo puniri, & priuari, poterit, ſecundùm Aloyſ. Ricc.*d.reſol.477.n.6*.Nicol.Garc.*d.p.5.c.4.n.118*. Salaz. de Mendoça *in d.libello*, §.5.Campã.*in diuerſ.Iuris Canon.rub.7.c.6.n.27*.Ego ipſe *d. alleg.55.n.26*.Et tenetur horis opportunis, loco & Sede Epiſcopi, ad quem hoc pertinet, arbitratu, peccata confiteri volentibus ſui co-piam facere, in manu tamen virgam, ſeu bachettam, ſicut in Vrbe, non debet retinere præcipuè in locis, vbi hoc non eſt in vſu, vt de-ciſum atteſtantur Salaz.de Mendoça *d.§.7*. Nicol.Garc.*d.p.5.c.4.n.* 117.Vgolin.*d.c.33.n.6*.Ego ipſe *d.alleg.55.n.28.& 29*. 14 15

A caſi

16 A casibus, quos Episcopus sibi expressè reseruauit non potest Pœnitentiarius absoluere quemquam nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit auctoritatem, vt resoluunt Nau. *cons. 20. sub tit. de Pœnit. & remiss. in nouis, dec. st in antiq.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 44. Henriq. *cons. 62. n. 7. & seq.* Vgolin. *d. cap. 33. n. 3.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 179. in fine*, & decisum refert idem Aloys. Ricc. *in praxi fori eccles. decis. 571. in 1. edit. aliàs resol. 492. nu. 2. in 2. edit.* Nicol. Garc. *d. par. 5. cap. 4. num. 115.* Ego ipse *d. alleg. 55. num. 23.* Contra Capeauil. *de casibus reser. c. 3. q. 1. differ. 2.* Mendoça *in d. libello*, §. 5. Piasec. *in praxi Episc. par. 2. cap. 1. num. 16.* existimantes ipsum Pœnitentiarium, si suæ Præbendæ fuerit annexum Pœnitentiariæ officium, posse absoluere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo
17 reseruatis. Non poterit tamen casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare, secundùm Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap. 4. numero 112.* quem refero Ego ipse *d. allegat. 55. numero 24.* vbi
18 *numero 22.* addo quòd nec potest delegare suam auctoritatem, de quo etiam Aloys. Ricc. *in dict. praxi aurea resol. 179.* & censuit Sacr. Congregat. *negotiis Episc. & Reg. præposita in Regien.* 2. *Octobris* 1585.

19 Ad maiorem residentiam quàm alij Canonici non tenetur Pœnitentiarius, dummodo non absit tempore, quo frequentiùs pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, Quadragesimæ, Aduentus, Quatuor temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis Beatissimæ Virginis, Natiuitatis Domini, & omnium Sanctorum, ita referunt decisum Salazar de Mendoça *in d. libello*, §. 7. Vgolin. *d. cap. 33. num. 6.* Nicol. Garc. *d. par. 5. cap. 4. num. 122.* Ego ipse *d. alleg. 55. num. 33.*

20 Pro præsente in choro habendus est dum audit Confessiones in Ecclesia, siue in Confessionario, siue extra, non tamen censendus est præsens pro tempore, quo residet in Confessionario, nec audit Confessiones aliis in choro Diuina cantantibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatum Officium dicat, etiam vt opportuniùs Confessiones audiat, ita referunt decisum Salazar de Mendoça *in d. libello*, §. 6. Monet. *de distrib. quotid. p. 2. q. 11. n. 64. cum seq.* Vgolin. *d. c. 33. n. 5.* Aloys. Ricc. *d. resol. 477. n. 6.* Campan. *d. n. 27.* Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 4. n. 124. & seq.* idem Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis. 115. par. 4.* Ego ipse *d. alleg. 55. n. 30.*

21 Amplia, vt non solùm Pœnitētiarius ad lucrandas distributiones quoti-

otidianas censeatur præsens in choro dum actualiter Confessio-s audit, sed etiam ad lucrandas eleemosynas ipsas, quæ distribuũ-r pro associandis, & sepeliendis cadaueribus defunctorum, vel pro pplicationibus, & processionibus, quæ per Vrbem aguntur, vt re-unt decisum Nic. Garc. *d.p.5.c.4.n.125.* Contra Monet. *de distrib. otid.p.2.q.11.n.65.*

Intellige supradicta procedere si Pœnitentiarius Confessiones in 22 cclesia audiat, nã si extra illã Confessiones etiam infirmorum au-at non censetur præsens in choro, vt resoluit Nic. Garc. *in addit. ad p.5.c.4.n.125. ad fin.* quem refero Ego ipse, *d. alleg. 55.n.32.*

Canonicatus Pœnitẽtialis non potest optari, nec Pœnitentiarius 23 otest aliã Præbendã optare, quia in ea electa videtur industria per-onæ, tùm quia vbi beneficiũ requirit certas qualitates, aut examen, cui indulgetur, vt possit consequi aliã Dignitatem, aut beneficiũ, llud non venit quod examẽ, aut qualitates illas requirit, vt est opt. ex. *in c. fin. de transl at. Episc.* tum quia cùm sit huiusmodi officio Pœ-nitentiarij vnita Præbenda, non potest mutari, sed immobilis rema-nere debet, tùm deniq; quia cùm vnio, aut diuisio beneficiorũ vni-orũ requirat auctoritatem, & solẽnitatem, & iustam causam id fa-ciendi, hanc potestatẽ hominibus priuaris, & Pœnitentiariis ipsis tot vniones, vel diuisiones ad libitũ faciendi Concilium dedisse non est verosimile, ita Nau. *cons. 22. de Præben. in antiq. aliàs cons. 15. sub tit. de reb. Eccl. non alien. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub tit. de præb. decis. 22.* Gallet. *in margarit. casuũ Cõscien. verb. Canonicus. pag. 29. col. 1.* Gonz. *ad reg. 8.* Cancel. *gl. 34. n. 78. & 79.* Monet. *de opt. Can. c. 3. q. 5. n. 129.* Nic. Garc. *d. p. 5. c. 4. à n. 132.* vbi *n. 134.* refert decisum Pœnitẽtiarium nec retento, nec dimisso officio posse optare aliam Præbendam, cuius officio fuit perpetuò vnitus vnus Canonicatus, & certa Præbenda, vnde fuit decisum 12. *Febr.* 1601. Pœnitentiarij præbendam, etiam postquam est effectum sortita, non subiacere optioni, & *in vna Vercellen. 7. Iun.* 1601. etiam fuit tentum quòd non solùm non potest optari Præbenda Pœnitentiarij, sed nec titulus, ac ordo illius, prout testatur Nicol. Garc. *in addit. ad d. c 4. n. 132.* Potest tamen resignari sicut alia Præbenda etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, vt resoluunt Salazar de Mendoça, *in d. libello*, §.3. Ceuall. *commun. contra commun. q. 897. à n. 485.* vbi *n. 489.* subdit posse etiam super eam imponi pensionem.

SVMMARIVM.

1 *Præbenda Theologalis, vbi & quando constitui, & deputari debeat, ostenditur.*

2 *Theologalis Præbendæ deputatio locum non habet in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesia numeratæ.*

3 *Theologalis Præbendæ deputatio locum habet in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iurepatronatus laicorum.*

4 *Deputatio actualis requiritur, vt Præbenda primò vacatura Theologalis sit.*

5 *Præbendam primam vacantem assignare pro Pœnitentiario non est in optione Episcopi, sed pro Theologo, nisi aliàs magis expediens in aliquo particulari loco visum fuerit.*

6 *Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra, vnde portio non sufficit.*

7 *Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, potest deputari in Theologalem.*

8 *Præbenda vnà si vacaret, quæ esset insufficiens, poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione Sacræ Scripturæ.*

9 *Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non comprehẽdit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illam Præbendam, quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat.*

10 *Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura non competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per resignationem.*

11 *Præbenda vacans in mense reseruato non competit Canonico Theologo in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda primò vacatura.*

12 *Electio personæ ad Præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario pertinet ad solum Episcopum collatio verò ad illos, ad quos antea spectabat, quamuis in ea Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum,* vt n. 15.

13 *Theologalis Præbenda si vacauerit in mense Apost. vel aliàs esset reseruata, electio personæ, & collatio spectabit ad Papam.*

14 *Theologalis Præbendæ collatio erectæ post Conc. spectat ad eum ad quem ante Conc. spectabat etiam in casu, quo ante Conc. electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum.*

16 *Cano*

Canonicatus Theologalis in Regno Franciæ est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit.

Canonicatus, & Prabendæ Theologales in Regnis Coronæ Castellæ, & Legionis, quomodo, & per quem prouideri soleant, ostenditur.

Theologalis Præbenda an, & quando conferri possit Decretorum Doctori? remissiuè.

Præbenda erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest.

20 *Canonicus Theologus non est admittendus ad ius optandi.*

21 *Theologalem Præbendã obtinẽs non potest illã dimittere, & aliã optare.*

22 *Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro.*

23 *Canonicus Theologus potest ex vi consuetudinis obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos.*

24 *Canonicus Theologus debet sedere in loco sui Canonicatus.*

25 *Theologalis Præbenda non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis.*

26 *Episcopi arbitrio relinquitur quo tempore, & hora, & super qua materia Sacræ Scripturæ legere debeat Theologus Canonicus.*

27 *Canonicus Theologus à lectione Sacræ Scripturæ vacare potest tribus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris.*

28 *Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis tenentur accedere ad lectionem Sacræ Scripturæ.*

29 *Episcopus potest compellere Canonicos sub pœna pecuniaria, vt accedant ad Congregationem casuum Conscientiæ.*

30 *Theologus Canonicus si nolit legere quomodo prouidendum, ostenditur*, & num. 31.

32 *Theologus Canonicus, si ex capite infirmitatis sanabilis impediatur quominus per se ipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, & eo casu quo quis esset substituendus, electio substituti spectaret ad Episcopum.*

33 *Theologus Canonicus ex gratia distributiones lucratur pro tota die in qua legerit.*

34 *Theologus Canonicus in die, qua legerit, non censetur præsens Matutino, quod dicitur pro die sequenti in vespere præcedenti secundùm consuetudinem Ecclesiæ.*

35 *Theologus Canonicus in die, qua legerit, lucratur emolumenta quæcunque personaliter intereßentibus dari solita, etiamsi choro non inseruiant.*

36 *Cæsaraugustanus Archiepiscopus post secularizationem, in qua erectus fuit vnus Canonicatus Lectoralis cum aßignatione Præbendæ, an teneatur ad solutionem salarij, quod ante soluebat, ostenditur numeris sequentibus.*

39 *Officio duplici fungens potest duplicatum emolumentum recipere.*

41 Cap. quia nonnulli, de magist. *declaratur.*

42 Cap. Episcopus, de Præbend. *declaratur.*

43 L. filia Legatorum, Cod. de legatis, *declaratur.*

45 *Canonici nec quidem fructus lucrantur pro tempore quo intersunt Lectioni S. Scripturæ Theologi illam legentis in Cathedrali.*

46 *Canonici in Scholis generalibus, vel publica Vniuersitate docentes Sacram Scripturam, seu Ius Canonicum, & illi studentes plenè gaudent priuilegiis omnibus de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia,* & num. 47.

48 *Studium generale dicitur, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem.*

49 *Studium, quod non sit Vniuersitas, non sufficit ad hoc, vt Canonici in eo studentes lucrentur fructus in absentia, quamuis in eo optimè legatur.*

50 *Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate non lucrantur fructus in absentia nisi id faciant de licentia eiusdem Vniuersitatis, quamuis Cathedram, aut salarium, non habeant.*

51 *Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum lucrantur fructus in absentia quamuis Præbendæ, quas obtinent, sitæ sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur.*

52 *Canonici docentes, vel studentes Sacræ Scripturæ, aut Iuri Canonico distributiones quotidianas percipere non poßunt, nisi in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, quia tunc illas percipere poterunt dempta tertia parte,* vt num. 53.

54 *Licentia Episcopi non requiritur ad hoc, vt Canonici docentes Sacram Scripturam, aut Ius Canonicum lucrentur fructus Præbendarum suarum in absentia.*

55 *Canonici ad docendum Sacram Scripturam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate nullam temporis determinationem habent, sed*

fructus

fructus Prabendarum suarum percipere possunt quandiu docuerint.

6 *Episcopi licentia requiritur ad hoc vt Canonici studentes Sacra Scriptura, vel Iuri Canonico in publica Vniuersitate lucrentur fructus suarum Prabendarum.*

7 *Episcopus tenetur licentiam concedere Canonicis minoribus triginta annis si in publico, celebríque gymnasio Theologia, vel Iuri Canonico operam dare voluerint.*

8 *Licentia concessa per Episcopum Canonicis ad studendum in aliquo publico gymnasio illis non suffragatur vltra quinquennium.*

9 *Theologalis Prabenda dum vacat illa dari debet in commendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli donec titularis prouideatur.*

50 *Clericus secularis idoneus quando non reperitur pro Theologali Prabenda, quid faciendum, ostenditur.*

De Canonico Theologo, seu Lectorali.

CAPVT XXVII.

SACRVM Concilium Trident. *sess. 5. de reform. cap. 1.* statuit, vt in Ecclesiis Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac etiam in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla Præbenda, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, Præbenda, quomodocunque, præterquam ex causa resignationis primò vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuò constituta, & deputata intelligitur, de quo Concilij decreto plura tradunt Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verbo Prabenda Theologalis*, Homobon de Bonis *de humana vita statibus part. 1. cap. 11. in princip. & cap. 12.* Nicol. Garc. *de benefic. par. 5. cap. 4. nu. 153. cum sequent.* Monet. *de distribut. quotid. par. 2. q. 10. & de commutat. vltim. voluntat. cap. 10. nu. 191. cum multis sequentib.* Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi p. 3. alleg. 56.* 1

Et in primis circa Præbendæ Theologalis deputationum est aduertendum illam locum non habere in Ecclesiis Cathedralibus 2

Regularibus,vbi Præbendæ non sunt distinctæ,nec Ecclesiæ numeratæ,vt est Cathedralis Pampilonen.sed cogendi sunt Monachi, vt prouideant de Lectore ideo Theologiæ, qui publicè legat non solùm ipsis Monachis,sed omnibus volentibus, vt censuit S. Congr. Conc.*in Pampilonen.9.Septembris* 1573.

3 Locum tamen habere in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iurepatronatus laicorum, ex decisione S. Congregationis tradunt Nicol.Garc.*d.p.5.c.4.n.*162.& Monet. *de commut. vltim. volunt.c.*11.*n.*262.

4 Requiritur actualis deputatio, vt Præbenda primò vacatura Theologalis sit,& in Theologalem erecta censeatur,in tantùm, vt si in prouisione Præbendæ non fuerit facta actualis deputatio, non poterit prouisus compelli obire munus lecturæ, sicut refert decisum Nicol.Garc.*d.part.5. cap.* 4. *num.* 155. quem refero *d. alleg.* 56. *num.*3.

5 Non erit in optione Episcopi primam Præbendam vacantem assignare pro Pœnitentiario, licet ratione curæ animarum videatur magis necessarius,sed pro Theologo propter verba Concil. Trid.*in d.cap.*1. Verùm si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum,vt priùs de Pœnitentiario prouideatur,habenda est confirmatio à Sede Apostolica ad omnem difficultatem tollendam ita censuit Sac.Cong.Concil. *in vna Ciuitatis Castellanæ* 17. *Nouembris* 1619.

6 Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra, vnde Portio non sufficit,vt refert decisum Nicol. Garc. *dict. part.* 5.*cap.*4. *num.*128.

7 Et potest deputari Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, sicut reliquæ, vt testatur resolutum Nicol.Garc.*d.cap.*4.*n.*128. Vbi verò nullæ sunt Præbendæ, eo quòd Canonicatus tantùm distributiones quotidianas habeant,idem statuendum est, quod de Præbendis, cùm illarum loco succedant, ex Sacra Congr.Concilij.

8 Si vacaret vna Præbenda,quæ esset insufficiens, poterit Episcopus vacante altera amba s applicare pro lectione Sacræ Scripturæ, dummodo Canonici habeant sufficiens stipendium,ita S.Congreg. Conc.*sub die* 16.*Februarij* 1619.

9 Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non cōprehendit eam,quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur,sed alia Præbenda, quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat, huic

:e muneri vnita,& affecta remanet,ita resolutum testatur Nicol. rc.*in add.ad d.p.5.cap.4.n.*130.

Nec Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de ebenda vacatura competit ius aduersus Canonicatum vacatu-n per resignationem,vt censuit S.Cong. Concil. *in Monopolitana Augusti* 1626. 10

Nec etiam ei competit Præbenda vacans in mense Apostolica, a sub illo decreto Concilij Tridentini, non comprehenduntur :bendæ vacantes in mensibus reseruatis,vt refert decisum Nicol. :c.*d.p.5.c.4.n.*128. 11

I. Circa electionem,& collationem Theologi Canonici est an-andum electionem personæ ad huiusmodi Præbendam Theolo-:m vacantem in mense Ordinario pertinere ad solum Episco-1,collationem verò ad quos anteà spectabat, sicut referunt de-m Nicol. Garc.*d.c.4.n.*162.Gonzal.*ad reg.*8.*Cancel. glos.*9. §. 2.*n.* Ego ipse,*d.alleg.*56.*n.*4. 12

i verò huiusmodi Præbēda vacauerit in mense Apostolico, vel s esset reseruata, seu affecta, tunc electio personæ, & collatio :tabit ad Papam,secundùm Gonzal.*d. loco*, & Garc. *d.c.*4.*n.*164. muis Zerol.*in praxi Episc.p.*1.*verbo beneficium*, §.3. *& verbo Præ-la Theologalis*,§.4.existimauerit electionem ad Ordinarium sem-spectare. 13

'ræbendæ Theologalis collatio erectæ post Concilium spectat um,ad quem ante Concil. spectabat, etiam in casu, quo ante icilium electio spectabat ad Capitulum,& institutio ad Episco-1,S.Congr.Conc.*in vna Toletana sub die* 24.*Septembris* 1592. 14

.lectio personæ,cui conferendus est Canonicatus habens anne-1 onus lectionis S. Theologiæ ex præscripto Concil.pertinet ad copum, collatio verò eidem personæ facienda ab eis ad quos Concil. pertinebat, quamuis regulariter in ea Ecclesia electio Canonicorum pertineat ad Capitulum, & confirmatio siue tutio ad Episcopum,ita censuit S. Cong. Concil. *in Aretina* 31. 1627. 15

1 Regno Franciæ Canonicatus Theologalis est semper proui-lus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocun-mense vacauerit,vt sancitur *in rub. de collation.* §. 1. vbi Rebuff. *o Theologalem,& verbo teneantur*,refert Gonzal. *dict. glos.* 9. §. 2. '.17. 16

1 Regnis Coronæ Castellæ; & Legionis Canonicatus, & Præ- 17

bendæ

bendæ Theologales lectionis Sacræ Scripturæ in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & nonnullis Collegiatis prouidentur ab Episcopis per concursum in quibuscunque mensibus vacent indifferenter acsi essent Præbendæ Magistrales & Doctorales, & non conferuntur à Sede Apost. sicut cætera beneficia, prout referunr Gonzal. *d.* §. 1. *n.* 80. Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *n.* 165. vbi *n.* 167. subdit de hoc forsan esse aliquod indultum Apostolicum, quia aliter non seruaretur in praxi.

18 An autem & quando Præbenda Theologalis conferri possit Decretorum Doctori, disputat latè Aloys. Ricc. *in decision. Curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 101.

19 III. Circa optionem est pariter annotandum Præbendam sic erectam, & deputatam pro Theologo à sequenti Canonico optari non posse, prout referunt decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 34. *n.* 80. Monet. *de optione Canon. c.* 3. *q* 6. *n.* 129. Nicol. Garc. *in add. ad d.* 5. *p. c.* 4. *n.* 132. Ego ipse, *d. alleg.* 56. *n.* 10.

20 Et sicut non potest ab aliquo Canonico optari, cùm detur per electionem prætio examine, ita Theologus non est admittendus ad ius optandi, vt resolutum arrestatur Nicol. Garc. *in add. ad d. p.* 5. *c.* 4.

21 *n.* 134. quia obtinens Præbendam Theologalem non potest illam dimittere, & aliam optare ad instar aliorum Canonicorum, S. Cong. Conc. *sub die* 7. *Iunij* 1601.

22 Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro, vt censuit S. Cong. Rit. *in vna Veronen.* 2. *Septembris* 1597.

23 Stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, vt per quemlibet Canonicum habentem Præbendam Canonicatui annexam obtineatur vna ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest Canonicus Theologus dictam Dignitatem obtinere, sicut fuit resolutum in S. Cong. Conc. *sub die* 18. *Nouembris* 1628.

24 IV. Circa præcedentiam est etiam aduertendum Theologũ postquam vacauerit Præbenda, quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit, debere sedere in loco sui Canonicatus, vt atrestatur re-

25 solutum Nic. Garc. *in add. ad d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 111. Nam Præbenda Theologalis non est Dignitas, & ideo priora loca eã obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis, ex S. Cõg. Conc. *in vna Mediolanen.*

V. Circa

V. Circa tempus, horam, & materiam Sacræ Scripturæ, super 26
legendum sit, est sciendum hoc totum relinqui arbitrio Epi-
i, & satisfacere Theologum si Scholasticam Theologiam le-
t, vt per Nicol. Garc. *d. c.* 4. *num.* 156. nouissimè me citato Al-
o *de præstantia Episcop. Dignitatis, p.* 2. *c.* 9. *num.* 42. Potest tamen 27
are ab huiusmodi lectione tribus mensibus Iulij, Augusti, &
tembris, sicut attestantur resolutum Nicol. Garc. *d. c.* 4. *nu-*
157. Galet. *in margarita casuum Conscientiæ, verbo legere* 2. Scip.
Rubeis, *in aphor. Episc. verbo Episcopus, num.* 3. Ego ipse, *d. alle-*
56. *num.* 7.
Ad hanc lectionem Sacræ Scripturæ tenentur accedere Canoni- 28
: cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis, vt censuit Sacr. Congr.
nc. *sub die* 11. *Augusti* 1618. & ad hoc eos cogere poterit Episco-
sicut in casu minus vrgenti eos compellere valet sub pœna pe-
aria, vt accedant ad Congregationem casuum Conscientiæ ex 29
S. Congr. *sub die* 11. *Iulij* 1620.

I. Circa cogendum Theologum nolentem legere, est aduer- 30
lum posse Episcopum cogere illum comminationibus pœna-
, sequestrationibus fructuum, assignatione portionis de eisdem
tibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contuma-
d alias pœnas etiam priuationis deuenire posse, factáque pri-
one ad corroborandum Concilij decretum Episcopum decla-
debere talem Præbendam, & Canonicatum affectum fuisse, &
pro Sacræ Scripturæ Lectore, ac tunc deligere personam ido-
n, quæ id munus per se ipsum exequi valeat, & illi per Ordina-
ı collatorem huiusmodi Præbenda conferatur, ex S. Congreg.
c. *in vna Maioricen.*

t si Ordinarius inferior fuerit negligens, putà Prior, Abbas, 31
ositus, & cæteri similes alicuius Ecclesiæ Collegiatæ, pote-
piscopus in cuius Diœcesi sunt, supplere, id est cogere, ex ead.
ongreg.

uando verò ex capite infirmitatis sanabilis impeditur quomi- 32
er se ipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum
itutum, eo verò casu, quo quis esset substituendus, electio
ituti ad Episcopum spectaret, vt refert decisum Nicol. Garc.
5. *c.* 4. *n.* 159. Et ideo cùm quidam Canonicus Theologus in-
t sibi licere legere per substitutum stante impedimento infir-
tis, fuit illi concessa licentia ad sex menses per S. Congr. Conc.
ie 13. *Nouembr.* 1627.

33 VII. Circa distributiones lucrandas à Theologo in absentia pro tempore, quo legerit, est considerandum, quòd quamuis ex dispositione Iuris communis illæ in hoc euentu non debeantur Lectori ad not. per gloss. *vlt. in c. quia nonnulli, de magistr.* tamen vt diligentius huic muneri præstantissimo Theologalem obtinens vacare queat, sanctæ memoriæ Gregorius XIII. ex gratia illas deberi ei voluit non modo pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die, ita referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop. parte 2. c. 3. numero 9. vers. similiter*, Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. §. 7. *proœm. numero* 180. Nicol. Garc. *in tract. de benefic. parte 3. c. 2. numero* 118. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, libro 2. titul. 23. l. 2. §. 2. de residentia, numero* 68. Monet. *de distribut. quotidian. parte 2. quæst.* 10. *num.* 27. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 495. *&* 498. *in 1. edition. aliàs resolut.* 386. *numero 6. & resolut.* 589. *numero 6. in 2. edition.* Ego ipse, *d. allegat.* 56. *numero* 8. & censuit Sacra Congreg. Concil. *in causa Oriolen. 5. Augusti 1616. & in alia Fanen. 3. Augusti* 1624.

34 Et quamuis tota die; qua legit, habeatur pro præsente in choro etiam quoad distributiones iuxta supra dicta, non censetur tamen præsens Matutino, quòd dicitur pro die sequenti in vesperi præcedente secundùm consuetudinem aliquarum Ecclesiarum, vt ex sententia S.Congr. resoluunt Nicol. Garc. *d. c. 2. num.* 118. Armendar. *d. loco, n.* 70. Galet. *in margarita casuũ Conscient. verbo Canonicus, pag.* 29. Ego ipse, *d. alleg.* 56. *n.* 9.

35 Et non solùm tribuendæ illi sunt distributiones quotidianæ omnium horarum illius diei, qua legerit, sed etiam emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita, etiamsi choro non inseruiant, ex identitate rationis, vt fuit resolutum à S.Cong. Conc. *in Oriolen.* 12. *Augusti* 1628.

36 Sed an aliquo casu Lector iste præter Præbendã salarium habere possit, non erit inutile inuestigare, ad quod pulcher se offert casus discutiendus videlicet. In Ecclesia Metropolitana tunc Regulari Ciuitatis Cæsaraugustanæ officium Lectoris Sacræ Scripturæ fuit ab immemorabili tempore demãdatum vni ex Canonicis Regularibus dictæ Ecclesiæ, si in ea sufficiẽs aderat, cuius electio pertinebat ad solum Archiepiscopum, qui decem cafitia tritici, & decem metretas vini vnà cum scutis duodecim dicto Lectori pro salario assignabat. Cùm autẽ de anno 1605. eadem Ecclesia per sanctæ mem.

Cle

ement. VIII. secularizata erectus fuerit vnus Canonicatus Lecto-
is cum assignatione Præbendæ, dubitatum fuit an hodie Archi-
iscopus post dictam secularizationem teneatur ad solutionem
iusdem salarij, quod ante illam soluebatur?

Pro negatiua videbatur facere, quòd cùm in secularizatione di- 37
: Ecclesiæ Lectoratus fuerit erectus in Canonicatum vnà cum
gnatione Præbendæ Canonicalis secundùm mentem Concil.
id. *d. sess. 5. de reform. c. 1.* videtur sufficienter Lectori prouisum de
)uentibus dictæ Præbendæ, qui soli debent deseruire pro illius
rcede seu salario, *c. quia nonnulli, §. sanè, de magist.* & ibi Docto-
, Abb. *num. 3. vers. secundo casu in princ.* Anan. *num. 4. vers. secundo*
;, Host. *n. 10.* Ioan. Andr. *n. 11.* Butr. *num. 5.* & Henric. Boich. *num. 1.*
4. itaut ratione salarij Lector nihil aliud possit prætendere cùm
rectione dicti Canonicatus onus legendi sit ei impositum, quod
i potuit glos. *verbo Præbendæ, ad fin. in d. c. quia nonnulli,* Boich. *ibid.*
5. Nec obstat, quòd ante secularizationem dictum salarium ab
nemorabili tēpore solueretur ab Archiepiscopo, itaut possit al-
iri contracta huiusmodi obligatio ex meliori titulo de mundo,
iò possit dici huiusmodi onus fuisse impositum etiam in funda-
ie Archiepiscopatus tanquā titulum magis proficuum & vtilē,
super quibusdam, §. præterea, vbi gl. *in verbo non extat, de verbor. si-*
Dec. *cons. 586. n. 2.* cùm ista sit virtus immemorabilis, latè Felin.
causam, n. 2. cum seqq. de præscript. Gabr. *de præscript. concl. 1. num. 1.*
. *decis. 254. in fine, parte 3. & decis. 642. num. 4. parte 4. diuers.*
a respondetur quod cùm hodie Præbenda Canonicalis fuerit
ogata in locum dicti salarij, & ex ea sufficienter sit prouisum
ori, cessat ratio debiti quoad dictum salarium, *cap. cùm ces-*
', *de appellat.* & in istis terminis, Ioan. Andr. *in d. cap. quia non-*
, *num. 11.* Host. *num. 10.* vbi ait quòd si Canonici Ecclesiæ ali-
de eorum Præbendis assignarunt Lectori, per prouisionem si-
ctam de beneficio, statim resoluitur huiusmodi assignatio,
. *num. 6. in fine, vers. nam & sectio Præbendæ,* Anan. *num. 4. vers.*
ss. fin. Et in simili quòd ordinato sine titulo teneatur Episcopus
are sustentationem quousque illum de beneficio prouide-
t non vlterius, cùm cesset ratio dictæ sustentationis, tex. *est in*
iscopus. de præbend. Et quòd pater dotando filiam faciat cessare
um pro dote, ex quo cessat causa legati, est pariter tex. *in l.*
egatorum, C. de legat. Quæ tantò magis videbantur admittenda
possit considerari, quòd Archiepiscopus ratione absolutæ

nominationis, quã ante secularizationem habebat, videbatur quodammodo obligatus ad prouidendum dicto Lectori tanquã ministro proprio, quæ tamen ratio hodie cessat cùm Lectoris nominatio siue electio fuerit translata ad Archiepiscopum, & Capitulum simultaneè, præuio examine in concursu, seu oppositione.

38 His tamen non obstantibus in contrariam partem inclinarunt Domini de Rota, *in causa Cæsaraugustana Lectoriæ 21. Februar. 1628.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano. Considerabant enim quòd Bulla secularizationis vltra quam quòd præseruat omnia iura, priuilegia, &c. ante secularizationem competentia, expresè vult quòd omnia & singula, quæ in dicta Ecclesia pro Canonicis, & personis Regularibus erant, de cætero pro Canonicis, & personis secularibus etiam post secularizationem esse censeantur. Vnde cum supposita obligatione Archiepiscopi, quæ resultat ex dicta immemorabili, vt dictum est, hoc salarium esset emolumentum assignatum pro Lectore, & tanquam tale relatum inter onera Mitræ Archiepiscopalis, sequitur quòd secundùm verba expressa secularizationis censeatur etiam esse pro Canonico seculari Lectore, cùm in hoc Papa voluerit præseruare statum antiquum, ex qua præseruatiua remanent integra iura primæua, & sic anterior obligatio soluendi illud stipendium Bald. *in l. pen. C. depositi*, Oldrad. *cons.* 237. *in fine*, Becc. qui alios cumulat, *cons.* 74. *n.* 34. Surd *decis.* 163. *n.* 17. Et quamuis Papa statum antiquum expresè non præseruasset, illius tamen mutatio non perimeret ius Lectoris quæsitum in anteriori statu Regularitatis, cùm id in secularizatione dictum non fuerit, Innoc. *in c. dilectus, n.* 4. *vers. Monialium*, & ibi Abb. *num.* 9. *de capell. Monach.* Prob. *ad Monach. in cap. cùm de beneficio, num.* 52. *& seq. de Præbend. in* 6. Anch. *cons.* 404. *num.* 9. *vers. primo quia mutatio*, Bellon. *cons.* 8. *num.* 4. & fuit aliàs resolutum, *in Aquilana iurisdictionis* 30. *Martij* 1601. *coram Reuerendiss. Patriarcha Antiocheno, & in Tarraconen. Sacristiæ* 19. *Martij* 1601. coram bonæ mem. Iusto, *& in Theatina Iurisdictionis* 23. *Iunij* 1614. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano.

39 Eo maximè, quia assignatio Præbendæ pro Lectore non fuit assignata simpliciter pro Lectore, sed pro Lectore tanquam Canonico, ac proinde cùm Lector tanquam Canonicus in statu Regularitatis haberet eandem Præbendam, si non ita formaliter assignatam, saltem æquipollenter per alimenta, quæ recipiebat à mensa Regulari, in hoc ista assignatio formalis Præbendæ Canonicalis in statu

secu

ularitatis tanquam subrogata in locum anterioris æquipollen-
in Regularitate non potest considerari tanquam noua causa ra-
ne salarij, quod pro Lectore debebatur. Vnde cùm tanquam Ca-
nicus, & Lector duplici fungatur officio non est inconueniens,
uòd recipiat duplicatum emolumentum, §. *illud*, vbi glos. *in ver.*
riculum in auth. vt Iud. sine quoquo suffragio, Roman. *cons.* 25. *& ibi ad-*
lit. Surd. *decis.* 66. *num.* 1. *lib.* 1. Pinel. *in l.* 1. *part.* 3. *n.* 78. *C. de bonis mat.*
or. *decis.* 354. *p.* 1. *recen.* Menoch. *cons.* 228. *n.* 29. *& de arbitr. casu* 223.
7. & fuit dictum *in Romana mercedis* 5. *Martij* 1625. coram R.P.D.
Merlino.

Qua sententia retenta non obstant quæ pro prima adduximus; 40
am ad illud, quòd cum dicto Canonicatui fuerit iniunctum onus
egendi, non debetur anterius salarium, respondetur stare simul,
quòd Lector teneatur præcisè ad legendum, & tamen illi debeatur
salarium, vnde ista iniunctio oneris in hoc quidem immutauit statū
Regularitatis, quia in isto casu Regularitatis Lectoratus demanda-
batur vni ex Canonicis quatenus sufficiens aderat, & sic obligatio
legendi non erat necessaria ex parte Canonici, qui poterat recusa-
re tale onus, quamuis obligatio assignandi salarium esset necessaria
ex parte Archiepiscopi, vt dictum est, hodie vero post secularizatio-
tionum onus legendi fuit dictum necessarium ex parte obtinentis
Canonicatum Lectoralem, sed non ideò obligatio salarij ex parte
Archiepiscopi expirauit, aut facta est voluntaria.

Non obstant adducta per tex. & Doctores *in d. c. quia nonnulli, de* 41
magist. quia illi loquuntur de Magistro, cui de recenti per modum
prouisionis fuit constitutum salarium, tùm quia loquuntur ad effe-
ctum quòd nihil possit exigere à Scholaribus, tùm denique quia lo-
quuntur quando assignatio erat voluntaria. In hoc autem casu non
agitur de salario nouiter assignato per modum prouisionis, sed de
salario ab immemorabili constituto, & soluendo personæ certæ, vel
certo generi personarum; nec agitur ad effectum exigendi à Scho-
laribus, sed ab eo qui ex meliori tituli mundo virtute immemora-
bilis soluere tenetur; nec denique agitur de assignatione voluntaria,
sed necessaria, vt dictum est.

Ad tex. *in d. c. Episcopus* respondetur, quòd sustentatio, quam Or- 42
dinarius sine titulo debet habere ab Episcopo donec prouideatur
de beneficio, & non vlterius, ideò per prouisionem cessat; quia obli-
gatio Episcopi promouentis non erat perpetua, sed temporalis,
quandiu scilicet promotus careret congrua sustentatione, ad quam

sustentationem ideò obligatur Episcopus ne promotus cogatur in dedecus Ordinum mendicare, ideò mirum non est si statim ac deficit periculum dictæ mendicitatis per prouisionem beneficij, resoluitur quoque temporanea Episcopi obligatio.

43 Ad dictam verò *l. filia legatorum*, in qua dicitur, quòd filia non habet actionem ad legata sibi facta à patre in testamento pro dote si ea sibi in dotem fuerunt postea per patrem data, respōdetur quòd legatum dotis non erat necessarium quoad solutionem cùm posset quandocunque reuocari, sed supposito etiam quòd esset debitum necessarium, hoc procedit in eo casu primò, quia eadem persona, quæ tenebatur, facit cessare anteriorem obligationem, quod non est in casu isto; nam Archiepiscopus, qui ante secularizationem tenebatur ad salarium, non assignauit Præbendam pro Canonico Lectorali. Secundò id in eo casu procedit, quia idem, quod priùs debebat solui, fuit transfusum in secundam obligationē, nempe eadem legata, quæ priùs vigore testamenti debebantur, fuerunt data in dotem, quod non est in casu isto, quia primum salarium non fuit transfusum in Præbendam assignatam dicto Canonicatui Lectorali. Et sic ex his patet in hoc casu ex superuenientia nouæ causæ non tolli anteriorem causam salarij; quia hoc haberet locum si vel primum salarium fuisset transfusum in Præbendam nouiter assignatam; quia tunc benè diceretur subrogata in locum salarij, vel si eadem persona, nempe Archiepiscopus, qui tenebatur priùs ad salarium, assignasset de suo proprio istam Præbendam; quorum neutrum cùm sit in casu isto, dicendum non est quòd secunda causa diuersa, ratione obligationis personarum, & rei faciat cessare prædicta.

44 Ad vltimum quòd scilicet ius conferendi Archiepiscopi post secularizationem fuerit diminutum quoad dictum Lectoratum, respondetur quia vltra quod adhuc retinet priuilegium prælationis suæ vocis in paritate, & collationem, quæ sunt alicuius considerationis, vt dixit Rota *in Oscen. indulti* 10. *Decembris* 1599. *&* 5. *Decembris* 1601. coram bonæ mem. Card. Millino, quam refert Nicol. Garc. *d. part.* 5. *cap.* 4. *n.* 163. in omnem casum prædicta procederent si assignatio salarij fuisset correspectiua ad dictū ius conferendi, quod esse nullatenus patet. Vnde cùm nihil commune habeat onus soluendi stipendium Lectori cum eius nominatione, imò in hoc casu benè se compatiantur ex mutatione status accidentalis quoad collationem non fuit sublata obligatio soluendi dictum salarium, Rot. *decis. vnic. n.* 3. *circa fin. vers. in contrarium facit, &* *n.* 4. *de sepult. in antiq.*

Rebuff.

Rebuff. *super reg. de vnione glos.* 11. *n.* 13. Ex quibus omnibus hanc partem firmauit dicta decisio Cæsaraugustana Lectoriæ eleganter, & subtiliter extensa per Illustrissimum & Reuerendiss. D. meum Puccinum Decano admirabilis eruditionis virum.

VIII. Circa eandem materiam de lucrandis fructibus, & distributionibus in absentia à Canonico Theologo ratione Lectoriæ, est dubitatione dignum an Canonici, qui tenentur accedere ad hanc lectionem Sacræ Scripturæ, vt suprà ostendimus, pro tempore, quo dictæ Lectioni intersunt, lucrentur fructus, & distributiones quotidianas? In quà breuiter respondendum duxi eos nec quidem fructus lucrari; quia scholares in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent iisdem priuilegiis sicut studentes in studiis publicis, & Academiis, vt referunt decisum Nicol. Garc. *p.* 3. *c.* 2. *n.* 117. Armendar. *in add. ad recop. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 23. *l.* 2. §. 2. *de residentia Canonicorum num.* 124. 45

Nam licèt Canonici docentes Sacram Scripturam, vel illi studentes plenè gaudeant, & fruantur priuilegiis omnibus, de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia concessis à Iure communi *in cap. vlt. de magistr.* vt multis probant Rebuff. *de priuileg. schol. priuileg.* 29. & 31. Horat. Luti. *eod. tract. priuil.* 99. & 100. Petr. Lesnaud *de priuileg. Doctorum part.* 2. §. 22. Iacob. Benni. *de priuileg. Iurisconsult. part.* 1. *priuileg.* 15. Nicol. Garc. *part.* 3. *cap.* 2. *numero* 54. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 19. *in princip. num.* 6. & *cap.* 43. §. 2. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 7. *cap.* 4. *quæst.* 3. & *cap.* 5. *q.* 1. & 8. Carol. de Grassis *de effect. b. cleric. in prælud. à numero* 106. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell.* §. 7. *proœm. numero* 180. Monet. *de distribut. quotid. part.* 2. *quæst.* 10. *à princip.* Sanctarel. *var. resolut. quæst.* 3. *à numero* 9. Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi part.* 3. *allegat.* 56. *num.* 18. Quòd etiam de docentibus, & studentibus Iuri Canonico est affirmandum, cùm hodie ad Ecclesiam benè regendam non minus prosit Ius Canonicum, quàm Theologia, vt resoluunt Iacob. Benni. *dict. part.* 1. *priuileg.* 15. *num.* 4. Nicol. Garc. *dict. cap.* 2. *num.* 65. Carol. de Grassis *in dict. præludiis numero* 95. *cum sequentib.* Sanctarel. *dict. quæst.* 3. *numero* 18. Monet. *dict. cap.* 10. *num.* 4. Ego ipse *d. allegat.* 56. *n.* 28. vbi cum eodem Monet. *ibidem numero* 21. quæro quid tenendum in docentibus, vel studentibus Iuri Ciuili, de quo etiam Sanctarel. *d. quæstione tertia, num.* 10. 46

Tamen dictis priuilegiis solùm gaudent si in scholis generalibus, seu publica Vniuersitate doceant, aut studeant, vt patet ex *cap.* 47

tuæ

tuæ fraternitatis,de clericis non residen.& cap.2. de priuileg. in sexto iunctis suis glossis,& tradunt Læl.Zech.*de Republ.ecclesiast. tit. de clericis num.7.vers.*28.Horat.Lut.*ad fin. tractat. de priuileg. Schol. numero* 23. Flóres de Mena *var.lib.3.quæst.24.num.*19.Ego ipse *d.allegat.56.n.21.*

48 Dicitur autem Studium generale, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, vt per Cassan. *in catal. gloriæ mundi par.*10.*consid.*32.Perez *l.1.tit.*10.*lib.*1.*Ordin.* Hortig.*in patrocinio pro Cæsaraugustano gymnasio ,part.* 1. *à numero* 13. *& p.* 3. *num.* 2.

49 quos refero *dict.allegat.56.num.*22.Vnde non sufficit studium,quòd non sit Vniuersitas, quamuis in eo optimè legatur, & publicè cuicunque audire volenti,ex adductis per me *dict.allegat.*56.*numero* 22. quicquid aliter sentiant Monet.*d.quæst.*10. *num.* 17.& Sanctarel.*d. q.3.num.*12. & ideò multò minus sufficiet studium quod habetur in Ecclesia Cathedrali sub Canonico Theologo legente,iuxta Doctores supra citatos.

50 Canonici,vt priuilegiis de percipiendis in absentia Præbẽdarum suarum fructibus gaudeant docendo Theologiam,vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate,id debent efficere de licentia eiusdem Vniuersitatis,siue Collegij Doctorum,etiamsi non habeant Cathe-

51 dralem,aut salarium, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. cap.2. n.* 61. quamuis Præbendæ,quas obtinent, sitæ sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur, vt pariter resolutum attestatur idem Nicol.Garc.*in addit. ad. d. part.* 3. *cap.* 2. *num.*85.

52 Distributiones verò quotidianas non percipere Canonicos, vt supra docentes,vel studentes,probat,tex.*in cap.licet,de præben.* quod quidem cum Tridentina Synodus *in d.cap.* 1. circa illud nihil innouauerit,à S. Cong. decisum fuisse tradunt Gutier Canon.*lib.* 2. *cap.* 15.*num.*12.Zerol.*in praxi Episcop.part.*1.*verbo distributiones quotidianæ*,§.3.Gonzal.*ad regul.*8.*Cancel.*§.7.*proœm.num.*78.Quarant. *in sum. Bullarij verbo residentia vers.quòd autem*,Nicol.Garc.*d.cap.2.num.*112. Monet.*d.cap.* 10. *num.* 23. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 166. *num.*17.Vgolin.*de officio Episcopi cap.*19.§.2.*num.* 6. Armendar. *dict.* §.2.*de residentia numero* 67.Aloys. Ricc. *in d. praxi fori ecclesiast. decis.* 495.*in* 1.*edit.aliàs resol.*386.*numero* 3.*in* 2.*edit.* Ego ipse *d.allegat.* 56. *num.*19.

53 Verùm si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, tunc percipere poterunt distributiones dempta tertia parte in eius generis distributiones Tridẽtini decreti auctoritate

conuersa,

uersa, quæ inseruientibus accrescit, sed nullo casu debent perci- distributiones Missis, ac Defunctorum anniuersariis applica- ita referunt decisum Piasec *in praxi Episc. p. 2. c. 3. sub n. 9.* Nicol. c. *in addit. ad d. p. 3. c. 2. n. 253.* Armend. *vbi sup. n. 8.* Ego ipse, *d. al- 56. n. 18. & 19.* Item quando Præbenda est tenuis, & ferè omnes ctus consistunt in distributionibus, etiam tunc eos lucrari di- butiones dempta dicta tertia parte resoluit Aloys. Ricc. *in praxi a resol. 70. n. 3.* cuius tertiæ partis amissionem non euitant Cano- habentes quascunque facultates percipiendi fructus beneficio- suorum in absentia studiorum causa, secundùm Gonzal. *d. §. 7. m. num.* 179. Aloys. Ricc. *d. resol. 386. n. 3. in fine*, Monet. *d. c. 10. 24.* Armendar. *d. loco, num. 123.* Ego ipse, *d. alleg. 56. num. 19. prope m.*

Quamuis in Canonicis docentibus, vt suprà Sacram Scripturam, 54 Theologiam, aut Ius Canonicum ad lucrandos fructus Præbē- um suarum in absentia, licentiam Episcopi non requiri referat à S. Congr. fuisse responsum Nic. Garc. *d. p. 3. c. 2. n. 559. ad 4.* nec 55 ad docendum habere vllam temporis determinationem, sed ctus prædictos percipere posse quandiu docuerint, meritò con- stat Monet. *d. q. 10. n. 16.* quem refero Ego ipse, *d. alleg. 56. n. 32.* In lentibus verò huiusmodi licentiam desiderari probat tex. *in d. c.* 56 *fraternitatis, de cleric. non resid. & in c. cùm ex eo, de elect. lib. 6.* & sta- *Pius IV. in sua const. incip. Sanctissimus sub die 24. Nouembr. 1564.* luunt Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 88.* Monet. *d. q. 10. num. 9.* At Ordina- 57 tenetur illis licentiam concedere si minores sint triginta annis, elint in publico, celebríque gymnasio Theologiæ, vel Sacris ionibus operam dare, sicut referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. 82. & 86.* Armendar. *d. loco, n. 121.* Sanctarell. *d. q. 3. num. 23.* Ego , *d. allegat. 56. num. 29.* Quæ tamen licentia non suffragabitur 58 vltra quinquennium à die, quo studere cœperunt, secundùm i. *de Iustit. libro 2. c. 34. dub. 29. n. 163. in princ.* Monet. *d. q. 10. n. 14.* ctarell. *d. q. 3. num. 27.* & ita fuisse decisum tradunt Nicol. Garc. *p. 2. num. 101.* Armendar. *d. loco, nu. 99. & 102.* Ego ipse, *d. alleg. 56. n. 31.*

X. Circa substituendum Lectorem aliàs idoneum dum Præbē- 59 Theologalis vacat, est aduertendum illam tunc dari debere in mendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli, donec titu- s prouideatur, vt per Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gl. 5. §. 8. n. 36.* quem ro, *d. alleg. 56. n. 14.* aliàs poterit Episcopus fructus applicare ali-

cui personæ extra Capitulum, quæ suppleat munus legendi ex S. Cong. Conc. *in Camerinen.* 8. *Februar.* 1594.

60 Sed quando Clericus secularis idoneus non reperitur pro dicta Præbenda, statuerunt Pius V. & Gregorius XIII. collationem huius Canonicatus suspendendam esse donec inueniatur idoneus Theologus secularis, si fieri possit: interim verò nullum esse ab Episcopo fructuum ipsius Canonicatus custodem, aut curatorem deputandum; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradendos, qui curet vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè Sacram Scripturam in Cathedrali doceat, eique in primis necessaria subministret ex dictis fructibus, quòd si quid reliquum erit in Monasterij vsum conuertatur; ita resolutum attestatur Zerol. *d. verbo Præbenda Theologalis*, §. 5. quem refero Ego ipse, *d. alleg.* 56. *num.* 15.

X. Et vltimò est sciendum quòd Sixtus IV. per suam Constit. incip. *Sixtus sub Dat. Kalend. Decembris anno Dominicæ Incarnationis*, 1474. *& Leo X. per suum Motum proprium incip. Cùm dudum sub Dat.* 11. *Kal. Aprilis* 1520. in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis erectum esse voluerunt, & institutum vnum Canonicatum, & Præbendam pro Doctore, vel Licentiato in vtroque vel altero Iure, qui dicitur Doctoralis, & alterum pro Magistro, seu Doctore, vel Licentiato in Theologia, qui dicitur Magistralis ab Episcopo eius voto pro vno computato, & Capitulo per vota secreta præuio edicto propterea apponendo, ac publico examine, & iuramento de eligendo magis idoneum Ordinaria auctoritate prouidenda; & latè in Motu proprio Leonis ponitur forma in huiusmodi prouisionibus, & electionibus seruanda, & statuitur huiusmodi Canonicatus sub reseruationibus non comprehendi per quascunque regulas Cancellariæ, & alias litteras Apostolicas etiam Motu proprio, & aliàs quomodolibet innouatis; & quòd si dicti Canonicatus Magistrales, & Doctorales apud Sedem vacare contigerit, Ordinarij, & Capitula iuxta dictam formam prouideant; sic tamen quòd ipsi electi infra quatuor menses, nouam prouisionem desuper ab eadem Sede impetrare, & desuper litteras expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ soluere teneãtur. Additur etiam Canonicatus, & præbendas huiusmodi etiam per Summos Pont. ac de consensu quoque Magistrorum, Licentiatorum, seu Doctorum, vt suprà qualificatorum, & quauis causa etiam Motu proprio, & Consistorialiter aliqua, vel aliquibus pensionibus grauari, nec illorum

rum fructus, vel aliquos eorum alicui, vel aliquibus etiam Cardinalibus concedi posse nisi per trinas Ordinariorum, & Capitulorum litteras cum interuallo trium mensium inter datas, accedat assensus, & si secus actum fuerit, huiusmodi concessiones nemini suffragari, & Ordinarij, & Capitula præfata litteris derogatoriis parere minimè teneri, sed eis firmiter resistere subditur, &c. De his, qui multa scire cupit, consulat Gonzal. *ad reg.* 8. Cancell. *glos.* 9. §. 2. Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 167. *cum multis seqq.*

SVMMARIVM.

1 *Capitulum initio cuiuslibet anni duos ex Capitulo ad quid eligere teneatur, ostenditur.*

2 *Capitula non exempta minimè comprehenduntur sub decreto Concil.* sess. 25. de reform. c. 6.

3 *Ecclesia Collegiata erecta in Cathedralem non comprehenditur sub decreto Conc.* sess. 25. de reform. c. 6.

4 *Capitulum, vbi in principio anni duos de Capitulo non elegerit, poterit Episcopus per se solùm procedere, dummodo illud prius moneat.*

5 *Iurisdictio non deuoluitur ad Adiunctos, sed ad superiorē, si Episcopus nolit, vel non valeat contra Capitulares delinquentes procedere.*

6 *Decretum Conc.* sess. 25. de reform. c. 6. *procedit in Episcopo non consecrato, & Capitulo Sede vacante.*

7 *Adiuncti in procedendo iurisdictionem habent.*

8 *Adiuncti iuramentum subire debent de bene, & fideliter se habendo.*

9 *Adiuncti recusari possunt à parte, & solo iuramento.*

10 *Adiuncti si sine fraude tempore diuinorum Officiorum absint, priuandi non sunt quotidianis distributionibus.*

11 *Conc.* sess. 25. de refor. c. 6. *sustulit immemorabilem consuetudinem.*

12 *Vicarius Episcopi, & Capituli Sede vacante potest procedere contra Capitulares adhibitis duobus de Capitulo iuxta formam Concil.* sess. 25. de reform. c. 6.

13 *Notarius proprius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui Capitulo suspectus non sit.*

14 *Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum assumere potest Episcopus in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, vel alium, quem magis voluerit deputare.*

15 *Sententia erit nulla si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronuntiarent.*

16 *Visitatio Capitulorum, & personarum Episcopis concessa*, **intelligenda** *est cumulatiuè, non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, & alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi seorsum tamen ab Episcopis.*

17 *Collectores Cameræ Apostolicæ, si sunt Canonici, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt.*

18 *Visitare potest Episcopus sine Adiunctis corpus Ecclesiæ Cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, vestes, ornamenta, cætcráque ad cultum diuinum destinata, & capellas, ac capellanias.*

19 *Visitando potest Episcopus sine Adiunctis peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire, & emendare, non tamen pœna ordinaria.*

20 *Episcopus sine Adiunctis procedere potest ad priuationem Canonicorum ex causa, quod Ordines suis Præbendis annexos non susceperint.*

21 *Episcopus potest initio ad summariam informationem, & detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur.*

22 *Episcopus potest procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum.*

23 *Capitulum totum quando deliquit contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus, modò delictum non sit in ipsius personam, vel in contemptum illius.*

24 *Episcopus potest sine Adiunctis rationem exigere ab Officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad illorum punitionem procedere.*

25 *Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis non potest ad se auocare Episcopus, sed benè cum Adiunctis.*

26 *Episcopus non tenetur cum Adiunctis procedere contra Coadiutores cum futura successione nisi ex forma coadiutoriæ colligatur ipsis concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici.*

27 *Episcopus potest procedere sine Adiunctis contra Portionarios habentes vocem in Capitulo.*

De

De Canonicorum Adiunctis.

CAPVT XXVIII.

STATVIT S.Concil.Trid.*seß.25.de refor.cap. 6.* vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius cùm extra visitationem processerit contra Capitula Cathedralium, illorúmque personas tam in formanda processum, quam in cæteris omnibus actibus vsque ad finem causæ inclusiuè, coram Notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut consueto Tribunali procedere teneatur. 1

Quòd quidem Conciliare decretum loquitur solùm de Capitulis exemptis, non exempta enim minimè sub illo comprehendi, etiamsi multa habeant priuilegia, referunt decisum Aloys. Ricc. *in collect.decis.p.4.collect.751.in princ.* & nouissimè *p. 4. suæ praxis rerum fori eccles.resol.*586. Zerol. *in praxi Episcop.part. 1.verbo Capitulum* §.8.Seraph.*deci.*493.*num* 1.Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.1.tit.*18.*l.* 7. *de Episcopis n.* 93. Massobr. *in praxi habenti concursum pr.el.*21 *in princ.n.*14.*secundùm Roman.impreß.*Hieron. Venero *in examine Episc.lib.4.c.27.n.5.*Ludou.à Sarauia *in speciali tract.de iur sdict. Adiunctorum coadiuuantium Episcopum contra Prabendarios suos criminaliter procedentem q.*12.*n.*17. 2

Vnde decretum illud non pertinere ad Ecclesiam Cathedralem tanquam Cathedralem, sed tanquam exemptam, ac proinde Ecclesiam Collegiatam erectam Cathedralem sub illo non comprehendi referunt quoque decisum Armendar. *dict. l.* 7. *de Episcopis numero* 88. Ego ipse, *de officio, & potestat. part.* 3. *allegat.* 73. *numero* 5. *in fine*, Ludouicus à Sarauia *dict. tractat. q.* 11. *num.*18. 3

Vbi autem Capitulum in principio anni illos duos non elegerit, Episcopus per se solùm procedere potest, dummodo illud priùs moneat, prout resolutum fuisse testantur Piasec.*in praxi Ep sc.p.2. cap.2.num.*9.Ludou.à Sarauia *d.tract.quæst.*13.*per tot.* non sic Episcopo nolente vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere deuoluitur iurisdictio ad Adiunctos, vt latè resoluit Ludou. à Sarauia *d.tract.q.5.per tot.* vbi *num.* 11. citat metipsum *d. alleg.*73. 4 5

num. 9. *& numero* 5. decisum refert non ad Episcopum, sed ad Superiorem deuolui iurisdictionem si coniudices, seu Adiuncti renuunt procedere contra Capitularem, quòd etiam attestatur Ar-
6 mendar.*d.l.* 7. *de Episcopis numero* 89. Et decretum Concil. *d. cap.* 6. procedit in Episcopo etiam non consecrato, vt benè resoluit Sarauia *d.tract. quæst.* 17. *numero* 35. *vers. sed contra*, vbi *eod. numero* 35. *vers. ex omnibus*, refert decisum succedere Capitulum Sede vacante in huiusmodi iurisdictione procedendi contra Capitularem delinquentem.

7 Duo illi adiuncti in procedendo iurisdictionem habent, secundùm Ludou.à Sarauia *d.tract.q.*5.*ex num.*5.vbi *num.*15.post Camill.
8 Borrel. *in sum. decis. tit.* 60. *num. fin.* subdit adiunctos iuramentum subire debere sicut & alios Iudices de bene,& fideliter se habendo, *& n.*17.post Stephan.Gratian.*discept. forens.cap.* 100. *num.* 49. tradit quòd quoties Iudex datur Adiunctus alicui Tribunali si nominatur à Principe,talis nominatus appellatur Iudex delegatus, si à lege
9 Ordinarius Iudex vocatur. Vnde posse huiusmodi Adiunctos recusari à parte,& solo iuramento resoluunt Stephan.Gratian. *d. c.* 100.
10 *num.*49. & Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 9. *per tot.* Et quando hac de causa sine fraude tempore diuinorum Officiorum eos abesse contigerit, priuandi non sunt quotidianis distributionibus tanquam absentes propter Ecclesiæ vtilitatem ex officio sibi attributo, secundùm Monet. *de distribut.quotid.part.*2. *quæst.* 8. *numero* 19. quem refero Ego ipse *d.alleg.* 73. *numero* 6. Aloys. Ricc. *in d. praxi part.*4. *resol.*591.

11 In causa Calciaten.ad instantiam Rotæ dubitatum fuit an Concil.*c.6.sess.* 25. sustulerit immemorabilem consuetudinem circa locum tractandi causas cum Adiunctis, & retinendi carcerem quando,vt in illa causa,sunt duæ Cathedrales vnitæ, & Episcopus prætendit habere Canonicum alterius ciuitatis in ea in qua residet carceratum,& ibidem tractare causam cum Adiunctis ciuitatis,de qua est carceratus Canonicus? S. Cong. Concilij *die* 7. *Septembris* 1630. censuit sublatam esse immemorabilem per Concilium in casu, & ad effectum de quo agitur.

12 Non solùm Episcopus,sed etiam eius Vicarius procedere potest contra Capitulares, adhibitis duobus de Capitulo iuxta formam Concilij *d.cap.*6.vt per Menoch.*cons.*52.*numero* 180. Sbroz. *de officio Vicarij lib.*2.*quæst.*145.Rot.*decis.*743.*num.*5.*part.*1.*diuers.& decis.*121. *part.*2.*diuers.*latè Ludou.à Sarauia *d. tract. q.* 14. *per tot.* Idem potest

Vicarius

Vicarius Sede vacante, imò absque Adiunctis procedere non valebit si Episcopus, dum viuebat, non habebat auctoritatem procedendi sine illis, vt referunt decisum Sbroz. *in add. ad d. quaestionem* 145. & Ludouic. à Sarauia *d. tract. quaest.* 17. *num.* 35. *vers. ex omnibus, in fine.*

Proprius Notarius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiae, qui illi Capitulo suspectus non sit, vt ait resolutum Armendar. *in add. ad recop. legum Nauarrae lib.* 1. *tit.* 6. *de Visitat. n.* 38. vbi *n.* 61. subdit processum in causis visitationis coram ipso esse fabricandum. 13 Assumere poterit Episcopus suum Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, vel alium, quem magis voluerit deputare, nec tenetur ad sumendum Capellanum de choro, ex Armendar. *d. lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis num.* 91. *in fine*, & *num.* 92. quem refero Ego ipse *d. alleg.* 73. *num.* 8. 14

15 Vnum autem, inquit Conc. Trid. *d. c.* 6. tantùm sit vtriusque Adiuncti votum, possítque alter Episcopo accedere: quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant, & si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorē Episcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partem, cùm tertius conueniet, articulus in quo erat discordia, terminetur, aliàs processus, & inde sequuta nulla sint, nullósque producant Iuris effectus. Hactenus sunt verba Concilij; ex quibus colligitur, quòd si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronunciarent, sententia esset nulla, vt ex aliis resoluit Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 31. *n.* 21. & ideo referunt Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 100. *n.* 64. & idem Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 31. *n.* 3. sententiam Episcopi, & Adiunctorum in causis criminalibus contra Capitulares esse concipiendam sub hac forma. *Ego N. Episcopus de consilio, & assensu N. & N. Adiunctorum ita pronuntio.*

16 Visitatio Capitulorum, & personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumulatiuè non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, ac alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi, seorsum tamen ab Episcopis, vt referunt decisum Steph. Grat. *discept. forens. cap.* 154. *n.* 40. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 2. *proœm. n.* 21. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 4. Collectores Camerae Apostol. ad nudum ministerium exigendi certis casibus in partibus deputati, si sunt Canonici, vel aliàs beneficiati, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt, vt referunt 17

resolutum

resolutum Gonzal. *ad reg.*8. *Cancell. glos.* 51. *num.* 82. Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.*1.*tit.*6.*de Visitat.n.*30.*vers. item Collectores.*

18 Sine Adiunctis potest Episcopus visitare corpus Ecclesiæ Cathedralis,& Sacramentum,reliquias, vestes, ornamenta, cæteráque ad cultum Diuinum destinata, sed & capellas,capellanias dotationes, anniuersarium,institutiones,memorias Defunctorum,pia opera,vel res,aut bona fabricæ,seu Ecclesiæ,vt per Armendar.*d. tit.* 6. *de Visitat.n.*123.quem refero Ego ipse,*d.alleg.*73.*n.*15.

19 Potest quoque sine Adiunctis Capitularibus Episcopus visitando peccata,& excessus Capitularium,quos correctione, & punitione dignos repererit,corrigere, punire,& emendare,non tamen pœna Ordinaria,sed ea, quæ ad morum magis emendationem, quàm punitionem respiciat,ita Armendar.*d.tit.*6.*de Visitat.num.* 39. vbi *in resp.*2.*&* *n.*77.*&* 79.cum Nic.Garc.*de benef.p.*3.*c.*2.*n.*198.*declarat.*10. subdit huiusmodi facultatem visitandi etiam ad res, & bona Capituli eiúsque administratores extendi.

20 Potest etiam Episcopus sine Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum ex causa, quòd Ordines suis Præbendis annexos non susceperint,ita resolutum attestantur Nicol. Garc.*d.part.*3. *cap.*2.*num.*22. Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 488. *num.* 2. *&* 3. Ludouic.à Sarauia *dict.tract. q.* 18. *per tot.* Ego ipse *d. alleg.* 73. *num.*12.

21 Potest pariter Episcopus initio ad summariam informationem, & necessariam detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus,vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, ita expresè Concil. Trid.*d.cap.*6.Mantic. *decis.* 180. *num.* 6. Sarauia *d. tract. q.* 20. Rot. *in Calciaten. iurisdictionis* 6. *Iunij* 1622. *coram bonæ mem.Remboldo*,vbi subditur non procedere in delictis simplicis incontinentiæ absque qualitate concubinatus,eo quòd raptus,& violatio Virginis est delictum requirens depositionem. Quoad fugam sufficit quòd de illa Ordinarius illum respectum habuerit, Rot. *in Conchen.iurisdictionis* 3.*Martij* 1617. *coram bon.mem.Card.Sacrato,& in Calciaten. iurisdictionis* 21. *Iunij* 1621 *coram bonæ mem. Remboldo*, & additur *in alia Calciaten. supra allegata*, quòd statur arbitrio Iudicis an adesset timor fugæ. Quando autem quis dicatur suspectus de fuga vide Salust. Tiber. *in praxi iudic.lib.*2.*cap.*23. Ioseph.

Sesse

Sesse, *de inhib. c. 9. §. 2. n. 44. & 46.* Melch. Phæbo Lusit. *decis. 54. p. 1.*

Potest denique Episcopus procedere sine Adiunctis ad pœnas 22
contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum, vt censuit S. Congr. Conc. *in causa Hispalen. die 7. Septemb. 1630.*

Item, contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus 23
quando totum Capitulum deliquit, vt per Seraph. *decis. 1050. nu. 6.* Aloys. Ricc. *in d. praxi p. 4. resol. 594.* Ludou. à Sarauia, *d. tract. q. 5. n. 4. & q. 6. per tot.* vbi *n. 8.* asserit quòd si reperiatur vnus in Capitulo, qui non deliquerit, iste procedet simul cum Episcopo. Intellige modo delictum non sit in personam Episcopi, vel in contemptum eius, vel vbi Episcopus habet interesse; quia tunc facultatem contra seculares deuoluitur ad proximum Superiorem, vt per Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, n. 90.* Ludou. à Sarauia, *d. tract. q. 6. n. 5. & 6.* Quando autem dicatur vniuersum Capitulum delinquere, colligitur ex notatis per Curiam Pisanam, *lib. 4. c. 3. n. 1. ad 6.* Magon. Lucensi, *decis. 72.* Card. Tusch. *lit. V. concl. 349.*

Potest etiam sine Adiunctis Episcopus rationes exigere ab offi- 24
cialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad eorum punitionem, & correctionem procedere, ita censuit Sacra Congr. Concilij teste Nicol. Garc. *de benefic. parte 5. c. 7. num. 23.*

Dubitatum fuit in causa Burgen. an Archiepiscopus possit ad se 25
auocare causas pendentes contra Capitulares exemptos coram suo Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis. Secundò an appellatio in talibus casibus post latam sententiam detur ad ipsum Archiepiscopum? Sacra Congr. Concilij, *die 18. Septembris 1627.* ad primum censuit non posse Archiepiscopum auocare, vt cognoscat solus, sed benè cum Adiunctis. Ad secundum non dari appellationem à Vicario ad Archiepiscopum, sed causam deuolui ad Sedem Apost.

Contra Coadiutores cum futura successione non tenetur Epi- 26
scopus cum Adiunctis procedere nisi ex forma Coadiutoriæ colligatur ipsi Coadiutori concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici, ita refert decisum Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 4. c. 5. n. 96.* vbi obseruat ex clausula generali Coadiutoriæ, quòd Coadiutor habeat omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias, & honores coadiuti, non colligi concedi coadiutori huiusmodi priuilegium de Adiunctis, eo quòd illa intelligatur de præro-

gatiuis, præeminentiis, &c. circa seruitium Ecclesiæ, vt ex tenore ipsius coadiutoriæ apparet, refert & sequitur Ludou. à Sarauia, *d. tract. q.* 29. Vnde in causa Barbastren. proposito dubio in S. Congr. Concilij, an Episcopus possit per se sine Adiunctis procedere contra Coadiutores Canonicorum Cathedralis, eadem Sacra Congr. *die* 9. *Nouembris* 1630. censuit Episcopum non posse procedere contra huiusmodi Coadiutores absque Adiunctis quatenus ex forma Co..diatoriæ ipsis concessa fuerant omnia priuilegia, quæ habent Canonici.

27 Contra Portionarios habentes vocem in Capitulo potest Episcopus procedere sine Adiunctis, vt per Armendar. *d. tit.* 6. *de Visitat. num.* 60. *&* *d. l.* 7. *de Episcopis, num.* 91. *in princip.* Ludou. à Sarauia, *d. tractat. quæst.* 23. *ex num.* 2. Cuius tamen contrarium resoluunt Aloys. Ricc. *d. collect.* 751. *& in praxi aurea resolut.* 39. Massobr. *in praxi habendi concursum pral.* 21. *in princ. num.* 13. *secundum Romanam impress.* Ego ipse, *d. alleg.* 73. *num.* 10. quorum opinio procedit in Capitularibus, prior verò in his; qui non sunt de Capitulo, sed habent vocem in Capitulo, vt ex multis intelligit Ludou. à Sarauia, *d. q.* 23. *ex num.* 4. subdens quòd licet Portionarij, & dimidij Portionarij in Ecclesiis Corduben. Carthaginen. Hispalen. Calaguritan. & Calciaten. habeant vocem in Capitulo, tamen in electionibus, prouisionibus, & ad effectum Coniudicum, pro Capitularibus non habentur, ex iis quæ Gonzal. *gloss.* 43. *num.* 45. Rot. *decis.* 708. *num.* 2. *&* 3. *p.* 2. *recent.*

28 In causa Oriol. quæsitũ fuit primò an si Iudex secularis volẽs perquirere, & extrahere delinquentẽ ex priuata domo Canonici ex vrbanitate imploret auxiliũ Episcopi, teneatur desuper adhibere coniudices? Secundò, an si de facto coniudices se intromittant, & turbẽt in hoc iurisdictionem Episcopi, possit ipse procedere prout de Iure cõtra huiusmodi perturbatores? Tertiò, dato quòd Episcopus possit procedere contra prædictos, an debeat adhibere in dicto iudicio alios coniudices à Capitulo eligendos, vel solus procedere? S. Cong. Conc. *die* 5. *April.* 1631. ad primũ citra approbationem gestorum ab Ordinario, & secundũ ea, quæ proponuntur, respondit Episcopum non teneri requirere consensum coniudicum. Ad secundum Episcopum posse contradictos Coniudices procedere. Ad tertium teneri adhibere Coniudices. Et nouissimè S. Cong. Conc. *in Oriolẽ.* 27. *Mart.* 1632. *ad* 7. respondit posse Episcopum solum sine Adiunctis exigere rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli

pituli ſpectantium, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij.

Poteſt quoq; ſine Adiunctis Epiſcopus procedere ad ſubtractionem fructuũ, & ad mulctos ab eo impoſitas contra Canonicos habentes Capitulum eo tempore, quo diuina officia celebrari debent, niſi cauſa aliqua vrgens in aliud tempus differri non patiatur, ead. S.Cong.Conc.*in d.Oriolen.* 27.*Mart.*1632.*ad* 11.

Poteſt ſimiliter Epiſcopus ſine Adiunctis procedere contra Canonicum ob non reſidentiam dum non procedit ad priuationem, ſed ad pœnas à S.Concil.præſcriptas, *ibid.ad* 13.

S V M M A R I V M.

1 *Coadiutoriæ in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Eccleſiarum à tempore Sixti V. conceduntur à ſolo Papa.*

2 *Coadiutoris poteſtas à forma coadiutoriæ pendet.*

3 *Coadiutores cum futura ſucceſſione non ſunt Beneficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius in re, ſed ad rem.*

4 *Coadiutoriæ cum futura ſucceſſione non ſunt verè, & propriè beneficia.*

5 *Papa coadiutoriam concedendo non prouidet abſolutè de beneficio, ſed neceſſitati Eccleſiæ.*

6 *Coadiutor Canonici cum futura ſucceſſione vocatur Canonicus fictus.*

7 *Beneficium dicitur vacare per obitum coadiuti.*

8 *Coadiutoria poſt mortem coadiuti continet gratiam coadiutoris, & non ſubiacet publicationi.*

9 *Coadiutoria licet ſimilis ſit reſignationi, eſt tamẽ quid diuerſũ ab illa.*

10 *Coadiutor conſequi non poteſt fructus ex beneficio coadiuti.*

11 *Diſtributiones quotidianas abſente coadiuto lucratur coadiutor ad fauorem coadiuti.*

12 *Coadiutor quando aliunde habet vnde ſe valeat decenter ſuſtentari, diſponitur nonnunquam quòd nihil prorſus percipere debeat de fructibus, aut diſtributionibus.*

13 *Officium Canonicum recitare non tenetur coadiutor, ſed proprietarius.*

14 *Fidei profeſſionem emittere non tenetur coadiutor, niſi cùm fuerit ſucceſſionis locus.*

15 *Coadiutor non tenetur ad reſidentiam præciſam, ſed cauſatiuam.*

16 *Diſtributiones non lucratur coadiutor, excommunicato coadiuto.*

17 *Coadiutores interuenientes non poſſunt lucrari fructus Prebendæ pro Præbendatis coadiutis Eccleſiæ Carthaginen. pro tempore, qui dicti*

eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati.

18 Possessionem verè non capit, coadiutor nisi post cessationē coadiutoriæ.

19 Possessio prima capta viuente coadiuto non sufficit, est enim post illius mortem noua capienda.

20 Coadiutor debet habere locum captæ possessionis post mortem coadiuti, & non locum captæ possessionis viuente coadiuto.

21 Possessio ab obitu coadiuti numeranda est quamuis prior possessio accederet ad annos viginti.

22 Coadiutor sedere debet in vltimo loco post omnes Canonicos.

23 Coadiutores antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoriæ die adipiscuntur.

24 Coadiutores quando aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadiutos, debent illas facere in nouissimo loco.

25 Canonicis quamuis posterius prouisis competit præcedentia supra coadiutores, nisi aliud in forma coadiutoriæ caueatur quacunque consuetudine in contrarium non obstante.

26 Statutum disponens quòd coadiutores gradatim ascendant, & præcedant posteros Canonicos, non est obseruandum.

27 Coadiutor in Dignitate absente, vel impedito coadiuto suo præcedit omnibus Canonicis, & ei competit stallum in quo sedere deberet coadiutus, & functiones facere, quas obiret proprietarius si aderat.

28 Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quòd ex aliqua causa iubilare facit Canonicos.

29 Coadiutor non sibi optat, sed coadiuto.

30 Coadiutor in ingressu non debet fabricæ soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos.

31 Iudex Apost. seu delegatus Papæ, aut Iudex Synodalis esse non potest coadiutor.

32 Coadiutor non gaudet priuilegiis, & indultis de præcipiendis fructibus in absentia.

33 Coadiutor non tenetur ad onera Canonicorum iuniorum, licèt teneatur ad onera sui coadiuti.

34 Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiæ Elboren. debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor.

35 Coadiutor non tenetur ad pœnas iudiciales, & quæ non haberent rationem mulctæ ordinariæ impositas ob culpam coadiutoris.

36 Coadiutor non tenetur tempore concessionis coadiutoriæ habere Ordinem Presbyteralem vbi statuto Ecclesiæ cautum fuerit, quòd Canonicus

nicus actu sit Sacerdos tempore promotionis.

37 *Coadiutor non tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum si nunquam resedit, seu inseruiit.*

38 *Coadiutor datus Canonico non ordinato iuxta formam statuti requirentis Ordinem Subdiaconatus, sub pœna amissionis certæ partis fructuum, non lucratur fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est Ordinatus ad formam statuti.*

39 *Coadiutoriæ ad titulum non potest coadiutor ordinari.*

40 *Coadiutor non potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est.*

41 *Distributiones quotidianæ debentur Canonico coadiuto absente, vel non seruiente coadiutore.*

42 *Habitum, & tonsuram clericalem tenetur deferre coadiutor, & fori priuilegio gaudet.*

43 *Coadiutor gaudet regula de annali, & triennali possessore.*

44 *Coadiutor potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis.*

45 *Coadiutus impedito, seu infirmo coadiutore, an teneatur inseruire si habilis sit ad effectum lucrandi distributiones, ostenditur.*

46 *Coadiutor excommunicato existente principali potest inseruire, & residere in Ecclesia, & lucratur partem, seu portionem sibi assignatam pro congrua.*

47 *Coadiutor tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam præbendam.*

48 *Coadiutores debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur.*

49 *Coadiutor ex quo resedet, & inseruit, debet promoueri infra annum ad Ordinem suæ Præbendæ annexum.*

50 *Coadiutor extra Ecclesiam Cathedralem in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus quoad præeminentias censendus est.*

51 *Coadiutor tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet.*

52 *Coadiutor, quamuis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine Paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus si præsens esset.*

53 *Coadiutori tenentur Canonici inseruire, & ministrare prout tenentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus.*

54 *Coadiutor seruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, ostenditur.*

De Canonicorum Coadiutoribus.

CAPVT XXIX.

1 QVAMVIS Concil.Trid.*sess.25.de reform.cap.7. vers. in coadiutoriis* statuerit, vt nemini in quibuscunque beneficiis ecclesiasticis permitterentur perpetuæ,& irreuocabiles coadiutoriæ cum futura successione, & iuxta illius dispositionem fuerit sic inuiolabiliter obseruatum vsque ad tempus Sixti V. tamen ab eo vsque ad hæc tempora concessæ fuerunt,& conceduntur in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, à solo scilicet Papa,& non ab alio,quamuis sit Legatus, seu Nuncius, vt per Flamin.Paris.*de resignat.lib.6.q.5.num.*15.*& lib.7.q.20.num.* 14. Gonzal. *ad reg.8.Cancel.glos.5.§.9.n.*91.Monet.*d.distrib.quotid.part.2.q.1.n.*33. Nicol.Garc.*de benef.part.4.cap.5.num.*19.Campan. *in diuers. Iuris Canon.rub.7.cap.6.n.*105.*prope fin.*

2 Coadiutoris potestas cùm à forma dationis coadiutoriæ pendeat, vt ex Pauin.*de Visitat.part.1.q.2.num.*32.refert Flamin. Paris. *d. tract. lib.7.q.20.n.*19. cuius ante omnia est inspiciendus tenor litterarum ex Gonzal.*d.§.9. num.* 94. ideò videndum qualiter his temporibus deputari soleat,vt exinde colligamus,quæ sit eius auctoritas, & officium, ac obligatio. Per huiusmodi igitur coadiutoriam nunc constituitur quis & deputatur alteri in coadiutorem perpetuum, & irreuocabilem in regimine, & administratione Dignitatis, seu Canonicatus, & Præbendæ, quos ille obtinet in spiritualibus, & temporalibus cum plena,libera,& omnimoda facultate, auctoritate,& potestate omnia,& singula,quæ ad huiusmodi coadiutoris officium de Iure,vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet spectant, & pertinent,faciendi,gerendi, exercendi, & procurandi, ita quòd durante coadiutoris officio huiusmodi talis coadiutor coadiuto absente vice, & loco illius eidem Ecclesiæ vti Canonicus seu Dignitas deseruire, stallúmque in choro, & locum,ac vocem in Capitulo,processionibus,& aliis actibus eiusdem Ecclesiæ habere, necnon omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias, & honores, quos principalis ratione Canonicatus,aut Præbendæ, seu Dignitatis

tatis habet,& si præsens adesset, haberet, atque omnia, & singula fructus,redditus,prouentus,iura,obuentiones,distributiones quotidianas,& alia emolumenta quæcunque etiā anniuersaria,manualia, & alia quomodolibet nūcupata in quibusuis rebus consistētia, quæ per ipsum principalem, si personaliter diuinis Officiis tam diurnis, quàm nocturnis in eadē Ecclesia interesset,lucrifieri,& percipi possint in omnibus, & per omnia absque vlla prorsus differētia pro eo lucrari,& percipere liberè,& licitè valeat.Solet tamen apponi clausula,quòd non possit, neque debeat coadiutor nisi de ipsius principalis consensu,& voluntate, in dicto regimine, & administratione quouis modo se intromittere,aut immiscere,neque prætextu coadiutoriæ quouis titulo, seu causa quicquam petere, seu exigere. Et deinde dicitur,quòd cum primum tale beneficium per cessum, vel decessum seu quamuis aliam dimissionem,vel amissionem coadiuti, vel alio quouis modo vacare contigerit, & sic eodem coadiutoriæ officio cessante conferatur,& assignetur eidem N.& in corporalem possessionem illius,& annexorum, iurium, & pertinentiarum, auctoritate Apostolica inducatur,& defendatur.

Coadiutores igitur cum futura successione vt supra non sunt 3
Beneficiarij interim dum viuunt coadiuti,nec habent ius in re, sed ad rem,vt per Nau.*in cap.si quando, de rescript. prӕl. 5. num.* 10. *& in tract.de Orat.cap.*20.*n.*18.Ludou.à Sarauia *in tract.de iurisd.Adiunctorum q.*29.*num.*44.Rot.*decis.*456.*num.*9.*par.*1.*recent.*quia coadiutoriæ 4
huiusmodi non sunt verè, & propriè beneficia, secundùm Abb. *in cap.de rectoribus,de clerico ægrot.*Petr.Gregor.*de re benef.cap.*11.*num.*2. Gonçal.Mendez de Vasconcellos,*diuersor.Iuris argumentor.lib.*4.*cap.* 1.*num.*8.Azor.*instit.moral.part.*2.*lib.*3.*cap.*2.*q.*4.Gonzal.*d.glos.* 5.§.9. *num.* 40. *&* 64. *cum sequentib.* Anton. Fabric.*in theorica de re benefic. titul.de officiis,& admin.num.* 20. *cum seqq.* Sebast. Cæsar *in relect. de ecclesiast.hyerarchia part.*4.*disput.*14.§. 9. *à princip.* Nam Papa coadiu- 5
toriam concedendo non prouidet absolutè de beneficio, illud absolutè conferendo,sed ad effectum prouidendi necessitati Ecclesiæ, Burrat.*decis.*78.

Vnde coadiutorem Canonici cum futura successione vocari 6
Canonicum fictum tradunt Gonzal.*d.glos.*5.§.9.*num.*107.Monet. *d. de opt.Canon.q.*8.*n.*143. Ludou.à Sarauia *d. tract. de Iurisd. Adiunctor. q.*29.*num.*33.

Per obitum enim coadiuti dicitur beneficium vacare, Putc. *de-* 7
cis. 225. *numero* 3.*lib.*3. *in correctis*, Caualer. *decis.* 116. *numero* 5. & 8
coadiutoria

coadiutoria post mortem coadiuti continet gratiam coadiutoris ex Pute.*d.decis.*225.*num.*6.*lib.*3.*& decis.*98.*lib.*2.Gonzal. *d.gloss.* 5. §. 9. *numero* 53.*& seq.*Monet. *d.quæst.*8.*num.*143.ac proinde non subiacet
9 publicationi Ludou.à Sarauia *d.quæst.*29.*num.*25.licet enim sit similis resignationi, est tamen quid diuersum ab illa, Rot. *decis.* 10. *num.*3.*lib.*3.*part.* 3. *diuers.*Gonzal.*d.*§.9.*num.*69.Caualer.*d.decis.*116. *num.*4.

10 Hinc prouenit, quòd coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti, Nau.*cons.*2.*n.*3.*de cleric.ægrot.*Ludou. à Sarauia *d.*
11 *q.*29.*n.*26.Rot.*decis.*285.*lib.* 3.*p.*3.*diuers.*Sed lucratur etiam distributiones quotidianas absente coadiuto ad vtilitatem coadiuti, vt censuit Sacra Rituum Congr. *in vna Colimbrien.* 16.*Septembris* 1606.*in*
12 *dub.*6.& in alia *Elboren.* 15.*Aprilis* 1606. Et ideò quando coadiutor habet aliunde vnde se valeat decenter sustentare, disponitur nonnunquam quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, nec de distributionibus, prout fuit in casu, in quo Nauarr. consuluit *d. cons.* 2.*n.*3.& sæpe aliàs fit. Et interdum mandatur dari centum ducatos, & aliquando plus, vel minus, prout partes se conueniunt ante porrectam supplicationem, habita semper consideratione ne coadiutor egeat, refert Gonzal.*d.glos.*5.§.9.*n.*96.quia aliàs coadiutor posset petere à coadiuto congruam sustentationem, si deseruiat vti coadiutor, Nau.*d.cons.*2.*n.*1.*&* 7.*& de Orat.c.*20.*n.* 18.Nicol. Garc.*d. p.* 4. *cap.*5.*in add.sub n.*130.*dub.*36. nisi aliud caueatur in coadiutoria huiusmodi, in qua hodie consuetum est poni clausula, quia partes ita conueniunt quòd coadiutor non possit petere congruam, nec quicquam exigere quouis titulo ratione coadiutoriæ, vt ipse testatur Garc.*vbi proximè*, subdens id procedere etiamsi non narretur coadiutorem habere beneficium, seu vnde se valeat sustentare, quamuis si coadiutor ob paupertatem magnam non valeat decenter seruire Ecclesiæ, posset excusari à seruitio, nec principalis posset illum arctare, seu compellere, nisi dando ei aliquid, quo decenter, & honestè valeat deseruire.

13 Nec tenetur ad Officium Canonicum recitandum, sed proprietarius, vt per Campeg.*de coadiutore Episcopi num.*8.Nau.*in c.si quando prel.*5 *n.*10.*de rescript.& de Orat.cap.*20.*n.*18. Gambar. *de offic. Legati à latere lib.*4.*n.*285.Redeoan.de Simon.*part.*2.*cap.* 28. *de Rectorib.* Soar.*de Relig.tom.*2.*tract.*4.*lib.*4 *cap.* 22. *numero* 19. Molfes. *in summa Theologiæ mor.tract.*6.*cap.*2.*numero* 44. Azor.*institut.moral.p.*1. *lib.* 10. *cap.*4.*quæst.*1.Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit lib.*30 *nu.*41. Nicol.

Garc.

Garc. *de benef. p. 3. c. 1. n. 109.* Malder. *de virtut. tract. 10. c. 2. dub. 3. q. 2.* Oliuer. Bonart. *de oblig. Horarum Canon. lib. 2. c. 4. n. 26.* Bonacin. *de Horis Canon. disput. 1. q. 2. puncto 3. num. 15.* Squillante, *de obligat. Clericor. p. 1. à num. 14.* Ludou. à Sarauia, *d. quæst. 29. num. 24.* Paul. Laymann *in Theologia morali, lib. 4. tract. 2. c. 5. nu. 8. in fine*, Sebast. Cæsar. *d. disp. 14. §. 9. n. 3.*

Nec tenetur ad Fidei professionem nisi cùm fuerit successioni locus, vt contra Acostam de Andrada, *ad Bullam Cruciatæ, quæst. 73.* resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. parte 3. c. 3. num. 16.* Ludou. à Sarauia, *d. quæst. 29. num. 37.* Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi, parte 3. allegat. 61. num. 13.* me citato Squillante, *de priuilegiis cleric. cap. 4. num. 79.* 14

Nec tenetur ad residentiam præcisam, sed causatiuam, id est, vt de bonis suis satisfaciat pro interessentia non soluta, ita Gonçal. Mendez de Vasconcellos, *d. cap. 1. num. 8.* Gonzal. *d. glos. 5. §. 9. nu. 63.* me citato Ludou. à Sarauia, *d. q. 29. num. 27* etiam casu, quo coadiutus propter infirmitatem, vel aliàs legitimè impeditus non teneretur alioquin residere, aliàs enim amittentur distributiones quotidianæ, quæ punctantur coadiuto in damnum ipsius coadiutoris, vt censuit S. Rit. Cong. *in Elboren. 15. April. 1606. & in Patau. 8. Maij 1617. & in Ceneten. 4. April. 1620.* 15

Nec lucratur distributiones excommunicato coadiuto, Gonzal. *d. gl. 5. §. 9. ex n. 123.* Ludou. à Sarauia, *d. q. 29. n. 38* Nic. Garc. *d. p. 4. c. 5. n. 86.* vbi *num. 85.* subdit quòd si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum sit pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi non alteri debet nocere. Sed pulcher casus se offert resoluendus. 16

Constitutione Ecclesiæ Carthaginen. cauetur, vt quotiescunque occurrerit, quòd aliquis Capitularis eiusdem Ecclesiæ carceretur, si repertus fuerit culpabilis, non lucretur fructus suæ Præbendæ pro tempore, quo manserit carceratus. Verùm quia datur casus, vt quandoque Capitulares prædicti habeant coadiutores, qui inseruiendo Diuinis intersunt durante carceratione dictorum Capitularium, ideò fuit dubitatum in Sacra Congr. Concilij an tales coadiutores inseruientes possint lucrare fructus Præbendæ pro Præbendatis coadiutis pro tempore qui dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati? Eadem S. Congr. *die 15. Decembr. 1618.* censuit coadiutum non posse percipere fructus prædictos. 17

18 Nec verè capit possessionem nisi post cessationem coadiutoriæ, Rot.*decis*.456.*n*.6.*p*.1.recent.Ludou.à Sarauia, *d.q*.29.*n*.51.non enim
19 sufficit prima capta possessio viuente coadiuto, vt declarauit Sacra Rituum Congreg. *in Patauina* 30. *Ianuarij* 1616. *& in d. Colimbrien.* debet enim post mortem coadiuti noua capi, eadem Sacra
20 Congr. *in Patauina* 3. *Iunij* 1616. & ideo in vna *Terulen*.21. *Martij* 1609. censuit quòd coadiutor debet habere locum captæ possessionis post mortem coadiuti, & non locum captæ possessionis viuente coadiuto, & *in alia Bergomen*.7. *Augusti* 1627. censuit possessionem
21 ab obitu coadiuti numerandam esse, quamuis prior possessio accederet ad annos 20.
22 Nec ei assignatur eadem sedes principalis coadiuti, sed sedere debet vltimo loco post omnes Canonicos, prout decisum referunt Gonzal. *d.glos*.5.§.9.*n*.101. *&* 109. *cum seqq.* Monet. *de opt.Canon.c*.4. *q*.8.*ex num*.141. Nicol. Garc. *d. parte* 4.*c*.5.*ex num*.66. Sebast. Cæsar, *d.* §. 9. *num*.6. Rot. *d. decis.* 456. *& decis*.637. *p.* 1.*recent*.Ludou.
23 à Sarauia, *d.q*. 29. *n*. 41. vbi tenet coadiutores antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoriæ die adipisci.
24 Et quòd coadiutores viuentibus coadiutis sedere debent in vltimo loco post omnes Canonicos, & quando aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadiutos, vt cantare Lectiones, præintonare Antiphonas, &c. pariter debent illas facere in nouissimo loco censuit S.Rituum Congr. *in d. Colimbrien*.16.*Septemb*.1606.*in* 4. *dub. & in Patauina* 3.*Decemb*.1616. *Brundusin*. 18.*Martij* 1617.*Casalen*.15.*Iulij eiusdem anni*,*&* 10.*Decemb*.1619.*Vicentin*.18.*Aug*.1618.
25 Competit igitur præcedentia Canonicis quamuis posterius prouisis, nisi aliud in forma coadiutoriæ caueatur quacunque consuetudine in contrarium non obstante; eadem Sacra Congreg. *in d. Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606. *in* 2. *dub. Taurinen.* 10. *Nouembris* 1612. *&* 13. *Iunij* 1614. *Brundusin.* 18. *Martij* 1617. *Elnen.* 20. *Aprilis* 1619. *Tirasonen.* 13. *Iulij eiusdem anni, Dertonen. & Cæsaraugustana* 26. *Septembris* 1620. *Bellunen.* 23. *Ianuarij* 1621. *Taruisin.* 29. *Maij eiusdem anni. Calaritana* 18. *Augusti* 1629. vbi fuit resolutum coadiutoribus nullam deberi ab aliis Canonicis præcedentiam, *Casalen.* 10. *Decembris* 1619. vbi fuit dictum statu-
26 tum Ecclesiæ Casalen. disponens, quòd coadiutores gradatim ascendant, & præcedant posteris Canonicis, vti Iuri Canonico aduersans seruandum non esse, sed coadiutores post omnes sedere debere. Et iterum *in Elnen.* 7. *Augusti* 1621. fuit resolutum

coad

coadiutori non deberi eundem locum, quem vigore statuti auctoritate Apostolica minimè confirmati nec consuetudinis haud legitimè præscriptæ habebat tẽpore coadiuti, sed illum cedere debere omnibus Canonicis proprietariis ingressis durãte eius coadiutoria.

Verùm vbi coadiutor in Dignitate esset, absente, vel impedito 27
coadiuto suo, præcedit omnibus Canonicis, S.Congr.Rit. *in Neritonen.* 22. *Octobris* 1619. idémque prorsus stallum, quod coadiutus, si præsens esset, obtineret, habere debet, vt censuit eadem S. Congr. *in Brundusin.* 29. *Maij* 1621. Vnde cùm Stephanus Guerrerius prouisus de coadiutoria Archidiaconatus primæ Dignitatis Neritonẽ. quæsiisset ab eadem S. Rituum Congr. quo in loco debeat ipse sedere absente Archidiacono coadiuto, item an ad ipsum spectet functiones, quas faceret idem Archidiaconus, si præsens esset, eadem S. Rituum Congr. *Eminentiss. Card. Crescentio* referente censuit coadiutori supradicto iuxta formam litterarum coadiutoriæ competere locum seu stallum in quo sederet Archidiaconus coadiutus si præsens esset; necnon ad eundem coadiutorem spectare functiones, quas obiret idem Archidiaconus, si adesset, *sub die* 12. *Octobris* 1619. Cùm in Ecclesia Monopolitana sint duo Primicerij, & inter eos seruetur quod vacãte primo Primiceriatu secũdus Primicerius subintret locũ primi, & efficiatur primus, prouisus verò in locũ primi sit secundus; orta fuit controuersia inter secundũ Primicerium, & coadiutorẽ primi, cui eorũ absente, vel impedito primo Primicerio coadiuto deberetur primus locus & præcedẽtia, S.Cong.Rit. *die* 17. *Iul.* 1622. vtraq; parte plenè informãte censuit in præsenti casu ad relationẽ Eminentiss. Card. Pamphilij durante coadiutoria absente, vel impedito primo Primicerio, coadiuto primũ locum, & præcedẽtiam deberi secundo Primicerio, nõ autem coadiutori primi Primicerij; coadiutoria verò cessante, & facto loco futuræ successioni secundum Primicerium effici primum, & in illius locum subintrare, coadiutorem verò effici secundum.

Nec intelligitur coadiutor comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos, ead. S.Cong. *in Elboren.* 15. *April.* 28
1606. *in* 3. *dub.* quicquid dicat Garc. *d.c.* 4. *n.* 89.

Nec sibi optat, sed coadiuto, Monet. *de opt. Canon. q.* 8. *n.* 152. Lud. 29
à Sarauia, *d.q.* 29. *n.* 31. & declarauit ead. S.Rit.Cong. *in d. Columbrien.* 16. *Septembr.* 1606. *in* 5. *dub.*

Nec in ingressu debet fabricæ soluere, quod est consuetum solui 30
per Canonicos de nouo ingressos, Nic.Garc. *d.p.* 4. *c.* 5. *n.* 78.

31 Nec potest esse Iudex Apost. seu delegatus Papæ, vel designari Iudex Synodalis, quia ex dicendis coadiutor non est verè Dignitas, seu Canonicus, quamuis sit in seruitio Ecclesiæ, & sic non habet qualitates, *c. statutum, de rescript. lib. 6.* ita contra Acostam de Andrada, *ad Bullam Cruciatæ q.75.* resoluit Nicol. Garc. *d. parte 4. c.5. in addit. post n.130. dub. 28.* vbi subdit propterea commissionem factam Dignitati non transire in eius coadiutorem non solùm quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum.

32 Nec gaudet priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, putà ratione studij, aut Lecturæ in aliqua Vniuersitate, quibus coadiutus gaudere potest, ex multis adductis per Nic. Garc. *in d. addit. dub. 50.*

33 Nec tenetur ad onera Canonicorum iuniorum licèt teneatur ad onera sui coadiuti, quia licet sedeat post omnes Canonicos, id non est ex eo, quòd sit Canonicus iunior, sed quia non est verè Canonicus, & fulget aliena Dignitate non propria, ita Nic. Garc. *in d. addit. dub. 33.* & declarauit S. Rit. Cong. *in d. Colimbrien. 16. Septemb. 1606.*
34 *in 7. dub.* vnde censuit in alia *Eboren. 15. April. 1606.* quòd Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediri, & non coadiutor, licet sedeat post vltimum Canonicum.

35 Nec tenetur ad pœnas iudiciales, & quæ non haberent rationem mulctæ ordinariæ, impositas ob culpam coadiutoris non obstante statuto contrario, quia esset iniustum, & contra Ius, nisi fortè fuisset à Papa in specie confirmatum, ita Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 34. in fine.*

36 Nec tenetur tempore concessionis coadiutoriæ habere Ordinem Presbyteralem, vbi statuto Ecclesiæ cautum fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis, sed sufficit habere clericatum, & legitimam ætatem ad Ordinem requisitum, ita Caputaq. *decis. 127. n. 1. & 2.* Gonzal. *d. glos. 5. §. 90.* Nic. Garc. *in d. addit. sub dub. 23.*

37 Nec tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum si nunquam resedit, seu inseruiit, quia coadiutus non vult, ex quo non habet exercitium coadiutoriæ, sicut habens curam habitu, & non actu, non tenetur ad Sacerdotium promoueri infra annum, vt diximus *in tract. de Paroch. c. 5. n. 29.* ita Nicol. Garc. *in*
38 *d. addit. sub dub. 23. vers. modo.* & ideo habilitas requiritur in coadiuto,

coadiuto, nec hoc casu illa coadiutoris sufficeret, nam stante statuto in Ecclesia Barbastrē. quòd Canonici, qui infra annum non fuerint promoti ad Subdiaconatum amittāt terriam partem fructuum, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Diaconatum amittant medietarem fructuum, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Presbyreratum amittant omnes fructus, & distributiones, quæsitum fuit an coadiutor datus Canonico non ordinato, vt suprà, possit lucrari fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est ordinarus ad formam dicti statuti? Sacra Cong. *die 1. Decembris* 1629. censuit Canonicum supradictum coadiutum non lucrari fructus neque distributiones mediante seruitio dicti coadiutoris.

Nec potest ordinari ad titulum coadiutoriæ, Salzed. ad Bernard. 39 *in pract. c.* 18. *n.* 7. Gonzal. *d. gloss.* 5. §. 9. *n.* 8. Monet *de opt. Canon. c.* 4. *q.* 8. *n.* 169. Sebast. Cæs. *d.* §. 9. *n.* 4. *&* 9. Nic. Garc. *de benefic. p.* 2. *c.* 5. *à n.* 132. vbi subdit posse quem ordinari ad titulum coadiutoriæ si fortè ratione illius haberer congruam, non tanquam ad titulum beneficij, sed tanquam ad titulum pensionis.

Nec potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est; nam in 40 his, quæ speciali nominatione competunt coadiuto, non venit coadiutor, nec eum repræsentat, ita Nicol. Garc. *in addit. ad dictum cap.* 5. *sub n.* 88.

Nec eo absente, vel non seruiente amittit distributiones quoti- 41 dianas Canonicus coadiutus si per se deseruiat, quia *in causa Vrbeuctana die* 9. *Septembris* 1628. S. Cong. Concilij censuit distributiones quotidianas debēri Canonico coadiuto infirmo absente, vel non seruiente coadiutore.

In multis ramen coadiutori effectus veri Beneficiarij tribuuntur, 42 vt est ille quòd tenetur habitum, & tonsuram clericalem deferre, & fori priuilegio gaudet, ita Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *à num.* 97. Armendar. *in add. ad recop. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 19. *de foro compet. n.* 26. Sebast. Cæsar *de ecclesi. hierarchia disp.* 14. §. 9. *numero* 8. Squillante *de priuileg. clericor. cap.* 7. *n.* 21. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi part.* 2. *allegat.* 12. *n.* 4. *&* 9.

Gaudet reg. de annali, & triennali possessore, vt apparet ex for- 43 mulis coadiutoriæ, Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *à n.* 89. Gonzal. *d.* §. 9. *n.* 118. & declarauit Sac. Rituum Congr. *in d. Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606. *in* 3. *dub.*

Et potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos con- 44

sumere sicut principalis, ita tamen quòd dies per vnum ipsorum consumpti non possint per alterum assumi, sed quoad ambos remaneant cousumpti, ita Gonzal. *d.§.9.n.13.& seq.* Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.79.*

45 Et ægrotans, aut aliàs legitimè impeditus haberi debet pro præsenti, & lucratur sicut lucraretur principalis, quando ipse coadiutor erat actu seruiens tempore superuenientis infirmitatis, seu impedimenti aliàs posset dari locus fraudibus in detrimentum seruitij Ecclesiæ, ita Nicol. Garc. *d.cap 5.num.80.& 81.* qua de re in causa Barbastren. dubitatum fuit in Sacra Cong. Concilij, an coadiutus impedito, seu infirmo coadiutore, teneatur inseruire si habilis sit, ad effectum lucrandi distributiones? *Die 9. Nouembris 1630.* S. Congreg. censuit si ex forma litterarum Apostol. coadiuti nunquam teneantur horis Canonicis interesse, coadiutores quandiu aliqua ex tribus causis expressis *in cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6.* verè fuerint impediti, distributiones quotidianas lucrari perinde acsi Diuinis interessent.

46 Potest inseruire, & residere in Ecclesiâ, excommunicato existente principali, quia non inseruit, nec agit nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesiæ, vt contra Gonzal. *dict.§.9.numero 128.* resoluit Nicol. Garc. *dict.cap. 5.à numero 83.* vbi *numero 85.* subdit quòd si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum est pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi non alteri debet nocere, *& numero 86.* cum Gonzal. *vbi suprà numero 123.* resoluit quòd tunc coadiutor non potest lucrari pro coadiuto excommunicato, & ad eius commodum, & vtilitatem per *cap. pastoralis, §. verum de appell.*

47 Et tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam Præbendam exemplo resignatarij, vt per Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 4. quæst. 9. num. 19.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. in fine*, Gonzal. *dict. gloss. 5. §. 9. numero 6. & 90.* Monet. *dict. cap. 4. numero 151. & 155.* Ludou. à Sarauia *dict. quæst. 29. num. 7.* Campan. *in diuersorio Iuris Canon. rubric. 7. cap. 6. numero 103.* vbi quod coadiutores huiusmodi debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum benefi-
48 cium requiritur, de quo etiam nouissimè Squillante *de priuil. cleric. cap. 4. n. 79.*

49 Et sic debet promoueri infra annum, ex quo residet, & inseruit, ad

ad Ordinem suæ Præbendæ annexum, vt per Nicol. Garc. *d. cap. 5. in add. sub n. 130. dub. 23. vers. modo.*

Extra Ecclesiam Cathedralem in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus censendus quoad præeminentias veris Canonicis conuenientes, vt censuit S. Rituum Cong. *in Pistorien. 15. Martij 1608.* 50

Et tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet, saltem ratione futuræ successionis, quæ ipsi conceditur, cùm sit gratia beneficialis, seu de beneficio, Nicol. Garc. *in dict. addit. dub. 38.* vbi addit totam gratiam vitiari, & esse nullam si non fiat mentio de obtentis coadiutoris; quia licet illa de se sit diuidua, & separabilis, tamen ex intentione Papæ, & ipsius coadiutoris est indiuidua. 51

Et quamuis non sit in Sacris constitutus potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus, si præsens esset, S. Cong. Rit. *in Bononien. 19. Decembris 1615.* 52

Et ei tenentur Canonici inseruire, & ministrare, prout tenerentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus, ead. S. Cong. *in Casalen. 10. Ianuarij 1609.* 53

Vtrùm autem coadiutor seruiens pro coadiuto debeat exire de Capitulo, in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, solet ab aliquibus in dubium reuocari, in quo videtur respondendum non debere exire; quia coadiutor non agit, nec inseruit nomine coadiuti, licèt eum repræsentet quatenus agit, & inseruit loco, & vice illius, sed agit, & inseruit nomine proprio, seu nomine Ecclesiæ, & sic nihil impedit eum interesse, & dare vocem in Capitulo, in quo tractatur de negotio coadiuti; vnde videtur quòd posset coadiutor dare suffragium, seu votare in electione Præbendæ, quam prætēderet coadiutus, & esset oppositor, & etiam pro eo suffragium dare: rursus è conuerso coadiutus benè potest interesse in Capitulo, & dare vocem seu votum vbi agitur de negotio coadiutoris, nisi fortè tractetur de re spectante ad ipsam coadiutoriam, quæ particulariter etiam spectet ad ipsum coadiutum, ita Nicol. Garc. *d. p. 4. cap. 5. ex n. 103.* Sebast. Cæs. *d. § 9. n. 12.* vbi *n. 13.* existimat non esse inconueniens, quod simul possint in habitu Canonicali interesse coadiutus, & coadiutor in processionibus, & Missarum solemniis, principalis in loco sibi debito iuxta antiquitatem suam, coadiuto post omnes Canonicos, quicquid dicat Nicol. Garc. *d. cap. 5. ex n. 107.* cuius fundamentum 54

mentum quòd vnum tantùm Canonicatum repræsentant, solùm concludit ne duplicem vocem habeant, vel duplices lucrentur distributiones, non quoad interessentiam, quæ diuersis respectibus vtrique conuenit, vni tanquam verò Canonico, alteri tanquã coadiutori, sicut nihil inconuenit quòd in eadem Ecclesia Rector principalis, vt talis, & Vicarius vt Vicarius interesse valeant, & vsu receptum videmus in Episcopo, & eius Vicario generali.

S V M M A R I V M.

1 *Optio est ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint.*

2 *Optio non inducitur à Iure communi, sed à consuetudine, priuilegio, indultu Apostolico, aut statuto.*

3 *Ius optandi quanto tempore consuetudine induci posit, ostenditur,* & num. seq.

5 *Optio regulariter fieri debet intra viginti dies, & currunt simul omnibus optare valentibus, sed non potest id tempus per Capitulum minui.*

6 *Dies xx. ad optandum computantur à die verisimilis scientiæ vacationis, & non currunt ignorantibus.*

7 *Antiquiores regulariter priùs optare debent quàm iuniores.*

8 *Canonicus antiquior si differt optare infra legitimum tempus, poterit iunior sequens optare Præbendam.*

9 *Antiquior non ætate, sed receptione priùs optare debet.*

10 *Antiquitas sola in optione consideranda est, non personæ prærogatiua, quamuis sit Cardinalis.*

11 *Antiquiores in optione Præbendæ illi dicuntur, qui diutiùs in Ecclesia militarunt, & fuerunt, in possessione priores, licèt sint in prouisione posteriores.*

12 *Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu antiquior, optet secundus, seu sequens.*

13 *Optionis natura est, vt successiuè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisque antiquior est, gradatim ascendat.*

14 *Absens optare potest per procuratorem si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.*

15 *Canonicus in Sacris non constitutus benè potest optare maiorem Præbendam*

Præbendam si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.

16 *Optare nemo impeditur quamuis habeat reseruatum beneficium ratione optionis dimittendum, necnon quamuis habeat Præbendam super cuius fructibus ipse voluntariè consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius*, & num. 17.

18 *Excommunicatus potest optare, nisi speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus.*

19 *Optare non potest vacantem Præbendam qui propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus illi annexis, quamuis vitium huiusmodi contraxerit post obtentum beneficium in Ecclesia, si in optione requiratur noua collatio.*

20 *Canonicus Pœnitentiarius, & Lector S. Scripturæ optare non potest.*

21 *Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus.*

22 *Beneficia quomodocunque reseruata, siue generaliter, siue specialiter etiam per reg.* 8. *Cancellariæ non cadunt sub optione.*

23 *Beneficia, & Præbendæ quæ permutantur, vel resignantur, non optantur.*

24 *Optio habet locum in his Præbendis, quæ deueluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis.*

25 *Beneficia iurispatronatus laicalis, aut mixti non cadunt sub optione nisi accedat patroni consensus.*

26 *Casus refertur in materia optionis contingibilis.*

Canonici an, & quando optare possint?

CAPVT XXX.

BONIFACIVS VIII. *in c. vlt. de consuetud. lib. 6.* iubet 1
obseruari consuetudinem, qua antiquiores Canonici gradatim possint, si voluerint, cùm vacant, per se, vel per alium meliores Præbendas decedentium, optare, hoc est suas deteriores cum melioribus vacãtibus permutare, ex quo textu iunctis aliis, quæ tum ibi, tùm alibi tradunt Doctores, optionem definit Monet. *in tract. de option. Canon. cap. 1. num. 13.* vt si ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim

Nn vacan

vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint, *& numeris seqq.* singulas huius defi-
2 nitionis particulas percurrit, *& num.* 31. addit optionem non à Iure cõmuni induci, sed consuetudine, vel priuilegio, seu indultu Apost. aut denique statuto.

3 Sed quanto tempore consuetudine induci possit ius optandi non benè constat inter Doctores, nam Gonzal. & plures per eum citati, *ad reg.* 8. Cancel. *gloss.* 34. *à num.* 11. distinguunt inter optionem præter ius, quæ est quando optans retinet semper primum titulum; aut ius spirituale, optátque dumtaxat Portionem, seu Præbendam temporalem separatam; & inter optionem contra ius, quæ est quando Præbendæ sunt annexæ Canonicatibus, & non retinetur primus titulus, sed mutatur, & optans propria auctoritate alium diuersum titulum spiritualem consequitur, quia in Ecclesia est distinctio titulorum, sicut in primo casu non est distinctio titulorum, sed Præbendarum, & postmodum concludunt quòd in primo casu sufficit decennalis consuetudo, in secundo autem requiritur quadragenaria.

4 Monet. verò *d. tract. c.* 2. *q.* 2. *num.* 16. post Rot. Bellam. Roch. de Curte, Gig. Petr. Gregor. & alios, quos ibi refert *num.* 18. aliter distinguit, quòd scilicet, aut in Ecclesiis nulla est distinctio, numerúsve Præbendarum, nec certus numerus Canonicatuum, vt in casu tex. *in cap. dilecto*, *& in cap. vacante*, *de Prabend.* & *in cap. ex parte, de concess. Prabend.* & in his non potest induci talis consuetudo cùm non sit dare vacationem Præbendarum, prout disponitur in dictis Iuribus, quod tamen requiritur *in d. c. fin. de consuet. lib. 6.* Aut est certus numerus Canonicatuum, seu Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio Præbendarum, *vt in c. fin. §. si autem, de concess. Præben. in 6.* & tunc quoque non habet locum hæc consuetudo, quia in iis Ecclesiis per administratores Capituli bona, seu fructus diuiduntur inter Canonicos, & quantò ij pauciores sunt, tãtò maiores portiones recipiunt, & quantò plures sunt eò minores recipiunt portiones, vt *in d. §. si autem.* Aut est certus numerus Canonicatuum, & totidem etiam sunt Præbendæ, sed eæ distinctæ non sunt, immò bona sunt quoad dominium Capituli communia, super quibus bonis quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus numerus Præbendarum correspondens numero Canonicatuum, & tunc si Capitulum per officiales suos bona administrat, & de fructibus collectis tot facit æquales portiones, quot Canonici, non

non poteſt etiam introduci hæc conſuetudo, cùm enim non ſit dare vnam ex his portionibus meliorem, non cadit electio neque optio. Si verò Capitulum non adminiſtrat dicta bona per Officiales ſuos, ſed ea diuidit in tot Præbendas, quot ſunt Canonici, cuilibet conſignando Præbendam ſuam, ad tempus tamen, & ſecundùm quod Capitulo placet, itaut eo tempore elapſo iterum in commune reducantur, fiátque noua bonorum diuiſio, & in his Præbendis ſic diuiſis, quoniam non poteſt ea diuiſio fieri ita æqualis, quin inter eas cadere poſſit electio, ideò poteſt etiam habere locum conſuetudo optionis Præbendarum, in iiſdémque Eccleſiis poterit hæc conſuetudo induci ſpatio decem annorum; neque enim tunc mutatur titulus per optionem, cùm inter Præbendas, vt ſunt tituli beneficiales, non ſit eo caſu actualis, realis, ac perpetua diſtinctio, ſed ſolùm prout in temporalitate conſiſtunt: ideóque mutatio nihil Iuri contrarium, ſed æquitatem magnam continebit. Si verò in Eccleſiis non ſolùm certus eſt numerus Canonicatuum, & Præbendarum, ſed etiam eæ Præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò ſunt inter ſe diſtinctæ, itaut non ſit vnum beneficium eccleſiaſticum, ſed dos vnius actualiter, & omnino diſtincta ſit à dote alterius, iuxta tex. *in cap. litteras, de conceſſ. præbend. & in Clem. fin. de præben.* tunc ſicut habet locum optio per ſupradicta, ita eius conſuetudo non poteſt minori ſpatio induci quàm X L. annorum. Hactenus Monet. qui etiam *à num.* 23. probat ad inducendam optandi conſuetudinem requiri ſcientiam, & patientiam Epiſcopi, ſeu eius ad quem ſpectat collatio, vbi ſumus in conſuetudine decem annorum, quam tamen ſubdit non requiri in quadragenaria, cùm præſumatur ex eo tempore tam ſcientia quàm tacitus conſenſus, & *à n.* 39. reſoluit non eſſe neceſſe hanc conſuetudinem obtentam eſſe in contradictorio iudicio.

Hæc optio regulariter fieri debet intra viginti dies, vt eſt expreſſum *in d. c. vlt.* Franc. Marc. Delphin. *deciſ.* 158. *num.* 5. Gonzal. *d. gloſ.* 34. *num.* 75. Monet. *d. tract. c.* 4. *à numero* 1. & currunt ſimul omnibus optare volentibus, gloſſ. *verbo dumtaxat in d. c. vlt.* Gonzal. *d. gloſ.* 34. *n.* 76. Monet. *d. tract. c.* 6. *n.* 11. minui autem poteſt hoc tempus per Capitulum Pariſ. *conſ.* 10. *n.* 17. *vol.* 4. Monet. *d. c.* 4. *num.* 3. Sicut ab eodem protogari valet Zerol *in praxi Epiſc. p.* 1. *verbo Canonia*, §. 7. Monet. *d. c.* 4. *à num.* 7. 5

Computantur autem huiuſmodi viginti dies à die veriſimilis ſcientiæ vacationis, gl. *verbo viginti in d. c. vlt.* Zerol. *d.* §. 7. Gonzal. *d.* 6

Nn 2 *gloſ.*

glos. 34. *n.*75. cum tempus optandi Præbendas non currat ignorantibus, Tiraquell. *de retract. lig.* §. 35. *glos.* 4. *n.* 14. Monet. *d. tract. c.* 6. *n.* 18. vbi *n.* 21. notat quòd ad hoc vt currat hoc tempus ad optandum non sufficit ficta illa notitia, de qua *in Clemen. vnic.* §. *cæterum*, *de concess. præbend. & num.* 39. firmat probabile esse, quòd si ij omnes, qui optare debebant, iustè impediti fuerint, durante tali impedimento illud tempus iis non currat, *& à num.* 43. ait quòd vbi etiam ipso iure currit illud tempus optandi, adhuc competet tam minoribus ex causa ætatis quàm absentibus, aliisve iustè impeditis in integrum restitutio.

7 Antiquiores regulariter priùs optare debent quàm iuniores, vt expressè decidit tex. *in d. c. vlt.* Monet. *d. tract. c.* 4. *q.* 1. *num.* 15. vbi cum Bellam. *decis.* 229. tenet hoc ita procedere, vt huiusmodi antiquiores vigore statuti, aut consuetudinis de optando non semel dumtaxat, seu pro prima vice, sed quoties casu euenerit, modò aliud non obstet, optare non possint, cùm hic actus sua natura repetibilis, seu iterabilis sit.

8 Si Canonicus antiquior differt optare infra legitimum tempus, itaut sit periculum ne illud labatur ad damnum iuniorum, poterit iunior sequens optare Præbendam, quam ille optare debebat, & tenebit optio iunioris in euentum, quo senior, siuè antiquior intra tempus statutum non optauerit, vt per Tiraq. *de retract. conuent.* §. 2. *glos.* 1. *n.* 66. Zerol. *d. verbo Canonia*, §. 7. *concl.* 4. Gonzal. *d. glos.* 34. *n.* 78. Moner. *d. tract. c.* 5. *q.* 1. *n.* 3.

9 Intellige de antiquioribus non ætate, sed receptione, gloss. *verbo antiquiores in d. cap. vlt.* Rot. *decis.* 6. *num.* 2. *de consuet. in antiq. & decis.* 411. *num.* 2. *parte* 1. *diuers.* Falcon. *in tract. de reseruat. benefic. effectu* 49. Miles *in suo repert. verbo consuetudo per quam disponitur il primo*, Zeroll. *d. verbo Canonia*, §. 7. *conclus. vlt.* Azor. *institut. moral. parte* 2. *libro* 6. *c.* 26. *quæst.* 13. Gonzal. *ad regul.* 8. Cancell. §. 3.
10 *proœm. d. num.* 22. Monet. *d. tract. cap.* 4. *quæst.* 1. *à num.* 15. & sola antiquitas hac in re est consideranda, non autem personæ prærogatiua,
11 gatiua, quamuis sit Cardinalis, Gonzal. *d. gloss.* 34. *numero* 100. Et sic antiquiores in optione Præbendæ illi dicuntur, qui diutiùs in Ecclesia militarunt, Menoch. *de arbitr. casu* 124. *num.* 5. & fuerunt in possessione priores, licèt sit in prouisione posteriores, Gonzal. *d. gloss.* 34. *num.* 49.

12 Optio ità gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seù antiquior, optet secundus, seù sequens, aliàs optet tertius, & sic deinceps,

ceps, prout est intentus, & magis germanus intellectus aduerbij *gradatim*, quod est *in d. cap. fin. de consuet. lib. 6.* Monet. *d. c.* 5. *n.* 14. vbi *n.* 15. addit quod optio ita gradatim fit, vt antiquiore optante vacantem cum Canonicatu Præbendam, quam antiquior dimittit, & ab hoc dimissam optet alter, & sic de cæteris, vt apertè colligitur *ex d. cap. fin.* dum ibi dicitur, *poterunt ipsi antiquiores iuxta consuetudinem eandem optare, cùm Præbenda vacabit, & illa, quæ optata non fueriut, si nulli sit debita, erit illi, pro quo scripsimus, conferenda,* Nam optionis na- 13
tura est, vt successiuè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post aliũ, prout quisquam antiquior est gradatim ascendat, Gonzal. *dict. gloss.* 34 *numero* 15. vnde infert *numero seq.* quòd stante statuto, seu consuetudine, quòd Canonicatum vacantem optet antiquior Portionarius, intelligi debet postquam Canonici optauerint, vel de vltimo Canonicatu per moderniorem Canonicum ratione dictæ optionis dimisso.

Absens optare potest, si statutum, vel consuetudo contraria non 14
obuiet, Monet. *d. tract. cap.* 4. *q.* 3. *à n.* 31. per procuratorem scilicet, qui habeat speciale mandatum, vt colligitur ex *d. cap. vlt.* ibi per alios, Gonzal. *d. gloss.* 34. *num.* 123. Monet. *d. cap.* 4. *num.* 52. *cum seqq.* vbi *n.* 55. id ampliat etiamsi procurator iste non habeat speciale mandatum, dummodo constitutus sit cum libera, & *à numero* 58. subdit, quòd si procurator habeat generale mandatum, vel negotiorum gestor optet nomine meo, & ego ratum habeam optionem, valebit optio.

Quamuis Canonicus, qui nõ est in Sacris, vocem in Capitulo nõ 15
habeat, Clem. 2. *de ætate, & qualitate*, Conc. Trid. *sess.* 22. *de reform. cap.* 4. iunctis resolutis, *cap.* 37. *à n.* 3. tamen benè poterit optare maiorem Præbendam acsi esset in Sacris, si statutum, vel consuetudo contraria obuiet, cùm hic actus optandi competat ex Canonia, & Præbenda, non ex voce Capituli, ita glos. *verbo in Capitulo in Clem.* 2. *de ætate, & qualit.* Gonzal. *d. gloss.* 34. *num.* 128. Monet. *d. tract. cap.* 4. *q.* 5. *à num.* 71.

Et nemò impeditur optare quamuis habeat reseruatum benefi- 16
cium ratione optionis dimittendum, putà ex eo quòd fuerit Subcollector, aut familiaris Papæ, aut ex alia quacunque causa, & illud durante officio, aut familiaritate obtinuerit, Card. *cons.* 120. *incip. Vacauerunt n. fin.* Gonzal. *d. gloss.* 34. *n* 42.

Necnon quamuis habeat Præbendam, super cuius fructibus ipse 17
voluntariè consensit pensionẽ reseruari ad fauorem alterius, vtitur

Nn 3 enim

enim iure suo,cùm in re propria sit moderator, & arbiter, nisi esset aliqua coniectura fraudis,veluti quòd ideò consenserit,quod de proximo optare sperabat, vel infirmus esset,ita post Pute.*decis.* 155. *lib.3.in vtraque edit.*tenet Gonzal.*d.glos.*34.*n.*43.*&* 44.

18 Excommunicatus potest optare, vt est communis apud Couar. *in cap.alma marter part.*1.§.7.*numero* 4.Gig. *de pension.q.* 63. *num.* 15. Vgolin. *de censur. tab.* 2. *cap.* 13. §. 2. *numero* 15. Sayr. *in simili tract. lib.*2.*cap.*6.*num.*13.Monet.*d.cap.*4.*à num.*20.vbi post *num.* 30. limitat si ex speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus, putà quando Portionarius optat Canonicatum,vel Canonicus Dignitatem, aut aliàs vbi requiritur in optione noua collatio, quod etiam tenent Gonzal.*dict.gloss.*34.*num.*65.*& à num.*72.huic infert excommunicatum, aut irregularem, seù aliàs à Iure prohibitum minimè posse optare nouam Præbendam spiritualem, & nouum, ac distinctum titulum consequi,Soar *tom.*5.*de censur.disput.*13.*sect.*1.*num.*19. Nicol.Garc.*de benef.part.*7.*cap.*13.*num.* 48.*cum seqq.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existen. lib.* 4. *cap.* 11. *per tot.*

19 Vbi quis propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus annexis alicui Præbendæ, vel beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata,non poterit quoque in ea Ecclesia optare vacantem Præbendam,aut portionem, quia inhabilis ad Ordines, inhabilis quoque est ad beneficium, inhabilis verò ad beneficium, multò magis reppellendus est ab actu, qui non fit nisi à Præbendato, & beneficiario,cuiusmodi optio, ita Monet. *dict. cap.* 4. *num.* 109. vbi *numeris seqq.* hinc infert cæcum, mutum, & surdum, seù alios habentes corporis defectum repellentem ab Ordinibus, non posse optare,nisi huiusmodi vitium contraxerint post obtentum beneficium in Ecclesia,in qua viget ius optandi, vt in cæco declarat Monet. ibidem *à num.* 117.cuius tamen resolutio videtur pati difficultatem quando in optione requiritur noua collatio, cùm tunc requiratur capacitas,& idoneitas ad tale beneficium perindè acsi absque optione esset illi conferendum,vt benè resoluit Gonzal. *d. glos.* 34.*num.*73.

20 De Canonico Pœnitentiario an,& quando possit optare diximus supra,*cap.*26.*n.*23.Et de Theologo,seù Lectorali,*cap.*27.*à n.*19.& de Coadiutore *cap.*29.*n.*29.

21 Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis, in Curia, vel apud Sedem vacantibus,ita expresse habetur *in dict. cap. vltim.*

Simonet.

Simonet. *de reseruat. benef. q.* 45. *numero* 3. Falcon. *in simili tract. q.* 4. *effectu* 1. Flamin. Paris. *de resignation. benef. lib.* 2. *q.* 20. *num.* 7. Azor. *d. part.* 2. *lib.* 6. *cap.* 26. *q.* 14. *in fine*, Monet. *d. tract. cap.* 3. *q.* 3. *num.* 12. *cum seqq.*

Nec in beneficiis quomodocunque reseruatis, siue generaliter, siue specialiter, Franc. Marc. Delphin. *decis.* 1271. *num.* 2. *part.* 1. Paris. *cons.* 10. *num.* 5. *&* 8. *volum.* 4. Gig. *de pensionib. quæst.* 63. *num.* 9. Flamin. Paris. *d. q.* 20. *num.* 3. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 26. *quæst.* 13. Anast. Germon. *de indultis Cardinal.* §. *etiam ex eo, num.* 12. Gonzal. *d. gloss.* 34. *num.* 2. Nicol. Garc. *de benef. part.* 5. *cap.* 1. *num.* 452. Monet. *d. cap.* 3. *quæst.* 3. *à num.* 41. Marc. Antonin. *variar. resol. lib.* 1. *resol. fin. casu* 9. Etiam per *regul.* 8. *Cancell.* de alternatiua, aut in mensibus Apostolicis, vt in specie tradunt Paul. Granut. *in addit. ad Simon. de reseruat. benef. q.* 42. *verbo superfluum*, Gonzal. *dict. gloss.* 34. *à numero* 1. Monet. *d. quæst.* 3. *num.* 78. 22

Nec in beneficiis, & Præbendis, quæ permutantur, & resignantur siue in ipsa permutatione, & resignatione, quia ibi vacat beneficium vbi fit resignatio, vnde cum ista resignatio fiat in Curia, & in manibus Papæ, obstat reseruatio, ita Petr. Gregor. *de benef. cap.* 39. *num.* 4. Azor. *d. part.* 2. *lib.* 6. *cap.* 26. *in fine*, *& lib.* 7. *cap.* 30. *quæst.* 7. Flamin. Paris. *dict. quæst.* 20. *num.* 2. Gonzal. *dict. glos.* 34. *num.* 35. *& seq.* Monet. *dict. cap.* 3. *à num.* 124. Habet tamen locum optio in iis Præbendis, quæ deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis, vt per Franciscum Marc. Delphin. *decis.* 1259. *n.* 2. *part.* 1. Azor. *d. cap.* 26. *q.* 14. Monet. *d. cap.* 3. *q.* 3. *n.* 106. vbi id multis mediis probare intendit, vide apud illum. 23 24

Nec denique in beneficiis iuris patronatus laicalis, aut mixti locum habet optio, vt latè probat Monet. *d. tract. cap.* 3. *à num.* 112. nisi accedat patroni consensus, vel speciali præscriptione, aut consuetudine inducatur, vt etiam in beneficiis, & Præbendis iurispatronatus laicalis fiat optio, vt ipse Monet. declarat ibidem *num.* 121. *&* 122. addens huiusmodi consuetudinem induci saltem spatio quadraginta annorum quoad ius Ecclesiæ inferioris, & spatio triginta quoad ius laici. 25

Quærit Gonzal. *d. glos.* 34. *num.* 92. de casu, qui passim euenire potest, videlicet vnus fuit prouisus de vna quarta Portione, cuius vigore optauit, & ascendit ad dimidiam, & posteà ad integrã Portionem, si postquã declaratur quòd collatio facta de quarta Portione 26

ne est nulla, vel quia erat reseruata, vel ex alio defectu, an debeat etiam priuari integra Portione, quam habet? & concludit quòd sic, nisi triennali possessione, vel alio nouo titulo se defēdat; nam sublato antecedente, & fundamento tollitur consequens, & totum ædificium corruit, *& n.* 94. ex hac ferè ratione resoluit quòd si vnus Canonicus iunior optauit Canonicatum maiorem, & integer Portionarius optait Canonicum dimissum, & dimidius Portionarius optauit integram Portionem dimissam, & quartus Portionarius optauit dimidiam Portionē, & de illa quarta Portione dimissa fuit vnus nouiter prouisus, & post aliquod tempus euictus fuit Canonicatus primo loco optatus, quia erat reseruatus, seu ex alia causa affectus, tunc iste Canonicatus, & reliqui omnes debent gradatim restitui ad locum, & beneficium ratione dictæ optionis dimissum, nisi scienter malè optassent, & sic prouisus de quarta Portione remanebit sine illa, & inanis, per *c. si beneficia* 20. *de præben. lib.* 6. vbi Anchar. *not. ib.* 8. *n. fin.* & Franch. *n.* 4. notant, quòd quando adest error in primo gradu, & ille est, causa erroris successiuè in pluribus gradibus primo restituto aduersus secundum, restituitur secundus aduersus tertium, & tertius aduersus quartum, & sic de singulis.

S V M M A R I V M.

1 *Officium Canonicorum in duobus potissimum consistit, stallo scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo.*

2 *Officium Canonicorum in choro in quibus consistat, ostenditur.*

3 *Canonici tenentur per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti.*

4 *Statutum quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, non est attendendum.*

5 *Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex institutis, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.*

6 *Dignitates, Canonici, vel Portionarij præsertim in Cathedralibus si legitimo impedimento detenti sint, & per se ipsos munera eis incumbentia adimplere non possint, tunc alios eiusdem Ordinis, & gradus deputare debent.*

7 *Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione obtinentes tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore concurrant.*

8 *Dignitas,*

8 *Dignitas, & Canonicatus si sunt ad inuicem vniti, an, & quando illos obtinens teneatur vtriusque onera subire per se ipsum, ostenditur.*

9 *Porrò si vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tunc obtinens Dignitatem non tenetur seruire tanquam Portionarius.*

Canonicorum Officium per se, & non per substitutos adimplendum.

CAPVT XXXI.

OFFICIVM Canonicorum in duobus potissimum consistit, stallo scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo, vt probat tex. *in cap. relatum 9. cap. dilectus 19. cap. pro illorum 22. in fine, c. dilecto 25. in princ. de præbend.* Petr. Gregor. *Syntagm. Iuris, libro 15. cap. 23. numero 12.* Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verbo Canonici, §. 4.* Officium chori, & participationis Diuinorum breuiter, sed eleganter describit Concilium Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. omnes*, in hæc verba. *Omnes vero Diuina per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, distinctè, deuotèque laudare.* 1

Ex tribus constare officium Canonicorum in choro colligitur ex dicto Concilij decreto, primò in seruiendo per se, & non per substitutos; secundò in assistendo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, tertiò in psallendo in choro. De eorum quolibet sigillatim particulari sub capite agemus, & in hoc de primo. 2

Sacra igitur Rituum Congreg. *in vna Egitanien. 23. Nouembris 1602.* censuit Canonicos teneri per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti, prout declarauit eadem Sacra Congreg. *in vna Neritonen. 15. April. 1606.* & nuncupatim quòd Canonici Ecclesiarum Collegiatarum per se, & non per substitutum inseruire debeant, Rota *decis. 659. num. 3. parte 4. diuers.* Et si factum sit aliquod statutum quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro 3 4

alio, eius ratio habenda non est, quia est contra Conc. cit. loco, ita Zerol.*in praxi Episc.p.2.verbo Canonicus*, §.5.Nicol.Garc.*de benef.p.3. c.2.n.*498.Rot.*decis.*659.*p.4.diuers.*

5 Idem censuit Sacra Congreg. Concilij, vt refert Nicol. Garc. *d. cap.2. num.* 495. prout in sequenti declaratione. *An Canonici teneantur per se ipsos cantare Missas in omnibus festis Dominicis Aduentus, & Quadragesimæ, an tantùm solemnibus? Congregatio censuit cogendos esse ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex institutis, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent, & aliàs, sic ait, nec possunt per alios Missas canere maiores prætextu quòd ipsi Missas diebus solemnibus decantabunt, sed cogendi sunt ad personaliter canendum Missas illis diebus, quibus ex institutis, vel legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.*

6 Item id ipsum censuit S. Rituum Congreg. ad supplicationem Capituli, & aliorum Ecclesiæ Abulen. Portionariorum, his verbis. *Obtinentes Dignitates, Canonicatus, vel Portiones in Ecclesiis præsertim Cathedralibus cuiuscunque qualitatis sint, Episcopo solemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti assistere, ac vestibus sacris indutos eidem inseruire, necnon munera eisdem Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus in decantatione Missæ, Euangelij, Epistolæ, & similium functione, præstatione incumbentia, & annexa per se ipsos subire, & exercere iuxta Sacrorum Canonum, & Concilij Trident. dispositionem, ac cuiusque Ecclesiæ particularem ordinationem, certum esse respondit Sacrorum Rituum Congregatio, quod si quando aliquis legitimo impedimento detentus ea per se ipsum adimplere non poterit, tunc alios eiusdem tamen Ordinis, & gradus, non autem inferioris, Dignitates nempè alias Dignitates, Canonici Canonicos, & Portionarij respectiuè Portionarios in sua quisque hebdomada, ne graduum, & ordinum prærogatiuæ confundantur, deputare debebunt, idq; per Episcopum opportunis remediis etiam huius Decreti vigore prouidendum fore censuit eadem Sacra Congreg. sub die* 18.*Maij* 1602. Ptolom. Card. Comen. Alex. Gratianus Profec. Congr.quam declarationem se vidisse authenticam testatur Nicol. Garc. *d.c.2.n.*496.

7 Obtinentes quoque Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos nisi seruitia eodem tempore concurrant, itaut ab vna persona præstari nequeant, ita declarauit Sacra Congreg. Concilij *in vna Abulen.* cuius verba refert Nicol. Garc. *d.cap.2. num.* 503. vt in sequenti declaratione *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini.Pro parte Episcopi Abulen.*

len. quæritur an obtinentes Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia teneantur per se ipsos vtriusque beneficij onera subire, itaut non satisfaciant Concilio deseruiendo personaliter in Dignitate, & per substitutum in Canonicatu, seu Portione non obstante contraria Ecclesiæ consuetudine? Episcopo Abulen. resp. Reuerendiss. D. vti frater. Propositus fuit libellus S. Congregationi Cardinalium Concilij Tridentin. interpretum, qui cum his ad Amplitudinem tuam litteris mittitur, de obtinentibus Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbit. Congregatio censuit sic obtinentem teneri per se ipsum vtriusque beneficij onera subire, nec aliter Concilio satisfacere quàm si personaliter vtrique deseruiat, nisi tamen seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore præstari nequaquam possint. Porrò facultatem substituendi in seruitio Canonicatus quempiam alium Canonicum, qui eo tempore seruitio non sit obstrictus, existimauit minimè illi denegandum esse, cessante fraude, & calumnia, quam Congregationis sententiam Amplitudini tuæ significandam duxi, vt illam pro suo munere obseruandam curet, cui optimam valetudinem precamur in Domino. Romæ die 27. Iulij 1587. Amplitudinis Tuæ vti frater A. Cardin. Carrafa. Et addit idem Nicol. Garc. *d. cap. 2. sub num.* 504. aliam declarationem *in vna Calaguritana sub die 19. Iul. 1593.* quæ sic ait. *Congregatio Concilij censuit minimè potuisse Episcopum statuere, vt Decanus primam obtinens Dignitatem in Ecclesia Collegiata S. Mariæ, teneatur contra consuetudinem dictæ Ecclesiæ inseruire in Diaconi officio Sacerdoti celebranti, nisi Decanus vltra Dignitatem Decanatus obtineret in eadem Ecclesia etiam Præbendam onus hoc canendi Euangelium annexum habentem, tunc enim ad onus prædictum etiam subeundum cogendum fore.*

Si Dignitas, & Canonicatus sint adinuicem, & æquè principaliter vnita, cùm vti duo beneficia obtineantur, illa obtinens vtriusque onera subire per se ipsum tenetur, secus verò si vnio facta sit accessoriè, & non æquè principaliter, idem etiam dicendum est si facta sit ad vitam obtinentium dumtaxat; quia per istam vnionem ad vita non extinguitur titulus beneficij vniti, ita declarasse Sacram Congreg. Concilij refert Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 506. & seq.* 8

Sed si Portio vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tūc quia per istam vnionem Portio desiit esse Portio, & eius titulus, & effectus extinctus fuit, ac effecta est vnum tantùm beneficium, obtinens Dignitatem, cui sic est vnita Portio, 9

non tenebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire onera aliàs competentia ratione Portionis; ex alia declaratione eiusdem Sacræ Congr. colligit Nicol. Garc. *d.c.2. n.*508. *&* 509. vbi *n.*510. refert sic etiam fuisse resolutum in Rota *in vna Burgen. seruitij Decanatus* 13. *Iun.*1594. *coram Litta*, quam, cùm sit in hac materia magistralis, hic inserendam duxi. Domini resoluerunt Decanum non teneri seruire tanquam Portionarius; quia Portio eo ipso quòd vnita fuit in perpetuum Dignitati Decanatus per viam incorporationis, vt ex lectura vnionis factum fuisse apparet, desiit esse Portio, illiúsq; nomẽ, & effectus extinctus fuit, Doct. *in c. cùm accessissent, de constit.* gloss. *verbo Ecclesias in Clemen. per litteras, de præbend.* Ioan. Baptist. de S. Seuerino, *in tract. de vnion. art.*8.*q.*11. *& seq.* Oldrad. *cons.*259.*n.*15.*& seq.* Rot. *decis.*11. *de reb. Eccles. non alienan. in antiq.* Cassad. *decis.*13.*n.*1. *super regulis.* Vnde cùm titulus Portionis, eiúsque effectus sit extinctus, non potest dici quòd Decanus vti Portionarius teneatur seruire cùm non entis nullæ sint qualitates, & qualitates sine subiecto esse non possint; nec ex eo, quòd in vnione dicitur quòd per vnionem huiusmodi dicta Portio debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congruè supportentur onera consueta, debet contrarium determinari; nam dixerunt Domini dictam clausulam intelligi debere de oneribus non competentibus ratione solius Portionis; sed de his, quæ extrinsecè veniunt subeunda, cùm, quæ competunt ratione solius tituli, cessent, de medio sublato ipso titulo per viam dictæ perpetuæ vnionis ad tex. *in c. cùm cessante, de appellationib.* cum vulgaribus, & huic interpretationi esse inhærendum dixerunt Domini ne verba Papæ facto eiusdem contradicant, ad tex. *in l.*1. *vbi scribentes, C. plus valere quod agitur.* Et quòd inductum fuit mediante vnione in honorem Dignitatis Decanatus, & augmentum eius retorqueatur in diminutionem honoris, & Dignitatis illius mediãte seruitio suæ Dignitati minimè condigno contra omnem rationem. Debet enim omnis disputatio sano modo interpretari, & vt omnis contrarietas euitetur, *cap. inter dilectos*, §. *cæterùm de fide instrumen.* Bart. & alij, *in l.*2. §. *creditum, ff. si certum pet.* cum aliis per Aymon. *cons.*548.*n.*19.*lib.*3. præsertim cùm Ecclesia ex defectu dictæ Portionis in Diuinis non dicatur pati aliquem defectum, vt notatur per Angel. *in l. non alius*, §. *legati*, & ibi Castr. *n.*3. *ff. de iudic.* & per Bald. *in repet. d. l. n.*2. *in* 2. *lect.*

SVM

SVMMARIVM.

1 *Canonici tenentur in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, excipientes illum ex aliquo cubiculo Palatij Episcopalis Ecclesiæ contigui.*

2 *Cæremoniale seruandum circa associationem, & reductionem Episcopi celebraturi in Cathedrali.*

3 *Domus Episcopi quibus passibus debeat distari à Cathedrali vt Canonici illum ab ea ad Cathedralem associare non teneantur, ostenditur.*

4 *Palatium Episcopi si sit longè distans, debet Episcopus associari per Canonicos ex aliquo loco ad hoc deputato propè Ecclesiam, vel ex Ecclesiæ ipsius atrio, aut scalis.*

5 *Canonici in eorum habitu Canonicali tenentur associare Episcopum in solemnioribus tantùm diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seù vt diuinis Officiis assistat, accedere voluerit.*

6 *Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo dum is accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiali, & Mitra.*

7 *Canonici non tenentur nisi ex voluntate, & vrbanitate associare Episcopum cùm in diebus non solemnioribus priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit.*

8 *Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico.*

9 *Aspersorium porrigendum est Episcopo accedenti ad Ecclesiam Collegiatam ab illius Priore, non autem à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit.*

10 *Festa solemnia, seù dies solemnes, quibus Episcopus potest incedere, seù procedere ad Ecclesiam cum cappa, seù Pluuiali, sunt qui in* cap. 1. & 33. *Cæremonialis Episcoporum annumerantur.*

11 *Diebus solemnioribus tenentur Canonici Episcopum associare, & reducere etiamsi cappa non vtatur, si ea vti non soleat illis diebus.*

12 *Canonici debent associare Episcopum ad Ecclesiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, si id consuetudine fuerit introductum.*

13 *Suffraganeo Episcopo veniente ad Ecclesiam ad celebrandum nomine proprij Episcopi, non tenentur Canonici obuiam ire, nisi vsque ad portam Ecclesiæ.*

14 *Episcopus debet Canonicis certam horam sui aduentus ad Ecclesiam tempore congruo statuere, & significare.*

15 *Canonici post signum datum ad Officium inchoandum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt.*

16 *Episcopus si ad Ecclesiam descendat post inchoatum Officium, tunc satis est si quatuor, vel quinque Canonici ei obuiam eant, idem si post decantatum Euangelium concio inchoetur,* vt n. 17.

18 *Episcopum si finita concione velit ad domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur.*

19 *Canonici vt Episcopum in reditu finito Officio associent sufficit vsque extra portam Ecclesiæ, vel vsque ad primum atrium.*

20 *Decisio in causa Elboren. refertur.*

21 *Canonici debent associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam.*

22 *Pallium à palatio in Ecclesiam non conuenit gestare Episcopo, sed debet assumi post cantatam Tertiam in sacello Ecclesiæ vbi paratur Episcopus.*

23 *Legilis loco de quo in Carem.* lib. 2. cap. 31. *potest tolerari Laicus clauiferarius, dummodo sit indutus habitu clericali.*

24 *Duci Segorbicæ, & Cardonæ an debeantur, & quomodo cæremoniæ associationis, thurificationis, & pacis per Canonicos Ecclesiæ Cathedralis Segorbicen. ostenditur.*

Canonici an, quando, & quomodo teneantur associare, & reducere Episcopum venientem ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum?

CAPVT XXXII.

1 TENENTVR Canonici in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, illúmque associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, & finito Officio illum in redditu associare, ita Sacra Rituum Congregat. *in vna Ragusina* 8. *Maij* 1617. *& in alia Taruisin.* 19. *Ianuarij* 1619. non ex vrbanitate, sed ex debito, vt *in Salamantina decimosexto Iulij* 1605. Excipientes scilicet illum ex aliquo cubiculo Palatij Episcopalis

ſcopalis Eccleſiæ contigui; in reaſſociatione verò eiuſdem ab Eccleſia ſaltem vſque ad portam Eccleſiæ, circa quòd ſeruandum eſt Cæremoniale *lib.2. cap.* 1. ita eadem Sacra Congregat. *in Elboren. &* 2
Oſcen. 16. *Maij* 1601. *& in Cremen.* 28. *Septembris* 1602. *& in Placentina prouinciæ Compoſtellanæ* 4. *Iulij* 1615. *in* 6. *dub.* Etiamſi domus 3
non ſit contigua Eccleſiæ, dummodo non multum diſtet, vt *in Colimbrien.* 6. *Iulij* 1602. *& in dict. Oſcen.* & etiamſi diſtet per ſpatium 60. paſſuum, qui habentur pro modico ſpatio *in Theatina* 14. *Decembris* 1602. *Tifernaten.* 5. *Iulij* 1603. & etiamſi diſtet per ſpatium 110. paſſuum, vt *in Eluen.* 10. *Ianuarij* 1604. & per ſpatium 160. paſſuum, vt *in Terracinen.* 20. *Auguſti* 1622. Si verò Palatium ſit longè 4
diſtans, debet aſſociari ex aliquo loco ad hoc deputato propè Eccleſiam, vel ex Eccleſiæ ipſius atrio, aut ſcalis, vt *vt in d. Oſcen.* 16. *Maij* 1601.

Sed non quoties Epiſcopus ad Eccleſiam accedit Canonici in 5
eorum habitu Canonicali eum ex ſuo Palatio aſſociare tenentur, & reducere, ſed in ſolemnioribus tantùm diebus, quibus cũ cappa ad celebrandum ſolemniter, ſeu vt diuinis Officiis aſſiſtat, accedere voluerit, ita eadem S. Cong. *in vna Peruſina* 20. *Nouembris* 1601. *& in dict. Placentina in* 1. *dub.* & Canonici Diaconi non debent hinc 6
inde aſſiſtere Epiſcopo, dum accedit ad Eccleſiam, niſi quando eſt paratus cum Pluuiali, & Mitra, eadem Sacr. Congr. *in Aeſina* 3. *Auguſti* 1602.

In cæteris verò diebus, quibus Epiſcopus priuatè ſine cappa, vel 7
ex alia cauſa ad Eccleſiam accedere voluerit, non tenentur Canonici niſi ex voluntate, & vrbanitate hæc obſequia ei præſtare; & ſatis eſt ſi aliqui ex Dignitatibus, & Canonicis ad oſtium Eccleſiæ occurrant, cui dignior aſperſorium cum aqua benedicta miniſtrare debet, & abeuntem ſimiliter vſque ad oſtium comitentur. Ita ead. S. Cong. *in Peruſina* 20. *Decẽb.* 1601. *Brunduſina* 2. *Martij* 1602. *Aſculana* 16. *Decembris* 1606. *Ripana* 24. *Octobris* 1604. *&* 30. *Ianuarij* 1610. *Sarzanen.* 12. *Martij* 1618. *Taruiſana* 19. *Ianuarij* 1619. *Liman. in Indiis* 29. *Maij* 1621. & nouiſſimè *in Lunẽ. Sarzanen.* 3. *Martij* 1633. vbi expreſsè tenet Epiſcopum veniẽti ad Eccleſiam dum non recitantur horæ, omnes in Eccleſia & choro præſentes teneri obiuã ire, & excipere.

Semper enim aſperſorium cum aqua benedicta Epiſcopo accedenti ad Eccleſiam debet miniſtrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico, ead. S. Cong. *in Salamantina* 16. *Iulij* 1605. *& in Sarzanen.* 12. *Martij* 1612. Accedenti verò ad Eccleſiam Collegiatam 9
porrigen

9 porrigendum est à Priore eiusdem Ecclesiæ,non autem à prima Dignitate,vel primo Canonico Cathedralis,quatenus ibi adsit, vt in *Camarinen.* 15.*Martij* 1618.*in resp.ad* 2.*dub.*

10 Quæ autem intelligantur festa solemnia, quibus Episcopus potest incedere,seu procedere ad Ecclesiam cum cappa, seu Pluuiali, refert Cæremoniale *lib.*2.*cap.*1.*&* 34. ad quòd recurrendum esse in hac parte censuit eadē Sacra Cong.*in vna Lamacen.*17. *Martij* 1607. & dies solemnes ad effectum de quo agitur,esse illos omnes, qui *in cap.*1. *&* 34. *cæremonialis Episcoporum connumerantur*, ex quibus sta-

11 tuitur Episcopum posse ad libitum, vel celebrare, vel Diuinis assistere,vt dicit eadem Sacra Congregat. *in vna Terracinen.* 18. *Martij* 1623.nouissimè eadem S. Cong. Rit. declarauit *sub die* 1. *Decembris* 1632. inhærendi alteri resolutioni *sub die* 17.*Nouembris* 1607. festiuitates solemnes per annum esse festum Paschatis Resurrectionis D.N.Iesu Christi, feriam quintā in Cœna Domini, festum Ascensionis D.N.festum Pentecostes, festum Sanctorum Apostolorū Petri & Pauli,festum Annunciationis,festum Assumptionis B. Mariæ,festum omnium Sanctorum,festum Natiuitatis, & festum Epiphaniæ,& his diebus tenentur etiam Episcopum associare,& reducere,etiamsi cappa non vtatur,quando pro loci, aut prouinciæ consuetudine,aut aliàs cappa vti nōn solet,aut eius loco alium habitum ferre consueuit,vt *in Elboren.*8.*Martij* 1600.

12 Vbi tamen est consuetudo quòd quoties Episcopus cum cappa accedit ad Ecclesiam vt celebret,vel diuinis Officiis assistat, etiam in Dominicis diebus,& aliis festiuitatibus per annum,semper illum Canonici à cubiculo, seu à camera deputata associent ad Ecclesiā, & in reditu finito Officio vsque ad Portam Palatij,illa seruanda est sicut censuit eadem S.Cong.Rit.*in Ripana* 30. *Ianuarij* 1610. & quæ hucusque diximus de Canonicis,intelliguntur de Dignitatibus, licèt Cæremoniale tantùm Canonicos exprimat,ex eadem S. Cong. *in Perusina* 21.*Augusti* 1601.

13 Episcopo autem Suffraganeo venienti ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprij, non tenentur Canonici obuiam ire vsque ad cubiculum, sicut tenentur ire obiuam Episcopo proprio; sed satis est,vt Suffraganeo aliqui Canonici obuiam procedant vsque ad portam Ecclesiæ, ex eadem Sacra Cong. *in Bracharen.* 1. *Septembris* 1607.

14 Ne diuina Officia turbentur,debet Episcopus certam horam sui aduentus tempore congruo statuere, & significare, vt dicitur in dictis-

dictis *Elboren. & Oscen.* 16. *Maij* 1601. *& in Placentina Prouinciæ Compostellanæ* 4. *Iulij* 1615. *in* 1. *dub.* vbi additur quòd si fuerit intimata certa hora Officij, ac dato signo, & non veniente Episcopo inchoari potest Officium. Quando enim per sonum campanæ hora certa Officij inchoandi intimatur, quæ tamen hora consultanda erit, & stabilienda prius cum Episcopo, dato signo diurius vltra signum vltimum datum non est immorandum, sed Canonici post signum datum etiam non expectato Episcopo Officium inchoare poterunt, vt habetur *ibidem in* 5. *dub. & in d. Salamant.* 16. *Iun.* 1605.

Sed quando post inchoatum Officium Episcopus ad Ecclesiam 16
descendit, tunc satis erit si quatuor, vel quinque Canonici, vel de Capitulo ei obuiam eant, & maior pars Canonicorum in choro remaneat, vt *in d. Placentina in* 1. *dub.* Et nouissimè eadem Sac. Con- 17
greg. Rituum *in Lunen. Sarranen.* 3. *Martij* 1633. censuit quod Episcopo venienti ad Ecclesiam, dum in choro à Canonicis recitantur horæ Canonicæ, saltem duo ex Canonicis tenentur è choro discedere, & obuiam ire porrigentes aspersorium.

Idem si Episcopus venit in eo tempore, quo post decantatum 18
Euangelium concio inchoatur, vt *in eadem Placentina in* 2. *dub.* quòd si finita concione velit domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tantùm tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur, & statim redeant *vt in* 3. *dub.* Sed si post finitam Missam velit discedere, nec expectare quòd Hora Sexta recitetur, quæ de consuetudine Ecclesiæ immediatè finita Missa cantari solet, Canonici omnes saltem vsque ad portam Ecclesiæ comitentur, *vt in* 4. *dub.*

In reditu verò finito Officio sufficit, vt Canonici Episcopum 19
suum associent vsq; extra portam Ecclesiæ, vt dicitur in Cæremoniali, *lib.* 1. *c.* 1. *in fine*, & declaratum fuit ab ead. Sacra Rituum Congregat. *in Cremen. sub die* 28. *Septembris* 1602. vel vsque ad primum atrium, seu portam domus Episcopi quandò domus contigua est Ecclesiæ, vt declaratum fuit in dictis *Salamantin. & Placent. in respon. ad* 6. *dub.* Quæ omnia intelliguntur, vt diximus, quando Episcopus cum cappa venit ad Ecclesiam, vt celebret solemniter, vel vt diuinis Officiis assistat, quando verò priuatè, vel ex alia causa sine cappa Episcopus ad Ecclesiam venire voluerit, non tenentur Canonici nisi ex vrbanitate hæc obsequia præstare, vt fuit resolutum *in d. Placentina in fine.*

20 Operæ pretium duxi decisionem emanatam in sæpè citata *Elboren.* ex integro hic apponere, quæ sic cantat. *In controuersia quæ inter Reuerendissimum Archiepiscopum Elboren. & Capitulum eiusdem Ecclesiæ in Rota pendet super modo excipiendi, & associandi ipsum Archiepiscopum cùm ad Ecclesiam accessurus est, quæ ad Congregationem Sacror. Rituum per Sanctiss. Dom. N. remissa fuit, Congregatio auditis sæpius ambarum partium procuratoribus, & adunatis die 16. Maij 1601. decreuit Archiepiscopum quoties ad Ecclesiam cum cappa Pontificali accessurus est, excipiendum esse à Capitulo ex aliquo cubiculo, seu camera Palatij Archiepiscopalis Ecclesiæ contigui, in associatione autem, & reductione eiusdem tum ex Ecclesia discedit, seruanda esse ea, quæ in cæremoniali Episcoporum nuper edito præscribuntur. Cæterùm ne propter Archiepiscopi aduentum dicta Officia turbari contingat, Archiepiscopus certam horam, qua ad Ecclesiam accedere intendit, congruo tempore Canonicis, & Capitulo intimare, & significare debebit, litem verò in Rota pendentem facto verbo cum Sanctitate sua non obstante asserta Capituli consuetudine extinguendam fore censuit.*

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebrauit, ad Sedem Episcopalem, si voluerit Missæ Conuentuali assistere, ex eadem S. Congregat. Rituum *in Tifernaten.* 5. *Iul.* 1603. Nec tenentur nisi ex vrbanitate associare Episcopum venientem ad cameram Capitularem, eadem S.Congre. *in Salamantina* 16. *Iul.* 1605. Huiusmodi autem Canonici associantes Prælatum incedentem per Ecclesiam dando benedictionem debent incedere capite detecto, vt censuit S. Congreg. Rit. *in Lunen. Sarranen.* 3. *Martij* 1633. vbi etiam fuit decisum Canonicos incedentes in processionibus palmarum, & candelarum, quibus Prælatus cum Mitra interuenit, debere in Ecclesia incedere capite detecto, extra verò Ecclesiam cum birrito.

21 Palatium Episcopale Portugalen. si non est continuum cum Ecclesia Cathedrali, illi tamen est contiguum, & quando Episcopus ad dictam Ecclesiam pallio consistoriali indutus procedit, illum sic procedentem à dicto Palatio vsque ad prædictam Ecclesiam Decanus, & Capitulum associant, at redeunti hoc facere negligunt nisi vsque ad portam Ecclesiæ solummodò, & licet Cæremoniale contrarium disponat, Capitulum tamen offert in exequutione veterem possessionem in qua reperitur, nam duo antecedentes Episcopi hoc ita fieri permiserunt. Quare primò dubitabat nunc modernus Episcopus, vtrum in hoc casu debeat obseruari

Cære

Cæremoniale, an huiusmodi stylus? Secundò, vtrum ad Orationes pro Asperges in Missa, & in Processionibus debeat tenere Missale ille, quem Cæremoniale, & idem Missale disponunt, an quidam laicus clauiferarius, vulgo Porteiro da massa, quem Capitulum secundùm sua statuta, & stylum ad hunc effectum deputat? Tertiò, vtrum possit Episcopus obligare Capitulum sub censuris, & pœnis pecuniariis ad obseruationem Cæremonialis, quod prædictum Capitulum obseruare recusat sub prætextu quòd reperiatur in contraria possessione, & stylo?

Sacra Rit. Congreg. *de mense Decembris* 1630. respondit ad primum, quòd debent Canonici associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam, ex *Cæremon. Episcoporum, lib.* 1. *c.* 15. Aduertendum tamen quòd non conuenit 22
gestare pallium à palatio in Ecclesiam; quia pallium assumi debet post cantatam Tertiam, in Sacello Ecclesiæ, vbi paratur Episcopus, Cæremon. *lib.* 2. *c.* 8. Ad secundum, quòd in Cæremon. *lib.* 2. *cap* 31. 23
alternatiuè dicitur à ministris, vel à legili, ideò loco legilis potest tolerari laicus ille clauiferarius, dummodo sit indutus habitu clericali. Ad tertium, quòd Constit. Clem. VIII. apertè obligat ad formulas traditas in Cæremoniali Episcoporum, neminémq; ait aliter satisfacere posse. Possunt igitur cogi contumaces Iuris remediis, & præsertim quia ibidem tollit omnem contrariam consuetudinem.

Superest nunc vt videamus an domino Ciuitatis debeantur per 24
Canonicos cæremoniæ associationis cùm ad Ecclesiam Cathedralem accedit? hoc dubium fuit satis ventilatum in causa cæremoniarum vertente inter D. Ducem Segorbicæ, & Cardonæ ex vna, necnon Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis suæ Ciuitatis Segorbicen. partibus ex altera, in qua Ecclesia præsupponitur esse decem Canonicos, & quatuor Dignitates, vltra quatuor alia officia, & complura beneficia, proposito dubio, an prædicto Duci debeantur, & quomodo cæremoniæ associationis, thurificationis, & pacis, & audita vtraque parte in verbo, & scriptis informante perpensísque omnibus hinc inde deductis, & allegatis. Sacra Rituum Congreg. sub die 16. Februarij 1630. referente Eminentiss. Sabello decreuit quòd prædicto Duci ad dictam Ecclesiã accedenti obuiam ire debeat vsq; ad valuas dictæ Cathedralis, cum habitu Canonicali, tertia pars Canonicorum tunc existentiũ in dictæ Ecclesiæ choro, Sacristia, ac toto ambitu dictæ Cathedralis, dummodo non sint pauciores duobus Canonicis, inter quos sit, & esse debeat sem-

per vna ex Dignitatibus, eumdémque Ducem associare ad sedem pro eo præparatam, atque in discessu resociare ad dictas valuas Ecclesiæ. Et insuper quòd idem Dux priusquam Canonici, & Dignitates thurificentur tribus ictibus per Diaconum in Missa, in Vesperis verò per primum Presbyterum assistentem, seu aliàs per eundem à quo thurificatur Episcopus, & hoc tam præsente quàm absente Episcopo; eidémque Duci osculum pacis eodemmet modo ante Canonicos, & Dignitates per Subdiaconum transmittatur, & ita prædicta Congregatio censuit, & mandauit ab omnibus, quibus præsens tangit negotium, inuiolabiliter obseruari.

S V M M A R I V M.

1 *Assistere tenentur Episcopo celebranti Decanus, seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum ministros.*

2 *Assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores.*

3 *Assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est à prima Dignitate, seu à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto.*

4 *Dignitas prima, quamuis sit vnica, ad assistendum Episcopo sub pœnis, & censuris Ecclesiasticis cogi potest.*

5 *Dignitas prima dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro tam in Cathedrali quàm in alia Ecclesia.*

6 *Assistentia duorum Canonicorum semper conuenit Episcopo loci Ordinario tantùm, siuè celebret, siuè diuinis Officiis assistat, maximè quando est paratus.*

7 *Canonici duo assistentes Episcopo debent eligi ex numero Diaconorum quando Præbendæ sunt distinctæ.*

8 *Assistere Episcopo tenentur Canonici etiam quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam.*

9 *Episcopo exercente Pontificalia extra Cathedralem Ecclesiam in ciuitate tamen, tenentur Canonici assistere & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali.*

10 *Canonici Cathedralis si adsint debent inseruire Episcopo Pontificalia exercenti extra Cathedralem, & non alij inferiores.*

11 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralis, si adsunt, pertinet assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialis.*

12 *Episcopo*

12 *Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere, nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur,* vt num. 14.

13 *Canonici in Missis priuatis Episcopo inseruientes non lucrantur distributiones quotidianas, nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur,* vt num. 14.

15 *Assistentes Episcopo, licèt sint minus digni, omnibus aliis præferuntur.*

16 *Assistentes ratione Assistentiæ ante Dignitates, & Magistratum thurificantur, & recipiunt pacem.*

17 *Thurificare debet Episcopum Assistens Presbyter, siue Dignitas sit, siue Presbyter.*

18 *Episcopo Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet.*

19 *Episcopus Suffraganeus non debet habere assistentiam duorum Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum.*

20 *Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est.*

21 *Consuetudo seruari debet vt Dignitas, seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis.*

22 *Archidiaconus cùm sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes, etiamsi sit primus Archidiaconus.*

23 *Cæremoniale Romanum seruandum est circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis.*

24 *Cæremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus.*

25 *Dignitates, & Canonici tantùm, & non alij etiam Vicarius generalis, debent facere circulum.*

26 *Biretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam, sibi de per se extrahere,* & n. 27.

27 *Dignitates Pluuialibus, Canonici Presbyteris Planetis, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent, quando Episcopus solemniter celebrat, & in processionibus.*

28 *Dignitates, & Canonici non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantùm caput inclinare.*

Canonici an, & quando, & quomodo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire teneantur?

CAPVT. XXXIII.

1 EPISCOPO celebranti assistere tenentur Decanus, seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum ministros, qui cantant Euangelium, & Epistolam, ita censuit Sacra Ri-
2 tuum Congreg. *in vna Iacen. de anno* 1609. quia assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores, *vt in Calaguritana* 1. *Iulij* 1601. & sic à prima Dignitate, vel à primo Canonico in Ordine Presbyrali constituto assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est, vt *in Vercellen.* 7. *Augusti* 1610. & *in Reatina* 10. *Ianuarij* 1609.
3 vbi etiam quòd recusans cogendus est pœnis, & censuris ecclesiasticis, etiamsi ipsa prima Dignitas sit vnica, quæ ad assistendum
4 etiam sub eisdem pœnis, & censuris ecclesiasticis cogi poterit, vt *in*
5 *Calaguritana* 12. *Decembris* 1620. Et dum est in assistentia apud Episcopum intelligitur præsens in choro, tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia Ecclesia, eadem Sacra Congreg. *in Camerinen.* 15. *Martij* 1608. Dignitatibus, vel aliqua ipsarum superueniente inchoato Officio, assistentes pro ipsis Episcopo, tenentur cedere locum assistentiæ, ita S. Congreg. Rituum *in Isernien.* 21. *Iunij* 1632. Et nouissimè petentibus Dignitatibus Cathedralis Monopolitan. declarari an Episcopo interuenienti Missæ vel Vesperis assistere debeant pro Presbytero assistente vna ex Dignitatibus, an verò Canonicis primus post Dignitates. S. Rit. Cong. in casu proposito sic respondendũ cẽsuit. Aut Præbẽdæ sunt distinctæ in Presbyterales, & Diaconales, & tũc Episcopo solemniter celebrãti assistere debere pro Presbytero assistẽte digniorẽ de Capitulo quocũq; nomine nuncupetur, dũmodo sit in Sacerdotio cõstitutus. Episcopo verò nõ celebranti, sed Diuinis tantũ præsẽti pro Presbytero assistẽte, inseruire debere digniorẽ Canonicũ post Dignitates. Aut Præbẽdæ nõ sũt distinctæ in Presbyterales, & Diaconales, & tunc Episcopo siue solemniter celebret, siue Diuinis tantùm præsens sit pro Presbytero assistente inseruire debere digniorem de Capitulo, iuxta dispositionem Cæremonialis *lib.* 1. *cap.* 7. & 8. Ita sub die 15. *Decembris* 1632.

Hæc

Hæc duorum Canonicorum assistentia semper conuenit Episco- 6
po, siue celebret, siue diuinis Officiis assistat, vt *in Granaten.* 10. *Maij* 1608. maximè quando est paratus, vt *in Seonen.* 21. *Augusti* 1604.& *in Aesina* 30. *Augusti* 1601. Et hoc intelligitur de Episcopo loci Ordinario tantummodo, vt *in Cæsaraugustana 9.Maij* 1606. De- 7
bent autem hi duo Canonici asſistentes eligi ex numero Diaconorum, quando Præbendæ sunt distinctæ, eadem S.Cong.*in Nolana* 23. *Maij* 1603. Non conuenit igitur vt Episcopus in Vesperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis stante penuria Sacerdotum admittat pro asſistentibus cum Pluuialibus clericos in minoribus constitutos, etiam in solemnioribus festiuitatibus, Sacr. Cong. Rit. *in Casertan.* 18. *Septembris* 1632.

Asſistere Episcopo Canonici tenentur, etiam quando Ordina- 8
tionem celebrat extra propriam Ecclesiam, dummodo numerus sufficiens Canonicorum, & ministrorum in Ecclesia remaneat, ead. Sacr. Rituum Congreg. *in vna Elboren.* 7. *Iulij* 1612. Nam Episcopo exercenti Pontificalia, seu Pontificaliter concionanti etiam extra Cathedralem Ecclesiam, in ciuitate tamen, & non in Diœcesi, te- 9
nentur assistere, & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercẽti Pontificalia in Cathedrali, vt referunt decisum Galet. in Margarita *casuum Conscient. verbo Canonicus pen.* Scipio de Rubeis *in aphorism. Episcopal. verbo Asſistentia num.* 2. Vnde pro parte Capituli Ca- 10
thedralis Isernien. narratum fuit Episcopum exercentem Pontificalia extra Cathedralem adhibere inseruientes Presbyteros simplices neglectis Canonicis Cathedralis, & petitum declarari an conueniat? Et eadem Sacra Rituum Congregat. *sub die* 2. *Augusti* 1631. respondit non conuenire, sed Canonicos Cahedralis in casu proposito inseruire debere etiam extra Cathedralem, & non alios inferiores.

Ad Dignitates igitur, & Canonicos Cathedralis, si adsint, perti- 11
net assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialium, etiamsi numerus alioquin sufficiens sit Presbyterorum, eadem Sac. Rituum Congr. *in Calaguritana* 1. *Iulij* 1601. *& in Bononien.* 20. *Aprilis* 1602. *& in Brundusin.* 15. *Iulij* 1617.

Quod absque dubio procedit etiam quando Episcopus celebrat, aut Missæ, seu Vesperis solemnibus quacunque ex causa interest in Ecclesiis exemptis, & Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, intra finem

finem tamen suæ Diæcesis existentibus,quia potest ibi sibi assumere suos Canonicos, & ibi habere cum eis circulum ad gloriam, & ad ipsum pertinet Confessionem facere cum Sacerdote, incensum imponere,& benedicere, ac benedictionem post Vesperas, & post Missam dare.Et si contingat ipsum processionaliter cum Capitulo Cathedralis Ecclesiæ accedere ad dictam Ecclesiam,vt suprà exemptam,& in eadem Missæ solemni,aut Vesperis interesse, tunc Episcopalis sedes in cornu dextro chori, siue Ecclesiæ collocanda est vno gradu eminentior cum ornatu congruo, & situ aliquatenus superiori respectu sedis Abbatis dictæ Ecclesiæ, & à latere Episcopi sequi debent immediatè Canonici Cathedralis Ecclesiæ:in sinistro verò cornu ponenda est sedes Abbatis vno gradu humilior absque ornatu,& loco aliquatenus inferiori, adeò vt non sit opposita sedi Episcopali, & apud Abbatem ordine sedeant ipsius Collegiatæ Ecclesiæ Canonici,ita S.Cong. Rit. *in Alexandrina S.Petri in Broglio* 7. *Februarij* 1604.

12 Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere, vt resolutum ait Scipio de Rubeis *d. verbo. Assi-*
13 *stentia n.* 4. & quatenus Episcopo in his Missis priuatis inseruiunt, non gauderent distributionibus,vt censuit Sacra Cōg.Conc.*sub die*
14 17.*Martij* 1619. Nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur, quia talis consuetudo esset obseruanda, & Canonici assistentes non amitterent distributiones quotidianas,vt censuit Sacra Rit. Congr. *in vna Lamacen.*28.*Aprilis* 1608.

15 Assistentes Episcopo licèt sint minus digni omnibus aliis præfe-
16 runtur,eadem S.Rit.Cong.*in vna Caputaq.* 18. *Maij* 1602. & ratione assistentiæ ante Dignitates thurificantur,& recipiunt pacem, vt *in Cremen.*28.*Septembris* 1602.*& in Nolana* 23.*Maij* 1603. *& in Bra-*
17 *charen.* 19. *Iunij* 1608. & sic post Episcopum ante Magistratum quamuis sit de maioribus,eadem Sacr.Congr. *in Patauina* 2.*Martij* 1602. Episcopum autem thurificare debet assistens Presbyter, siue Dignitas sit,siue Canonicus,& non Diaconus Euangelij,ead. Sacra Cong.*in Placentina* 19.*Maij* 1607.

18 Episcopo autem Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet, eadem S.Rituum Congreg. *in vna Bracharen.* 20. *Februarij* 1604. & eadem obsequia præstare Episcopo delegato, quæ tenentur præstare dele-
19 ganti,vt *in ead.causa* 20.*Martij* 1604. Non debet tamen habere assistentiam duorū Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui

qui sunt cantaturi Euangelium, & Epistolã, sicùt haberet proprius
Episcopus, vt *in ead. Bracharen.* 1. *Septemb.* 1607. Nec contrarium de-
ciditur *in Terraconen.* 7. *Iul.* 1612. dum habet Canonicos duos, non
autem Dignitates, præter Diaconum, & Subdiaconum assistere de-
bere Episcopo Suffraganeo Pontificaliter celebranti, quia de hoc
erat ibi antiqua consuetudo.

Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitrã, gremiale, & thu- 20
ribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est, ead. S. Rituum
Congr. *in Lamacen.* 5. *Iul.* 1603. vbi etiam fuit resolutum seruari de- 21
bere consuetudinem vt Dignitas, seù Canonicus gestet Baculum
Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis. Cùm au- 22
tem Archidiaconus sustinet Baculum Episcopi dum celebrat so-
lemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes,
S.Congr.Rit. *in Bracharen.* 28. *April.* 1607. etiamsi sit primus Ar-
chidiaconus, & habeat alias prærogatiuas, vt *in eadem causa* 19. *Ia-
nuarij* 1608.

Denique circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitati- 23
bus, & Canonicis seruandum est Cæremoniale Romanum, vt ex-
pressè monuit eadem Sacra Rituum Congregat. *in vna Visen.* 31.
Iunij 1605. & aliàs fuisse declaratum testatur *Scipio de Rubeis
d. verb Assistentia vltim.* prout circa alia omnia seruari debere
censuit eadem Sacra Congreg. *in vna Alexandrina decimoquinto
Martij* 1608. *& in Mexican.* 4. *Aprilis* 1620. Prout etiam di-
spositionem Cæremonialis Episcoporum tenetur Episcopus om-
ninò obseruari facere in Cathedrali, & in aliis Ecclesiis suæ Diœ-
cesis, Sacra Congreg. Rituum *in Angren.* 15. *Decembris* 1632. nisi
adsit laudabilis, & immemorialis consuetudo in contrarium, vt 24
in Salernitana 16. *Iulij* 1605. quia Cæremoniale non tollit imme-
morabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus, vt *in Sala-
mantina* 10. *Ianuarij* 1604. *Cæsaraugustana* 10. *Aprilis* 1604. *Man-
tuana* 19. *Iunij eiusdem anni*, *Brundusina* 17. *Septembris* 1611.
Tornacen. 28. *Ianuarij* 1612. *Forolіuien.* 4. *Aprilis* 1615. *Hy-
druntina* 30. *Ianuarij* 1616. quod quidem procedit in omnibus
Regnis, & locis totius Christianitatis, vt fuit dictum *in vna Elboren.*
17. *Iun.* 1606.

In Missa solemni ante Episcopum ad Hymnum Angelicum, 25
Credo, Sanctus, &c. Dignitates, & Canonici tantùm, & non alij, etiã
Vicarius generalis, debent facere circulum, vt censuit eadem S.Rit.
Congr. *in vna Maceraten.* 28. *Septembris* 1630.

Et Canonici ad chorum obligati semper Episcopo interessenti cum cappa Missis decantandis tenentur facere circulum iuxta dispositionem Cæremonialis Episcoporum, S.Congr.Rit. *in Cassanen. 5.Mart.*1633.

26 Pro parte Cathedralis Lauden.petitum fuit à S.Rit.Cong.declarari an in Prouincia Mediolanen. sit laudabilis ea consuetudo, vt Episcopo cum cappa sedenti ad sedem suam caput aperiatur, & cooperiatur ab altero ex Diaconis assistentibus, & eo casu ad quem spectabit? & S.Rit.Cong.audita relatione Eminentiss. & Reuerendissimi D. Card. Bellarmini respondit biretum debere Episcopum sibi de per se extrahere. *Die* 4.*April.*1620.

27 Capitulum,& Canonici Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Martini terræ Carreti Thelesin. Diœcesis petierunt ab eadem Sacra Rituum Congregatione responderi, an Episcopo assistenti diuinis Officiis cum Cappa Canonici debeant deponere, & ponere biretum in capite Episcopi,& an isto casu debeatur assistentia Canonicorum? & eadem Sacra Congregatio *sub die* 22.*Decembris* 1629. respondit nihil deberi de prædictis Episcopo. Et nouissimè eadem S. Congreg. *in Iscrnien.*21.*Augusti* 1632. censuit neque dignitates neque Canonicos assistentes Episcopo teneri caput Episcopo tegere & detegere quando assistit diuinis cum Cappa & bireto.

28 Et quando Episcopus solemniter celebrat, ac in processionibus, abusus est, vt omnes tàm Dignitates, quàm Canonici Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi induantur Pluuialibus, quia Dignitates Pluuialibus,Canonici Presbyteri Planetis, Diaconi, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent, Sacra Congregatio Rituum *in Neapolitana* 25. *Martij* 1602. *& in Placentina* 19. *Maij* 1607.

29 Canonici,& Dignitates non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere,sed tantùm caput inclinare, nec debent genuflectere quando Episcopum celebrantem thurificant, eadem S.Congreg. *in Oscen.*4.*Maij* 1613.

30 Et ideò Dignitates & Canonici assistentes,vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inseruientes nullo modo tenentur genuflectere,S.Cong.Rit.*in Monopolitana* 15.*Decembris* 1632.

Et Episcopus diebus festis non solemnioribus, & ferialibus non debet æqualiter sedere cum Canonicis, sed sedem cæteris eminentiorem indifferenter conscendere, suóque gradu, & ordine inspecto vbique Episcopalis Dignitatis decorem, & grauitatem sustinere,ita

re, ita S.Congr.Concil. *in Tornacen.* 20. *Iul.* 1620. Ante Dignitates non debet poni puluinar cum tapete, sed debent sedere in suo stallo, sicut reliqui Canonici, sed quandoque ratione Dignitatis potest indulgeri puluinar de corio tantùm, ita S. Congreg. Rituum *in Tridentina* 24. *Mart.* 1612.

SVMMARIVM.

1 *Distributiones quotidianas vt lucrentur Canonici, tenentur ad cantandam Missam Conuentualem.*

2 *Missa Conuentualis omitti non potest pro Missa votiua pro Defunctis.*

3 *Diaconus, & Subdiaconus inseruientes celebranti debent esse eiusdem Ordinis, & non inferioris cum celebrante.*

4 *Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt, tenentur (sed non sub peccato mortali) recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales diebus assignatis.*

5 *Consuetudo seruanda est, qua recitatur in choro Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis.*

6 *Officium paruum B. Virginis quando recitatur in choro tempore Paschali dicitur sine addito Alleluia.*

7 *Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario.*

8 *Officium non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum.*

9 *Canonici obligantur sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu cantare in choro cum aliis, & non satisfaciunt si solùm assistant,* & numeris seqq.

12 *Consuetudine, aut statuto vigente Canonici choro satisfaciunt interessendo, & faciendo, vt Capellani, & Cantores psallant.*

13 *Distributiones amittunt dormientes, vel confabulantes in choro.*

14 *Canonici non tenentur ad armoniacam modulationem cantus figurati, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione Cantoribus.*

15 *Canonicus in choro cum aliis non cantans non tenetur ad totas distributiones restituendas, sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos commisit.*

16 *Canonicus qui abest à choro sine causa animo amittendarũ distributionũ tempore absentiæ respondentium, an peccet mortaliter, remissiuè.*

17 *Assistentia in choro quomodo facienda, & an & quando ab eo egredi liceat, ostenditur.*

18 *Punctator est creandus qui in choro notet eos, qui non intersunt Diuinis.*

19 *Punctator librum ostendere debebit cùm Episcopo videbitur.*

20 *Episcopus poterit cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro.*

21 *Libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est.*

22 *Libri Capituli eo fortiùs pro ipso Capitulo fidem faciunt si fuerint tenti, & rogati per secretarium Capituli, qui fuerit Notarius.*

23 *Aquæ benedictæ aspersio debet fieri sigillatim quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis.*

24 *Thurificandi munus ad Diaconum spectat.*

25 *Thurificandus minimè est à Presbytero celebrante dominus loci, aut quiuis alius.*

26 *Thurificatio cum triplici ductu thuribuli Episcopo tantùm conuenit.*

27 *Thurificatio Episcopo non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante.*

28 *Thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri celebranti in absentia Episcopi triplici ductu.*

29 *Vicario generali sedenti in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Prælatus.*

30 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis duplici, cæteris verò de choro vnico ductu thurificatio debetur.*

31 *Portionarij, seu Beneficiarij si per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter sedeant, & incedant, duplici ductu thurificandi sunt.*

32 *Episcopo cum Canonico Cathedralis in Collegiata exempta thurificatio qualis debeatur, ostenditur.*

33 *Magistratui debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus.*

34 *Canonici Cathedralis ante Magistratum in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt.*

35 *Thurificatio cum vnico tantùm thuribulo semper facienda est.*

Canonicorum Officium in canendo,& assistendo in choro quod?

CAPVT XXXIV.

CANONICI vt lucrentur distributiones quotidianas ad cantandam Missam de die tenentur, sicut decreuit S. Congr. Rituum *in causa Fauentina sub die 25. Iunij 1611.& sub die 28.Ianuarij 1612.* etiam in illis diebus, quibus cantant aliquam Missam votiuam, eadem Sacra Congreg. *in vna Vrbinaten. 21. Iunij 1611.* non enim pro Missa votiua omitti potest Missa Conuentualis,eadem Sacra Cong.*in d.causa Fauentina sub die 16.Ianuarij 1627.* & abrogauit omnem contrariam consuetudinem in eadem causa *sub die 18.Iulij,& 28.Augusti 1628.* Propterea Missa Conuentualis in Quadragesima, Aduentu, quatuor temporibus,& similibus, etiam quòd in dictis diebus occurrat festum duplex,non est omittenda,sed vtraque Missa, nempe de sancto, & de feria est celebranda, eadem S. Cong.Rit. *in Lunen. Sarzanen. 5. Martij 1633.* Vnde fit vt Capitulo, & Canonicis Cathedralis Fauẽtin. petentibus eximi ab obligatione canendi Missam Conuentualem de die quotiescunque eadem die aliam Missam cantassent votiuam,vel Defunctorum,Sacra Rit. Congr. responderit non posse prætermitti Conuentualem,*de mense Martij 1631.* quæ itidem censuit,& declarauit Diaconum, & Subdiaconum inseruientes celebranti esse debere eiusdem Ordinis,& non inferioris cum celebrante,contrariámque consuetudinem esse abusum,& corruptelam, *vt in Calaguritana 7.Septemb.1593. & in Ceneten. 14. Februarij 1615. & in Perulen.8.Februarij 1631.& in Colonen.31. Martij 1629.* & nouissimè *in Sarnen.5. Martij 1633.* declarauit Canonico solemniter celebranti pro Decano & Subdiacono inseruire debere pariter Canonicos,non autem Capellanos,non obstante immemoriali contraria cõsuetudine allegata,quæ venit priùs formiter probanda, subiunxítque Canonico solemniter celebrãti pro Diacano & Subdiacono inseruire debere Canonicis habẽntes præbendã Diaconalẽ,& subdiaconalẽ.Et *in Sypontina Mõtis Gargani sub die 8. Maij 1631.* decreuit Dignitate,vel Canonico solẽniter celebante Canonicos pariter pro Diacono,& Subdiacono,& non alios inferiores inseruiri debere,addítque Dignitate,vel Canonico Officium ad Vesperas faciẽte

1 (margin, line 1) 2 (margin, line 6) 3 (margin, line 8)

Presbyteros,non tamen Canonicos cum Pluuialibus assistere debere iuxta dispositionem libri Cæremonialis Episcoporum *lib.2.cap.3.* ibi, *Presbyteros de gremio Ecclesiæ,non autem Canonicos,&c.*

4 Tenentur etiam Canonici,qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt,recitare in choro Officia Defunctorum,& B.Mariæ,& Psalmos Pœnitentiales,& Graduales in diebus assignatis in rubricis dicti Breuiarij,eadem. S. Rit. Congr. *in vna Pacen. de mense Ianuarij* 1606.sed qui prædicta non recitant,non peccant,vt in *Barchinonen.*
5 *10.Ianuarij* 1609.& seruandam esse consuetudinem , qua recitatur in choro Officium B. Virginis in Semiduplicibus , & Dominicis non obstante rubrica Breuiarij decreuit ead.S.Cong *in die prima Se-*
6 *ptembris* 1607. Et quando recitantur in choro Officium paruum B.Virginis tempore Paschali dicitur sine addito Alleluia, eadem S. Cong. *sub die 28. Martij* 1626.Offici iũn choro dato signo inchoan-
7 dum est non expectato Vicario , vt censuit ead.S. Cong. *in Neri-*
8 *tonen. 2. Februarij* 1606. & non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum,eadem S.Congreg. *in Tarentina Cryptaliarum 3.Septembris 1605.ad 5.dub.*Ab his, & aliis oneribus Canonicalibus gradus Doctoratus non eximunt Canonicos graduatos , sed munia Canonicalia per ipsos graduatos porrigi debent ac si non essent graduati,ita S.Cong. Rit. *in Licien. 21. Iunij* 1631. Potest aliquando ex causa veluti ob frigus extra chorum in diebus ferialibus arbitrio Episcopi recitari , in diebus verò festiuis omnino recitandum in choro , non obstante contraria consuetudine,S.Congreg.Rituum *in Lunen.Sarzanen.3.Martij* 1633. Vbi etiam fuit decisum lumina duo ad minus in Altari accensa esse debere, dum recitatur diuinum Officium , & Canonicos interessentes diuinis Officiis sine habitu Canonicali, & superpilliceo debere pun-
9 ctari.Obligantur quoque Canonici sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere,seu canere in choro cum aliis , & non satisfaciunt si solùm assistant,& intersint Horis,& per Capellanos,& alios Beneficiarios psallãt,ipsi verò vel ibi,vel domi priuatim recitent Horas,quia institutio Canonicatuũ est , non vt adsint tantùm in choro,sed vt canendo assistant ; & ob id eis dantur distributiones,tùm quia in Conc.Trid.*sess.24.de refor.c.12.*sic habetur.*Omnes verò Diuina,& per se,& non per substitutos compellantur obire officia, atque in choro ad psallendũ instituto Hymnis, & Canticis Dei nomen deuotè laudare:*Ita docent Nau.*de Orat.c.10.n.47.& c.11.n.41.& miscel.79.*Sãdoual *de Officio diuino par.6.c. 16.* Ludou.Lopez *in instruct.Conscient. part.2.*

part.2.c.90. Læl.Zech.*de Repub.eccleſ.c.24.de Canon.ſub n. 6.* Iacob. de Graff.*in aureis deciſ.p.1.cap.51.num.12. & cap. 52. num. 22. & cap. 53. num.4.& 5.* Fr.Emman.*in ſum.tom. 1. cap. 145. num. 5.* Fernandez *in examine Theologiæ moralis part.4.cap.5.§.12.num.1.* Soar.*de Relig.tom.2. tract.4.lib.4.cap.12.num.8.cum ſeqq.* Paul.Comitol.*reſponſ.moral. lib. 1. quæſt.62.à num.2.* Azor.*inſtitut.moral.part.1.lib.10.cap.11.q.11.* Petr.de Ledeſma *part.2.tract.9.cap.4. concluſ. 1. diffic. 1.* Leſſi. *de Iuſtit. lib. 2. cap.34.num.184.* Squillante *de obligat.cleric.part. 1. à numero 60.* Paul. Laymann *in ſum.Theologiæ moralis lib.4.titul.2.cap. 7. num. 6.* Oliuer. Bonart.*de obligation.Horarum Canon.lib.2.cap.23.num.9.* Tamburin.*de iure Abbatum tom.2.diſput. 10. q. 3. num. 4. prope finem*, Barthol. à S. Fauſto *de Horis Canon.lib.3.q. 13.* latiſſimè Sebaſt. Cæſar *in relect. de eccleſiaſt.hierarchia diſput.12.§.1.nu.7.cum ſequent.* & hanc opinionem amplexa eſt Sacra Congreg.Concilij, nam propoſito dubio an Canonici, & alij, qui interſunt diuinis Officiis, ſatisfaciant eorum muneri exibendo ſuam præſentiam in choro etiam quòd non cantent neque pſallant, maximè ſi allegarent ſe eo tempore meditari, vel ſubmiſſa voce dicere, quæ ab aliis cantantur, vel aliàs pias preces tunc recitare; an verò teneantur præcisè alta, & conſona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & pſallere, & aliter non ſatisfaciant muneri, & obligationi? eadem Sacra Congregatio *ſub die 20. Aprilis 1602.* cenſuit teneri omnino pſallere, alioquin obligationi ſuæ non ſatisfacere. Alta autem voce debent Canonici cantare in choro, & Epiſcopus poteſt illos ad hos hortari, ſed non cogere, Sacra Congregatio Rituum *in Egitanien. 23. Nouembris 1602.*

Contra Medin.*in inſtruct.Confeſſ.part.1.cap.14. §. 11. ad fin.* Petr. 10
Nau.*de reſtit.lib.2.cap. 2. ex numero 21.* Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib. 18. à numero 175.* Nicol. Garc.*de benefic. part.3. cap. 2. num. 4.* Monet. *de diſtribut. quotid. part. 2. quæſt. 2. per tot.* latè Cened. *collectic.& Canon.quæſt.lib.1.quæſt.2. à princip. & præcipuè ex numero 14.* Ioann. de la Cruz *in director. Conſcient. præcepto 3. art. 3. dub. 7. concl.4.* Grauant. *in comment. ad rub. Miſſalis tom. 2. tractat. 1. cap. 5. l. 5. numero 4.* Antonin. Diana *moral. reſolut. part. 2. tractatu de* [illegible]*is Canonic. reſolut. 6.* exiſtimantes non pſallentes diſtributiones ſuas facere, licèt non canant, ſed priuatim, vel voce ſubmiſſa [illegible]itent.

Pro quibus non faciunt nonnulla Iura, quæ intereſſentibus, non 11
[illegible] cantantibus diſtributiones deberi affirmant, vt in *cap. licèt,*

de

de præbend. ibi, *qui intersunt Horis Canonicis exhibentur, cap. vnic. de cleric. non resident. lib. 6.* ibi, *qui eisdem Officiis in ipsis Ecclesiis affuerint*, Concil. Trident. *dicto cap. 12. vers. distributiones*, ibi, *qui statis Horis interfuerint, recipiant*, cum aliis, quia respondetur ex Iuribus illis, quæ probant distributiones quotidianas deberi, & tribuendas esse interessentibus, rectè concludere negatiuè, scilicet solis interessentibus esse tribuendas, affirmatiuè autem quòd debeantur iuxta modum, & formam præscriptam à Iure, & Ecclesiarum statuta.

12 Poterit tamen hæc vltima sententia, quam reiicimus, retineri in iis Ecclesiis, in quibus viget consuetudo aut statutum, vt Canonici, & beneficiarij choro satisfaciant interessendo, & faciendo, vt Capellani, & Cantores cantent, & psallant, & reliqua exequantur munera, vt facilè admittunt Doctores posterioris sententiæ, atque etiam plures ex iis, qui primam sequuntur, vt constat ex Petr. Nau. *dict. cap. 2. numero* 217. *&* 222. Azor. *d. quæst.* 6. Nicol. Garc. *dict. cap. 2. numero* 522. Soar. *d. cap. 12. num.* 11. *&* 13. Cened. *d. quæst. 2. nu.* 12. Less. *d. cap.* 34. *num.* 185. Squillante *de obligat. Cleric. part. 1. numero* 61. *in fine*, Oliuer. Bonart. *dict. lib. 2. cap. 23. num.* 13. Paul. Laymann *d. num. 6. vers. dico secundò*, Antonin. Diana *dict. resolut. 6. in fine*, Sebast. Cæsar *d. §. 1. num.* 11. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib. 3. quæst.* 14. vbi *num.* 15. subdit valere hanc consuetudinem etiam post Conc. Trid. & Pij V. Constitutionem, ex quo consuetudo est optima legum interpres, *l. si de interpretatione, ff. de legib. cap. cùm dilectus, de consuetud.* cum aliis per me citatis *in tract. Axiomatum Iuris vsufreq. Axiom.* 56. *num.* 6.

13 Amplia, vt non solùm distributiones amittant non psallentes, & canentes in choro cum aliis, sed etiam ibi dormientes, vel confabulantes, vt per Iacob. de Graff. *d. lib. 2. cap.* 51. *nu.* 12. Frangipan. *in direct. Eccles. discipl. tit. de residentia*, Veg. *in sum. part. 1. cap.* 128. Petr. de Ledesma *d. tract. 9. cap. 4. concl. vlt. diffic. 1. &* 2. Raph. de la Torre *in 2. 2. q.* 83. *de horis Canon. controu.* 10. *disp. 9. num.* 5. Soar. *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 14. num.* 9. Squillante *de obligat. Cleric. part. 1. numero* 61. Antonin. Diana *d. tract. de Horis Canon. resol.* 7. Barthol. à S. Fausto *d. lib. 3. q.* 17. vbi de illo, qui spontè animo distracto diuinum Officium persoluit, vel ad socios recitantes non attendit, quamuis Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 2 num.* 514. asserat Canonicos notabiliter confabulantes in choro peccare mortaliter, non tamen teneri ad distributionum restitutionem.

.d armoniacam verò modulationem cantus figurati non tenen- 14
Canonici, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus
esia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione canto-
sita Petr. Nau. *d. cap. 2. num.* 205. Paul. Comitol. *d. lib. 1. quæst. 62.*
2. in fine, Cened. *d. q. 2. à num. 5.* Sebast. Cæsar *d. §. 1. num. 10. post*
ip.

estitutio autem qualiter facienda sit ab eo, qui in choro cum 15
non cantat, iuxta supradictam resolutionem, est à nobis in præ-
irum inquirendum, ac proinde resoluendum hunc ad totas
butiones restituendas non teneri, sed proportionabiliter pro
correspondente defectibus, quos commisit; nam qui in choro
gerit, in totum non deest suo muneri, ex quo exhibet præsen-
suam, & partem etiam cantus implere videtur audiendo cum
tione, vnde ex ratione defectus in canendo submissè ex natu-
videtur, vt dimidiam partem distributionum non lucrifaciat,
aduertunt Soar. *d. c. 12. num.* 10. Squillante, *d. parte 1. n.* 61. Et ali-
im illis agendo, qui confabulando, & garriendo chorum per-
intes non canunt priuatim recitando horas propter voces, aut
n imbecillitatem, vel vt liberiùs meditentur, quæ ab aliis de-
ntur, vel ob Dignitatem, aut similes rationes; licèt enim cau-
: stando in Iuris rigore non sufficiant, vt à canendo liberen-
: expresse notauit Nau. *de Orat. cap.* 11. *num.* 41. meritò tamen
attendi ad qualitatem restitutionis intelligendam, & iudi-
m, quia licet isti non canant, quatenus tamen intersunt, &
itia sua choro auctoritatem conciliant, aliquam partem di-
:ionum merentur, vt ex Fr. Ludou. Lopez, & Beja tradit Se-
æsar *d. §. 1. n.* 17.

autem Canonicus, qui abest à choro sine causa animo amit- 16
um distributionum tempore absentiæ respondentium, peccet
liter? Diximus *cap. 40. à n. 9.*

ca assistentiam in choro habendam extat optima decisio Sa- 17
ongreg. Episcoporum, & Regularium negotiis præposita *in*
eatina 18. *Aprilis* 1617. quæ est vt sequitur. *Nemo etiam of-*
oleto è choro egredi valeat, vel audeat antequam finis signum per
diaconum detur. Canonicis in choro existentibus sub quouis præ-
xinde exiri non valeant plures quàm duo pro qualibet vice, & in
, & regressu Archidiacono reuerentiam exhibeant, eorum egressus
notam facientes, vt in pleno Capitulo an sit iusta, vel ne discuti
& contrafaciens punctetur. Determinatis horis pulsandi Ma-

R 2 *tutinum,*

tutinum, alias Horas, Vesperas, & Completorium iuxta temporum diuersitates, & pulsata campana per Sacristam, aut eius deputatum, ac in Ecclesia luminibus accensis, Officium horæ, Vesperæ, & Completorium ad alicuius instantiam differri non valeant, & Hebdomadario absente Archidiaconus alteri iubeat, vt incipiat. Dum diuina celebrantur Officia nemo extra chorum cum cotta, vel sine permanere, nec in choro actus à diuinorum Officiorum recitatione differentes, vt putà scripturas legere, scribere, aut aliud id generis gerere valeat, alioquin tanquam absens punctetur. Quilibet functiones suas promptè obeat, vt putà Missam planam, vel cantatam tàm solemnem, quàm Conuentualem, ac Hebdomadam iuxta Ecclesiæ laudabilem consuetudinem sub pœna punctuturarum iuxta Sacrorum Canonum dispositionem, ac Ecclesiæ consuetudinem. Additúrque in eadem decisione ad Archidiaconum tanquam primam Dignitatem spectare in principio Matutini Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intonare *Pater noster*, quo dicto eidem pariter spectare eius manu signum dare, vt incipiatur: *Domine labia*, &c. Vel, *Deus in adiutorium meum*, &c. ipsíque etiam ad Primam dicere pertinere, *Dies, & actus nostros*, &c. *Adiutorium nostrum*, &c. & *Deus nos benedicat*, &c. Ad Completorium, *Noctem quietam*, &c. *benedicat, & custodiat nos*, &c. & in fine Horarum, & Matutini, *Domine det nobis*, &c.

18 Punctator est creandus, ac constituendus, qui notet eos, qui non intersunt Diuinis, & iuret priùs se fideliter suum munus obiturum
19 pœna proposita si in officio fidelis non erit, ita Fusc. *de visit. lib. 1. c. 15. n. 29.* qui librum ostendere debebit cùm Episcopo videbitur, vt dicit Vgol. *de offic. Episc. c. 19. §. 1. n. 7.*

20 Et poterit Episcopus cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro, vt censuit S. Congr. Con-
21 cilij 17. *Mart.* 1619. Et libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est, Felin. *in cap. ad audientiam, num. 16. de præscrip.* Anchar. *cons.* 44. *numero* 5. Rot. *decis.* 629. *circa med. parte* 2. *recent. & in Elnen. distributionum* 25. *Iunij* 1629. *coram R. P. D.*
22 *Duran.* & huiusmodi libri eò fortius pro ipso Capitulo fidem facient si fuerint tenti, & rogati per Secretarium Capituli, qui fuerit Notarius. Rot. *in Burgen. expensarum* 31. *Ianuar.* 1625. *coram R. P. D. Merlino.*

Sedes Dignitatum absentium non debent occupari ab aliis Dignitatibus, seu Canonicis; sed vnaquæque dignitas, seu Canonicus in proprio stallo permanere debet, ita Sacra Congreg. Rituum *in*

Capuana

uana 12. *Martij* 1618. *& in Placentinā* 25. *Maij* 1632. Canonici
e volentes de choro ne punctentur, non Cantori sed digniori
Capitulo in choro existen. veniam petere debent, S. Congr. Rit.
assanen. 5.*Mart.*1633.
.aici dum Diuina celebrantur non debent inter Canonicos, &
s Ecclesiæ Præbendatos in choro stare, vel sedere, S. Congreg.
in Compostellana 4. *Februar.* 1600. non enim debent occupare
a, seu loca Dignitatum, Canonicorum, & Præbendarum in
o, vel Presbyterio etiamsi sint illustres, & de Magistratu, ea-
S. Congr. *in Compostellana* 21.*Febr.*1604. *& in Granat.* 24. *Octobr.*
.quia laicorum loca in Ecclesia distincta, & separata esse debēt
is Canonicorum, & ministrorum in Diuinis inseruientium, ead.
ong. *in Elboren.* 8. *Ianu.* 1605. aliàs nanque ipsa laicorum scamna,
ca moderari poterunt arbitrio Episcopi, ead. S. Cong. *in Entomi-*
10.*Decemb.*1604.*in* 3.*dub.*
Quoad Aquæ benedictæ aspersionem est aduertendum deberē 23
sigillatim quibuscunq; Dignitatibus, & Canonicis, incipiendo
,qui in dextero cornu existunt, non vnico ictu in circulum, S.
g. Rit. *in Perusina* 20.*Decemb.* 1601. In diebus Dominicis aspersio
: benedictæ fieri debet per ipsum celebrantem etiam quod sit
a, vel alia Dignitas non obstante contraria consuetudine, quæ
is corruptela quam consuetudo dici debet, cùm sit contra ru-
s Missalis Romani, & dispositionem Cæremonialis Episcop.
c. 30. quæ tollit omnem contrariam consuetudinem, S. Congr.
n Perusina 29.*Nouem.*1632. Circa thurificationē est notandum 24
us hoc thurificandi ad Diaconū spectare, qui etiamsi sit ex Di-
tibus, debet post incensatū Episcopum alios Prælatos, si adsint,
istratum secularem, Dignitates, & Canonicos incensare; Man-
rios verò, & alios Capellanos alius Capellanus, seu Magister
moniarū pro Ecclesiæ consuetudine incensare debet, S. Cong.
Lucen. 10. *Iun.* 1600. à Presbytero enim celebrāte nec Dominus 25
nec quiuis alius thurificandus est, ead. S. Cong. *in Calagur.* 5. *Iul.*
Thurificatio cum triplici ductu thuribuli, vnico tantùm & 26
ori, id est Episcopo conuenit, ad. S. Cong. *in Entomil.* 11. *Decemb.*
& in Ciuit Ducal. 11. *Nou.* 1614. sed illi non debetur à Canonico, 27
ignitate assistente genibus flexis, sed stāte, ead. S. Cong. *in Olcē.*
1613. Celebrāti in absentia Episcopi thurificatio iuxta regulas 28
monialis debet fieri triplici ductu, ead. S. Cong. *in Patauin. Ple-*
ui 9. *Maij* 1606. *& in Comen Valcuccia* 30. *Ianuar.* 1616.

29 Vicario generali sedente in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Prælatus, ead. S. Cong. *in Nepesina* 14. *Ianuar.* 1617.

30 Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis, duplici, cæteris verò de choro vnico ductu thurifi-
31 catio debetur, eadem Sacra Congregat. *in dictis Patauina, & Comen.* nisi huiusmodi de choro Portionarij, seu Beneficiarij, vel alio nomine nuncupati in reliquis omnibus, & per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter incedant in processionibus, & sedeant in æqualibus scamnis, quia tunc duplici ductu thurificandi sunt, non obstante Cæremonialis libro, qui intelligitur quando non adsunt Presbyteri, qui sint omnino æquales Canonicis, eadem Sacra Congregat. *in Cæsaraugustana de Daroca* 21. *Martij* 1615.

Supradicta autem decisio quod dignitatibus Cathedralis thurificatio duplici ductu debeatur, debet intelligi nisi formiter probetur immemorabilis quod triplici ductu thurificentur absente Episcopo, S. Congr. Rit. *in Casertan.* 18. *Septembr.* 1632.

32 Verùm in Ecclesia Collegiata exempta præsente Episcopo cum Canonico Ecclesiæ Cathedralis, & Abbate cum Canonicis dictæ Ecclesiæ Collegiatæ, debetur primò thurificatio Episcopo triplici ductu, & post Episcopum immediatè Canonico Cathedralis Ecclesiæ duplici ductu, deinde Abbati duplici ductu, & demum Canonicis eius Ecclesiæ Collegiatæ vnico ductu thuribuli, eadem S. Congr. *in Alexandrina S. Petri in Broglio* 7. *Febr.* 1604. Dominis in Ecclesiis suæ iurisdictionis permittitur sedes, genuflexoriũ & postergale, extra Presbyterium, & thurificari debent duobus ictibus, & habere pacem cum aliquo instrumento iuxtá dispositionem Cæremonialis, & adorare ac venerari Sanctiss. Sacramentum in eius eleuatione extra Presbyterium, S. Congr. Rit. *in Boninen.* 2. *Martij* 1630. & *in Triuican.* 12. *Februarij* 1633. & *in alia Boninen.* 5. *Martij* 1633.

33 Magistratui debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus, ead. S. Congr. *in Interamnen. & in Fauentina* 10. *Iunij* 1600.
34 semper enim Canonici Cathedralis priùs quàm Magistratus in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt, ead. Sacra Congreg. *in Narnien.* 16. *Iunij* 1607. necnon Canonici Collegiatæ ante Gubernatorum, & Officiales, eadem Sacra Cong. *in Camplen.* 28. *Ianuar.* 1618.

Et

t semper thurificatio iuxta formam Cæremonialis cum vnico 35
ùm thuribulo facienda est, ead. S. Congreg. *in Lucerina* 21. *Iulij*
8. cum thuribulorum duorum vsus non probetur, eadem Sacra
ıgregatio *in Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *in* 4. *dub.*

SVMMARIVM.

Capitulum potest per Præsidentem conuocari quandocunque Ecclesiæ vitio expedire sibi videbitur, solitis tamen diebus, & destinatis.

'ralatus Capituli debet proponere negotia desideranda, dicere primum votum, & suffragia votantium colligere, licèt non sit in Sacris.

Capitularia negotia non possunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantùm Canonicis, cæteris insciis, & non legitimè vocatis, & extra locum Capitularem decerni.

Episcopi licentia non exigitur ad Capitulum congregandum, si absque ea congregari solet.

Episcopus quamuis iuxta solitum teneatur Canonicis ad se congregandum facultatem concedere, non potest illos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint.

Episcopus Canonicos pœnis, & censuris cogere potest ad præstandam sibi copiam actorum Capitularium.

Capitulum suum conuocare potest Episcopus quando Canonicis aliquid deliberandum proponere vult, in casibus tantùm spectantibus ad Episcopalem Dignitatem.

Episcopus, vel eius Vicarius potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium.

Episcopus vbi de suo, vel suorum commodo agitur, licèt possit Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitulo solos, vt ipsi liberè rem discutiant.

Episcopus si habeat controuersiam cum Capitulo non potest domi suæ illud congregare, sed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conuenire.

Canonicos adstringere non potest Episcopus, vt domi suæ Capitulum conuocent, si fuerit solitum, vt fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiæ loco.

Vicarius etiam absente Episcopo in Capitulo interuenire non potest, si verò sit de Capitulo, debet inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus.

13 *Vicarius si sit de Capitulo debet ibi tanquam Capitularis in proprio loco sedere.*

14 *Capitula dum celebrantur Officia diuina fieri non debent, nisi causa aliqua vrgens ea in aliud tempus differre non pateretur*, & numero 15.

16 *Officia diuina dum recitantur non licet fieri congregationes particulares commissariorum Capituli, neque occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiæ.*

17 *Acta per Canonicos in Capitulo non possunt ab eisdem Canonicis reuocari nisi capitulariter.*

18 *Procurator constitutus à Collegio reuocari non potest etiam per maiorem partem, nisi collegialiter.*

19 *Actus quando requiritur quòd capitulariter sit factus, ita & ratificatio capitulariter est facienda.*

Canonicorum Capitulum quis congregare valeat, & quo tempore?

CAPVT XXXV.

1 CAPITVLVM potest per Præsidētem conuocari quandocunque Ecclesiæ seruitio expedire sibi videbitur, & nihilominus diebus solitis, & ad hoc destinatis, & quotiescunque per Canonicos instabitur illud conuocari, vt censuit Sacra Congr. *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita in vna Ripana, sub die 6. Octobris* 1617. & sic non ad sui libitum, sed temporibus cōsuetis Rague. *de voce Canon. in Capitulo q.*
2 21. *n.* 1. vbi *q.* 3. tenet quòd Prælatus Capituli debet proponere negotia decidenda, dicere primū votū, & suffragia votantiū colligere, seu resolutiones accipere, & id potest quamuis non sit in Sacris, cùm iste sit actus iurisdictionis, qui competit Præsidenti etiam in Sacris non constituto ratione antiquitatis, & superioritatis, ita ex sententia *S. Congregationis* resoluit Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *c.* 4. *n.* 26.

3 Vnde Capitularia negotia, vel quæ pertinent ad Ecclesiæ commodum non possunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantùm Canonicis, cæteris insciis, & non legitimè vocatis, & extra locum Capitularem decerni, eadem S. Rit. Congr. *in vna Lamacen.* 7. *Octobris* 1606.

Nec

Nec Capitulum congregandum licentia Episcopi exigitur si abs- 4
que ea congregari solet, vt decreuit Sacr. Congregatio *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die 20. Augusti* 1601.

Et quatenus iuxta solitum teneatur Canonicis ad se congregan- 5
dum facultatem concedere, non potest illos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint, ead. S. Cong. *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die 25. Februarij* 1603. li-
cèt eos pœnis, & censuris cogere possit ad præstandam sibi copiam 6
actorum Capitularium, eadem Sac. Congreg. *sub die 6. Martij, & 22. Aprilis* 1596.

Episcopus potest suum Capitulum conuocare quando Canoni- 7
cis aliquid deliberandũ proponere vult in casibus tantùm spectantibus ad Episcopalẽ dignitatem, in quibus ipse Iudex esse potest, nõ verò in aliis, & audire vota Canonicorum, ac concludere iuxta maiorem partem suffragiorum, dũmodo res, de qua agitur, ad suũ, vel suorum commodum non spectet, ita refert decisum Armendar.
in add. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. Episcopis num. 95. Vnde 8
Sacra Congregatio Concil. *sub die 2. Martij* 1619. censuit quòd Episcopus, vel eius Vicarius Canonicus potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium.

Et quamuis vbi de suo, vel suorum commodo agitur, possit Epi- 9
scopus Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitulo solos, vt ipsi liberé rem discutiant, & determinent, sicut resoluit Hieronym. Venero y Leyua *in examine Episcop. lib. 4. cap. 29. n. 37. cum sequentib.* hoc enim casu nullam vocem decisiuam habere contendunt Armendar. *d. l. 7. de Episcopis n.* 84. Galet. *in margarita casuum Conscient. verbo Episcopus antepen.* Hieronym. Venero *d. cap. 29. n. 42.*

Si autem ipse Episcopus habeat controuersiam cum Capitulo, 10
non potest domi suæ illud congregare, sed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conueniri, secundùm Armendar. *d. l. 7. de Episcopis n. 96.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapol. part. 4. decis.* 286. Hieronym. Venero *d. cap. 29. num. 41.*

Imò nec in aliquo casu poterit Canonicos adstringere, vt domi 11
suæ Capitulum conuocent, si fuerit solitum vt fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiæ loco, vt censuit S. Cong. *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die 1. Februarij* 1583.

Non

Non tenetur Episcopus accedere ad locum Capitularem pro visitandis singulis Canonicis, sed potest singulariter illos ad se vocando visitare, vt respondit S.Cong.Conc. *in Oriolen.27.Martij* 1632. *ad* 4. Vocare autem illos potest ad Palatium Episcopale, & tenentur accedere, non tamen tenentur ire vocati à Vicario, Sac. Congr.Rit. *in Cassanen.5.Martij* 1633.

12 Vicarius etiam absente Episcopo in Capitulo interuenire non potest, vt expresse statuit Concil.Trident. *sess.*25. *de reform.cap.*6. *vers. absente*, ibi, *nec ad id Vicarius Episcopi admittatur*, & declarauit Sacra Congregatio teste Massobr. *de synodo Episcopi cap.*4. *dub.*43. *num.* 35.

13 *secundùm Romanam impressionem.* Si verò sit de Capitulo debet inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi cōmodum pertinentibus, vt fuit resolutum in Sac. Congr. *negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die* 17. *Ianuarij* 1584. Sed vbi permanere sibi liceret, deberet tamquam Canonicus in proprio loco sedere, Abb. *cons.*21. *vol.*1. Grilenzon. *cons.*121. *num.*5. quicquid dicant Marta *voto* 101. *num.*2. & Mastril. Siciliæ *decis.*130. *num.* 34. Canonici tamen non tenentur admittere Vicarium Episcopi in Capitulo si nolint, vt nouissimè censuit Sacr. Congreg. Conc. *in Amerien.* 24. *Aprilis* 1632.

14 Capitula dum celebrantur diuina Officia fieri non debent, vt rescripsit Sacra Rituum Congregatio, *Archiepiscopo Vlixbon.* his verbis videlicet. *Congregatio Sacra Rituum viso, & perpenso memorali pro parte dimidiorum Canonicorum, & Quartenariorum Ecclesiæ Vlixbonen. eidem Sacræ Congregationi porrecto, declarauit Capitula, seu tractatus, & Congregationes, ac actus Capitulares per Canonicos Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum peractis diuinis Officiis, & præsertim Missa maiori, ne diuinus cultus propter ministrorum subtractionem minuatur, habendos esse; quòd si dum Missa & alia diuina Officia celebrantur, aut Horæ Canonicæ recitantur, Capitula habere voluerint, nisi fortè euidens necessitas id postulauerit, eius Hora, in qua id commiserint quotidianas distributiones minimè lucrari debere censuit sub die* 17. *Nouembris* 1600.

15 Idem quoque fuit declaratum per Sacram Congregat. Concilij *de anno* 1605. instantiam Nicolai Garcia, prout ipse attestatur *in suo tractat. de benefic. parte tertia, cap. secundo, numero* 559. vbi in fine, refert se habere declarationem authenticam prout sequitur. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. In Ecclesia.*

clesia Abulens. sæpè fiunt Capitula, & habentur Congregationes Capitulares tempore diuinorum Officiorum, & dum Horæ, & etiam Missa maior celebrantur iuxta statuta, & antiquam consuetudinem in hac Ecclesia, & in Hispania hactenus obseruatam. Est etiã in hac Ecclesia ordinatio Capitularis, qui fuerit in Ecclesia, & non intrauerit Capitulum mulctetur certa pœna etiamsi sit in choro in diuinis Officiis, quibus sic stãtibus supplicatur Illustr. & Reuerendiss. DD. VV. pro parte Licentiati Nicol. Garciæ dictæ Ecclesiæ Canonici declarari an nihilominus Canonicus, seu Capitularis possit licitè à Capitulo abesse stando in choro; nec propterea possit mulctari? Secundò an possit etiam, si velit, interesse Capitulis, quæ fiunt tempore diuinorum Officiorum, supposito quòd fiunt, & satisfaciat suæ obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrifiunt? Tertiò an Canonicus, seu Capitularis possit licitè sumere suos dies absentiæ, seu recreationis in diebus, quibus fiunt Capitula, & sic ab illis abesse etiamsi fiant extra tempus diuinorum Officiorum? Rursus in Sac. Concil. Trid. sess. 5. de reform. cap. 1. decretum est, quòd docentes Sacram Scripturam seu Theologiam dum publicè in scholis docuerint, gaudeant priuilegiis de perceptione fructuum Præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia? Dubitatur an id non solùm procedat in habentibus Cathedram seu stipendium, sed etiam in docentibus gratis, & sine vllo stipendio, vt dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Compluten. & in vna Giennen. Et an idem sit in docentibus Ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinarij, & approbatio Vniuersitatis? Congregatio Concilij ad primum respondit Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tempore, quo diuina Officia celebrantur, nisi causa aliqua vrgens eas in aliud tempus differri non pateretur, quòd si hæ Congregationes absque causa prædicta tempore celebrationis Diuinorum habitæ fuerint, Canonicum iure ab his, vt choro intersit, abesse posse, nec propterea esse mulctandum. Ad secundum non posse, iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse nisi de industria id absentiæ tempus eligeret, quo habendæ sunt huiusmodi Congregationes. Ad quartum vtroque casu huiusmodi priuilegiis gaudere, quamuis Ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen inducti sint ab Vniuersitate.

Ex quibus colligitur non licere etiam fieri Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiæ (quæ aliàs commodè fieri possunt) dum diuina Officia celebrantur, quamuis oporteret aliàs eis constituere aliquod stipendium, seu salarium, vt resoluit Nicol. Garc. *d. parte 3. c. 2. num. 566. & num.* 568. hinc infert non licere facere rationes, & 16

computa bonorum,& redditum mensæ vel fabricæ, dum Diuina fiunt saltem mane, & *n.* 564. resoluit acta, & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore à diuinorum Officiorum celebratis, non esse nulla, quia solùm illo tempore ea licita non sunt sub amissione distributionum illius Horæ.

17 Denique in hac materia illud est consideratione dignum., quòd acta per Canonicos in Capitulo non possunt ab eisdem Canonicis reuocari nisi capitulariter congregatis, ad not. per Compostel. *in c. bonæ il secondo, n.* 5.& ibid. Innoc. *n.* 7. *in verbo temerè, de postul. Prælat.* & per Feder. de Senis, *cons.* 100. *n.* 5. *vers. vbi autem esset constitutus*, vbi
18 quod procurator constitutus à Collegio reuocari non potest per paucos, nec etiam per maiorem partem nisi collegialiter, benè etiam
19 Beroi. *in c. cùm omnes n.* 85. vbi quòd quando actus requirit quòd capitulariter sit factus, ita & ratificatio capitulariter facienda est, refert, & sequitur Rot. *in Hispaniarum mandati* 15. *Decemb.* 1625. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano. etiam nouissimè respondit eadem S. Congr. Conc. *Coriolen.* 27. *Mart.* 1632. *ad* 11. videlicet Capitulum non esse habendum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri nõ patiatur. Quòd si secùs fiat Canonicos nequaquam lucrari distributiones quotidianas pro illis horis, quibus Diuinis non interfuerunt, & eo casu Episcopum posse sine Coniudicibus contra Canonicos procedere ad subtractionem fructuum, & ad mulctas ab eo impositas.

S V M M A R I V M.

1 *Canonicus semper cum suo Canonicali habitu in Capitulo prout in choro modestè, & cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur.*

2 *Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit, quo loco sedere debeat, ostenditur, & numeris seqq.*

3 *Episcopus titularis Canonicus debet in Ecclesia vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia.*

4 *Episcopus titularis Canonicus debet præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes.*

5 *Episcopo titulari Canonicatum obtinens præcedentia competit in choro, Capitulo, & processionibus, aliísque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos.*

6 *Episcopus Canonicus an habeat in Capitulo suffragium sicut cæteri Canonici.*

7 *Vicarius Episcopi quando tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere.*

8 *Vicario Capituli Sede vacante præcedit prima Dignitas post Episcopum, non verò alij Canonici, siue Dignitates secundariæ.*

9 *Argumentum valet à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli Sede vacante.*

10 *Vicarius Capituli Sede vacante si fuerit Canonicus debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedendo.*

11 *Canonicus Protonotarius Prælatitio habitu indutus ad Capitulum accedere non debet, nec in eo recipiendus est.*

Canonici in Capitulo quo loco sedere debeant? & quid in Episcopo, Vicario, & Protonotario Canonicis?

CAPVT XXXVI.

CANONICVS semper cum suo Canonicali habitu in Capitulo prout in choro modestè, ac cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur, iuxta ea quæ latè notauimus, *sup. cap. 18. à num. 32.* 1

Sed est satis controuersum quò in loco sedere debeat Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit: quidam enim existimarunt illum statim post Præsidentem debere sedere, alij verò putarunt quòd sedere debet in propria sede, apparata tamen, & ornata, vt videre est per gloss. *verbo Prælatus in c. à collatione 12. de appellat. n. 6.* vbi Gemin. *n. 6.* Cassan. *in Catalogo gloriæ mundi p. 4. consid. 45.* Dec. *cons. 160. n. 1.* Mandos. *cons. 99. n. 3.* Capic. *decis. 27. n. 26.* Veral. *decis. 307. n. 1. & 2.* Felin. *in rub. de maior. n. 9.* Abb. *in c. postulasti sub n. 8. de conceß. præb.* Boër. *de auctorit. magni consilij n. 65.* Aloys. Ric. *in praxi rer. fori ecclesi. resol. 399. n. 7. in 2. edit.* Io. Andr. de Georg. *alleg. 15. n. 9.* Mastril. Siciliæ, *decis. 130. n. 33.* Steph. Gratian. *discept. forens. c. 106. à num. 9.* Hieronym. Venero y Leyua, *in examine Episc. lib. 4. cap. 29. n. 28.* Lotter. *de re benefic lib. 1. q. 16. num. 104. & 105.* nouissimè Alzedo, *de præstantia Episcopal. Dignitatis, parte 2 cap. 1. n. 56.* vbi ex Nicol. Mil. *in repert. verbo Episcopus in dubio*, subdit quòd quando est in Capitulo semper præsumitur adesse, vt Prælatus, non vt Canonicus. Menoch. *de arbitr. casu 68. n. 23. & cons. 51. n. 43. & cons. 902. n. 72. cum seqq.* Ioan. Franc. de Pont. *cons. 14. n. 50. & 65.* Seraph. *dec. 437. n. 4.* Rot. 2

dec.288.*n*.2.*p*.2.recent.& nouissimè D.Alex.Victor.Sereniss. Magni Ducis Etruriæ Auditor in informatione in causa Florentina Præcedentiæ pro Illustriss. D. Francisco Venturio Episcopo S. Seueri Archidiacono contra Reuerendiss. D. Horatium Quaratesium Vicarium generalem & Archipresbyterum Florentinum, impressa Florentiæ anno 1632.

3 Quicquid tamen inuoluant præcitati Doctores non distinguentes casum à casu de Episcopo, qui simul est Canonicus in sua propria Ecclesia, & de Episcopo titulari,qui est Canonicus in Ecclesia Cathedrali,vel Collegiata,sciendum est quòd cùm in Ecclesia Cōpostellana Episcopus Bruſciæ in partibus Infidelium obtinuerit Canonicatum, & dubitatum fuerit in quo loco sedere deberet, & quo habitu vti debeat in Ecclesia, proposito huiusmodi dubio in S. Rituum Congregatione respondit ratione Episcopatus posse, & debere vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia,id est Rochetto supra subtana, & mantelletto violacei coloris,
4 & debere præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes, vt fit. & seruatur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus, Sancti Ioannis, Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Maioris,& ita censuit, & declarauit, & in Ecclesia Compostellana seruari mandauit *sub die* 11. *Iul*.1617.
5 Et deinde *sub die* 13.*Nouemb*.1621.*in vna Calaritana in Sardinia*, cēsuit Episcopo titulari, qui in Calaritana Ecclesia Canonicatum obtinet, in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus suprà omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentiam competere.Et nouissimè ead. S.Cong.Conc.*in Florent*.24. *Iul*.1632. declarauit Episcopū titularem habentem Dignitatē in Cathedrali subesse cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi.

6 An autē in Capitulo habeat suffragia sicut cæteri, fuit aliquādo dubitatū,inueni tamen Hier.Vener.*d.c*.29.*n*.30.dicentē, quòd tunc habet vnum suffragium sicut vnus de Capitulo,licèt magis ponderatiuum propter eius auctoritatem, & *n*.31.subdit quòd seruāda est consuetudo,vel statutum cuiusq; Ecclesiæ an debeat vincere sentētia illa, pro qua suffragiū tulit Episcopus,si paria sint suffragia,quod ex Celso Hugone, *cons*.28.incip.*Viso puncto,& facti n*.8. tenet Alzed. *d.p*.2.*c*.1.*n*.57.Addit quoq; Hier.Vener.*vbi suprà n*.32.Decanum,vel caput illius Capituli debere proponere, & resoluere etiam quando Episcopus assistit in Capitulo tanquam Canonicus, petita tamen cum debita vrbanitate licentia ab Episcopo eum salutando.

Vica

Vicarius verò Episcopi vbi tanquàm Canonicus in Capitulo assi- 7
stit, debet in proprio loco sedere, Abb.*cons.*21.*vol.*1. Grilenzon. *cons.* 121.*n.* 5. Barbat.*de præstantia Card.n.*32.*in* 1.*quæst*.Pauin.*de potest.Capituli Sede vac.*2.*p.q.*10.*vers.an autem*, Anton. de Prettis *de iurisd. Episcopi c.*6.*n.*52.Capic.*decis.*27.*n.*27.Rimin.sen.*cons.*93.*n.*31.Mellin. *de præcedentia vicarior.c.*6.*n.*8.Verall.*decis.*307.*n.*5.*p.* 1. Sbroz. *de officio Vicarij lib.*2.*q.*75.*n.*17.Nauar. *cons.*2. *in princ.& in fine*, *de offic.Vicar.* Menoch.*de arbitr.casu* 68.*n.*23.*& cons.*51.*n.*43.*& n.*156.Seraph.*decis.* 437.*n.*5.Rot.*decis.*228.*n.*2.*p.*2.*recent*.Et S.Cōg.Rit.*in vna Ampurien.* 7.*Decemb.*1630. & in alia *Acernen.* 21. *Iunij* 1632. censuit Vicarium generalem in habitu Canonicali in choro stare, sedere, & incedere debere in loco suæ receptionis, & non supra alios priùs receptos de Capitulo, in habitu verò vicariali, stare, sedere & incedere debere supra omnes alios, etiam supra primam Dignitatem, sed nō lucrari hoc casu distributiones, vide *supra c.*18.*n.* 32. quicquid dicant Marta *voto* 101.*n.*2.& Mastril.Siciliæ *decis.*130.*n.*34.De Vicario Capituli 8
Sede vacante, qui poterit in Capitulo assistere eodē modo, quo potest Episcopus Sede plena secundùm ea, quæ resoluimus *sup.c.*33.dicendum existimo illi præcedere Archidiaconū, vel vbi non est Archidiaconus, aliā Dignitatē primam post Episcopū, siue illa Dignitas vocetur Decanatus, siue Præpositura, siue Prioratus, aût alio quocūq; nomine, non autē illi præcedere alios Canonicos; seu Dignitates secūdarias, ita post plures DD. resoluit Sbroz.*de Vicario Episcop.lib.*2.*q.*25.*n.*20. quē sequutus fui *de off.& potest.Episc.p.*3.*alleg.*54.*n.*167.& ita de mense Septembris 1630. fuit resolutum à Sacta Cōgregat.Rit.in vna Assisien. Ratio autem quare prima Dignitas præcedat Vicario Capitulari potest esse, quia sicut se habet Vicarius Episcopi ad Episcopū, ita regulariter se habet Vicarius Capituli ad Capitulū, Sbroz.*loco citato*.Sed Episcopus præcedit Vicario suo, ergo æquū est vt sahē prima Dignitas Capituli præcedat Vicario eiusdē Capituli, quæ tanquā caput repræsentat, & continet eminenter totū corpus Capituli, *c.legimus*, iuncta glos.*verbo continetur* 93.*distinct.* Quoad alias verò Dignitates, & Canonicos ex ea ratione non præcedunt Vicario Capitulari; quia sicut Vicarius Episcopi facit idem consistorium, & reputatur vna eadémque persona cum Episcopo, itaut ab eo ad Episcopum appellatio non detur, *c. Romana, de appellat.* cū appellatio de necessitate facienda sit ab inferiori ad superiorem, non autē à pari ad parem, neque ab eodem ad se ipsum, *c.anteriorū*, *§.illo videlicet* 2.*q.*6.ita & Vicarius Capituli reputatur vna & eadem

 persona,

persona,& facit vnum,& idem tribunal cum Capitulo, itaut ab eo ad Capitulum tanquam à pari ad parem, vel ad eodem ad se ipsum appellatio non admittatur, regulariter enim valet argumentum à
9 Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli,& è conuerso,Sbroz. *de officio Vicarij lib.3.q.32.*Ego ipse *d.part.3.alleg.54.num.*171. Sed singuli Canonici non reputantur vna & eadem persona cum Capitulo,neque ipsum ræpresentant,cùm aliud sit aliquod corpus, siue vniuersitas quæ est persona ficta, & aliud singulares eiusdem, quæ sunt personæ veræ,*l.in tantum,§.Vniuersitatis, ff. de rerum diuis.* Ergo non debent præcedere Vicario,qui non singulorum,sed totius Capituli
10 gerit vices,parémque, imò eandem potestatem exercet. Intellige in Vicario Capituli non Canonico;nam si Canonicus fuerit, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedendo.Ratio est,quia in Capitulo non consideratur vt Vicarius,sed vt Canonicus, neque enim est Dignitas pertinens ad Capitulum, & consequenter non debet causare mutationem loci, vt in puncto resoluit Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori Eccles.resolut.599. per tot. in 2. edit.*

11 Canonicus Protonotarius Prælatitio habitu indutus cùm tanquàm extraneus reputetur ad Capitulum accedere non poterit,nec ibi recipiendus erit, vt colligitur ex declaratione quadam S. Rit. Cong. *in vna Asculana in Apulia 6.Martij* 1610.

SVMMARIVM.

1 *Canonicis per solam Canonicatuum assequutionem perfectè quæsita sunt omnia iura Canonicalia.*
2 *Canonici per solam Canonicatuum assequutionem statim dicuntur de Capitulo licèt non sint in Sacris.*
3 *Canonici soli,qui in Sacris saltem Subdiaconatus Ordine sunt constituti,vocem habent in Capitulo in electionibus, & communibus tractatibus.*
4 *Canonici,qui non sunt in Sacris,nec vocem consultiuam, nec assistentiam,neque sedem in Capitulo habent.*
5 *Capitulum vocem alicui, qui non sit in Sacris, concedere non potest.*
6 *Canonicus,qui non sit in Sacris, non potest vocem in Capitulo præscribere,aut aliquo pacto acquirere.*
7 *Canonici habentes vocem in Capitulo non ratione Canoniæ,sed priuilegio,*

legio, statuto, fundatione, vel consuetudine, licet Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent.

8 *Canonicus supernumerarius vocem in Capitulo habet, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine Iuris Canonicalis.*

9 *Canonicus à Papa dispensatus vt ante legitimam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem promoueatur, ad Ordinem Subdiaconatus sic ex dispensatione promotus vocem habebit in Capitulo.*

10 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum, nisi sint in Sacris constituti, vocem in Capitulo non habent.*

11 *Prælato principali Ecclesiæ Collegiatæ, quamuis Sacris Ordinibus careat, competit præsidentia, ac vox in Capitulo.*

12 *Decani, Archidiaconi, seu Priores, qui non sunt Prælati, licèt possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere quamuis in Sacris constituti non sint, non tamen eis licet vocem dare in Capitulo.*

13 *Canonicus dispensatus à Papa vt in ætate sexdecim annorum possit Canonicatum in Cathedrali obtinere, an valeat vocem in Capitulo dare, ostenditur.*

14 *Dignitates si Canonicali Præbenda careant, non habent vocem in Capitulo.*

15 *Capituli appellatione soli Canonici continentur.*

16 *Portionarij, Mansionarij, Tertianarij, & Quartanarij vocem in Capitulo non habent.*

17 *Beneficiati, si sint in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis, vocem in Capitulo non habent.*

18 *Voces duas in Capitulo habet qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam, & Dignitatem.*

19 *Canonicus in Sacris minimè constitutus collegiales actus, & ea omnia quæ extra Capitulum fiunt, exercere potest.*

20 *Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum.*

21 *Capitulum potest committere collationem, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris.*

22 *Beneficia ratione sui Canonicatus potest quis conferre quamuis non sit in Sacris.*

23 *Canonici vt in Capitulo secretò sua vota ferant, an expediens sit, ostenditur.*

24 *Canonici Capituli sui secreta reuelantes quas pœnas incurrant, ostenditur.*

25 *Coadiutores cum futura successione, qui iuxta formam concessionis prædintoriæ habent vocem in Capitulo, si intra annum non susceperunt Ordines requisitos, amittunt vocem in Capitulo, & dimidiam partem distributionum.*

Canonicus quis vocem in Capitulo habeat?

CAPVT XXXVII.

1 QVAMVIS Canonicis, per solum Canonicatuum assequutionem fuerint perfectè quæsita omnia iura Canonicalia, Abb. *in cap. dilectus il primo, numero 7. de præbend. & in cap. cum M. num.* 30. vbi Felin. *num.* 23. & Dec. *nu.* 29. *de constit.* Raguc. *de voce Canon. in Capitulo quæs.* 5. *n.* 2. Caualer.
2 *decis.* 109. *n.* 8. itaut statim dicantur de Capitulo licet non sint in Sa-
3 cris, Rot. *in Abulen. iurisdictionis 6. Februarij* 1589. coram bonæ mem. Card. Pamphilio sen. tamen non omnes Canonici vocem habent in Capitulo, in electionibus scilicet, & communibus tractatibus, sed ij tantùm, qui in Sacris saltem in Subdiaconatu fuerint constituti, Clem. 2. *de ætate, & qual.* Concil. Trid. *sess.* 22. *de reform. c.* 4. Rebuff. *in tract. nomin. q.* 8. *num.* 3. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 2. *q.* 51. *art.* 5. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *q.* 20. latè Monet. *de distribut. quotid. part.* 2. *q.* 20. *num.* 3. *cum seqq.* Vgolin. *de Officio Episcopi cap.* 19. §. 3. *n.* 1. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 4. *num.* 24. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 2. *q.* 23. *art.* 5. *concl.* 5. Paul. Laymann *Canon. quæst. de Prælatorum eccles. elect. q.* 181. *resp.* 3. & *q.* 28. *resp.* 2. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo q.* 24. Sebast. Cæsar *in relect. de eccles. hierarchia disp.* 12. §. 1. *num.* 22. Iul. Lauor. *var. lucubration. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.* 15. *ex num.* 33. Tamburin. *de iure abbatum tom.* 1. *disp.* 5.
4 *quæs.* 8. *num.* 8. Rot. *decis.* 600. *num.* 2. *p.* 4. *diuers.* Et procedere non modo in omnibus actibus expediendis, qui capitulariter expediuntur sed etiam in electionibus, & in Synodo ex S. Cong. tradit Garc. *dict. cap.* 4. *num.* 25. vbi quòd nec consultiuam vocem, neque assistentiam, neque sedem in Capitulo habent.

Quod

Quod in tantum verum est, vt neque Capitulum super hoc dispensare possit, ac vocem prædictam alicui, qui non sit Subdiaconus, concedere, Nau. *consil.* 7. *de cleric. non resident.* Piasec. *d. cap.* 3. *num.* 7. *vers. assignatis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo titul. de cleric. non resident. decis.* 14. Monet. *de distribut. quotid. parte* 2. *quæst.* 20. *num.* 3. Nec ipse Canonicus potest hoc ipsum præscribere, aut aliquo pacto acquirere, vt censuit S. Congreg. Concilij *sub die* 20. *Aprilis* 1602. 5 6

Amplia primò, seu potius declara principalem resolutionẽ procedere in Canonicis habentibus vocem ratione Canoniæ, *c. dilectus il primo de præbend. c. pro illorum in fine, eod. tit.* Monet. *de distribut. quotid. parte* 2. *q.* 20. *à num.* 1. non autem in habentibus alio iure, putà priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine; quia licèt Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent, vt docent Fr. Emman. *d. tom.* 2. *q.* 51. *art.* 1. Nicol. Garc. *in addit. ad d. c.* 4. *num.* 31. Portel. *in dubiis Regularib. verbo electio, n.* 6. Sigismund. à Bononia, *de elect. dub.* 91. *num.* 2. 7

Secundò amplia habere locum in Canonico supernumerario, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine Iuris Canonicalis. Vnde gloss. *verbo vltra numerum in cap. cum M. de constitut.* vbi Felin. *num.* 23. Biax. *in direct. electiõn parte* 1. *cap.* 17. Azor. *d. cap.* 11. *q.* 5. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 263. Monet. *d. parte* 2. *q.* 1. *à num.* 5. Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.* 1. *num.* 2. 8

Tertiò amplia procedere in Canonico à Pontifice dispensato, vt ante legitimam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem promoueatur; is enim ad Ordinem præfatum ex dispensatione promotus vocem habebit in Capitulo, vt benè resoluunt Felin. *in cap. postulasti, numero* 11. *de rescriptis*, Sanch. *de Matrimon. libro* 8. *disput.* 1. *numero* 23. Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.* 5. *num.* 7. Soar. *de Religion. tom.* 4. *tractat.* 8. *libro* 2. *cap.* 4. *num.* 7. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disput.* 5. *quæst.* 8. *num.* 10. Nec obstat, quod quamuis dispensatio, licet strictè intelligenda, ad necessaria, & inseparabiliter connexa extendi possit; tamen vbi accessoria sunt à principali separabilia, itaut dispensatio super principali imprimat suum effectum, absque ea extẽsione, non extenditur ad ea accessoria, vt per Felin. *in c. at si clerici*, §. *de adulteriis, n.* 16. & 17. *de iudic.* vbi Aretin. *num.* 36. & alios plures citatos per Sanch. *vbi supra*, argum. 9

Tt *l. fin.*

l.fin.§.Lucius,ff.de condict. indeb. vbi restitutio in integrum concessa minori,& quia circa principale impeditus erat, erat quoque consequenter circa accessorium, tunc enim remoto defectu à principali per dispensationem, consequens, & accessorium liberum erit ab omni macula, & sic poterit vtrunque exerceri, ita Couarruuias *de sponsalib. parte secunda,cap.octauo*, §.10. *in fine*, vbi refert Dominic. & Præpos. ideò cùm eam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem requisitam nondum nactus, vocis in Capitulo incapax sit non per se, & principaliter ratione defectus ætatis; sed ratione defectus Ordinis eam ætatem poscentis, si Pontifice in ætate ad Subdiaconatum petita dispensante is fieret Subdiaconus, vocem quoque haberet in Capitulo.

10 Quartò, amplia id etiam locum habere in Canonicis Ecclesiarum Collegiatarum, qui licet possint tales fieri in ætate quatuordecim annorum, nihilominus nisi sint in ætate vigintiduorum, & in Sacris constituti, vocem in Capitulo habere non possunt, vt censuit Sacra Congregatio Concilij *sub die* 8. *Augusti* 1621.

11 Declara priorem resolutionem non procedere in principali Prælato Ecclesiæ Collegiatæ,cui, etiamsi Sacris Ordinibus careat, præsidentia, ac vox in Capitulo competit,vt docent Villar del patronado de Calatajud *parte* 7.§.1.*n.*15. Raguc.*de voce Canonicorum in Capitulo quæst.*5. *num.* 3. *& quæst.*24. *num.* 3. Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap.*4.*sub num.*26.vbi subdit in illis non procedere d.Clem. *vt ÿ* 2.& Conc.Trid.*d.c.*4.

12 Secus verò dicendum in Decanis, Archidiaconis, seu Prioribus, qui non sunt Prælati;hi enim licèt possint conuocare Capitulum,& in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamuis in Sacris Constituti non sint,vt ex declaratione Sac.Congregationis probat Nic. Garc.*d.c.*4.*n.*26. non tamen eis licet dare vocem in Capitulo, stante dispositione d. Clem. & Concilij Trident. vt ipse Garc. declarat *in addit.sub d.n.*26.

13 Declara etiam non procedere dictam principalem resolutionem in Canonico dispensato à Papa,vt in ætate sexdecim annorum, vel alia insufficienti Canonicatum in Cathedrali obtinere posset;nã eo ipso quòd fuit dispẽsatus circa ætatem, & prouisus de Canonicatu, Præbenda, fructibus, & stallo, debet ad vocem admitti, prout alij Canonici, ea ratione quia *d. cap.* 4. *sess.* 22. *de reformat. & d.*

Clem.

Clem. vt ÿ, de ætat. & qualit. locum non habet in impedito defectu ætatis, nec in legitimè dispensato, sed solùm in negligente, & nolente, ex gloss. *verbo legitimo in d. Clem. vt ÿ*, & censuit Sacr. Congreg. Concilij inhærendo resolutionibus antiquis *in vna Reatina* 10. *Iulÿ* 1627. *& in alia Montis Politiani* 13. *Ianuarÿ* 1629. & nouissimè Carolus de Ansaldis clericus Sancti Miniati in ætatis suæ anno XV. prouisus & dispensatus à Sanctissimo D.N.Papa Vrbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ac distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari. *Die* 15. *Septembris* 1629. Sacr. Congreg. Cardinalium Concilij Triden. interpretum secundum ea, quæ proponuntur, censuit prædictum oratorem vocem in Capitulo habere, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari. Ego verò pro indubitato teneo illas decisiones procedere ex sufficientia dispensationis, aliàs enim contrarium veriùs existimo, vt fuit in Rota resolutum *in causa Senen. Archipresbyteratus* 23. *Iunÿ* 1606. coram bon. mem. Card. Lancellotto iun. in hæc verba. *Nec obstat quòd Felin. dicit in cap. postulasti num.* 11. *de rescript. dum tenet quòd dispensatus, vt possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non sit dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo cùm dispensatio operetur sine illo accessorio, nempè super Canonicatu, quia loquitur in minori, qui eget duplici dispensatione ad obtinendum Archidiaconatum, & dispensatione ad obtinendum suum Ordinem, cui est votum annexum, propter duo impedimenta, itaut dispensatus quoad vnum, non sit dispensatus quoad aliud, &c.*

Ad solos Canonicos, non verò ad Dignitates, si Canonicali Præbenda careant, pertinet huiusmodi vox in Capitulo, Abb. *in cap.* 1. *numero* 13. *& in cap. scriptum numero* 4. *de election.* Rendin. *in* 14
prompt. recept. sentent. tom. 1. *titul.* 36. *numero* 34. Azor. *institut. moral. parte* 2. *libro* 3. *cap.* 11. *quæst.* 18. *vers. quæres*, Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.* 5. *n.* 1. Sebast. Cæsar *in relect. de eccles. hierarchia, disp.* 12. §. 1. *num.* 19. Ego ipse, *de Officio, & potest. Episcop. parte* 1. *titul.* 1. *cap.* 3. *num.* 18.

Cùm Capituli appellatione soli Canonici contineantur, Abb. *in d. cap. scriptum, num.* 4. *& in cap. dilecti, num.* 1. *de maiorit. & obedient.* Caualer. *decis.* 57. *num.* 3. eo quòd à solis Canonicis constituitur, 15
Compostel. in cap. 1. *num.* 4. *vers. nunquid, de elect.* Rot. *in Hispalen.*

præeminentiarum 4. *Iulij* 1625. coram Illustrissimo D. meo Coccino
16 Decano. Ideò Portionarij, Mansionarij, Tertianarij, Quattenarij, & dimidij Præbendati vocem in Capitulo non habent, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 397. *à num.* 57. Ego ipse, *d. cap.* 3. *num.* 16. Sebast. Cæsar *d.* §. 1. *num.* 21. vbi aduertit non repugnare quòd ex dimidiis Præbendis, si consuetudo, vel Ecclesiæ statutum vim habeat, (prout adest in Ecclesia Elboren.) possint integri Canonicatus constitui, ac subinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti valeant, & debeant tanquam veri, & integri Canonici.

17 Idem quoque de Beneficiatis, si sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis, resoluendum puto iuxtà doctrinam gloss. *verbo assisios in c. pen. de cleric. non resid.* vbi dicitur Beneficiatos debere tantùm seruire Ecclesiæ, non autem vocari ad communes tractatus cũ Canonicis, Butr. *ibid. num.* 8. Abb. *num.* 9. Cæs. de Graffis, *decis.* 4. *de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* vbi dicit Capitulum habere intentionem fundatam de Iure communi priuatiuè ad Beneficiatos, Caputaq. *decis.* 83. *n.* 2. *p.* 1. benè Caualer. *decis.* 57. *per tot.* Priuilegio tamen, consuetudine, aut statuto possunt non solùm dicti Beneficiati, sed etiam alij Presbyteri acquirere facultatem essendi in Capitulo, Rot. *decis.* 4. *num.* 5. *parte* 2. *diuers. & decis.* 296. *num.* 3 *parte* 1. *& decis.* 708. *num.* 3. *parte* 2. *recent. & in Oritana voti* 27. *Mart.* 1626. coram bon. mem. Remboldo, vbi etiam fuit dictum non obstare quòd ex parte dictorum Presbyterorum non ostendatur priuilegium, minúsve doceatur de aliquo statuto, aut consuetudine, quia ad effectum manutentionis sufficit quòd doceatur de sola possessione, cùm in hoc iudicio non inquiratur an dicta possessio sit iusta, vel iniusta, sed ista discussio reiiciatur ad petitorium Greg. XV. *dec.* 107. *n.* 5. *& decis.* 275. *n.* 11.

18 Qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam, & Dignitatem, duas voces in Capitulo habere debet, vt per *cap. cùm olim* 12. *de sentent. & re iudic.* resoluunt Cou. *lib.* 3. *var. c.* 13. *num.* 6. Hoied. *de incompatibil. benefic. parte* 1. *cap.* 12. *à num.* 15. & saltem stante consuetudine admittit Moner. *de d. stribut. quotid. p.* 2. *q.* 4. *num.* 14. Rot. *in Oriolen. Canonicatus* 11. *Mart.* 1619. corã bon. mem. Remboldo, vbi fuit dictũ hanc verissimã Doctorum sententiam in generali illa legum dispositione fundari, quòd quotiescũque duorum Iura in vnius persona resident, vnum quodque remanet

remanet illæsum, nec vnius personæ ius cum iure alterius personæ confunditur, *l. si mihi & tibi*, vbi Bart. *Ias. & alij, ff. de legat.* 1 *l. si consul.* & ibi Bald. *n.* 3 *ff. de adopt.* Abb. *in cap.* 1 *in princip. de offic. d. leg.* Dec. *in cap.* 3. *n.* 53. *cum seqq. de probat.* sed quodlibet per se consideratur Socin. *in l. cum filio n.* 28. *ff. de legat.* 1.

Quamuis Canonicus in Sacris minimè constitutus vocem in Capitulo non habeat iuxta suprà resoluta, collegiales tamen actus ad ea omnia, quæ extra Capitulum fiunt, exercere potest, ita Bonifac. *in dict. Clem.* 2. *numero* 16. & 17. Nicol. Garc. *dict. part.* 3. *cap.* 4. *num.* 29. 19

Vnde si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum, Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, Rebuff. *in tract. nominat. q.* 8. *n.* 4. Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *n.* 30. Rot. *in Leodien. beneficij*, 24. *Nouembris* 1628. coram R. P. D. Duran. 20

Hinc etiam potest Capitulum committere collationem, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris, vt per Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. gloss.* 34. *à numero* 128. Nicol. Garc. *dict. cap.* 4. *numero* 31. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.* 15. *num.* 39. 21

Imò potest quis beneficia ratione sui Canonicatus conferre etiam quòd non sit in Sacris Ordinibus constitutus, vt fuit dictum *in Romana beneficij Sancti Petri* 26. *Aprilis* 1597. *coram bonæ mem. Gypsio, & in Dertusen turni, seu optionis* 14. *Iunij* 1610. coram bonæ mem. Card. Caual. *inter eius impressas decis.* 109. *n.* 5. 22

Vtrum autem conueniat seu expediens sit, vt Canonici in Capitulo secretò sua vota ferant, non erit abs re in præsentiarum explicare, quapropter breuiter dico quòd licèt in actibus Capitularibus de iure non requiratur quòd vota præstarentur secreta, expediret tamen quòd in omnibus votaretur secretò, secundùm Nicol. Garc. *de benefic. part.* 5 *cap.* 4. *numero* 185. & Castellin. *in addit. ad suum tract. de elect. pag.* 485. præcipuè quando de rebus grauibus inienda erunt suffragia, vt sine timore quisque, quod senserit, liberè loquatur, sicut rectè aduertit Octauian. Frangip. *in directorio Ecclesiast. disciplinæ titul. de Decanis Collegiatarum Ecclesiast. numero* 32. tum quia votare secretò minus inconueniens est, & maiorem libertatem ad votandum Christiane habere quàm votare publicè, tradunt Bobadil. *in sua politica lib.* 3. *ca.* 7. *numero* 38. Curi. Philip. *part.* 1. §. 1. *num.* 22. 23

24 Et aduertit Salzed. ad Bernard. *in pract. c. 106. vers. ex quibus in nouiss. impress.* Canonicos, qui Capituli sui secreta reuelant, si iuramento ab eis præstito de non reuelando contraueniunt, pœnis Sacrorum Canonum contra periuros clericos sancitis esse plectendos, si verò nullum præstiterunt iuramentum pro modo culpæ pœna arbitraria puniendos esse. Et addit Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo, quæst. 25. n. 3.* quòd istis reuelantibus secreta Capituli non creditur cùm mentiantur vt priuari.

25 Quoad coadiutores cum futura successione circa vocem dandam in Capitulo, quam iuxta formam dationis coadiutoriæ habet, potest dubitari an si illi intra annum non susceperint Ordines requisitos, amittant dimidiam partem distributionum, in quo Nicol. Garc. *de benef. p. 4. cap. 5. in addit. sub n. 130. dub. 34.* ait ex tunc non solùm amittere vocem in Capitulo, sed etiam amittere dictam dimidiam partem, *d. Clem. 2. §. illi verò*, & de suo debere satisfacere coadiuto illam dimidiam partem distributionum sibi subtractam culpa ipsius coadiutoris.

26 Sed quærit idem Nic. Garc. *citato loco dub. 27.* an habens dignitatem, ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, vel è cõtra debeat habere duplicem vocem, supposito quòd habens Dignitatem, & Canonicatum simul in titulum, non habet nisi vnam vocem, & tenet illum non habere nisi vnam vocem sicut habens Dignitatem, & Canonicatum in titulum, nam non debet esse melioris conditionis coadiutor quàm proprietarius, & supposito quòd in vna persona concurrit seruitium Dignitatis, & Canonicatus, parum refert quòd in vno seruiat vt proprietaris, & in altero vt coadiutor, nec enim coadiutor seruit nomine coadiuti, sed nomine proprio, aut Ecclesiæ, nec dici potest per dationem confundi vocem Canonicatus; nam talis coadiutor dat vocem etiam vt Canonicus, & non solùm vt Dignitas, licèt eius vox non computetur nisi pro vna, sicut per prouisionem Canonicatus factam non habenti Dignitatem non confunditur vox ipsius.

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus, seu inferiorum Dignitatum in electionibus in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessariò seruanda forma*, cap. quia propter, de elect.

2 *Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam Dignitatem.*

3 *Capituli*

3 *Capituli potestas in maiori, & saniori parte Canonicorum consistit, quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, & appellationem non admittit.*

4 *Capituli maior pars numeri non sufficit nisi & ratione sanior probetur.*

5 *Capituli sanior pars quod sentit id amplectendum est.*

6 *Pars sanior præfertur maiori numero nisi in numero magnus esset excessus.*

7 *Electio non confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli.*

8 *Pars suffragiorum quænam sit sanior non amplius inquiritur, sed tantummodo minor, vel maior ipsorum numerus respicitur.*

9 *Pars maior sumenda est respectu totius non respectu aliarum partium.*

10 *Electionum Canonicarum ad validitatem non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed vlterius necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli.*

11 *Votum habentes in electione computantur tantùm in maiori parte suffragiorum.*

12 *Voti in computatione non est habenda ratio illorum, qui recedunt à loco vbi facienda est electio, nec illorum, qui noluerunt votare.*

13 *Capituli totius, & omnino Canonicorum consensus requiritur quando negotium de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, & principaliter, non verò secundariò.*

14 *Citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest.*

Canonici in electionibus Capitulariter faciendis an teneantur seruare formam, *cap. quia propter, de election.* & quæ dicatur maior pars, & sanior Capituli?

CAPVT XXXVIII.

In electionibus Canonicatuum, seu inferiorum Dignitatum in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessariò seruanda forma, *cap. quia propter, de elect.* Sed sufficiunt ad id singulares consensus existentium in Capitulo, dummodo præstetur in communi, 1

&

& omnibus collegialiter congregatis; nam sic electus simpliciter à maiori, & saniori parte ius habebit in electione, ita Syluest. *in summa verbo electio 2. quæstion:* 1. Abb. *in cap. Ecclesia vestra numero* 7. *de elect.*& ibi, Imol. *numero* 3. Franc. Marc. Delphin. *decis.* 922. *num.* 3. *part.* 1. Frat. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom.* 2. *quæstion.* 23. *art.* 3. *conclus.* 2. Rot. *in Leodien. Decanatus* 15. *Decembris* 1627. coram R.P.D.
2 meo Pirouano. Ratio est quia Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam Dignitatem glos. Abb. Ioann. Andr. Butr. & Imol. *in d. cap. quia propter* Franc. Marc. *d. decis.* 922. *n:* 1. Rot. *in d. Leodien. Canonicatus.*

3 Potestas Capituli in maiori, & saniori parte Canonicorum consistit; quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, *cap.* 1. *de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Duen. *reg.* 296. Bernard. *regul.* 449. Hippol. de Marsil. *sing.* 376. & alij citati à Cened. *ad Decretal. collect.* 120. *numero* 1. & appellationem non admittit, *dict. cap.* 1. ibi, *appellatione remota præualeat*, &c. Rebuff. *tom.* 3. *ad leges Galliæ tract. de appellat. art.* 7. *glos.* 2. *nu.* 33. *vers.* 18. Sigism. Scacc. *eod. tract. q.* 17. *limit.* 25. vbi *n.* 2. limitat vt procedat quando appellatur ex rationali causa.

4 Non satis est autem maior pars numero, nisi & ratione sanior probetur, *dict. cap. quia propter*, ibi, *vel maior, & sanior pars Capituli*, Ludou. Miranda *d. quæst.* 23. *art.* 27. *in princ. & concl.* 1: Tambur. *de iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 5. *q.* 6. *n.* 13. Lauor. *var. lucub. tom.* 1. *titul.* 4. *cap.* 19. *num.* 83. vbi *num.* 84. subdit quòd particula illa, *maior*, intelligitur respectu numeri, & alia, *sanior*, denotat auctoritatem, zelum, & meritum electorum.

5 Nam etsi maior pars aliquid decernat, rationi tamen vel pietati minimè niti probetur, nihil efficit, sed minor pars sanior habetur pro maiori, *cap. fin.* 9. *distinct. cap. Ecclesia vestra* 57. *de elect.* id verò est amplectendum quod sanior pars Capituli sentit, non verò solùm quòd maior pars numeri, *cap. coram* 35. *de elect.* Ioann. Garc. *de*
6 *nobilit. glos.* 3. §. 2. *numero* 20. *in med.* nam pars sanior præfertur maiori numero, nisi in numero magnus esset excessus, Menoch. *de præsumpt. lib.* 6. *præsumpt.* 85. *num.* 4. Vnde ad validitatem electionis non sufficit quòd à maiori parte fiat, nisi etiam illa maior pars sit sanior, vt per *d. cap. Ecclesia vestra*, resoluit Ludou. Miranda *d. tom.* 2. *q.* 23. *art.*
7 17. *concl.* 3. non enim confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori & saniori parte Capituli, Rendina *in prompt. recept. sent. tom.* 1. *tit.* 36. *n.* 3.

Cùm

Cum verò ex inuestigatione quænam esset maior & sanior pars, 8
plura orirentur inconuenientia, iam hodie, & maximè stante dispositione Concilij Trident. *sess.* 25. *de Regular. c.* 6. non amplius inquiritur quænam suffragiorum pars sit sanior, sed tantummodo maior, seu minor ipsorum numerus respicitur, cùm in hunc sensum maior pars ipsius Capituli sanior præsumatur si persona electa non sit indignior, vt per Franciscum Mar. Delphin. *decis.* 782. *n.* 3. *libro* 1. Soar. *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 5. *n.* 13. Sigism. à Bononia, *de elect. dub.* 38. *num.* 8. Lauor. *d. tit.* 4. *c.* 19. *n.* 89. Tamburin. *d. tom.* 1. *disput.* 5. *q.* 6. *num.* 21. Rot. *in nullius, seu Pampilonen. Canonicatus de Roncesualles* 22. *Maij* 1628. coram Reu. P. D. Dunozetto, & maior pars dicatur non solùm quæ est maioris numeri, sed etiam quæ sanioris iudicij, Menoch. *cons.* 96 *n.* 12.

Quæ quidem maior pars sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium, vt tenet Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Capitulum, num.* 13. *pag.* 85. & ideò in electionibus Canonicis ad validitatē ipsarum non sufficit habere maiorem partē suffragiorum respectu minoris, sed vlteriùs necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli, Abb. *in d. cap. Ecclesia vestra, n.* 1. *&* 4. *& consil.* 25. *num.* 4. *lib.* 2. Franc. Marc. Delphin. *decis.* 1032. *n.* 1. *& decis.* 1504. *num.* 1. *parte* 1. Roch. *de iurepatr. verbo honorificum, quæst.* 58. Lambert. *eod. tract. parte* 3. *quæst.* 4. *art.* 2. Perez, *l.* 3. *gloss.* 2. *post princ. tit.* 3. *lib.* 2. *Ordin.* Ludou. Mirand. *d. tom.* 2. *quæst.* 23. *artic.* 24. & fuit resolutum *in Meten. Monasterij* 15. *Iun.* 1621. coram Reuerendiss. D. meo Coccino, *& in Tarraconen. Abbatiæ* 14. *Ianuar.* 1630. coram R. P. D. Duran. 9 10

Computantur autem in hoc numero hi solùm, qui in eadem electione votum habuerunt, vt per Abb. *in d. cap. Ecclesia vestra num.* 1. Ludou. Mirand. *d. artic.* 24. non enim augent numerum eligentium vota extra Capitulum, & post factum scrutinium data, Host. *in cap. in Genesi* 55. *num.* 17. *in princ. de elect.* vbi Ioan. Andr. *numero* 18. *circa med.* Anch. *col.* 3. *in* 5. *notab. circa fin.* & Card. *col.* 4. *in* 2. *opposit.* Ferentil. *in annot. ad decis.* 351. Buratti *lit. C. num.* 13. & ideò non est 12
habenda ratio in huiusmodi computatione de votis illorum, qui recedunt à loco, vbi facienda est electio, *cap. cùm nobis*, vbi Abb. *num.* 3. *de elect.* nec illorum, qui noluerunt votare, gloss. *verbo quo in facto, ante fin. vers. & in rebus in Clemen. quod circa*, vbi Vitalin. *numero* 29. *vers. aut fuerunt vocati, de elect.* Nau. *cons.* 7. *num.* 1. *eod. titul. in nouis*. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 2. *quæst.* 52. *art.* 13. quos sequuta est Rot. *in* 11

Cæsaraugustana elect. 20. *Mart.* 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, confirmata 21. *Iun.* 1624. coram bon. mem. Buratto inter eius impressas *decis.* 812.

13 Verùm vno casu non maior pars, sed totum Capitulum obtinet potestatem, & omnium Canonicorum consensus requiritur, quando scilicet negotium, de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, eo námque casu singulorum consensus requiritur, gloss. *verbo constitutum, vers. sed vt singuli in cap. cùm omnes, de constitut.* Duen. *reg.* 295. Anton. Gom. *tom. varia. cap.* 3. *num.* 14. Azeued. *ad Curiam Pisanam lib.* 2. *cap.* 14. Villag. *in tract. de rebus Ecclesiæ non alien. libro* 1. *parte* 1. *cap.* 101. *num.* 7. *&* 8. *& cap.* 102. *num.* 7. Ego ipse, *in collect. ad d. cap. cùm omnes, numero* 6. me citato in illo loco *Diana resolut. moral. parte* 1. *tract.* 3. *resolut.* 29. & ita contradictio eius sufficit in his, quæ competunt iure singulari, vt per Abb. *n.* 7. *vers. & dico,* Butr. *num.* 18. & Bero. *num.* 58. *in d. cap. cùm omnes,* Caualer. *decis.* 134. *num.* 5. Intellige de singulis de quorum præiudicio singulariter agitur, secùs si secundariò *gloss. vlt. in c. quamuis pactum, de pactis libro* 6. Tiraquell. *in tract. res inter alios in princ. num.* 10. *&* 11. Nam eodem modo citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest, vt per gloss. *in l. de vnoquoque, ff. de re iudic.* resoluunt Bellacomb. *tom.* 2. *commun. opin. pag. mihi* 285. *num.* 4. Hippol. *consil.* 113. *à n.* 54. Gam. Lusitan. *decis.* 195. *& decis.* 207. *num.* 2. Perez *ad l.* 1. *tit.* 2. *lib.* 2. *Ordin. pag.* 93. Menoch. *consil.* 311. *num.* 24. Surd. *decis.* 256. *num.* 1.

14 Sed & minor pars quandoque totam obtinet potestatem, veluti quando maior pars rationi non adhærere probatur, vt dictum est, sicut & quando in pœnam priuationis ob culpam aliquam incidisset, *cap. bonæ il primo, cap. cùm nobis, de elect.* cum similibus, sed de his alio in loco commodiùs dicemus.

SVMMARIVM.

1 *Canonici absentes in quibus casibus vocandi sint, ostenditur.*

2 *Canonici præsentes in loco in tribus casibus vocandi sunt per signa solita siue campanæ, siue viuæ vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium.*

3 *Canonici ad electionem vocandi sunt qui sunt in prouincia siue Diœcesi, maximè quando absentia non est affectata.*

4 *Cano*

4 *Canonici absentes in electionibus non sunt vocandi per sonum campanæ, sed per nuncium, vel litteras.*

5 *Canonicorum absentium vocatio ad electionem facienda est singulariter, & personaliter si sciatur vbi degant, & commodè, ac sine periculo fieri posst: si verò nesciatur vbi commorentur, facienda erit per publicum edictum.*

6 *Residentiam facere quis præsumitur vbi habitare consueuit.*

7 *Nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne.*

8 *Canonici si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi, nisi absque periculo & incommodo expectari possent.*

9 *Electores si ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebantur, an expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur, ostenditur.*

10 *Capitulum non tenetur expectare vt quis promoneatur ad sacros Ordines intra tempus à Iure electioni facienda præfixum.*

11 *Electionis facienda tempore si absens iusto impedimento detineatur, vnum vel plures poterit procuratores constituere, qui per se votum in electione præstent.*

12 *Votum absentis vt per procuratorem posit sustineri tria requiruntur.*

13 *Procuratores si sint plures constituti ad votum in electione præstandum, quomodo se gerere debeant, & quis præcedat, ostenditur.*

14 *Procurator ad votandum in electione debet constitui vnus de Collegio, nisi Capitulum ex gratia velit consentire vt committatur extraneo.*

15 *Procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis, non potest vnum suo, & alium procuratorio nomine eligere.*

16 *Procuratores legitimè constituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitimè impediti sunt; non excluduntur dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona.*

17 *Procuratorem vt quis constituere posit ad eligendum, debet abesse à loco vbi fit electio, & esse in loco à quo posit, & debeat auocari.*

18 *Impedimentum iustum, propter quod venire ad electionem quis non potest, quale esse debeat, ostenditur.*

19 *Procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, non creditur.*

20 *Procurator ad eligendum debet cessare si contingeret electorem absentem impeditum, qui eum constituit, interim mori.*

21 *Canonicus absens si nullum inueniat in Capitulo, qui velit esse eius procurator, non potest cogi aliquis ad acceptandum, nec poterit nolente Capitulo extraneum deputare.*

22 *Electionem irritam facere potest qui ex electoribus canonicè vocatus non fuerit.*

23 *Electio quibusdam non vocatis non est ipso iure irrita, sed eis petentibus venit annullanda; dummodo ante confirmationem electionis oppositio de contemptu fiat.*

24 *De contemptu agere potest solùm is, qui neglectus, & non vocatus extitit.*

25 *Capitulum non potest facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum.*

26 *Electione irritata, ex quo facta fuit aliquibus contemptis, an contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur applicanda contemptis dumtaxat, ostenditur.*

Canonici absentes quando, & quomodo ad Canonicales tractatus vocandi sint?

CAPVT XXXIX.

1 IN tribus tantùm casibus esse vocandos absentes Canonicos tanquam speciale tradit gloss. *magistralis*, *verbo ipsorum in cap. 2. de testib. libro 6.* Primò, in electionibus, *cap. quia propter, de elect.* Calderin. *consil. 260. aliàs 4. de his, quæ fiunt à Prælatis*, Castren. *consil. 4. circa primum in princ. libro 1.* Secundò, in receptione Canonicorum, *cap. cùm in Ecclesiis, de Præbend. in 6.* Calderin. *d. consil. 260.* Castren. *d. consil. 4.* Tertiò, si cessare voluerint, prout in casu *cap. quamuis 8. de offic. Ordin. eod.* Card. Tusch. *pract. conclus. tom. 1. litt. C. conclus. 49. à num. 5.* Raguc. *de voce Canon. quæst. 10. numero 5.* vbi post Abb. *in cap. cùm ex iniuncto, col. 11. de oper. nunciat.* & Felin. *in cap. cùm omnes, de constit.* subdit vocandos quoque esse in omnibus arduis similibus, aut etiam maioribus, & tandem post Bertachin. *de Episcopo parte 3. q. 7. num. 9.* concludit in hoc attendendas esse Ecclesiarum consuetudines.

Vocandi

Vocandi igitur ſunt in his caſibus præſentes in loco, & per ſigna 2
ſolita ſiue campanæ,ſiue viuæ vocis,abſentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium ſecundùm locorum conſuetudinem, omnes, qui debent,volunt,& poſſunt commodè intereſſe,vt in electionibus probat,*cap.quia propter,in princip.de election.cap. coram, eodem tit.* Rebuff.*ad l.abſentem 299.verſ.ad hæc, ff. de verbor. ſignif. pag. 632. & in compend.alien.num.*77.Turzan.*tom.*1.*commun.opin.lib.*1.*tit.* 5.*num.* 1. *pag.* 170. Coſm. *in pragm. ſanction. cap. frequens verbo abbreuiationem pag.*60. Azeued.*ad Curiam Piſanam lib.*2.*cap.* 5. *numero* 1. Rendina *in prompt.recept.ſenten.tom.*1 *tit.*36.*numero* 30. vbi ampliat etiamſi non ignorauerint,Melch.Phœbos Luſit.*deciſ.*65.*tom.* 1. latè Iul. Lauor.*var.lucubrat.tom.*1.*tit.*4.*cap.* 17. *à princip.* Tambur. *de Iure Abbatum tom.*1.*diſp.*5.*q.*3.Card.Mantic.*deciſ.*288. vbi fuit dictum ad electionem vocandos eſſe,qui ſunt in prouincia,ſiue diœceſi, maximè 3
quando abſentia non eſt affectata,vel ſuſpecta;additúrque abſentes 4
in electionibus non eſſe vocandos per ſonum cãpanæ, ſed per nuncium,vel litteras,refert Caſtellin.*de elect.cap.*8.*num.*7.Fr.Ludou.Miranda *in man.Prælat.tom.*2.*q.*23.*art.*6.*concl.*2.vbi ſubdit hac in re obſeruandum eſſe quòd conſuetudine fuerit introductum,cùm illa attenta poſſit introduci,vt abſentes,qui ſunt in prouincia,non vocentur, & nihilominus valeat electio, *& concluſ.* 3. dicit quòd per illa verba,*qui debent*,poſita *in d.cap.quia propter*, excluduntur qui de Iure non debent intereſſe, cùm multi prohibeantur eligere qui quidem etiamſi non vocentur,tenet nihilominus electio, & omnia alia Capitularia,licèt nondum ſit diſcuſſum an ſint priuati, quia ſufficit quòd poſſint poſtea conuinci, & per alia verba eiuſdem, *cap. quia propter*,ibi,*& volunt*, excludunt, qui intereſſe nolunt, qui quidem non debent compelli,niſi Eccleſiæ interſit;& per,alia verba, *& poſſunt commodè intereſſe*,excluduntur qui commodè vocari nequeunt, in quo bonus Iudex arbitrabitur, & decreto, ac determinato quòd commodè vocari nequeunt, ſine eorum præſentia celebrari poterit electio,referendo ad Eccleſiæ, non autem ipſius perſonæ commoditatem.

Iſta abſentium citatio facienda eſt ſingulariter, & perſonaliter,ſi 5
ſciatur vbi degant, & commodè, ac ſine periculo fieri poſſit, *cap. cùm olim, vbi gloſ. verbo Hibernia, de dolo, & contum. cap. venerabilis,eod.tit.*per litteras, ſcilicet, vel nuncium, niſi de conſuetudine aliud ſeruetur, vt ſupra diximus, quarum litterarum tenor reperitur apud Cuch.*inſtitut.maior.lib.*4.*titul.de election. numero* 6. *&* 61.

Sigisin. à Bononia *in tractat. de election. dub. 9. numero 3. vers. litteras autem*, Lauor. *d. titul. 4. cap. 17. num. 27.* vbi ponit formam vocandi absentes si in scriptis vocatio facienda esset, *& num. 28.* ponit aliam formulam pro absentibus in Regularium Prælatorum electione vocandis. Quòd si nesciatur vbi commorentur, citatio facienda erit per publicum edictum in Ecclesia, vel vbi soliti sunt commorari, vel legi debent litteræ citatoriæ Capituli præsente Capitulo & Clero, vt *in cap. fin. de eo, qui mittitur in possess. causa rei seru. l. 4. §. toties, ff. de damno infecto*, vel si citandus inueniri non potest, citatio est facienda in eius domo, *cap. causam. cap. venerabilis, de dolo & contum.* Cuch. *d. titul. de election. numero 58. cum seqq.* Cou. *in alma mater part. 1. §. 9. numero 4.* Menoch. *remed. 8. recup. numero 115.* Tiraquel. *de retract. lignag. §. 9. gloss. 4. numero 7.* & si domicilium non habeat, tunc erit facienda in loco vbi habitare consueuerit, *d. l. 4. §. prætor.* vel in eius Ecclesia, seu beneficio, *cap. fin. de dolo, & contum. cap. ex tua, de clericis non residentib.* quia ibi residentiam
6 facere præsumitur, Mascard. *de probationibus, conclus. 1271. numero 1.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloss. 15. §. 2. numero 30.* Et nuncio præ-
7 sertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens sit vocatus necne, glos. *verbo vocatos in cap. quod sicut 28. de elect.* Boër. *ad Mandag. de election. nouorum Prælat. part. 1. cap. 4.* Castellin. *de elect. cap. 8. num. 18.*

8 Et si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi, iuxta *c. cùm inter 18. & seq. de elect.* Lauor. *d. tit. 4. cap. 17. num. 25.* vbi cum Mandag. aduertit quòd non venientibus absentibus, nec procuratorem constituentibus, potest fieri absque eis electio, dummodò non sint plures absẽtes, quàm præsentes, vel notabilem Collegij partem constituerent; quia tunc præsentes tenentur expectare vocatos saltem vsque ad finem termini dati ad eligendum. Similiter sunt expectandi etiam elapso termino quamuis pauciores sint, vbi absque periculo, & incommodo expectari possent, & aliqua causa probabili, vel necessaria detinerentur, putà pluuia, aut simili, & superior pro certo haberet non longè abesse, præsertim cùm nullum esset periculum in mora modici temporis; quia adhuc facultas eligendi durabat; ita Abb. *in cap. cùm nobis num. 9. de elect.* Mantic. *d. decis. 288. num. 3.* Fr. Sigismund. à Bononia *de elect. dub. 13. n. 7.* nam si dolo potiùs ipsos excludendi, quàm alia legitima causa acceleraretur electio in ipsorum præiudicium, reclamationi locum esse resoluunt, Cuch. *d. tit. de elect. num. 83.*

Fr.

Fr. Emman. *quæstionum Regular. tom. 2. quæst. 51. art. 5.* quos refert, & sequitur Lauor. *d. tit. 4. cap. 17. numero 25.* vbi subdit quòd si maior pars absens respondisset se nolle venire, nec eligere, nec electioni interesse, tunc posset etiam minor pars eligere, & quòd imò si finis termini immineret, possent pauciores, & etiam vnus solus non expectatis conuocatis eligere, quia tempus interpellat pro homine.

Vtrum autem si electores ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebantur, expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur? In quo dubio glos. *verbo assumatis in cap. cùm inter 18. de election.* tenet quòd ex quo illos vocauerunt vsque ad terminum statutum expectare tenentur nisi ex tali expectatione præiudicium, damnum, aut periculum Ecclesiæ contingat. Sed contrarium, imò quòd valeat electio non expectatis his, qui vocandi non erant, sustinent *in d. cap. cùm inter* Hostien. *numero 4. vers. sed nunquid,* Ioann. Andr. *numero* 18. Butr. *numero* 19. Panorm. *numero 11. vers. in glos. penul.* & alij, quos refert & sequitur Rendina *dict. tom. 1. titul. 36. numero 31.* non enim potest agere de contemptu qui non habet vocem in Capitulo, Raguc. *de voce Canonicorum quæs. 11. numero 3.* Et quid si sit inhabilis ad votandum, Aloys. Ricc. *d. part. 4. resol. 45.* 9

An etiam Capitulũ teneatur expectare vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à Iure electioni faciendæ præfixum? Resp. quod non, quamuis ipse dicat se esse paratum Ordines suscipere, possunt enim reliqui concanonici electionem accelerare, ita Bonifac. Vital. *num. 26.* & Imol. *n. 23. in d. Clem. 2.* Monet. *de distrib. quotid. par. 2. q. 20. n. 5.* Tambur. *d. disp. 5. q. 8. n. 9.* Iul. Lauor. *d. tit. 4. c. 15. num. 35.* vbi quærit quid dicendum si mora modica esset futura, neque damnum vllum Ecclesiæ allatura, & electio acceleraretur astutia, & dolo potiùs talem excludendi, quàm Ecclesiasticæ rei benè gerendæ studio. 10

Electionis faciendæ tempore si absens iusto impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per se votum in electione præstent, *cap. si quis, in princ. de elect. lib. 6.* Cuch. *d. tit. de elect. num. 224. cum seqq.* Azor. *institut. moral. part. 2. lib. 6. cap. 14. quæst. 7.* Raguc. *d. loco quæs. 26.* Sigismun. à Bononia *de elect. dub. 14. à princ.* Iul. Lauor. *d. tit. 4. cap. 17. ex num. 32.* Paul. Laymann *in Theolog. morali lib. 4. tract. 2. cap. 12. num. 4. vers. dico quartò,* Tamburin. *d. tom. 1. disp. 1. q. 3.* Rot. *in Calaguritana beneficij de Morillo 13. Nouembris 1620.* 11

coram

12 coram bonæ mem. Vbaldo, vbi fuit dictum tria requiri ad hoc vt votum absentis per procuratorem possit sustineri, quæ sunt, vt quis sit è loco vnde auocari possit, & quòd iusto impedimento detentus venire non possit, & quòd procurator habeat mandatum ad iurandum super dicto impedimento, quæ omnia infrà declarabimus.

13 Sed si plures sint procuratores debent singuli esse in solidum, & si simul ad votum præstandum concurrerint, potior habebitur, qui præoccupat, at nullo præoccupante admittendus est qui primò nominatus fuerit in instrumento procuratorio, *dict. cap. si quis iusto, in princip. versicul. is qui primo*, Tiraq. *de primog. quæst.* 17. *in sexta opin. numero* 5. Vltimi enim censentur in subsidium priorum nominati, Anton. Monach. Lucensi *decis.* 64. *numero* 39. vel data in omnibus paritate, quem Capitulum admittere voluerit. Si verò duo procuratores in solidum constituti ad eligendum, semel alterum elegerint, ita consumpta est electio, vt variare non possint; glos. *verbo elegerit in dict. cap. si quis iusto*, Tiraquel. *in l. boues*, §. *hoc sermone numero* 53. *ff. de verbor. significat.* Vbi tamen duo procuratores fuerint dati in diuersis instrumentis eadem die confectis, & non appareat quis ex illis sit reuocatus, mutuò se confundunt, glos. *verbo nominatus, vers. quid si non apparet in d. cap. si quis iusto*, Boër. *decis.* 311. *num.* 1. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 95. *num.* 5. & sibi imputet constituens absens, qui ita indiscrete procuratorem constituit, Petr. Greg. *de elect. cap.* 6. *num.* 10. Azor. *d. lib.* 6. *cap.* 14. *q.* 7. Lauor. *d. tit.* 4. *c.* 17. *num.* 49.

14 Debet procurator constitui vnus de Collegio, vt expressè probat *dict. cap. quia propter*, §. *illud, de elect.* ibi, *& tunc si voluerit, vni committat de ipso collegio vicem suam*, Lauor. *d. titul.* 4. *cap.* 17. *numero* 45. Tamburin. *dict. disp.* 5. *q.* 3. *num.* 2. nisi Capitulum ex gratia velit consentire vt committatur extraneo, qui quidem inuito Capitulo constitui nullo modo potest, Abb. *in d.* §. *illud nu.* 2. Lauor. *d. cap.* 17. *n.* 46. Subrogari enim debet talis, qui sit eiusdem qualitatis, Bart. *in l.* 1. *C. de princip. agen. in rebus lib.* 12. & sic quoque oportet, vt sit saltem Subdiaconus, Lauor. *d. cap.* 17. *num.* 47. Aloys. Ricc. *in praxi part.* 4. *resolut.* 41. *num.* 4. Iste igitur procurator de Collegio ab absente sim-
15 pliciter constitutus in casu electionis non potest vnum suo, & alium procuratorio nomine eligere, *dict. cap. si quis iusto*, §. *porro*, Cuch. *d. lib.* 4. *titul. de elect. num.* 229. Petr. Gregor. *de elect. cap.* 6. *numero* 11. Sigismun. à Bononia *de elect. dub.* 14. *num.* 7. Tamburin. *d. disputat.* 5. *q.* 4. *num.* 6. *in princip.* Molin. *de primogen. lib.* 2. *cap.* 5. *numero* 51. *cum seqq.* Aloys.

Aloyf.Ricc.*d.refolut*.41. *num*.5. Vbi verò merita duorum, vel trium adeò effent æqualia, vt difcerni non poffit ab electoribus quis eorum melior, & idoneor cæteris effet, tunc poffet præfatus procurator vnum fuo, alterum procuratorio nomine elegere, vt tradunt Molin.*d.c*.5.*n*.52.*&* 53.Gutier. *Canon. lib*.1.*c*.11.*n*.9. Sigifm.à Bononia, *de elect. dub*.14.*n*.8. Sicut etiam poterit vbi de aliquo certo denominando dominus fpeciale mandatum dederit, vt probat tex. *in d. c. fi quis iufto*, §.*porrò*, *verf. nifi de certa eligenda perfona*. At nunc de Iure nouo, Concilij Trid. *feff*. 25. *de Regul. cap*. 6. præcipientis vt electiones Regularium per vota fecreta celebrentur, aliter in his dicendum videtur, vt apertè cenfuit S.Cõgr. Concilij his verbis. *Procuratores legitimè conftituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitimè impediti funt, non excluduntur, dummodo non habeant fpeciale mandatum de eligenda certa perfona, quia tunc votum non poffet effe fecretum*, referunt Nicol. Garc. *de benefic. parte* 5.*cap*.4. *numero* 200. Sigifm. à Bononia, *de elect. dub*. 14. *numero* 9. Tamburin. *d.difput*. 5. *quæft*. 4. *numero* 6. Lauor. *d. tit*.4. *cap*. 17. *num*. 57. Adeft quoque alia declaratio tenoris fequentis, videlicet. *Item ex Decreto d. cap*. 6. *non effe prohibitum Superioribus Ordinum, quibus id ex regula conceditur, vt aliquem Fratrem idoneum fuo loco delegent, feu mittant ad Capituli generalis celebrationem, vt fuo nomine electionem faciat, fi ex inftitutis, & decretis Religionis fuæ licet Superioribus abfentibus, & legitimè impeditis mittere alium ad Capitulum generale, qui fuo loco, & nomine in electione fuffragium ferat*, referunt Reuerendiff. D.Caftellin. *de elect. cap*. 5. *num*. 98. *circa finem*, Tamburin. *d.num*.6. 16

Circa tria illa effentialia requifita ad hoc vt votum abfentis per procuratorem fuftineri poffit, quorum fuprà mentionem fecimus, aliqua animaduertenda funt,& in primis quoad primum fciendum eft, quòd ad hoc vt quis poffit procuratorem conftituere, debet abeffe à loco, vbi fit electio, & effe in loco, à quo poffit, & debeat aduocari,vt probatur *in d.c.quia propter*,§.*illud ibi*,*illud autem penitus interdicimus ne quis in electionis negotio procuratorem conftituat nifi fit abfens in eo loco, de quo debeat aduocari*, Lauor. *d. titul*. 4. *cap*. 17. *numero* 34. vbi fubdit quòd fi quis electorum tempore vocationis, feu citationis faciendæ fit intra fines, vnde funt vocandi abfentes, & poftea electionis tempore fit extra fines, non admittitur eius procurator, *& num*. 44. ait quòd non dicitur abfens ad hunc effectum is,qui eft in aliqua parte ciuitatis etiam remota, vel 17

propè in hortis. Si verò quis sit præsens in loco, vel Ecclesia vbi fit electio, sed tanta ægritudine detentus vt non possit ad talem locum accedere, poterit ille vnum, vel plures ex collegio sibi substituere ad eligendum, vel electores debent aliquos ad illum mittere, vt eius suffragium petant, ita Angel. *verbo electio, num.* 17. Azor. *d. parte 2. lib. 6. c.* 14. *quæst. 7. vers. verum*, Petr. Gregor. *de elect. cap.* 16. *num.* 7. Lauor. *d. cap.* 17. *num.* 44. quia absenti non licet vllo modo per litteras exprimere votum suum, *d. cap. si quis iusto*, §. *absens*, ibi, *non poterit aliquatenus per litteras*, &c. Sigism. à Bononia, *de elect. dub.* 14. *numero* 1. etiam volente Capitulo, Boër. *decis. 1. numero* 41. *iuncto num.* 47.

18 Quantum ad secundum essentiale, quod scilicet iusto impedimento detentus venire non possit, aduertit Iul. Lauor. *d. cap.* 17. *num.* 35. procedere in electionibus quacunque forma factis, *& numero* 36. quòd impedimentum debet esse verum, & probatum, putà si ob inimicitias capitales venire non possit, vel ob infirmitatem grauem, non autem leuem, vel si aduersa nauigatione impediatur, vel si vocetur ad maius Tribunal, vel si obsessus sit in aliquo castro vnde egredi non possit, & similia, ita tamen vt impedimentum exprimatur quale sit, *& num.* 41. subdit quòd ad hoc vt talia impedimenta iusta dicantur requiritur vt de tempore, quo impeditus venire non potest, si sit in eo statu, in quo si præsens esset, posset eligere.

19 Quoad tertium verò de mandato speciali ad iurandum super dicto impedimento, est sciendum aliàs non credi procuratori absq; mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valẽtis ad electionẽ venire, *gl. verb. detẽtus in d. c. si quis iusto*, vbi *Archid. n.* 2. Bellem. *in d. c. quia propter n. 4. ad fin. & n.* 5. Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 19. n.* 25. Poterit tamen maior pars eligentiũ remittere impedimenti probationẽ, aut iuramentum, quamuis minor se offerat ad probãdum contrariũ, de quo tamen vide Lauor. *d. c.* 17. *n.* 38. vbi *n.* 40. subdit, quòd si procurator absq; iuramẽto admissus fuerit, non potest post electionẽ sequutã quis probare, quòd dominus non erat impeditus, nam videntur illi de collegio renuntiare iuri suo illum sine iuramenti delatione admittentes, cùm possint etiam non impediti procuratorem admittere, non obstãte dispositione *d. c. quia propter*, §. *illud*, quamuis vtatur verbo, *interdicimus*, quia huiusmodi dispositio emanauit in fauorem aliorum electorum, cui fauori renunciare poterunt, & firmat idem Lauor. *d. c.* 17. *n.* 43.

Verùm

Verùm si contingeret electorem absentem impeditum, qui procuratorm constituit, interim mori, procurator debet cessare, facta tamen per eum ante notitiam habitam de eius morte firma erunt, & si durante huiusmodi ignorantia perficeretur electio, valeret vtique, ita *Archid. in d. c. si quis iusto n. 3. in princ.* Tambur. *d. disp. 5. q. 4. num.* 8. 20

Quòd si absens nullum inueniat in Capitulo, vel Collegio, qui vellet esse eius procurator, non potest cogi aliquis ad acceptandum, ex gloss. *in d. c. quia propter*, §. *illud*, Lauor. *d. c.* 17. *n.* 51. Nec talis absens hoc casu poterit nolente Capitulo extraneum deputare, *d. c. si quis iusto*, §. *absens*, Azor. *d. libro* 6. *cap.* 14. *quæst.* 7. *vers. quæres*, Sigism. à Bononia, *de elect. dub.* 14. *num.* 2. Tamburin. *d. q.* 4. *num.* 7. 21

Si verò aliquis electorũ Canonicè vocatus non fuerit potest electionem irritam facere, *c. quòd sicut, de elect.* Anton. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo q.* 11. Lauor. *d. tit.* 4. *c.* 17. *num.* 13. nisi velit eam ratam haberi, vt per Cuch. *d. tit. de elect. num.* 52. Tamburin. *d. disp.* 5. *quæst.* 3. *num.* 2. Consensus námque contemptorum potest interuenire ante, vel post electionem, ad tradita per Petr. Greg. *de elect. cap.* 14. *num.* 5. non tamen eorum voces aliis accedentes poterunt augere numerum votorum electorum, itaut electio, quæ nulla fuit, vtpotè à minori parte facta, per sequentem ratificationem validetur, vt tenent gloss. & Doctores *in c. Ecclesia vestra il 2. de elect.* quos plena manu refert Rendin. *d. tom.* 1. *tit.* 36. *n.* 7. & ex Lancel. Cuch. & aliis, resoluit Lauor. *d. c.* 17. *n.* 22. 22

Nec enim talis electio quibusdam non vocatis ipso iure est irrita, sed eis petentibus venit annullanda, *c. bonæ il secondo, de elect.* Menoch. *consil.* 67. *n.* 31. Lauor. *d. c.* 17. *num.* 17. nouissimè Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast, parte* 4. *resolut.* 44. Dummodo ante confirmationem electionis oppositio de contemptu sit facienda Biax. *in direct. elect parte* 3. *cap.* 7. Cuch. *d. titul. de elect. num.* 51. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 44. *num.* 3. Si aliàs comptus certior factus fuerit, quia si ignorauerit, poterit etiam post confirmationem contradicere, Sigismun. à Bononia, *de election. dub.* 10. *num.* 4. & 5. Iul. Lauor. *d. c.* 17. *num.* 14. 23

De contemptu agere potest solùm is, qui neglectus, & non vocatus extitit, siue ei ius electionis competat Iure communi, siue ex Iure speciali, vel consuetudine, ita Feder. de Senis *consil.* 148. *in fine*, *vers. præterea*, & *consil.* 214. *in fine*, *vers. item dico*, Crescen. *decis.* 6. 24

Xx 2 *num.* 2.

num.2.de procurat. Buratt. *decis.351.num.4.* ex Cuch. tradit Lauor. *d.c.17.n.15.* & subdit idem dicendum de successore contempti; nec etiam sola oppositio sufficeret, sed necessaria fuisset prosequutio contemptus ad annullandam electionem, Butr. *in c. in Genesi n. 28. propè fin.* & sanè etiam intra tempus ad eligendum, Lambertin. *de iur.patr.2.parte 2.lib.6.q.princ.art.26.n.7.* Burat.*d.decis.351.n.5.* quòd
25 adeò verum est, vt nec etiam Capitulum possit facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum, Abb.*in d.c.quia propter num.12.* Sigism. à Bononia, *de elect. dub.10.n.5.* Lauor.*loco proximè citato,* nec quicquam releuat si Prælati mortem, ex qua Ecclesia vacauit, minimè ignorauit; quia vacatio non fit, vt certioretur, sed vt non vocatus agere minimè possit de contemptu, ita Doctores *in c. cùm inter vniuersas, de elect.* Rendin. *d.tom.1.tit.36.n.30.*

26 Sed dubium est, an electione irritata ex quo facta fuit aliquibus contemptis, contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur, applicanda contemptis dumtaxat? gloss. *magna in c. bonæ, il secondo, verbo expectare, de electio.* priùs in partem affirmatiuam inclinare videtur, deinde in fine *vers. & quòd dixi*, corrigit se, & fuit *additio ad dictam gloss.* concludens, quòd in pœnam contemptus solùm electio facta irritari debeat, non autem priuandum est Collegium facultate eligendi, nam cùm ob contemptum pœna priuationis potestatis eligendi à Iure statuta non reperiatur, per alium quàm per eum, qui habet plenitudinem potestatis, scilicet per Principem, imponi non debet, cùm simus in pœnalibus, & sic odiosis, & odia restringenda sint, non amplianda, iuxta *reg. odia, de regul. Iuris in sexto,* quare gloss. sequuntur ibi Ioan.Andr.*num.15.* Anchar. *colum. vlt. in 1. opposition.* Bald. *num. 5. vers. oppono, si plures,* Butr. *num. 13.* Panorm. *numero 9. vers. secunda quæstio*, Petr. de Biaxio, *de elect.parte 3.cap.7.* Cuch. *d. tit. de elect. num. 52.* Rendin. *d.tom.1.tit.36.num.6.* Petr. Greg.*de elect.cap.14. num.5.* Iul. Lauor. *d. tit.4. num. 18.*

SVMMARIVM.

1 *Canonicus non potest licitè ordinariè abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus.*

2 *Vocem in Capitulo habere, vel dare an potiùs sit præeminentia, & fructus Canonicatus quàm onus, ostenditur.*

3 *Ele*

3 *Elector quilibet potest renunciare voci suæ in vno, vel altero actu electionis.*

4 *Canonicus potest licitè abesse à Capitulis stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum illis.*

5 *Canonicus sumere potest dies recreationis causa sibi concessos in diebus Capituli, nisi de industria faciat.*

6 *Canonici vbi non sunt præsentes in loco, vbi deseruiunt, iustè possunt abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus.*

7 *Canonici non tenentur venire ad Capitulum quando vocantur tempore insolito, vel incongruo.*

8 *Canonicus non est vocandus ad Capitulum quando est in probatione habitus.*

9 *Canonicus absens quamuis amittat quotidianas distributiones mortaliter peccat, secundùm vnam sententiam, sed contrarium verius,* vt num. 10.

11 *Pars tutior quomodo eligenda, ostenditur.*

12 *Opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum.*

13 *Culpa alia Theologica, alia iuridica.*

14 *Cap. si quis Presbyter 92. dist. declaratur.*

15 *Canonicus quando non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latum, peccat mortaliter.*

Canonicus an possit licitè ordinariè abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus, & an peccet mortaliter si notabiliter absit?

CAPVT XL.

NOn posse Canonicum à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus licitè abesse suadent plures rationes, quarum præcipua est, quia etsi munus, & officium Canonicorũ præcipuè consistat in seruitio, & residẽtia Ecclesiæ, Chori, & Altaris, consistit etiam in administratione, & gubernatione rerum Ecclesiæ, & Capituli spiritualium, tẽporalium, in quo ius, & bonum publicum versatur, *l. 1. §. huius studij, ff. de Iustit. & iure*, ibi, *publicũ ius in sacris, in Sacerdotib. in Magistratibus consistit*: & sic 1

currit eis obligatio assistendi Capitulis ad satisfaciendum huic muneri,& officio,ac prouidendum bono Ecclesiæ,eiúsque res tuendas Nec refert quòd huiusmodi administratio,& gubernatio incumbat Canonicis,& Capitularibus non vt singulis, sed vt vniuersis, idest vt pertinent ad vniuersitatem Capituli, & sunt pars illius: nam vt parti Capituli currit vnicuique prædicta obligatio, aliàs si quilibet in particulari non teneretur assistere Capitulis, sed posset abesse, alij etiam possent id facere, cùm non sit maior ratio de vno, quàm de altero,& sic posset deficere bonum regimen Ecclesiæ, & Capituli; ex quibus hanc partem tenet, & probat Nicol. Garc. *de benef.p.3.cap.2.à num.529.*vbi *num.532.* attestatur illam subscripsisse Ioannem Gutier. & Petrum de Ledesma consultos, ac sibi respondisse Sacram Congregationem, cuius decisionem transcripsimus *cap.35.n.14.*Idem etiam sentiunt Bonac.*de horis Canon.disput.* q. 1. *pun.2.n.5.*Homobon.*de examine eccles.tract.14.cap.2.q.12.* & nouissimè *in responsis quæst.moral.p.3.resp.11.*

2 Non obstat,quòd habere, & dare vocem in Capitulo potiùs videtur præeminentia,& fructus Canonicatus, quàm onus, cum soleãt Canonici ob culpas, & delicta puniri priuatione,seu suspensione vocis iuxta *Clem.2.§.illi verò, de ætate,& qualit.* quia respondetur dici præeminentiam, & fructum ratione auctoritatis, & honorificentiæ,esse tamen onus iuxta supradicta, sicut iudicare dicitur fructus iurisdictionis,seu officij,Mohedan.*decis.5. numero 3 & 4. de appellat.*Rot.*decis.1131.num.2.lib.3.part.3.diuers.* refert Nicol. Garc. *d. cap.2.num.533.*vbi addit *numero seq.*Canonicos puniri in priuatione, seu suspensione vocis quamuis sit onus, quatenus est res præeminentiæ,& auctoritatis,& quæ solet appeti, & æstimari, sicut etiam Episcopi solent suspendi ab executione Pontificalium, & Parochi ab officio.

3 Nec in contrarium facit, quòd quilibet elector potest renunciare voci suæ sicut iuri suo, secundùm Armil. *verbo electio numero 20.* Sot.*de Iustit.lib.4.quæst.6.artic.3.versic.postremum,*Gutier. *canon. lib.2. cap. 11. à numero 86.* quia benè respondet Nicol. Garc. *d. cap. 2. numero 535.*id procedere in vno,vel altero actu electionis, sed non ordinariè.

4 Limita primò supradictam resolutionem,vt non procedat stante legitimo impedimento,aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis,vt per Nicol.Garc.*d.cap. 2. num. 537.* vbi addit tantam causam posse concurrere, vt ab illis iustissimè excusetur etiam ordinariè.

nariè, vt si in Capitulis esset tanta peruersio, & procederetur ita
malè,& ex abrupto sine lege,ordine,modo,ac cum violentia, & in-
solentia Præsidentium.

Secundò limita,vt non procedat quando quis abesset à Capitu- 5
lis in diebus sibi recreationis causa concessis, licitè enim potest Ca-
nonicus sumere suos dies in diebus Capituli nisi de industria id
absentiæ tempus eligeret,quo habendæ sunt huiusmodi congrega-
tiones,ita Nicol.Garc.*d.cap.2.à num.* 541. vbi *num.* 543. testatur sic
fuisse sibi responsum à Sacra Congreg. Concilij prout in declara-
tione,quam transcripsimus *cap.*35. *numero* 14. & prout ipse Garc. *d.*
*loco n.*559.

Tertiò limita non procedere vbi Canonici non sunt præsentes 6
in loco,nec deseruiunt, Calder. *cons.* 260. *aliàs* 4. *de his, quæ fiunt à*
Præl.in fine, vers. si verò. Absentes autem quibus casibus vocati de-
beant,diximus *c.*39.*n.*1.

Quartò,limita vt non procedat quando vocarentur tempore in- 7
solito, vel incongruo; quia tunc non tenerentur venire ad Capitu-
lum,vt per Pauin.*de potest.& offic.Capituli Sede vacante præl.* 5.*n.* 11.
Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*577.

Quintò limita vt locum non habeat quando Canonicus esset 8
in probatione habitus, & regulæ in aliquo Monasterio eiusdem
etiam ciuitatis,quia ille hac Religionis causa ritè,& legitimè abesse
censetur,in tantum, quòd nec vocari debeat, vt vocem suam det in
electionibus, &c. ita glos. *verbo conferendum,vers. sed nunquid Cano-*
nicus in cap.beneficium,de Regularib.in 6.Catol. Tapia *in auth. ingressi*
*verbo sua cap.*2.*num.*8.*C.de Sacros.Ecclesiast.*Læl.Zech. *de Republ. eccle-*
*siast.titul.de Regularibus cap.*3.*num.*10.Azor.*instit.moral.part.*1.*lib.* 12.
*cap.*3.*quæst.*1. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi part.* 3. *allegat.* 99.
*num.*31.

Quoad secundam partem dubij attinet memini me supra, *cap.* 9
20.*numero* 8.per transennam dixisse Canonicos si notabiliter absint
peccare mortaliter, sed quia hæc materia quotidiana maiorem
requirit indaginem, ideò quid in ea sentiant Doctores in medium
proferam, illi enim in duas opiniones diuisi sunt, ambásque pro-
babiles.

Prima affirmat, nempè Canonicos absentes mortaliter pecca-
re,ex sequentibus. Primò,quia tutior est, & probabilior, & in du-
bio tutior pars est eligenda,*cap. iuuenis, de spons. cap. ad audientiam,*
*cap.significasti,de homicid.*Secundò,quia Canonici absentes,seu non
seruientes

seruientes primo anno dimidia parte fructuum, secundo omnibus, tertio non ampliùs fructibus, sed beneficiis ipsis sunt priuandi, vt in Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 12. Sed hæc est magna pœna, ergo quoque magna debet esse culpa pro qua venit imponenda; quia pœna debet commensurari delicto, glos. *verbo illi in cap. si qui Episcopi* 1. *q.* 1. cũ citatis per me de Axiom. Iuris vsufreq. *Axiom.* 181. *num.* 3. ac proinde Canonicos sine legitima causa absentes mortaliter peccare videtur dicendum. Tertiò, quia omittentes Officium in choro possunt deponi, *cap. si quis presbyter fin.* 92. *dist.* Depositio verò supponit culpam non leuem, Igitur, &c. Quartò, quia lex Concilij de residentia non videtur purè pœnalis, sed præceptiua, vt patet *ex sess.* 6. *cap.* 2. *de reform.* At si inter omnes constat leges præceptiuas præsertim ecclesiasticas obligare sub mortali, seu veniali pro grauitate, vel leuitate materiæ, secundùm Nauar. *in man. cap.* 23. *num.* 52. Igitur, &c. Quintò, qui facit contra iustitiam mortaliter peccat ex genere suo, sed Canonicus absens à Canonicatu facit contra iustitiam, cùm faciat contra proprium officium, Syluest. *in summ. verbo Horæ num.* 3. *partic.* 2. Igitur, &c. Sextò & vltimo potissimum facit decisio Sacr. Congreg. Concil. quæ habet neminem excusari à residentia, licet distributiones amittere velit, necnon puniendos esse qui Diuinis non intersunt, licèt resideant in eadem Ciuitate, vel loco, teste Nicol. Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 2. *numero* 323. Et quibus, & aliis hanc partem sustinent Soar. *de Relig. tom.* 2. *lib.* 4. *cap.* 10. *numero* 17. *& cap.* 13. *à numero* 5. Vasq. *in opusc. moral. vbi de benefic. dub.* 1. *numero* 184. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *numero* 231. *dub.* 5. Squillante *de obligat. cleric. part.* 1. *numero* 57. Bonacin. *de horis Canon. disp.* 1. *q.* 1. *puncto* 2. *numero* 1. Filliuc. *in quæstion. moral. tom.* 2. *tractat.* 23. *cap.* 7. *numero* 207.

10 Contrariam verò sententiam, imò Canonicos absentes nullo modo, vel saltem venialiter tantùm peccare, suadent plura, & non vulgaria fundamenta, & primò arguendo à contrario sensu (quòd argumentum est in Iure firmissimum, ex citatis per me *de locis commun. argum. Iuris loco* 27.) desumpto ex Concil. Trid. *sess.* 23. *cap.* 1. *de reformat. vers. eadem omnino*, vbi habetur eos, qui absunt à beneficiis Curatis peccare mortaliter, ergo qui absunt à beneficiis non Curatis minimè peccant mortaliter; qui enim ex duobus oppositis alterum affirmat, alterum negare videtur, *cap. nonne, de præsumpt.* Secundò, quia lex pœnalis qualis videtur ista Conc. non obligat ad culpam saltem mortalem iuxta probabilem aliquorum Doctorum opinionem,

opinionem, ex Nauar. *d.c.*23.*n.* 53. Valent. *p.*2. *disp.*7.*q.*5.*puncto* 6. Tertiò, quia in pœnis benignior est interpretatio facienda, *cap. in pœnis, de regul. Iuris in* 6. fit autem benignior interpretatio si dicatur Concilium excludere pœnam æternam imponendo temporalem. Quartò, quia Canonici non residentes antequam puniantur, necessariò debent personaliter citari, vel si personaliter citari non possint, debent citari trina citatione per edictum publicum, adeò vt non sufficeret vna pro tribus, ex adductis suprà, *cap.*20.*n.* 18. quæ omnia non sunt vsquequaque necessaria in puniendis illis, qui à beneficiis Curatis adsunt; signum igitur est leuius esse peccatum Canonicorum quàm Curatorum absentium. Quare hanc partem sustinent Syluest. *in summ. verbo hora*, §.10. Caiet. *eod. verbo*, §.5. Angel. *n.*21. Nau. *de Orat. c.*5.*n.*14. Valent. *tom.*3.*disp.*6.*q.*2.*puncto* 10. §. *in quo loco*, Valer. Reg. *in praxi fori pœnit. lib.*18.*n.*176. Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. p.*3.*alleg.*53.*n.*131.

Ex his duabus opinionibus primam veram existimo in casibus infra in limitatione exprimendis, vltima verò à Classicis Doctoribus sustinetur, & practicari posse tuta conscientia non videtur dubitandum, ex Iuribus, & rationibus in illius corroborationem latè adductis, quam si tenere quis velit ad fundamenta prioris non erit difficile respondere. Ad primum enim dici potest in dubio tutiorem partem esse eligendam non ex præcepto, sed tantùm ex consilio, nisi in casibus particularibus Iure expressis, vt in dubio facti circa impedimenta Matrimonij, & circa irregularitatem ex homicidio prouenientem, de quibus est sermo in Iuribus ibidem allegatis, vel nisi in aliquo casu particulari aliter suadeat iusta causa, seu præceptū Superioris, Sanch. *in præcepta Decalogi lib.*1.*c.*9.*n.*14. Secundò, respōderi potest in dubio tutiorem partem esse eligendam quādo dubium est practicum, nempè quando dubitatur an hîc, & nunc sit licita absētia Titij à Canonicatu, non autem necesse esse tutiorē partē eligere quādo speculatiuè tantū, & in generali dubitatur an Canonici, v.g. possint abesse sine culpa lethali, at qui habet probabilem Doctorum opinionem pro se, speculatiuè tantùm, & generaliter dubitat an illa opinio sit vera (nā opinioni semper inest formido ne contrarium sit verùm, Nau. *in c. si quis autem, de Pœnit. dist.*7.*n.*9.) Nō autem practicè, & particulariter cùm possit acquiescere, & securus esse in opinione probabili; nam vnicuiq; liberum est sequi opinionem probabilem etiam relicta propria probabiliore, & tutiore secundùm Becan. 12
*tract.*1.*cap.*4.*q.*9.*n.*4. & alios, quos plena manu refert, *Parens meus in*

13 *comment. ad Ordin. Reg. Lusit. lib. 3. tit. 64. §. 1. n. 9.* Ad secundum, quòd pœna debeat esse proportionata culpæ, respondetur quòd duplex est culpa iuridica, & Theologica: culpa Theologica est peccatum mortale, seu veniale, culpa verò iuridica est omissio illius diligentiæ, quam leges adhiberi præcipiunt, quæ multoties est separata à culpa Theologica, vt quando debita diligentia omittitur ex obliuione; quare pœna non solùm potest imponi, & commensurari culpæ Theologicæ, sed etiam iuridicæ, etiamsi à peccato omnino seiuncta sit, & ideò non sequitur illud opus malitiam semper habere lethalem, quòd magna pœna coërceetur à legibus, Bonac. *de cõtract. disp. 3. q. 1. puncto 6. n. 1. & 2.* non enim concludit hoc adesse, quòd ab hoc
14 contingit abesse, *l. neque natales, C. de probat.* Ad tertium respondetur *in d. c. si quis Presbyter*, imponi clerico Diuinis non interessenti pœnam dispositionis comminatoriam solùm quando est contumax contra particulare præceptum Episcopi, seu Superioris sui, vt patet antè præfatum tex. intuenti, ibi *deponatur à clero si tamẽ castigatus veniam noluerit promereri*, & ita exponit gloss. *verbo castigatus.* Ad quartum respondetur, non esse omnino certum dictam legem Concilij esse præceptiuam; hæc enim adhuc sub Iudice lis est, vnde qui vult sequi hanc secundam sententiam negatiuam, potest sibi persuadere eam esse purè pœnalem innixus auctoritate, Nau. Valent. Valer. Regin. & aliorum, quos superiùs citaui. Ad quintum posset responderi Canonicum, qui vult amittere distributiones, non peccare cõtra iustitiam si in Canonicatu non resideat, cùm id dicamur posse, quòd de Iure facere possumus, *l. 1. ff. de condit. instit.* nam in manu, & libertate Canonici est an distributiones quotidianas lucrari velit necne, quæ ideò manualia beneficia dicuntur à Bonif. VIII. *in c. 1. de cler. non resident. lib. 6.*

15 Declaratur tamen dupliciter hæc sententia, quam sequimur, & primò vt non procedat quando Canonicus non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latum, *d. cap. si quis Presbyter*, vnusquisque enim tenetur obedire suo Superiori aliquid graue ex iusta causa præcipienti, vt resoluit Valer. Regin. *in d. lib. 18. num. 176.* Secundò, vt locum non habeat quando ex alicuius Canonici absentia non remanerent tot, qui possint Ecclesiam competenter officiare, Syluest. *loco cit.* vt si ipso discedente non remanerent in choro saltem quatuor, Carol. Macign. *de horis Canon. c. 56. n. 24.* His cessantibus absentia Canonici videtur esse materia leuis cultui Diuino notabile detrimentum

non-

non inferens, & consequenter excusare à culpa mortali, & si sit cõiuncta cum iusta causa etiam à veniali, ex Nauarr. *in man. prælud. 9. numero* 10. & hanc partem cum præfatis declarationibus, vt suprà tuetur D. Felix Nicolius de Treuio Presbyter, & V. I. D. in quadam sua particulari Iuris allegatione quam manuscriptam vidi, & laudaui.

Monitiones S. Caroli Borromæi ad Canonicos.

Vos, qui in Cathedrali Ecclesia Dignitates obtinetis, Canonici item tùm eiusdem Ecclesiæ, tum reliquarum quarumuis Ecclesiarum Collegiatarum, vel Vrbanarum, vel Diœcesanarum, quicunque sitis, in omni Canonicalis disciplinæ officio ita agite vt Canonicè, nempè, Canonum legibus ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Prouincialium Diœcesanarúmque ratione congruenter viuatis; Idque primò maximè studete, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tùm singuli vos Ordinis Dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete, Canonicaíque muneris partes præstate, omnes in choro statis horis adstate, & ad Deum pro fidelibus pias, religiosásque fundite precationes.

Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cùm timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attentè, studiosè, rectè, piè, religiosè diuinas laudes concelebrate, & psallite Deo in conspectu Angelorum cantantes in cordibus vestris Domino.

In choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet, sed omnes pariter quicunque adestis senes cum iunioribus laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis, & Canticis.

A quibuscunque colloquiis, & à litterarum, ac librorum lectionibus, atq; omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & officij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita vt vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericísque, & rectè ritéque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In Psalmorum autem, Canticorum, & Hymnorum intelligentiam studiosè incumbite; vt dum psallitis pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnes pietatis deuotionisque affectum excitetis.

Non ordinariè distributionibus lucro adducti, sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis Officiis adestote, vt verè, ex animóque Psalmi verba illa concinnatis. Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officiis absolutis paululum omnes in choro piè orate, inde obeundi signo per Præfectum dato consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illis induti estis, & superpellicea, sine strepitu vllo, & susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete.

Omnes qui debetis, ad illos conuenite.

Inde ne discedite nisi missione à Capituli Præfecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedete.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias cauete.

In initio, & fine vniuscuiusque Capituli statas orationes dicite.

Priori loco tractanda præponite quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressum, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam, tùm quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Prouincialibus constitutionibus præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordi voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite, Canonici enim estis, qui pro Collegij ratione ex antiquo instituto vna in Collegiata Ecclesia, vnóq; item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnáq; animorum consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ ministri, quorum erat cor vnum, & anima vna, experiendo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iuncundum sit habitare fratres in vnum.

Hactenus

Hactenus monitiones Sancti Caroli ad Canonicos.

Tandem verò operæpretium mihi visum pro huius materiæ summa, ac coronide tabellam subiungere quam Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Torquatus Perottus excellēs V. I. Doctor magnus & proximus Vrbani VIII. Capellanus, ingeniosè, & eleganter composuit, vir planè vt Bartoli sui ciuis doctrina, & consilio imitator egregius, ita etiam politiorum litterarum commendatione cæteris non inferior.

Tabella Canonicis accommodata ad preces horarias deuotè concinendas.

Ante horas.

Horarum Canonicarum institutio ad Dei laudem, & gratiarum actionem primùm omnium recolenda.

Quæ septenno horarum numero mysticè designantur breuiter cogitāda.

Rerum inanium curæ, & omnium negotiorum solicitudo relinquenda.

Postulandum à Deo, vt attentè, deuotè, ac studiosè laudetur.

Frequens consideratio Canonicalis vocationis; vt vocibus modulatè compositis mens benè instructa respondeat.

Cordis munditiæ studendum, vt puris verborum laudibus Diuina Maiestas concelebretur.

Hierarchiæ Angelorum diuinas laudes in Cælo proclamantium mentis oculis proponendæ.

Humili precatione Sanctorum patrocinium implorandum, illius præsertim, cuius Officium recitare continget.

Nunquam Officium inchoandum, nisi collectis sensibus, ac præuia mentis eleuatione ad Deum.

Cauendum à verbis inutilibus, visu, iocis, eo maximè tempore, quò itur, vel paulo post eundem est in chorum.

In ipsis Horis.

Nouerit Canonicus in sortem Domini, vt diuinis laudibus publico nomine vacet.

Angelici huius ministerij Officio se inter Angelorum choros versari comtempletur.

Diuinæ præsentiam Maiestatis psallendo reuerenter adoret.

Attentionem in singulis verbis adhibeat, quam frequenter excitabit Dei quem alloquitur, recordatione.

Quæ distrahunt importunæ cogitationes, sensim, ac leuiter repellendo contemnat.

Quoties mentem alio diuertisse aduerterit, toties eam statim colligendo dirigat ad Deum.

Corpus modestè, ac decorè componat, oculos præsertim custodiat, vt sint debitæ attentionis ministri.

Si quod verbum dicere vel respondere oportebit, id citò, ac breuiter expediat.

Quæ recitat, aut canit, ex libro sibi parato, non ex memoria depromat.

Offerat eo pro se ipso attentionem, & deuotionem tot Sanctorum hominum in Canonicis precibus exoluendis.

Post Horas.

Deo gratias referat, quod accessum habuerit ad eius laudes & colloquia.

Petat humiliter veniam errorum, quos in hac diuina functione cōmisit.

Linguam velut instrumentum Deo dicatum cautè custodiat.

Cordis affectiones ita componat; vt externæ consonent verborum modulationi.

Moribus, ac vita Deum perfectè laudare conetur.

Superfluis rerum curis ne implicetur, vt molestos cogitationum tumultus euitet.

Quæ verba in psalmodia sibi magis fructuosa gustarit, ea diutiùs conseruet.

Harmoniæ rerū creatarū sincero, ac fideli earū vsu omni tēpore cōcinat.

Ad supernum beatorum chorum aspiret, qui in diuinis præconiis perpetuò exultant.

Mysteria passionis Christi Domini, quibus Horæ Canonicæ respondent, memoria sæpè retractet.

B. Laurentius Iustinianus.

Quid sublimiùs in hac peregrinatione celebrari potest, quàm pari consortio Angelorum in Diuinis laudibus occupari? Indecorum ergo est præsentibus Angelorum cœtibus psallere negligenter, & verba sacri carminis arido corde promere.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Canonici donec ad Ordines suis Canonicatibus, annexos se promoueri post annum non fecerint, voce in Capitulo priuantur.*

2 *Canonici illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti suffragium ferre non possunt.*

3 *Excommunicati Canonici maiori excommunicatione vocem no hnabent in Capitulo.*

4 *Eligendi potestate priuantur ipso iure qui sunt maiori excommunicatione ligati, non verò minori.*

5 *Doctores referuntur de materia Extrauag. ad euitanda, agentes.*

6 *Suspensi Canonici per sententiam Iudicis, aut etiam Canonicis, vocem in Capitulo non habent.*

7 *Interdicti Canonici vocem in Capitulo non habent.*

8 *Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando Officia diuina, vocem in Capitulo amittunt.*

9 *Irregulares Canonici vocem in Capitulo non habent si eam habeant ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitiũ non habet.*

10 *Indignum scienter eligentes, aut similiter postulantes pro ea vice eligendi potestate priuantur.*

11 *Indignus quoad hunc effectum is dicitur, qui habet defectus personæ expressos,* in cap. quia propter, de elect.

12 *Eligere prohibentur qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequã admissa fuerit postulatio.*

13 *Eligere prohibentur qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt.*

14 *Eligendi potestas quando ob electorum culpam ad alios deuoluatur, ostenditur.*

15 *Collegij ius in vno solo remanet, & conseruari potest.*

16 *Canonicatus duo de Iure in vim decretorum Concil. Trid. incompatibiles sunt, & post adeptam pacificam possessionem secundi primus vacat ipso iure, & si quis vtrumque retinere perrexerit, illis est ipso iure priuatus.*

17 *Dispensatio præsumpta, in qua fundatur reg. de triennali, non potest se defendere duos obtinens Canonicatus.*

18 *Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonicatum, nisi priuilegio, vel consuetudine muniatur.*

19 *Cano*

19 *Canonicatum obtinens, cui iniunctum est onus Pœnitentiariæ, non potest vigore consuetudinis obtinere Dignitatem.*

20 *Filius illegitimus non potest obtinere Canonicatum in eadem Ecclesia in qua pater.*

21 *Canonicatum in Ecclesia in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit deinde legitimatus per subsequens Matrimonium.*

22 *Filius ex legitimo matrimonio natus eget dispensatione, vt possit obtinere immediatè beneficium, quod obtinuit pater.*

Canonici qui voce in Capitulo priuentur?

CAPVT XLI.

1 MVltis modis voce in Capitulo priuantur Canonici in Sacris constituti, & primò obtinentes pacificè Canonicatus, quibus Diaconatus, vel Presbyteratus Ordines sunt annexi, si iusto impedimento cessante ad huiusmodi Ordines se promoueri non fecerint intra annum donec ad eos promoti fuerint voce in Capitulo priuantur, ita expressè statuitur *in Clem.* 2. §. illi verò, de ætate, & qualit. innouata per Concil. Trident. *sess.* 22. *de reform. cap.* 4. Monet. *de distrib. quotid. p.* 2. *q.* 20. *n.* 9. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo q.* 24. *n.* 2. cum aliis per me citatis suprà, *cap.* 16. *n.* 10. vbi etiam ex Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 3. *cap.* 4. *sub n.* 15. *vers. illa*, resoluimus hoc esse intelligendum de voce actiua, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem de voce passiua.

2 Secundò, suffragium ferre non possunt illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatē promoti, quia per Extrauag. Pij II. incip. *Cùm ex sacrorum*, &c. est ipso facto ab Ordinibus suspensus, ac propterea ad votum ferendum inhabilis: verùm illa suspensione sublata poterit deinde suffragium ferre, quia cum effectu habet conditionem Ordinis requisitam, *in d. Clem.* 2. nec vllum habet Canonicum impedimentum; quamuis enim ætatis defectus executionem Ordinis impediat, non tamen est impedimentum ad vocem habendam in Capitulo, cùm nihil quod hoc circa ætatem, *in d. Clem.* 2. sit dispositum; Ita Panor. *in d. Clem.* 2. *n.* 8. Fr. Emman. *quæst. Regul.*

Regul.tom.2.q.15.art.5.vers.secundo, Soar. *de Relig.tom.4. tract. 8. lib. 2. c.4.n.7.* Tambur. *de iure Abbatum tom.1.disp.5.q.8.n.10.* Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.1.tit.4.c.15.n....*

Tertiò, excommunicati maiori excommunicatione vocem non 3
habent in Capitulo, gloss. *verbo maiores, in c. vnic. ne Sede vac.lib.6. Doctores in cap. illa quotidiana, de elect.* Vgol. *de censur.tab.2.c.11.§.12.* Aloys. Ricc. *in praxi p.4.resolut.42.à princip.* secus verò est in excommunicato minori excommunicatione, vt per tex. *in d.c.illa, & in c. si celebrat fin. de clerico excom. minist.* resoluit Monet. *de distribut. quotid.p.2. q.20. n.* 10. Eligendi namque potestate priuantur ipso iure, 4
qui sunt maiori excommunicatione ligati, non autem minori, *c.constitutus, de appellat. d.c.illa quotidiana. d.c.si celebrat*, Soar. *tom.5. de censur.disp.14.sect.2.num.17. & 18.* Squillante *de obligat. Clericor. par.3. num.* 98. Fernandez, *in examine Theolog. moral. parte 4. cap.7. §. 2. num.8.* Sigism. à Bononia, *de elect. dub.66. num.* 5. Paul. Laymann *in Theolog. morali, lib.4.tit.2.cap.12. num.3. vers. dico quarto*, Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.1. tit.4. cap. 15. num.* 43. Tamburin. *d. tom. 1. disp.5.q.8.num.11.* Intellige de excommunicato notorio, sed non tolerato ab Ecclesia, vel publico percussore Clericorum iuxta Extrauag. *Ad euitanda scandala Martini V.* (in qua habetur, quod nullus 5
excommunicatum vitare teneatur nisi sit publicè denuntiatus, vel publicus clerici percussor, & de illa plura tradunt Gutier. *Canon. q.lib.1.c.1.* Paul. Laymann *in Theolog. morali, libro 1.tract.5.parte2.c.4. ex num. 1.*) Ita Petr. Gregor. *de elect. cap.7.num.* 8. Sayr. *de censur. libro 2.cap.6.num.6.* Squillante *citato loco*, Mar. Alter. *de censur.tom.1. libro 2. disput.5. cap. 2. vers. aliter*, Soar. *de Religion. tom. 4. tract. 8. libro 2. cap.4.numero 9. in fine*, Sigism. à Bononia, *d. dub.66. n.* 10. Tamburin. *d. disput. 5. quaest.8. numero 12.* Lauor. *d. titul. 4. cap. 15. n.44. & 57.*

Quartò, suspensi per sententiam Iudicis, aut etiam Canonicis 6
vocem in electionibus non habent, *c.cùm dilectus*, vbi gloss. *notabilis, verbo à suspensis, de consuet.* Imol. *num. 13. & 14.* & Card. *num.21. cum sequentib. in d.Clem.* . *de aetate*, Rendina, *in prompt. recept. sentent. tom.1. tit.41. num. 21.* Fernandez, *d. §. 2. num.7.* Valer. Reginald. *in praxi fori poenit.libro 32.tract. 2. num. 18.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Eccles. exist. libro 4. cap.3. num. 9.* Tamburin. *d. disput. 5.quaest.8.num.13.* Lauor. *d.cap.15.num.61.* Aloys. Ricc. *d.resolut.42. à num.8.* Quod procedit siuè sint suspensi ab officio, & beneficio simul, siuè ab officio tantùm, non tamen si sint suspensi

solùm à beneficio, nisi vox competeret ratione illius beneficij, à quò reperitur suspensus, vt tradunt Nauarr. *in man. cap.* 27. *numero* 163. *vers. sexto*, Henriq. *in sum. lib.* 13. *de excommunicat. cap.* 32. §. 4. Sayr. *de censur. lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 7. quamuis gloss. *verbo omnibus beneficiis*, & ibi Geminian. *in cap. cupientes*, §. *cæterum*, *de election. libro* 6. Soar. *tom.* 5. *disp.* 27. *sect.* 2. *num.* 34. Squillante *d. parte* 3. *n.* 37. non improbabiliter asserant posse eligere, licèt electio competat ratione beneficij à quo est suspensus, cùm electio non sit fructus beneficij, sed est actus illius officij spiritualis, cui est annexum beneficium. Suspensus autem simpliciter nunquam vocem potest habere in electionibus; quia sic suspensus intelligitur ab officio, & beneficio, vbi contrarium ex verbis, aut intentione ferentis non colligeretur, gloss. *verbo à suspensis in d. ct. cap. cùm dilectus*, vbi Innocent. *num.* 4. Panormit. *num.* 18. & Bald. *num.* 13. Seraphin. *decis.* 860. *num.* 6.

7 Quintò, interdicti quoque vocem in Capitulo, ac proinde in electionibus, habere non possunt, *cap. cùm inter, de elect.* Fernandez, *d.* §. 2. *num.* 7. Petr. Gregor. *de elect. cap.* 7. *num.* 9. Iul. Lauor. *d. cap.* 15. *num.* 67.

8 Sextò, Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando Officia diuina, vocem in Capitulo amittunt, *cap.* 1. *de postul. Prælat. cap. is qui*, §. *is verò*, *de sentent. excomm. in* 6. Syluest. *in sum. verbo interdictum*, 6. *quæst.* 2. §. *secundum*, Nauarr. *in man. cap.* 27. *num.* 187. Henriq. *in summ. libro* 13. *cap.* 46. §. 3. Soar. *tom.* 5. *disput.* 34. *sect.* 4. *num.* 28. Auil. *de censur. parte* 5. *disput.* 5. *dub.* 4. *conclus.* 3. Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom.* 2. *disp.* 17. *dub.* 4. Paul. Laymann *in Theologia moral. lib.* 1. *tract.* 5. *parte* 3. *cap.* 3. *num.* 3. *vers. secunda*, Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 6. *cap.* 14. *quæst.* 8. *vers. ius item*, Sigismund. à Bononia, *de elect. dub.* 68. *n.* 1.

9 Septimò, irregulares quoque vocem in Capitulo non habere, ac proinde voce actiua priuari resoluunt *Syluest. in summa*, *verbo electio* 1. §. 4. Azor. *loco proximè citato*, quod quidem verum credo vbi vocem habent ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet; at vbi ius eligendi annexum fuerit beneficio, & sic iurisdictionem importauerit, vel ad iurisdictionem spectauerit, contrarium videtur omnino tenendum, cùm irregularis ob superuenientem irregularitatem non priuetur iurisdictione, ita Nauarr. *in manual. cap.* 27. *num.* 244. Soar. *de censur. tom.* 5.

tom.5. disput. 40. *sect.* 2. *numero* 27. Vincent. Filliuc. *in quæst. moral. tractat.* 19. *cap.* 3. *quæst.* 6. *num.* 75. Bonacin. *de censur. disputat.* 7. *quæst.* 1. *puncto* 3. *num.* 18. Sigismund. à Bononia *de elect. dub.* 70. *num.* 6. *cum seqq.* Iul. Lauor. *d. cap.* 15. *num.* 68. Tamburin. *d. disput.* 15. *quæst.* 8. *num.* 14. & 15.

Octauò, qui scienter elegerunt indignum, aut similiter postularunt, pro ea vice eligendi potestate priuantur, & eorum cassatur electio ipso iure, non autem si nominauerint tantùm, *c. cùm in cunctis, §. clerici. cap. scriptum, de elect. cap. perpetuò, eod. tit.* 6. Tiraquell. *in l. boues, §. hoc sermone limitat.* 1. *num.* 32. *ff. de verb. significat.* Bellacomb. *tom.* 1. *commun. opinion. lib.* 1. *tit.* 5. *num.* 22. *pag.* 171. Molin. *de primog. libro* 2. *cap.* 4. *num.* 38. Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap.* 58. *num.* 11. Azor. *d. parte* 2. *lib.* 2. *cap.* 14. *q.* 8. *vers. ius eligendi*, Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom* 2. *quæst.* 23. *art.* 8. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 4. *num.* 173. Paul. Laymann, *in quæst. Canon. de Prælatorum eccles. elect. quæst.* 70. Lauor. *d. tit.* 4. *cap.* 21. *ex num.* 49. Cald. Pereira, *de potest. elig. cap.* 1. *num.* 60. vbi subdit procedere etiam in electione officij secularis, Tamburin. *d. q.* 8. *num.* 18. vbi resoluit huiusmodi eligentes scienter indignum esse priuatos potestate eligendi in prima tantum electione immediatè sequenti, etiamsi illa non sortiretur effectum, non autem in tota vacantia, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 441. *n.* 3. vbi *n.* 9. post Pelaez *de maior. p.* 1. *q.* 19. *à n.* 1. scripsit Iudicis arbitrio esse relinquendum an is eligens præsumatur sciuisse electum illum fuisse indignum; si enim electus ille semper fuit in eadem ciuitate, & loco vbi extitit eligens, & electus, ita deliquit vt verisimile sit eligentem id resciuisse, præsumptio est quòd scienter illum elegerit, si verò is electus absfuit, vel secreto sic errauit, vt probabile sit electum ignorasse quòd ignoranter elegerit præsumendũ erit, ita Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 61. *n.* 4. vbi *n.* 13. limitatat quando ipsi electores compromiserunt absolutè in aliquem, qui comissarius elegit indignum, nisi tamen ipsi compromittentes talem electionem ratam habuerint. 10

Indignus quoad hoc propositum is dicitur, qui habet defectus personæ expressos, *in d. cap. cùm in cunctis*; ita Panorm. ibi, *in §. clerici num.* 6. *& in c. cùm inter, il primo, num.* 15. *eod. tit.* Soar. *de censur. disp.* 24. *sect.* 2. *num.* 22. Auil. *eodem tract. parte* 2. *cap.* 6. *disputat.* 12. *dub.* 4. *ad finem*, Nicol. Garc. *de benefic. parte* 7. *cap.* 12. *num.* 84. Sigismun. à Bononia, *d. dub.* 61. *nu.* 11. Lauor. *d. cap.* 15. *num.* 77. Tamburin. *d. disp.* 5. *q.* 8. *num.* 19. 11

12 Nonò, & qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio, eligere prohibentur, *c. bonæ il primo, de elect.*

13 Decimò, qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt, & tunc illa potestas ad alios, qui non deliquerunt, deuoluetur, ac si tali potestate priuati per mortem defecissent, *d. cap. bonæ memoriæ, il primo, cap. cùm Vuinton. de elect.* Rendina, *in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 36. num. 33.* Anton. Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst. 30. ex num. 13.* Iul. Lauor. *d. tit. 4. cap. 21. ex numero 46.* Si autem & ij, ad quos eligendi potestas deuoluta fuerat, delinquant, vel indignum eligant, tunc primi in hac parte succedere non possunt, sed illa ad Superiorem vadit, ad quem fuisset facta deuolutio si omnes pariter deliquissent, ita gloss. *verbo ad nos, in d. c. bonæ memoriæ, il primo*, quam sequuntur ibidem Ioan. Andr. *col. vlt. num. 58. vers. in gloss. vlt.* Innocent. *num. 9. verbo ad nos*, Hostien. *numero 31. super verbo pariter*, Butr. *num. 78. vers. oppono tertio, cum numeris seqq.* Panorm. *num. 33. vers. in secunda quæst.* Rendina *vbi suprà.*

14 Quod vt meliùs percipiatur est notandum deuolutionem electionis ob electorum culpam quandoque ad alios fieri electores, qui culpabiles non existunt, quandoque verò ad proximum Superiorem, & nonnunquam ad Romanum Pontif. immediatè ascendit. Aut enim pars Capituli tantùm, aut totum Capitulum est in culpa: primo casu eligendi potestas ad alios deuoluitur non culpabiles, quamuis sint pauciores, *cap. 2.* vbi gloss. *de postulat. Præl. d. cap. bonæ memoriæ, il primo, d. cap.* Vvinton. *gloss. in cap. si fortè 65. dist.* cùm aliis citatis supra, immò etsi vnus tantummodo fuerit, cùm pœna non debeat innocentem afficere, *cap. quæsiuit, de iis, quæ fiunt à maiori*

15 *parte Capit.* & ius collegij in vno solo remaneat, & conseruari possit, aliis mortuis, priuatis, suspensis, vel excommunicatis, gloss. *verbo pauciores in cap. gratum, de postul. Prælat. & verbo duo in cap. 1. de elect.* Nauarr. *cons. 6. numero 2. de elect. in nouis*, Seraphin. *dec. 860. num. 7. & decis. 1050. numero 5.* Tamburin. *d. quæst. 8. num. 3. & 4.* Rot. *in Cremonen. Præpositura 25. Februarij 1622.* coram bonæ mem. Vbald. Secundò verò casu de culpa distinguitur, si enim ea tantùm causa priuetur totum Capitulum, quòd intra tempus statutum non elegerit, electio ad proximum superiorem deuoluitur, *d. cap. ne pro defectu*, ex aliis verò causis ad solum Romanum Pontif. fit deuolutio in Cathedralibus quidem Ecclesiis, in inferioribus verò in omni casu

casu proximus superior eligere potest: nullo ergo casu electio ad superiorem, vel ad Papam deuoluitur nisi totum Capitulum sit in culpa, vbi enim pars tantùm deliquit, ad alios spectat electio, vt dictum est, quod quidem non potest nisi in casu contingere tantùm, quo in partes vota eligentium diuiduntur, vt pars eorum ob causam aliquam ex supradictis eligere de Iure non valeat.

Hi sunt qui voce in Capitulo priuantur, de ipso autem Capitulo, & quam auctoritatem tam suo viuẽte Episcopo, quàm Sede Episcopali vacante habeat, dicemus *cap. sequenti*, interim tamen aliqua in hoc loco adnotanda duximus, quamuis supra aliis in locis ponẽda forent, nempè Canonicatus duos de Iure in vim Decretorum Concilij Trid incompatibiles esse, vt ex sententia Sacræ Congreg. resoluunt Nicol. Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. n. 381.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 7. de benef. incompatibil. num. 41.* & post adeptam pacificam possessionem secundi Canonicatus primum ipso iure vacare, idem Garc. *d. par. 11. cap. 5. num. 84. in 6. declar. & num. 381. in 2. declar.* Armendar. *d. loco num. 17. & 42.* quos cum aliis refero *de offic. & potest. Episcopi par 3. alleg. 62. num. 28.* Et si duos huiusmodi Canonicatus quis simul retinere perrexerit, vtroque ipso iure est priuatus, sicut ex sententia eiusdem Sacræ Congregationis docent Nicol. Garc. *d. cap. 5. num. 381. in 3. declar.* Armendar. *dict. loco num. 43.* quos refero *d. alleg. 62. num. 29.* Nec præsumpta dispensatione, in qua fundatur reg. de triennali, se teneri, & defendere potest, idem Garc. *dict. cap. 5. numero 381. in declar.* Armendar. *d. loco num. 44.* 16 17

Eodem modo Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonicatum, prout Sacr. Congregat. censuisse refert Garc. *dicta part. 11. cap. 5. numero 244.* Ex priuilegio tamen, vel consuetudine potest quis in vna Ecclesia fungi duplici officio, vt sit Thesaurarius, & Canonicus, ac propterea duplices lucrari distributiones, quia obtinet eas diuerso iure, cùm inter Dignitates suppleat numerum Dignitatum, & inter Canonicos suppleat numerum Canonicorum, nec eget substituto, ita Garc. *de benefic. par. 11. cap. 5. num. 245.* vbi refert decisionem Sacræ Congregationis Hoied. *de incompat. bil. benefic. part. 1. cap. 11. numero 4.* Filliuc. *tom. 3. tractat. 41. cap. 1. numero 18. versicul. sextum*, Raguc. *de voce Canon. quæstion. num. 1.* Monet. *de distribut. quotid. part. 2. quæstione 4. à numero 6.* vbi *num. 18.* subdit ad inducendam huiusmodi consuetudinem cum non sit contra Ius, sed solùm præter, requiri dumtaxat spatium decem 18

annorum. Cui quidem consuetudini permittenti vt in eadem Ecclesia Dignitas cum Canonicatu per eundem obtineri, & retineri possit, non censetur derogatum decreto Concil. Trid. *sess. 24. cap. 17. de reform.* vbi disponitur quòd habenti beneficium competens, non possit conferri alterum, sicut ex sententia eiusdem Sacræ Congre-
19 gationis resoluit Nicol. Garc. *dicto cap. 5. n. 246. & seq.* Vigore tamen huius consuetudinis non potest obtinens Canonicatum, cui post Concilium iniunctum est onus Pœnitentiarij, obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quia consuetudo strictè est interpretanda, tum quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia, idem Garc. *d. cap. 5. num. 249.*

20 Filius illegitimus, cuius pater possessionem alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licèt in ea non ministrauerit, nec visus fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonicatus, comprehenditur decreto Concil. Trident. *sess. 25. cap. 15. de reform.* ad hoc vt non possit in eadem Ecclesia Canonicatum, seu aliud beneficium obtinere. Ille vero, cuius pater sola Pontificis signatura sibi obtinuit conferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ, sed neque
21 litteras Apostolicas expediuit, neque vnquam habuit possessionem, sub illo non comprehenditur, ita ex sententia Sacræ Congregationis resoluit Garc. *de benefic. par. 7. cap. 3. num. 56.* Et est casus singularis quem decidit eadem S. Cong. Concil. *sub die 17. Augusti 1626.* quòd Canonicatum in Ecclesia, in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.

22 Item eadem S. Congreg. *sub die 23. Augusti 1631.* censuit filium ex legitimo matrimonio natum egere dispensatione aliàs ex gratia concedenda, vt possit immediatè obtinere beneficium de iure patronatus, quod obtinuit pater, ad quod beneficium in fundatione sunt vocati proximiores de genere.

S V M M A R I V M.

1. *Capitulum cum Episcopo facit vnum corpus.*
2. *Episcopus sine consensu vel consilio Capituli pleraque negotia exequi non potest.*
3. *Capituli consensus non requiritur in administratione bonorum, & redituum Ecclesiæ.*
4. *Verba*, solus Episcopus cognoscat, *intelliguntur respectu molestatis, non*

non autem respectu Capituli connexi Episcopo.

5 *Verba,* solus Episcopus possit degradare, *non concludit Capitulum concurrere in degradatione, sed alios Episcopos.*

6 *Iurisdictio quando datur alicui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius.*

7 *Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, quæ ad Cathedralem Ecclesiam pertineat.*

8 *Capituli consensus requiritur in vnione vnius Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati, vel Prabendæ per Episcopum facienda.*

9 *Vnio potest fieri per Episcopum absque Capitulo vbi extaret consuetudo in contrarium.*

10 *Vnio vbi fit ab Episcopo tanquàm Apost. Sedis delegato, etiam Capituli consensus requiritur.*

11 *Capituli consensus non sufficit in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cùm non possit auctorizare in facto proprio, secus si fieret alicui Dignitati, vel Prabendæ Capituli.*

12 *Capituli consensus an exigatur in vnione à Legato de Latere facienda ostenditur.*

13 *Canonici compelli possunt ad consentiendum si nolint, & iusta causa vnionis faciendæ subesset, quando consensus Capituli in vnione facienda per Episcopum requiritur.*

14 *Capituli consensus in multis casibus exigitur, itaut quod sine ipso ab Episcopo factum fuerit, nullius sit roboris, & momenti.*

15 *Capitulum potest statuere si interueniat præsentia, & consensus Episcopi in concernentibus statum vniuersalem Ecclesiæ, seu in iis, quæ tangunt particularia ipsius Capituli negotia*, vt numero 16.

17 *Capitulum non potest statuere contra Ius commune etiam interueniente consensu Episcopi.*

18 *Statutum à Capitulo conditum quòd descendentes ex genere infecto non admittantur ad beneficia ecclesiastica, est inualidum.*

19 *Consilium Capituli in Episcoporum tractatibus vel negotiis plerúmque est requirendum.*

20 *Consilium Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus in processionibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis.*

21 *Capitula Cathedralium Ecclesiarum vocanda sunt, & admittenda ad Concilia Prouincialia.*

22 *Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad*

ad synodum Prouincialem sunt vocanda.

23 Episcopus an teneatur sequi Capituli consilium in decernendo, aut statuendo, quæ visa fuerint opportuna in synodo, ostenditur.

24 Capitula Ecclesiarum ex manifesta, & rationabili causa possunt cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere.

25 Capitulum etiam semota aliqua speciali consuetudine cessationem inducere potest.

26 Deuolutio fit ad Episcopum tamquam ad immediatum superiorem propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent.

27 Capitulum Sede vacante inuentarium de rebus Ecclesiæ conficere tenetur.

28 Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur Capitulum.

29 Administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam.

30 Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenire potest, absque causa tamen non debet.

31 Capitulum Sede vacante non arctatur ad constituendum Vicarium intra illos octo dies, & successiuè potest de per se administrare.

32 Sedes quando dicatur vacare vbi Episcopus transfertur ad aliam Ecclesiam, ostenditur.

33 Vicarius vnus tantùm eligendus à Capitulo Sede vacante nisi legitimè adesset immemorialis consuetudo duos, aut plures eligendi.

34 Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere potest, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitimè probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. Trid.

35 Vicario Capituli Sede Vacante debet prouideri de competente salario.

36 Vicarij in electione si discordia fuisset inter Canonicos, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneus, & habens qualitates Conc. remanere debet, cæteris remotis.

37 Capitulum quamuis non teneatur eligere personam in Vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus cæteris paribus est præferendus.

38 Capitulum Episcopalis Sede vacante eligere valet in Vicarium generalem Canonicum eiusdem Ecclesiæ, qui in eadem ciuitate, & Ecclesia

Ecclesia curam quoque gerit animarum.

39 *Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus de tempore diuinorum Officiorum suo muneri, & Officio incumbens, distributiones quotidianas non percipit.*

40 *Vicarius Capitularis, qui simul est Canonicus, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedendo.*

41 *Archidiaconus seu alia Dignitas maior post Pontificalem præfertur Vicario Capitulari etiamsi non sit Canonicus.*

42 *Vicarius Capitularis occupare non debet in Ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili.*

43 *Capitulum Sede vacante in commissione Vicarij potest certum tempus præfinire, quo elapso eius iurisdictio expiret.*

44 *Capitulum potest Vicarium eligere cum clausula quòd non duret nisi per annum.*

45 *Vicarius Capituli magis expedit vt eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris.*

46 *Capitulum si constituerit Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius Officium durante Sedis vacatione.*

47 *Vicarij Capitularis electione facta, non potest Capitulum illum reuocare nisi ex causa benè visa Sacræ Congreg.*

48 *Vicarius à Metropolitano deputatus in vim,* cap. 16. sess. 24. *amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitani.*

49 *Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, vel Licentiatus in Iure Canonico, seu aliàs quantum fieri potest idoneus, si secus fiat electio est nulla.*

50 *Vicarius Episcopi demortui non debet confirmari nisi esset Doctor.*

51 *Vicarius Capitularis debet esse Doctor in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.*

52 *Capitulum, vbi non esset Doctor, potest in ipso actu deputationis Vicarij dare ei consultorem Doctorem sibi benè visum partibus non suspectum.*

53 *Doctor Theologus non potest esse Vicarius Capitularis Sede vacante.*

54 *Aetas vigintitrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen expedit.*

55 *Capitulum si infrà octo dies post mortem Episcopi non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia suffraganea.*

56 Metropolitano negligente suum Vicarium constituere, Episcopus antiquior ex Suffraganeis in Metropolitana illum constituere potest, Episcopo vero exempto negligente Episcopus propinquior deputare poterit.

57 Vicarius Capituli Sede vacante non potest cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, nec exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma dignum, quæ huiusmodi Vicario Episcopi solent committi.

58 Dispensationes Matrimoniales directæ Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non possunt per Vicarium Capitularem expediri.

59 Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante non potest exequi commissiones Apostol. in forma dignum, & aliàs directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu efficij, vel sub nomine Dignitatis.

60 Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare poterit litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, necnon illud, quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum erat.

61 Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacante in ius Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expresse prohibita reperiantur.

62 Absoluere ab excommunicatione potest Capitulum, à qua poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apost. specialiter interdicta potestas.

63 Confirmare electos, & præsentatos per patronos instituere potest Capitulum Sede vacante.

64 Confessores pro casibus Episcopo reseruatis assignare potest Capitulum Sede vacante.

65 Excommunicationes, & alias censuras, ac pœnas inferre, & excessus corrigere potest Capitulum, quatenus defunctus Episcopus poterat.

66 Cognoscere de crimine hæresis potest Capitulum Sede vacante.

67 Visitare potest Diœcesim Capitulum Sede vacante, & sic omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus.

68 Vicarius Capitularis Diœcesim visitare potest quamuis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum.

69 Capitulũ Sede vacante potest Diœcesim visitare per se, vel per alium.

70 Capitulum Sede vacante potest tunc demum Diœcesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione.

71 Capi

71 *Capitulum potest visitare Diœcesim post lapsum annum à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ, tempore triennij non expectato, licèt dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis.*

72 *Cognoscere de arduis causis potest Capitulum Sede vacante.*

73 *Statuta condere potest Capitulum Sede vacante, quæ ad statum Ecclesiæ pertineant, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium.*

74 *Capitulum circa quotidianas distributiones nihil potest statuere.*

75 *Capitulum non potest habere pro præsentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia residerunt, & Fidei professionem nondum emiserunt.*

76 *Defunctorum vltimas voluntates exequi potest Capitulum Sede vacante quatenus Iure ordinario competebat Episcopis.*

77 *Religiosos piarum voluntatum exequutores compellere potest Capitulum Sede vacante ad reddendas administrationis rationes.*

78 *Rationem ab administratoribus piorum locorum exigere potest Capitulum Sede vacante.*

79 *Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus constituere potest Capitulum Sede vacante.*

80 *Deponere, & interdicere potest Capitulum Sede vacante.*

81 *Dispensare cum illegitimis ad beneficium simplex potest Capitulum Sede vacante.*

82 *Dispensare, & absoluere vigore* Conc. sess. 24. de reform. c. 6. *potest Capitulum Sede vacante.*

83 *Charitatiuum subsidium exigere potest Capitulum Sede vacante.*

84 *Capitulum non potest statutum condere, quo charitatiuum subsidium in futurum ex parte minuatur.*

85 *Capitulum cognoscere potest de causis in prima instantia vigore* Conc. sess. 24. de reform. c. 20.

86 *Matrimonio celebrando assistere potest Capitulum Sede vacante, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere.*

87 *Licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante, quam dare posset Episcopus.*

88 *Licentiam ædificandi Ecclesiam, vt acquiratur ius patronatus concedere potest Capitulum Sede vacante.*

89 *Pontificalia exercendi in Ecclesia vacante licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante extero Episcopo.*

90 *Licentiam vt nouitij disponant de bonis temporalibus cconcedere potest Cap. Sede vacante.*

91 *Indulgentias concedere potest Capitulum Sede vacante.*

92 *Oeconomos præficere potest Capitulum Sede vacante.*

93 *Portiones congruas assignare, & recognoscere potest Cap. Sede vacãte.*

94 *Commendare Ecclesias, siue beneficia ad tempus potest Capitulum Sede vacante.*

95 *Præsentatos Clericos à patronis admittere, siue instituere potest Capitulum Sede vacante.*

96 *Resignationes beneficiorum recipere potest Capitulum Sede vacante.*

97 *Permutationibus beneficiorum auctoritatem præstare potest Capitulum Sede vacante.*

98 *Uniones ex causa facere potest Capitulum Sede vacante, dummodo per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur.*

99 *Capitulum Sede vacante, non potest supprimere quodcunque beneficium, & sibi vnire.*

100 *Confessores approbare, & exponere potest Capitulum Sede vacante per Vicarium à se electum.*

101 *Commutare vltimas voluntates potest Capitulum Sede vacante in casibus in quibus de Iure communi posset Episcopus.*

102 *Matrimoniales causas cognoscere potest Capitulum Sede vacante.*

103 *Capituli auctoritas an etiam in iis, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium, ostenditur.*

104 *Capitulum Sede vacante potest facere ea omnia, quæ competunt Episcopo iure proprio non autem alieno, hoc est iurisdictione Ordinaria, non autem delegata.*

105 *Exemptos visitare non potest Capitulum Sede vacante, declarando* vt num. 107.

106 *Monasteria Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, non potest visitare Capitulum Sede vacante.*

108 *Capitulum Sede vacante, non succedit Episcopo in iurisdictione, quæ illi competere, iure aliquo speciali, siue accidentali.*

109 *Beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre non potest Capitulum Sede vacante, quamuis beneficiorum collatio ad Episcopum pertineret iure deuoluto,* vt num. 110.

111 *Donationem iurispatronatus confirmare non potest Capitulum Sede vacante.*

112 *Præbendarum, aut Portionũ in suppressione non sufficit Cap. consensus.*

113 *Capitulum Sede vacante succedit in ius exercendi Pontificalia per Vicarios Episcopos.*

114 *Dimissorias litteras Clericis suæ Diœcesis dare potest Capitulum Sede vacante,*

vacante, vt ab alio Episcopo ordinetur, post annum à die vacationis concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis, qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.

115 *Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere potest.*

116 *Dimissorias etiam ad primam Tonsuram non potest Capitulum, seu Vicarius Sede vacante infra annum concedere.*

117 *Pœnam Concil.* sess. 23. cap. 10. *incurrit Capitulum, seu Vicarius Sede vacante concedens dimissorias infra annum vacationis quamuis illis vsus non fuerit is, cui concessæ fuerunt.*

118 *Dimissorias litteras ad primam Tonsuram concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis, qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.*

119 *Dimissorias ad Ordines dare non potest Capitulum Sede vacante infra annum etiamsi haberet territorium distinctum, & exemptum.*

120 *Dimissorias concedere post annum, spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum.*

121 *Capitulum Sede vacante, non potest infra annum vacationis dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel Diœcesi, vt ordinet Regulares.*

122 *Testimonium idoneitatis facere potest Capitulum Sede vacante.*

123 *Capitulum ante lapsum anni vocationis Sedis poterit obtinenti facultatem à Sede Apostolica de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, hanc licentiam subordinatam concedere.*

124 *Capitulum infra annum concedere potest Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem propriorum subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis.*

125 *Dimissorias infra annum Capitulum per Vicarium à se electio concedere potest arctatis beneficiis tam habitis quàm habendis.*

126 *Arctati occasione beneficij recepti, & recipiendi qui dicantur, ostenditur,* & n. 127.

128 *Dispensare potest Capitulū Sede vacāte, seu illius Vicarius in interstitiis temporū cū ordinandis in vim suarū litterarum dimissorialium.*

129 *Dimissoriæ litteræ à Capitulo Sede vacante riste, & rete concessæ per ingressum moderni Episcopi non expirant.*

130 *Capitulum Sede vacante contraueniens decreto,* Conc. Trid. sess....... cap. 10. *quam pœnam incurrat, ostenditur.*

131 *Ordinati contra formam dicti* cap. 10. Concil. *non gaudent priuilegio clericali.*

Canonicorum Capitulum quam habeat auctoritatem tam ipso viuente Episcopo, quàm Sede Episcopali vacante?

CAPVT XLII.

1 NON solùm vacante Sede, verùm etiam ipso viuente Episcopo Capitulum Cathedralis Ecclesiæ auctoritatem, habet, & potestatem in multis. Etenim viuente Episcopo præcipua Capituli auctoritas illa est,
2 quòd vna cum ipso Episcopo de rebus, & negotiis arduis Ecclesiæ tractat, facit enim Capitulum cum Episcopum corpus dicitur caput, Capitulum verò repræsentat membra corporis, & ideo non debent diuidi, vel separari, Bellam. *cons*. 20. *num*. 7. Card. Tusc. *pract. concl. tom*. 1. *lit. C. concl*. 54. ac proinde sine consensu, vel consilio Capituli pleraque negotia exequi non potest Episcopus, *iuxtà tit. de his quæ fiunt à Prælat. sine consensu Capituli, per tot.*

3 Primò igitur Capituli consensus requiritur in administratione bonorum, & redditaum Ecclesiæ, si enim hæc omnia sunt communia inter Prælatum, & Capitulum, ad eos simul spectare debet administratio, *c. nouit, c. quanto, c. ea nescitur*, vbi Abb. *num*. 4. *de his, quæ fiunt à Prælatis sine consensu Cap*. Lap. *allegat*. 31. Selua *de benefic. part*. 2. *quæstione* 22. *numero* 45. Cæsar de Grassis *decis*. 5. *de his, quæ fiunt à Prælat*. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom*. 2. *quæstione* 62. *art*. 7. *&* 8 *quæstione* 78. *art*. 12. *&* 13. Felin. *in cap. edoceri numero* 3. *&* 9. *de rescript*. Abb. *numero* 5. per text. ibi, *in cap. relatum* 12. *de testamen.* Seraphin. *decis*. 339. *num*. 1. Mantic. *decis*. 207. *numero* 4. Caualer. *decis*. 57. *numero* 2. Rot. *decis*. 16. *& decis*. 183. *numero* 1. *part*. 1. *recent. & in Gerunden administrationis* 16. *Februarij* 1629. coram R. P. D. Verospio, *& in eadem* 11. *Decembris* 1630. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, quod adeò verum est, vt non censeatur sublatus hic consensus Capituli, & eius coadministratio talium bonorum, & iurisdictionem, quamuis soli Prælato concessa specialiter videatur, vt benè per Bald. *in l*. 1. *numero* 4. *de bonor. possess.*
4 *contra tab.* vbi si tertius referat molestiam Episcopo in iurisdictione, & Papa dicat, *solus Episcopus procedat*, illa verba intelliguntur

respectu

respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo, & ibi etiam notat Iaf. *num.7.* vbi quòd natura termini taxatiui est excludere extranea, cuncta autem pertinentia indulgere: hinc etiam Papa dicat, *solus Episcopus posset degradare*, non tamen 5
excludit Capitulum concurrens in degradatione, sed alios Episcopos, *cap.1.* & ibi Glos. *fin. de haret. lib.6.* Ioan. Monach. *num.* 1. Archid. *num.*1. Ioann. Andr. *in princ.* hinc denique si Papa in indulto dicat, *quòd solus Episcopus possit prouidere beneficia, ad qua prouisus solet per electionem assumi*, non propterea excluditur Capitulum, ad quod spectat electio, sed dispositio intelligitur in præiudicium ipsius Papæ, Putc. *decis.* 190. *numero* 2. *lib.* 3. Anastas. Germon. *de indultis Cardinal. in §. ad beneficia numero* 32. *&* 39. Nec obstat, quòd si iuris- 6
dictio datur alicui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius, secundùm Beroi. *cons.* 22. *numero* 28. *volum.* 1. Rip. *de peste, tit. de remediis præseruatiuis numero* 62. Cott. *in memorab. verbo solus*, Mandos. *ad consil. Rom.* 393. *litt. B.* Felin. *in c. pastoralis, numero* 2. *limit.* 3. *de officio Ordinar.* qui vna cum Rip. solùm limitat hoc dictum quando alteri competeret iurisdictio de consuetudine, non autem de Iure communi, ex quo consuetudini non censetur derogatum, nisi expresè dicatur, & sic declarat text. *in l. viros, C. de diuers. offic. lib.* 12. Menoch. *de præsumpt. lib.* 2. *præs.* 18. *num.* 14. vbi dicit hanc esse veram, & receptam sententiam, nam huic fundamento poterit respondere quòd contrarium tenent Angel. *in l.*1. *num.*1. *C.* vbi *& apud quem*, probat, Cotta, *loco citato, in fine*, Dec. *cons.* 3. *num.*7. *col.* 5. *vers. superest respondere*, Iaf. licèt videatur dubitatiue loqui, *in l. quod in rerum, §. si quis post num.* 9. *ff. de legat.* 1. Decian. *respons.* 118. *num.* 23. *vol.* 2. Grammatic. *cons.* 28. *num.* 6. Roman. *cons.* 393. *&* 4. Menoch. *de arbitrar. lib.* 1. *quæst.* 80. *numero* 8. sed quicquid sit de hac opinione, quatenus affirmatiua esset vera, procedit quando agitur principaliter inter duos, non autem quando agitur inter duos, & vnus ex illis, ad cuius fauorem disponitur, habet alium connexum, quia disposita in illo habet locum etiam ad fauorem connexi, & ratio differentiæ est, quia quando agitur inter duos simpliciter si alius non excluderetur, statutum nihil operaretur, & frustra occuparet membranas, vt dicit Cotta, *modò loco allegato*, quæ ratio cessat quando agitur cum tertio, quia etiam quòd præseruetur ius connexo nihilominus dispositio operatur, quia ille tertius excluditur.

Secundò Capituli consensus requiritur in rerum ecclesiasticarū 7
alienatione,

alienatione, quæ ad Cathedralem Ecclesiam pertinent, *cap. sine exceptione 12. quæst 2. cap. vt super*, *§. fin. de Rebus Eccles. non alien. c. 1. de his quæ fiunt à Prælat.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. decis.* 54. *in 1. edit. aliàs resol.* 51. *in 2. edit.* Seraphin. *decis.* 443. vbi declarat huiusmodi consensum magis solemnitatem quàm substantiam respicere, refero Ego ipse, *de officio & potestat. Episcopi, p. 3. alleg. 95. num.* 70.

8 Tertiò in vnione vnius Ecclesiæ, alteri Ecclesiæ, seu dignitati, vel Præbendæ per Episcopum facienda, aut si Religioso loco donetur, præsertim irrequisito eiusdem Ecclesiæ Rectore, aut (si vacabat) defensore ei non existente, *cap. antepenul. vbi glos. fin. 12. quæstione 2. cap. tua nuper, de his quæ fiunt à Prælat.* Clem. *fin. de rebus Ecclesiast. non alien.* Rebuff. *in regul. de vnion. glos.* 11. *numero* 2. Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 26. numero* 5. Seraphin. *decis.* 1078. *numero* 1. Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 6. cap. 28. quæstione* 12. Nicol. Garc. *de benef. part. 12. cap. 2. numero* 145. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 198. *numero* 17. *part.* 4. latè Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 29. numero* 164. ibi, *numero* 183. id ait, verum etiam post Concil. Trident. Et hic consensus Capituli potest interuenire etiam post vnionem, ex Rebuff. *d. glos.* 11. *numero* 20. Boër. *decis.* 345. *num. 3. &* 4. Azor. *d. q. 12. in fine*, Hoied. *de incomp. benef. part. 2. cap. 3 num.* 9. Nicol. Garc. *d. cap. 2. n.* 147. *cum seqq.* Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 278. *n.* 30. vbi etiam resoluit nullitatem vnionis ob defectum consensus Capituli à nullo posse opponi, cùm hæc exceptio illi soli concedatur.

9 Vbi tamen extaret consuetudo in contrarium videtur vnionem posse fieri per Episcopum absque Capitulo, vt per Fusc. *d. lib. 2. cap. 26. n.* 5. Petr. Greg. *de re benef. c. 20. num.* 6. Nicol. Garc. *d. c. 2. num.* 152. vbi *n.* 153. intelligit de consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio, quia tunc sufficiet solùm tempus quadraginta annorum; quamuis huiusmodi consuetudinem in contrarium non valere teneant Glos. *verbo consentiente in d. Clem. si vna*, vbi Imol. & Bonif. *à n.* 16. Abb. *n.* 2. Felin. *in c. cum causam n.* 10. *&* 20. *de re iudic.*

10 Amplia Capituli consensum requiri etiam vbi vnio fit ab Episcopis tanquàm Apostolicæ Sedis delegatis, vigore, Concil. Triden. *sess. 21. de reform. c.* 5. ibi, *iuxta formam Iuris*, & ita decisum fuisse refert Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 158. quem refero Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 66. n.* 29.

Declara-

Declara tamen non sufficere Capituli consensum in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cùm non possit auctorizare in facto proprio, quia tunc requiritur auctoritas Papæ, Gloss. *verbo mensæ ad fin. in d. Clemen. si vna*, quam sequuntur ibi Cardin. *n.3.* & Abb. *n.6.* & alij, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. *d.c.2.n.168.* & censuit Rot. *in vna Perusina beneficij 4. Iun. 1608. coram bonæ mem. Penia*, vbi quòd in vnione, quæ fit ad fauorem Capituli, quam ipsum non poterit auctorizare, requiritur auctoritas Papæ etiamsi fiat vigore Concilij, *d.c.5.* Secus verò vbi vnio fieret alicui Dignitati, vel Præbendæ Capituli, Rot. *decis.788.n.4.parte 1. diuers.* immo etiam omnibus Præbendis distinctis, non simul, sed separatim, & distinctè vnicuique, vt resoluunt Nicol. Garc. *d. c. 2. n.170.* Stephan. Gratian. *disceptat. forens. c.274. n.34. in fine*, Gonzal. *ad regul.8.* Cancel. *gloss. 37. num. 25.* Concilium enim videtur facultatem concedere vniendi tenuibus Præbendis singulorum Capitularium, non tamen mensæ Capitulari, secundùm Aloys. Ricc. *in collect. decis. par. 4. collect. 1067. in fine, & in praxi rerum fori. Eccles. decis. 488. in 1. edit.* aliàs *resolut. 379. n.4. in 2. edit.* & ità de Iure probat *d. Clemen. si vna*, ad quam respicit Concil. Trident. *d. c. 5.* ibi, *iuxta formam iuris*. Vbi verò distributiones quotidianæ, & etiam Præbendæ tenues fuerint, vel quando nullæ sunt distributiones, & Præbendæ tenues, vel è contra, poterit Episcopus facere vnionem omnibus Præbendis, seu distributionibus simul, quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest per remedium, *c. 3. sess. 21. de reformat.* ita censuit Sacra Congregat. vt refert Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 171.* Ego ipse, *d. alleg. 76. n. 33.* 11

Vtrum autem in vnione à Legato de Latere facienda exigatur consensus Capituli? nonnulli tenent non requiri, eo quòd ille nullum consortium cum Capitulo habeat, vt habet Episcopus, ita Boër. *decis. 513. n. vnic.* Gambar. *de officio, & potest. Legati de Latere, tit. de potestate eius ad vnien. beneficia, n. 58.* Hoied. *de incompatib. benefic. p.2.c.3.n.9.* Cæterum sic distinguendum est cum Mari. Soccin. sen. *in c. sicut vnire, art. c.6. conclus. 14. n.115. de excess. prælat.* si eam vnionem faciat ex Pontificia commissione, in qua consensus Capituli mentio non fiat, non exigetur is consensus, quia tunc non vnit vt Ordinarius, sed vt Pontificis delegatus, & ideo sicut Pontifex potest absque consensu Capituli vnire, ita & ipse. Si autem id faciat ex sua potestate Ordinaria indiget consensu Capituli, quia tunc non ampliorem in beneficiis vniendis habet potestatem, 12

quam Episcopus, si ergo hic indiget consensu Capituli, ergo & ille, refert & sequitur Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.2. lib.7. cap.29. num.166.*

13 Quid si Canonici cõsentire nolint,& iusta causa vnionis facienda subesset quando consensus Capituli in vnione facienda per Episcopum requiritur? posse eos compelli probant Rebuff. *d.regul. 21.* Cancell.*gloss.11.num.3.* Azor.*d.c.28.quæst.12.* Mari. Soccin. sen. *in d. c. sicut vnire, artic.6. conclus.1. num. 92.* vbi addit alios allegans existente iusta contradicendi causa contradictionem vnius sat esse ad impediendam vnionem, refert Sanch. *d.cap.29. num. 164. post princ.*

14 Tertiò in omni negotio, quod concernat præiudicium Ecclesiæ Cathedralis, Capituli consensus requiratur. Quartò in his, quæ concernunt interesse Capituli. Quintò in his, quæ spectant ad Episcopum, & Capitulum simul, aut quia promiscuæ sunt iurisdictionis, aut quia specialiter in negotio aliquo in inuicem conuenerunt, vel à Sede Apostol. est ita in speciali casu mandatum; nam Capitulum habens mensam separatam ab Episcopo suo, potest ea de se, quæ possint alij Rectores, & beneficiati, ita Federic. de Sen. *cons.295.*Cardin.Tusch. *tom.1.litt.C.conclus.52.num.1.*Sextò vbi præter hos casus talis est consuetudo, vt scilicet tale negotium sine consensu Capituli non fiat; veluti confirmatio electorum, quæ secundùm Archidiac. *in c. final. de election. libro 6.* fieri debet cum consensu Capituli, vbi, inquam, est consuetudo. Et in his casibus, quòd ab Episcopo sine consensu Capituli factum fuerit, nullius erit roboris, & momenti. Paramenta autem noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, & de aliis mobilibus non pretiosioribus disponere, quatenus non adsit consuetudo quòd de consensu Episcopi id fiat, S. Congr. Concil. *in Naxien.23. Augusti* 1631.

15 Sed an, & quando Capitulum possit statuere videtur in præsenti indagandum, in quo dubio respondendum est affirmatiuè si interueniat præsentia, & consensus Episcopi, Gloss. *verbo statutum, in cap.1. de verbor. significat.lib.6.* Doctores, *in cap. cùm omnes, de constitut.* Dec. *in cap. cùm accessissent, num. 9. eod. tit.* Abb. *in cap.1. num.14. de his, quæ fiunt à maiori parte. Cap.* Seraphin. *decis.530. numero* 4. saltem tacitus, vt quia sciuit,& passus fuit statuta per Capitulum facta, Calderin.*cons 2.num.2.de constit.* quem sequitur Fel. *in c.cùm omnes, n.10.circa fin.vers.reliqua in hac materia,de constit.*Rot.*in Illerden.statu-*

ti 19.

ti 19.Maij 1597.coram Corduba,& in Paduana sedilium 26.Ianuar.1618. coram bon.mem.Card.Sacrato.

Intellige de statutis concernentibus statum vniuersalem Ecclesiæ,vel Episcopum, aut eius iura tangentibus, secus autẽ in his,quæ tãgunt particularia ipsius Capituli negotia,vt declarat Glos.*d.verbo statutum, vers.si verò*,quam sequuntur communiter Doctores, Cald. *d.cons.2.n.2.* Butr.*in c.constitutus n.35.de rescript.* Abb. *in d.c.cùm accessissent n.*4.& ibi Dec.*n.9.* Ferret.*cons.286. n.1.* Marescot. *var.resol. libro 2.c.32.n.22.& 23.*Benedict. Capra, *tom.1. commun.opin.lib.2.tit.2. n.24.pag.154.*Gregor.*decis.66. n.11. &* Rot.*in d.Illerden.statuti, & in d. Paduana sedilium*, quæ decisiones loquuntur in concernentibus ordinationem chori. 16

Intellige etiam supradicta locum habere vbi statuta non fuerint Iuri communi contraria,tunc enim non sufficit consensus Episcopi, sed requiritur beneplacitum Apostolicum,quia Capitulum nec etiã interueniente consensu Episcopi potest statuere contra Ius commune,Oldrad.*cons.259.n.6.* Feder. de Sen. *cons.17. per tot.* Alexand. *consil.106. num.2. lib.2.* & fuit resolutum in Hispalen. portionis, de Ossuna, 10. *Februarij 1623. coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo*, in qua fuit dictum fuisse inualidum statutum à Capitulo conditum, quòd descendentes ex genere infecto, nempè Iudæorum, Maurorum, vel Hæreticorum; non admittantur ad beneficia ecclesiastica, cùm huiusmodi statutum sit contra Ius commune, de quo *in c. eam te, de rescript.* vt censuit Rot. *in Corduben. dimidia portionis 28. Iunij 1628. coram R. P. D. Merlino*, optimè Ferentil. *in annot. ad decis. 750. Buratti.* 17 18

Concordiam facere potest Capitulum nomine Ecclesiæ suæ super iuribus Ecclesiæ,& iisdem dubiis,& in controuersiam deductis, quæ seruanda veniat,& liget etiã Canonicos successores,si interueniat auctoritas & decretum Episcopi,adhibita causæ cognitione, ac præuio diligenti tractatu,vt probat tex.*in c.statuimus*,vbi Abb.*n.1.& seq. & in c. de cætero*, vbi Innocent. *num.4. & 5. & in c. veniens*, vbi Card. *sub n.2.de transact.*Natt.*cons.441.n.9.*Rot.*decis.759. n.1. parte 2. recent.& in Elnen.distributionum 25.Iunij 1629.coram Reuerend. P. D. Duran. & in Alexandrina Funeralium 1.Iulij 1630. coram R. P. D. Merlino.*

Consilium verò Capituli in Episcoporum tractatibus, vel negotiis plerumque est requirendum, videlicet in institutionibus, & destitutionibus beneficiorum, *c. nouit, de his quæ fiunt à Præl.* In dispensa- 19

ſpenſationibus, & confirmationibus, *c.fin. cum gloſſ.* 1. *quæſt.* 5. *c. quanto, illo, tit. de his, quæ fiunt à Prælat.* & in aliis Eccleſiæ negotiis arduis, *d. c. quanto*, ſicut etiam in inquirendis, puniendis, & corrigendis ſubditorum exceſſibus, *c.* 1. *de exceſſib. Prælat. c. Epiſcopus nullus* 15.*q.*7. quamuis enim in hoc ſecundùm Gloſſ. *in d. c.* 1. videretur olim Canonicorum requiri conſenſus, conſilium tamen ſatis eſſe colligitur *ex c. non eſt, de conſuetud. in* 6. quod neque requiritur ſi conſuetudo in contrarium extaret, *d. c. non eſt*, Gloſſ. *verbo præſentia in c. degradatio, de pœnis lib.* 6. ſicut in aliis quoque, quæ diximus, contraria præualet conſuetudo, vt *in d. c. ea noſcitur*, exceptis nonnullis, quæ nulla poſſunt conſuetudine præſcribi, vt alibi dicemus.

20 In proceſſionibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis conſilium Capituli per Epiſcopum eſt requirendum, non autem conſenſus exigendus, Sacr. Congregat. Rit. *in Elboren.* 28. *Martij* 1628. Et nouiſſimè *in Comen.* 7. *Februarij* 1632. declarauit ad Epiſcopum pertinere cum Capituli tamen conſilio indicere publicas proceſſiones & præſcribere quomodo, & quò ſint dirigenda, quod per Vicarium generalem abſente Epiſcopo requirendum quoque eſſe ab eodem Capitulo declarauit eadem S. Congreg. *in Vigilien.* 28. *Septembris* 1630. Et eadem S. Congreg. *in Orioleu.* 27. *Martij* 1632. *ad* 15. reſpondit Epiſcopum in Synodo Diœceſano facere poſſe Conſtitutiones, Statuta, & Decreta, abſque conſenſu Capituli, debere tamen requirere illius conſilium, licet illud non teneatur ſequi, niſi in caſibus à Iure expreſſis. Et *in reſp. ad* 14. cenſuit poſſe Epiſcopum ſolum abſque conſenſu, vel conſilio Capituli Synodum Diœceſanam indicere, & publicare. Et *in reſp. ad* 2. declarauit pro generali viſitatione Diœceſis decreto Concil. Trident. *c.* 3. *ſeſſ.* 24. *de reform.* demandata poſſe Epiſcopum per ſe ſolum facere edicta generalia abſque conſenſu, ſeu conſilio Capituli.

21 Prætereà in hoc quoque Capituli auctoritas viuente Epiſcopo conſideratur quòd ad Concilia Prouincialia Capitula Cathedraliũ Eccleſiarum vocanda ſunt, & admittẽda, aut eorum nuncij, præſertim ad ea tractanda, quæ Capitula ipſa contingere dignoſcuntur, vt reſpondit Honorius III. *in c. fin. de his, quæ fiunt à Prælat.* vbi Abb. *n.* 4. dicit procedere etiam in negotiis non tangentibus Capitula, Bottæ. *in tract. de Synodo par.* 2. *n.* 42. Quarant. *in ſum. Bullarij*, *verbo*

22 *Concilium Prouinciale, verſ. quarto quæro*, vbi Proſp. de Auguſt. *in addit.* reſoluit quòd ſi tempore celebrationis Concilij Prouincialis vacaret Sedes Cathedralis, Capitulum ſuccedens in iuriſdictione eſt Ordi

Ordinarius Iudex,& debet de necessitate vocari, & potest comparere per Vicarium generalem cum speciali mandato dandi vocem decisiuam cùm sit iurisdictionis, quæ transit in Capitulum Sede vacante, additque Sacram censuisse Congregationem Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad Synodum Prouincialem esse vocanda.

Verùm autem in decernendo, & statuendo quæ visa fuerint opportuna in Synodo, teneatur Episcopus sequi consilium Capituli, quæstio est dubia, in qua videtur negatiuè respondendum, ex eo quia facultas condendi huiusmodi statuta dicitur esse meri imperij maximi, vt docet Bart. *in l. imperium, numero 8. ff. de iurisdict. omnium Iudic.* quam exornat Soar. *de legibus lib. 1. cap. 8. à numero 6.* istum autem merum imperium est in Episcopo, vt per Bald. *in rub. sub numero 7. ad fin. vers. vel dic quod Episcopus, de constitut.* Imol. *in cap. cùm contingat numero 2.* per eum text. *de form. compet.* ac proinde prædicta potestas pendet à Iure monarchico constituto in ipso Episcopo, & per consequens incommunicabili Capitulo, aut cuiuis alteri, quod vltra text. & illius rationem, *in l. 1. ff. de officio eius, cui est mandata iurisd.* in terminis his nostris optime firmat Soar. *d. tract. de legibus, lib. 4. cap. 5. in 2. dub.* vt propterea, quod scriptum legitur *in dict. cap. nouit, & in cap. quanto, de his quæ fiunt à Prælat. sine consens. Cap.* circa consilium requirendum per Episcopum, veniat restringendum ad statuta super alienationibus bonorum Ecclesiæ, vt aduertit Soar. *loco præcitato*, vel ad iudicia, & sic ad iurisdictionalia, non autem ad ea, quæ pendent à mero imperio, & ipso iure monarchico, & nihilominus etiam in illis casibus, quamuis aliqui voluerint consilium in dictis Decretalibus sumi pro consensu, quæ fuit opinio Vincentij, & Goffredi. Contraria tamen sententia verior est, videlicet quòd nec in his Capitulum aliud habet quàm simplex consilium absque vlla necessitate Episcopi illud sequendi, vt *in d. cap. quanto*, præ cæteris docet Host. *sub numero 1. vers. dic quòd cogitur*, Abb. *numero 4. & sub numero 5. vers. & est mihi indubitabile*, plures citat Mandos. *de inhibit. q. 192. numero 2.* & hanc esse communem sententiam agnouit Rot. apud Archil. *decis. 57. aliàs 2. de effic. Ordin. sub num. 7. vers. communis tamen*, vbi *num. 3.* ait non reperiri textum aliquem per quem probetur exigi consensum;& singulas rationes, & auctoritates in contrarium discutit Putе. *decis. 92. à numero 3. lib. 3.* & Sacra Congregatio Concil. *sub die 5. Iunij 1627.* censuit Episcopum 23

in condendis statutis in Synodo non teneri sequi consilium Capituli, nisi in casibus à Iure expressis. Et eadem S.Congreg.*in Oriolen.* 27.*Martij* 1632. *ad* 15. respondit Episcopum in Synodo Diœcesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capituli; debere tamen requirere illius consilium, licèt illud non teneatur sequi, nisi in casibus à Iure expressis. Et *in resp. ad* 14. censuit posse Episcopum solum absque consensu vel consilio Capituli Synodum Diœcesanum indicere, & publicare. Et *in resp. ad* 2. declarauit pro generali visitatione Diœcesis Decreto Concil. Trid. 3. *sess.* 24. *de reform.* demandata posse Episcopum per se solum facere generalia absque consensu, seu consilio Capituli.

24 Item ex manifesta, & rationabili causa possunt Capitula Ecclesiarum cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere, *cap. irrefragabili*, §. *cæterum*, *de offic. Ordin.* vbi non simpliciter conceditur Episcopo relaxare cessationem factam à Capitulo sine ipsius consensu, sed factam sine causa rationabili, vel in eius contem-
25 ptum; vnde Ego *in collect. ad illum text.* teneo Capitulum etiam semota aliqua speciali consuetudine cessationem indicere posse, vt videtur deduci ex *Clement.* 1. §. *in cessationibus*, *de senten. excom.* ibi, *quia ipsos hoc vnico lumine ad repellendas iniurias eis factas priuare nolumus*, quæ verba satis supponunt agere text. de his, qui iurisdictionem non habent fori exterioris, tunc enim cessationem vnicum lumen non diceret. Nec his obstat tex. *in cap. Canonici*, ibi, *ex consuetudine*, *de officio Ordin. lib. 6.* quia referri potest ad consuetudinem generalem, quæ admisit vt Capitulum, & Conuentus ex prædicta ratione cessationem dicere valeat. Quamuis communis Doctorum resolutio teneat cessationem à Diuinis sine Episcopi auctoritate fieri à Capitulo non posse, nisi ipsum hanc potestatem cessandi à Diuinis ex consuetudine, aut priuilegio acquisierit, vt docent Cou. *in cap. alma mater*, *part.* 2. §. 2. *numero* 6. Henriq. *in summa lib.* 13. *cap.* 54. *in princip.* Fr. Emman. *quæstionum Regul. tom.* 2. *q* 117. *art.* 1. Auil. *de censur. par.* 6. *disp.* 1. *dub.* 1. Sayr. *eodem tract. lib.* 5. *c.* 17. *n.* 2. Soar. *tom.* 5. *disp.* 39. *sect.* 3. *à n.* 2.

26 Propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent, ad Episcopum tanquam ad immediatum superiorem fit deuolutio, iuxta text. *in cap.* 2. *de concess. præb.* vbi Panor. *num.* 6. resoluunt Glos. *verbo, Capitulum*, *in cap. irrefragabili*, *de offic. Ordinar.* expressit,

expressit,*lib.9.tit.17.part.1.* vbi Gregor. Lopez, Rebuff. *in praxi benef. tit. de deuolut.numero* 21. Petr.Gregor.*rei benef.c.9.num* 40. Azor. *d.c.27.q.2.* Vbi autem beneficiorum collatio ad Episcopum, & Capitulum communiter spectauerit, tunc deuolutio ex capite ignorantiæ non fiet ad Episcopum, sed potius ad Archiepiscopum tanquam ad proximum Superiorem, *cap.postulastis, de concess. prabend.* cum latè per me adductis *de officio, & potestat. Episcopi part. 3.alleg.* 126. *numero* 71. *cum multis seqq. secundùm Lugdunen. impress.*

Sede autem vacante Capitulum inuentarium de rebus Ecclesiæ conficere tenetur,vt *in cap.charitatem* 12.*q.*2.& vbi fructuum percipiendorum munus incumbit,œconomum vnum, vel plures fideles, ac diligentes decernere debet,qui rerum Ecclesiasticarum, & prouentuum curam gerant,quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri,*c.hac huius* 12.*q.*2.*c.quoniam,in fine* 75.*d.* Concil. Trid. *sess.*24.*de refor.c.*16.*in princ.* 27

Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur, vt statuit idem Concil.Trid.*sess.*24.*reform.c.*16. Ante verò Electionem Vicarij infra octo dies faciendam eo tempore administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum, vt resoluunt Quarant. *in summa Bullar.verbo Capitulum Sede vacante,§ duodecimò,quæro,vers. primo*, Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori Ecclesiast.post resol.*505. *in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo, & in decis. Curiæ Archiep.Neapol.decis.*305. *num.* 3.*par.*4.Raguc.*de voce Canon. in Capitulo,q.*37.*num.*2.Ego ipse,*de officio,& potest. Episcopi, par.* 3.*alleg.*54.*num.*163.Sacr.Congr.Concil.*sub die* 19. *Septembris* 1620. vbi expresse quòd donec durant dies Electionis dicti Vicarij iurisdictio est penes Capitulum, non autem penes primam Dignitatem. Contra Sbroz *de offic. Vicar. lib.*1.*q.* 61. existimantem quòd stante præfixione termini octo dierum Archidiaconus sustinet Vicarij vices. Et si Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis Electionem iteratis vicibus deuenire possit, absque causa tamen non declarauit Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, *in Massanen. 6. Martij* 1618. 28 29 30

Intra illos octo dies non arctatur Capitulum ad constituendum Vicarium, & successiuè potest de per se administrare, secundùm Quarant. *vbi proximè,vers.terminum*,quem refero Ego ipse, *dict.alleg.*54. 31

32 *leg.54.num.163.in fine.* Terminus autem præfatus octo dierum currit Capitulo etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam,quando tamen à Summo Pont. fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesiæ,vt dicit decisum Quarant.*d. vers.terminum*, & statim post translationem absque alio consensu Episcopum translatum perdere iura primæ Ecclesiæ censuit Rot. apud Farin.*decis.*475.*par.*1.*recent.*& Me citato *in collect.ad cap.*1. *numero* 5. *de transl.it.Episcopi.*Ioan Anton. Massobr. *in praxi habendi concursum, requis.* 1. *dub.* 9. *secundum Romanam impress.* attestatur resolutum Ecclesiam à qua volens transfertur, seu quàm dimittit Episcopus, vacare ab eo tempore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in cõsistorio Sanctitatis suæ, etiã ante expeditionẽ litterarum Apostolicarum, vel adeptam possessionem secundæ Ecclesiæ: & posteaquàm huiusmodi absolutionis notitiam habuerit etiam ex testimonio, seu documento Secretarij Sacri Collegij, illicò teneri eum abstinere ab exercitio Ordinariæ iurisdictionis, eamque transire in Capitulum tanquàm Sede vacante, & ita posse, & debere Capitulum statim ea iurisdictione vti, ac Vicarium iuxta Conc.*d.c.66.*præscriptum eligere, Sedémque vacantem publicare.

33 A Capitulo Sede vacante vnus tantùm Vicarius eligendus, nisi legitimè adesset immemorialis consuetudo duos,aut plures eligendi, secundùm Quarant. *vbi supra, vers. nonò dubitatur*, quem refero Ego ipse, *d.allegat.* 54. *num.* 165. *in princ.* Et dicit Ragnc. *de voce Canonicor.quæst.*40.*nu.*8. quòd potest plures Vicarios constituere æquè principales, vel vnum generalem, & alterum foraneum, maximè si est ampla Diœcesis,& stante immemoriali consuetudine

34 admittit Aloys.Ricc. *in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis.* 193. *part.* 4. & Sacr. Congregat. Concil. *in Salernitana,* 26. *Iulij* 1589. *& in Panormitana* 31. *Maij*, 1592. censuit Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere posse, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitima probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint prædíti, quas requirit Concil. Trident.*sess.*24.*cap.*16.*de reformat.* ita testatur Nicol. Garc. *in addit. ad*

35 *tract.de benefic.part.*5.*cap.* 7. *numero* 37. Et huic Vicario debet prouideri de competenti salario,vt censuit eadem Sacra Cong.*sub.die* 15. *Octobris* 1601.

36 Si discordia fuisset inter Canonicos in Electione Vicarij, plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneum, & habentem qualitates Concilij remanere debere cæteris remotis tenent Quarant.

Quarant. *d. loco, verſ. ſecundò dubitatur*, Aloyſ. Ricc. *poſt d. reſolut.* 505. *verſ. ſecundò*. Garc. *de beneſ. p.* 5. *c.* 7. *n.* 23. vbi refert ſic cenſuiſſe dictam Sacram Congregat.

Quamuis Capitulum non teneatur eligere perſonam in Vicarium de gremio ipſius Capituli, ſi tamen adeſſet idoneus, cæteris paribus ille eſt præferendus, vt per Garc. *d. c.* 7. *num.* 13. Quarant. *d. loco, verſ. ſextò dubitatur*, Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiepiſc. Neapol. deciſ.* 180. *p.* 1. Petitum fuit à Sacra Congr. Cardinalium negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum, an Epiſcopali Sede vacante Canonici eligere valeant in Vicarium generalem Canonicum eiuſdem Eccleſiæ, qui in eadem Ciuitate, & Eccleſia curam quoque gerit animarum? Sacra eadem Congr. affirmatiuè reſpondit, *in vno Orien.* 19. *Martij* 1619. *&* 19. *Iulij eiuſdem anni*, vbi etiam fuit dictum, quòd contrariæ deciſiones intelliguntur de Parocho rurali. 37 38

Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante Electus dum tempore diuinorum Officiorum ſuo muneri, & Officio incumbit, diſtributiones quotidianas non percipit, vt reſoluit Monet. *de diſtribut. quotid. parte* 2. *quæſt.* 11. *n.* 83. & ſtante conſuetudine illum abſentem non excuſante admittit Rot. *deciſ.* 222. *num.* 6. *par.* 2. *diuerſ.* Quarant. *d. loco, verſ. octauò dubitatur, in fine*. Qui quidem ſi in Choro interueniat cum Canonicali apparatu, vt diſtributiones quotidianas lucretur, debet ſedere in loco proprio ſui Canonicatus, antiquioribus non præcedendo, vt tradunt Sayr. *in floribus deciſ. ſub tit. de officio Vicarij, deciſ.* 3. Quarant. *d. loco, verſ. octauò dubitatur, in princ.* Aloyſ. Ricc. *in praxi fori Eccleſ.* 475. *in* 1. *edit. aliàs reſolut.* 499. *in* 2. *edi.* Sbroz. *lib.* 2. *quæſt.* 25. *n.* 17. vbi *num.* 20. aduertit, quòd etiam quando non eligitur Vicarius ex Canonicis, illi in proceſſionibus præferendus eſt Archidiaconus, ſeu alia Dignitas maior, & prima poſt Pontificalem, refero Ego ipſe, *d. alleg.* 54. *n.* 167. Nec Vicarius huiuſmodi Capitularis occupare debet in Eccleſia Sedem Archidiaconi, ſed debet ſedere in alia ſede portatili, vt declarauit S. Congr. Rituum, *in Nucerina* 10. *Aprilis* 1601. 39 40 41 42

Capitulum in commiſſione Vicarij poteſt præfigere tempus, & modum præcedendi, ſed non poſtea, vt tenet Raguc. *d. quæſt.* 40. *n.* 14. & Sacra Congreg. Conc. cenſuit Capitulum Sede vacante poſſe certum tempus in Vicarij deputatione præfinire, quo elapſo eius iuriſdictio expirat, vt teſtatur Garc. *in addit. ad tractat. de beneſ. parte* 5. *c.* 7. *numero* 37. & ita poterit eligere cum clauſula quòd 43 44

non duret nisi per annum, eadem Sacr. Congt. *sub die 17. Iun.* 1617.
45 At ego crederem melius fieri, si Vicarius Capitularis Sede vacante eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris prout censuit Sacta Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, Episcopo Caiet. rescri-
46 bens, *sub die 28. Octobris 1687.* Si verò Capitulum constitueret Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durare durante Sedis vacatione, resoluit Quaranta, *d. verbo Capitulum Sede vacante, propè fin. vers. circa quam commissionem.* quem re-
47 fero Ego ipse, *d. allegat.* 54. *num.* 173. Et sic facta Electione Vicarij non potest Capitulum illum ad libitum reuocare, & nouum constituere, vt tenent Aloys. Ricc. *in collect. decis. parte* 5. *collect.* 1602. *in fine, & in decis. Curiæ Archiepisc. Neapol. decis.* 187. *parte* 4 Raguc. *d. q.* 37. *num.* 4. Ego ipse, *d. allegat.* 54. *num.* 171. nisi ex causa benè visa Sacræ Congregationi negotiis Episcoporum, & Regulari præpositæ, vt ipsamet declarauit de hoc anno 1631. & antea idem respectiuè Capitulo Neapolitano 1. *Septembr.* 1603. & Nuncio Neapolis 22. *eiusdem mensis & anni*, & Capitulo Tarraconen. *die* 24. *Nouembris*, & Capitulo Aretino, *die* 26. *Octobris* 1603. quicquid dicant Quarant. *d. loco, n.* 3. *vers. tertio dubitatur*, & Zerol. *in praxi Episc. par.* 1. *verbo Vicarius*, §. 21. *vers.* 3.

48 Vicarius verò à Metropolitano deputatus in vim, *c.* 16. *sess.* 24. quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat, intra tempus à Concilio præscriptum illum non deputauit, amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitani, vt censuit S. Congt. Conc. *in Liman.* 29. *Septembris* 1625.

49 Debet Vicarius Capituli Sede vacante eligi Doctor, aut Licentiatus in Iure Canonico, vel aliàs quantum fieri potest, vt statuit Concil. Trid. *d. c.* 16. ibi, *qui saltem in Iure Canonico, &c.* & docent Nauart. *cons.* 2. *aliàs vnic. de offic. Vicar. in nouis*, Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. decis.* 2. Petr. Henriq. *cons.* 90. Sbtoz. *de offic. Vicar. libro* 1.
50 *q.* 36. *n.* 12. vbi *in addit.* refert decisum quòd Sede Episcopali vacante Vicarius debet eligi Doctor, aliàs Electio est nulla, nec debet confirmari Vicarius Episcopi demortui, nisi esset Doctor, quod etiam repetit *in addit. ad q.* 55. *sub num.* 2. Galet. *in Margarita casuum Conscient. verbo Vicarius* 4. Molin. *de Iustitia, tract.* 5. *disp.* 11. Aloys. Ricc. *d. praxi resol.* 497. *n.* 2. *& in Collect. decis. parte* 3. *Collect.* 1602.
51 vbi limitat in Vicario Capituli Ecclesiæ Collegiatæ, Sede vacante, Raguc. *d. q.* 37. *num.* 6. Sacra Cong. Concil. *sub die* 19. *Septembr.* 1620.

vbi

vbi quòd debet Doctorari in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.

Vbi verò non esset Doctor, poterit Capitulum in actu deputationis dare ei consultorem Doctorem, alioquin poterit ipse Vicarius eligere consultorem Doctorem sibi benè visum partibus non suspectum, in casibus in quibus eo opus erit, vt docent Sbroz.*d.q.* 36.*n.*13.Quarant.*d.verbo Capitulum Sede vacante, n.*3. *in fine*, Aloys. Ricc.*post d.resolut.*505.*in notabilib. de materia Vicarij, n.*4. *vers. Capitulum*, & addit ipsa, *in decis.Curiæ Archiepisc. Neapol.parte* 4.*decis.* 305. *num.* 15. quòd Doctor Sacrorum Canonum præfertur Magistro Sacræ Theologiæ quoad hoc Officium, & *num.*16. subdit Electionem in Vicarium factam de Theologo omisso Canonista valere, sed contra censuit Sacr.Congreg.Concil.*sub die* 28. *Augusti* 1621. dum ibi dicitur Doctorem Theologum non posse esse Vicarium Capitularem Sede vacante. Ætas vigintitrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen expedit, S.Congr.Conc.*sub die* 11. *Augusti* 1614. 52 53 54

Si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia Suffraganea, vt statuit Concil. Trid. *d.c.* 16. *vers. si secus factum fuerit*, & docent Quarant. *in summa Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, num.* 36. Marc.Ant.Genuens.*in praxi Archiepis.Neapolit.c.*70.*n.*6.Et si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulúmq; negligẽs fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Vicarium idoneum constituere poterit, vt decidit idem Conc.*d c.*16.*vers. Et si Ecclesia ipsa Metropolitana,&c.*resoluunt Cuch.*instit.Iuris Canonici,lib.*2.*tit.*8.*de offic.Vicarij, n.*39.Sbroz.*de Vicar.Episc.lib.*1.*q.*58. 55 56

Vtrùm autem iste Vicarius Capituli Sede vacante possit cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, & sic exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma dignum, quæ huiusmodi generali Episcopi Vicario solent committi? Affirmatiuè videbatur respondendum, qua forma committendi non est Vicario Episcopi, sed Vicario generali Diœcesis: at Sede vacante Vicarius generalis Diœcesis, est Vicarius Capituli. Igitur, &c. ideò hanc partem sustinent, Salas *de legib. disput.* 20. *sect.* 17. *num.*124.Sanch.*de Matrim.lib.*8.*disput.*27.*num.* 32. vbi *num.* 33. subdit Vicarium Capituli posse de prædictis cognoscere, quamuis 57

Ccc 2 com

commissio sit directa Vicario generali Episcopi, & ducitur ex eo, quòd Capitulũ non succedit Vicario Episcopi, sed ipsemet Episcopo; at Vicarius Capitulo succedit in Dignitate Vicarij Episcopi. Ergo, &c. Contrariũ verò mihi videtur probabilius attento stylo Curiæ, & Cancellariæ, quæ vacãte Sede Episcopali non dirigit litteras in forma dignum, nec dispẽsationes Vicario Capituli, quia non cõfidit de illo, sed Episcopo viciniori, seu eius Vicario, de quo stylo testatur Hieron. Paul. *in pract.* Cancel. *in princ. vers. circa qualitatem personarum.* Cùm ergo Curia, & Cancellaria nolit committere Vicario Capituli Sede vacante, apertè innuit sub nomine Vicarij absolutè prolati in litteris, quæ Vicario, v.g. Bononien. diriguntur, intelligere Vicarium Episcopi, non Capituli; & sic hanc vltimam negatiuam sententiam tuentur Nicol. Garc. *de benef. parte 6. c. 2. à num.* 44. Bonac. *de legib. disput. 1. q. 3. puncto* 8. §. 1. *num.* 7. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. par. 1. decis.* 44. & S. Congr. Eminentiss.
58 DD. Cardinalium S. Conc. Trident. Interpretum *sub die* 24. *Maij* 1621. declarauit dispensationes Matrimoniales directas Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non posse per Vicarium Capitularem expediri, & nouissimè *in Camenoten.* 2. *Au-*
59 *gusti* 1631. censuit Capitulum, seu Vicarium Capitularem Sede vacante non posse exequi commissiones Apost. in forma dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu Officij, vel sub nomine Dignitatis.

60 Poterit tamen Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, S. Congr. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita, *sub die* 10. *April.* 1615. necnon omne illud, quod Episcopo mortuo per Bullã, seu Breue in causis iurisdictionem importãtibus concessum erat, eadem S. Congr. *in Tranen.* 26. *Ianu.* 1604. *& in Neapolitana* 10. *Februar. eiusdem anni.* Non potest tamen huiusmodi Vicarius Capitularis Sede vacante concedere licentiam erigendi noua monasteria *ex c. 3. sess. 25. de Regularib.* vt censuit S. Cong. Concil. *sub die* 19. *Februar.* 1633.

61 Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacante in Ius Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur, vt docent Gloss. & Doctores, *in c. hic quæ, & in c. cùm olim, de maior. & obed. & in c. illa, ne Sede vacante,* Gloss. *verbo Sede vacante, in c. ad abolendam, de hæret.* Gloss. *eodem verbo in Clem.* 1. §. 1. *eod. titul.* Gloss. *verba obseruari, in c. quia sæpe, de elect.*

*elect.lib.6.*Nau.*consil.44.num.1.de tempor.ordinat.in nouis*,Pauin.*de offic.& potest.Capituli,Sede vacante., part. 1.q. 1. à n.3.& q.5.n. 2. vers. item regulariter.* Gutier. *Canon. lib.1.cap. 11. numero.3.*Flamin.Paris. *de resignat.benefic.lib.7.quæst.23.à numero 26.* Azor.*instit.moral.p.2. lib. 3.cap.27.quæst.6.*Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, à princip.* Rebuff.*in praxi benef.tit.de deuolut.à n. 58.*Soar.*tom.5.disp. 50. sect. 5. numero 6.*Nicol. Garc.*de benef.par.5.cap.7. à numero 4.* Filliuc. *quæst. moral.tom.3.tract.41.c.2. num. 4.* Rot. *decis. 1. numero 13. par. 1. diuers. & decis.346.num.2.*apud Farin.*par.1.recent.& decis.632.num.4. par. 2.* etiam recenter Card.Tusch.*practic.conclus.tom.1.lit.C.conclus.56.n.2.* & fuit dictum in Pampilonen. Iuris visitandi 15. *Decembris 1623. coram R.P.D.Merlino.*

62 Primò igitur Capitulum Sede vacante fungitur iure Episcopi in absolutione ab excommunicatione, à qua poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostolica specialiter interdicta potestas, vt statuit Bonifac. VIII.*in cap.vnic.de maior.& obed.lib. 6.*Syluest.*in sum.verbo Capitulum*, §.2. Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut.num.63.*Raguc.*de voce Canonic.in Capitulo, quæst. 36. num. 4.* Soar.*tom.5.disput.7.sect.2.* cùm olim id successori Episcopo dimitteretur,*cap.si Episcopus 11.q. 3. glos. in d.cap. illa, ne Sede vacante.* Vnde Vicarium Capitularem Sede vacante posse absoluere à casibus; *sess.24.de reform.cap.6.*censuit S.Cong.Concil.*sub die 3.Decemb.1632.*

63 Secundò, in confirmationibus, vel infirmationibus Electionum, quas facere Episcopus poterat, videlicet de Præpositis Religionum,& similibus, *cap. cum olim*, vbi Glos. & Doctores, *de maior. & obed.* item in confirmandis Electis, & per patronos præsentatis instituendis,Rebuff.*d.tit.de deuolut.à num.68.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent.lib.30.tract.3.num.241.*Azeued.*cons.9.à n.10.*Azor.*instit.moral.part.2.lib.8.cap.38. quæst. 2.* Stephan. Quarant. *dict. verbo, Capitulum Sede vacante,§. nono quaro, vers. quæ conclus.* Nicol. Garc. *de benef.p.5.c.7.n.54.*Ego ipse,*de officio,& potest.Episcopi, p.3.alleg.72. num.183.*

64 Tertiò,in Confessore pro casibus Episcopo reseruatis assignando,secundùm Panorm.*in d.c.his quæ, in fine, de maior. & obed.* Quarant.*d.verbo Capitulum Sede vacante,vers.tertiò quaro, post med.* Azor. *d.c.37.q.16.*Meipsum,*d.p.3.alleg.52.n.2.*

65 Quartò,in excommunicationibus,& aliis censuris, ac pœnis inferendis, & excessibus corrigendis, quatenus defunctus Episcopus poterat, *dict. cap. ad abolendam*, & ibi Glos. & Doctor. *de haret.*

Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo*, *quæs. num.* 4.

66 Quintò, in cognoscendo de crimine hæresis, Glos. *verbo prærogatiua, in dict. cap. ad abolendam*, vbi Host *n.* 2. *&* 4. Henric. *n.* 4. Panorm. *n.* 1. Syluest. *verbo hæresis, n.* 2. Molin. *de Iust. tract.* 5. *disp.* 28. *n.* 2. *in fine*, Sanctarel. *in tract. de hæresi, cap.* 40. *n.* 4.

67 Sextò, in visitanda Diœcesi, Abb. *in cap. cùm olim, sub num.* 2. *vers. sed indistinctè*, & ibi, Bald. *num.* 1. *de maior. & obed. Archidiacon. in cap. si Episcopus, num.* 2. *de suppl. neglig. Præl.* 6. Socin. *in tractat. visitat. col.* 4. Rebuff. *in praxi tit. de deuolut. num.* 65. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers. primò quæro*, Raguc. *d. quæst.* 36. *num.* 2. Azor. *par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 37. *quæst.* 14. Rot. *decis.* 346. *num.* 2. apud Farin. *p.* 1. *recent.* & in Burgen. procurationum 10. *Martij* 1597. *coram Orano*, & in Trid. iurisdictionis 28. *Nouembris* 1607. *coram Cardin. Sacrato*, & in Pampilonen. iuris visitandi 15. *Decembris* 1623. *coram R. P. D. Merlino*, Sa-

68 cra Congregat. Concil. *in Pampilonen.* 13. *Aprilis* 1630. vbi quòd potest visitare omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus, & hanc facultatem habet Vicarius Capitularis, quamuis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum, vt ex sententia eiusdem Sacræ Congregationis resoluit Nicol. Garc. *in add. ad suum de benef. p.* 5. *c.* 7. *num.* 29.

69 Intellige primò Capitulum Episcopali Sede vacante posse visitare per se, vel per alium, & ita visitatorem deputare, nec huiusmodi visitationem soli Summo Pontif. competere, Glos. *verbo*, *Capituli, post med. in dict. Clement.* 1. §. 1. *de hæret.* & sustinet post Archidiac. Abb. *in d. cap. cùm olim, num.* 2. *col.* 3. *post princ. de maior. & obed.* Pauin. *de potest. Capituli Sede vacan. par.* 1. *in princ. q.* 7. *n.* 1. *cum seqq.* Syluest. *in sum. verbo Capitulum, n.* 3. Molin. *de Iustit. tom.* 6. *tract.* 5. *disput.* 11. *sub numero* 1. Cardin. Tusch. *tom.* 1. *lit. C. conclus.* 56. *numero* 10. latè Ego ipse, *de officio, & potest. Episcop. par.* 3. *allegat.* 133. *per tot. secundùm Lugdunen. impress.* vbi *num.* 9. resoluo, Capitulum Sede vacante posse deputare visitatorem, idest administratorem generalem Episcopatus in spiritualibus, & temporalibus, & *à n.* 14. quòd Capitulum Sede vacante habet etiam ius visitandi in ordine ad morum correctionem, & potest ad hoc munus particularem, vel generalem visitatorem deputare.

70 Intellige secundò tunc demum Capitulum Sede vacante posse diœcesim visitare quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione, nec de proximo Ecclesia est de Pastore prouidenda, in ipsa verò visitatione circa famulatum, equitatum, & alia forma

Sacri

Sacri Concil. Trident.*sess.24.de reformat.c.3.*est præcisè obseruanda, ita Sacr.Congregat.Concil.*in Liman.10.Maij 1619.*Post lapsum anni huiusmodi à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ potest 71
Capitulum visitare diœcesim tempore triennij, non expectato, licèt dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis, eadem Sacr. Congregat. *in Pampilonen. 3. Februarij, & 10. Decembris 1619.*

Extende Capitulum Sede vacante posse visitare etiam monasteria Monialium non exempta, exempta verò minimè, vt referunt decisum Nicol.Garc.*de benef.p.5.c.7.n.45.*Armendar.*in add. ad recop.legum Nauarræ,lib.1.tit.6.de Visitat.n.84.*

Septimò, in cognoscendo de arduis causis, veluti de causis matrimonialibus, & de crimine hæresis, quæ inter maiora computantur, 72
vt docet Quarant. *dict. verbo Capitulum Sede vacante, vers. quintò quæro.*

Octauò, in condendis statutis, quæ ad statum Ecclesiæ pertineant, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium, Pauin.*in tract.de potest.Capit.Sede vacante, par. 1. quæst. 6.* Sbroz.*de officio Vicarij lib.2.quæst.187.numero 5.& 6.*Calderin. *cons.2. de constit.*Zerol.*in praxi Episc.part. 1. verbo Capitulum, § 15.* Cardin. Tusch.*practic. conclus.tom.1. lit. C. conclus. 53. numero 1.* vbi intelligit de statutis Capitulariter factis super re concernente augmentum cultus diuini, & seruata debita forma, Quarant.*dict.verbo Capitulum Sede vacante, vers. quartò quæro,* vbi etiam intelligit dummodò sint iusta & salubria, secus vero si in præiudicium Ecclesiæ, vel Episcopalis mensæ, Azor. *dict. part. 2. lib. 3. c. 37. quæstione 11.* Monet. *de distribut.quotid.part.2.quæst.13.numero 24.*& ideò non poterit statutum condere, quo charitatiuum subsidium in futurum ex parte minuatur, vt resolui *de officio,& potestat.Episcopi, part. 3. allegat.87. num. 14.* Circa quotidianas autem distributiones nihil potest statuere etiam Sede plena sine Episcopo, Monet. *de distribut. quotid. par.2.quæst.15.num.26.in vlt.edit.* Ego ipse, *dict.par.4 allegat.53.n.139.* 73 74
nec potest habere pro præsentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia residerunt, & Fidei professionem nondum emiserunt, vt censuit Sacra Congregat.teste Nicol.Garcia, *de benef. part.3.c.3.numero 32.*quem refero Ego ipse, *dict.par. 3. allegat. 61. n. 14.* Intellige principalem resolutionem de potestate Capituli in condendis statutis, quæ ad statū Ecclesiæ pertineāt, vt procedat solùm in Capitulo Sede vacante; nam Sede plena nullatenus poterit 75

statuere super his, quæ tangunt statum generalem Ecclesiæ, vel iura Episcopi sine consensu illius, ita glos. *verbo constitutum*, *vers. quia sine consensu in cap. cum omnes, de constit.* vbi Innocent. *n.* 1. Abb. *n.* 4. Butr. *num.* 45. Felin. *num.* 9. Beroi. *nu.* 36. *&* 46. Benedict. Capra, *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 1. *tit.* 2. *de Episcopis, & cleric. num.* 24. *pag.* 154. Rot. *decis.* 21. *apud* Farin. *p.* 2. *recent.* & diximus *sup. n.* 15. *cum seqq.*

76 Nonò, in exequendis vltimis defunctorum voluntatibus, quatenus Iure Ordinario competebat Episcopis, vt per Couar. *in cap. Ioannes n.* 2. *de testamen.* Azor. *d. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 39. *quæst.* 6. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers. septimò quæro*, Zerol. *in praxi Episcop. part.* 2. *verbo Capitulum*, §. 9. quos refero Ego ipse, *dict. part.* 3. *alleg.* 82. *num.* 31.

77 Decimò, in compellendis Religiosis piarum voluntatum exequutoribus ad reddendas administrationis rationes, vt per Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. p.* 2. *q.* 7. *n.* 6. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 39. *sub q.* 6. quos refero Ego ipse, *d. p.* 3. *alleg.* 82. *n.* 35.

78 Vndecimò in exigenda ratione ab administratoribus piorum locorum, vt per Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers. septimò*, Zerol. *in praxi Episc. p.* 2. *verbo Capitulum*, §. 9. quos refero Ego ipse, *d. p.* 3. *alleg.* 75. *n.* 61.

79 Duodecimò in constituendo Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus, vt per Bonacos. *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 1. *tit.* 9. *numero* 13. *pag.* 183. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 11. *numero* 10. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo Capitulum*, §. 3. Azor. *dict. cap.* 37. *q.* 18. Quomodo autem hodie Capitulum Sede vacante debet Vicarium constituere, & qualem, & intra quod tempus, dixi supra, *ex num.* 28. *cum seqq.*

80 Decimotertiò, in deponendo, & interdicendo, *cap. his qui, in fine, de maiorit. & obed. cap. vnic. eod. tit. lib.* 6. Rebuff. *in pract. benef. tit. de deuolut. num.* 63. refert, & sequitur Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *q.* 182. *num.* 7.

81. Decimoquartò, in dispensationibus illegitimorum ad beneficium simplex, Nauar. *cons.* 28. *sub tit. de tempor. ordin.* Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers. Secundò quærò*, Zerol. *in praxi Episc. p.* 2. *verbo Capitulum*, §. 3.

82 Decimoquintò, in dispensãdo, & absoluendo vigore Conc. Trid. *sess.* 24. *de refor. cap.* 6. nam licèt illa facultas competat Episcopo iure speciali, tamen competit ei Iure communi, & iurisdictione Ordinaria illi tributa, ita resoluunt Henriq. *in sum. lib.* 6. *cap.* 16. §. 1. *&*

lib. 14.

*lib.*14.*c.*20. §. 1. Ludou. Beja, *responsf. casuum conscient. parte* 4. *casu* 37. *vers. tandem nullus*, Fr. Emman. *q. Regul. tom.* 1. *quaest.* 61. *artic.* 9. Cened. *ad Sextum collect.* 4. *num.* 3. Soar. *tom.* 4. *de Pœnit. disputat.* 30. *sect.* 2. *numero* 4. Sayr. *in florib. decis. sub tit. de temporib. ordin. decis.* 31. & *in claui Regia, libro* 6. *c.* 11. *numero* 84. Aloys. Ricc. *in collect. decis. parte* 3. *collect.* 721. *vers. tertiò dubitatur*, & *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 533. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 466. *in* 2. *edit.* & *in praxi aurea resolut.* 118. *num.* 5. Piasec. *in praxi Episc. parte* 2. *c.* 1. *num.* 16. *pag.* 106. Sanch. *de Matrimon. libro* 8. *disputat.* 2. *num.* 10. Nicol. Garc. *de benef. parte* 5. *c.* 7. *num.* 41. *& parte* 7. *c.* 11. *num.* 21. Sacr. Congr. Concil. *sub die* 22. *Ianuar.* 1602. quicquid dicant Mari. Alter. *de censur. tom.* 2. *disp.* 8. *de suspen. c.* 3. *vers. ex eodem*, Bonac. *de censur. disputat.* 7. *quaest.* 5. *puncto* 1.

Decimosextò, in exigendo charitatiuum subsidium, vt per Bel- 83
lencin. *de charitatiuo subsid. q.* 7. Azor. *d. parte* 2. *lib.* 9 *c.* 14. *q.* 5. *vers. item collegium*, metipsum, *d. par.* 3. *alleg.* 67. *num.* 13. Quamuis Capitulum 84
nequeat statutum concedere, quo tale subsidium in futurum ex parte minuatur, secundùm Bellencin. *d. tract. q.* 45. Azor. *d. lib.* 9. *c.* 15. *q.* 7. *vers. item Canonicum.*

Decimoseptimò, in cognoscendo de causis in prima instantia vi- 85
gore Conc. Trid *sess.* 24. *de refor. c.* 20. quia succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis etiam voluntariæ, ita Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 130. Ego ipse, *d. p.* 3. *alleg.* 81. *n.* 6.

Decimooctauò, in assistendo Matrimonio celebrando, & alij Sa- 86
cerdoti assistendi licentiam concedendo, iuxta formam Conc. Trid. *sess.* 24. *de refor. Matr. c.* 1. Ita Sanch. *de Matr. lib.* 3. *disp.* 28. *n.* 5. Gutier. *eod. tract. c.* 66. *n.* 5. *& à n.* 12. *& c.* 69. *n.* 9. Coninck *de Sacram. & censur. tom.* 2. *disp.* 27. *n.* 17. Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi, par.* 2. *alleg.* 32. *num.* 123.

Decimononò, in concedenda facultate, seu licentia, quam dare 87
posset Episcopus, vt per Azor. *d. parte* 2. *lib.* 7. *c.* 5. *q.* 3. Veluti in licentia præstanda clericis curam animarum habentibus ad studium ire volentibus, Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verbo Capitulum*, §. 2. quamuis id hodie post Concil. Tridentin. Episcopus efficere ne- 88
queat, vt suo loco diximus. Et in danda licentia ædificandi Ecclesiam vt acquiratur ius patronatus, Lambertin. *de iurepatron. libro* 1. *parte* 1. *q.* 5. *artic.* 9. Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. parte* 5. *q.* 2. *n.* 5. Nicol. Garc. *de benef. parte* 5. *c.* 9. *numero* 79. Ego ipse, *d. parte* 3. *alleg.* 70. *n.* 32.

89 Et in concedenda licentia extero Episcopo exercendi Pontificalia in Ecclesia vacante, secundùm Henriq. *in sum libro* 10. *c.* 22. Quarant. *dict. verbo Capitulum Sede vacante*, *vers. vndecimo quæro,*
90 Nicol. Garc. *d. parte* 5. *c.* 7. *numero* 93. *vers. quinta.* Et in concedendâ licentia vt nouitij disponant de bonis temporalibus, Sanch. *in præcept. Decalogi, tom.* 2. *libro* 7. *c.* 5. *num.* 68. Ego ipse, *d. parte.* 3. *alleg.* 99. *num.* 5.

91 Vigesimò, in concedendis Indulgentiis, cùm illæ potiùs iurisdictionem quàm Ordinem concernere videantur, Ita Doctores *in c. accedentibus, de excess. Prælat.* Panor. *in c. cùm olim, in fine de maior. & obed.* Henriq. *in sum. lib.* 7. *c.* 31. §. 1. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacan. vers. duodecimo quæro,* Zerol. *in praxi Episc. parte* 1. *verbo Indulgentia,* §. 2. Iul. Lauor. *de Iubilæo, & Indulg. parte* 2. *à num.* 52. Ego ipse, *d. p.* 3. *alleg.* 88. *n.* 21.

92 Vigesimoprimò, in œconomis præficiendis, *c. cùm vos,* 4. *de offic. Ordinar.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. libro* 30. *tractat.* 3. *num.* 241.

93 Vigesimosecundò, in cognoscendis, & assignandis congruis portionibus, vt per Rebuff. *in tract. congruæ portionis, n.* 57.

94 Vigesimotertiò, in commendandô Ecclesias siue beneficia ad tempus, secundùm Rebuff. *in praxi benefic. titul. de deuolut. num.* 77. & 80. & *in tract. nominat. quæst.* 8. *num.* 30. Azor. *d. parte* 2. *libro* 3. *c.* 38. *quæst.* 8.

95 Vigesimoquartò, in admittendis siue instituendis præsentatis clericis à patronis, Rebuff. *d. tract. de deuolut. à n.* 68. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 38. *q.* 2. Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 7. *num.* 54. Ego ipse, *d. parte* 3. *allegat.* 72. *num.* 183.

96 Vigesimoquintò, in recipiendis resignationibus beneficiorum non solùm spectantium ad collationem Episcopi & Capituli, sed etiam in spectantibus ad collationem Episcopi solius, vt per Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 2. *q.* 71. *n.* 13. & *q.* 130. *n.* 3. Flamin. Paris. *de resignat. beneficior. lib.* 7. *q.* 23. *à n.* 20. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, q.* 9. *prope fin. vers. quarto limita,* Nicol. Garc. *de benefic. parte* 11. *c.* 3. *num* 256. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 243. metipsum, *d. parte* 3. *alleg.* 69. *n.* 8.

97 Vigesimosextò, in præstanda auctoritate permutationibus beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi, & Capituli communiter, vel tertij, vt per gloss. *verbo confirantur, in Clem.* 1. *de rerum perm.* Gambar. *in c. vnic. de rerum permut. n.* 114. Bellacomb. *tom.* 1. *commun.*

mun.opin.lib.1.tit.9.n.11.pag.183. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vac.q.9.verſ.qua concluſio,in med.* Azor. *d.par. 2. lib.7. c.29.q.4.*Nicol. Garc.*de beneſ.par.11. c. 4. ex num.75.* Bonac.*de ſimon. q.4. §. 12.n.7. verſ. alij verò.*

Vigeſimoſeptimò, in vnionibus ex cauſa faciendis, dummodò per eas iuriſdictioni Epiſcopali nihil detrahatur, ita docent Imol. *in Clemen. 1. numero 31. de ſtatu monach.* & ibi Cardin. *in §. ad hæc num.4.quæſt.6.* Bonifac. *eodem §. num.* 19. Marian. Socin. ſen. *in c. ſicut vnire, artic.3.num.40. quæſt. 6. de exceſſ. Prælat.* Peruſ. *de vnion. c. 5. numero 26.* Rebuff. *in praxi beneſic. titul. de vnionib. numero 36. & d. titul. de deuolut. numero* 100. Hoied. *de incompatib. beneſ.par.2. c. 3. numero 7. verſ. ſimiliter Capitulum*, Quarant. *d. verbo Capitulum S. de vacant. quæſt. 9. verſ. quæ concluſio*, Zerol. *in praxi Epiſc. parte 1. verbo vnio*, §. 11. *& parte 2. verbo Capitulum*, §. 4. Azori. *d.parte 2. libro 6. c. 28. quæſt.9.* & ſibi contrarius *libro 3. c. 38. quæſt. 9.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.2. libro 7. c. 29. numero 155.* Nicol. Garc. 98
de beneſic. parte 12. c. 2. num. 67. vbi *num. 68.* refert per Sacram 99
Congregationem Concilij decisum Capitulum Sede vacante non poſſe ſupprimere quodcunque beneficium, & ſibi vnire, ſicut Sede plena non poteſt conſentire vnioni faciendæ ipſi Capitulo directè, & principaliter.

Vigeſimooctauò, in approbandis & exponendis Confeſſoribus 100
per Vicarium à ſe electum, cùm hic actus approbandi non ſit actus formaliter Ordinis, & dignitatis Epiſcopalis, ſed iuriſdictionis Ordinariæ,ita Soar.*tom.4.de Pœnit.diſp.28.ſect.5.n.2.*Henriq. *in ſum. lib. 3.de Pœnit.c.6. in princ.* Fagundez, *in quinque Eccleſiæ præcepta præc.2. lib.7.c.2.n.54.*

Vigeſimononò,in commutando vltimas voluntates in caſibus in 101
quibus de Iure communi poſſet Epiſcopus,vt docent Marc.Anton. Cuch.*inſtit.maior.lib.2.tit.9.n.82.* Monet.*de commut.vltim.volunt.c.5. n.427.cum ſeqq.*

Trigeſimò, in cognoſcendis cauſis Matrimonialibus, *vt probatur* 102
in c.veniens, iuncta ſupraſcript. *de eo qui duxit in Matrimon.* docent Pauin.*de officio, & poteſt.Capituli Sede vacante, q. 5.* Cou. *de ſponſalib. parte 2. c. 8. §. 12. num.1.* Quaranta, *d. verbo Capitulum Sede vacante, q.5.* vbi ait Concil. Trident. *ſeſſ.24.de reformat. c.20.verſ.ad hæc cauſæ Matrimoniales*, diſponere quòd cauſæ Matrimoniales relinquantur examini,& iuriſdictioni Epiſcopi tantùm, vt excluderentur alij Prælati inferiores, at Capitulum in hoc caſu non dicitur inferior

Episcopo, sed par. Quod quidem intelligere oportet in causa Matrimoniali ex Ordinaria iurisdictione, non ita si delegata commissa Episcopo, aut eius Vicario per hæc verba. *Dilecto filio Vicario fratris nostri Episcopi*, vt optimè distinguit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 245. in 1. edit. alias resolut. 215. vers. sed quicquid, in 2. edit.*

103 Vtrùm autem tota hæc Capituli auctoritas etiam in his, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium? Simpliciter affirmant Gutier. *Canon. libro 1. c. 11. numero 10. vers. id quod hodie*, Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. c. 86. numero 5.* Molin. *de Iustit. tract. 5. disput. 11. numero* 4. Nicol. Garc. *de benef. p. 5. c. 7. numero* 28. sed horum opinionē non bene firmari censuit Rot. *in Maurianen. pensionis 25. Iunij 1626. coram R. P. D. meo Piruano, in fine.*

104 Prædicta autem regula generalis, quòd Capitulum Sede vacante possit omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expresè prohibita reperiantur, intelligenda venit vt procedat in iis, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno, hoc est iurisdictione Ordinaria, non autem delegata, iuxta ea, quæ per tex. *in c. pastoralis, §. præterea, de offic. Ordin.* resoluunt Abb. *in d. c. cùm olim sub num. 2. colum. 3. in med.* Pauin. *d. tract. de potest. Capituli Sede vacan. parte 1. princ. q.* 10. Azeued. ad Curiam Pisanam, *libro 1. c. 8. numero 12. & cons. 11. numero* 17. Sbroz. *de officio Vicarij, lib. 1. q. 16. num. 1. & libro 2. q. 135. num.* 4. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, in prin. vers. & primo vt intelligatur*, D. Barbos. *in l. quia tale, num. 1. ff. soluto matrimon.* Azori. *d. parte 2. libro 3. c. 39. q.* 4. Cardin. Tusch. *tom. 1. litt. C. conclus. 56. sub num.* 5. Molin. *de Iustit. tom. 6. tract. 5. disput. 11. sub num.* 8. *&* 9. Filliuc. *q. moral. tom. 3. tract* 41. *c. 2. num.* 40. Nicol. Garc. *d. parte 5. c. 7. nu.* 42. vbi *num.* 43. ampliat etiamsi post præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus, & *nu.* 44. pariter ampliat etiamsi delegatio fiat à Canone, Franc. Leo, *in thesauro fori eccles. parte 1. c. 10. numero 8. vers. Capitulum enim*, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut. 118. per tot.* Ego ipse, *d. parte 3. alleg. 92. num.* 17. Et amplius procedit etiamsi Episcopus apposuerit manus ante obitum, per *c. quoniam Abbas, de offic. delegat.* Marches. *de commission. super commissione appellationum extra Romanam Curiam, parte 1. c. 6. numero* 32. Ex quibus ducta est Sacra Rota Romana elapsis annis ad validam iudicandam impetrationem quandam beneficiorum certo modo factam à quodam Hispano, eo quia illa minus

nus iustè possidebat alter adhuc Hispanus,& illegitimè natus, quia obtinuerat dispensationem illegitimitatis à Vicario Capituli Sede vacante suffulto delegatione Apost. vigore Breuis expediti cum clauf.Officiali,&c.solita apponi in Breuibus directis ad partes Hispaniarum, vbi dicitur Officialis, qui in Italia appellatur Vicarius, ex notatis per Bellem.*decis.5.de offic.Vicar.& add.ad decis.2.eod.tit.in nouis*,refero Ego ipse,*d.p.3.alleg.84.n.4.*

Limitanda tamen videtur prædicta resolutio ne procedat respectu exemptorum, & Sedi Apostol. immediatè subiectorum, hos etenim Capitulum Sede vacante non videtur posse ita visitare per se vel per alium, nam licèt hæc eorum visitatio incumberet Episcopo, si viueret, iuxta tex.*in Clem.attendentes,in princ.vers.hoc igitur, de statu monach.* Concil. Trident.*sess.25. de Regularibus cap.9.* tamen quia Episcopus viuus taliter exemptos visitare non poterat Iure Ordinario, sed solùm iure delegationis Apostol. vt constat ex eodem decreto,& ex *d. Clem. attendentes vers.hoc igitur*, ergo Capitulum Sede vacante non poterit taliter exemptos visitare, vt docent Abb. *in dict.cap.cùm olim,sub numero 2.column. 3. in med.* Pauin.*dict. part.1.princip.q.7.num.2.* Hinc etiam non potest Capitulum Sede vacante visitare monasteria exempta Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, secundùm Nicol.Garc.*d.cap.7. num.45.* Azor.*d.p.2.lib.3.c.37.q.15.& c.40.q.8.*& alios plures, quos refero,*d. p.3.alleg.73.n.25.* 105 106

Ego verò in hac re distinguendum duxi cum Molin. *de Instit. tom.6.tract.5.disp.11.n.8.& 9.* inter casum, in quo aliquid iurisdictionis in perpetuum committitur muneri Episcopali ex delegatione Sedis Apostolicæ, vt ex officio deinceps competat Episcopis, & inter casum in quo id Episcopo, sub nomine dignitatis,& consequenter etiam eius successori à Summo Pontifice delegato ad aliquam peculiarem tantùm causam, vel negotium, iuxta tex.*in cap. quoniam Abbas,de offic.delegat.* Etenim in hoc vltimo casu iurisdictio delegata nō transit in Capitulum Sede vacante, & ita procedit limitatio cōmunis Doctorum, de qua supra. At in primo casu non procedit eadem limitatio, sed potius resoluendum Capitulum in dubio succedere etiam in huiusmodi iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, nisi aliud aliunde legitimè colligatur ex mente delegantis, Ratio est, quia supposita perpetuitate huius delegationis, per quam id, de quo actum fuerit, annectitur in perpetuum Episcopali muneri, non quidem principaliter in bonum Episcopi, nec 107

tanquàm eius priuilegiũ,sed in bonum eorum,in quos ea iurisdictio taliter delegata exerceretur,vel aliorum,& Ecclesiæ, consequitur eãdem iurisdictionem censendam esse vt accessorium, imò vt partem totius iurisdictionis Episcopalis in communi, ac proinde vt talem transituram in Capitulum, in quo Sede vacante transit per viam regulæ tota Episcopalis iurisdictio, vt sano cum iudicio aduertit Molin.*sub d.n.*8.Cùm ergo hoc ita se habeat in iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, iam infertur prædictam limitationem veram non esse in terminis, *d. Clem. attendentes, vers. hoc igitur,*& Concil.Trid.*d.c.*9.& similium, cùm constet iurisdictionem delegatam, de qua in his Iuribus, commissam esse in perpetuum Episcopali muneri, ac proinde quòd in ea succedet etiam Capitulum Sede vacante, sicque poterit eius virtute visitare in spiritualibus prædictas Moniales taliter exẽptas iuxta modò resoluta, quòd magis confirmatur ex eo,quia vt benè aduertit Molin.*sub d.n.*8.*ante fin.*credendum non est,nec id esse consentaneum rationi quòd intenderet Concil.Trid.*& Clemens V.dictis locis,*vt toto tempore Sedis quoquo modo vacantis monasteria Monialium sic exempta,& soli Summo Pontif.immediatè subiecta, & eorum Moniales destituantur visitatione,& quolibet alio regimine spirituali, quod ab eodem Clemen.V.& Concil.Trident. tantopere dictis locis intenditur, & procuratur.

108 Prædicta regula,de qua supra,non procedit in iurisdictione,quæ competeret Episcopo iure aliquo speciali, seu accidentali, secundùm Fr. Emman. *quæst.Regular.tom.*1.*q.*61.*art.*9. Coned.ad Sextum, *collect.*4.*numero* 6.D.Barbosa *in l. quia tale, numero* 1.*ff. soluto matrimon.* Quarant. *dict. verbo Capitulum Sede vacante, vers. subsequenter,* Nicol. Garcia, *d. part.* 5. *cap.* 7.*numero* 39. Vnde inferunt Doctores Capitulum Sede vacante non succedere Episcopo in casibus infrascriptis.

109 Primò igitur infertur Capitulum Sede vacante non posse beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre, *c.*2.*ne Sede vacan.* glos. *in d. cap. his quæ, de maior. & obedien.* Selu. *de benefic. par.*2. *quæstione* 11. Corras. *in paraphrasi benefic.par.*2.*cap.*7.*numero* 1. *&* 2. Rebuff.*in praxi benefic. tit. de deuolut. numero* 70.71.88.*&* 90. Azeued. *cons.* 9.*ex numero* 1.Panin. *de potestat. Capituli Sede vacan. part.*2.*princ. quæstione* 1. Flamin.Paris.*de resign.benefic.lib.*7. *quæst.*23. *num.*19.vbi extendit ad beneficia, quæ vacant per renunciationem, Molin. *de Iustit. tom.* 6. *tractat.* 5. *disput.* 9. *à numero* 11. Piasec. *in*

praxi

praxi Episcop. part. 2. cap. 1. numero 16. in fine, Gonzal. *ad regul. 8. Cancell.* §.4. *proœm. numero* 35. & glos. 9. §. 1 *numero* 77. vbi de beneficiis patrimonialibus, Azor. *d. part. 2. lib. 3. c. 38. quæstione* 1. Vincent. Filliuc. *quæst. moral. tom. 3. tractat. 41. cap. 2. numero* 42. Ego ipse, *d. part. allegat. 72. numero* 182. Nicol. Garc. *d. part. 5. cap. 7. numero* 51. vbi *numero* 52. extendit ad præsentationem, seu electionem spectantem ad Episcopum, Rot. *in Abulen. Parochialis* 22. *Junij* 1594. coram Cardin. Blanchetto, vbi extendit ad beneficia etiam Parochialia, latè Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacan. vers. nonò quæro*, vbi refert hoc ipsum Iure nouissimo cautum esse per Constitut. fel. mem. Pij V. incip. *Sanctissimus in Christo Pater*, per quam omnia beneficia Episcopali Sede vacante quomodolibet vacantia ad eorundem Episcoporum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem quomodolibet pertinentia ipsi Pontifici reseruantur, & quamuis asserat Garc. *d. part. 5. c. 1. numero* 234. Constitutionem illam expirasse cum suo conditore, tamen idem hodie dispositum reperitur per reg. 2. Cancellariæ.

Quod quidem adeo verum est, vt procedat etiamsi beneficiorum 110 collatio ad Episcopum pertineat iure deuoluto ob negligentiam, vel culpam inferiorum Prælatorum non conferentium, vel male conferentium, secundùm Abb. *in d. c. cùm olim. num. 3. vers. sed circa, de maiorit. & obedien.* & ibi Felin. *in fine*, Pauin. *part. 2. quæstione* 2. *num.* 10. Rebuff. *d. titul. de deuolut. num.* 93. Nicol. Garc. *par. 5. c. 7. n.* 53. vbi plures refert contrarium tenentes, & *num.* 54. intelligit in collatione libera, non verò in confirmatione, & institutione, quæ sunt necessariæ, & debitæ, Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vac. vers. nonò quæro, ampl.* 3.

Secundò, infertur non posse Capitulum Sede vacante confir- 111 mare donationem iurispatronatus, quia tunc necessariò interuenire debet Episcopi consensus, vt per Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 303. numero 10. cum seqq.* quem refero, *d. par. 3. allegat.* 71. *num.* 24.

Tertiò, infertur in suppressione præbendarum, aut Portionum vi- 112 gore Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. c.* 15. non sufficere Capituli consensum, vt per Monet. *d. distribut. quotid. par. 1. quæst. 5. n.* 26. quem refero Ego ipse, *d. tract. de officio, & potestat. Episcopi part. 3. allegat.* 67. *num.* 3.

Quod verò ad potestatem Ordinis pertinet, succedit Capitulum 113

Sede

Sede vacante in ius exercendi Pontificalia, vt Ordines conferendi, Chrisma conficiendi, consecrandi Basilicas, & huiusmodi, sed hæc quidem non Canonici ipsi per se, sed per Vicarios Episcopos faciunt, Glos. *in d. cap. his quæ, & in cap. si Episcopus de suppl. negl. Prælator. lib. 6.* cum Pontificalia huiusmodi nonnisi à consecratis Episcopis valeant exerceri, vt *in tract. de officio, & potestat. Episcop.* ostendimus.

114 Illud tamen circa Ordines conferendos notatur quòd Capitulum Sede vacante potest Clericis suæ diœcesis dimissorias litteras dare, vt ab alio Episcopo ordinentur, sicut dicit Bonifac. VIII. *in cap. cùm nullus, de tempor. ordinat. lib. 6.* Sed per decretum Concil. Trid. *sess. 7. de reform. cap. 10. & sess. 23. etiam de reform. cap. 10.* potestas huiusmodi limitatur vt scilicet non valeat Capitulum Sede vacante infra annum à die vacationis dare licentiam ordinandi proprios clericos extra diœcesim, nisi beneficij suscepti, vel recipiendi occasione arctati fuerint, docent Nauar. *cons. 19. aliàs 27. & cons. 20. aliàs 28. sub tit. de temporib. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 21. 22. & 65.* Henriq. *in summa lib. 10. cap. 22. §. 3.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Capitulum, in princip.* Piasec. *in simili praxi part. 1. cap. 1. num 13.* Petr. de Ledesma, *in summa par. 1. tit. de Sacramen. Ordinis, cap. 8. conclus. 3.* Quarant. *in summa Bullarij, verbo Capitulum Sede vacan. vers. decimoquarto*, Salzed. ad Bernard. *in practic. cap. 26. litt. C. in nouiss. edit.* Franc. Leo, *in thesauro fori Ecclesiast. par. 3. cap. 7. numero 47. cum seqq.* Campan. *in diuersorio Iuris Canon. rub. 9. cap. 7.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut. 106. & in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis. 185. part. 4.* Raguc. *de voce Canonicor. quæst. 39. numero 2.* Homobon. de Bonis, *de exam. Ecclesiastico par. 1. tractat. 2. cap. 1. quæst. 6. prope fin.* Nicol. Garc. *de benefic. par. 5. cap. 7. numero 93. cum seqq.* Monet. *de commutat. vltim. voluntat. cap. 10. numero 164. cum multis seqq.* Ego ipse, *de officio & potestat. Episcopi par 2. alleg. 7. ex num. 10.*

115 Quod quidem Concilij Tridentini decretum minimè restringit iurisdictionem Sedis Apost. quamuis vacantis, ac proinde non prohibetur Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere, Henriq. *in sum. lib. 10. c. 22. §. 3.* Salzed. *d. c. 26. lit. C. vers. poterit*, Campan. *d. c. 8. n. 6.* Ego ipse *d. alleg. 7. n. 13.*

116 Vnde colligitur primò Capitulum, seu Vicarium Sede vacante non posse infra annum dare dimissorias etiam ad primam Tonsurã,

vt

vt resoluunt Maiol. *de irregul. lib. 4. c. 2. n. 3.* Fr. Emman. *in sum. tom. 2. c. 14. n. 6.* Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacan. vers. decimoquartò:* Nic. Garc. *d. p. 5. c. 7. n. 95.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 106.* Moñet. *d. c. 10. n. 137.* Et si dederit incidit in pœnam, *d. c. 10. sess. 23. de reform.* quamuis illis vsus non fuerit is, cui concessæ litteræ fuerunt, quia 117
actus fuit perfectus quoad Vicarium concedentem per quem non stetit, ita ex sententia S. Congregationis resoluit Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 7. n. 92.*

Vnde S. Congreg. rescripsit Episcopo Squillacen. *die 13. Ianuarij* 118
1594. Vicarium Sede vacante posse litteras dimissorias ad primam Tonsuram concedere etiam infra annum Laicis, qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.

Secundò colligitur non posse Capitulum Sede vacante infra an- 119
nũ dimissorias ad Ordines dare etiãsi haberet territorium distinctũ, & exẽptum ob immemorialẽ possessionẽ, & sint Iudices Ordinarij, ita Quarãt. *d. verb. Capitul. Sede vacante, vers. decimoquarto.* Aloys. Ric. *in de.. Curiæ Archiep. Neap. dec. 185. p. 4.* Post annum verò concedere 120
huiusmodi dimissorias spectat ad Vicariũ, & non ad Capitul. prout Vicario Capitulari Neapolitano rescripsit S. Congr. *negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 12. Ianuar. 1604.*

Tertiò colligitur non posse idem Capitulum dicto durante anno 121
dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel diœcesi, vt ordinet Regulares etiam præuio examine per ipsum Vicarium facto, vt tenet Raguc. *de voce Canon. q. 39. n. 4.*

Declaratur autem supradicta resolutio multipliciter, & primò vt 122
non procedat quoad testimonium idoneitatis, illud enim infra annum posse Capitulum Sede vacante facere tradunt Nauar. *cons. 19. in antiq. aliàs cons. 27. in nouis de temporib. ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 21.* Bonac. *de Sacramen. disp. 8. q. vnica, puncto 4. num. 24.* Gallet. *in margarita casuum Conscient. verbo Capitulum 5.* Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers. decimo quarto, limit. 3.* Monet. *d. c. 10. num. 182.* vbi refert modernum Romanæ Curiæ stylum habere, vt Sede Episcopali vacante ipsæ quoque testimoniales dentur ab Ordinario viciniore.

Ante lapsũ anni vacationis Sedis poterit Capitulum obtinẽti fa- 123
cultatẽ à Sede Apost. de suscipiendo Ordines cum licẽtia sui Ordinarij, huiusmodi licentiã subordinatam concedere, vt docent Nau. *cons. 19. in antiq. aliàs cons. 27. in nouis sub tit. de tẽp. ord.* Piasec. *d. p. 1. c. 1. n. 13. vers. Capitul. pag. 30.* Ego ipse, *d. p. 2. alleg. 7. n. 14.*

Eee Poterit

124 Poterit insuper idem Capitulum præfato anno durante concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationē propriorum subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis, vt per Henriq *in sum.lib.*10.*c.*22.§.1. Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vac. q.*11.Piasec.*loco proximè citato*, Marc. Ant. Genuen. *in praxi Archiep. Neapol.c.*87.*n.*33.

125 Poterit quoque idem Capitulum per Vicarium à se electum arctatis beneficiis tam habitis quàm habendis intra annū litteras dimissorias concedere, Conc.Trid.*d.sess.*7.*de reform.c.*10.Salzed.*d.c.*26. *lit. C. vers. poterit*, Zerol. *in praxi Episcop.parte* 1.*verbo Capitulum, in princ.vers.secundum*, Quarant.*d.vers.decimo quæro*, Monet. *d.c.*10. *numero* 180. vbi subdit posse huiusmodi Capitulum pro arctatis litteras dimissorias ei concedere, qui habeat Episcopum à quo ratione originis, domicilij, aut alterius beneficij compatibilis ab eo recepti illas posset obtinere.

126 Arctati occasione beneficij recepti illi dicuntur, qui obtinēt aliquod beneficiū requirens seruitiū personale ratione cuius de Iure, cōsuetudine, priuilegio, statuto Ecclesiæ, vel fundatione intra annū tenentur se promoueri facere, ita Nic.Garc.*d.p.*5.*c.*7.*n.*98.Vgolin.*de potest.Episcop.c.*26.§.20.*n.*5.*vers. & primo*; Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.*98. exemplificantes in eo, qui obtinet Parochialem Ecclesiam quòd sit arctatus ad Sacerdotiū intra annum, & in eo, qui obtinet Canonicatū ad Ordinem illi annexū, & in aliquibus beneficiis, seu Capellaniis requirentibus ex institutione seruitiū personale, seù aliquē Ordinem, latè Monet.*de commut.vlt.volunt.c.*10.*n.*166.*cum multis seqq.*vbi cum Nic.Garc.& Vgol.*locis proximè citatis*, idem ex eadē ratione dicendum putat vbi Ordo suscipiendus beneficio est ita annexus, vt tempore prouisionis in eo constitutus esse debeat, qui beneficium obtinet, sed impetrans dispensatus fuit, vt hoc non obstante huiusmodi beneficium posset obtinere, vel vbi in litteris cōtineretur claus.*non obstantibus aliquibus, &c. per quæ effectus gratiæ nostræ impediri valeat quomodolibet, vel differri*, vel similis.

127 Arctati verò occasione beneficij recipiendi illi dicuntur, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu Capellaniam, quod tamen requirit actu certum Ordinum, quo illi carent, vel illi dicuntur, qui cum sint Ordinati prima Tonsura, sunt præsentati ad beneficia, vt docent Aloys.Ricc. *d.resol.*98.Monet. *d.c.*10. *n.*173.Vgol.*d.*§.20.*n.*5. Nic.Garc. *d.c.*7.*n.*99.*&* 100.vbi *n.*101. subdit electum in concursu ad beneficium Curatum, cuius collatio facienda

cienda est à Papa, non posse interim dici arctatum tam occasione beneficij recepti quàm recipiendi,& *n.*101. pariter resoluit non dici arctatum occasione beneficij recipiendi illũ, cui aliquis vult resignare aliquod beneficium requirens actu Ordinem, quo ille caret, de quo etiam Aloys.Ricc.*d.resol.*98.*n.*2.*&* 3. Monet.*d.c.*10.*num.*176. Vnde Capitulum Sede vacante posse dimissorias concedere intra annum ad primam Tonsurã ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum Iurispatronatus ipsorum,vt illud obtinere valeat,docent Nic.Garc.*p.*7.*c.*1.*n.*30. Molfes. *in sum. Theolog. moral.tract.*6.*c.*7.*n.*50.

118 In interstitiis temporum dispensare poterit Capitulum Sede vacante, seu eius Vicarius cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis, vt per Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante*, *vers. quæro decimò*, Aloys.Ric.*in praxi rerum fori eccles.decis.*715.*in* 1.*edit.aliàs resol.* 483. *n.*6.*in* 2.*edit.*Piasec. *d.p.*1.*c.*1.*n.*50.*vers.ead.* Mart. *de Iurisd.parte* 2.*c.*9. *n.*13.Carol.de Graffis, *de effectib.cleric.in prælud.num.*339.*in fine*, Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ,lib.*1.*tit.*18.*l.*7. *de Episcopis in declar.num.*57.

129 Quæ quidem dimissoriæ litteræ à Capitulo Sede vacante ritè,& rectè concessæ per ingressum moderni Episcopi non expirant, vt benè resoluunt Quarant.*in sum.Bullarij,verbo Capitulum Sede vacante,vers. secundò dubitatur*, Petr.de Ledesma, *in sum.p.*1.*tract.de Sacramento Ordinis*, *c.*8.*concl.*4. Gonzal. *ad regul.*8. Cancel.*gloss.*12.*num.*37. Monet.*d.c.*10.*n.*179.Molin.*d.tract.*5.*disp.*11 *n.*4. Gutier. *Canon.lib.*2. *cap.*17.*num.*12.vbi consulit Ordinatoribus, vt si tempore præsentationis dictarum litterarum coram eis, sciuerint nouum Prælatum atque successorem possessionem eiũsdem Episcoparus accepisse,vel in Episcopatu adesse,illas non admittant,nisi reualidatæ, vel noniter à successore concessæ productæ fuerint, vel ab eius Officiali ad id speciale mandatum habente,refert nouissimè Bonac. *de suspensio. omnibus in particulari disput.*3. *q.*1. *puncto* 12. *num.*26. Quod autem à nouo Antistite reuocari possint per edictum omnes, & quæcunque dimissoriæ à prædecessoribus Episcopis,siue Capitulo Sede vacante concessæ, tenet Rebuff. *in praxi benef. tit. de formalit.dimissor. num.*44.& id iusta subsistente causa admittit Campan.*d.rub.*9.*cap.*8. *num.*36.

Sed est aduertendũ Vicarium Capituli Sede vacante,sicut & Vicarium Episcopi, sine speciali mandato litteras dimissorias conce-

dere non posse, secundùm Rebuff. *in pract. tit. de forma Vicariatus Archiep. n.*47. Franc. Pauin. *de potestate Capituli Sede vacan. c.*10. *parte* 2. *princ. n.*17. Mandos. *super reg.*24 Cancel. *q.*6. *n.*9. *& seq.* quos refert, & sequitur Rot. *in Maurianen. pensionis* 25. *Iun.*1626. *coram R.P.D. meo Pirouano.* Et quamuis mandatum speciale à Vicario non exhibeatur cum clausula facultatiua concedendi litteras dimissoriales; attamen cùm illud possit probari ne dum expressè per illius exhibitionem, sed etiam tacitè per coniecturas, & præsumptiones, Crauet. *de antiquitate tempor. parte* 2. *primæ partis num.* 17. Hieronym. Gabr. *cons.*181. *n.*9. *lib.*2. Rot. *decis.*675. *in princ. parte* 2. *diuers.* non potest dubitari tales concurrere posse, quæ indicent Vicarium habuisse sufficientem facultatem, vbi de illa dubitari contingat. Prima est ex quo ista facultas dandi dimissorias est de solitis pro iurisdictione Vicariorum, Ioan. Andr. *in c. cùm nullus, in fine, de tempor. ordin.* dicens istis temporibus solere dari Vicariis, idem firmat Crescent. *decis.*15. *num.*6. *de probat.* Secunda desumitur ex quo ordinans, & ordinatus sunt notæ probitatis, qui faciunt iam facta præsumi licita, *cap. nisi essent, de præben.* Oldrad. *cons.*115 *num.*1. Hieron. Gabr. *cons.*187. *n.*57. *lib.*2. Tertia colligitur ex eo quòd Vicarius præsumitur voluisse id, quod poterat concedere Rot. *d. decis.*675. *n.*4. *parte* 3. *diuers.* Quarta denique vbi Tonsuratus recipit characterem in publica ordinatione facta per Episcopum, cui erant directæ litteræ dimissoriales, in eadē ciuitate, vbi Capitul. Sedem habebat, quæ sola sufficit ad probandum eiusdē Capituli consensū quoad hanc facultatē dandi dimissorias propter verisimilem scientiā, & notitiā illius, vt in puncto tenuit Rot. *in Burgen. Canonic.* 17. *Octob. &* 24. *Nouemb.* 1586. *coram Gypsio*, & has omnes præsumptiones & coniecturas vti sufficientes in his terminis considerauit Rot. *in d. Maurianen. pensionis.*

130 Pœna verò imposita *in d. c.*10. *Conc. Trid.* contra Capitulum Sede vacante, quod contrauenit dicto decreto Concilij concedendo intra annū præfatum in casibus sibi non concessis litteras dimissorias ad Ordines, est vt ecclesiastico subiaceat interdicto, quæ locum habet etiamsi is, cui concessit, illis vsus non fuerit, quia actus fuit perfectus quoad concedentem, per quem non stetit, vt per Nic. Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p.*5. *c.*7. *n.*92.

131 Sed aduersus sic ordinatos, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, statutum est *eodem cap.*10. vt nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudere debeant, ita per illum tex. tradunt Nauar. *consil.* 20. *aliàs* 28. *sub titul. de temporib. ordin.* Sayr. *in floribus*

*ribus decis.sub eod.tit.decis.22.in.princip.*Card.Tolet.*in instruct. Sacerd. lib.*1.*cap.*49.*vers.secunda*,Henriq.*in sum.lib.*13.*cap.*38.§.2.*lit.C.* Quar. *in sum.Bullarij verbo Ordo,vers.secundo limitat*,Less.*de iustit.lib.*2.*c.*34. *sub n.*49.Thom.Valasc.*alleg.Iuris tom.*1.*alleg.*45.*n.* 19.*&* 20. Mart. *de Iurisd.p.*4.*casu* 149.*n.*8.Campan.*d.rub.*9.*c.*2.*n.*9.

An possint habere beneficium contingit nonnumquam dubitari, 132 & prima facie videbatur dicendum quòd non, quia quòd quis sit capax beneficij ecclesiastici,est clericale priuilegium, *vt probatur in c.ex litteris,de transact.& in c.* 2. *de instit.* Verùm quia taliter ordinatus hoc priuilegium non amittit ipso iure, sed debet illud amittere per sententiam,vel per exceptionem,sequitur quòd poterit beneficium habere antequam priuetur,& ratio est quia Concil. *sæpè citato cap.*10.vtitur verbo,*gaudeat*,quod est futuri temporis,& ideo ita resoluunt Nauar.*d.cons.*28.Quatant.*d.verbo Capitulum Sede vac. q.* 10. *vers.hinc.contingit*,Sanch.*d.Matrim.lib.*7.*disp.*46.*n.*18.

Verùm contra sic in maioribus Ordinibus constitutos idem 133 Concil.*citato cap.*10. ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati suspensos ipso iure esse declarat. Ex quo colligitur impedimentum hoc perpetuum non esse, sed temporale; donec scilicet aliud placeat fururo successori,vt notant Salzed.*d.c.*26. *verbo sine licentia,vers.has autem dimissorias*,Soar.*to.*5.*de censur.disp.*31.*sect.*1. *n.*20.Petr.Ledesma,*in sum.p.*1.*tract.de Sacram.Ord.c.*8.*concl.*5.

Ad reliqua autem Pontificalia exercenda vicinus,vel alius aduocatur Episcopus cum cautelæ studio, vt inquit tex. *in c. Pontifices* 7. 134 *q.*1.idest, ab eo præstita cautione quòd ex hoc nullum sibi ius in Ecclesia vendicabit,vt exponunt glos.& Doctores,ibi.

Denique mortuo Episcopo nihil debet à Capitulo innouari in 135 iis,quæ ad Ius Ecclesiæ,aut Episcopi pertinent,cùm non sit qui Episcopale ius tuearur,*c.*1.*ne Sede vacante.*Vnde infert Panorm.*in c.cùm olim, de maiorit.& obed.* non posse Capitulum præscribere potestatẽ, quam pro Episcopo Sede vacante exercuerit in iis,in quibus de Iure communi non succedit,nõ enim valet cõsuetudo, quòd Capitulum Sede vacante exerceat ea,quæ ei à Iure communi non permittuntur,*argum.cap.*1. *& cap.de quarta , de præscript.* Hinc pariter fit vt nec etiam possit Capitulum Sede vacãtes res, aut iura Ecclesiastica alienare,aut permutare,*cap.si qua de rebus*, 12.*q.*2. *glos. in d. cap. cum olim,de maior.& obed.*licèt locare valeat ad tradita per Cald.Pereira, *de empt.& vendit.cap.*26.*n.*14. Imò qui in Sede vacante bona relicta, vel tẽpore vacationis collecta occupant,dissipant,consumunt,&c.

sunt suspensi ab officiis, & bene ficiis, donec obstantibus consuetudinibus, statutis etiam iuratis, & à Sede Apost. confirmatis, ita expresse decidit tex. *in cap. quia sæpè 40. de elect. 6.* & ex eo colligunt Soar. *tom. 5. de censur. disp. 28. sect. 3. n. 6.* Rainer. *in catologo censur. & irreg. tit. de suspens. cap. 4. suspens. 2.* nouissimè Bonac. *de suspen. omnibus in particulari, disp. 3. q. 4. pun. 15. per tot.*

136 Et demùm illud est sciendum quòd ea, quæ potestate Capituli cum Episcopo, aut Sede vacante diximus, de Capitulo Cathedralis Ecclesiæ intelligenda sint, cum aliis quoque Ecclesiis, quæ inde Collegiatæ dicuntur, sunt Canonicorum Capitula, quæ huiusmodi potestatem non obtinēt, *cap. Sanctorum 70. dist.* nam cum Prælatus, & Ecclesia præsertim in præstanda obedientia exprimitur, tunc nomine Ecclesiæ solùm cum Prælato Capitulum Cathedralis Ecclesiæ continetur, *c. cum clerici, de verbor. signif.*

137 Quia decet Capitulo commissionem Vicario in scriptis facere, vt de eius facultate in futurum ambigi non possit, talis commissionis formulam pro coronide subnectere censuimus, cui pro voluntate Capituli addi, vel minui potest. *Nos Canonici, & Capitulum Cathedralis, N. Sede vacante per obitum bonæ memoriæ N. Episcopi &c. Reuerendo N. salutem in Domino sempiternam. Cum ex sacrorum Canonum dispositione Ecclesiarum Cathedralium Capitula in deficientium Episcoporum (præsertim si ex humanis eximi contigerit) locum subrogentur, eisque in spiritualibus & temporalibus succedant: eorum munus erit viduatis Ecclesiis ita consulere, vt ministrorum solertia, & diligentia viduitatis incommoda minimè sentiantur. Ne igitur supradicta Ecclesia nostri culpa aliquid detrimenti in spiritualibus, & temporalibus patiatur, Nos dictis sacris Canonibus, & Concil. Trident. decretis obtemperarę volentes, vocatis omnibus, & singulis Canonicis infra tempus à dicto Concilio statutum, ad Vicariū, qui vices nostras sustinere debeat, deputandum, congregatisque iis, qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt interesse, habitisque interesentium votis, de consensu, & voto eiusdem Capituli, te Reuerendum N. de cuius probitate, scientia, & sufficientia, confisi, generalē in spiritualib. & tēporalib. Vicariū nostrū in prædicta Ecclesia Cathedrali, Ciuitate, & Diœcesi, tenore præsentium deputamus, creamus, & constituimus (per menses sex ...) vel (Episcopali Sede vacante) cum omnibus, & singulis facultatibus, priuilegiis, honoribus, oneribus, præeminentiis, & prærogatiuis, ad huiusmodi munus exercendum necessariis, & opportunis, Dantes tibi plenam, & liberam potestatem omnia, & singula exercendi, quæ Capitulo Sede vacante in vtroque foro à Iure permittuntur, & proinde causas omnes tam ciuiles,*

quàm-

quàm criminales, & mixtas, etiam hæresis, & matrimoniales, audiendi, & prouidendi, decidendi, cũ facultate excõmunicandi, & censuras proferendi, cũ voto tamen ordinariorum Consultorum nostræ Curiæ insententiando, & procedendo ad actus, quorum grauamen per appellationem à diffinitiua reparari non potest; necnon ea omnia faciendi, quæ nos facere, & mandare possumus, etiamsi speciale mandatum requirant. Reseruantes nobis collationem beneficiorum, eorúmque institutionem ad Capitulum spectantem deputationem examinatorum, officialium, actuariorum, & ministrorum Curiæ, regimen Seminarij, facultatem cognoscendi de causis suspicionum, & denegata iustitia, & constitis (seruatis de iure seruandis) alteri delegandi. Volumus autem, vt concedere licentiam ordinandi etiam ad primam Tonsuram, (in casibus à Sacro Concil. Tridentin. Capitulo permissis) & prouidere de Prædicatoribus in Aduentu, & Quadragesima; ac dispensare in foro exteriori, etiam quoad temporum interstitia, & casus reseruatos de nouo facere non possis, absque expresso nostro consensu capitulariter habito. Nec approbare Confessores, ordinandos, & ad benefic. obtinenda, nisi præuio examine ab examinatoribus deputatis, quorum approbationes per Secretarium annotentur in libro. In casu verò infirmitatis, vel absentiæ substituere non possis, vel causas delegare, sed in his casibus prouisio ad nos spectare debeat. Præcipimus itaque vniuerso Clero huius Ciuitatis, & Diœcesis, aliisque huius Ecclesiæ iurisdictioni subiectis, quatenus te in Vicarium, Officialémque nostrum generalem recipiant, tibíque in omnibus præmissis pareant, & obediant. Dantes tibi vices, & voces nostras, &c. Contradictores, & inobedientes pœnis, & censuris Ecclesiasticis compescendi, & ita te in Vicarium deputamus, cum solutione salarij, per eum, cui incumbit, facienda. In quorum fidem præsentes scribi ius simus per Notarium nostræ Curiæ, & manu propria subscripsimus. Datum in nostro Capitulo Cathedralis Ecclesiæ N. Die .... Anno ...

FINIS.

HVc diuino adiutus auxilio finem huius operis consequutus sum, attestator tandem illud, & quicquid hactenus scripsi, habere eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia Romana, & inualidum ac nullum me habere profiteor, si quid est in meis operibus, quod candidis, ac sacris sanctionibus contraueniat; illa, autem quæ adhuc in lucem prodierunt, sunt quæ sequuntur.

Dictionarium Lusitanicolatinum. impressum Bracharæ Augustæ, apud Fructuosum Laurentium de Basto, 1611.

Remissiones Doctorum in varia loca Concilij Trid. Vlissipone, apud Petrum Crasbeeck, 1618. & deindè alibi.

Castigationes, & addittamenta ad annotationes Parentis in Ordinationes Regias Lusitanorum, Vlyssipone, apud Petrum Crasbeeck, 1620.

Remissiones Doctorum de Dictionibus, & Clausulis. Romæ, apud hæredes Bartholomæi Zannetti, 1621.

Pastoralis solicitudinis, siue de officio, & potest. Episcopi tripartita descriptio. Romæ, apud impressores R. Cameræ Apostol. 1623. deindè Parisiis, Venetiis, & accuratiùs Lugduni, apud Laurentium Durand, 1628.

Collectanea Doctorum tam veterum, quàm recentiorum in Ius Pontificium vniuersum, in quatuor tomos diuisa, apud Impressores R. Cameræ Apost. 1626. & 1629.

Selectæ Iuris Canonici interpretationes addendæ Collectaneis Doctorum super quinque priores Decretalium libros. Romæ apud Franciscum Corbelletum, 1626.

Variæ Iuris tractationes, in quibus continentur quinque tractatus Legales, iuxta seriem alphabeticam breui methodo dispositi. Videlicet,

I De Axiomatibus Iuris vsufrequentioribus.

II. De Appellatione verborum vtriusque Iuris significatione.

III. De Locis communibus argumentorum Iuris.

IV. De Clausibus vsufrequentioribus.

V. De Dictionibus vsufrequentioribus. Lugduni apud Laurentium Durand, 1631.

Allegatio Iuris in propria causa Bracharen. regressus, siue ingressus ad Thesaurariam. Romæ, apud Franciscum Caballum, 1631.

Pastoralis solicitudinis, siue de officio, & potestate Parochi tripartita descriptio. Romæ apud Guilielmũ Facciottum, 1632. & nũc auctus, & accuratiùs Lugduni apud Laurent. Durand, 1634.

De Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque officio, tam in Choro, quàm in Capitulo. Romæ, apud Franciscum Corbellettum, 1632. & nunc auctus, & accuratiùs Lugduni apud Laurentium Durand, 1634.

Tractatus de Iure Ecclesiastico vniuerso, in quo de Personis locis, & Personis Ecclesiasticis plenissimè agitur, Lugduni apud Laurentium Durand, 1634.

Collectanea Doctorum qui in suis operibus varia loca Conc. Trid. incidenter tractarunt, Lugduni apud Laurentium Durand, 1634.

Collectanea Bullarij, aliarúmve Summorum Pontificum constitutionum, necnon præcipuarum Decisionum, quæ ab Apostolica sede à Sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium, Romæ celebratis vsque ad annum 1633. emanarunt. Lugd. apud Laurentium Durand, 1634.

INDEX

INDEX COPIOSISSMVS
RERVM OMNIVM, ET VERBORVM
quæ in hoc Tractatu continentur.

A

Archi

 cati,

Capi

Cathedra

 facere,

dei

Dimissoriæ

E

 contra

F

Iurisdictio

Officium

P

Q

R

Religio

V

FINIS.

Laus DEO, & Beatissimæ Virgini ab OLIVA insignis Ecclesiæ Vimaranensis patronæ pacificæ.